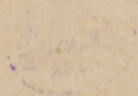

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 284.

1118774

ספר החיים

טועמיה חיים זכו

והוא תורת חסד ואמת שעושין עם המתים והחיים :
: בו מפורש היטב כל דיני שמחות בלשון כפלים :
: מורה הדרך הישר להתהלכים אחרי אלהים חיים :
: בכל עסקי המתי' בתכריכהון ובקצורת' ובטהרתם במים :
: ומה שיתפלל החולה והגוסס במסירת נשמתו לשמים :
: ומה שיתפללו וילמדו בעבורו ובני' מרוח בעלי תרעמים :
: תורת חכם מקור החיים להצילו ממות לחיים :
: כי נוואי מלא חיים ויוסיפו לך שנות חיים :
: וכל התפלות ותחנונות ובקשות רחמים בבית החיים :
: על קברי אבות אשר נשמתם נרודה בצרור החיים :
: כלם אלהים מוצב ארצה וראשו מניע השמים :
: ודברי' פלאים מר' עשות נוראים מנשמות יהודה ואפרים :
: המצפים לראותו תחוינה במישרים בפתח עינים :
: ונזכה כלנו במהרה לנאולת ירושלים להחיינו מיומים :
ונוסף על הראשונים מהדורא בתרא בכמה חדושי
דינים וקניטרים אהרון ובו מישב ההשגות שהשיג

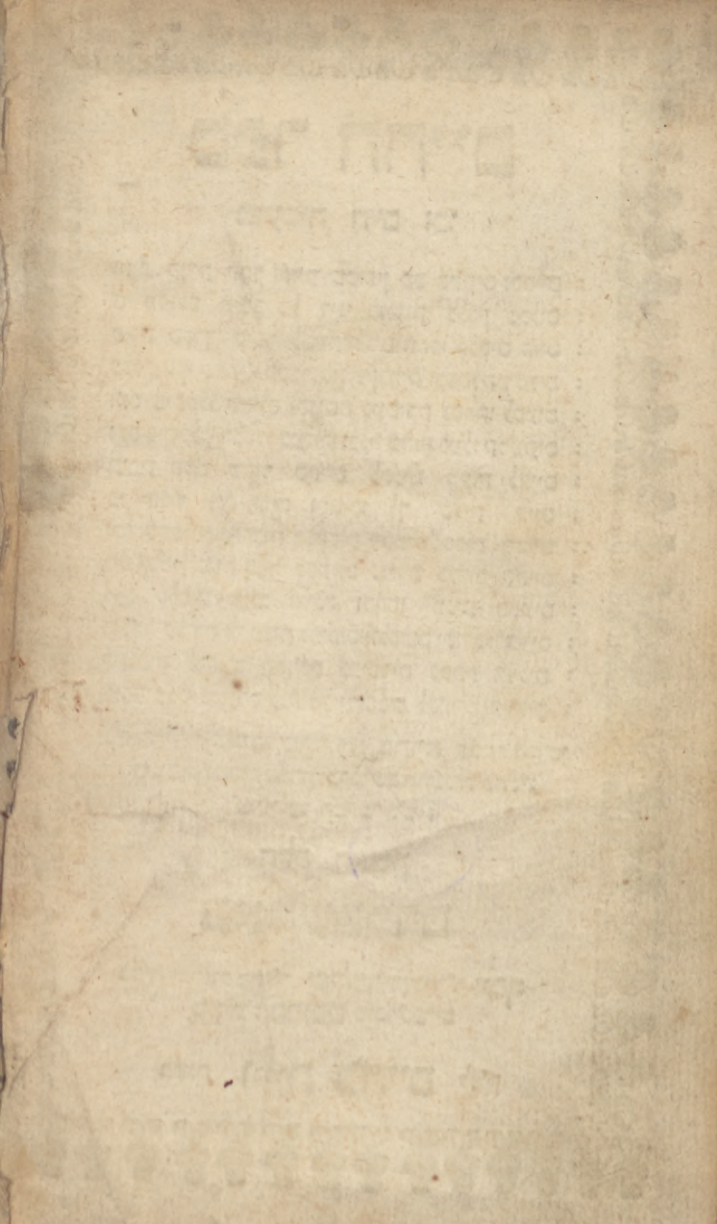
אחר על המחבר ז"ל

חלק ראשון

באמשטרדם

בבית ובדפוס כהר"ר ישלמה בן כהר"ר יוסף
כ"ץ זצ"ל פרופס טוכר ספרים

בשנת וכרת בהיים לפ"ק

הקדמה

אמר

זוד המלך עליו השלום חסד ואמת יקדמו פניך * החסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצדק לבמול * משל קדמונים מית צריה דרחמך עעין מית רחמך פרוק * וזה שאמר יעקב וטעית עמדי חסד ואמת * אבל ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו * על כן חסד ואמת יקדמו פניך :

חסד

ואמת יקדמו פניך * חסד זו גמילות חסדים * ואמת זו התורה ושניהם יחד הוא תורת חסד ואמת * ואז חסד ואמת יקדמו פניך * ורצה לומר מי שרצה לטמון בגמילות חסדים צריך שילמוד מקודם תורת חסד ואמת * כמו שכתוב בספר הפליאה האמת הוא החסד שגם החסד נקרא אמת אחר שנקרא תורה שכאמר ותורת חסד על לשוכה * ואימתי היא תורת חסד כשתלמוד אותה באמת עד שתהא על לשוכך בתורת חסד ואמת על דרך אמור לחכמה אחרת את * דכתיב פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשוכה וכי יש תורה של חסד ותורה שאינה של חסד אלא תורה לשמה היא תורה של חסד ואז היא לו סס חיים שכאמר עץ חיים היא למחויקים זה ואומר כי מוצא מלא חיים כדאיתא פרק קמא דתענית ויזכה כשמתו לכתב בספר החיים כדאיתא בבבאי פרשת כי תשא שהכשמה נקראת ספר החיים שהיא חילעולם * והספירות כרמוזים לחיים * ורצה לומר התורה שנקראת עץ חיים שהכל כלול בה שעל ידה יזכה לכתבו בספר החיים שהיא התורה נקראת ספר החיים * וכדאית' במדרש פרי צדיק עץ חיים ולוקח כפשות חכם אם אדם הוא צדיק וחסיד ואינו עוסק בתורה אינו כלום אלא פרי צדיק עץ חיים ירצה לומר שצריך ללמוד מקודם טענית מוצאי דינא ותורתם ואז היא לו פרי עץ חיים * שכאמר עץ חיים היא למחויקים זה * רצה לומר שעושה מוצאי עץ חיים על ידה בחסד ואמת כמו שלמד בה * שמתוך שלמד בה והוא בן תורה יודע היאך לוקח כפשות שב' ולוקח כפשות חכם * אתה מוצא בפתח שמתוך שלא היה בן תורה אבד את בתו * ומה היה עושה שכתבנו אבריו במוחו שכאמר ויקבר בערי גלעד * וכמלא חף על פי שוכחו יהיה לשמים כענש על שלא למד תורה דאם היה למד תורה היה יודע שאין צריך לאבדה וזה ולוקח כפשות חכם * על כן חסד ואמת יקדמו פניך :

חסד

ואמת יקדמו פניך * מעתה שמע חכם ויסיף לקח לקיים לוקח כפשות חכם * כפשות החיים והמתים לגבו אוצרות כפשות בחסד ואמת * ואם לאו הוא מאבד כפשות חסד ושלוש שגורם להם אברון מעולם העליון * כדבטיבן למימר לקטין * וכן אמר זוד המלך עליו השלום טרה אענה אכי שוגג ועתה אחרתך שמרתי * ופי' רש' ז'ל ערס שהגיתי בתורה אכי שוגג במצותיך ותעא זהם ומשעבתי בתורה שמרתי אחרתך שהתורה למדני לכור מן העבירה * וכן מצינו ברבי עקיבא באבות דר' שאמר זו היא תחילת וכותי לפני חכמים השכחתי ומצאתי הרוג אחד והייתי מטפל בו בג' תחומי שבת עד שהבאתיו למקום קבורה וקברתי וכתבתי והרצתי דברי לפני חכמים אמרו לי על כל פסיעה ופסיעה שהיית פוסע עמו מעלין עליך באלו שפכת דם * דכתי ק' בעצמי ומה אם עכשיו שכתבתי לזכות חסתי אילו כתבתי לכובד על אמת כמה וכמה * וכמלא על שלא ידע דין ההורג שקוקה מקומו ככשל בעבירה כי שגגת תלמוד עולה ודון * ועל כן הוסיף התורה והודעת להם את הדרך ילכו בה ואמר הגמרא בהגולקמא והודעת להם זה בית חיים * ופי' רש' ז'ל זה תלמוד תורה את הדרך זו גמילות חסדים ילכו בה זיקור חולים בה זו קבורה * וכמלא שהקדים תלמוד תורה קודם גמילות חסדים לומר שילמוד מקודם תורת חסד ואמת ואחר כך יטמון בגמילות חסדים * וכן כתיב ולמדתם אותם ואחר כך ושמתם לעשותם * ואז נקרא חסיד ומתדבק בהקב"ה דכתיב ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו' וכי אפשר לדבק בשכינה אלא מה הוא גומל חסד מנב' חולים קובר מתים ומנחם אבלים אף אתה כן ומה הוא בחסד ואמת דכתיב כל ארחות ה' חסד ואמת אף אתה כן דכתיב אחר ה' אלהיכם תלכו ואז כאמר עליו כי הפכה ה' חסיד לו ויזכה לחסד אל כל היזם דכתיב עם חסיד תתחסד וגומר :

הקדמה

אבל

אם לא למד תורת חסד ואמת אי אפשר לו לעשות המצוה כתיקונה להיות קורא חסיד
כמו שאמרו חכמים לא עם הארץ חסיד. והלמוד תורת חסד ואמת לדעת לעשות ולגמול
חסד כתיקונה אין מבשרין אותו בשורות רעות שכאמר שומר מצוה לא ידע דבר רע. ואפילו הקב"ה
בוור גזירה הוא מצטלו כמו שמצינו באבי ורצא דמבית עלי קאתו רבא דעסק בתורה קיארבעי' שבין
שבני דעסיק בתורה ובגמילות חסדים חי שיתין שכיין ובעל הגזירה אף שהיתה עמה שבעה שכאמר
לכן כשבעתי לבית עלי וגומר וזה חסד ואמת יקדמו פניך :

חסד

ואמת יקדמו פניך. ואמרו חכמים אמת ללמוד זו היא תורה שאיך לשמה חסד ואמת ללמוד
וללמד זו היא תורה לשמה. על כן שמתי בעוכרי בסדרך ואמתך לקדש פניך. בחסד
ואמת ללמוד וללמד תורת חסד ואמת ליראי שמך. והם ידידי חסידיך. להקריב קרבן נפש לריח ניהוח
לפניך. כי המתעסק במתים מקריב נפשות על המזבח אשר לפני ה'. והוא דומה לכהן עליון
המקריב קרבן נפשות לה'. וזה אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מכס ממש הוא קרבן לה' כדאיתא
במסכת פרק ה' דמנחות ובווהר פרשת פקודי היכל ב'. וכמו שמעתינו גופו למטה כן מעתה
בשמתו למעלה בכהר דיכור על ידי עהיראל ואו מקריבין בשמתו להקב"ה על ידי מיכאל שהוא כהן
עליון המקריב נשמות ישראל להקב"ה לקרבה תחת עץ החיים לכל הכתוב בספר החיים. וכמו
שמלבישין גופו למטה כן הקב"ה מלביש נשמות הדיוקים למעלה בלבושין דוהיראל עלאי כנווכא
דחיי עלמא. כדאיתא בווהר פרשת כחובכמה מקומות. וזה ולוקח נפשות חסם כי מי שגומל חסד
ואמת מקרב בשמתו למעלה כי אין הפשמה עולה עד שנקבר גופו למטה שכא' וישוה העפר על הארץ
כשהיה והרוח תשוב אל אלהים אשר נתנה וזה חסד ואמת יקדמו פניך :

חסד

ואמת יקדמו פניך. מקרא זה מלמדנו שאל יהא אדם כפוי טובה כשהקב"ה עושה
עמו חסד כרין לקדש פניו בחודה על כן אמ' הכותב **שמעון** בן מהו"ר ישראל יהודה
ז"ל מק"ק שווערין מדינת פולין גדול חסדיה' אוכיר תהלות ה' כעל כל אשר גמלו ה' ורב טוב
לבית ישראל אשר גמלם כרחמי וכוונת חסדיו. אורך על כי טראות נפליתי כפלאים מעסיק נפשי
ידעת מאד. כי הלכת כפשי ממות בגיור' פולין גדול בשכת תע"ו וקיימת בי מקימי מעשר דל מאשפות.
גרים אביון. להושיבי עם כדביים עם כדביי עמו. המה כדביי עמו המתעסקים בחסד ואמת כאספו
עם אלהי אברהם. החברה הכנסת הקדושה של גמילות חסדים. ועלי להסתיק ולזכרו לטובה את
חמי האלוף והחסיד ידיד ה' בנימן בן החב"ר ר' משה פרינקופר ז"ל אשר כל ימיו היה מתעסק
בחברה של גמילות חסדים וכה וויכה גם אותי להסתבר בחברה הזאת ולעסוק בגמילות חסד ואמת
וזה לי שנים ח"י"ג הוא יודך כמוני היום כמינין א'ך עו"ב אלהים לישראל. שעסקתי בחסד ואמת
עד שהייתי להם לתלמיד כמאמר רבי חגיגא הרבה תורה למדתי מרבותי ומחברי יתד מהם
ומתלמידי ויתר מכולם. כי כל החברה כולם קדושים ובתוכם ה' בני אברהם יצחק ויעקב גומלי
חסדים בגי גומלי חסדים. אשר יש להם פה ק"ק אמטערדס העיר המעוטה והמפורסה. יכונכה
ה' עד ביאת דרך מורה. בית המדרש מיוחד ללמוד בו בכל יום תורת ה' אחד לקיים תורת חסד
ואמת כאחד. והסתברו בחסד ואמת עד למספר חיי"ם. על שמך מקרא זה ולוקח נפשות חכ"ם.
מי חכט וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'. כדכתיב פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה.
הגה"ה חכט בגי' חיים וחיים עם האותיות בגי' חסד סוד הבינה שקרא' חיים והיא מדת חסד
וממנה נשמות חיים דכתיב וכשמת שדי תביט עשה כר ה' כשמת אדם. וזה כי אתה חסיד כרי
מתאיר בגי' גמילות חסדים כי כר מצוה ותורה אור תורה בגי' כמו כן וזה שאמר הקב"ה כרי בידך וכך
צידי אס תשמור כרי תורת חסד ואמת אשמור כרך כר ה' נשמת אדם שהיא בבינה שהוא למעלה ממול
שהוא בתפארת כי על ידי החסד הוא מתדבק בה' לבעל המול וזה חסד ואמת יקדמו פניך ע"כ הגה"ה:
כי כלם חכמים ככונים ושרים חסידים עמודי עולם. וחסידות גדול' מכלם. יברכה ה' בשוש' וכבוד
יראו ורע ויארצו יומי. ויבו עם כל ישראל חברים לבנין בית עולמיים. ובלע המות לכח ומתה ה'
אלהים דמעה מעל כל פנים:

והחובין

ותחונן

לאדם דעת ולאבש בינה • יאמץ ידי לחסד ולאמונה • לכתוב דברי אלהים קיים
 בספר הקיים • להטות כחת רוח למתים ולחיים • לאכשם ולכשם להפידים ולחסידים
 שגם חלקם יהיה בחיים • וכי גברא בעי חניא וכשיא לא בעי חניא • על כן אמרתי לבאר העב
 הרשום בכתב חסד ואמת בלשון כפלים • שגם המה ידעו להשתעק בחסד ואמת לשם שמים • ואז
 היא אשה יראת ה' היא תתהלל • יראת בנימעורא גמילות חסדים ובגימטריא תורה שעל ידי כן
 התורה נמשלת בה וקראת אשה טובה • וכאילו קיימה כל התורה כלה הכתובה בכ"ב אותיות ובוה
 היא מתקן החטא שגרמה מיתה לעולם ותוכה לחיי עולם הבא • כדאית' בזהר שלק לך מאן חמי
 קדוח דנדיקייא וכשין וכו' דעבדך לגבי הקב"ה וכו' וכאין חולקיהון דנדיקייא גברין וטובין דאוליין
 בארץ מיטור בהאי עלמא וכאין לכולהו ענוגין דהאי עלמא ועל כן לזכותא כדאית' בכתבם וכו' שוב' •
 להטות עורה לאכשם ועורה לכשם: וגם קברים מקורב באו חדשים • ולא ידעו בחסד ואמת גדיהם
 להשים • ימצאו הכל משורשים:

ובני

עמי המפורים בכפרים ועירו • ובחסד ואמת לא למדו תורות • ואין להם מי להורות •
 במתים חפשו ואין יודעים מאומה יומימקין ידיו ורגליו עקומה • ומויין הגוסס ממקומו ויזין
 קושרין לקיין ואין מעלימין עינימו • וגודד וקורח ושופך דמו • ובעהרו אין מכפרו ושוכב בבושת בחשופי
 שתי • וכורכין אותם בתכריכין בלועין והפוכין והסככין • ומתעטפין אותם בצליית כריכין • וקוברין
 אותם קבורת סמור ובהמה • בין קדם וימה • מוסרין אותם לדומה • וכשמתו אינה יכולה לעלות
 למקומה • ובאונן עוכני • ובאבל כבלוהו שיקור' עושין עפ' לזיכולין בערפל • ועליהם אמר שלמה
 בחכמתו העופל • אם יליד איש מאה ושנים רבות יקיה וגו' וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב
 ממנו הסכל • ואם הוא רק כפי' רשי שיהיו הרשעים מושלכים על פני השדה ולא כתבו לקבורה
 והסוית אוכלות אותם היה לו לומר ולא קבר מאי וגם קבורה לא היתה לו לא רצה לומר וגם קבורה
 שיש לו קבורה וקבר אלף לא היתה לו הקבורה כשאר מתים שנקברים כחורת חסד ואמת ועל ידי
 כן אין נשמתו יכולה לעלות • כמעשה דשתי רוחות שאמרה אין אני יכולה לעלות שנקברתי במחללת
 של קנים על אילו אמר טוב ממנו הסכל:

ומכל

אלה יש ראיות ברורות בזהר ובספר חסידים ובכמה מקומות בגמרא ובמדרשים ובמפרי'
 הרבה • ועל כן כמה פעמים היו המתים מתגלים לחיים ואמרו שאין נשמתם יכולין
 לעלות שאין קברים כראוי ואין תכריכהון מתקנים והיו מקפידין אפילו על דבר מועט ולא היה להם
 מנוחה עד שהלכו ופיתחין קבריהם ומלאו בדבריהם ותקנו להם חסונם • ואף לחיים הוא סכנה
 גדולה אם לא קבר המת כראוי כדאית' בספר חסידים סימן תק"ב שבשעת הדבר צ"מ יחפשו חסר
 המתים שחא יש אחד מהם שבלע הכריכו • ר"ל שהם בתוך פיו או ידיו ורגליו אינם פשוטים והוא לב
 בזיון גדול ומשום פיקוח כפש מותר לטעות כן • וכמלא מה שגורס זה רעה למתים ולחיים כשמת עסק
 בהם ולא למד תורת חסד ואמת • ונקרא רשע אף על פי שגונג הוא כי שגגת תלמוד עולה ודון •
 שהיה לו ללמוד מקודם לדעת איך שיתעסק עמהם • ואפשר שזה הוא שאמר שלמה עת אשר שלע
 האדם באדם לרע לו • ובכן ראיתי רשעים קבורים ובאו וממקום קדוש יהלכו וישתכחו בעיר אשר כן
 עשו גם זה הסל • ורצה לומר בעת שהיה מושל על המת בעסק קבורתו שאז כל השליטה בידו עליה
 להשתעק עמו וקבורתו הוא לרע לו לחיולמת הוא גורם רעה אם אינו קובצו כראוי ובכן ראיתי
 רשעים קבורים הם הקבורים המתים ברשע וכאילו קברו טמאו ובאים ומשתבחים בעיר שהוא חסיד
 גדול גומל חסד ואמת קובר מתים כמו שאמר' הגמרא אל תקרי וישתכחו אל אוישתכחו • וזהו ממקום
 קדוש יהלכו והיינו מכית החיים מקודשי' אשר בארץ המה וכתיב וישתכחו על עופש שלהם שנסתכחו
 מעולם כמת מלב • ועל זאת אמר דוד על זאת יתפלל כל חסיד חליך לעת מצא זו קבורה • ליבעי
 איש רחמי עד ויכולח בתרייתא שלמא' שיקבר כראוי ועל זה הבטיח הקב"ה לאברהם ואתה חבא
 אל אבותיך בשלוש שיקבר כראוי כי כל מי שיינו קבר כראוי גמסר נשמתו לדומה כדאית' בזהר
 ברשת ויקיטעל זה התפלל דוד שלא ימסר נשמתו לדומה דכתיב ה' ישמך מכל רע ישמור אה כפך •

הקדמה

ה' ישמור אצחק ובואך מעתה ועד עולם:

על

כן פשוטי אחיורעי ושימו הדברים האלה על לבבכם ואלמדו תורת חסד ואמת בחייכם
 כי לא דבר רק הוא מכס כי הוא חייכם ואורך ימיכם וגמלו חסד לדני אכסכאי בנכס
 וכו' אחריכם בדבר שיגיע לכלכם ואשר תקחו עמכם מכל עמלכם גופכם בטוב תלני בקבירכם
 ותתענג בדשן כפשיכם ועל כן כתבתי אף לשון העברי בשון קלילא כל בקשה ותחנה והתפלה
 שיבינו מה שידברו ולהיות בפומהון מרגילא ועל כלם עימם וכימוק בסכריקבלה אשר מהם
 לקטתי כל אלה כי לא משומי אתם חיים בספר החיים כי אין בפי מלה רק מה שתקנו גאוני ארץ
 וסכדרי גדולה על כן אבקש מה' ומישראל מחילה לדונכי לזכות סלה כי לא לכבודי עשיתי כי
 אין זה חכמה אלא מלאכה כלה וידון אותו הקב"ה לזכות לעלה כדאיתא בשחר טוב את
 דאית אדם שמדבר טוב על חבירו לדונו לזכות אף מלאכי השרת מוכירין עליו לזכות טוב לפני
 הקב"ה דכתיב ורחמתי את אשר ארחם:

ועתה

לכו בנים שמועו לי יראת ה' אלמדכם מקור החיים מי האיש הספן חיים עשה
 חסד ואמת עם המתים והחיים ויתן לכפשך נאחות החיים כשמך תהיה צורה
 בצור החיים כגן עדן תחת עץ החיים ראה תראה באור פני מלך חיים יקדם פניך בחסד
 ואמת בארץ החיים טס תזכו לכבוד ולחיים ראה גתת לפניך את דרך החיים אס תשמי
 ותבחר בחיים לשמור את כל הכתוב בספר החיים עברך אלהים חיים השם כפשו בחיים
 ויסיפו לך אורך ימים ושנות חיים דיגבלו שפתך ומרכות בחיים היסם אס בקולו תשמעון
 כלכם חיים וזכר דיק לברנה לשלום ולחיים:

ועשרה

דברים קראים חיים כמו שאיתא בפרקי דר"ה קב"ה והתורה וישראל וזדיקים ונגן
 עדן וכולי וגם נמילות חסדים דכתיב כי טוב חסדך מחיים שפתיים שחוקך וגם
 שמתים קראים חיים דכתיב ובניהו בן יהוידע בן איש חי ועל כן קוראין לבית הקברות בית החיים
 ולכן קראתי הספר תורת חסד ואמ' **ספר החיים** ישל ידו יזכה לכתבו בספר החיים ולהיות ירא
 שמים כמו שאמר רבי חנינא בר פפא כל אדם שיש עליו חסד בידוע שהוא ירא שמים שכאמר וחסד
 ה' מעולם ועד עולם על יראי וזאמר חכמים יכול כל מי שיקפון יבא ויקפון ת"ל וחסד ה' מעולם
 ועד עולם על יראי ורמו לנו הכתוב מי שרצה לגמול חסד ואמת להסתפק במתים בריך להיות
 ירא שמים דכתיב יראת ה' ראשית דעת ויראת בגימטריא נמילות חסדים על כן מי שמתקין לו
 מן השמים לעמוק במזכה זו בידוע שהוא מורע אברהם הבינו וירא שמים וכן עולם הבא ויזכה
 לחסד אל כל היסם שכאמר עליו טוב חסדך מחיים:

ואתם

אחי ורעי אנכי תלמידי תלמידיכם בקשו וכותי כאשר אנכי מבקש וכותכם כי מעודי
 עד היסם הזה עסקתי במתים וכתתי לבי להור ולדרוש על כל המעשים מלוחשי
 לחשים והם אצלי סתום וחתום כי לא כתיב לה שקעתי לבקש אחר כל דבר ודבר ערם שכתבתי
 ומכל ספר וספר לא מכתתי כמו שאמר חכמים איהו חסם הילומד מכל אדם שכאמר מכל מלמד
 השכלתי על כן אל יהיה דברי בעיניך קל וכחל ראה מה שאמר חכמים השומע מפי קטן
 שבישראל בשומע מפי גדול וכולי עד כאילו שומע מפי אל וקרוי אליך הדבר מאד בשך ובלבבך
 לעשותו והכל הוא לעובדו:

והתפלה

הראשונה שכתבתי תגינה עליך מכל חולי ומכל מדוה שזריך האדם להקדים תפלה
 לצרה ולהתפלל שלא יחלה ותמצא חן בעיני כל רואיך כמו שכתבתי וגם התעלה
 להתפלל מיד על כל צרה שלא תבא להסר ממנו הדין הקל שלא יתגבר עליו שטרו למעלה בהקפת
 ערמוי מכל סכן כשכופל למטה ויחלה כי כמו שהאדם מתפלל למטה כך מלאך מולו של אדם מתפלל
 עליו למעלה וכמו שאדם עושה מצוה למטה כך מלאך מולו מראה אותו ענין למעלה כמו שהא
 ביוכו למטה וזה שכאמר וגם אני שמעתי את כאקת בני ישראל וגם לרבות מלאך מולו כדאיתא
 בספר חכידים היתן תחש' מג' וגם ישתדל שהקמוים ילמדו ויתפללו בעדו כי גדול כח התפלה אצלו
 לשמוע

לשנות העבד ולהצילו מן הסכנה ולצבול הכבוד עליו לשנות העבד מיצחק שבאמר ויעתור יצחק לה' לכנח אשתו להנצל מסכנה מירדי הים בארצות ונומר לצבול הכבוד מחזקיה דכתיב לו לבינתך כי מת אמת ולא תחיה וכתיב שמעתי את תפלתך והוספתי על ימך חמש עשרה שנה והתפלה למעלה ממקום השנה הכבושה כמו שאמר חזקיה ליעציה כלה בבואתך ולא כך מקובלני מבית אבי אבא אפילו חרב חרה מוכנת על כוארו של אדם אלימנע את עצמו מן הרחמים שבאמר הן יקעלני לו איסל וגם יכולת ביד התורה כשלומדים בעבורו להוסיף ימיו דכתיב כי בני ירבו ימך ושנות חיים ושלום יוסיפו לך וכן איתא בספר סודי רזא כי גדול התועלת כשחכמים מתפללים ולומדים בעבורו וכל מי שמתן להם בחייה להחזיק ידי לומדי תורה וגומל עמהם חסד אף שהוא עם הארץ כשמת וזכה שלומדים אותו תורה למעלה כי כך כתיב עץ חיים היא לחחזקיהו זה וכשרואה האדם שהיורין באים עליו יקבלם באהבה ואו יהיו לו לכפרה דכתיב ואו ירבו את עונם ומכאן דרשו רבותינו ז"ל כשם שקרבנות מכפרין כך יורין מכפרין כתיב הכא ואו ירבו את עונם וכתיב בקרבנות וכלה לו לכפר עליו ולא עוד אלא שהקרבנות בממון והיורין בגוף על כן ישור אליו מיד ויתפלל ויתודה על חטאיו כמו שכתבתי וכן אית' בפסיקתא רבתי פרש' רבי ושמי' כשאתם מתודק אמר הקב"ה למלאכי השרת באו ואודיע אתכם לדקתן של בני שאני עטמתי אחרת כמה יסורין וזרות ואינו בועט בני אלא קורא עמו רשע וקוראין אותו לדק וקוראין אבל אכחנו העלמו וכו' ואתה לדק על כל הבא עלינו וכולי על כן אל יהא הוידוי קלה בעיניך אפילו היה כופר בעיקר בשהוא מתודה לפני מותו יש לו כפרה דכתיב ומודה ועוז בירוחם:

וגם התפלות בבית החיים הוא תועלת גדול להמתפללים שם כי גם למתים יש להם נחת רוח כשהחיים באים להתפלל על קבריהם וגם הם מתפללים בעדו ובויתם הקב"ה שומע תפלתו ועונה אותה וכן מצינו במשה רבינו שעמד ארבעים יום בהר להתפלל וכוהה תפלות עשה ולא כענה אלא בזכות האבות כשאמר וזכר לאברהם ויגומר וכן בשלמה שאמר כ"ד דנכות ולא כענה עד שאמר וזכר לחדי דוד עבדך וכל התפלות שכתבתי כאשר מצאתים בספרים קדמונים ואחרונים חדשים גם ישנים וכוונתם והשמות שהוצא מהם כרמוזים בלדס ואני לא כתבתי אלא הפשוטות כי לא כל הרוצה ליעול את השם יבא ויעול כמו שכתבו המקובלים בשם האר"י שאסור להם להשתמש בשמות הקדושים להצין ולהשכיל כמו הקדמונים שהיו להם אפר פרה לעקר אותם כמו רבי ערסון אבל חנן עמאי מתיבאסור על כן הלוחיו הלוואי שיתפללו הפשוטות כיוונה בקדושה ובעתירה ובגוף קני' ואין לנו עסק בנסתרות והמוצא מפיו השמות הקדושים נקה לא יקנה כימי יודע לכוון כל אחד במקומו שישמוך עליו בעלימותו וכי יפגוש בו עונם בשמתו:

וגם המאה פסוקים שיאמרו אל הגוסס הבה כוונת בהם וגם הם כגד המאה ברכות שתיב אדם לברך בכל יום להשלים בזה ביום שמתו תועלת גדול לשמתו דכתיב מה ה' אליהך שואל מעמך ואמרו חכמי' אל תקרי מה אלא מאה כי מ"ה ה"ה היינו מאה וק' אותיות בפסוק מה ה' אליהך וגומר וכן כתיב כי כן יבורך גבר פ"י כ"ן בגימטריא מאה כי עד מא' נקרא גבר ואחר כך באילו מה ועבר ובטל מן העולמיות ידם מכפר לו הקב"ה חטאיו כמו שאמר המדרש מה ה' אליהך שואל מעמך כשכפר ביחודו של עול' שכרמו בח' ונסתלק מן מאה יתקן במה במאה ברכות כי מה בגימטרי' חדס ועד מאה שנים נקרא אדם ויתדבק בהקב"ה במאה ברכות וזה מה ה' אליהך שואל ממך מאה ברכות ואו והכיר ה' ממך (בזכות מאה ברכות) כל חולי וכל מדזה וגומר וכן אמר דוד וכאם הגבר הוקם על ע"ל בגימטרי' כי בכל יום היו מתים מאה נפשות מישראל ולא היו יודעין על מה הם מתים עד שחקר והבין ברוח הקודש וחקן להם לישראל מאה ברכות וזהו סגולה ליציאת נשמתו בנחת על ידי הקב"ה כמו שאמר רבי עקיבא הקו"ף הוא שמו של הקדוש ברוך הוא והשם הישן ממנו הוא פ"ק קפ"ו קו"פ ק"ו ק"ו ק"ו ק"ו ק"ו וכן השם הזה הוא סגולה להוציא הולד כשכתוב זה בסוף גזעית של כסף ותשים אותו על לשון האשה יצא הולד מיד בע"ה כמו שהוא בספר שמעוני פרשת בא ובבחי' וככל פסוק כרמו הברכה ממאה ברכות דרוש וקבל שכר והאומרים אותה אל הגוסס

הקדמה

שקרבין בזה נשמחו למעלה דכתיב אדם כי יקריב מנחת מ"ס בנימניה מאה ואז גם נשמחו תהלה יהי
 במחיה ברכות יהיוד פעמים ה' וה' עמיה יד הוא מאה יהי ע"ס ה' מבורך מעתה ועד עולם :
וגם להיות כזהר במיתת תלמיד חכם כמו שכתבתי בזמיתת אב"ד ביתר כמו שהעתיקתי מספר
 מעבור יבק ומשארספרי קודש ושכרך שמור לך לעולם הבא וכן הוא בדרך ארץ וועל א"ס
 דאית חכם שמת אל תחזור מעליו עד שתליכיהו לקבר שכתבתי רח"ק יספרו בשלומך כשלוש פנחס בן
 אלטור ויהספד עשושין לתלמידי חכמי' ולכדיקי' והתורה שאומרים עליו גורם להעלות נשמות
 עשויות של שאר מתי ישראל ולהכניסם לבן עדן וזוהי תקבל שכר טוב כדאיתא בזוהר אל"ס פרק כ"ו
 וגם הקפה למת באלמד כמה יגיעות יגיע רבי עקיבא כדי לזכות את הרשע מכל שכן מי שישוה נחת
 רוח לכשמת הכדיקי' ואית' בסודי רוח כבר לעמד ישראל חלו החיים אשר פדית חלו החיים מלמד
 שגם החיים צריכין כפרה והם מתפללין על מי שמתן צדקה בעבורו וששנה להם תועלת מה *
 וכתיב בשפתי כהן שיעשו הקפה לחיים להברים רוחות רעות מעליו וסוד הקפה בני' ק"ץ בקיבו של
 אדם צריך הקפה * וזוהר אחרימות אמר רש"י ווי לבני נשא דכולהו אטימין סתימין עינין ולא
 ידעין ולא שמעין ולא משגיחין היאך קיימו בעלמא והא עינא ואסותא קמייהו ולא מסתכלי דהא לא
 יוכל בר נש לאשחזבא אלא בעינא דאורייתא דכתיב כי לא יהיה עשור מקרה לילה אשר לא יהיה
 עשור דייק מקרה לילה והא אוקימנא וכולי' ודברים אילן גלויים וידועים לידעני קני' וכן הוא בספר
 הכליאה עינין בשלח מוהי' ואמר המדרש בע"ה אז אתם מנמאים למת מצוה אבל לעתיד אינן אתם
 מנמאים למת כל עיקר שכאמר בלע המות לכחך וגומר:

מצאתי

כתוב בש"ת ר"ג לבית הלוי סימן ל"ד כלל ה' שאסור לכהן לסתום הכקב בשבת אפילו
 לומר לגוי א"ס יש מת בשוכה אבל קודם שמת מותר לסתום הכקבים אפילו על ידי
 ישראל * ובספר ג' מש"ז ר"ב בן לב סימן ע"ב מי ששמע שמת לו מת ולא יודע אם הוא שמועה
 קרובה או רחוקה צריך להתאבל עליו כשמועה קרובה * ובש"ת בית יעקב סימן ק"ל דאסור לרופא
 שהוא כהן לכווס לבוסס לעשות לו רפואה משום דרוב גוססין למיתה ואין לכהן לעמא לו מן הספק *
 ובש"ת רבי מאיר סימן ו' אשה שילדה תאומים ולא בלו להם חדשים ומת אחד בתוך שלשים ימים
 הוא חולה ומת אחר שלשים אין להתאבל עליו * ושם בסימן י' מת ביים טוב קורעין אחר יום טוב ולא
 בחול המועד אפילו על אבי ואמו * ובסימן ה' שמתר לחבל לילך ולקדש הלכנה בתוך ימי השבע *
 ובירושלמי פרק מקו' שנסגרו מותר לכהן לכנס בפתח החצר שהמת בחוכו דלא אסורו אלא פתח האהל
 שמוציאין בו המת אף על פי שאין להכיר אלא פתח וז' דרוף המת לבאת מו * ובש"ת רבי מאיר סימן
 ע"ג מת בפסח יאמר אחר ההגדה לפעו משום שהיא דברי תורה שהאכל אסור בהם אבל עוש' קידוש
 מבורך ואוכל בשר ושותה יין כמו בשאר ימים טובים * ובש"ת עבודת הגרשוני אסור לעבור
 מעבר לנהר ע"ג גשר מרחת וכן בש"ת מהר"י בן לב בחלק ג' מתשובותיו סימן ע"ג ובש"ת ר' דוד בן
 אבי זמרא שאלה ע"ז ובש"ת ר"י לבית הלוי כלל ה' סימן ל"ב דאסור להפליג בספינה ביים טוב
 כמו בשבת וכן הוא ברוקח ובעולת שבת כמו שכתבתי:

וכהן

ששוכב ערוס ממש אפילו בלא כתובת ומת עמו בבית א"ס הוא בליילה בחושך ואפלה צריך
 לקטוף ערוס ממש ולרוץ חוצה אבל א"ס הוא באופן שכרא' לבריו בודאיים לו ללבוש בבגד ח'רף לכסו'
 עמו כמו שכתבתי ומה שכתבתי שדמלגין אינה דברי מהתפל' בבית האבל כן הוא בספ' מעבור יבק
 נחמ"ד פרק ב' ובספר תניא בהלכות אבלות' אך בעור אורח חיים בסימן תקנ"ט כתוב באבל י"ל וא"כ
 זאת ברית וגו' והיינו ע"כ דא"ס האבל בעל המכתמין אינן בעלין יוכי' דעות חלוקות בענין ההלל
 ד"א דאין לומר הלל בבית האבל לא בראש חדש ולא בחנוכה ויש אומרים בחנוכה יאמר אחר כן הלל
 בביתו אבל לא בראש חדש ויש אומרי' בחנוכה יאמרו אותו בבית האבל * וכן י"א שבת בתוך ימי
 השבעה לא יאמר האבל ברחש של סדר היים ויש אומרים דא"ס הוא רגיל כל שבת לומר שנים מקרא
 ואחד תרגום יאמר אותו גם בזה השבת ויש אומרים א"ס יום שביעי שלו ביים ג' דאפשר לומר אותו
 ביאם ג' אג' יאמר אותו בשבת אבל א"ס יום ו' שלן ביים ד' דשייך לשבת הבאה יאמר אותו בשבת על כן

פוך וחוי מאי עמא דבריאל כל בתחמון והוא רחום בים צ' ויה' (וצ' למנצח) וכן כל יודיו ותחמוניו לל
צ"ח הסכימו כל האחרונים שאין לומר בבית האבל. וכן שלא לעלות בתורה דאך יבדק על דבר
שהוא אסור בו ודיכו כמו שכתבתי:

ובמוצאי שבת אומרים בבית האבל יהי נועם ויהן לך ובין ראש השנה ועם כבוד אומרים
אבינו מלכנו:

ומה שכתבתי אם המת במרחק שמתר לכהן להיות בבית למעלה אם יש טעם פתוח במרחק
לצאת העומאה. וי"א שמתר לכהן להיות בבית אע"פ שדלת המרחק סגור ואין עם
פותח טעם כשלא פרץ פנימיו מכל מקום אם אפשר לכתחילה להיות פותח טעם יותר טוב כי יש דעות
להתיר ולאסור ואין להקל לכתחילה בספק עומאה מה שהוא מדאורייתא. וכל אדם צריך לשמור
עצמו בקדושה ובעהרה וביתר כהני ה' ועיקר שמירת הטוהרה היא לשמחו להחזירה בעהרה כמו
שכתבה לו בעהרה ויקיים צו וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגומר:

איתא בע"מ נחלת שבעה מי שהיה חולה ואינו כוהג אבלות כלל אפי' עשה א' כשיצריא הוא
בחד שלשים צריך לכהוג כל שבעה אבל שלשים מוכה מים המיתה. או עיני השמועה.
וכן באונס או במזיד. והקריעה אם לא קרע בשעת חימום כתב הכ"י דאינו קורע אלא חך שבעה
חזן מאביו ואמו שקורע אפילו לאחר שבעה. צ"א כשלא כהג אבלות כלל כל שבעה אבל אם זולת
במקצת הימים ולא כהג בהם אבלות וכגון מי שאמר לו שמת לו מת ביום א' והיה בעיר אחרת ולא
כהג אבלות וביים השני בא לעירו וכהג אבלות אין צריך להשליט עומאה שבעה מים הראשון יוב"ב
דאיכא שהיה אכוס כגון חולה ומסוכן שאי אפשר לו לקרוע או קורע. אבל בשוגג או מזיד כיון דעבר
שעת חימום אינו קורע. אשה כדה אף על פי שהיא גוסס' אסור לבעלה ליגע בה עד שתמות.

ראיתי לכתוב כאן שער צוואת ש"מ כי יש שכוזר אם הוא כתב וחתם שער צוואה בחי' ומת
אוחו בקופטא שתיקן הכלודי לו בזה ובאמת הוא רק כחרס הנשבר על כן יראה כל
אחד לדעת אך שיתקן שטר צוואתו שיהא שריר וקיים. כי כל אחד יכול לכתוב ולחתום שער צוואה
או מתנה בין בעוד שהוא בריא ובין שהוא שכיב מרע רק באופן ובתנאים כמו שכתבתי:

שטר מתנה צריך לכתוב. שטר מתנה זו בתבונה בשוקא ותחמוהו בברא דמתנה שמירתא לא
קריא אבל שטר צוואתו יכול לומר לעדות שלא יגלו עד אחר מותו וכשטושה שטר מתנה או
צוואה כשהוא בריא צריך להקנות בקנין ואפילו קנין לא מהמי אם רוצה להקנות להם דבר שאינו
ברשותו אלא צריך לכתוב דרך הודאה שמודה שחייב לכל אחד כך מה ואם ניתן מטלטלין יכתוב
הקנייתו לו חרבע אמות קרקע בחזרי במתנת בריא ואגבן ואגב ק"ם ה"ב לכתתי לו במתנה גמורה
כל מטלטלין שלי בכל מקום שהם. וכל שטר שלא בטושה בעדים וקניסו דר אינו כלום. אבל צוואה
שכיב מרע אין צריך ק"ם דדברי שכיב מרע בכתובין וכמסורין דמי ככתובין בקרקעות וכמסורין
במטלטלין. רק צריך לעשות צוואתו בפני שני עדים כשרים. ואפילו בשבת יכול לומר צוואתו בשני
עדים ואם הוא רוצה שיקבלו קנין על דבריו יטולים לקבלו ממנו בדי שלא תתרו דעתו. ומתנת
שכיב מרע בכליה אפילו בקנין אם עומד חוזר אבל במקצת והוא בקנין אינו חוזר אם לא שפירש
שניתן מתנת מיתה או הוא חוזר. והרשות בידו כל זמן שהוא חי לקרוע שטר זה טעשה ולשנותו
כרצונו. ואם עשה צוואה בחליו לפני העדים ומת צריכין העדים לכתוב שמה מתוך אוחו חולי ואם
לא מת מתוך אוחו חולי ועמד על רגליו יום או ימים ואחר כך חלה חולי אחר ומת אין צוואתו כלום
על כן עוב שישאר לפני העדים שהוא מרוצה בצוואה הראשונה כשנפול למטה. ואם ניתן גבש
לאחר צריך להניח לירשיו קצת מהם שלא יכול לעקור תורת ירושה מהם. וכן אם אמר פלוני ירשי
והוא אינו יורשו אין בדבריו כלום יכלל העולה שצריך לעשות שטר או צוואתו בפני שני עדים כשרים
בבקנין כמו שכתבתי. וזהו נוסח שטר שכיב מרע שאפילו הוא עצמו יכול לכתבו ויתנו לעדים
שיתקמו עליו:

אנחנו ח"מ מורים ועמידים איך שאנחנו ח"מ ובכינונו אצל פ"מ ומצאנוהו שוכב על צד ד' י'
א ה ה א

הקדמה

ל"ה ולשוננו ומילולו ערוץ בפיו ודעתו צלולה ומושבת עליו כשאר בני אדם החולכים בשוק וידוע להשיב על הן הן ועל לאו לאו וכך אמר לנו הדניטציה את ביתי לפניכם שזהו אחם עדים בדבר שיהיה צוואתי בך וכך וכו'.

בנו שיכתוב לכל אדם חלקו ויתן אותו להעדים * ואם ימות יכתבו העדים ומתוך אותו חולי הלך לעולמו וחיים שבת לן ולכ"ג היום יום וכו' וחותמין אותו:

וכשיכתוב

שער צוואה כשהוא בריא ומחלק כספו לכל אחד צריך לכתוב בשער כך יתנהגו בכספו אחר מיתה כי צריך לזכור בו מותו שיהיה כמזוה מחמת מיתה * והעדים יקבלו קנין ממנו וחתמו עליו * ויכתוב מודה אני ח"מ בפני עדים קתומי מזה וכו' שיכול לכתוב באילו העדים כתבו אותו ויכול לכתוב כך מודה אני ח"מ ברצוני הטוב ובעדעת שלמה ומיושבת שאם ח"י יגיע ומני לפטור מן העולם הזה או יהיה לפלוגיזה מעומדי כך וכו' ולפלוני כך וכך וכו' ושער צוואה זה יהיה כתוקף כל שטר צוואות העשין כתיקון חכמים ז"ל דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דסטריולא יפסל שטר זה אלא בקרע ב"ד ויד בעל השער על העלמנה ויד המערער על התחמנה כל זה קבלתי עלי ועל ירשי אחי בק"ס במכא דכשר למקניא ביה ומה שבעשה היום יום פלוני וכו' הכל שריר וקיים: (וחותמין ב' עדים):

תיקון

גדול למי שצא לדרך יאמר ל' פעמים לישועה קיותי ה' ו' פעמים ויהי נועם וכשאומר כי מלאכי יצוה לך יכוון במלאך יוהד כאילו הוא הולך לפניו וחרבו שלופה בידו כי הוא המלאך המלוה לחדם * בפעמים יברכך * ה' פעמים המלאך הגואל וסימן ליה * ומי ששעה ליה לחבירו כשיכרוד ממנו יביע עליו יאמר יברכך וגו' יוהד ילוד יוהד יצילך אהדך ישמרך ה' ישמר צאתך ובאך מעחה ועד עולם ויהפוך עמו ויחזירו יביע אחריו ויאמר כן עד שלש פעמים ושוב לא יביע אחריו אז ילך לשלום:

כתוב

בצנינו ובפחלי מי שרצה לילך למרחוק ורוצה לדעת אם ישלים שנתו ידליק בליל יום כפור בר בקערה של שמן ואת יביע ב' צפוי פתוח ואם יראה פיו ויעיניו תחום לא ישלם שנה זו * וכן כשיקח בליל השבעה רבה מים מבאר או מנהר בתוך כלי נחושת שהוא קיומו ומוחכת ויביע בו צפוי פתוח ואם יראה פניו צפוי בו תחום לא ישלים שנתו * וכן יכול לעשות כן בלילה שהיא קודם תקופת טבת * ואם הרבה אנשים הולכים בקדר אחד ואיש אחד יתחיל לילך מאחוריו בצד שמאל של כותל החדר עד לחוף הפתח ויחזיר עמו וילך מאחוריו בתוך הבית מצד שמאל החדר ויחזיר עמו וילך מאחוריו לחוף עד שלשה פעמים ויעמיד עמו בצוף על האסקופה של הפתח ויביע על האנשים שבתוך החדר ומי שרצה כל ראשו לא ישלים שנה זו:

וכתב

עוד טוב לעוברי דרכים שיקחו כחש מת ויבשאו אותה בחמה ויתפרו אותה באבנט שלג וישמחו סביב לבושו תחת בגדו ולא ייקחו אותו חרב בחמתו עליו אבל לא יכלל מדקירת חרבי * ועוד שם שישאר אדם עמו מעין הרע שאמר חכמי המחקר שיען הרע מביא הגמל בקדרה והגבור לקבורה ועל כן מותר אפילו בשבת לעשות לו רפואה וללחוש עליו וכתב דהאסגולה הוא לזה לחקוק על עם של כסף או נחושת האות ה' ושם אותו בצוואר וביתו הוא טוב לכערים קטנים * מי שרצה שאשתו תהיה צניית לדבריו ותכנע תחתיו כשיש אב"ל אחר החופה ישים דגלגל על דגליה וישמור עמו שלא יתפוך הקערה וזכימך הוא ישוך ראש ואתה תשוכו עקב * וגם כתבו כשתקח הקיבה מן הארבעת ותנקס אותה וישמור על גב בארץ ושורף אותה לעפר על כלי מתכות על הגחלים ואחר העכיל קודם שישמ' עמה ישמו מהעפר הוא והיא כך ישימו שלש לילות קודם תשמש ותתעברה:

אמר

המגיה כשם שלא יוכל הכושי להפך עורו וכמר חדרבורו כך לא ינקס המגיה ממתק הדמם ומשעות ספרו * והאן לתלות בוקי הדיקי במחברו וברכת טוב תבא על המישרך ככי קמניסאחז מתפרו * ושם קחו ומילגו גהדת:

תפלה

ד

תפלה זו יתפלל כל אומן וכל רופא ככל בוקר כטרם שיצא מפתח ביתו :

יהי רצון לפניך יי אלהי שתשלח לי המלאך רפאל להיות בעידי לרפאות כל חולי עמך ותודמן בידי הסממנים הטובים הצריכים לכל חולי ו לכל מכה ונגע: ותצליח מעשי ידי ותהיה באמרי של אפשל באחד מהם כי בידך הכח להחיות המתים אף לרפאות לכל חולי ומכה ונגע כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה באשר אמרת בי אני רופאך ובתיב מחצתי ואני ארפא ימחץ וידיו תרפנה כי אין רפואה ברפואתך ואני עכרך סמכתי על אמרי קדשך לעשות שליחתך דכתיב ורפא ירפא שנתת רשות לרופא לרפאות לחולי עמך וכראת מיני עשבים וסגולות ורפואות בכל מיני סממנים לרפאות בו כל חולי וכל מכה ונגע על בן מצא עכרך פתח להתפלל לפניך להמציא לידי הרפואה הנכונה והאמתה כי אתה היודע ועד ולא בידי ובחכמתי לדע ולעמוד על עקר תבונות הרפואות כי אם אתה תתן בלבי ובשכלי להבין ולהשכיל הרפואות על אמתתם לרפאות לכל אחד בלי משגה ונגק חיש מהר בנחת ולא בצער במים מכבים להבא וכמשחל בניתא מחלבא לכל חולי המקרה ושגוי הטבע ואף בזבורא ועקרבא כאשר רפאת מרים מצרעתה ונגעמן מצרעתו וחוקיה מחליו בן תשלח על ידי רפואה שלמה לכל המקוים ומחכים לישועתך ולרפואתך וטהר רעיוני ומחשבותי ושרעפי לבל אחשוב מחשבה רעה ברפואות לנשים בין בתולה בין בעולה כי כדברך עשיתי אשר יעשה האדם וחי בהם וכתיב עת לעשות ליי הפרו תורתך שאין דבר עומד בפני פקויה נפשואתה יי בוחן לכבוד וידע

מחשבות

א ו 6 8

ציוני מצבות

בנדובים היה לו שם וידיים * כל מעשיו היו לשם שמים * גדר גדר ועמד בפרץ * במצותיו הירך
פתגבר ונערץ * גופו שוכן בקדושים אשר המה בארץ * ונשמתו בגן ערן מאירה מפז ומחרץ * ה"ה
פכ"פ וכו' :

על מצבת תלמיד חכם

פה צפון חכם ונכון * דברי חכם כדרבון * לא מש תורת ה' מפי'הו * יום ולילה ידרשהו * למעלה
ולמטה חואר לו ונחמדהו * לישיבה של מעלה העלהו * כל חברים אחים ורעים * לשמעותיו היו
שומעים * תורתך חשמור עליך * והקיצות היא חשיחך * כמנוחה נכונה תנוח בקברך * בגן
עדן העליון נשמתך * ה"ה פכ"פ וכו' :

עוד אחד על תלמיד חכם

פה נחצב קבר ללינה * בו יבא וישכון צדיק ברינה * תורתו היחה אמונתו * לא פסק פומי מגירסא
עד יום גויעתו * בה היה שעשעתו * אשרי לו ואשרי יולדתו * בכל מקום היה הלכה כמותו * בנשיקה
יצאה נשמתו * כן יתן לירידו שנה * חלק טוב ושכר משנה * בגופך לא תראה תולעת * מפי עליון
חלמור דעת * אחריו הניח זכותו * גיל יגילו בישועתו * ה"ה פכ"פ וכו' :

על מצבת קבר אב"ד ור"י

הדור אחס ראו ותמהו * על ההוא שופרא דארעא בלעהו * כחכל כלה לא נמצא כמוהו * בישיבה
עליונה המדודו * כאולם פתוח היה לבו ילכב * מעון השב שוכב * למעלה ולמטה היה נחמד
והוכב * בקברתו תורתו שפתיו דוכב * דבריו היו מאירים * כתומים ואורים * לבני העליונה
העלהו * קיר אליו הרחב פיך ואמלאהו * אשבעהו * ואכבדהו * ה"ה מוריגו ורבינו מחמרנו
זכותו יעמוד לנו * פכ"פ וכו' :

עוד אחד על אב"ד ור"י

פה הוא משכנות אריאל * אבי אבי רכב ישראל * כמשה ואהרן ושואל * ממנו שואלים מה פעל
אל * תורה וגדולה במקום אחד * בדורו היה יחיד ומיוחד * כל רז ממנו לא נכחד * נשמתו
יצאה באחד * סיני ועוקר הרים * תורתו היה מאיר כתומים ואורים * צדקת ה' עשה ומשפטיו
עם ישראל * משיב כהלכה לכל שואל * הלך אל הררי אל * חכמתו כחכמות למואל * דרך
הישר היה מורה * עליו היה השכינה שורה * עשרת חפארת חמגנך * ברינה וחדנה תנוח בקברך *
ונשמתך בישיבה של מעלה תדרוש שלומך * ה"ה וכו' :

על מצבת אשה חשובה

פה נטמנת אשת חיל * צדקה עשתה כאביגיל * טעמה כי טוב סחרה * צנועה היחה כדבורה *
פעשיה היו נעימה * כל כבודיה בת טלך פנימה * היא האשה החכמה * עלתה ונשמתה למרומה *
כל ימינה הלכה בדרך ישרה * מצות ה' שמרה * פלונית בת פלונית אשת פלוני הלכה לעולמה *
ונפטרת ונקברת ביום וכו' תנצב"ה :

עוד אחד על מצבת אשה חסידה

פה נטמנת אשה חסידה וישרה * צדקת ה' עשהרז כאמנו שרה * בידיה נחנה צדקיה * כאמנו
רבקה * כעלח חנולא כחל * כאמנו רחל * מאלהים היחה יראה * כאמנו לאה * ותעש בהפץ
פניה * כאמנו בלהה * ליראת ה' נפשה נכספה * כאמנו זלפה * חפלתה החפלה ככוונה *
חפלת הנח * בביתה ישיבה בכבוד * כחסידה יוכבד * מעשיה הטובים זרכה מני ארץ ורחבה

פניוים * כנביאה מרים * מלחמה נחנה לרלי * לגמול חסד ואמת לא היחה נהרל וכו' :

על מצבת בחור

בך בחור אלהיך * להשתעשע בנשמתך * כי יום ולילה הגיית בתורתך * והלכת בדרך ישרה כל ימי חיך * בחור כארזים * מבין ברמזים וברזי דרזים * שמעת לקול מוריך * ולמדת תורת אלהיך * מרובים היו מעשיך טחכמתך * לא נסוג אחור לכך * בפיתקה של חוה היה מיתתך * בתחיית המטים להחיותך וכו' :

עוד אחד על מצבת בחור

שמה בחור בילדותך * בחורה וריגה תנוה בקברך * בנן ערן יעשו לך חפתך * כי כך בחור אלהיך * חחת עץ החיים תשמה נשמתך * אשריך ואשרי יולדתך * מהיר הייח כמלאכתך * בזמן קצר פעלת פעולתך * כי שכר הרברה מוכן לפניך * אשריך ואשרי נשמתך * ה"ה הבחור חשוב פכ' פוכל' :

על מצבת ילד

ילד שעשועים גוף נחמד ונעים * בן תשחורת היית * כתואר בן טלך דמית * כשושן פרה * וכחמה ירח * חכס ויניק יך זוהרי * כעצם השמים לזוהרי * אלהים לקח אותו והילד איננו * טויו שכיתנו לזוגו ה"ה הילר רך ויחיד פכ' פוכל' :

על מצבת ילרה

בנות ישראל יקוננו עליך * פנה יודה פנה הדרה מעליך * בת אל כשמים כבודה * נערה ויחידה יודיה * בחילה יפיה * הנצלה עדיה * בנחניו כיוות * בקבר מחוטבות בטי בתלפיות * כתבנית היכל היה תומך * כמלאך אלהים צלמך * בנן ערן נשמתך * בתחיית המטים להחיותך * פכ' פוכל' נפטרות ונקברת היום וכו' :

ואלה דברי בן המחבר * לכבוד ספר החיים מדבר :

כתיב ויחי עוד לכבוד לא יראה השחת * כי יראה חכמים ימותו ודרשו ככו' ל מזה כל הרוחה במיתת חכס אינו רואה פני גיהנס * והכה אין המכוון כפשוטה כי מה תועלת יגיע מראיית מיתת הצדיק עד שבשביל זה לא יראה פני גיהנס * אבל הענין הוא צמה שאמר כל הרוחה במיתת חכס ראה לומר ראיה שכליית * לא ראיה חושיית לכד רק שיראה בשכלו שסוף האדם למות זעתיך ליתן דין וחשבון * ומיפתי יסיר הכה ודעתו לא יכין לעבודת בוראו * כי אפילו רשע כל ימיו מיד יבהר טעוה בדעתו * והקיימתו אל לבו דברים של מיתתו עד שישוב לזרק גמור על ידי תשובתו * זאמר כי יראה חכמים ימותו ולא אמר כי יראה האדם מת * כי בראות מיתת החכס והצדיק מורא יעלה על ראשו במילתא דאפיא בקל וחומר אם בארזא כפלה שלהבת מה יעשו איזובי קיר ליתן בחכס הועלה וכו' * וכן הוא אומר מורא אלטים ממקדשך אל תקרי מעקדשך אלא ממקודשך ונמצא שראיית מיתת הצדיק גורם לאדם לעשות תשובה ושוכ לא יראה פני גיהנס * וכדרך שאמרנו קנו' ל הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לדיעבירה * מאין צאת ולאן אתה הולך למקום עפר רימה ותולעה וכו' * ואין לך הסתכלות והסתערוות גדול ממה שיראה מיתת האדם איך שכתבה עמוסנה ויו-הודוה וכו' * ואין סקר לילו ממנו כוודאי בראות וכו' נכיר טוטר וישוכ תשובה עלימה ועבורעט לו :

דברי בן המחבר

ועל כן קם וכתעודר א"מ שי' וחיבר **ספר החיים** לתועלת המתים והחיים כי בו יראה חכמת ימותו ועל ידי כן יחיי עוד לכבד לא יראה השקת ויעורר עמנו לתשובה חיש קל מהרה כי אין האדם יודע עתו וכדרך שאמר ר"א לתלמידו שוב יום אחד לכני מיתתך וכו' עד ישוב היום שמת ימות למחר וכמאל כל ימיו בתשובה וכן אמר שלמה בחכמתו בכל עת יהיו בגדיך לבנים וגומר וגם הוא תועלת גדול למטיינים בו כי ממנו ילמד האדם דרך החיים מכל הדינים הנכרכים בדיקור חוליה וגמילות חסדים ובכרכי החולה ואף שיתפלל החולה על עצמו ואף שיתפללו אחרי בשביל החולה וכל התפלות ובקשות רחמים על בית עלמין וכל דיני גוסס ודיני שמחות הכל בכלל מפורש היעב כאשר יראה הרוח במפתחות הספר בראי בראותו ישמח לב החיים כי בכל יחיו המתים חיים לחיים כשירדע האדם להתעסק עם המתים בתקונו כתורת חסד ואמת : **ואחרי** אשר יבא אבי מורי מעורת אכשים בא לעורר נשים ולאשר דעתן קלות כנשים יכתב גם הכל בל"א בכתב אמת ורשום בנבוע טעם ודעת מפורשים ומה גם הוא תועלת גדול ליושבי כפרים אשר אין להם מורה כדק להודיע להם את הדרך אשר ילכו בה זו קצורה וכל הדינים הנכרכים להם יומה הספר ימאל כל איש מבוקשו כמעט רגע בראותו במפתח הספר ועליו לשבח לאדוני א"מ אשר ערק ויגע לזכות את הרבים וזכות הרבים תלוי בו ויהא משכרתו עליהם מאת ה' בעלמא דין ובעלמא דאתי וברוך ה' לעולם אמן ואמן :

ואשר לדין וכינו אמרנו וענינו :

מי	האיש	החפץ	להיות	כתוב	לחיים	בספר
:	ולעמוד	לפני	ה'	בארצות	בחיים	בחיים
שמוע	ישמע	ורדוש	ירדוש	מעל	ספר	ספר
:	והיו עיניו ולבו שם	כל	ימי חלקו	בחיים	ספר	ספר
הלא	עונותיו	יחקו	מעל	ספר	החיים	ספר
:	וזכויותיו	יחקו	בספר	החיים	ספר	ספר

ויוסף עוד שאת משלו ויאמר :

בין	אדם	בחר	לך	דרך	עין	החיים
מה"ר	חושח	אל	תעמוד	בעוד	חלקך	בחיים
שמע"גי	וישמע	לך	אשר	עשה	את	החיים
שלי"ט	בעולמו	יוסף	לך	שנות	חיים	חיים
ס"לה	תחיה	בטובה	ויתרך	הנח	בחיים	בחיים

ויוסף עוד לאסוף באמר"ות ויכתוב על המרתף שתי שורות :

אִם גַּא רוּחַ הַבּוֹשֵׁל יָקִים עֲלֶיךָ לְהַטְעוֹתְךָ מִדְרֶךְ הַחַיִּים :
 וְכוּר הַתְּכוּד אַחֲרֵיתוֹ וְאַחֲרֵיתְךָ כְּכֹל הַכָּתוּב בְּסֵפֶר הַחַיִּים :
 אַשְׁכְּחַן לֹא אֶמְסַח מִכֹּחַ שְׁמַעוֹן כִּרְבִּקָּמֶרֶט שְׁלִיט"א :

בש"ע של הגאון מהור"ר פייבש שלא ישבע האדם באילו הימי' יח' ניסן ה' אייר
 ד' סיון ראש חדש תמוז ג' אב כ"ד אב ז' אלול זוס גדליה ג' מרחשון ב' כסליו
 ד' שבט י"ב שבט ח' אדר . שהם י"ג ימים בשנה שאם ישבע באחד מהן הן באמת הן
 בשקר לא יטלים שכתו . וסימנך נח אהסד רחת אגכד או אגמג כבשריב אח .
 והמשביע את חבירו לא ישביע אותו באילו הימים שאם ישבע לשקר ימות המשביע
 אותו . א' ניסן ה' אייר ד' סיון וסימנך נח אהסד . ואמרו חכמים אסור לאדם
 לסכן את עצמו וכתוב אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש . וכתוב ולפני עור לא
 תתן מכשול ויראת מאלהיך על כן מצוה להציל האדם מהסכנה ולהזהר אותו ואם
 אתה הוזהרתו את נפשך הצלת ואם הוא לא ישגיח בו דמו בראשו . ואם סוטיא יקר
 מזולל כפי תהיה כי ראון הקדוש ברוך הוא להטות האדם מדרכ המות לדרכ
 החיים :

וגם מאוד במאוד ישגיח כל אדם בדבר זה ויזהיר את אשתו שלא תשכב ילד . אצלה
 במטה ולא תישן בעת שמניקה אווחו שלא תחנוק אותו בדדיה וכבר נתנו לאשה
 תשובה על זאת שתשכב לילה אחד על קברו וראתה נשמות הראוים לצאת ממנו
 פורחות על קברו . וכן בקין כתיב דמי אחיך דמו ודם זרעו . וראה בניס לבניך שלום
 על ישראל :

ספר החיים א

תורת ה' תמימה משיבת נפש • נפש החיים והמתים שילמדו
החכמים אצל החולה כל הסדר הזה אחר תפלתם כמו שהוא
מסודר בספר החיים הזה • וגם ללמוד אצל האכל פרק אחד
בכל יום מחמשה פרקיו שהם בתוך ימי השבעה • והחולה
יטה אזניו לשמוע לתפלתם ותורתם :

יום א
אמר

רבי שמעון בן יוחאי מה יעשה האדם החולך לבקר את החולה
דכעי לאשתדל על אסותא דגופא ברם יעשה עיקר מאסותא
דנשמתא • ואשרי משכיל אל דל ואין דל אלא חולה שיש
ממונים בהיכל הקדושה לשלם שכר טוב למוזכרים לחולה שיפשפש במעשיו
ויתורה • ושיתפלל החולה להקב"ה ויעסוק בתורה בין מעט או רב רק שיכוין
לבו לשמים • כמו שאיתא בכרכות פ"א כל העוסק בתורה יסודין בדלין ממנו •
וכל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק הקב"ה מביא עליו יסודין ועוכרין אותו •
ואמרו חכמים דכאיב ליה כאב אזיל לבי אסיא • ואין אסותא כאסותא
דצלותא ואורייתא • ודרש רבי פנחס בן חמא כל מי שיש לו צער או חולה בתוך
ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים שנא' חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם
יכפרנה • כי אף המלאך המות הוא אוהבן של תלמידי חכמים דכתיב עלמות
אהבוך קרי ביה על מות אהבוך • וכשחכמים לומדים בעבורו שכרו כאילו הוא
למד בעצמו שנ' עץ חיים היא למחזיקים בה ללומדיה לא נאמר אלא למחזיקי' בה
ללמד כל מי שהוא גורם לאחרים ללמוד בעבורו כאילו הוא עצמו למד בתורה
ושכרו גדול מאור • וכיותר טוב אם יכול להשתדל שעשרה חכמים ילמדו
ויתפללו בעדו שהשכינה קרמא ואחיא"גנס טוב שיתענו בעדו שאז תפלתם
ותורתם אינן חוזרות ריקם וכך אמר שלמה המלך בני תורתך אל תשכח ומצותי
יצור לך • אז תלך לבטח דרכך ורגלך לא תגוף אם תשכח לא תפחד ושכבת
וערבה שנתך כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך • דפאות תהי לשרך
ושקוי לעצמותך שמע בני וקח אמרי וידכולך שנות חיים • כי חיים הם למוצאים
ולכל בשרו מרפא אורח חיים למעלה למען סור משאול מטה • וכן כתיב כי הוא
חייד ואורך ימך • ואמר רבי יונתן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מן התורה
אפילו בשעת מיתה שנ' זאת התורה אדם כי ימות באהל • אפילו בשעת מיתה
היא עוסק בתורה • והוא רצון הקב"ה דכתיב ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה
ויאריך • ותלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנ' וכל בניך למודי ה' ורב שלום
בניך אל תקרי בניך אלא בוניך • וכתיב שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו
מכשול וכתיב ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום :

אמר

אמר רבי יהושע בן לוי אדם חש בראשו יעסוק בתורה שנ' כי לוית חן הם לראשך * חש בגרונו יעסוק בתורה שנ' וענקים לגרונותך * חש בכני מעים יעסוק בתורה שנ' רפאות תהי לשרך * חש בעצמותיו יעסוק בתורה שנא' ושקוי לעצמותך * חש בכל גופו יעסוק בתורה שנ' ולכל בשרו מרפא * אמר רבי יהודה ברבי רבי חייא בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם * מדת בשר ודם אדם גותן לחבירו סס יפה לוח וקשה לוח אבל חקב"ה נתן התורה לישראל שהיא סס חיים לכל גופן שנ' ולכל בשרו מרפא * אמר רבי יצחק מאי דכתיב זאת תורת החטאת זאת תורת האשם כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם :

דרש רבי מנחם ברבי יוסי כי נר מצוה ותורה אור תלה הכתוב את המצוה בנר ואת התורה באור לומר לך מה נר אינו מאיר אלא לפי שעה ואף מצוה אינה מנינה אלא לפי שעה ומה אור מאיר לעולם אף תורה מנינה לעולם ואומ' בהתהלכך תנחה אותך בעולם הזה בשכבך תשמור עליך זו מיתה והקיצות היא תשיחך לעולם הבא * תניא ד' נהוראי אומר מניח אני כל אומניות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה שכל אומניות שבעולם אין עומדות לו אלא בימי ילדותו אבל בימי זקנותו הרי הוא מוטל ברעב אבל תורה אינה כן עומד לו לאדם בעת ילדותו ונתנת לו אחרית ותקוה בעת זקנותו בעת ילדותו מה הוא אומר וקווי ה' יחליפו כח יעלו אבר בנשרים * בזקנותו מאי הוא אומ' עוד ינוכח כשיבא דשנים ורעננים יהיו :

אמרתי עולם חסד יבנה * שהחסד הוא מהדברים שאדם אוכל מפירותיהן בע"הז * והקרן קיימת לע"הב :

ואמרו חכמים תלמוד תורה כנגד כלם משום שאי אפשר לאדם לעשות המצוה כתיקונה אם לא למד הלכותיה * אבל אחר שלמד ויודע אותה אז המעשה הוא עיקר ואם לא יקיים המצוה מה לנו ולתורתו * ואין לנו מצוה שכלול כו הריבה מצות כמצות גמילות חסד כי ג"ח הוא אחר מיסודי העול"ה שעול"ה עומד עליה * נעשה שותף לחקב"ה שהקב"ה ברא העולם כחסד והוא מעמידו בחסד * וכל הגומל חסד בידוע שהוא מזרע אברהם אבינו חסד לאברהם ועיקר החסד הוא חסד של אמת שעושים עם המתים שנכלל בזרע ישראל כולם זרע אמת שנאמר תהן אמת ליעקב חסד לאברהם שחסד ואמת עולה ליעקב שגם חסד אברהם הוא ניתן ליעקב לבר ועל כן כתיב חסד ולא כתיב וחסד :

ובל המצות שאדם אוכל מפירותיהן בעולם הזה ותקרן קיימת לו לעולם הבא כמו שאמרו חכמים הם כלולים כלם בגמילות חסדים ואף עין תפלה בכלל גמילות חסדים כתיב גומל גפשו איש חסד * ומאריך ימיו ושנותיו של

ספר החיים א

אדם יי' הוא רכה דעסיק בתורה חי מ' שנין ואביי דעסיק בתורה ובגמילו' חסדים
 חי ע' שנין (פ"א ר"ה) ואמר רב הונא כל העוסק בתורה ולא בגמילות
 חסדים דומה כמו שאין לו אהבה (פ"ק דע"ז) וכל מי שעוסק בתור' ובגמילות
 חסדים זוכה לנהלת שני שכמי' זוכה לכולה ואויביו נופלי לפניו כמו ביוסף וזוכה
 לבינה כיששכר (פ"א דב"ק) וכשנתפס רבי חנינא ורבי אלעזר רבי חנינא עסק
 בתורה ונידון רבי אלעזר עסק בתורה ובגמילות חסדים וניצול * ואמרינן בגמרא
 צדקה וגמילות חסדים שקולין כנגד כל המצות שבתורה ואמר רבי יוחנן אין אנו
 יודעין איזה חביב צדקה או גמילות חסדים אלא ממה דכתיב וחסד ה' מעולם ועד
 עולם על יריאיו וצדקתו לכני בניו הוי אומר גמילות חסדים גדול מכלם * ואמר
 רבי אלעזר גדולה גמילות חסדים מן הצדקה שני' זרעו לים לצדקה וקצרו לפי חסד
 אדם וזרע ספק אוכל ספק אינו אוכל קוצר ודאי אוכל * תנו רבנן בשלשה דברים
 גדולה גמילות חסדים מן הצדקה שהצדקה בממונו גמילות חסדים בין בממונו בין
 בגופו * וצדקה לעניים גמילות חסדים בין לעניים בין לעשירים * צדקה לחיים
 גמילו' חסדים בין לחיים בין למתים (פרק לולב וערבה) * ועל ידי גמילות חסד
 ואמת מכפר לו הק"ב עונותיו שנ' כחסד ואמת יכופר עון * וינצל ממיטה משונה
 וחיבוש הקבר שנקרא מכת נפש דכתיב חסד ואמת מן ינצרוהו מ"ך ר"ה מכת נפש
 ולא יראה פני גיהנם דכתיב אל תהן חסידך לראות שחת * אמר רבי יוחנן גדול
 כחן של גומלי חסדים שאין חסין לא בצל כנפי הארץ ולא בצל כנפי השחר ולא
 בצל כנפי השמש ולא בצל כנפי הכרובים ולא בצל כנפי החיות אלא בצילו של
 הקב"ה הריא הוא דכתיב מה יקר חסדך אהים ובני אדם בצל כנפיק יחסינן :

והתורה החילתה וסופה גמילות חסדים כדרדך רבי שמלאי תחילתה גמילות
 חסדים דכתיב ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם
 וסופה גמילות חסדים דכתיב ויקבר אותו בניא * רבן גמליאל בנו של רבי יהודה
 הנשיא אומר לא למשה לברו גמל הקב"ה חסד אלא אף לאהרן שהכין לו מערה
 ונטה מוצעת לשכב בה ושלחן ומנורה עומד לפניו והיו ישראל מרננין אחריו
 ואמרו הניחו משה ואלעזר את אהרן בחר הדר וירדו להם ולא גוע אהרן * מרה
 עשה הקב"ה נטל ארונו של אהרן והעבירו מעל מתחני ישראל וראו את ארונו
 פורה ומס באויר והאמינו שמת אהרן וגמלו חסד שלשים יום * וכן קרא הקב"ה
 למלאכי השרת לגמול חסד עם אדם וחיה כרי שילמדו ממנו דורות הבאים לגמול
 חסד זה עם זה * ומעלת גמילות חסדים אנו למדין מאיובל שהיתה ביתה סמוך
 לשוק וכל כלח ומת שהיה עובר דרך שם היתה יוצאת מביתה ומכה בכפור
 ידיה ומקוננה בפיה ומהלכת עשר צעדות ומתנבא עליה אליהו ז"ל הכלכים
 יאכלו את איובל בחיל יורעאל והאכרים שהיתה גומלת בהם חסד לא שלטו
 גבלבים בהם שנ' וילכו לקברה ולא מצאו בה כי אם הגלגלת והרגלים וכפור

הידים :

ועוד יאנו למדין מעלת גמילות חסד מאנשי יבש גלעד כיון שנהרג שאול
 ובניו אמרו אנשי יבש גלעד אותו האיש שהצילנו מחרפות בני עמון
 חיובין אנו לגמול חסד עמו ולקחו גוויית שאול וגוויית בניו וקברו אותו ואמר
 הקב"ה אף אני אתן להן שכרן לעתיד לבא שעתיד הקב"ה לקבץ את ישראל
 מארבע פינות העולם ראשון אני מקבץ שבט מנשה שנאמר לי גלעד ולי מנשה
 וגו' והתקינו החכמים לגמול חסד לכלם שנאמר ויתנם להק על ישראל וראו
 שלמה שכך גדול גמילות חסדים לפני הקב"ה וכשבנה בית המקדש בנה שני
 שערים אחת לחתנים ואחת לאבלים ומי שהגיע לשם היה מנחם לאבלים כראיתא
 בפרד"א כרי שיהיו כל ישראל יוצאין ירי חובתן בגמילות חסדי ועליהן היו אומרים
 ברוך אתה ה' הנותן שכר טוב לגומלי חסדים :

וגמילות חסדים שמאריך ימיו של אדם אנו למדין מאברהם דכתיב דודך
 צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד צדקה זה אברהם שנ' שמרו דרך
 ה' לעשות צדקה חסד זה אברהם שגמל חסד לשרה ימצא חיים ושני חיי אברהם
 מאה שנה ושבעים שנה וחמש שנים צדקה וכבוד אמר רבי שמואל בר יצחק אמר
 לו הקב"ה אני אומנותי גימל חסדי הפסת אומנותי בא ולבוש לבושי ואברהם זקן
 בא בימים ואם כך שילם לו הקב"ה לאברהם על שגמל חסד לאשתו עאכ"ו מי
 שגמל חסד עם שאר הבריות שישלם לו הקב"ה שכרו וימצא חיים צדקה וכבוד
 ואין הקב"ה מקפח שכר גמילות חסדים אפילו לע"א דכתיב שמה קבר אברהם
 ושרה אשתו אמר ר' תנחומא והלא מקבורתה של שרה לקבורה של אברהם ל"ח
 שנים ואת אמרת שמה קבר אברהם ושרה אלא בא ללמדך שכל מי שגמל חסד
 לשרה זכה לגמול חסד לאברהם שהיה מאריך ימיו וכן מצינו ברצפה בת איר
 שגמלה חסד עם בני שאול ושמרם ביום וכלילה מחיות הארץ ומעוף השמים
 וכיון שהגידו לדוד מעשים של רצפה בת איה נישא דוד קל וחומר בעצמו מה זו
 שחיא אשה כך עשתה גמילות חסדים אני שאני מלך על אחת כמה וכמה מר
 עשה דוד כנס כל ישראל ועברו את הירדן ולקחו עצמות שאול ויהונתן וקברו
 אותם בצלע בקבר קישאביו ויעשו ככל אשר צוה המלך ומה צוה המלך להיורת
 מוליכים ארונו של שאול ככל שכט ושכט והיה השכט שנכנס שם ארונו של
 שאול יוצאים הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם וגמלו חסד עם שאול כרי שיצאו כל
 ישראל ירי חובתן בגמילות חסדים וכיון שראה הקב"ה שגמלו חסד מיד נתמלא
 רחמים ונתן מאר על הארץ דכתיב ויעתר אלהים לארץ אחרי כן הא למדנו שכמה
 גדולה גמילות חסדים לפני הקב"ה :

ובמגילת רות כתיב יעשה ה' עמכם חסד כאשר עשיתם עם המת' שנטפלתם
 בתכריכהון ובקבורתם אמר רבי זעירא המגילה הזאת אין בה לא

ספר החיים א

נזומאה ולא טהרה לא היתר ולא איסור ולמה נכתבה ללמדך שכר גומלי חסדים
 ואמר רבי יהודה כל הכופר בגמילות חסדים כאילו כופר בכל התורה כלה וזר
 וחתי יתן אל לבו זה חי עולמים שהוא משלם שכר טוב על כל פסיעה ופסיעה
 שעושה בגמולו חסדים וכבר הלכו רבי יוחנן ורבי יהושע וראו את בית המקדש
 חרב אמר רבי יוחנן אוי לנו על הבית שנחרב מקום שמתכפרין בו עונותנו ואמר
 לו רבי יהושע בני אל ידע לך שיש לנו כפרה אחרת שהיא כמותה ואיזה זה גמולו
 חסדים שנ' חסד חפצתי ולא זבח * וכתוב כי ההרים ימושו והגבעות תמוטנה
 אם ראית זכות אבות נשמטה וזכות אמהות שנתמוטטה לך והטפל בגמילות
 חסדים כי החסד הוא לעולם שנ' וחסד ה' מעולם ועד עולם וגו' ואיתא בילקוט
 למה נענש נבל הכרמלי לפי שכל ישראל היו עסוקין בהספדו של שמואל זרשע
 זה עשה מרוחין ללמדך שכל הכופר בגמילות חסדים כאילו כופר בעיקר :

וכר העוסק בגמילות חסד ואמת עליו נאמר מה רב טובך אשר צפנת ליראיך *
 כי מעלת השכר גמילות חסד ואמת עין לא ראתה אלהים זולתך * ואיתא
 בפרק שפתי רננות בספר מעבר יבן כל המתעסק במצות גמילות חסד ואמת יזכה
 לאורך ימים ומתלוה עמו אלף אלפי אלפים רבבות קודש ובעת פטירתו כמראה
 הזכות יתנוצץ ויושיבו לנצח ויגבחו * כי צדקתו אז תעמוד לו לעד ומשפעת לו
 מי נהל עליון מעדן * וערך לפניו שלחן ולחם הפנים לפני ה' תמיד * יאכל וישביע
 ויותר * כמו שהוא היה משביע נפש שוקקה ונפש רעבה מלא טוב ואין טוב אלא
 תורת חסד ואמת * כן יתן ה' את רוחו עליו כי הקב"ה אינו מקפח שכר כל ברירה
 ומרה כנגד מדה לא בטלה * וגם הוא ינוס יגון ואנחה ולא יפחד ביום צרה
 ותוכחה * כי יעתר לה' ויצילהו * ויאכל פרי מצותיו והקרן שמור לו לעולם הבא
 ויזכה לבא להיכל השלישי שהוא לצד דרום המסוגנים עליו מצד הקדושה לגמול
 חסד עם אותם שגמלו חסד עם המתים * וחזק דמיונו למעלה לזכותו לעולם
 הבא * כי כל מה שעושים עם המתים הוא לפני הקב"ה כרקרבת קרבן וכקטורת
 חסמים לריח ניחוח לפניו תמיד * וכן הכשית השכר הגדול על זה רבי שמעון בן
 יוחאי בפרשת פקודי ובכמה מקומות * וכי ישכבו יצאו לקראתם כל הנשמות
 שגמלו עמהם חסד ואמת בחרוה ובשמחה עם כמה נשמות בקדושה ובטהרה
 לחוליק נשמתו לנן ערן עם כמה מלאכי מעלה וכן אמר ר' אלעזר בשעה שחצדיק
 נפטר מן העולם שלשה כיתות מלאכי יוצאים לקראתו אחת אומרת לו יבא שלום
 אחת אומרת לו הולך נכה ואחת אומרת לו עם הצדיקים יבא שלום ינוהו ער
 משכבותם * וכן איתא בזהר פרשת ויחי שכל אילו הצדיקים עם כל קרוביו
 ומיודעיו יוצאים לקראתו * ואמר רבי יוחנן (במסכת תענית) כי שכיבנא רבי
 אושעיא נפק לותי דמתריצנא מתניתא כותיה * וכן אמר רבא (בכ"מ דף ס"ב)
 וכן אמר הרמב"ן מובטח לי שהרי יצא לקראתי במותי * וכן נאמר למחר יקאר
 שהרמב"ן

שהרמ"ם יצא לקראתו עם שאר צדיקים וגאונים עולם שעשה להם נחמה רוח בעולם וכן אמר ריב"ז בשעת מיתתו הכינו כסא לחזקיהו מלך יהודה שבא והקב"ה מכריו ברקיע כשיבא נשמ' הצדיק שיצאו לקראתו והשכינה הולכת אליו עם כמה מלאכים קדושים ונשמה הצדיקים ומי ראה אלה יצאו ולא יצא כי רוצה הקב"ה שיגמלו עמו חסד כמו שגמל הוא חסד :

וכן מצינו במעשה דרבי פרחיא במדרש רות הנעלם רבי פרחיא הוה משתדל תדיר למנדע בהווא עלמא דנשמתין יומא חד הוה אזיל בהקלא ואשכח חד גופא תחות חד אילן מית אשגח ביה ואשכח דאיהו יהודאי ואשכח ביה כריכין דמצורא וספרי דאגרתא אמר ודאי תלמיד חכם איהו אזל למתא ואתקין ליה הכריכין וקברו וזמין בני נשא ובכה עליה ואפיק כל מהרהה בידה כיון דאגניז ואתקבר הווא גופא נפשא דיליה עאלת לגו מתיבתא דרקיע אמרו לה זיל ואשלים טיבו למאן דאשלים עמך יומא חד רבי פרחיא הוה יתיב אבכא דפתחא דלוד והוה עציב דדחיקא ליה שעתא אתא חד ברנש לגבי אמר ליה רבי תבעי למחך לדרך פלן בהדאי ואתן לך מאני כסף בנין דנשתדל באוריתא כחדא באורחא אמר ליה ניול כי הוה אזלין פתח כי החיים יודעים שימותו וגו' ואמר לו שהמתים בין הצדיקים בין הרשעים יודעים בצערה דיהו ויודעים בצערה דאחריני וידעו כמה דעכר בהאי עלמ' וידעו ביקרא דצדיקיא וברינהן דרשיעיא והמתים אינם יודעים מאומה אלו הרשעי' שבחיהו קדאו מתים דלא ידעין ולא משגיחין ביקרא דמאריהו כחיהו וזכניסו במערה ואחוי ליה גינתא דערן ושס"ה היכלין כמנין יומי שתא שמוזמן לו וכיתות צדיקים בכבודיהו הראה לו ונתן לו כסף וזהב ונמצא שהקב"ה רוצה שיגמלו חסד עם מי שגמל עמו חסד והם הפירות והקדן קיימת לו לעולם הבא וזכותו ותורתו לאגרם לו לעושר כי אם בגמילות חסדים :

חסד אל כל היום

חסדי ה' אזכיר ההלות ה' כעל כל אשר גמלנו ה' רוב טוב לבית ישראל אשר גמלם כרחמיו וכרוב חסדיו חמקרא הוה מלמדנו שיוזכר האדם חסדי ה' מה שעשה עמו מיום יצירתו בתוך מעי אביו חלכר חסד שאינו מרגיש בו כמו שאמרו החכמים אין שוטה נפגע על כן יגמול גם הוא חסד כל ימיו :

תנו רבנן שלשה שותפין באדם חקב והוא אביו ואמו הם נותנין הזרע שממנה נוצר הגוף שהוא כשר ודב' וחקב"ה נותן בו קלסתר פניו וראיית עין ושמי' עת און ורבו' פת והילוך רגלים ודעה ובינה והשכל וכיון שהגיע זמנו לפטר מן העולם חקב"ה נוטל חלקו וחלק אביו ואמו מונח לפניהם אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי פון מלחא ושדי בשרא לכלכא כראית בקדושינן פ"א וכן אמר

דור אבי ואמי עזבוני וה' יאספני שהם עושין כשכיל הנאתן ואחר כך זה פוגד
 לכאן וזו פונה לכאן והקב"ה צייר הטפה ונוצר ממנה האדם וכן אמר איוב הלא
 כחלב תתיכני וכנבינה תקפיאני עוד וכשר תלבישני וגו' חיים וחסד עשית עמדי
 ועל כן כתיב מי חכם וישמר אלה ויתכוננו חסדיה' על כן מי האיש החפץ חיים
 חיי עולם הבא יבין בחסדי ה' ויגמול גם הוא חסד ואמת :

יום ב תפלה לעני כי יעמוף ולפני ה' ישפוך שיחו :

אמרו חכמים אוקיר לאסיא עד דלא תצטרך לה ואין אסיא כאסותא
 דקודשא בריך הוא דכתיב כי אני ה' רופאך שצריך האדם להקדים
 תפלתו בכל עת על כל צרה שלא תבא עליו וכן אמר רבי אלעזר לעולם יקדים
 אדם תפלה לצרה שאלמלא לא הקדים אברהם תפלה לצרה בין בית אל ובין העי
 לא נשתייר משונאיהן של ישראל שרירי ופליטי (סנהדרין פ"ג) מכל שכן
 שצריך האדם להתפלל להקב"ה מיד כשיבא אליו הצרה וכי יותר כשמוציא איוה
 מיחוש בגופו ואמר רב יצחק ברירא דרב יהודה לעולם יבקש אדם רחמים שלא
 יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא זכות והפטור יש לו זכות ניצול ואם לאו אינו
 ניצול שנ' אמי יש עליו מלאך וגו' (שכת פ"ב) ואמר רבי יוחנן לעולם יבקש
 אדם רחמי' שיהיה הכל מאמצין את חתו ומסייעין לו ואל יהא לו צרי' מלמעלה וכן
 אמרו חכמיו לא ייב היערוך שועך לא בצרופי' רש"י כלום הקדמת שועך עד לא
 בא הצרה אם היית עוש' כן היו הכל מאמצין את חך ומסייעין לך כי כל המאמין
 עצמו בתפלה למטה אין לו צרים מלמעלה והתמלאכים היו מסייעין לך בתפלה :
ואמרו בגמרא בכרכות פ"א כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם
 הצבור מעלה אני עליו כאילו פראני לי ולבני מבין אומות העולם
 ונמצא מה מאוד רוצה הקב"ה וגדול לפניו שלשה דברים אילו תורה ותפלה
 וגמילות חסדים על כן יתפלל האדם כשרם שיבא עליו הצרה וידאג על העתיד
 לבא ועל ידי זה יסיר ממנו כל המאורעות המתרגשות ובאות לעולם ולא לבר
 על ימי חייו שצריך להתפלל אלא אף על מותו והוא עיקר צרכו וכן הוא בילמדנו
 פ' קרושים כל מצות שאדם עושה בחייו ותפלתו די לו לשעה שנפשו יוצאת ממנו
 הנה לעת מצא צריך תפלה שיזכה למיתה שנאמר עליה טוב מאד זה יום המיתה'
 וכן אמר רב נחמן על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא זו מיתה שנ' למורת
 תוצאות תתק' מיני מיתות נבראו בעולם תוצאות בני מטרי' הכי הוה קשר
 שבכולם אסכרה ניהא שבכולם נשיקה אסכרא דמיא כתיורא אנבכא דעמרא
 דלאחוריה נשרא איכא דאמרי כפיטורי כפי ושט' נשיקא דמיא כמשחל בניתא
 מחלכא רבי יוחנן אמר לעת מצא זו קבורה אמר רבי חנינא מאי קרא דכתיב
 השמחים אליגיל ישישו כי ימצאו קבר' אמר רבא בר רב שילא חיינו דאמרו

אינשי ליבעי אינש רחמי עד זיכולא כתריותא שלמא :

וזה גלמד ממה שאמר רוד על זאת יתפלל כל הסיד ולא אמר סתם כל אדם
 כי כשיש שלשה דברים אילו ביחד תורה ותפלה וגמילות חסד שזאת
 מרמו על התורה הוא הוי מובטח שאין תפלתו חזרת ריקם ואין חסד כחסד
 שעושים עם המתים שצריכים חסד ואמת מכל שכן שכזה יגמול חסד לעצמו רקבר
 יקברנו ורוד קרא עצמו חסיד כמו שאמר רבש"ע לא חסיד אני שידי מלוכלכות
 כדם לטהר אשה לבעלה ואין לך לכלוך וסרחין גדול כמי שעוסק במתים ומטהרין
 אותו לבעלו העליון ועל כן אמר רוד שמרה נפשי כי דסיד אני ולא אמ' צדיק
 וישר כי סמך על הסידותיו ביותר להתפלל גם על נשמתו שכולל בנפשו שיזכר
 למיתה קלה ביציאת נפשו בכבוד וכן כתיב שומר נפשות חסידיו שימותו בכבוד
 ובנשיקה דכתיב יקר בעיני ה' המותה לחסידיו וכתיב מה יקר חסדך אלהים
 ובני אדם כצל כנפוך יחיון האיש אשר המלך חזץ ביקרו וראי מוכטח הוא
 שימלאה' כל משאלותיו ויזכה למיתת נשיקה דכתיב חסד ואמת נפגשו צדק
 ושלוס נשקו נשקו בני המות הוזה יקר בעיני ה' המות לחסידיו לרמו כג
 שיזכה למיתת נשיקה ויזכה לשכר הגדול שי' עולמות כמנין יק"ר עין לא ראתה
 אלהים זולתך דכתיב וכל יק"ר ראתה עינו עינו של חקב"ה והם כנגד ימי החול
 של החזה מלבד מה שיזכה משכתות שנרמזים לעולם שכולו שבת ואשרי
 למי שיזכה למיתת נשיקה ועל זה אמר שלמה ישקני מנשיקות פיהו פי טובים
 דורוך מיין מי שיזכה לחיבת דורו של הק"ב בחיבת החן וכלה נשיקות פה אל פה
 שיצאה נשמתו כנשיקה טובים מיין מיתת מלאך המית שהיין גרם לו להבראות
 כמאן דאמר עץ שאכל ממנו אדם הראשון נפץ היה וזה שאמר הנביא גרו לכם
 מפני חרב היונה והיינו חרב היין הוא חרב מלאך המות וכן הוא (פ"א כ"ב)
 גרמו בכניטן יריר ה' שמת בנשיקה ולא שלט בו רימת ותולעה וכן בספרי פ' פנחס
 כבוד ה' יאספך מלמד שהקב"ה כונס נשמתן של צדיקים בנתת רוח וכבוד כי
 מיתת הצדיקים מפי הקב"ה על כן יזכור אדם ליום מותו דכתיב וחסה כמותו
 צדיק ויתפלל להקב"ה על זה וינצל משטף מים רבים אליו לא יגיעו וינצל כצב
 מיד מלאך המות וכצפור מפח יק"ש מלאך המות בחיבותיו מנין מפ"ח יק"ש
 לרמו שלא יהי מיתתו כמלאך המות הוא וינצל מפ"ח יק"ש היפוך של ישוק כי הוא
 היצר דרע הוא השטן הוא מלאך המות :

אכן סר מזר המות

גדול בעתותי דמלאך המות כראית' בע' ז' פ"א אמרו עליו על מלאך המות
 שכלו מלא עינים וכשעת פטירתו של אדם עומד למעלה מראשותיו
 וחרבו שלופה בידו וטפה של מרת תלויה בו כיון שרואה אותו החול' מיר מזדעזע

זפותה את פיו וזודק הטפה של מרה בתוך פיו ממנו מרה ממנו מסרית ממנו פניו
 מוריקות רב סעורם אחיה דרבא הוה יתיב קמיה דרבא חזייה דהוה קא מנמנמ
 אמר לימא ליה מר דלא לצערין אמר ליה ומר לאו שושבינו הוא אמר ליה כיון
 דאיתרע מולא לא אשגח כי אמר ליה ליתחזי לי מר אתחזי ליה אמר ליה הוה ליה
 למר צערא אמר ליה כריבדא הכוסילתא וכן רבא הוה יתיב קמיה דרב נחמן
 וחוא דקא מנמנמ אמר ליה לימא ליה מר דלא לצערין אמר ליה ומר לאו אדם
 חשוב אמר ליה מאן חשוב ומאן ספין ומאן רקיע אמר ליה ליתחזי לי מר איתחזי
 ליה אמר ליה הוה ליה למר צערא אמר ליה כמשחל בניתא מחלבא ואי אמר לי
 דקב"ה זיל כהאי עלמא כד הוית ואתית אמינא ליה לא בעינא ויש לומר שהיה
 נתיירא שמא לא יזכה למות בנשיקה ונפישא בעתותא דמלאך המות אף במיתת
 קלה כמו שמת בו:

ואיתא במדרש תהלים אדם חילה יום אחד אז מה עושה צריך תפלה וכן ביום
 שני וכן ביום שלישי ביום רביעי מה הוא עושה אמר דוה הוא
 אמר הקב"ה עכשיו אני מסעדו שנה יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו
 כל מה שהטא כל הימים שהיה עומד על רגליו הקב"ה הופך עליו בחליו על כן
 סאגדיש ים ארחי סני בישע אלהים וכן אמר רבי מאיר שנים שעלו למטרה
 וחליין שוה וכן שנים שעלו לגדרו לרון ודינס שוה מפני מחוה ירד וזה לא ירד זה
 ניצול וזה לא ניצול זה התפלל תפלה שלימה וניצול וזה לא התפלל תפלה שלימה
 לא ניצול כראית בר"פ א:

ונמצא שהתפלה מכטלת מן האדם רוע הגזירות וכיותר כששלשתן תורה
 ותפלה וגמילות חסדים הם ביחד שמקדעין הגזירות אפילו שיש עמו
 שבועה כדכתיב לכן נשבעתי לבית עלי אם יכופר עון בית עלי בזבח ובמנחה
 וגו' ואמר אביי בזבח ומנחה הוא דאינו מכפר אבל מכפר בתורה ובגמילות
 חסדים ואמרו חכמים ארבע דברים מקדעין נזר דינו של אדם צרקה צעקה שנוי
 השם ושנוי מעשה:

ואל ימנע אדם ארץ עצמו מן הרחמים כמו שאמרו רבי אלעזר ורבי יוחנן
 אפילו הרב חרה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע את עצמו מן הרחמי
 שג' הקי קמלני לו איחל' וכן מצוינו ביהושפט שהיה חרב מונח על צוארו ולא הוה
 חסר אלא חיתוך ויזעק יהושפט ועל שצעק והתפלל לה ניצול ואמר רב חמא
 בר חנינא אסרוואה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל שג' קנה אל' ה' הזו
 ויאמן לבך וקוה אל' ה':

ואמר רב נחמן אפילו בעל החלומות אוסר לאדם מחר מת אל ימנע את עצמו
 מן הרחמים ואפילו נביא אומר לאדם שימות אל ימנע עצמו מן הרחמי
 כמו שמצינו בחזקיהו שאמר לו ישעיה הנביא צו לביתך כי מת אתה ולא תחזי
 וכתיב

וכתיב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה' וכתיב הנני יוסיף על ימין
 חמיש עשרה שנה. ונמצא כמה מעיל התפלה על כן ישתדל האדם שיתפללו
 בעדו אחרים. וגם הוא יתפלל ויבכה לפניו כמו שעשה חזקיהו המלך דכתיב
 שטעתי את תפלתך ראיתי ארת דמעתיך הנני רפא לך וגו'. כי ביותר מועיל
 תפלות החולה מכל שכן כשיריד דמעות כי שערי דמעות לא נשלכות דכתיב כי
 שמעה' קול בכי וכתוב ואל דמעתי אל תחדש'. וכן כתיב וישמע אלהים ארת
 קול הנער מכאן שיפה תפל' החולי מתפלת אחרים עליו והיא קודמת להתקבל :

והק"ב מתאוה לתפלת הצדיקים על כן באו עליהם לפעמים איזה צרה:
 כרי שיהפללו אליו ויראו וישמחו בישועתו כמו שאמ' הכתוב
 השמיעני את קולך בתפלה כי קולך ערב ומראך נאוה כשאתה מתפלל אליו. וכן
 אמר' חנניא א' אלו טרפות שהדשאים היו עומדים על פתח חקרקע עד שבא אדם
 וביקש רחמים עליהם וירדו גשמים וצמחו ללמדך שהקב"ה מתאוה לתפלתן של
 צדיקים. ועל כן היו אמהות עקרות כרי שיתפללו אליו וישמע קולם ויעתר להם.
 וכימא אמר רבי אליעזר למה נמשלו תפלה צדיקים לאילה מה אילה זו כל זמן
 שמגדלת קרניה מפיצלות אף תפלה צדיקים כל זמן שמרבים בתפלתן תפלתן
 נשמעת. ואין הקדוש ברוך הוא חפץ מאדם אלא שישוב אליו ויתפלל לו שנאמר
 קחו עמכם דברים ושובו אל ה' ויתחרט על חטאי ויתורה עליהם ואז מרחמים
 עליו מן השמי' דכתיב ומודה ועיזב ירוחם. ואין הק"ב חפץ מאדם שיענה עצמו
 בענויים קש' להחליש גופו וכוחו רק שישוב מחטאיו ויכניע עצמו לפניו ויעשרה
 טוב ויתפלל אליו שימחול לו על מה שחטא. שנאמר קחו עמכם דברים ושובו
 אל ה' וגו' וקח טוב. והיא מצות עשה בתורה שנאמר ושבת עד ה' אלהיך ואמרו
 החכמים אין דבר עומד בפני התשובה עד שמקום שבעלי התשובה עומדין אין
 צדיקים גמורים יכולין לעמוד :

יום ג' טוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך

כתיב הן אל ישגיב ככחו ומי כמוהו מורה שיכולת בידו ליסר האדם כיסורין
 קשים על חטאיו ואף על פי כן ומי כמוהו מורה שמיסר לאדם בתחילה
 רק בדבר מועט כרי שירגיש בחטאיו וישוב אליו. וכן כתיב שדי לא מצאנוהו
 שגיא כח ומשפט ורוב צדקה לא יענה כי לא בא לעורר על בריותיו כרוב כחובי
 אדם כחסד וברחמים כי רב חסד הוא. על כן שם כפרת הבריות בדבר קל ומועט
 רק לפי יכלתו קומץ מנחה מחצית השקל תורים ובני יונה. ומשפט ורוב צדקה
 לא יענה לא מענה את האדם בענויים קשים ומשפט של יסורין קשים כראוי לו
 חמ' בחטאיו כי אם בנחת לפי כחו שיכול לסבול כרי שירגיש שחטא וישוב. ורוב
 תחי' צדקה כי אם איש כמתנת ירו'. וכל זה עשה הק"ב כה חסד ואמת לטובת האדם

ספר הה"ם כ

שיקבל ענישו בעולם הזה ויזכה לע"ב וישוב וירפא לו :

ואית' במדרש שוחר טוב מזמור ס"ב יש לך אדם שיש לו עשר מצות ועשר עבירות ואומר לא שכרן של מצו' ולא ענשן של עונו' אלא יצאו אילו כנג' אילו והוא סבור שזה טוב לו אבל הק"ה אינו עושה כן אלא מתחילה גוברו ממנו עונותיו מעט מעט ואחר כך ניתן לו שכרו של מצות והוא חסד אל כדי שזכויותיו יהא שמור לו לעולם הבא . וזהו ה' חסד כי אהתתשלם לאיש כמעשהו ועל זה אמרו חכמים כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא :

רבי אלעזר רמי כתיב ולך ה' חסד וכתיב כי אהרתתשלם לאיש כמעשהו בתחילה כי אתה תשלם לאיש כמעשהו ולכסוף ולך ה' חסד . וכן כתיב ורב חסד וכתיב ואמת בתחילה אמר ולכסוף ורב חסד . וכן הוא בבחי' פ' עקב אשר לא ישא פנים לצדיק הגמור שלא יענישנו אפילו על עבירה קלה ולא יקח שוחד עבירה בשביל מצוה שאינו אומר הרי שעשה אלהי מצות ועשה עבירה אחת אחסור לו מצוה אחת מפני עבירה שעשה וילך המצוה כנגד עבירה אלא הוא מענישו על אותה עבירה יחידות ונותן לו שכר על רבוי המצות כולם . (על כן שובה ישראל עד ה' אלהיך) :

בי כך היא מדת הק"ה לעורר האדם לתשובה מיד כשחטא מבהיל אותו על ידי חלומות רעים וכן האדם ששוכב על מטתו ואינו חש לעמוד לעבודת בוראו בזמן התפילה אז ניהן ביד מלאכי חבלה ושדים שמכהילין אותו בחלומות רעים ולפעמים נדמה לו שנופל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא או שהולך במקום סכנה כי באמ' כשחטא דוחפין נשמתו למטה כראית' כוורד הנשמה כשראתה בזיונה בעבור חטאיו ואיך כותבין סרחונו ועונשו לארצתה לירד והמקטרגים אומרי' שאינו כראי לחזור לו נשמ' והקדוש ברוך הוא אומ' אין אני משקר בפקדוני אלא אחזור לו נשמתו והיא אינה רוצה לירד ודוחפין אותה בעל כרחו ונדמה לו בחלום כאילו נופל מלמעלה למטה ועל כן אומרי' הכחוויר נשמות לפגרים מתים :

וכן כתיב בחלום חזיון לילה כנפול תרדמה על אנשי' כהנומות עלי משכב אז יגלה אוזן אנשים שישוכו אליו . ואם אין משגיח בזה לשוב אז ובמוסרם יחתם מיסר אותם הק"ה כיסורין וכל זה כדי להסר אדם מעשה וגוה מגבר יכסה' יחשוך נפשו מני שחת וחיתה מעבור בשלח והיינו כח"ב מלאך המות :

ואשרי לאר' שמעורר עצמו לתשובה בכל יום ולא ימתין להתעוררו' השמי' וכך היא מדת הצדיקים כמו שאמרו החכמים אם ראית צדיק שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום שמא עשה תשובה שמא סלקא דעתך אלא ודאי עשה תשובה . וכן אמר רבי אליעזר לתלמידיו שוב יום אחר לפני מיתתך אמרו לו תלמידיו וכי אדם יודע איזה יום ימורת אמר להם כל שכן שישוב היוום שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשוב' . ואף שלמת אמר בחכמתו בכל עת יהיו

יהיו כגריד לכני' וישמן על ראשך אל יחסר שנרמו על התישוכחונמצא שהק"כה
מעורר האדם על ידי הלומו' לתשוב' וכן אית' בכרכות לאד' טוב מראין לו חלומו'
רעים כרי שיפשפש במעשיו וישוב:

ואם גם כזה לא שב אז הק"כה מיסרו בממונו ובנכסיו שיבא לו חיוק כרי
לשום על לבו להשיב ואם שב אז הוא לו לכפרה וכן אמ' רבי יהושע בן
לוי הודו לה' כי טוב הודו למי שגוברת חובתו של אדם בטובו עשיר בשורו עני
בשיו יתום בכיצתו אלמנה בתרנגולתה על כן אמר דוד אודך כי אנפת כי ישוב
אפך ותנחמני ודרש רב יוסף בסה הכתיב מדבר בשני בני אדם שיצאו לכחוררה
ישב לוקץ כרגלו של אחד מהם התחיל מהרף ומרף לימים שמע שטבע ספינתו
של חבירו ביס התחיל מודה ומשכה לכך נאמר ישוב אפך ותנחמני והיינו דאמר
רבי אלעזר מאי דכתיב עושה נפלאות גדולות לברו וברוך שם כבודו לעולם
אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו (גדה פרקג') ונמצא דכל מה דעביד
דחמא לטב הוא דעביד ליה דלפעמים אדם מצער עצמי על חיוקו או על מתו
יותר מדאי ואלמלא ידע סיפיה של רבה לא היה מצער עצמו כמו שאמר משה
רבינו להק"כה רב"שע למה שקעו מצרים מעמך ישראל בחימה אמר הק"כה
רע עים היו ואם היו חי' היו מוסיפין פשע ונידונין כמיתה קשה מזו ואם לא תאמין
קח אחר מהם והחיהו ולקח משה רבינו מיכה ונקרא שמו מיכה על שהיה מעוך
כבנין והוא גרם שיצא העגל שורק השם עלי שור באש שהיה משה רבינו עולה בו
את יוסף מנילוס:

וכדאיתא

בקמא פרק ד' רב שמואל בר יהודא שכיבא ליה כרתיה אמרי
ליה רבנן לעולא קום ניול' ננחמיה אמר לחו מאי אית ליה גבירה
נחמתה דכבלאה דגרופא הוא דאמרי מאי אפשר לי למיעבד הא אפשר ליה
למיעבד עבר אזיל הוא לחוריה לגביה אמר ליה ויאמר ה' אל תצר את מואב וכו'
והלא דכרים קל וחומר ומה בשביל שתי פירות טובות רות המואביה ונעמיה
העמונית חס הק"כה על שני אימות גדולות ולא החריבן בתו של רבי אם כשרה
הית' וראויה היא לצאת מכנה דבר טוב על אחת כמה וכמה דהות חיה ואף על
גב דמתים גם כחמא אבותם לפעמים הא זהא נרמא ליה ועוד שאר
סודות בדכרים אילו על כן אין להתרעס אחר מעשי ה' ככל מרה שגיגע אליו רק
יצדיק דינו כדכתיב באהן וידום אהרן כי אין הק"כה נפרע מאדם כמעשיו כי אם
כחסד ולטובת האדם כרי שישכח חמאיו כמו שאמר עזרא הסופר כי אתה אלהינו
ח נכת למטה מעוננו:

וכן

איהא בילקוט הוישע אמר רבי יצחק כנוהג שב עולם אר' נכשל' בעבירה
ומתחייב עליה מיתה בידי שמי' מת שורו אבר תרנגולתי נשבר צלוחיתו
נכשל באצבעו מקצת הנפש ככל הנפש' ובפרק קמא דכרכות דרבי הונא תקיף

ליה' רני דחצא ואמרו ליה לעיין מר במיליה וכיון דשכ הדר חלא והיה חמרא
ונמצא דכל מה שמגיע לאדם הוא כרו שישוב מחטאיו ויורש עולם הבא :

אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו :

ואם לא שכ בזה נלקחו ממנו בניו ובנותיו דפתיב לשוא הכיתי את בניכם
מוסר לא לקחו על שלא השגיח במוסר קל הראשונה גורם לבניו שימיתו
בחטאיו ועתיד ליתן עליהם הדין על שלא שכ ולא שם על לבו להשכ מחטאיו
חבנים ימקו בעונות אבותיה נפיש גמלי סבא דטעני משכי דהוגני :

ואם לא שם אל לבו לפשפש במעשיו ולשוב אז נלקח מכנו אשת חקור רבתי
אל תתן את פיך לחמיא את בשרך למה יקח משכך מתחתך ונאמ' עליו
ועובר שארו אכזרי ואין שארו אלא אשתו וגור' לו הקללה רכתיב בתוכה בניך
ובנותיך נתונים לעם אחר ועיניך רואות וכלות אליהם כל היום ואין לאל ידיך
ואמרו חכמים זו אשת חרגו ואית' בשבת פרק כ' תניא רבי נתן אומר בעין נדרים
מתה אשתו של אדם שנאמ' אם אין לך לשלם למח יקח משכך מתחתך רבי
אומר בעין נדרים בניס מתים כשהם קטנים שנאמר אל תהן את פיך לחיא ארת
בשרך וגו' למה יקצוף אלהים על קולך וחבל את מעשי יודיך אי זרה הן מעשי ידיו
של אדם הוי אומר בניו ובנותיו של אדם וחד אמר בעון מוזהו ובעון כיטול תורה
ועון ציצית ותנא רבי נחמיה בעון שנא' חנם מריבה רבה בתוך ביתו של אדם
ואשתו מפלת נפלים ובניו ובנותיו מתים כשהם קטנים ואף נתפסים בעון הרור
בדארת' שם בזמן שצדיקים ברור צדיקים נתפסים על ההור אין צדיקים כדור
תינוקות של בית רבן נתפסים על ההור ונמצא שבעבור חטאיו מתה אשתו ובניו
זכן אית' בכתובות פרק א' רבי חייא בר אבא שכב ליה ונוקא פתח רבי יהודא ואמ'
זירא ה' וינאץ מכעס בניו ובנותיו דור שאבות מנאצין להק"ה כועס על בניהם
זעל בנותיהם ומתים כשהם קטנים ואיכא דאמרי בתור הוה והכי קאמר ליה על
כן על בחוריה לא ישמת ה' ואת יתומיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע
ובל פה דובח נכלה בכל זאת לא שכ אפרו ועוד ידון נטמה מאי ועוד ידו נטויה אמה
רב חנן בר רב הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופ' אלא כל המנבל פיו ומוצא דבר
נבלה מפיו אפילו נחתם לו גזר דיבג שלע' שנה לטיבה נהפכו עליו לרעה על כן
צריך לעיין במיליה מיד ולשוב עליהם ולא יגרם מיתה לבניו ולאשתו כי אם היא
אשתו ראשונה כאילו חרב בית המקדש בימיו כי גדול אבלותו וצערו מאוד שגרים
לעצמו והיה יכולת בידו לסלקו ממנו בתשובה :

ואם בכל אלה לא שכ אז הק"ה מיסרו בגופו באחר מאכריו כמו שאמר רבי
אלעזר אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריון עליו מלמעלה
שנאמר מה מצדדי גבר כוננו ואדם מה יכין דרכו אמר רבי אלעזר דם ניקף מרצה

כרם עילה אמר רבא בגדל ימין ובניקוף שני והוא ראויל לרבר מצוה ונמצא
 דהקב"ה מיסרו לטובתו ולכפרתו בהשגחתו עליו והכל כחסד וכדי שישוּב
 מחטאיו על ידי זה :

ואם אף כזה לא שב אז נופל למטה ויחלש כדכתיב והיכה במפאוב על
 משכבו וגו' ואם עוד מקשה ערפו לשוב ולא שם אל לבו לפי שיש
 כמעשיו ולשוב עליהם אז יחלה עד שמגיע נפשו למות דכתיב ותקרב לשחת
 נפשו וחיתו לממתים ואם ככל אלה לא שב רשע הוא וימות בעונו ודמו
 בראשו ומתהייב בנפשו ויורש גיהנם כי הרשעים אפילו בפתחו של גיהנם אינן
 חוזרין בתשובה כי חושכין הכל למקרה ולא בהשגחת הקב"ה עליהם ועל כן
 הזוהר' התורה ואסכזאת לאתשמעו לי והלכתם עמי בקרי וחלכתי עמכם בחמת
 קרי ויסרתי אף אני שבע על חטאתיכם וחס חלומות רעים חמכדילים אותו והיוק
 שמגיע לו בנסכיו ובניו ואשתו ונכשל באחר מאפיריו ונופל למט' ומגיע עד שערי
 מות אבל אם שב אפילו באהרונה ינצל שנאמר אם יש עליו מלאך מליץ אחר מני
 אלף להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר פרעחו מדרת שחת מצאתי כפר וינצל
 ממיתה ומעונש הגיהנם ויזכה לעולם הבא כל זה גורם לו התשובה דכתיב אם
 ישמעו ויעבדו וכלו ימיהם בטוב ושניהם בניעמים וכתיב ואף חסיתך מפי צר
 דחב לא מוצק תחתיה ונחת שלחנך מלא דשן וחיינו שעל ידי התשובה ינצל
 מניהם ויזכה לרב טוב לעולם הבא וזה שאמר הכתוב חי אני נאם ה' אם אחזק
 במות הרשע כי אם בשוכו מדרכיו וחיה ולא לבד שעל ידי התשובה נמחל לו
 חטאיו אלא שנקרא צדיק שנאמר צדיק הוא חיה יחיה וזה שבע יפול צדיק וקם
 רצה לומר אם הוא שב אפילו בשבע צדיק הוא וקם ורשע אפילו באחת אפילו
 באחת מהשבע אינו שב כדאמרין אפילו בפתחו של גיהנם אינו שב ורשע הוא
 וימות בעונו על כן ישוב מיד ויתפלל להקב"ה שיאמר למלאך הרף ריך :

יום ד כי את אשר יאהב ה' יזכה

אמר שלמה המלך הכל הולך אל מקום אחר הכל הוה מן העפר וחבל שב אל
 העפר כמות זה כן מות זה מותא ומרעין חיבולא אשרי אנוש
 יזכחנו אלוה ומוסר שדי אל ימאס כי הוא יכאוב ויחבש ימחץ וידיו תרפינה
 כי היסודין הם לטובת האדם וכחסד לפי כח האדם הוא מיסר אותו ולא באכזריות
 כדכתיב וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מיסרך וחיינו
 ברחמנות על כן אל יבעט בחסדך צדיק דינו כי צדיק וישר הוא ורכ חסד
 ואמת שמיסר אותו בתהילה באמת ומרפא אותו בחסד על כן צדיק לקבל ערצו
 דין שמים באהבה כי עיקר טובות האדם הוא לעולם הבא ואמר רבא מי שיקבל
 עליו היסודין באהבה יראה זרע ויארץ ימים ותלמודו מתקיים בידו שנאמר והפך

ספר החיים ד

ד' בידו יצלה * ואמר רבא אמר רב הונא אם רואה אדם שיסורין באין עליו
 יפשפש במעשיו שנאמר נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה' * פשפש ולת
 מצא יתלה כביטול תורה * או כיסורין של אהבה שנאמר את אשר יאהב ה' יוכיח
 שהקב"ה מרקק עם הצדיקים כחוש השערה ליסר אותם עליהם כדרי שיבא זך וגמי
 לעולם הבא * ואמר רבא אמר רב הונא כל שהקב"ה חפץ בו מדכאו כיסורין שנ'
 זה חפץ רכאו החלי יכול אפילו לא קבלן מאהבה תלמוד לומר אם חשים אשם
 נפשו מה אשם לדעת אף יסורין לדעת * כי יסורין שבאו לאדם בעבד חטאיו
 באים לו בעל כרחו אבל היסורין של אהבה אם אינו מרוצה בהם יכול להסתלקם
 ממנו * כי הא דרבי יוחנן חלש עאל לגביה רבי חנינא אמר ליה חכיבין עליך
 יסורין אמ' לא הולא שכרן אמר ליה הב לי ירך יהב ליה יריה ואוקמיה וכן ר' חייא
 אמר לא הן ולא שכרן ואוקמיה * ור' אליעזר חלש עאל לגביה רבי יוחנן חזי דהוה
 קא גני בבית אפל גלייה לדרעיה ונפל נהורא תזייה דהוה קא בכי אמר אמאי קא
 בכית אי משו' תורה דלא אפשר שנינו אחר המרבה ואחר חממעיט ובלכר שיכוין
 לבו לשמים ואי משום מזוני לא כל אדם זוכה לשתי שלחנית אי משום בני דין
 גרמא דעשיראי ביר אמ' לי' להאי שופרא דבלע בעפר' קא בכינא אמ' ליה על דא
 ודאי קא בכית ובכו דרויהו אדהכי וחכי אמר ליה חכיבין עליך יסורין אמר ליה
 לא הן ולא שכרן אמר ליה הב לי ירך יהב ליה יריה ואוקמיה * וכן רבי אלעזר
 קבל עליו יסורין על ספק חטא באורתא אמר בואו אחי ורעי ובצפרא אמר זילו
 מפני בטול תורה וכן רבי קבל עליו יסורין כראית' בירושלמי מסכת כלאי' ובפרק
 הפועלים :

זכר נחום אישגם זו על שלא נתן לעני פת לחם מיד כשבקש ממנו ואמר המתן
 עד שאפרוק מן רח זור מת העני קבל עליו יסורין אף על גב דלא עלה על
 דעתו שימות מיד כזה אמר עיני שלא חסו עליך יסומו ונסתמו עיניו יודי ורגלי
 שלא חסו עליך יקטעו וכך עלתה לו ולא נתקררה דעתו עד שאמר כל גיפו יהיה
 מלא שחין וכך היה לו אמרו לו תלמידיו או לנו שדאיניך בכך אמר להם או לי
 ואם לא ראייתוני בכך * ונמצא כמה היו בוחרין כיסורין כעולם הזה כדרי שיבואו
 צדיקים לעולם הבא * ועוד יזכור האדם פן ואוליהם לנסיון כמו שמצינו באברהם
 שכתוב וה' נסה את אברהם וכן באיוב שהיו יסורין נסיון אליו * על כן אמר
 שלמה מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו * כי את אשר יאהב ה' יוכיח
 וכאב את בן ירצה * על כן ישוב אליו בכל לבו ויתודה על חטאיו ויקיים בזה
 ראשיתך מצער ואחריהך ישגה מאור :

כתיב ואשמה הנפש ההיא והתודה זה בנין אב לכל המתים שטעונין וידוי *
 וכתוב ומורה עיוב ירום * ומתייב האדם להתרדות על חטאיו בכל
 יום כשכבו ובקומו וביותר כשהוא נופל למטה * חנו רבנן מי שחלה ונטה למורת
 אורין

אומרים לו חתונה אדם יוצא לשוק יהי דומה בעיניו כמי שנמסר לסריוט הש
 בראשו יהי דומה בעיניו כמי שנתנהו בקולד עלה למטה ונפל למשכב יהי דומה
 בעיניו כמי שהעלוהו לגדרו' לידון שכל העולה לגדרום לידון אם יש לו פרקליטין
 גדולים ניצול ואם לאו אינו ניצול ואילו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשים
 טובים ואפילו תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חיכהו אחר מלמד עליו
 זכות ניצול שנאמ' אם יש עליו מלאך מליץ אחד וגו' * וכל המתודה יש להם
 חלק לעולם הבא וכן מצינו בעכנ אף על פי שהטא כיון שהתודה זכה לחלק עולם
 הבא שנאמר יעכרך ה' היום הזה היום הזה אתה עכור ואי אתה עכור לע"הב *
 וכן כתיב ברוד ויאמר רוד אל נתן הנביא חטאתי לה' ויאמר נתן אל רוד גסה'
 העכיר חטאתך לא תמות * וכן ביהודה וראובן על שהתודו וכו' לחלק עול' הבא *
 ויראג אדם על זה שלא ימות בלא וידוי ויגיע לו על ידי זה היזק גדול אחר מורתו
 ועל זה התפלל רוד ואמ' אל תאסוף עם חטאי' נפשי הם אותן שמתים בלא וידוי *
 על כן יתורה האדם ויתחרט על חטאיו ויטחול לו הקב"ה וכן אמר רבי חנינא בר
 פפא כל העושה עבירה ומתחרט בה מוחלין לו על כל עונותיו שנא' כי לא יראני
 דא אסיראני מוחלין לו :

ואיתא כגמרא (פ"א ערובין) הנו רבנן שתי שני' ומחצה נתלקו בית שמאי ובית
 הלל הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא והללו
 אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא נמנו ונמרו נוה לו לאדם שלא
 נברא יותר משנברא ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו ואמרי להימשמש במעשיו
 נפי' רש"י יפשפש במעשיו שעשה כבר יכרוק עבירות שכירו ויתורה וישוב *
 ומשמש במעשיו ולהבא כנון אם בא מציה לידו יתשוב הפסד מצוה כנגד
 שכרה ולא יניח לעשותה בשביל ההפסד שהרי שכרה לעתיד לבא ואם באר
 עבירה לידו יחזק טוב שכרה שמשחק בה עכשיו כנגד העתיד לבא ליפרע ממנו *
 ואמרי' בפרק ה"ד פ"א אמר רבי יצחק אמרי במערבא משמיה רבא בר מארי
 בא וראה שלא כמדת הקב"ה מרה כשר ודס מדת ב"ו ארס מקניט את חברו
 ספק מתפיים ממנו ספק אין מהפיים ממנו וא"ל מתפיים ממנו ספק אם מהפיים
 ממנו בדברים ספק בממון אבל הקב"ה מתפיים ממנו בדברים שנאמר קחו עמכם
 דברים ולא עוד אלא שמחזיק לו טובה שנאמר וקח טוב כולא עוד אלא שדומה
 כמי שכנה מזבח והקריב עליו קרבן שנ' ונשלמה פרים שפתינו ושואת האמר
 פרים הוכהת' לאורבס נדכה ונמצא במה מועיל חידויו לאד' בכל יום מכ"שכ
 בשופל למשכב יצריך להתודות על חטאיו ויראג ויתחרט עליהם כמו שאמר
 הכתוב מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו :

ואמרו חכמים חייב אדם לברך על הדעה כשם שמברך על הטובה שנאמר
 וזאתה את ה' אלהיך בכל לבבך בשני יצרך כיצר טוב וכיצר הרע

עצב' נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך ובכל מארך ככל ממונך : ד"א בכל מדה
 יזמרה שהוא מודר לך הנה מודה לו במאור מאוד : מאי מברך על הטובה אומר
 ברוך הטוב והמטיב ועל שמועות רעות אומר ברוך ריין האמת והיטיב לקבלינהו
 בשמחה : מנא הני מילי אמר רבא בר בר חנה אמר רבי יוחנן דאמר קרא ברא'
 אהלל דבר באלהים אהלל דבר רבי אבתו אמר מהבא חסד ומשפט אשירה לך
 ה' אזמרה : רבי תנחום אומר מהבא כוס ישועות אשא וכישם ה' אקרא צרה ויגון
 אמצא וכישם ה' אקרא : רבנן אמרו אמר קרא ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך :
 אמר רב הונא אמר רב : וכן תנא משמיה רבי עקיבא לעולם יהא אדם רגיל לומר
 כל מה דעביר רחמנא לטב ויקבל עליו כל מה שאירע לו באהבה וכמו שאמ' איזב
 גם את הטוב נקבל מאת האלהים ואת הרע לא נקבל : כי מי יודע מה יהוה
 לטובת האדם או לרע לולפעמים יחשוב האדם שהוא לטובתו הטובה שכב
 לו ולבסוף נמצא שהוא לרעתו וכן להיפך שיגיע לאדם צרה אף שהיא גדולה מאוד
 ואף על פי כן יכול להיות שהק"ב עשה לו כל זה לטובתו ואף אם ימות כדכתיב
 מפני הרעה נאסף הצדיק כמו שמצינו ביאשיה המלך אף שנהרג ועשו כל גופו
 ככברה טובה היה לו שלא ראה כהרבן הבית :

ועהנה מי נכר יחיה ולא יראה מות כמו שאמרו החכמי' הילודים למות והמתים
 להחיות כי כל אדם יודע מיד כשנולד שסופו למות ועל כרחו הוא נולד
 כי הנשמה היא למעלה בטובה שנהנית מזיו השכינ' על כן אינה רוצה לידר למטה
 בגוף האדם : והק"ב נתנה בגוף האדם כרי לקבל יותר שלימות וטובת עולם
 הבא אם יזכה כי נתן הק"ב הכתיחה לאדם כי כטרם נתנה בגוף כולם הנשמות
 במג השוה בטובה מצד החסד אבל אחר ביאתה בגוף יכולה לקנות יותר טובת
 עולם הבא מצד האמת שעושה בעולם הזה לקיים מצות בוראה ותורתו מה שאין
 יבן לעשות לה מקורם זה בעולם הנשמות ועל כן כשנשמת הצדיק נפרדת מהגוף
 אז היא מאירה יותר בעולם העליון ומתענגת בעדן העליון מאשר היה לה מקדמת
 ידנא : וכשם שאין כנשמות לחוסיף בשלמות קודם שבאו לעולם הזה כך אין בהם
 יבח לקנות שלמות אחר שנפטרים מעילם הזה לעולם הבא : וכן אמר רבי יעקב
 העולם הזה רומה לפיזורו בפני העולם הבא התקן עצמך בפרוזורו כרי שתכנס
 למדקלין הוא היה אומר יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי עולם
 זהו יפה שעה אחת בתשובה ובמעשים טובים בעולם הזה מכל חיי עולם הבא :
 על כן אין לאדם בעולם הזה אלא לסגל מצות ומעשים טובים כרי שיוזכה לשכר
 והטוב המתוקן לעד לעולם הבא וכל מה שיבא עליו מן השמים יקבל באהבה
 נכהגחת ה' עליו ליסרו לטובתו ויצדיק דינו ואז אף שננזר עליו לרעה יחפכנו ח'
 לטובה דכתיב הפכת מכפרי למחול לי פתחת שקי ותאורני שמחה :

עת ללדת ועת למות

וכשרואה אדם שבא יומו ימסוד נשמתו להק' כה באהבה לעשות דצון בוראו לקיים כי עליך הורגנו כל היום ויזכור כי לא טוב הוא מאבותיו ונשמתו יוצא' מאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה כי העולם הזה הוא עולם של צער עולם של מיתה עולם קצר ועולם הבא הוא עולם מנוחה עולם של שמחה עולם שכולו ארוך כרתיב כי גרים אנחנו לפניך כצל וימינו עלי ארץ והלואי כצלו של כותל או של אילן אלא כצלו של עוף הפורח וצלו עמו דכתיב כצל עובר ואין מקורה אין מי שיקה שלא ימות הכל יודעים ואומרים כפיהם שימותו * אברהם אמר ואנכי הולך ערירי יצחק אמר ואברכך לפני ה' לפני מותי אף יעקב אמר וישכבתי עם אבותי אימתי בשעה שנטה למות * ואף שלמה אמר ואין שלמון ב' חמות * וכן כתיב מי גבר יחיה ולא יראה מות מי גבר כאברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד ושלמה ומתו מי לא ימות :

על כן אל יראג אדם בעת מיתתו כי טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו וטוב יאמר לו כהתעשה כי כל מעשיו בחסד ובאמת וכל מה שכרא הק' כה הוא בעבור האדם הצדיק להטיבו באחריותו ולחיות נשמתו בצחית על כן יטרה אדם מהשכתו לצרקה בעת מיתתו כדי שיצא נשמתו ממנו בטרה כמו חתנו רבנן ודרוה חשוב אל האלהים אשר נתנה תנה לו כמו שנתנה לך מה הוא נתנה לך בטרה אף אתה החוירה לו בטרה משל למלך כשר ודם שחלק בנדי מלכות לעבדיו פקחים שבהם קפלוס והניחום בקופסא כראיתא כשכת פרק שואל * כי בשעת פטירתו של אדם כל מעשיו נפטרים לפניו ואמרין לו כך וכך עשית במקו' פלוני כיוס פלוני והוא אומר הן ואומרים לו חתום והוא חותם שנאמ' ביד כל אדם יחתום לרעת כל אנשי מעשהו ולא עוד אלא שמצדיק עליו את הדין ואומר יפה רגתוני לקיים מה שנאמר למען הצדק כדברך :

ואמרו חכמים מתוך שחיק סימן יפה לו טהוד הכבי סימן רע לו פניו למעלה סימן יפה לו פניו למטה סימן רע לו פניו כלפי העם סימן יפה לו פניו כלפי כותל סימן רע לו פניו ידוקן סימן רע לו פניו צהובין אדומין סימן יפה לו * מי שמת במוצאי שבת סימן רע לו בערב שבת סימן יפה לו בערב יום כפורים סימן רע לו במוצאי יום כפורים סימן יפה לו מת בחולי מעיים סימן יפה לו שרובן של צדיקים מתים בחולי מעיים * ומה שראינו שהרבה צדיקים מתים כמו כן במוצאי שבת ובערב יום כפורים ורשעים שמתים בערב שבת ובמוצאי יום כפורים ידוע תדע שכל ימי עולם הזה נקרא ערב שבת ועולם הבא נקרא שבת ומי שטרה בערב שבת יאכל בשבת וכל אימת שהצדיק מת הוא לו ערב שבת שכת הפין סאבלו לשבת אבל כל אימת שהרשע מת הוא לו מוצאי שבת

ספר החיים ד

וערב יום כפור שעדיין לא הכיזו כלום ולא נמחל עונותיו ויקבל עונשו בניהגם
וצדיק יבא שלום יניח על משכבותם :

ותנו רבנן מת פתאום זו היא מיתה חטופה חלה יום אחד ומת זו היא מיתה
רחופה וי"א זו היא מיתה מגפה * חלה כ' ימים ומת זו היא מיתה רחוקה
ג' ימים זו היא מיתה גערה ד' זו היא מיתה נזיפה ה' ימים זו היא מיתה כל אדם *
מת בחמשים זו היא מיתה כרת * בחמשים ושתיים זו היא מיתה שמואל הרמתי
ישיש זו היא מיתה כל אדם * מת לשבעים שיבה לשמונים נכורה * ומה שראינו
שהרבה צדיקים מתים נערים ורשעים מאריכין ימיהם * כי כל זמן שהצדיק מת
הוא השלים מעשיו וקנה עולמו כאלו חי שנים רבות וכל אימת שמת כאילו מת
בשיבה טובה וכל אימת שהרשע מת אף אם שנים רבות חי הוא כאילו מת
בילדותו שעדיין לא סגל כלום במצות ובמעשים טובים * וכן איתא בירושלמי
דברכות פרק היה קורא כד רמך רבי בון בר רבי חייא על רבי זעירא ואפט עליה
סתוקה שנת העובר וגו' יגע רבי בון בר רבי חייא בתורה בכ"ח שנים מה שלא
יגע הלמיד ותיק כמאה שנה משל למלך שישכר פועלו והיה שם פועל אחד שהיה
מתכשר במלאכתו יותר מן הכל מה עשה לו המלך נטלו והיה מחלך עמו ארוכות
וקצרות לעתותי ערב נכנסו הפועל לן ליטול שכרן ונכנס גם הוא ונטל שכרו
משלם התחילו הפועלים מתרעמים ואומרים אנו יגענו כל היוזמה לא יגע לא שני
שעות כיום ונטל שכרו מ שלם אמר להם יגע זה בכ' שעות מה שלא יגעתם אהם
כל היום כך יגע רבי בון בתורה לכ"ח שנה מה שלא יגע הלמיד ותיק במאה
שנה * ופי' רש"י מתוקה שנת העובר אם מעטימי שניו ואם הרבה יאכל שכרו
המועט כמרוכה :

יום ה ביקור חולים

אמר רב יהודה אמר שמואל כל המבקר את החולה ניצול מדינת של גיהנם *
שנאמר אשרי משכיל אל רל כיום רעה ימלטהוה ואין רל אלא חולה
שנאמר מרלה יכצעני אינמי מדין קרא מרוע אתה ככה דל בן המלך ואין רע
אלא גיהנם שנאמר כל פעלה למענהו וגם רשע ליום רעה * ואם ביקר מרה
שכרו מה שכרו כדאמרינן ניצול מדינה של גיהנם אלא מה שכרו בעולם הזה ה'
ישמרהו ויחיהו ויאשר בארץ ול תהנהו בנפש אויביו ישמרהו מן יצר הרע ויחיהו
מן היסודין ויאשר בארץ שיהו הכל מכבדין אותו ול תתנהו בנפש אויביו שיוזמן
לו רעים כנעמן שרפאווהו מצרעתו ואל יורמנו לרעי כרחב עם שחלקו מלכותו *
ונמצא כמה גדולי שכר המבקרים החולה :

הצא ביקור חולים אין לו שיעור סבר רב יוסף למימר אין שיעור למהן שכרו
אמר ליה אביי וכל המצות מי ישעור למהן שברן והא הנן הוי זרע

במצוה קלה כבמצו' חמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות אלא אמר אביי
 אפילו גדול אצל קטן רבא אמר אפילו מאה פעמים כיום וכן נילו נוטל אחד
 משישים מחליו רבי חלבו חלש נפק אכריו רב כהנא רבי חלבו באיש לא הורה
 איבא דקא אתו אמר להו לא כך היה המעשה בתלמיד אחר מתלמידי ר' עקיבא
 שחלה ולא נכנסו חכמים לבקרו ונכנס רבי עקיבא לבקרו ובשכיל שכבר ורכץ
 לפניו היה אמר ליה רבי החייתני יצא רבי עקיבא ודרש כל שאינו מבקר את
 החולה כאילו שופך דמים כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן כל המבקר את
 החולה גורם לו שיחיה וכל שאינו מבקר את החולה גורם לו שימות ורצה לומר כל
 שאינו מבקר את החולה אין מבקש עליו לא שיחיה ולא שימות ופירושו המבקר
 החולה גורם בתפלתו שיחיה ואם הוא מצער במיתתו צריכין לבקש דחמים שימות
 אפילו הנאה זו אינו מהנהו:

מדלי חמה מדלי חולי דלו חמה דלו חולי

אמר רב ששת בריה רב אידי לא ליסעוד איניש קצירא לא בתלת שעי
 קמייתא דיומא כי היכי דלא ליכת רעתיה טן רחמי וכן לא בתלת שעי
 בתרייתא דיומא בתלת שעי קמייתא רויחא דעריה בתרייתא הקיף חולשה
 אמר רב אבין אמר רבי מניין שהק"ב חזן את החולה שנאמר ה' יסעדנו על ערש
 דוי וגו' ואמר רבי אבין אמר רב מניין שהשכינה שרויה למעלה ממטתו של
 חולה שנאמר ה' יסעדנו על ערש דוי תניא נמי הכי הנכנס לבקר את החולה לא
 ישב על גבי מטה ולא על גבי כסא ולא על גבי כפסל אלא מתעטף ויושב על גבי
 קרקע ויהעטף ששכינה שרויה למעלה ממטתו של חולי שנאמר ה' יסעדנו על
 ערש דוי ואיבא מאן דאמר דוקא כשהחולה שוכב על גבי קרקע שנפצא מבקר
 נכוח ממקום שכינה של חולה:

דאין לבקר למי שאינו מרוצה שיבקר על כן ישאו מקודם אם הוא מרוצה על
 פהח ביתו ואין מבקרים לא לחולי מעים ולא לחולי הראש ולא לחולי
 העין והשונא ישלח אליו מקודם ויבקש ממני מחילה ואחר כך יבא לבקר
 ואם לא רוצה למחול לו ירכה עליו רעים עד שלשה פעמים:

זה הקרובים נכנסין מיר לבקרו והרחוקים אחר שלשה ימים ואם קפץ עליו
 החולי אילו ואילו נכנסין מיר אמר רבי שמעון בן לוי מניין
 לביקור חולים מן התורה דכתיב אם כמות כל האדם שחם חולים ומוטלן על מטחן ובני אדם מבקרו
 אמר רבא אם כמות כל האדם שחם חולים ומוטלן על מטחן ובני אדם מבקרו
 אזתם מכאן שהוא מצוה מן התורה לבקר החולה ובקור חולים הוא מצוה רבח
 שפירדה אה נפשו ממות וכל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא
 כי אין החבוש כתיר את עצמו מבית האסורים כי הוא דכבי ורגן חליש עאל לגביח

ספר החיים ה

דבי חנינא אמר ליה חביבין עליך יסורין אמר לא הן ולא שכרן אמר ליה הב לי ירך
יחב ליה יריה ואוקמיה * ואמאי לוקי רבי יוחנן אנפשיה וכו' אמרי אין חבוש מתי
עצמו מבית האסורי * ונמצא כמה מועיל הביקור חולים :

וביקור חולים הוא בשלשה דברים אחר בענין הרפואות פן ואולי יודע לו
רפואה או שישתדל בעדו לרופאים להפאותו * והשני לספוק לו צרכו
אם אין לו * והשלישי שיתפלל בעדו להק"ה ויכול בתפלתו כל שאר חולי
ישראל * אמר רב חנינא סבא משמי' דרב כל שאפשר לבקש החיים על חיורו
ואינו מבקש נקרא חוטא שנאמר גם אנכי חלילה לי מחטא לה' מחרול להתפלל
בעדכם * ואפילו שהוא שונא לו צריך לבקש רחמים בעדו בעת צרתו כמו שאמר
דוד ואני בהלותם לבושי שק ועל תלמידי חכמי' צריך שיחלה עצמו עליה להתפלל
ולהתענות עליהם * ואותה החפלה שמתפללי על החולה היא חביב' לפני הקב"ה
כמו שכתב דמ' בן פרשת יתרו התפלה על החיים נקרא' דרישת אלהים שנאמר
ודרשת את ה' * וכל המתפלל על חיורו והוא צריך לאותו רבר הוא נענה החילה
כמו שמצינו באברהם שהתפלל על אבימלך וכתוב וה' פקד את שרה וכן באיוב
וה' שב את שבות איוב בהתפללו על רעהו * (כ"ק פ"ח) ועיקר בביקור חולים היא
התפלה :

ובל המתפלל על אביו או רבו אל יאמר רפא נא לאדוני אבי או לאדוני רבי
אלא לאבי או לרבי כי אין נכחות לפני המקום וכן שלמה בדברו עם ה'
אמר דוד אבי וכן אלישע אמר אליהו ולא אמר אדוני ואוריה נתחייב כנפשו על
שאמר לפני דוד ואדוני יואב :

אמרו עליו על רבי חנינא בן רוסא שהיה מתפלל על החולים ואומר זה חי וזה
מת אמרו לו מנין אתה יודע אמר להם אם שגורה תפלתי בפי יודע אני
שהוא מקובל ואם לאו יודע אני שהוא מסורף מנגה הני מילי אמר רבי חייא בר
אבא אמר רבי יוחנן דאמר קרא בורא ניב שפתים שלום שלום * ברכות פ"א :

והמבקרים אותו ידברו עמו דברים טובים ונחומים בפנים יפות שלא ירגיש
בדבריהם שהוא חלש מאור ויכנסו עמו בדברים עד שימצאו

פתח לרבר עמו שיתן דעתו על עסקיו אם הלווה הוא לאחרים או הפקיד פקדון
אצלם או אחרים אצלו ואיסרין לו שיתודח כי היא רפואתו ויעשה צוואת ביתו כי
על ידי זה אדם מראה הכנעתו לפני הק"ה ויבטל בו גזרותיו ממנו כי הוא כאילו
בזר נפשו על הקב"ה ומי שלא עשה כן הוא כאילו הקשה ערפו נגדו שאין רוצה
לסמוך נפשו אליו ואמר לו הקב"ה האתה תכחד ולא אני * אבל מי שמכניע עצמו
לפניו הקב"ה מבטל גזרותו דכתיב באחאב יען כי נכנע מפני לא אביא הרעה
בימיו :

אמרי אינשי אדפ' דואג על איבור דמיו ואינו דואג על איבור ימיו דמיו אינם
עוורים

עוורים וימיו אינם חוזרים * ואיתא במדרש למי אוי ולמי אבוי למי שיעזוב ממון
 הריבה אחריו ויולך עמו עונות ולא עשה צדקה מממנו כי בשעת פטירתו של
 אדם אין מלוין לו לא כסף וזהב ולא אכנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים
 טובים בלבה משל לאדם שהיו לו שלשה חברים האחד אוהבו מאד והשני אוהבו
 אבל אינו כמו הראשון והשלישי אינו אוהבו ואינו חושבו למאומ' פעם אחד שלח
 המלך לקרוא לאותו אדם וסריסי המלך הבחילוהו להביאו לפני המלך והיה זרה
 האדם מתפחד ומתירא ואומר שמא הלשינוני לפני המלך ויהרגני אין לי טוב לא
 לקרוא לחבירי אוהבי שכטה הנפשי כוואוליכנו לפני המלך עמי כדי שימליץ לי
 טובה לפני המלך * הלך וקרא לאוהבו הראשון שהיה אוהבו יותר מהשני וסיפר
 לו הענין * ולא אבה ללכת עמו ולא השגיח עליו עזבו והלך בפחי נפש * אמר
 אלך אל החבר השני ואבקש ממנו לילך עמי לפני המלך הלך ובקשו אמ' לולפני
 המלך לא אכנים עמך אבל אלך עמך בררך עד ביתו ואחזר לוי' הלך אצל השלישי
 שלא היה חושבו לכולם וביקש ממנו שילך עמו לפני המלך * אמר לו אל תירא
 אני אלך עמך ואכנס לפני המלך ואמליץ בערך עד שתינצל מיד המלך והלך עמו
 לפני המלך ולימד עליו זכות והצילו מיד המלך * החבר הראשון שהיה אוהבו
 ביותר הוא הממון שהיה חביב עליו מכל דבר שבעולם * הוא שעזבו כיום פטירתו
 ולא יוליך בירו ממנו מאומה שנאמ' ולא ירד אחריו כבודו וכמו שאמר איוב ערום
 יצאתי מכמץ אמי וערום אשוב שמה * תחכה השני הם אשתו ובניו ובנותיו
 וקרוביו שהם מלוין אותו עד הקבר וחוזרין לביתם ועזבוהו שם * החבר השלישי
 שהלך עמו וחמליץ בערו טובה הם התורה והצדקה שנא' והלך לפניך צדקך כבוד
 ח' ואספך * ובתיב בכתהלכך תנחה אותך בישכך תשמור עליך והקיצותיך היא
 תשיחך * וחמלך ששלח אחריו הוא המלך מלכי המלכים הק"ה שהאדם בעל
 כרחו הוא נוצר ובעל כרחו הוא נולד ובעל כרחו הוא חי ובעל כרחו הוא מת ובעל
 כרחו הוא עתיד ליתן דין וחשבון לפני סמ"ה הקב"ה :

על כן ישים האדם אל לבו כל זה כי מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת
 השמש תחת השמש הוא דאין לו הא קודם השמש יש לו וחס תורת
 ותשובה ומעשים טובים שיזכח האדם ויביט בעיניו במה שהיה לפניו מיום אשר
 היה אדם על הארץ מה הניחו אחריהם ומה היה יתרונם מעולם הזה הלא רק מרה
 שסגלו במצות ובמעשים טובים שלקחו עמם לעולם הבא שעומדת להם לעד
 ולעולם ולזה היה בריאת האדם שיטריח בערב שבת להיות לו לאכול בשכר
 ובודאי מי שהכין הרבה יש לו הריבה לאכול וכן איתא בכתובות כמד עוקבא
 שעשה תורה ומצוות וצדקה הרבה בחייו ובעת מיתתו אמר אורחא דחיקא
 וזוודין קלילא קסובוב פלגיה דמטוניה * כי צריך לאדם להכין לו צידה לדרך
 תחוקת :

ספר החיים ה

ותנו רכנן מעשה במונכו המלך שכזבו אוצרותיו ואוצרות אבותיו כשני בצורת חברו עליו אחיו ובית אביו ואמרו לו אבותיך גנוזו אוצרות והוסיפו על של אבותיו ואתה מכזבו אוצרותיך ואוצרות אבותיך * אמר להם אבותי גנוזו למטח ואני גנזתי למעלה שנ' אמת מארץ הצמח וצדק משמי' נישקף * אבותי גנוזו במקום שהיה שולטת בהם ואני גנזתי במקום שאין היר שולטת בהם שנ' צדק ומשפט מכון כסאך * אבותי גנוזו דבר שאין עושה פירות ואני גנזתי דבר שעושה פירות שנאמר אמרו צדק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו * אבותי גנוזו אוצרות ממון ואני גנזתי אוצרות נפשות שנאמר ולוקח נפשות חכם * אבותי גנוזו לאחרים ואני גנזתי לעצמי שנ' ולך תהיה צדקה * אבותי גנוזו לעולם הזה ואני גנזתי לעולם הבא שנאמר והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך :

ועל כן אם לא השניח האדם על חלקו של עולם הבא כל ימי חייו צריך להשניח בו בעת מיתתו ולעשות צדקה ולחקן כל מה שאפשר לו בעוד גשמתו כמו שאמר הלל אם אין אני לי מי לי ויפה לו כשיקיים מצוה אחת בעת מיתתו יותר מכל ימי חייו על כן יהנה לתלמידי חכמים במה שאפשר לו וישתדל שילמדו תורה ויתפללו בערו ועל ידי תורתם ותפלתם יזכה שיוסיפו לו ימים בע"ה ולשובת עולם הבא מרכ טוב הצפון לצדיקים :

כי כן מצינו בכמה מקומות שחפלות הצדיקים ותלמידי חכמים מועלת להציל האדם מן המיתה ולהעלותו מניהנם לחיי עולם הבא לחיותו בנן ערן וכמו שאיתא (בברכות פ"א) שהיו יוקי השדים לרב כיכי בר אביו ובעו רבנן רחמי עליה ואהמו * וכן כרכי יוחנן רבי חיזא ורכי חנינא ורכי אלעזר שעל ידי תפלתם היו מתרפאים * ואלהו ואלישע על ידי תפלתם היו מחייו מתים * ורכי חנינא בן דוסא שהיה מתפלל על החולים ועל בנו של ר' יוחנן בן זכאי וחיה אותו כתפלתו כדאיתא שם בברכות * ורוד שהתפלל על אבשלום והעלהו מדורא דניהנ' ומשה רבינו שהיה מתפלל על יהודה ער שהעלהו לישיבה של מעלה כי הקב"ה רצון יראויו עשה ואת שועתם ישמע וירשיעם כי מיכה' אלהינו בכל קראנו אליו :

ומי שעוסק בעסק המת בין במהרה או בלביש' התכריכין או בעשיית ארונו וקברו חרי זה ורוז ונשכר אפילו כי יעסוק רק בדבר מועט אחר המרכבה ואחר הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים ונאמר עליו אשרי משכיל אל דלביום רעה ונמלטהו ה' * ומצוה להספיד על המתים כראוי ולספר שכת כל אחר לפי כבודו ולפי מעשיו האזוכים כי כל זמן שאדם חי אין לו דע מה יהא סופו אם יעמוד בצדקתו וכיון שמה אונגמר מעשיו * ואף על פי שישלמת הרכה עוסקים ואין צריכין לו מכל מקום יקרב אדם את עצמו לזכות בו * והכל מת יכין ללות המת ותנו רבנן מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה אמרו עליו על רבי יהודה בר אלעאי שהיה מבטל תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה * ואמר

דבי אבא אמר רב יהודה כל הרואה המת ואינו מלווהו עובר משום לועג לרש ח"ף
 עושהו * ואם לווהו מה שכרו עליו הכתוב אומר מלוהה' חנן רל * ואפילו שהוא
 נהוץ לדרכו ופוגע כמת צריך ללוות אותו ד' אמות :

וגם יאכה כל אדם לנושאו לקבורה אפילו רק ארבע אמות ובעשיית הקבר
 ובסתימת הקבר אפילו גדול אצל קטן אפילו רק כהשלכת העפר שלש'
 פעמים כקבר * כי על כל פסיעה ופסיעה שאדם פוסע ברבר מצוה וכל מעשה
 שאר' עושה בנמילו' חסדי' שכרו שמור לו אצל הק"ה ואדם עושה מצוה בפס ידיו
 בעולם הזה והק"ה יתן לו מלא' פס ידיו שכרו הטוב בעולם הכא כי הוא ישגיב
 כח הצדיקים לקבל טיבה ומדה הטובה מרובה דכתיב ועושה חסד לאפים לאהביו
 ולשמרי מצותיו * ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך :

ואיתא בנמרא דמנחות אמר ריש לקיש פעמים שניטולה של תורה זה הוא
 יסודה * ופירש רש"י כגון שמנטל תלמוד תורה להוציא' המס' וסכנס'
 כלה זהו יסודה כלומר שמקבל שכר כאילו יושב ועוסק בתורה :

תניא היה רבי מאיר אומר טוב ללכת אל בית אכל מלכת אל בית המשתה
 באשר הוא סוף כל האד' והחי יתן אל לבו מאי וחחי יתן אל לבו דברי'
 של מיתה דיספר יספרוניה דיקבור יקברוניה דיטעון ישעוניה דילוה ילווניה
 דירל ירלוניה כראיתא במ"ק פרק ג' * כי מירותיו של הק"ה מדה כנגד מדה *
 זה הולך לנחם האבלים הק"ה בעצמו ינחמוהו * על כן ילך האדם לקיים המצוה
 הגדולה לנחם האבלים העצומים ביגון ואנחה וידבר אל לבם דברי נחומין וכורה
 גומל חסד ועושה מרת הק"ה כי הוא בעצמו נחם את יצחק רבתי ויהי אחרימות
 אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו שנחמו הנחומי אבלים * ובן איתו הגביא שהלך
 לנחם את חיאל בית האלי ואתאב שהיה רשע והיה מלך אע"פ כי הלך לנחם את
 חיאל בית האלי כשמתו בניו משום שכנה העיר יריחו ובוה עושה נחת רוח לחיי'
 ולמתים וגם הוא עצמו על ירי זה נותן אל לבו דברים של מיתה ולשוב כח שאיו :

והבא לנחם אבלים יאמר להם דברים של טעם כנחמתו מדי שיצדיקו דינם
 ויקבלו תנחומים * כמו שאמר דוד בעוד הילד חי צמתי ואכבדה כי
 אמרתי מי יודע ותנני ה' וחי הילד * ועתה מת למת זה אני צם האוכל להשיבו
 עוד אני הולך אליו וחוא לא ישוב אלי כי כל מה שיכסה העפר יכוסה מן הבשר'
 כי הסלמנוחה ואנחנו ביגון ואנחה * על כן אין להתרעם אחר מדותיו כי צדיק
 וישר הוא ומי יאמר לו מה תעשה ואין לנו רק להצדיק דינו על כל מה שעשה *
 ה' נתן וזה לקח יהי שם ה' מבורך * ומי שיבכה על מת יותר מדיא כאילו מתרעם
 על מדות הק"ה * ואמר רב כל המתקשה על סתו יותר מדיא על מת אחר הוא
 ביכה כי הא רב הונא הואי חך אתהא בשכבותיה דהוו לה שבע בני שכיב חד
 מינייהו הות בכיא עליה טובא אמר לה רב הונא לא תעביד הכי ולא אשנחה ביה

ספר החיים ה

שלח לה אי ציית' ציית ואס לא תכנשה היא איתתא זודתא לאידך ומייתי כלהון
 כדמייתו כולהון אמר תכנוש זודתא לנפשה ומתה' אל תכבו למת ואל תנודו לו
 אל תכבו למת יותר מדאי ואל תנודו לו יותר מכשיעור אלא שלשה לכבי שבעה
 להספר שלשים לתפורת מכאן ואילך אמר הק"ה אינ אתם מרחמים עליו יותר
 ממני' ואמר רב יהודה מת שאין לו מנחמין הולכין עשרה בני אדם ויושבין
 במקומו' ההיא דשכיב בשיכבותיה דרב יהודה ולא הוה ליה מנחמין כל יומי
 מדבר רב יהודה עשרה ויתבי ברוכתיה אתחוי ליה בהלמא ואמר לי' תנוח דעתך
 שהנחת דעתי' ונמצא שמצוה גדולה ליכנף עשרה בני אדם כל שבעה ולהתפלל
 שם וללמוד אחר התפלה אפילו כמת קטן מכל שכך כמת גדול ופיותר שיש ר'ו
 בן שיאמר קריש על אביו ואמו שמצילים מן הגיהנם ופעלה אותם לגן עדן' ומה
 טוב וגעים שילמדו שם עשרה חכמים כל השנה ראשונה שעה אחד בעבור המרח
 כדי שיאמרו כל פעם קריש רבנן' ועל כל פנים השלשים' ולא לבר שהמצוה
 לנחם האכלים אלא לכל מרי נפש ולרבר' על לכם דברים חמתישבים על הלב
 ולנחם ולומר להם שישמו מבטחם בה' ולא יתיאשו מתשועת ה' כי הוא יכאיב
 ויחביש יפתח ויריו תרפינה' ואשרי אדם אשר שם ה' מבטחו' מקימי מעפר דל
 מאשפות ירים אביון' ואם רואה יתומים ואלמנות ינחם אותם לאמר ה' הוא אבי
 יתומים ואלמנות' יתום ואלמנה יעורר' וכל המנחם לאכלים ולמרי נפש בעת
 מיתתו אמר הק"ה למלאכי השרת שהם ממונים על הנחמה להוליך נשמתו לגן
 עדן בחרדה וגילה ולנחם אותה מרה כנגד מדה על שהוא היה מנחם אכלים בחייו
 והקב"ה נוהן לו שכרו הטוב ויושב לפניו על שהחזיק מדתו דכתיב אנכי אנכי הוא
 מנחמכם וכן כתיב נתמונחמו עמי' ואמר אלהיכם למי תנחמו לאוהן שינחמו
 עמי ובזכותו יקרב הק"ה נחמת הנאולה דכתיב ואשלם נחומים לו ולאבליו ואז
 בלע המות לנצח ומחה אדניה' דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר כי ה' דבר :

בקשה זו יאמר כל אדם בכל יום כנקיות ובטהרה ולא יזקלא ביום ולא בלילה
 ולא בכל מקום שהולך בין בים או ביבשה ולא יבא ממויקין' ולילין ושרין' ופניו
 יהיו מזהירין' וימצא חן וחסד בעיני כל רואיו' ולא יארע לו כל רע אך טוב
 בעולם הזה' ולא ימות מיתה משונה ומוכסת לו שהוא בן עולם הבא' והיא
 מהרב הגדול כמהו' דר' יהודא ממודינה וצו"קל :

אָנָּה יי אלהי שמע אל תפלת עבדך ויא תחננוני ותשמרני
 ביום ובלילה' מן מזיקין ומשדין' ומחולאים דעים'
 ומחלומות דעים' ומכל גזרות קשות המתרגשות' וצורה
 למלאכך

למלאכה הקדושים להמליץ טובה בעדי והממונים על
 התורה ועל החכה שיאירו שערי לבי ופתח לבי בתורתך
 ותטע בדעוני ראתך שאנכי עפר ואפר רמה ותולעה נכה
 לב ושפל רוח צל עובר ציץ השדה באתי לרפול תרנתי
 לפניך ולבקשר חמים מלפני כסא כבודך כי אתה קרוב לכל
 קוראיך ומצוי לכל דור שך ועשה נא בקשתי ברצון מלפניך
 ומהר שאדתי כי אתה יצרתני ואין לי אל אחר מבלעדך אנא
 סלח נא לעוני בגדל חסדך בכתוב ויאמר יי סלחתי כדברך
 יי שמעה יי סלחה יי הקשיבה ועשה אל תאחר למענה אלהי
 כי שמך נקרא על עירך ועל עמך כי עמך הסליחה למען
 תורא אתה כתר לי מצר תצדני רני פלטת סוכי בני סלה
 בטחו בני עדי עד כי ביה צור עולמים יי עז לעמו יתוי
 יברך את עמו בשלום יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי
 יעקב סלה יי צבאות אשרי אדם בטח בך יי הושיעה
 המלך יעננו ביום קראנו

(ג' פעמים יאמר אתה סחר וכו' וג' פעמים ה' כבאות וכו')

והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפולא
 יעיר בך חמתו יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו

מיד כשזמם האדם שיש חולי ישראל ילך לקיים המזוה ביקור חולים ועיקר
 המזוה להסתכל בערו מיד כשבא אליו ויאמר שלשה פסוקים אילו והם
 ג"ד תיבות וסימנך כ"י אחי"ה והם סגולה לרפואת האדם ולהסיותו ולהסיר ממנו
 בוירת המקום כדלקמן בסימן שאחר זה :

והסיר יי ממך כל חליו וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת
 לא ישמם בך ונתנם בכל שנאיך ויאמר אם שמוע
 תשמע לקול יי אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת
 למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים

ספר החיים

לא אשים עליך ב'אני רפאיך: בוראניב שפתיים שלום
שלום לרחוק ולקרוב אמר יי ורפאתיו:

(וכסיולא ממנו יאמר)

השם ישלח לך רפואה שקמה במהרה עם כל שאר חולי
עמו ישראל:

(ובשנת ויום טוב יאמר זה בלאתו ממנו:)

שבת הוא יום טוב הוא מלן עוק ורפואה קרובה לבא עם שאר
חולי ישראל:

ומיד כשארם מרגיש בעצמו שחש ראשו או אחד מאיבריו או שאשתו או בניו
נופלים למטה וכן כל צער והיוק שיגיע לו בין בגופו או בכסו
שנתעורר עליו הדין של מעלה ותפלל מיד תפלה זו תפלה לעני כי יעטוף וכו' והס
כ"ד פסוקים של בקשת רחמים שמהפכין מדת הדין לרחמים לחקן אם פגם בשם
של הויה שהוא רחמים כוה"י וי"ו"ד ה"י כמנין חסד והוא עורר עליו בחטאיו דין
של שם ארנות כמנין דן כוה"י ו"ד ה"א ו"ו ה"א מביט דין של מעלה שהם שררך אנ"ן
הסדר והוא תחילת דין להיות רק בצער ויגון כדי לסדר לו דרך התשובה להסדר
ממנו דין הקשה וכדאיתא בזהר בראשי' בפסוק קול דמי אחיד שהוא כמנין דן לכ"ד
ממנו גזיר' דן שישוב כדי שלא יקוי' בו יהי דן כחש עלי דרך שגובר עליו קטרוב
הכחש למעלה שהוא השטן היצר הרע כדאיתא בזהר פרש' ויחי על הפסוק נע ונד
דהוא כמנין דן וכן הוהיר הנביא חין דן דיכך למוזר על כן רפאות תעלה חין לך:
על כן יפספס מיד במעשיו ותפלל אליו שיאמר למלאך הכף ידוך ואל ילך בקרי רק
בהשגחת הק"נה כי הוא מרקדק עם לדיקויו כחוט השערה דכתיב וסניביו נסערה
מאוד לקיים עליו כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליך והס מכוח דן
דכתי' וגם את הנזי אשר יעבודו דן אנכי כי חנה' רפאיך ואם אשים ותשוב ותתפלל
אלי חנה' רפאיך:

תפלה לעני כי יעטף ולפני יי שפך שיחו: יי שמעה
תפלתו ושועתו אליך תבוא אל תסתר פניך ממני
ביום צר לי רשה אלי אונך ביום אקרא מהר ענני: אדיך יי
אקרא ואל יי אתחנן: ואתה יי מגי בעדי בבורי ומרים
ראשי קולי אר יי אקרא ויענני מהר קדשוסלה: בקראי
ענני אלהי צדקי בצר הרחבת לי חנני ושמע תפלתו: הקשיבה

לקול שועי מלכי נארה כי אליך אתפלל: אמרי האזינה
 בינה הגיגי: אני קראתיך כיתעני אל הטאזנה לי שמע
 אמרתי: בצר לי אקרא יי ואר אלהי אשוע ישמע מהיכלו
 קולי ושועתי לפניו תבא באזניו: שמע יי קולי אקרא והנני
 וענני: אני אל אלהים אקרא ויי שיעני: שמעה אלהים
 רנתי הקשיבה תפלתי: חנני אדני כי אליך אקרא כל תיום:
 שמח נפש עבדך כי אליך אדני נפשי אשא: כי אתה אדני טוב
 וסלח חרב חסד לכל קראיך: האזינה יי תפלתי והקשיבה
 בקול תחנונותי: ביום צרתי אקראך כי תענני: קולי אלי
 אזעק קולי אל יי אתחנן: אשפך לפניו שיחי צרתי לפניו
 אניד: אדני נגדך כל תאותי ואנחתי ממך לא נסתרה: חטאות
 נעורי ופשעי אל תזכר כחסדך זכר לי אתה למען טובך יי:
 הרב בבסני מעוני ומחטאתי טהרני: אר תזכר לנו עונות
 ראשנים מהר יקדמונו רחמך בידלוננו מאד: למען שמך
 יי וסלחת לעוני כי רב הוא: אם עונות תשמר יה אדני מי
 יעמד: לא כחטאינו תעשה לנו ולא כעונותינו תגמול עלינו:
 אם עונינו ענובנו יי עשה למען שמך: כי עוני אניד אדאג
 מחטאתי: מכל פשעי הצילני חרפת נכל אל תשימני: אני
 אמרתי יי חנני רפאה נפשי כי חטאתיך: חנני אלהים
 כחסדך כרב רחמך מחה פשעי: כי פשעי אני אדע וחטאתי
 נגדי תמיד: הסתר פניך מחטאי וכל עונתי מחה: דברי עונת
 נברו מני פשעינו אתה תכפרם: והוא רחום יכפר עון ולא
 ישחית והרבה להשיב אפולא יעיר כל חמתו: עורנו אלהי
 ישענו ער דבר בבור שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען
 שמך: און אסר איתי בלבי לא ישמע אדני: אכן שמע אלהים
 הקשיב בקול תפלתי: יי אל באפק תוכיחני ואל בחרמתך

תִּסְרַנִּי: חַנְנִי בִּי אִמְלַל אֲנִי רַפְּאֵנִי: בִּי נִבְחַלוּ עֲצָמַי:
 וּנְפֹשֵׁי נִבְחַדְהָ מָאֵד וְאַתָּה יְיָ עַד מָתַי: שׁוּבָה יְיָ חֲלֹצָה
 נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדְךָ: עֵינַי בָּלוּ לִישׁוּעָתְךָ וְלֹא מְדַרְתָּ
 צַדִּיקְךָ: וַיִּבְאֵנִי חֲסֹדְךָ יְיָ תִשׁוּעָתְךָ כְּאִמְרַתְךָ: לְכוּ וּנְשׁוּבָה
 אֵל אֲדֹנָי כִּי הוּא טָרַף וִירַפְּאֵנוּ יְיָ וַיַּחֲבִשְׁנוּ: וְאַתָּה יְיָ אֵל
 רַחוּם וְחַנּוּן אֲרַךְ אַפַּיִם וְרַב חֲסֵד וְאַמֶּת: פְּנֵה אֵלַי וְחַנְנִי תַנְהַר
 עֲזֹךְ לַעֲבֹדְךָ וְהוֹשִׁיעָה לְכוּן אִמְרַתְךָ: אֵתָה סִתַּר לִי מִצָּר תִּצְרַנִּי
 רַגְלֵי פֶלֶט תִּסּוּבְבֵנִי סֵלָה: בְּטַחוּ בִּי עַדִּי עַד כִּי בִּיהַ יְיָ צוּר
 עוֹלָמִים: יְיָ עֲזֹר לְעַמּוּיָתָן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בִּשְׁלוֹם: יְיָ
 צַבְאוֹת אֱשֵׁרֵי אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כִּיּוֹם
 קָרְאֵנוּ:

ואמר כך יאמר זה:

אֲדוֹן הַעוֹלָמִים יְדַעְתִּי בִּי צַדִּיק מִשְׁפָּטְךָ: וְדַנְתָּ אוֹתִי וְלֹא
 נִמְצְאתִי וּבְאֵי לִפְנֵיךָ: לְהַגִּן בְּעַדִּי נִגְדַר דִּינְךָ: וְעוֹרֵרְתָּ
 נַפְשִׁי לְשׁוּב אֵלַיךָ: וְהִנֵּה קִרְבֹּתַי לִפְנֵיךָ בְּאִמְרֵי קִדְשֶׁךָ: לְהִקּוֹן
 בְּתַפְלָתִי מְזוּר לְדוֹדֵינֶךָ: לְהַיּוֹת דָּוָן הַקְּשָׁה גֵד מִמֶּנִּי בְּחֲסֹדְךָ:
 וְתֹאמַר לְמַלְאָךְ הַרְרֵי יָדְךָ: וּמַחֲוֹל לִי עַל כָּל פְּשָׁעֵי בְרוּב
 רַחֲמֶיךָ: כִּי אֲחֵרֵי שׁוֹבֵי נַחֲמָתִי: וְאַחֲרֵי הוֹדְעֵי עַל יָדְךָ סְפָקוֹתִי:
 נַחֲמָתִי כִּי עֲשִׂיתִי: בִּישָׁתִּי וּגְסִי נִכְלַמְתִּי: כִּי חָטָאתִי עֲוִיתִי
 וּפָשַׁעְתִּי: וּבִשְׁוֵבֵי אֵלֶיךָ מֵהֲרַתִּי: וְאַתָּה יְיָ רְאֵה בְצַרְתִּי:
 וְתַחֲשׁוּב לְכַפְרָתִי: וְרוּסָה גְּאֵלִי וְעַל כָּל בְּנֵי בֵּיתִי: וְתֹאמַר
 דִּי בְּשֵׁם אֵל שְׂדֵי לְצַרְתִּי: וְהַפּוֹךְ לְטוֹבָה גִּזְרַתִּי: וְעֲשֵׂה וּכְבוֹ

(ואם אשתו חולה יאמר):

רַחֲסָנָא עַל (אִשְׁתִּי) הַחֹלָה כִּי אֵל מְלָךְ רַחוּם וְחַנּוּן אֲתָה:
 וְשָׁלַח לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה עִם כָּל שְׂאֵר הוֹלֵי יִשְׂרָאֵל:
 (ואם אחד עבדו חולה יאמר בנוקם אשתי בני ארבעתי):

ועשה

וַעֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה: וְרַחֵם נְאֻם עָלַי לְמַעַן שְׁמַךְ: בִּיגְדוֹךָ
 מֵעַל שָׁמַיִם חֲסִדֶּךָ וְעַד שְׁחָקִים אֲמַתְךָ: וְאוֹדֶךָ יי
 לְעוֹלָם אֲוֵדֶךָ: וְאַסְפְּרֶה כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ: וְאַשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ יי
 וְאַכְבֶּדְהָ לְשִׁמְךָ: בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:
 (ואם הוא נופל למטה ויחלה יתפלל תפלה זו עתה):

אַתָּה הִרְאִיתָ לְדַעַתְכִּי יי הוּא הָאֱלֹהִים אֲיֵן עוֹד מִלְּכָדוֹ:
 אָנֹכִי הוֹשִׁיעָה נְאֻם גַּפְעִמִּים אָנֹכִי אֱלֹהֵי רַחֵם
 נֹא עַל עַבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעָה לְבֵן אֲמַתְךָ: הַשׁוֹכֵב עַל עַרְשְׁדֵּי יי
 וְסַעְדָה אוֹתִי בְּחִסְדְּךָ: וְסַלְחָנֹא לִי עַל כָּל מַה שִׁפְשַׁעְתִּי נִגְדְּךָ:
 אֲשֶׁר בְּעֵבֹרִים שָׁלַחְתָּ לִי סוּרְךָ: וַיִּדְעִיתִי בִּי צָדֵק מִשְׁפָּטֶיךָ:
 וְחַנּוּן וְרַחוּם אֶתָּה וְלֹא תַחְפוֹץ בְּמוֹת הַמֵּת בִּי אִם בְּשׁוֹבוֹ
 מִדְּרָכָיו וְחַיָּה: כְּדַכְתִּיכָּ בַחֲלוֹם חֲזִיוֹן לִילָה בְּנִפְּוֹל תִּרְדָּמָה עַר
 אֲנָשִׁים בְּתַנּוּמוֹת עָלַי מִשְׁכָּב: אוֹיְגָלָה אוֹיְהֵא אֲנָשִׁים וּבְמוֹסְרָם
 יַחֲתִם: לְהַסִּיר אֶדָם מֵעֲשֵׂה וְגִוָּה מִגִּבְרֵי כֶּסֶף: יַחֲשֶׁךְ נִפְשׁוֹ
 מִנִּי שְׁחַת וְחִיתוֹ מֵעֵבֹר בְּשָׁלַח: וְהוֹכַח בְּמִכְאוֹב עַל מִשְׁכָּבוֹ
 וְרוֹב עֲצָמוֹ אֶתָּן: וְהַמְתוֹ חִיתוֹ לְחֵם וְנִפְשׁוֹ מֵאֲכַל תְּאוּה: יְכַל
 בְּשָׂרוֹ מִרְאֵי וְשִׁפּוֹ עֲצָמָתוֹ לֹא רָאוֹ: וְתִקְרַב לְשַׁחַרְתִּי נִפְשׁוֹ
 וְחִיתוֹ לְמַמְתִּים: אִם יֵשׁ עָלָיו מִלְּאָךְ מִלִּיץ אַחַד מִנִּי אֶלְךָ
 לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל: וַיַּחֲנֵנוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵנוּ מִדַּדְתָּ שְׁחַת מִצְּאֵתִי
 כִּפָּר: רִטְפַּשׁ בְּשָׂרוֹ מִנְעַר יִשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמָיו: יַעֲתֵר אֵל
 אֱלֹהֵי וַיִּרְצֵהוּ וַיִּרְא פָּנָיו בְּתַרְוָעָה וַיִּשָּׁב לְאֲנוּשׁ צְדָקָתוֹ: יִשָּׁר עַל
 אֲנָשִׁים וַיֹּאמֶר חֲטָאתִי וַיִּשָּׁר הָעֵוִיתִי וְלֹא שׁוּה לִי: פְּדָה נִפְשׁוֹ
 מֵעֵבֹר בְּשַׁחַת וְחִיתוֹ בְּאוֹר תְּרֵאָה הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעַל אֵל פְּעִמִּים
 שֶׁלֹּשׁ עֶסְרֵת: לְהַשִּׁיב נִפְשׁוֹ מִנִּי שְׁחַת לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים:
 כִּי לֹא עַל אִישׁ יִשִּׁים עוֹד לְהַלְךְ אֵל אֵל בְּמִשְׁפָּט: בִּי אֵל אֵל
 הָאֹמֵר נִשְׂאֵתִי לֹא אֶחָבֵל: בְּלַעֲדֵי אַחֲוָה אֶתָּה הִרְנִי אִם עוֹל
 פַּעֲלָתִי

פֶּעֶלְתֵּי לֹא אָסִיף : וְאִם אֲסוּרִים בְּזִקִּים יִלְכְּדוּן בְּחִבְלֵי עֵנִי :
 וַיַּגֵּד לָהֶם פְּעֻלָּתָם וּפְשָׁעֵיהֶם בִּי יִתְגַּבְּרוּ : וַיַּגֵּל אֲזַנְּךָ לְמוֹסֵר וַיֹּאמֶר
 בִּי שׁוּבוּן מֵאֵין : אִם יִשְׁמְעוּ וַיַּעֲבְדוּ יִכְלֹי מִיָּמֵיהֶם בְּטוֹב וּשְׁנֵיהֶם
 בְּנַעֲמִים : הֲזֵן אֵל יִשְׁגִּיב בְּכַחוֹ מִיִּכְמֹהוּ מוֹרָה : שְׂדֵי לֹא מִצָּאֵנְהוּ
 שְׁגִיאוֹ כִּתְּוּ וּמִשְׁפָּט וְרוֹב צְדָקָה לֹא יַעֲנֶה : יִחַלֵּץ עֵנִי בְּעֵנָיו וַיַּגֵּל
 בְּלִחְץ אֲזַנְּךָ : הִנֵּה אֲשֶׁרִי אֲנִישׁ יוֹכִיחֵנוּ אֱלֹהֵינוּ וּמוֹסֵר שְׂדֵי אֵל
 תִּמְאָס : בִּי הוּא יִכְאִיב וַיִּחַבֵּשׁ יִמְחֵץ וַיְדִוּ תִרְפִּינָה : בְּשֵׁשׁ צְרוֹת
 יִצִּילֵךְ וּבְשֵׁבַע לֹא יַעֲבֹדְךָ : בְּרָעַב פָּדָךְ מִמָּוֶת וּבְמִלְחָמָה
 מִיַּד יִחַרְבֵךְ : בְּשׁוֹט לָשׁוֹן תִּחַבֵּא וְלֹא תִירָא מִשׁוֹד בִּי יָבוֹא : לְשֵׁר
 וּלְכַפֵּן תִּשְׁחַק וּמִחֵית הָאָרֶץ אֵל תִּירָא : בִּי עַם אֲבִנֵי הַשָּׂדֶה
 בְּרִיתְךָ וַחֲתִית הַשְּׂרָה הַשְּׁלֵמָה לֵךְ : וַיִּדְעַת בִּי שְׁלוֹם אֱהִלֵךְ
 וּפְקֻדַת נְזֻךְ וְלֹא תִהְיֶא : וַיִּדְעַת בִּי רֵב וְרַעַף וּצְאָצְאֵךְ בְּעֵשֶׁב
 הָאָרֶץ : תִּבְאֵ בְּכֹלְחֵ אֱלִי קָבֵר בְּעֵלְוֹת גְּדִישׁ בְּעֵתוֹ : אִם אֶתְּךָ
 תִּשְׁחַר אֵל אֵל וְאֵל שְׂדֵי תִתְחַנֵּן : אִם זֶךְ וַיִּשֶׁר אֶתְּךָ בִּי עֵתְךָ יַעֲדֵר
 עֲלֶיךָ וְשִׁלְּם נֹת צְדָקָה : וְהָיָה רֵא שִׁיתְךָ מִצְעֵר וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָה
 מֵאוֹד : הֲזֵן אֵל לֹא יִמְאָס תָּם וְלֹא יִחְזִיק בִּיד מְרַעִים : עַד יִמְלֵה
 שְׁחֹק פִּיךָ וּשְׁפָתֶיךָ תִּרְוַעַה : אִוְלָם אֲנִי אֲדַרְוֵשׁ אֵל אֵל וְאֵל
 אֱלֹהִים אֲשִׁים דְּבָרְתִי : בִּי דוֹרְשֵׁךְ לְעוֹלָם לֹא יִבְשְׁלוּ וְלֹא יִבְלָמוּ
 לְנֶצַח כָּל הַחוֹסִים בְּךָ :

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי חוּם נְיָ וְרַחֵם עָלַי וְשִׁלַּח לִי עֵם כָּל
 חוֹלֵי עֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל מִהַר הַר פּוֹאָרָה שְׁלֹמָה : וְתִמְעַט מִמֶּנִּי
 הַמִּכְאוּבִים וְהַיְסוּרִים כְּמַעוֹט יְרֵחַ : וְתִתְחַדֵּשׁ בְּרִיאוֹת נוֹפִי
 בְּהִתְחַדֵּשׁ יְרֵחַ : וּכְנֶשֶׁר תִּתְחַדֵּשׁ נְעוּרֵיכִי : וְאַתְּהָ יְיָ לְעוֹלָם
 תִּשְׁכַּח וְיִכְרַךְ לְדֹר וָדֹר : פָּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא בְּזֹה אֶת
 תְּפִלָּתְךָ : תִּבְחַב זֹאת לְדֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִהְלֵלְהָ : בִּי
 הַשְׁקִיף מִמְרוֹם קִדְשׁוֹ יְיָ מִשְׁמִים אֵל אֶרֶץ הַבַּיִט : לְשִׁמְעֵ אֲנִי

אסיר לפתח בני תמותה:

אנא אדון העולמים פנה אל תפלתי והכן הגיגתי ואל תחרש
 לדמעתי: ותרפאני רפואה שלמה רפואת הגוף
 והנפש: ותשלח לי מרפא ארוכה מרפא כרכה מרפא תרופה
 ותעלה מרפא חנינה וחמלה מרפא ידועים וגלויים מרפא
 רחמים ושלום ותים: מרפא אורך ימים טובים: ותקים פי
 מקראות הפתובים בתורתך ויאמר אם שמוע תשמע לקול
 " אלהיך והישר בעיניו תעשה והאונת למצותיו ושמת
 כל חקיך כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי
 אני ירפאך: וגאמר ועבדתם את " אלהיכם וברך את
 לחמך ואת מימך והסרת מחרה מקרבך: וגאמר והסיר
 " ממך כל חליו וכל מדוי מצרים הרעים אשר דעת לא
 ישמם כך ונתנס בכל שנאך: ועל ידי עבדי הנביאים פתוב
 לאמר דרכיך ראי וראפאהו ואנחהו ואלים נחמים לו
 ולאכליו: וגאמר בוראניב שפתים שלום שלום לרחוק
 ולקרוב אמר " ורפאתיו: אזי בקע בשחר אורך וארכתך
 מהרה תצמח: כי אעלה ארכה לך וממכותיך ארפאך נאם
 " וזרה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה:
 רפאני " וארפא הושיעני ואושעה כי תהלתי אתה: והעלה
 רפואה שלמה לכל מפותי כי אל מלך רופא נאמן ורחמן
 אתה:

(ויסוד וידת בריו ולא וידת שכיב מרע)

ט

אלהי וארהי אבורתי תכא לפניך תפלתי ואל תתעלם
 מתחנותי: תכפר לי על כל חטאתי: שחמאתי
 לפניך מעודי עד היום הזה: הסבלתי כי עשיתי: כלשתי וגם
 גבלמתי: כי השאור שבעיסתי: הוא השיאני למדותי: קח

נא עניי ומרודי לכפרתי: ומחל לשובתי: כי לך לכד חטאתי
 אשמתי בגדתי גולתי דברתי דופי העויתי והרשעתי זרתי
 חמסתי טפלותי שקר יעצתי רע כזבתי לצתי מרדתי נאצתי
 סרדתי עויתי פשעתי צרדתי קשיתי ערף רישעתי שחתתי
 תעבתי תעיתי תעתעתי סרתי ממצותיך ומשפטיך הטובים
 ולא שונה לי: ואתה צדיק על כל הבא עלי כי אמת עשית ואבן
 הרשעתי: ואחר כך ואמר סה אימר לפניך וכו'

(ואם יודע בעצמו שחטא בחטא אחד יסודה עליו אבל החטא שבין אדם לחבירו לא
 מועיל הוידוי עד שיכיר את חבירו ויבקש ממנו מחילה)

מה אמר לפניך יושב מרום ומה אספר לפניך שוכן שחקים
 הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע: אתה יודע רז
 עולם ותעלומות סתרי כל חי: אתה חופש כל חררי בטן ובוטח
 בליות ורכ: אין דבר געלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך: וכי
 יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתסלח לי על כל
 חטאתי ותמחול לי על כל פשעי ותכפר לי על כל עונותי:
 על חטאים שחטאתי לפניך באונים ובדצון: ובאמוץ הלב
 ובבלי דעת ובבטוי שפתיים: ועל חטאים שחטאתי
 לפניך בגלוי עריות ובגלוי ובסתר ובדעת ובמרמה ובדבר
 פה: ועל חטאים שחטאתי לפניך בהונאת ריע ובהרהור הלב
 ובועידת זנות ובדוי פה: ועל חטאים שחטאתי בגלוי
 הזרים ומורים ובדון ובשגנה ובחזקיד ובחלול השם: ועל
 חטאים שחטאתי לפניך בטמאות שפתיים ובטפשות פה וביצור
 הרע וביודעים ובלא יודעים:

ועל כלם אלה סליחות סלח לי ומחל לי בכפר לי:
 ועל חטאים שחטאתי לפניך בכחש ובכזב ובכפות שותת
 ובדצון ובדלשון הרע ובמשא ובמתן במאכל ומשתת
 בנשך

בְּנִשְׁךָ וּמִדְבִּירַת וּבְנִטְוִירַת גְּרוֹן וּבְשִׁיחַ שְׁפָתַי וּבְסִקּוֹר עֵינַי
 וּבְעֵינַיִם רָמוֹת וּבְעֵזוֹת מִצַּח וּבְכַפְרִיקוֹת עוֹל וּבְכַלְלוֹת וּבְכַצְדִּיּוֹת
 רִיעַ וּבְכַצְרוֹת עֵינַי וּבְכַלּוֹת רֵאשׁוֹ וּבְכַשְׁוִיּוֹת עוֹרָה וּבְרִיצוֹת רִגְלַיִם
 לְהִרְעוֹ וּבְכִילוֹת וּבְשִׁבוּעוֹת שְׁוֹא וּבְשִׁנְאֵת הַנֶּסֶם וּבְתִשְׁמֵת יָד
 וּבְתִמְהוֹן לֵב:

וְעַל בָּלֶם אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת סְלַח לִי מְחַל לִי כִפּוּר לִי:

וְעַל הַטְּאִים שְׁאֵנִי חֵיב עֲלֵיהֶן קָרְבָּן עוֹלָה וְחַטָּאת וְקָרְבָּן עוֹלָה
 וְיִזְרֶד: וְקָרְבָּן אֲשֶׁם וּדְאִי וְתִלוּי: וְעַל הַטְּאִים שְׁאֵנִי חֵיב
 עֲלֵיהֶם מִלְּקוֹת אַרְבָּעִים וּמִכּוֹת מִרְדּוֹת: וְכִרְתַּי וְעִרְרִי וּמִתְהַתָּה
 בְּיַדֵּי שָׁמַיִם וְאַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין: סְקִלָּה שְׁרִיפָה הֶרְגָּה וְחֶנֶק
 עַל מִצְוֹת עֵשָׂה וְעַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה:

וְעַל בָּלֶם אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת סְלַח לִי מְחַל לִי כִפּוּר לִי:

אֱלֹהֵי עַד שֶׁלֹּא נּוֹצַרְתִּי אֵינִי כְּדָאִי וְעַבְשָׁיו שֶׁנּוֹצַרְתִּי בְּאֵלוֹ
 לֹא נּוֹצַרְתִּי עֲפָר אֲנִי בְּחַיִּי קַל וְחוֹמֵר בְּמִיתָתִי הִרִי אֲנִי
 לְפָנֶיךָ בְּכָלִי מָלֵא בּוֹשָׁה וּכְלֵמָה יְהִי רְצוֹן לְפָנֶיךָ שֶׁלֹּא אֶחְטֶאֶה
 עוֹד וְמָה שֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מֵהוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲבָל לֹא עַל
 יְדֵי יְסוּרִין וְחֲלָאִים רָעִים: יְהִי לְרְצוֹן אֲמַרְי פִּי וְהִגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ
 יי צוּרִי וְגֹאֲלִי: כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱלָתָ אוֹתִי כָּל יְמֵי חַיִּי מִצְרוֹת רַבּוֹת
 וְרַעוּת בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל בְּנִתְגַּאֵל אוֹתִי עֲתָרָה מִמְרַעִיתִי: וְאֵר
 תְּסוּר חֶסֶדְךָ מֵאֵתִי לְעוֹרֶם וְעַד: וְשִׁלַּח לִי רַפּוּאָה שֶׁלֵּמָה לְכָל
 גּוֹפֵי עַם כָּל חוֹלֵי עֲמָךְ יִשְׂרָאֵל וְאוֹדֶךָ יְהוָה לְעוֹרֶם אָמֵן וְאָמֵן:

וְאֵם רוּחָה שְׁחָלוּ מִתְנַבֵּר עֲלֵינוּ יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה זוֹ וְיודיע זְעֵרוֹ לְרַבִּים כִּי הֵא דְרַבִּי
 יוֹמָא קְדַמָּה דְחַלִּים אֲתֵר לְבוֹ לֹא תְנַלִּי לְאִינְשֵׁי דְלֹא לְתַרְע מוֹלֵי מִכְאֵן
 וְאִילָךְ אֲתֵר לְבוֹ פּוֹקֵי אֲכִרְוּוּ בְּשׂוֹקָא רַבָּא חֲלַס דְסַנְאִי לִי לְחַדִּי וּכְתִיב בְּנִפְסוּל אוֹיְבֶךָ
 אֵל תִּשְׁמַח וּבַהֲכַשְׁלוֹ אֵל יִבֵּל לְכָךְ פֶּן יִרְאֶה ה' וְרַע בְּעֵינָיו וְהִשִּׁיב מֵעֲלֵינוּ אִפְסוּ וְדַרְתִּים
 לִי לִיבְשֵׁי עֲלֵי רַחֲמִים: וְיִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה זוֹ וְיִתְבַּרַךְ עֲלֵינוּ וְיִתּוּדָה וְיִדּוּת שְׂכִיב מֵרַע זָאֵל
 יְדַאָּב מוֹה שִׁיגְרוּם לוֹ לְמוֹת אֲרַבְּבָה הִיא מְכִילְתוֹ מִנְּיֻחָה לְחַיִּי וְעַל יְדֵה נִמְחַל לוֹ חַטָּאוֹ

והרנה הקודו וחיו וחסים בכל רפואותיו בטחוננו בה' שימציא לו הסמים טובים
 לרפואתו כי חלאים רעים ונאמנים כתיב שנאמנים בשליחותן ואין יוצאין כי אם
 בסם פלוני וביום פלוני בגזירת הק"ב על כן יתפלל על כל רפואה להק"ב שיודמן
 לו הרפואה ההוגנת לו לרפואתו אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו : לה'
 הישועה על עמך ברכך סלה :

יְתַבַּרְךָ עֲלֵינוּ קִדְשָׁתוֹ בְּחַיֵּינוּ יִשְׁוַעְתּוֹ מִצִּיּוֹן הַיּוֹדַע רַעֲיוֹן
 שׁוֹמֵעַ בְּעִיּוֹן מִסְתַּפְקֵד בְּדִיּוֹן רׁוֹפֵא חֲלָיוֹן מְתִיבָה מַחֲיוֹן

וְלוֹ הַגְּדֵלָה וְהַגְּבוּרָה וּבִידוֹ לַגְּדֵל וּלְחַזְקוֹ לְרַפְּאוֹת לְבַל
 וְהוּא מוֹשֵׁל בְּכָד : הָאֵל הַנְּאֻמָּן אֵב הַרְחֵמְנוּ הַרׁוֹפֵא לְתַחֲלוּתֵי

עַבְדֵינוּ וּמַחֲבֵשׁ לְמַכְאוּבֵינוּ לְחוֹלֵי יְדֵינוּ וּמַצִּיל מִמּוֹת נַפְשׁ
 חַסִּדֵינוּ וְיִבְרַח חַנּוּנֵנוֹ וְחַמְלָתוֹ יִשְׁלַח לִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה רְפוּאוֹת

מְזוּר וְתַעֲלֶה רַבְּכָה וְחַבּוּשָׁה מְהֵרָה חוֹשָׁה כִּי כָל אֲכָרֵי
 בְּכָרִים עָלֵי בְּנֵי חוֹשָׁה : כְּמוֹשָׁה וְנִטּוּשָׁה : כִּי כָלוּ בְעֵשׂוֹן יָמָי

וְעִצְמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחְרוּ : הוֹכֵרָה כְּעֵשָׁב וַיֵּבֶשׁ לְבִי כִי שָׁכַחְתִּי
 מֵאֲכַל לֶחֶמֶי : מִקּוֹל אֲנַחְתִּי דְבָקָה עֲצָמַי לְבִשְׂרֵי : יָמֵי בְּצֵל

בְּטוֹי וְאֵנִי כְּעֵשָׁב אֵיבֵשׁ : כִּי חֲצִיָּה נִחְתוּ כִי וְתַנְחַת עָלַי יָדְךָ : אֵין
 מֵתִם בְּבִשְׂרֵי מִפְּנֵי וְעַמְדָּה אֵין שְׁלוֹם בְּעִצְמֵי מִפְּנֵי חֲטָאתִי : כִּי

עוֹנוֹתַי עִכְרוּ רֵאשִׁי בְּמִשְׁאֵא כְּכַד יְכַבְּדוּ טַמְנִי : הִבְאִישׁוּ נִמְקוֹ
 חֲבוּרָתִי מִפְּנֵי אֵוִלְתִּי : נְעוּיִתִי שְׁחוּתִי עַד מְאֹד כָּל הַיּוֹם קִדְר

הַלְקַתִּי : כִּי כִסְלִי מְלֵאוֹ נִקְלָה וְאֵין מֵתִם בְּבִשְׂרֵי : נְפֹגַתִּי
 וְנִדְבַתִּי עַד מְאֹד שְׁאֲנֵתִי מִנְחַמַת לְבִי : לְבִי סָחַר חֵר עֲזָבְנִי כְחוֹ

וְאוֹר עֵינַי גַּם הֵם אֵין אֵתִי : תִּבְוֵא לְפָנַי הַפְּלֵתִי הִטָּה אֲזִנְךָ
 לְרַגְלִי : כִּי שָׁבְעָה בְרַעוֹת נַפְשִׁי וְחַיִּי לְשִׂאוֹל הִגִּיעוּ : נַחֲשַׁבְתִּי

עִם יוֹרְדֵי כּוֹר הֵייתִי בְּגִבְרֵי אֵין אֵיךְ : עֵינַי דָּאָבָה מִנִּי עֵנִי קָרָאתִיךָ
 יְיָ בְּכָל יוֹם שִׁטַּחְתִּי אֵלֶיךָ בְּפִי : כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה אֲדַנִּי עֵינַי בְּבָבָה

חַסִּיתִי אֵל תַּעֲרֵנִי נַפְשִׁי : אֵל תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִי צָדָה קְרוּבָה כִּי אֵין
 עוֹזֵר : בְּמִים נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל עִצְמוֹתַי הָיָה לְבִי כְּדוֹנָג

גַּמַּס בְּתוֹךְ מַעַי: יְבִישׁ בְּחַרְשׁ בְּחַי וְלִשׁוֹנִי מִדְּבַק מִלְקוֹחַי וְלַעֲפָר
מָוֶת תִּשְׁפָּתֵנִי: עֵינַי תִּמְיֵד אֵלַי כִּי הוּא יוֹצֵא מִרְשַׁת רִגְלֵי:
פִּינָה אֵלַי וְחַנּוּנִי כִּי יַחֲדוּ וְעֵנִי אָנִי: צָרוֹת לְכִבֵּי הֶרְחִיבוּ מִמְצוּקוֹתַי
הוֹצִיאֵנִי: חַנּוּנִי רָאָה עָנִי מִשְׁנֵאֵי מְרוֹמְמֵי מִשְׁעָרֵי מָוֶת:
הַבִּיטָה עָנִי " אֵל הִיא הָאֵדָה עֵינַי פֶּן אִישָׁן הַמָּוֶת: מִהֲרַעְנֵנִי
" בְּלָתָה רוּחִי אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךְ מִמְּנִי וּנְמַשְׁלֵתִי עִם יְרֵדֵי בּוֹר:
לְמַעַן שָׁמַךְ " תַּחֲנִי בְּצַדְקָתְךָ תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי: נִעְנַתִי
עַד מָאֵד " חֲנִי כְּדַבְּרֶךָ: עֵינַי כָּלוּ לִישׁוּעָתְךָ וְלֹא מֵרַת צַדִּיקָךְ:
תַּחֲי נַפְשִׁי וְתִהְלֶלְךָ וּמִשְׁפָּטֶךָ יַעֲזָרֵנִי: לֹא אֶמְוֹר כִּי אֶחֱדָת
וְאֶסְפֹּר מִעֲשֵׂי יְהוָה: יִסְרֵי יִסְרְנֵי יְהוָה וְלִמּוֹת לֹא נִתְנַנְנִי: כִּי אֵין בְּכַפְּתֵי
זְכָרְךָ בְּשִׂאוֹל מִי יוֹדֵה לָךְ: אִמַּר אֵלַי אֵל תִּעַלְנִי בְּחַצֵּי יָמֵי
בְּדוֹר דּוֹרִים שְׁנוֹתֶיךָ: אֵלֶיךָ " אֶקְרָא וְאֵל " אֶתְחַנֵּן: מִה
בְּצַע בְּדַמִּי בְּרַדְתִּי אֵל שַׁחַת הַיּוֹדֶךָ עֲפֹר הַיְגִיד אֱמֶתְךָ: שָׁמַע
" וְחַנּוּנִי " הִיָּה עֵזֶר לִי: בִּידֶךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּרִיתָה אוֹתִי
" אֵד אֱמַת: כִּי לֹא שִׂאוֹל תוֹדֶךָ מָוֶת יְהַלֶּלְךָ לֹא יִשְׁכְּרוּ
יְוֹדֵי בּוֹר אֵד אֱמֶתְךָ: הַלְמַתִּים תַּעֲשֶׂה פְּלֵא אֶסְרִפְּאִים יְקוּמוּ
יּוֹדֶךָ סֵלָה: הַיִּסְפֹּר בְּקִבְר חֲסֵדֶךָ אֲמוֹנֶתְךָ בְּאֲבֹדוֹן: הַיּוֹדַע
בְּחֹשֶׁךְ פְּלֵאָה וְצַדִּיקְתְּךָ בְּאֶרֶץ נָשִׁיָּה: וְאֵנִי אֵלֶיךָ " שׁוּעַתִּי
וּבִבְקָר תִּפְלֹתִי תִקְדֶּמְךָ: אֵלֶיךָ " אֶקְרָא צוֹרֵי אֵל תִּהְרַשׁ
מִמְּנֵי פֶן תַּחֲשֶׂה מִמְּנֵי וּנְמַשְׁלֵתִי עִם יְוֹדֵי בּוֹר: חַנּוּנִי " כִּי צַר
לִי עֲשֵׂשׂוּהָ בְּכַעַס עֵינַי נַפְשִׁי וּבְטָגִי: כִּי כָלוּ בִּגְיוֹן תַּחֲיוֹ שְׁנוֹתַי
בְּאִנְחָה כְּשֵׁל בְּעוֹנֵי כַחַי וְעֲצָמֵי עֲשֵׂשׂוּ: אֶתְהַסְתֵּר לִי מִצַּר
תִּצְרֵנִי רְנִי פִלְטָה תִסּוּבְכֵנִי סֵלָה: הִנֵּה עֵינַי " אֵד יִדְאוּ
לְמַיְחֲלִים לְחֲסֵדוֹ: לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשׁוֹ לְחַיּוֹתֶם בְּרַעַב: רָאָה
" כִּי צַר לִי מִעֵי חֲמָד מְרוֹנֶה פֹה לְבִי בְּקִרְבִּי: מִמְרוֹס שְׁלֵת
אֲשׁ בְּעֲצַמְתִּי וְיִרְדְּנָה פְּרֵשׁ רִשְׁתָּה לְרִגְלֵי הַכְּשִׁיל כַּחַי: בְּלָה

בשרי ועורִי: יי אל בקצפך תוכיחני ובהמתך תיִסרני :
 דפאני יי וארפא הושיעני ואושעה כי תהלתי אתה: הרופא
 לשבירי לבומתבש לעצבותם: הוציאה ממסגר נפשי להודות
 את שמך ביִכתרו צדיקים כי תגמל עלי: אך צדיקים יודו
 לשמך ישבויִשרים את פניך: אודך כי עניתי ונתה לי לישועה:
 לא המתים יהללוך ולא כל ירדי דומה: חי תי הוא יודך
 במני היום אב לבנים יודיע אמתך: אודך יי כִּאֵד בפיוכתוך
 רבים אהל לנו: שובי נפשי למנוחיכי כי יי גמר עדיכי: כי
 חלצת נפשי ממוות את עיני מן דמעה את רגלי מרחי: אתהלך
 לפני יי בארצות החיים: מהתשתוחחי נפשי ומהתחמי
 עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועת פניו אלהי:

והא לך סדר וידוע שכיו מרע וטוב שיאמר אותו על ידי סרסור שיאמר לפניו
 והוא יענה אחריו פעם ראשון ואח"כ יכול הוא לומר אותו לבדו כי יכול
 לאמרה בכל פעם שירצה ומה שיקרא אחר לפניו מאוס דאין חנוש מפיר עלמנו מבית
 האסורים: א

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁרַפּוּ אֶתִּי וּמִיִּחְתִּי
 בְּיָדְךָ: יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי
 שֶׁתִּרְפְּאֵנִי רַפּוּאָה שְׁלֵמָה וְיַעֲלֶה וְיַזְכְּרֵנִי וְתַפְּלֵתִי לְפָנֶיךָ
 בְּתַפְּלֵת חֻקֶּיהוּ בְּחֵלְיוֹ וְאִם קָרְבָה עַתְּ פְּקוּדֵתִי לְמוֹת תִּהְיֶה
 מִיִּתְּתִי בְּפָרְדוֹ עַל כָּל הַטָּאִים וְעֹנֹוֹת וּפְשָׁעִים שֶׁחָטֵאתִי
 וְשָׁעוּתִי וְשִׁפְשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ מִיּוֹם הַיּוֹתִי עַל הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם
 הַזֶּה וְתִן חֶלְקִי בְּגֹן עֵדֶן וְחַבְנִי לְעוֹלָם הַבָּא הַצֵּפוּן לְצַדִּיקִים
 וְתוֹדִיעֵנִי אֵרַח חַיִּים שֶׁבַע שָׁמְחוּרֵת אֶת פָּנֶיךָ גְּעִימוֹת בִּימִינְךָ
 גַּצַּח אָמֵן:

(ואחר כך יאמר אלא ה' וכו')

אָמֵן יי שְׁמַע תְּחַנְּתִי וְרֵא אֶהְרַמְעֵתִי כִּי בְּיָדְךָ הַכַּח לְהַחְיֹת
 אֶת הַמֵּתִים אִף כִּי לְרַפְּאוֹת הַחֹלִים וְלֹא תַחְפוֹץ בְּמוֹת
 הַמֵּת

חמת ב'אם ב'שובו אליהו ו'הנה שבת' אליה ב'כל לפי
 לה'תודות על חטאי ו'רחם נא עלי כ'אשר אמרת ומורה ועוב
 ירחם: כ'מו ש'רחמת על דוד ע'בדך כ'דכת'בו י'אמר דוד אל
 נתן חטאתי ל'י ו'יאמר נתן אל דוד נ'ם י' העביר
 חטאתך לא תמות: ו'שמע תפלת'ו ותוסיף ל'ימים ושנות חיים
 כ'מו ש'שמעת תפלת חזקיהו ד'כת'ב ש'שמעת' את תפלתך
 ד'איתי את רמעתך הגני יוסף ער ימך חמש עשרה שנה:
 ובכותב תשלה ל'רפואה שלמה עם כל שאר עמך ו'שרא ל'
 אמן:

ויבקש מחילה מכל מי שפסע כנגדו בין בדברים בין במעון וגם הוא ימחול
 לכל מי שפסע בו ואל יהא חכור מלמחול למי שבקש ממנו מחילה
 ויזכור שגם הוא חטא כנגד הק"ב ורוצה שימחול לו חטאיו וכן כתיב נושא עון ועובר
 על פסע למי נושא עון לעובר על פסע וכן אמר רבא המעביר על מדותיו מעבירין
 לו על כל פשעיו: כי הא דרב יהודה בריה דרב יהושע חלש על רב פפא לשילוי ביה
 חזא דחקיק ליה עלמא אמ' עבידו ליה ודחא לסוף אחכח הוה קא מיכסף רב פפא
 למחוייה אמרי ליה מאי חוית אמר להם הכי הוה ואמר להו הק"ב הוה איל ולא נוקים
 במיליה לא תוקמיה בהדיה: שנאמר נושא עון וגו': וגם יהא מרוצה בהמבקרים
 שיתו ויקבלם בסבר פנים יפות לכלם כי אמרו חכמים אל תהא ברכת הדיוט קלה
 בעיניך: והם מתפללים בערו ומבקשים עליו רחמים: ואולי ירחם ה' עליו וישלח
 לו רפואה שלמה בעבורם: וכתבו חכמי הקבלה מי שאינו רוצה למחול למי שחייב
 לו ממון גורם לעצמו צער גילגול שיבא עוד פעם בעולם בגלגול כדי לגבות המעות
 ומעשה באחד שהיה חייב לחבירו ולא היה לו עדים שחייב לו וכפר לו החוב לימים
 מועטים עמד חבירו של הכופר והרג לכופר ולא היה עדים בדבר ומתו השנים
 המלוה והרוצה של זה שנהרג לסוף נתגלגלו השלשה בדוגמתם כופר בכופר רוצה
 ברוצה שלא היה לו עדים מלוה במלוה ויהי היום הלך הכופר בדרך ומצא באר וישב
 שם לאכול ולשתות ושכח כיסו עם המעות אזל הבאר והלך לו ויבא המלוה ומצא
 הכיס והלך לו ויבא הרוצה וישב גם הוא שם אזל הבאר לאכול ולשתות והזכיר האיש
 שהוא היה הכופר ונהרג ששכח שם כיסו וחזר לבאר ומצא שם הרוצה שהרגו ויאמר
 לו תנה כיסי והוא השיב לא מצאתי כלום ויחוכחו עד שבאים לירי ריב ועמד הכופר
 והכהרג והרג לרוצחו והוא בקש כיסו ולא מצא ויבא איש אחר לשם וראה המאורעות
 ומתמיה מאוד ואמר רבש"ע למה נהרג זה על לא דבר ולמה אבד מזה ממנו ויבא לו

ספר החיים

אלוהו וגלה לו הדבר • כמאז שהבעל חוב חזר ונהנה ממעותיו של כופר והכופר עשה נקמה ברחמו כי מגלגלי זכות על ידי זכאי וחוב על ידי חייב כדכתיב כי יפול הכופל ממנו • וכן בנבות אף שעשה נקמ' היה לו צער בגלגל שכל נשמתו לנוף כביאי שקר ונרס לו שדרחה ממחילת הק' בה • ואף על גב דכבר הקשו אם נשמה אחת בא בגלגול בנוף חדש איזה נוף יחיה בתחיית המתים והשיבו נוף אחד יכלה ולא יקום כדאית' בזהר בראשית מכל מקום קשה והא לא ידח ממנו נידח ואם שני הנופים היו לדיקים איזה מהם ידח או מה יאמר האב איזה בני הצדיק למה לא יקום ואף הרשעים אחר במר עגסו יתחדשו ויקומו אף אותם שלא יקומו בתחיית המתים ויהיו אז עפר תחת רגלי הצדיקים • אלא בודאי הוא כאותן שאמרו שמתגלגלין בנפול החיי' לדיק בצדיק ורשע ברשע ובבעלי חיי' ובדומם כדאית' בזהר בכמה מקומות וכן אמר ר' אבא על אנשי סדום ודור המבול הק' בה מארי דרחמי איבו כיון דדן להו בהאי עלמא וקבלו דינא לא אתדנו בכלהו דינין : והרבה דעות בעניינים אלו והם כנשנו של עולם והשם יודע האסד והאמת והעוסק בחסד ואמת ינצל מגלגול

דבימטרי' חסד :

אמר רבי אליעזר למה נמשלו תפלתן של לדיקים כעפר לומר לך מה עתה זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום אף תפלתן של לדיקים מהפכ' מדותיו של הק' בה ממדת רגזות למדת רחמנות • על כן ישתדל להתפלל החכמי' בעדו כי אין חבש מתיר את עצמו מבית האסורים :

תפלה

לאחרים להתפלל בעד החולה וטוב שיהיו עשרה כדי שיאמרו קדיש ושכינה קדמא ואתיא וכביר לא ימאס ואם החולה היא נקבה יאמרו כל לשון וכו' בלשון נקבה • ואם רוצין גם ללמוד שם ילמדו אחר התפלה כל הסדר בס'ימן א' כמו שסדרתי לפניך • ויעמדו על רגליהו ויאמרו ברשות וכו' עד כי תהלתי אתה :

(בר'שות הק' בה וישכ' נתייה)

יב
מצלאין

אנחנא ותבעין רחמי : מן קדם אלהא דשמיא מריה
דרחמי : עם ספרא דאורייתא דכתיבין ביה תלת
עשר מכילין דרחמיה : כדכתיב ויעבר' על פניו ויקרא :
אל רחום והנון ארך אפים ורב חסד ואמת נצר חסד
לאדם נשא עון ופשע וחטאה ונקח : רפאניי וארפא
הושיעני ואושיעה כי תהלת' אתה :

האל המלך היושב על כסא רחמים תבורא עולמו במדת

הרחמים

הַרְחַמִּים: וְלוֹהַחֲסֵד וְהַרְחַמִּים: הַמִּתְנַהֵג עִם פְּרוֹאִיו
בְּמִדַּת הַרְחַמִּים: מִמֶּה חֲסֵד כָּל פִּי הַחֲסֵד וְהַרְחַמִּים: הַפּוֹדָה
וְהַמִּצִּיל הַמִּפְּלִיאַ חֲסֵדוֹ לְהוֹעִיל: הָאֶחָד וְאֵין וּלְתוֹמוֹ שִׁיעַ
וְגוֹאֵל: הַגּוֹיִר אֹמֵר וְיָקִים נְאוֹמוֹ: הָאֶחָד וְאֵין שְׁנֵי עֲמוֹ: הַקְּרוֹב
לְקוֹרְאָיו: הָעוֹנֶה לְעֵתוֹת בְּצָרָה אֵל יִרְאִיו: הוּא יִתְמַלֵּא
רַחֲמֵי שָׁבִין: עַלֵּינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְעַל כָּל קְהֵלוֹת
הַקֹּדֶשׁ הַיְשָׁרוּים בְּצַעַר וּבְצָרָה: וּבְכָל לַסּ וּבְכֹר וּבְפִקוּד וּבְחֲמוּל
וּבְחַס וּבְצִיל וּבְגִן וּבְשִׁיעַ וּבְחֹן וּבְפֶאֱוִי עוֹרֵד הַפְּלוֹנִי הַחֹלָה הַיְשָׁרוֹי
בְּצַעַר וּבְצָרָה שׁוֹכֵב עַל עַרְשֵׁדוֹ: וְשׂוֹאֵל מֵאֵת יי אֱלֹהֵי
צְדָקָה וְחֹן וְחֲסֵד וְרַחֲמִים וּמְרַפָּא וְאֶרְוֵכָה וְשְׁלוֹם וְחַיִּים: מֶלֶךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמֵי וְרַחֲמֵי וְיָקִים בּוֹ מֶקְרֵא שְׁכָתוֹב בִּי
אֵל רַחוּם יי אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת
בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: וְנֹאמֵר בְּרַחֵם אֲנִי עַל בְּנֵים
רַחֵם יי עַל יִרְאָיו: רַחוּם וְחַנּוּן יי אֲרַךְ אַפַּיִם וְרַב חֲסֵד:
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמֵי וּבְחֲסֵדוֹ יַעֲנֵהוּ בְּרַכְתִּיב יַעֲנֶה
יי בְּיוֹם צָרָה יִשְׁגָּבֶךָ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקֶּדֶשׁ
וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדְךָ: יִזְכֹּר כָּל מִנְחָתֶיךָ וְעוֹלֹתֶיךָ יִדְשָׁנָה סֶלֶה: יִתֵּן
לְךָ כָּל בְּכָדֶךָ וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא: גִּרְנָנָה בִּישׁוּעָה וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ
נִדְגַל יִמְלֵא יי כָּל מִשְׁאֵלוֹתֶיךָ: עֲתָה יִדְעֵתִי בִּישׁוּעַ יי
מִשִּׁיחוּ יַעֲנֵהוּ מִשְׁמֵי קֶדֶשׁ בְּגִבּוֹרוֹת יִשְׁעֵי מִינוּ: אֱלֹהֵי בְּרַכְּבֵי
וְאֱלֹהֵי כַסּוּסִים וְאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יי אֱלֹהֵינוּ מִכִּיר: הַמֶּה בְּרַעוּ
וְנִפְּלוּ וְאֲנַחְנוּ קָמְנוּ וְנִתְעוֹרֵד: יי הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
קָרְאָנוּ:

קָרְאָנוּ

יִשָּׁב בְּסֶחֶר עַלְיוֹן בְּצַל שְׂדֵי יִתְלוֹנָן: אֵמֵר לִי מַחְסֵי וּמִצוֹדֹתֵי
אֱלֹהֵי אֲכַטַּח בּוֹ: בִּי הוּא יִצִּילֶךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדְּבַר רֹוֹת:
בְּאֲבֵרְתוֹ יִסַּד לְךָ וְתַחַת בְּנִפְיוֹ תַחֲסֶה צָנָה וְסַחְרָה אֲסַזּוּ: לֹא

תִּירָא מִפֶּחַד לַיְלָה מִחַץ יְעוֹף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאֶפֶל יִהְיֶה
מִקָּטְבֵי יִשׁוּד צְהָרִים: יִפֹּל מִצְדָּה אֶלְפֵי וּרְבָבָה מִימִינָה אֶלֶיךָ
לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינַיִךְ תִּבְטֹשׁ וְשִׁלְמַת רָשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי אֲתָה
יִימָחֵס עֲלִיּוֹן שְׁמַת מְעוֹנָה: לֹא תֵאָנֶה אֶלֶיךָ רָעָה וְנִגְעָה לֹא
יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ: כִּי מִלֹּאכְזוֹ יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְדָּה כְּכֹל הַרְכִּיז: עַל
בְּפִים יִשְׁאוּנְךָ פֶּן תִּגּוֹף בְּאֶבֶן רִגְלֶךָ: עַל שֹׁחַר וּפְתוֹן תִּדְרֹךְ
תִּרְמַס כְּפִיר וְתִגְיֹן: כִּי כִי חֶשֶׁק וְאֶפְלִטָהוּ אֲשַׁנְבְּהוּ כִּי יִדַע שְׁמִי:
יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנִכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְדֶּהוּ: אֲרֹךְ
יָמִים אֲשַׁבְּעֶהוּ וְאֲרֹאֲהוּ בִישׁוּעָתִי:

וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינָיו
תַעֲשֶׂה וְהִאֲזִנָּה לְמִצְוֹתָיו וְשִׁמְרָתָם כָּל רִקְיוֹ כָּל
דְּמִחְלָהוּ אֲשֶׁר יִשְׁמַתִּי בְּמִצְרִים לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יְיָ
דִפְאִיךָ: וְעַתָּה כֹּה אָמַר יְיָ בְּרֹאךְ יַעֲקֹב וְיִצְרָךְ יִשְׂרָאֵל אֵל
תִּירָא כִּי גֵאלְתֶיךָ קָרָאתִי בְשִׁמְךָ לִי אֲתָה: כִּי תַעֲבֹר בְּמַיִם
אֲתָךְ אֲנִי וּבִנְהַרְוֹת לֹא יִשְׁטַפּוּךָ כִּי תֵלֵךְ בְּמַיִם אֲשֶׁלֹּא תִכְוָה
וְלִהְבָּה לֹא תִכְעַר כָּךְ: כִּי כֹה אָמַר רַס וְנִשְׂאָ שִׁכְנֵךְ וְקָדוֹשׁ
שְׁמוֹ מְרוֹם וְקָדוֹשׁ אֲשַׁכּוֹן וְאֵת דְּבָא וְשִׁפְלָרוּה לְהַחֲיוֹת רוּחַ
שְׁפָלִים וְלְהַחֲיוֹת לֵב נְדָבָאִים: כִּי לֹא לְעוֹלָם אָרִיב וְלֹא לְנִצְחַת
אֶקְצוֹף כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוּף וְנִשְׁמוֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי: בְּשִׁצְפָה קִצְפָה
הִסְתַּרְתִּי פָנַי רָגַע מִמֶּךָ וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחֲמֶתְךָ אָמַר גֵּאלְךָ
יְיָ: כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם יְיָ: כִּי אִם הוֹגָה וְרַחֲמֵי כֶרֶב חֲסָדָיו:
וְדָבָר רֵאִיתִי וְאֲרַפָּא הוּא וְאֲנִי חוּ וְאֲשֶׁלֶם נַחֲמִים לוֹ וְלֹא אֲבָלוֹ:
בְּוִרָא נִיב שְׁפָתַיִם שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר יְיָ
וְרַפְּאֵתוֹ: כִּי אֵל רַחוּם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפָּךְ וְלֹא יִשַׁח תֶּךָ
וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: וְתִשְׁוַעַת
צְדִיקִים מִי מְעוֹסָה בְּעַת צָרָה: וְהִי יְיָ מִשְׁנַכ לְרַךְ מִשְׁנַכ
לְעַתוֹת

לעתות בצרה: אל יתן למוטר גלך אל ינוס שמך: הנה לא
ינוס ולא ישן שמר ישראל: "שמך" "צלך על יד
מינה: יומם השמש לא יכבה וירח בלילה: "שמך מכל
רע ישמר את נפשך: "ישמר צאתך ובאך מעתה ועד
עולם: "ישמר הויתיהו יאשר בארץ ואל תתנהו בנפש
איביו: "יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו:
קרוב " לכל קראו לכל אשר יקראהו באמת: רצון דאיו
יעשה ואת שועתם ישמע וישועם: קרוב " לנשכרי לב
ואת דבאי רוחו ישע: רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו:
שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשכרה: הנה עין " אל
יראיו למיחלים לחסרו: להציל ממות נפשו ולחיותם ברעב:
טוב " לכל ורחמי על כל מעשיו: סומך " לבר
הנפלים וזוקף לכל הכפופים: בויפל לא יוטל בוי " סומך
ידו: יחל ישראל אל " מעתה ועד עולם: רוצה " את
ידאיו את המיחלים לחסרו: חסדו " בילא תמנו בילא בלו
רחמי: חדשים לבקרים רבה אמונתך: טוב " דקנו לנפש
תדרשנו: טוב ויחיל ורומם לתשועת " ל" הישועה
על עמך ברבתך סלה: " צבאות עמנו משגב לנו אלהי
יעקב סלה: " צבאות אשרי אדם במחבתך: " הושיעה
המלך יעננו ביום קראנו: אל תסתר פניך מפנינו ביום צר לנו
המלך אל לנו אונך ביום נקרא מה עננו: עננו " פי טוב
חסדך כהברחתך פנה אלינו: האזינה " תפל תנו ותקשיבה
בקול תחנונו: קולנו אל " נקרא תננו ושמע תפל תנו:
בקראנו עננו אלהי צדקנו בצר הרחבת לנו חננו ושמע
תפל תנו: אדני שמעה בקולנו תהי " נה אונך קשבות לקול
תחנונו: שמע קולנו " אלהינו וקבל ברחמי סוכרצון את

תִּפְלֵתְנוּ: שְׁמַע יי וְחַנּוּנֵי הַיְהוָה עִיּוֹד לָנוּ: שְׁמַע יי
 קוֹלֵנוּ נִקְרָא וְחַנּוּנוֹ וְעַנּוּנוֹ: אֵל תַּעֲבֹבְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֵל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ:
 אֲמַרְנוּ הַאֲזִינָה יי בִּינָה הַגִּיגָנוּ: יְהוֹי לְרַצוֹן אֲמַר יי פִּינֵי וְהַנִּיזוֹן לִבְנוֹ
 לְפָנֶיךָ יי צוּרנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי לַךְ יי הוֹחַלְנוּ אֶתְּךָ תַעֲנֶנּה אֲדָנִי
 אֱלֹהֵינוּ: כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּכְבֹרָא דוֹחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מֶה שֶׁהוּא
 עֹשֶׂה שְׁחַר עֵיפָה וְדוֹדֵךְ עַל כַּמְתֵי אֶרֶץ יי אֱלֹהֵי צְבָאוֹת שְׁמוֹ:
 אָנָּה יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמַע נָא אֵל הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנּוֹן אֲשֶׁר
 עֲבַדְיָךְ מִתְּפִלָּלִים לְפָנֶיךָ עֲבוֹר הַחֹלֶה הַמְּטַל לְמִטָּה
 בְּאֵל וְהַעֲלוֹתוֹ לְגֵרֶדוֹם לְהוֹן חֵישׁ קַל בְּאֵל וְגַם הַצְלָלִים: הוּא
 (הַפְּלוּנִי) הַנֶּפֶשׁ הַמֵּר: אֲשֶׁר כָּל מִשְׁכָּבוֹ נִהְפֵךְ כְּחֵלִי לֹא
 עָמַד בּוֹ מַעֲמוֹ וְרִחוּ נֹמְרֵי: כֵּן אֵכֵל תִּחַ עַכְשָׁנָפְשׁוֹ וְהַגִּיעַ עַד
 שְׁעָרֵי מוֹת חַס לְפָנֶיךָ בְּקִדְּבוֹ: בְּהַגִּיגוֹ תִבְעֵר אִישׁ בְּשֵׁלֵה כּוֹרֵא שׁוֹ
 וְאֲכָרְיוֹ בְּבָדִים עָלָיו יִתְנַבֵּר בְּמַעַלְלָיו: רֹאֵה בְּאָחֵר אֶת הַבֵּית
 וְהַעֲלִיָה וְשְׁעָרָיו יִבֵּת שְׂאֵי חֵלִים רַעִים וְנָא מְגִים סְכָכוֹהוּ
 הַכֵּל נִחְשָׁב בְּנִגְדוֹ בְּאֶפְסוֹת וְתוֹהוֹ: לִכֵּן אֲנַחְנוּ מִצְּלָלֵינוּ הַאֲדִנָּה
 אֲקַצֵּרָא וְאֲמַרְעָא: אָנָּה יי הוֹשִׁיעֵה יי הַגִּנְהוֹרְפָא נִפְשׁוֹ וְסִלַּח
 לוֹ כִּי חָטָא לָךְ: הִיָּה כְּכִסְלוֹ וְשִׁמּוֹר רַגְלוֹ מִלְּכַד בִּי עַל דִּי עִזּוּב
 חִילוֹ וְיִזְרָה לָךְ: וְחַסֹּר יי מִמֶּךָ כָּל חֵלִי וְכָל מַדְוֵי מִצְרִים הָרַעִים
 לֹא יִשְׁיָמֶם בְּךָ וְנִתְּנָם בְּכָל שׁוֹנְאֵי הַפּוֹשְׁעִים: כֵּן כֵּלֵי יוֹצֵר עָלָיו
 לֹא יִצְלַח וְכָל לְשׁוֹן תִּקּוּם אֶתוֹ לְמִשְׁפָּט תִּרְשִׁיעַ וְתִשְׁלַח: וְעַיִן
 יי אֵל יִרְאֵוֹ לְמִיחָלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמּוֹת נִפְשׁוֹ וּבְחַלִּיתוֹ
 לְסַעְדּוֹ: וְהַגְּמוֹל בְּחַסְדְּךָ וְאֵל תִּשְׁלַח לוֹ כְּפּוֹעַל יְדוֹ: עָמַד
 מִכַּסְּאֵה הַדִּין וְשָׁב עַל כַּסְּאֵי רַחֲמִים: כִּי בְרָאת הָעוֹלָם בְּמִדַּת
 רַחֲמִים: וְלִךְ הַחֶסֶד וְהַרְחַמִים: וּמִתְּנַהֵג עִם בְּרוּאָיו בְּמִדַּת
 רַחֲמִים: וּמִמֶּה חֶסֶד כָּל פִּי חֶסֶד וְרַחֲמִים: חַפּוּדָה וּמְצִיר
 הַמְּפַלֵּיא חֶסְדּוֹ לְרוּעֵיל: בְּאֲחֵר וְאֵין זֶוּלָתוֹ מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל וְאֵין

בלתי הגזיר ואומר ומקיים נאמו. האחד ואין שני עמו. הקרוב
 לקוראיו. ועונה לעתות בצרה את יראיו. הוא יתמלא רחמין
 טבין עלינו ועל כל ישראל עמיו וקוראיו. לסלוח ולמחול
 לכל אחד חטאיו. ובכללם יזכור ויפקוד ויחמול וירחם ויציל
 ויעזור ויגן וישע וידפא (לפלוני החולה) מכל תחלואיו. השריו
 בצרה ובצוקה. שוכב על ערש דרוי ושואל מאת יי אלהיו
 צדקה. וחסד ורחמים וחסן ושלוס וחסן ומרפא וארוכה.
 ורחמנהו עושהו ויוצרו ויוננהו. יסכנהו ויצרנהו באישון עינו.
 ויאמר פדעו מרדת שחת מצאתי כפר והחיהו. מלך מלכי
 המלכים ברחמיו ורחמיו. ויקים בו המקרא שכתוב כי אר
 רחום יי אלהיך לא ירפק ולא ישחיתך ולא ישבח את ברית
 אבתיך אשר נשבע להם: ונאמר ברחם אב על בני רחם
 יי על יראיו: חנו ורחום יי ארך אפים וגדל חסד: מלך
 מלכי המלכים ברחמיו יענהו. בדכתיבי ענה יי ביום צרה
 ישגבך שם אלהי יעקב: ישלח עזרך כקדש ומצויו יסעך:
 יזכר כל מנחתך ועולתך ידשנה סלה: יתן לך כל לבבך וכל
 עצתך ימלא: לא האנה אלהיך רעה ונגע לא יקרב באהלה:
 כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: כי הוא יצילך מפח
 יקושי מדבר הוות: מלך מלכי המלכים ברחמיו וברוב חסדיו
 יסור מזמנו כל חראים רעים ויפדה נפשו מני שחת וחיתו באור
 תראה: יעתר אל אלוה וירצהו וירא פניו בתרועה וישב
 לאנוש צדקתו: פדה נפשו כיעבר בשחת וחיתו באור תראה:
 להשיב נפשו מני שחת לאור באור החיים: מלך מלכי
 המלכים ברחמיו ובחסדיו יגזור עליו גזרות טובות ויבטל
 מעליו כל גזרות קשות ורעות וירפא את מכותיו ואת מכאוביו
 ויסלח לכל עונותיו. וכפר כל פשעיו. ויאריך ימיו ושנותיו

ויחדש בנשך נעוריו ויקים בו מקרא שכתוב ותגור אמר ויקם
 לך ועל דרכיך נגה אור כי ארך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו
 לך ונאמר כי ירבנו ימיו ויוסיפו לך שנות חיים כי חיים
 הם למצאתיהם ולכל בשרו מרפא ארך ימים אשביעהו
 וראאהו בישועתי מלך מלכי המלכים ברחמיו ירפאהו
 רפואה שלמה וארוכה של חמלה וחנינה לחיים טובים
 ולאריכות ימים חיים של רחמים חיים של השקט ומנוחה
 חיים של שלום חיים של ברכה חיים של צדקה כדכתוב
 כי צדיק יצדקות אהב ישראל יחזו פנימו ותוסיף לו אורך
 ימים ושנות חיים ושלום כדכתוב כי ארך ימים ושנות חיים
 ושלום יוסיפו לך מלך מלכי המלכים ברחמיו יפתח לו שערי
 אורה שערי ארוכה שערי ברכה שערי גילה שערי דיצה
 וישועה שערי הרוחה שערי ועד טוב שערי זכות שערי
 חיים טובים שערי ישועה שערי כפרה שערי לב שמח
 שערי מחילה שערי נחמה שערי קליחה שערי עזרה
 שערי פדות שערי צדקה שערי קוממות שערי רפואה
 שלמה שערי תשובה כדכתוב ותשועת צדיקים מיי
 מעוזם בעת צרה ואתם מלאכי רחמים המליצים טוב בעד
 ישראל חלו נא פני אל שיוסיף לו ימים עד ימיו ושנים על שניו
 ויתן לובת ואילות ויחלימהו ויכריאהו וישמרהו ויחיהו ויזקין
 בארץ גזעו עד אשר גאה גאה להעלות שמים שיאו ויחי עוד
 לנצח ולא ירא אה שחת ולא יחסר לחמו ולא ימות לשחת
 ואל שדי יברך אותו מברכת שמים מעל ומתהום רבצרת
 תחת וירפאהו בקרחת ובגבחת ותתנהג עמו בגנת וחי
 מהרה תשלח לו רפואה שלמה מפתח הרביעי שפהיכל
 הנונה שבו השכנת המלאך המליץ טובה אחד מני אלף

לְפָדְעוּהוּ לְמִצָּא כִפָּר׃ וְשַׁלְּחוּ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה לְאוֹר בְּאוֹר
 הַחַיִּים מֵאוֹר הַמְּאִיר לְצַד מְזוּרַח מְהִיכֵל הַרְבִּיעֵי הַמְּמוֹנָה בּוֹ
 רַפְּאֵל׃ אֲשֶׁר הִפְקִדְתָּ אוֹתוֹ שָׁם בְּכַח שְׁמֶךָ אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה
 לַהֲיוֹת אֵךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל וּלְהַאֲדִיר עֲלֵיהֶם אוֹר מְרַפָּא לְהַחֲיוֹת
 חוּלֵי עַמְּךָ מִחַלְּיָתְם וּלְהַצִּילֵם מִדְּרַעְתָּם׃ מֶלֶךְ מְלֵא הַרְחָמִים
 רַפְּאֵל נָא לְחוּלֵי (פְּלוּנִי) זֶה הִבְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה עִם שְׂאֵר חוּלֵי
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁרַפָּאתָ לְאַבְרָהָם וּלְחֻזְקֵהוּ מִחַלְּיָם וּמְרִים
 וְנַעֲמָן מִצְרַעְתָּם וּלְכָל חוּלֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל׃

ואח"כ' ילמדו שם כמו שהיא' בסיון א' ואחר כך יאמרו אלהינו וכו' ואם לא
 ילמדו שם יתחילו ובזכות תלמוד תורתו אם החולה הוא תלמיד חכם ואם יש בו שאר
 מעשים טובים' במה שעושה יתחילו בו בזכות וכו' ואם לאו יסתילו הבט לבדית וכו' :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תָּבֵא לְפָנֶיךָ תִּלְמוּד תּוֹרַתְנוּ
 וְתַפְּלֵתְנוּ וְתַכְרֵךְ (לְפְלוּנִי אוֹ לְפְלוֹנִית) הַחוּלָה
 וְהַקָּל מְדִינוּ וְתִבְרַכּוּ בְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר
 אֶת שְׁמִי אָבוּא אֵלֶיךָ וּבִרְכֵתֶיךָ׃ וּבְזִכּוֹת הַתּוֹרָה תֵּאָרֶךְ יָמָיו
 בְּדַכְתִּיב כִּי הוּא חַיִּךָ וְאַרְךָ יָמֶיךָ׃ וּכְתִיב אַרְךָ יָמִים בְּיָמוֹנָה
 בְּשֵׁמֵאֱלֹהֵי עֶשֶׂר וְכָבוֹד׃ וּכְתִיב כִּי אַרְךָ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים
 וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ׃ וּכְתִיב רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשִׁרְךָ וְשִׁקּוֹי לְעַצְמוֹתֶיךָ׃
 כִּי חַיִּים הֵם לְמִצְאֵיהֶם וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מְרַפָּא׃ וְהֵיוּ חַיִּים לְגַפְשֶׁךָ
 וְחוֹ לְגִרְגְרֵתֶיךָ׃ אֲזַתְלֶךְ לְבִטְחֵךָ וְרִגְלֶךָ לֹא תִגּוֹף׃ אִם
 תִּשְׁכַּב לֹא תִפְהַד וְשִׁכְבֵת וְעַרְכָה שְׁנֵתֶךָ׃ אֵל תִּירָא מִפְּחַד
 פְּתָאִם וּמִשְׂאֵת רְשָׁעִים כִּי תִכָּא׃ כִּי יִי יִהְיֶה בְּכֶסֶדְךָ וְשִׁמְרֵךָ
 רִגְלֶךָ מִלְּכָד׃ כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהָב יִי יוֹכִיחַ וּכְבֹּאֵב אֶת בֶּן יִרְצֵה׃
 אֲשֶׁרֵי תִנְכַר אֲשֶׁר תִּיִסְרְנוּ יִהְיוּ מִתּוֹרַתְךָ תִּלְמָדְנוּ׃ עֵץ חַיִּים הוּא
 לְמַחְזִיקִים בְּהוֹת מְכִיָּה מֵאֲשֶׁר׃ וְאוֹמֵר דְּרָכֵי הַדְּרָכֵי נַעֲסוּכְר
 נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ שָׁלוֹם לְדַחֲוֹק וּלְקָרוֹב אָמֵר יִירַפְּאֵתִי׃

ספר החיים

רבונו של עולם עשה למען תורתך ודברי קדשך שלמדנו
בעבורו להגן עליו להיות לו לזכות שנפשו חשקה
בך ובתורתך ללמדו בעבורו ועריך השליך יהנו ועינו ורבו
עליך על בן זכר לזכות צדקותיו ומעשיו הטובים ומחל לו על
כל פשעיו כי מאוד הוא נכנע ונדבך לפניה ואמרת אשבון
ונאת רבאו שפל רוח להחיות לב נדבאים וכתיב וצדקה תציל
ממוות: ויהיו לזכיותיו וזכות למוד התורה לחיים כי ממנה
תוצאות חיים ואתה תוסף חיים להשבים אליך:

הבט לברית וכו'

(ואם הסולס הוא תלמיד חכם יאמרו גם כן זה):

יך חכות תלמוד תורתו יגן בערו ויהיה מליצתו לכבות עונותיו
ופשעיו להאריך ימיו לכל יכשול ברע בדכת יב שלום
רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול: וכתיב תורת יי
תמימה משיבת נפש: תורת חכם מקור חיים לסוד ממקשי
ממות: הבט לברית וכו'

(ואם עסק במצוות גמילות חסד ואמת יאמרו זה):

זו חכות גמילות חסדיו ואמת שעשה יעמוד לו לזכותו לשמור
אותו ממורת ומכל פגעים וחלאים רעים ויציל אותו
ממות: בדכתיב שמר נפשות חסדיו: וכתיב יקר בעיניי
המיתה לחסדיו: כי אהב את חסדיו: לא תתן חסדך
לראות שחת: הבט לברית וכו'

(ואם היה מוהל יאמרו גם כן זה):

זו חכות לו בריחה אשר מל ערלת ירידה להכניסם בבריתך
ותברכו בשלומך בדכתיב הגנינתו לו ארת בריתי
שלום: ותקיים בו ואמר לך בדמך חיי: עכ

הבט

הַבֵּשׂ לְבָרִית וְאֵל תִּפְּן לַיָּצֵר :

בְּאִשֶּׁר אָמַרְתָּ בִּי לֹא אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת נְאֻם אֱלֹהֵי יְהוָה
וְהַיְשִׁיבוּחֵיו: וְתַחֲשׁוּב לֹא הַיְסוּרִין וְהַעֲנוּיִם שֶׁסָּבַל
לְמַרְק עֲוֹנוֹתָיו וּמַחַל לוֹ עַל כָּל פִּשְׁעָיו: וְתֹאמַר לְמַלְאֲךְ הַרְף
יְדֶךָ וְתֹאמַר סְלַחְתִּי אֵל תִּירָא בִּיאֲתָךְ אֲנִי לְהַצִּילְךָ: בְּר
הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עָלֶיךָ בִּי אֲנִי יי
רַפְּאֵךְ:

בר"ה פרק קמא ד' דברים מקרעין גור דינו של אדם לרקע זעקה שנוי השם
ושנוי מעשה * על כן המנהג לברך את החולי הא"כ או החון בפסיחת
הארון הקודש בני שבירך שני פעמים ופעם השלישי משנין שמו על פי הגורל
בזומש בשם ראשון שיגיע להם שראוי לזכור שמו עליו כגון מאבוסינו הקדושים ובני
שבירך השלישי יאמר שני השמות שמו עם שם החדש ושם החדש אומר ראשון * ובשבת
אין לברך כך אלא לחולה שיש בו סכנה רק החון עושה לו מי שברך סתם בשמו
ואומר שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבא עם שאר חולי ישראל אמן * וכל
התפלות יכולין להתפלל גם על קנה רק במקום זכר יאמרו הכל בשלשון קנה * וכל
הבא אליו יאמר לו שנוי שמך יהא לך רפואה ולמול טוב * ואין לברך החולה שהוא
בעיר אחרת שמא כבר מת רק עושין לו מי שברך :

(ואם היו משנין שמו יתפללו גם תפלה זו עליו)

יי
בְּרִשׁוֹת מִדֶּךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים עַל רֵעֵת הַמְּקוֹם וְעַל רֵעֵת בֵּית
דִּין הָעֶלְיוֹן וְעַל רֵעֵת בֵּית דִּין הַתְּהוֹתוֹן גַּם אֲנִי מִחֻלְפִּין
וּמְמִירִין וּמְהַפְּכִין וּמְשַׁנִּים שֵׁם הַחֻלָּה הַזֶּה: אֲשֶׁר בָּבֶר הָיָה
שְׁמוֹ פְלוֹנִי וּמֵהַיּוֹם וְהַלְאָה לֹא יִקְרָא שְׁמוֹ פְלוֹנִי בִּי אִם
פְלוֹנִי יִקְרָא שְׁמוֹ בְּשֵׁם פְלוֹנִי יְהִי וּבְשֵׁם פְלוֹנִי יִזְכַּר וּבְשֵׁם
פְלוֹנִי יִקְרָא וּבְשֵׁם פְלוֹנִי יֵאמַר וּבְשֵׁם פְלוֹנִי יִכְנָה: בְּשֵׁם
שְׁנֵי שְׁתֵּנָה שְׁמוֹ כִּךְ יִשְׁתַּנֶּה מִמוֹת לַחַיִּים: וְכִךְ יִשְׁתַּנֶּה מִזֶּל
מִבֵּישׁ לְטוֹב * וּמִמְדוּדָה לְעוֹנֵג * וּמִמַּחְלָה לְרַפּוּאוֹת תִּעֲקֶה *
וּמִמַּכָּה אֲנוּשָׁה לְרַפּוּאָה חֲבוּשָׁה * וּמִלְבַּנְכָּפָה וּנְרַפָּה לְאַרוּכָה
וּמִרַפְּאָה * וּמִצִּירִים וּמִכְאוּבִים לְרַחֲמִים מְרַבִּים: וְכִמוֹ שֶׁהַפְּכֵת

שם אברם ושרי לטובה כן יהיה הפיכת שם פלוני לטובה
ולברכה לחיים ולשלום מעתה ועד עולם:

יהי רצון לפניך יי אלהי ואלהי אבותי שיהא שמו שמו
לחיים טובים ולא ריכות ימים כדכתיב אךך ימים
אשביעהו ואראהו בישועתי: ונאמר כי אךך ימים ושנות חיים
ושלום יוספוך: ונאמר כי ירבו ימך ויוסיפוך שנות חיים:
אנא מלך רחום וחנון רופא כל בשר ומפליא לעשות שלח
רפואה שלימה לפלוני החולה הזה ותמנהו עם המנוזין
לחיים: וימצא חן לפניך ודעהו בשמו: ותאמר לו אל תירא
כי גאלתיך קראתי בשמך לי אתה: ותמחול לו על כל פשעיו
ותחשוב אותו כאלו היום יולד וכאדם אחר הוא וכתיבם נקרא
שמו בישראל בשם פלוני וכשם שהפכת את קללת בלעם
הרשע מקללה לברכה בן תהפוך בר גזרות רעות ממנו
לטובה ותהפוך מדת הדין שהיה עליו קשה למדת הרחמים
ותצדיק אותו בדין הצדק ותכריע לזכות ותטהרו
כלפי החסד והרחמים כי אל מלך רחום וחנון אתה המלך
ברחמי הרחמים ותשלח ברכך וירפאהו ותקים בו מקרא זה
כי אעלה ארכה לך וממכותיך ארפאך נאם יי: וכל
ישראל בכלל הרחמים והשלום ורפואה שלמה אמן:

תפלה להספיל בעד האשה היושבת על המשבר או בעת לדתה שיספלו עליה
אחרים ומה טוב ומה נעים כשהם עשרה חכמים המספלים בעדה
סוּאִיל וּחִיתָרַע מוֹלֵה טַפּוּשׁ טִיכּוּס אִמְתָּא בַּחַד מַחְטָא לִיהוּ:

יהי האל המלך הגדול הגבור והגורא העונה לעתות בצרה אל
ידאיו הוא יקבל תפלתנו ותפלת כל עמו בית ישראל
ובכללם יזכור ויפקוד לטובה ולרחמים לאשה עצורה וצרה
במכירה ולבה מצרה תחיל תצעק בבחבליה וצרה היושבת

על המשבר ואם לא יאסרו שְׁהַגִּיעַ עַת לְדַתָּהּ וְשִׁבְרָה עַל יְיָ
 אֱלֹהֶיךָ הוּא יֵרָאֶה צָרְתָּהּ וְדָמְעָתָהּ וַיַּעֲתֵר לַעֲתָרָהּ וְתַעֲלֶה
 לְרִצּוֹן תִּפְלְתָהּ הוּא בְּרַחֲמָיו הַרְבִּים יִפְלְטֶהּ הוּא בְּחַסְדָּיו
 הַרְבִּים יַחֲלֶצֶהּ עַל בְּן הַבְּרִיאוֹת וְהַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם יוֹשִׁיבָהּ
 וְלֹא יִתְּנָה הָרָאשׁוֹן יוֹשִׁיבָהּ רַפְאוֹת תְּהִי לְשִׁרְיָהּ וְשִׁקּוּיָּהּ
 לְעִצְמוֹתֶיהָ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים שִׁשְׁמַע וְעֵנָה תִּפְלוֹת
 הַאֲמָנוֹת הַקְּרוֹשׁוֹת וְהַטְּהוֹרוֹת שֶׁהֵיוּ בְּטַבְעֵם עֵקְרוֹת וְהַפְּדָה
 וְשִׁנָּה מֵעַרְכָתָם לְטוֹבָה וְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶן בְּמִדַּת רַחֲמִים מִנִּי יָם
 אֲדַבְּרָה וְרַחֲבָה וְהֵיוּ מֵאֵתוֹ נִפְקְדוֹת וְנוֹכְרוֹת בְּזֵרַע אֲנָשִׁים הוּא
 יִפְקֹד וַיִּזְכּוֹר לְטוֹבָה לְחַן וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִּים לְאִשָּׁה הַנּוֹכְרֶת
 הַיּוֹשֶׁבֶת עַל הַמִּשְׁבֵּר אִם שֶׁהִגִּיעָה עַת לְדַתָּהּ לְהַנִּיחַ לָהּ
 מִרוֹגְזָה הַקְּשָׁה וּמֵעוֹצָבָה וְלֹא תוֹסִיף לְדַאֲבָהּ כִּי עֵינֶיהָ תִּלְווֹת
 לָךְ לְבָרְךָ בְּשִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ עַד שֶׁתּוֹצִיא אוֹתָהּ לְאוֹרָה
 וְלִרְוַחָה אָמֵן :

יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּרְאֶה בְּצָרוֹת
 אֲמִתְּךָ וְתִקְבַּל תִּפְלְתָהּ וְתִפְלְתָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מִתִּפְלָלִים
 בְּעֵדָה חִישׁ בְּחַר כִּי אֵין עַת לְהֵאָרִיךְ לָנוּ בְּתִפְלַתְנוּ לְפָנֶיךָ : כִּי
 בְּכָנָה עַד מִשְׁבְּרוֹ אֵין כַּחַל לְלִדָּה רַחֵם נְאֻרְחֲמִיךָ לְמַעַן
 רַחֲמִיךָ הַרְבִּים וּפְתַח אֵת רַחֲמֶיךָ לְצֵאת אֶת וְלָדָה בְּרוֹחַ
 וְבִהַצְלָה רַחֲמִים וְלִשְׁלוֹם בְּמִזְל טוֹב וּבְשִׁעָה טוֹבָה כְּלִי שׁוֹם מִקַּח
 וְצַעַר לֹא בָהּ וְלֹא בְּלִדָּה וְתוֹסִיף לְתַנְּךָ כַּחַל וְאֵין וּבְרִיאוֹת כִּי
 עֵינֶיהָ לָךְ תִּלְווֹת וְלָךְ מִיַּחְלוֹת וְלָךְ צוֹפִיּוֹת לְקַבֵּל תִּפְלַתְנוּ
 וְתִפְלַתָּהּ וְתַחֲנֶנָּה וְכָל הַמִּתְפַּלְלִים עֲלֶיהָ וּמִבְּקָשִׁים יִשׁוּעָתָהּ :
 כִּמוֹ שֶׁקִּבַּלְתָּ תִּפְלַת מֹשֶׁה עֲבָרְךָ בְּאִמְרוֹ אֵל נְאֻרְפָּא נְאֻרְפָּא :
 כִּךְ רַפְּאֵנָּה מִחֲבָלֶיהָ וּפְתַח צִיּוֹתָהּ כִּי יִדְּיָה פְרוֹשׁוֹת
 לְשָׁמַיִם וְעֵינֶיהָ לָךְ מִבִּישׁוֹת כֵּינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם וְכֵינֵי

שפחה אל יד גברתה עד שתחנה ותוציא אותה מצרה לרוחה
 מלך מלא רחמים ברחמיך הרבים פתח ידך הטובה ותשביע
 לה ישועה במורגע בוכות ויוצא אתו החוצה: ובוכות שאמר
 וירובל עבדיך אלה אלי ויהשתחו לי לאמר צא אתה וכל
 העם אשר ברגליך ואחרי כן אצא ויצא: וכתוב בני ישראל
 יצאים ביד רמה: ותקיים בה מקרא זה לא תהיה משבילה
 ועקרה בארצך את מספר ימך אמלא: ואל שדי יברך אתך
 ויפרך וירבך ותהיית לקהל עמים: מאל אביך ויעזרך ואת שדי
 ויברךך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת
 שדיס ורהם: ברוך אתה בכבודך וברוך אתה בצאתך: ברוך
 פרי בטןך: מלך מלכי המלכים סלח ומחל ותכפר לכל
 חטאתיה: ובטל ממנה כל הגזרות קשות ורעות ומשטינה
 ורפא את תחלואיה ומכותיה ומכאוביה וחדש בנשך נעוריה
 ברכתיב כה אמר יי עשך ויצרך מבטן ועזרך אל תירא עבדי
 יעקב וישרון בחרתי בו: בשצף קצף הסתרתני פני רגע ממך
 ובחסד עולם רחמתוך אמר גאלך יי: מלך מלכי המלכים
 יפתח לה שערי אורה שערי ברכה שערי גילה שערי דיצה
 שערי הרוחה שערי ועד טוב שערי זכיות שערי חיים טובים
 שערי טובה שערי ישועה שערי כפרה שערי לב שמח שערי
 מחילה שערי נחמה שערי סליחה שערי עזרה שערי פדות שערי
 צדקה שערי קוממיות שערי רפואה שערי שמחה שערי
 תשועה: ברכתיב ותשועת צדיקים כיי מעוזם בעת צרה:
 ויעזרם יי ויפקדם: מלך מלכי המלכים יפתח רחמה ויתן לה
 בריאות ואורך ימים ושנים: ותקיים בה מקרא זה מן המצר
 קראתי יה עגני במרחביה: מי שענה לשרה בשילדה את
 יצחק הוא יעניה: מי שענה לרבקה בשילדה את יעקב הוא

יְעִינִיהּ מִי שְׁעֵנָה לְלֹאֵה בְּלֹדָה וְלֹלְפָה בְּשִׁילְדוּהַ שְׁכַמִּים הוּאֵ
 יְעִינִיהּ מִי שְׁעֵנָה לְרַחֵל בְּשִׁילְדָה אֶת יוֹסֵף הוּאֵ יְעִינִיהּ מִי
 שְׁעֵנָה לְיוֹכָבֵד בְּשִׁילְדָה אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן וּמְרִים הוּאֵ יְעִינִיהּ
 מִי שְׁעֵנָה לְחַנָּה בְּשִׁילְדָה אֶת שְׂמוּאֵל הוּאֵ יְעִינִיהּ מִי שְׁעֵנָה
 וּפְקִיד לְכָל הָעֲקָרוֹת וְהַיּוֹלְדוֹת הוּאֵ יְעִינִיהּ וַיְצִילָהּ מִפְּתָקָה שֶׁר
 חָוָה וּמִכָּל בְּדָקִי וּדְבָקִי מִיָּתֶהּ וְלֹא יֵאָרֵעַ בָּהּ וְלֹא לְוֹלְדָה שׁוּם
 גֵּזֶק וְהַיֶּזֶק לֹא בְּגוּפֵיהֶם לֹא בְּאֲבָרֵיהֶם וְלֹא בְּעוֹרֵקֵיהֶם וְלֹא
 בְּגִידֵיהֶם וְלֹא בְּכַשְׂרֵיהֶם וְלֹא בְּעֲצָמוֹתֵיהֶם וְלֹא בְּכָל מַנְיִן וּבְנִין
 גּוּפֵיהֶם לֹא בְּתוֹךְ הַלֵּל הַגּוֹף וְלֹא חוּץ לַחֵלֶל הַגּוֹף וְתַחֲזֹק אֶת
 פֶּחֶם וְרוּחָם וְנַפְשָׁם: וְתִקְרַב יִשׁוּעַתְךָ בְּעֵת וּבְעוֹנֵת לְדָתְסָם כִּי
 אֲתָה הַיּוֹדֵעַ עֵת לְדָת יְעֲלִי סֹלַע חֵלֶל אֵילוֹת תִּשְׁמֹר: וְאֲתָה
 יְיָ תִּכְפּוֹר יְרַחֵם תִּמְלֹא אֲנָה וַיִּדְעַתְּ עֵת לְדָתְנָה: תִּכְרַעְנָה
 לְדִיָּהוּן תִּפְלַחְנָה חֲכִלֵיהֶם תִּשְׁלַחְנָה: כִּי בִידֶךָ הַמַּפְתִּיחַ
 לְפִתְחוֹ רַחֵם הַיּוֹלְדוֹת כְּרַכְתִּיב וַיּוֹכֵר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל וַיִּפְתַּח
 אֶת רַחֵמָה: כִּי רַחֲמֶיךָ מְרַבִּים עַל בֵּן הוּאֵ בִידֶךָ וְלֹא מִסְרָת
 אוֹתוֹ בִּיד שְׁלִיחַ: וּכְתִיב וְרַחֲמֶיךָ עַל כָּל מַעֲשָׂיו: וְאַנְחֵנוּ זְרַע
 יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ הַמִּתְחַנְּנִים וּמִתְפַּלְלִים לְפָנֶיךָ וּמְקוּיִם
 לִישׁוּעַתְךָ: חֲנוּן וְרַחוּם שְׁמַע צַעֲקוֹת וַיִּלְלוֹת אֲמַתְךָ כִּי בָאוּ
 מִיָּם עַד נִפְשָׁה וַאֲיֵן עוֹזֵר לָהֶם כִּי אִם עוֹרֶךָ: בְּאֲמָרָה מֵאֵין יְבוּאֵ
 עוֹרֵי עוֹרֵי מַעַס יְיָ עֲשֵׂה שְׂמִים וְאַרְצָן: יִשְׁלַח עוֹרֶךָ מִקֶּדֶשׁ
 וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדְךָ: עוֹרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ: בְּאֲשֶׁר
 אֲמַרְתָּ כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִחֲזִיק יְמִינֶךָ הָאֵמַר לָךְ אֵל תִּירָא
 אֲנִי עוֹרְתֶיךָ: עוֹר גַּם לָהֶם בְּעֹזֶרֶת צִיּוֹן כְּרַכְתִּיב בְּטָרָם תִּחֵל
 לְדָה בְּטָרָם יְבוּא חֶבֶד לְהוֹמֵל יִטָּה זָכֹר מִי שְׁמַע בּוֹאֵת מִי
 רָאָה בְּאֵלֶּה הַיּוֹתֵל אֶרֶץ בְּיוֹם אַחֵר אִם יוֹלְדֵי גוֹי פִּעַם אֲתָרֵת כִּי
 חָלָה גַם יְדָה צִיּוֹן אֶת בְּגִיָּה: הָאֲנִי אֲשַׁבֵּר וְלֹא אוֹלִיד יֵאמַר

" אִם אָנִי הַמּוֹלִיד וְעֲצַרְתִּי אֲמַר אֱלֹהֶיךָ: כִּי כֹה אָמַר יי
 הִנְנִי נוֹטֵה אֵלַיָּהּ כְּנֶהֱרַךְ שְׁלוֹם וְכִנְחַל שׁוֹמֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וַיִּנְקַתֶם
 עַל צַד תִּנְשְׂאוּ וְעַל בְּרָבִים תִּשְׁעֶשְׂעוּ: כִּי כֹה אֲשֶׁר יִרְדּוּ הַנְּשִׂים
 וְהַשְּׂלֵג מִן הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם הִרְוָה אֶת הָאָרֶץ
 וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לְזֶרַע וְלֶחֶם לְאֹכֵל: כִּן יִהְיֶה דְבָרִי
 אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי לֹא יָשׁוּב אֵלַי רִיקִם כִּי אִם עֲשֵׂה אֶת אֲשֶׁר חָפְצְתִּי
 וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּיו: מִי פֶעַל וְעֲשֵׂה קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֹאשׁ
 אָנִי יי רֹאשׁוֹן וְאֶת אַחֲרָנִים אָנִי הוּא: אָנִי וְהוּ הוֹשִׁיעָה נָא:
 אָנִי יי הוֹשִׁיעָה נָא: אָנִי יי הִצְלִיחָה נָא: אָנִי יי עֲנֵנוּ
 בְּיוֹם קִרְאֵנוּ:

(ואחר כך יאמרו אשת חילוכו)

ימ
אשת

חֵיל מִי יִמְצֵא וְרַחֵק מִפְּנֵינִים מִכְרָה: בְּטַח בָּהּ לֵפ
 בְּעֵלָהּ וְשָׁלַל לֹא יִחְסֹר: גְּמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא רָע כֹּל
 יְמֵי הַיָּיָה: דְּרָשָׁה צִמּוֹר וּפְשִׁתִּים וְתַעֲשֵׂב בְּחַפְצֵי כַּפִּיָּה: הִי יִתְרָה
 בְּאֵנִיּוֹת סוֹחֵר מִמְדַּחֵק תִּבְיֵא לַחֲמָה: וְתִקַּם בְּעוֹר לֵיל הוֹתֵתָן
 מִדָּף לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנִעְרֹתֶיהָ: זְמַמָּה שְׂדֵה הוֹתֵק חֵהוּ מִפְּרֵי כַּפִּיָּה
 גְּטַעַה כֶּרֶם: חֲגָרָה בְּעוֹז מִתְנַיִהוֹת אִמְצֵן זְרוּעֹתֶיהָ: טַעַמָּה כִּי
 טוֹב כִּסְתָרָה לֹא יִכְבֶּה בְּלֵילָה נִרְהָ: יָדִיהָ שְׁלַחָה בְּכִי שׁוֹר וְכַפִּיָּה
 תִּמְכּוּ פֶלֶךְ: כַּפָּה פְּרִשָׁה לְעֵנִי וַיִּירֵיהָ שְׁלַחָה לְאֵבִיוֹן: לֹא תִירָא
 לְבֵיתָהּ מִשְׂגָּב כִּי כֹל בֵּיתָהּ לְבִשׁ שְׁנַיִם: מִרְבָּדִים עֲשֵׂתָהּ לָהּ
 לְשׁוֹאֲרָנָמֶן לְבוּשָׁה: גִּידַעַב בְּשַׁעֲרִים בְּעֵלָה בְּשִׁכְתּוֹ עִם זִקְנֵי
 אָרֶץ: סָדִין עֲשֵׂתָהּ וְתִמְכּוּ וְחֲגוֹר נָתַנָּה לְכַנְעֵנִי: עוֹז וְהָרָר
 לְבוּשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן: פִּיָּה פִּתְחָה כְּחֲכָמָה וְתוֹרַת חֲסֵד
 עַל לְשׁוֹנָה: צוֹפִיָּה הִלִּיכּוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכֵל:
 קָמוּ בְּנֵיהֶּוּ וְאַשְׁרוּהָ בְּעֵלָהּ וַיַּחֲלֵלָהּ: רַבּוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְאֶת
 עֲלִית

עֲלִיתָ עַל בִּלְנָה: שְׁקַר הַחַוּוֹהֵל הַיְפִי אִשָּׁה יִרְאֶת יי הַיָּה
 תַּתְּהַלֵּל: תִּגְוֹ לָהּ מִפְּרִי יְדֵיהָ וַיְהִל לָוְהָ בְּשַׁעֲרִים מִעֲשִׂיהָ:
 כִּרְכַּךְ יי וַיִּשְׁמַרְךָ: יָאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְחַנֶּךָ: יִשְׂאֵל יי
 פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׂרוּם:

(ואת"כ יאמרו פרשת חנה שמואל א' ויהי איש אחד מן הרמתיים עד וירם קרן
 משיחו' (ויאמרו) יעקב ה' ביום צרה וכו' בסיומן י"ב):
כ אמר הכותב ראיתי במדינות האלגד רופאים מומחים שיש להם כלי
 אומניות העשויה בתחבולות בפסיוח' ופותחין בו רחם אשה כשהיא
 מקשה ללדת ומוציאין את הולד בהרף עין ורבים מעמידין אותם על משמר באם
 יצטרכו להם שיהיו מוכנים ומצילין בזה כמה נפשות ואין בזה צער והיוק לא לאשה
 ולא לולד כי אם מעט מועד ואף כשהוא דבוק במעי אשה וגם אם הילד כבר מת ואין
 כח ללידה מוציאין אותו בע"ה:

באו שעריו בתורה

כא שבה והודיה שצריך האדם ליתן להק"בה מיד כשעמד ממתתו והצריח
 כדי שלא יקטרנו למעלה עליו לומר שהוא כפוי טובה ואינו מודה
 להק"בה על שהחייבו ויחוו' עליו החוליו ח"ו כי כשאדם כופל למטה הרבה מקטרנים
 עליו למעלה' לפל תורא חדד סכינא': ובקושי התירוהו על כן יזכור חסדי ה' כל
 ימיו ויודה לה' כי טוב כי לעולם חסדו'. וגם האשה תתן שבח והודיה להק"בה
 כשעומדת ממתתה כמו האישי: ויאמרו פסוקים אילו שהם כמיני חיים' וגדול הכנס
 שעושה הק"בה עם האדם כשעומד מחליו יותר מכנס של חכמה מישאל ועוריה ששם
 היה אש של הדיוט ואדם יכול לכבותה ואש של חולה אש מן השמים הוא ואין אדם
 יכול לכבותה' ואין הסולה עומד מחליתו עד שנמחלו לו כל עונותיו: על כן
 ישמור עצמו שלא יחטא עוד:

אברכה אַתּ יי בְּכָל עֵת תִּמְדַּרְתְּהָ לְתוֹכֵי: בְּיַי תַּתְּהַלֵּל
 נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁמְחוּ: גִּדְלוּ לִי אֶתִי וּגְדוּמָמָה
 שְׂמוֹ יַחְדוּ: דְּרִשְׁתִּי אֶת יי וְעֲנֵנִי וּמְכַל מְגוּרוֹתֵי הַצִּילֵנִי: הַבִּיטוּ
 אֵלָיו וּנְהַרוּ וּפְנֵיהֶם אֵל יַחְפְּרוּ: זֶה עֲנִי קָרְאוּ וַיִּשְׁמְעוּ וּמְכַל
 צְרוּתֵי הוֹשִׁיעוּ: חֲנָה מְלֵאךְ יי סְכִיב לִירְאוֹ וַיִּחְלַצֵם: מַעֲמוּ
 וְרֵאוּ בִי טוֹב יי אֲשֶׁרֵי הַגְּבַר יַחֲסֶה בּוֹ: יִרְאוּ אֶת יי קִדְשׁוֹ בִּי אֵין

ספר החיים

מחסור ליראיו: כפידים רשורעכו ודרשי ילא יחכרו כל
טוב: לכו בנים שמעו לי יראת אלמדכם: מי האיש החפץ
חיים אהבימים לראות טוב: נצר לשונך מרע ושפתך מדבר
מרמה: סור מרע ועשה טוב בקיש שלום ורדפהו: עיני אל
צדיקים ואזני אל שועתם: פני בעשי רע להכרית מארץ
זכרם: צעקוני שמע ומכל צרותם הצילם: קרוב לנשברי
לבו את דבא רוח ושיע: רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו:
שמר כל עצמותיו אחרת מהנה לאנשברה: תמותת רשע
רעה ושנאי צדיק יאשמו: פודה נפש עבדיו ולא יאשמו כל
החוסים בו:

אהבתי כי ישמע את קולי תחנוני: ביהטה אונולי וכימי
אקרא: אפפוני חבלי מות ומצרי שאול מצאוני צרה
ויגון אמצא: וכשם אקרא אנה ממלטה נפשי: חנון וצדיק
ואלהינו מרחם: שמר פתאים דלותי וליהושיע: שובי
נפשי למנוחי כי בגמל עליכי: כיהלצת נפשי ממות ארת
עיני מן רמעה את רגלי מרחי: אתה הך לפני בארצות החיים:
מן המצר קראתי יהענני במרחביה: יסר יקרני יהולמות לא
נתנני: ואני במעט נטוירגלי באין שפכו אשרי: לולי עזרתה
לי במעט שכנה דומה נפשי: אם אמרת מטה רגלי הסדה
יסעדני: כי שמחתני בפעלה במעשי יריך ארגן: מהגדרו
מעשיך מארעמקו מחשבתך: אודה עד בינוראורת
נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי ידעת מאד: ארומקד כי
דליתני ולא שמחת איבילי: ארהי שועתי אליך ותפאני:
יהעלית מן שאול נפשי היתגי מירדי בור: זמרו לי חסידיו
והודו לזכר קדשו: כירגע באפוחיים ברצונו בערכילין בכי
ולבקר רנה: הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני

שְׁמַחָה: לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדְרוּם יי אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲדָרְךָ: כִּי
 הָיִיתָ עֲזָרְתָהּ לִי וּכְצֵל כְּנֶפֶס אֲרִנָּן: דְּבַקָּה נַפְשִׁי אֲחֵרֶיךָ בִּי
 תִּמְכָּה יְמִינֶךָ: בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְכָל קֶרְבִי אֶת שֵׁם קִדְשׁוֹ: בְּרַכֵּי
 נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְאֵל תִּשְׁבַּח בְּלִבְךָ גְּמוּלָיו: הִסְרַח לְכָל עֲוֹנֵי הַרְפָּא
 לְכָל תַּהְלוּוֹתַי כִּי: הַגּוֹאֵל מִשְׁחַת תַּיִבֵי הַמַּעַטְרֵי בִי חֶסֶד וְרַחֲמִים:
 הַמְשִׁבֵּעַ בְּטוֹב עֲדָרְךָ תִּתְחַדֵּשׁ בְּנֶשֶׁר נְעוּרַיִכִי: עֹשֶׂה צְדָקוֹת
 יי וְיִמְשָׁפְטִים לְכָל עֲשׂוּקִים: כִּי חֶסֶדְךָ גְּדוֹל עָלַי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי
 מִשְׂאוֹל תַּחֲתֶיךָ: תִּרְנְנָה שִׁפְתַי כִּי אֲזַמְרָה לְךָ וְנַפְשִׁי אֲשֶׁר
 פָּדִיתָ: אֹזְרָה יי מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ: הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ
 בְּחַיִּים וְלֹא נִתַּן לְמוֹט רַגְלֵנוּ: אֲהַלְלָה שֵׁם יְיָ הִים בְּשִׁיר יֶאֱגִדְלֵנוּ
 בְּתוֹרָה: כִּי אַתָּה תֵּאִיר נְרִי יי אֱלֹהֵי גִיְהוֹתֵי חֶשְׁכִּי: וְאֲנִי אֲמַרְתִּי
 נְגִדְשִׁתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ אֶךְ אוֹסִיף לְהַבִּיט אֵל הַיֵּבֶל קִדְשֶׁךָ: וְאֲנִי
 בְּרַב חֶסֶדְךָ אֲכֹזֵא בִּיתְךָ אֲשֶׁתִּחַוֶּה אֵל הַיֵּבֶל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ:
 יְהִי לְרִצּוֹן אֲמַרְי פִּי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרִי וְגֹאֲלִי: הַזְדַּר לִי
 כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם תִּקְדֶּנּוּ:

ובשיוצא מביטו ילך ראשון לבית הכנסת קודם שילך אנה ואנה ויברך שם
 הגומל חסד בקול רם מעומד לפני הספר תורה בפני עשרה בני
 אדם על כן ילך לבית הכנסת ביום שקורין בתורה ואם אין שם בית הכנסת יברך
 לפני עשרה וארבעה כריבין להודות וסימנך חיי"ם חבוש יסורין ים מדבר:

ברכות הודאת היחיד

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל לְחַיִּים טוֹבִים
 שְׂגָמְלָנִי בְּלִבְךָ טוֹב: וְהַשּׂוֹמְעִים עֲוֹנוֹת אַחֲרָיו
 מִי שְׂגָמְלָךְ טוֹב הוּא יִגְמְלֶךָ כָּל טוֹב סְדָה:

ותנרב דקה כפי כדבת לנו כמתכ' ידו' ואותו יום יהיה לו לזכרון להשתענו'
 אותו כל ימיו וגם האשה מחויבת לברך הגומל כמו האיש בביתה
 ובפני עשרה אנשים אם אפשר לה לאסוף עשרה אנשים והאז מחויב לברך בעד
 בני ביתו הקטנים ואל יהיה ברכת הודאה זו קלה בעיניך כי השמעת הק"נה בו

אם הוא מודה לו ומצרכו על הכללות ועל הישועות שעשה עמו על כן אל יהא כפוי טובה ויתן לו שבת והודיה ואל יתגבר עליו השטן לקטרג עליו עד שח"ו נהפכה עליו הרעה יותר קשה כי כך דרכו של רשעים עוד תוסיפו סרה ולא זכר ימי עניו ומרודו ואין נחת להם אבל הצדיקים מודים ומשבחים כדכתיב אך צדיקים יודו לשמך וגו' לה' הישועה על עמך ברכתך סלה :

וכן אמר דוד המלך אברכ' אתה' בכל עת תמיד תהלתו צפי לא כאילו שבעת צרתם הם צועקים הושיעה ה' הושיעה ומתנדבים הרבה וכשמושיעים מצרתם עושו חסדי ה' ואפילו מעט חסד שהיו רגילים בהם לעשות מקודם לכן אינם עושים וזה שאמר הכתוב עליהם לא די משמרים הבלי שוא מה שגדרו בצרתם אינם מקיימים אלא חסדם יעוונו שהיה בהם מקודם לכן אינם עושים כי הק"ה מאשפות ירים אביון כשרוא' שאדם משפיל עצמו כאביון והולך בעדת צדיקי' ובחור' ה' יהנה יומם ולילה הק"ה מגביה אותו להושיבו עם כריבים ומוחן לו עושר וכבוד ומצליח דרכיו והוא מגיב דעתו ומתגא' בהצלחתו ועוב חסדו וטובתו והורחו משליך אחר בויתו מה השכינה אומרת עליו מה מצאת בני צול כי רחקת מעלי על שהרבתי לך טובות אתה בועט בי היטכן שיהיה לאיש כזה חלק לעולם הבא והוא נקרא כפוי טובה ואפילו שמקיים כל המצוות רק שפירש מן התורה שהיה רגיל בה מקודם אין לו תקנה כי כל הפורש מן התורה כאילו פורש מחייו ועליו נאמר כותן לעשיר אך למחסור על כן פתאום יבא אידו פתע ישבר ואין מרפא ונהמת באחריתך בכלות נשך ושארך ואמרת איך שנאתי מוסר ותוכחת נאץ לבי ולא שמעתי בקול מורי ולמלמד לא הטיתי אזני ועל כן הזהיר הכתוב שמור מצותי וחיית וצורתתי כאישון עיניך כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעונו ועל כן החסידים כותבים כל המאורעות על הספר לזכרון להם להודו' לה' על חסדיו וכללותיו אשר במל עמם הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו :

אמר דוד המלך ע"ה מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו מיד שאול סלה ושלמה אמר וחסה במוות צדיק כי החיים יודעי' שימותו כי עת ללכת ועת למות ואין שלטון ביום המות ואיוב אמר לא לעולם אחיה ובית מועד לכל ה' אח לא פדה יפדה איש לא יתן לאלהים כפרו ויקר פדיון נפשם וחלל לעולם ועו זה אמר ר' שמעון בן יוחאי מאן דמחוי למות דאילו יתן כל כופר אוכל ממונא דעלמא לא ישחוב ועל דא אנטריך לאסיא חכם דישתל על אסוותא דנשמתא ודא הוא אסי דקודשא בריך הוא דישתל בעדו בעלמא ההיא ובעלמא דאתי התפלה והתורה שעוסק בו וגם אחרים בעבורו הם רפואות נפשו ולא לבד בחייו אלא אף אחר מותו שעלול לו כשמתפללים ולומדים וכותבים צדיקה בעבור נשמתו :

רוב גוססין למיתה

בג ואסור לזווג הנוסס ממקומו או להשמש הכר מתחתיו כי אסור לקרב מיתתו אע"פ שהוא נוסס זמן ארוך ולא יכול להפריד על כן לא יזווג ממקומו ולא להניח דבר תחתיו או ליקח ממנו דבר או לעשות לו רפואה כי אין בו תועלת ולא ליתן לו דבר בפיו וכל העוש' כן כאילו שופך דמים שממהר מיתתו אבל אם הוא בכח שיכול לשמו' וחוצע שיתנו לו יתנו לו כי ראיתי שהיו מבקשין ליתן להם לשקות בעת יציאת כשמתו ושמו' כאיש בריא ואחרי כן מתו מיד' אבל אם יש שם דבר שגורם עיכוב יציאת הנפש כגון קול דופק מנפח או חוטב עצים או שיש מלח על לשונו מותר להסירו משם דאין בזה מעשה כלל אלא שמסיר המונע' אבל מה שדבק בו אין לגרד ממנו' ואסור לעשות לו שום דבר שהוא מצרכי המות עד אשר שימות ונוסס הוא לשון כפיח' מטינו שנופה כשמתו ממנו כאדם הקוצר רוח ונתעטף שכתלש וכופח האטום עם כשמתו שבו' ועיין בתוספת כידה דף ס"ג ובערוך ערך גיהא :

אמר רבי שמעון בן יוחאי כל העומד אצל הנוסס ורואה שנוטה למות חייב להודיעו כי בגורת עירין פתגמא ושהוא מתבקש בשיבה של מעלה ולכן עת הוא לו לעשות לה' כי יש קונה עולמו בשעה אחת ואולי יכוין לבו בתפלה ויאסור כפשו להק"נה ועל ידי כן יזכה לעולם הבא על כן מיד שיחנבר החולי עליו מכל שכן בעת שהתחיל לנסוס יאמרו לו כדברים אילו' וגם הוא יתחוק בתפלה לפתוח לו שערי שמים לעשות דרך הישר לכשמתו בעוד שפיו פתוח לדבר ולהתפלל' ואם לא יוכל לדבר ויכול לשמוע ולכוין בו יקראו לפניו' והחכם עיניו בראשו ושמן על ראשו אל יחסר בעוד השמן מאיר בכר יאיר דבריו ויתקן מעשיו וטובה תפלה אחת או מצוה אחת או תלמוד תורה אפילו מקרא אחת שאדם עושה או לומר סמוך למיתתו יוסר מימי חייו ויקיים עד אבוע לא אסיר תמתי ממנו :

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו

ויברך את בניו קודם מותו וכה יברך אותם ירחוץ ידיו ויניח שתי ידיו על ראש' ויאמר שימך אלהים כאפרים וכמנשה' יברכה ה' וישמרך יאר ה' פניו אליך ויחנך יאר ה' פניו אליך וישם לך שלום' ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה ונבונה רוח דעת ויראת ה' ואחר שברך את כלם יאמר המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויזחק וידגו לרוב בקרב הארץ :

ויוביחם בדברים טובים וכוחים ולא בדברי קטתורים כדי שיקבלו זכריו ומה שרצה שיקיימו בראשונה יאמר להם באחרונה ויזום שילכו בדרכי ה' כמו שכתוב באברהם כי ידעתיו למען אשר יזוה את בניו ואת ביתו אחריו ושאר

דרך ה' לעשות דקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו וכמה יש לנו ללמוד ממקרא זה שמחויב האדם לצות את בניו על דרך ה' קודם מותו ואולי בזכרם כוונת אביהם יסורו מרע לכבוש את ירם. וכל המניח בן צדיק כאילו אינו מת דכתיב למען הביא ה' על אברהם ולא כתיב בית אברהם. וכן מצינו ביעקב שבירך את בניו והוכיחם קודם מותו כדלית בספרי למה שלא הוכיחם עד יום מותו וכן משה רבינו לא הוכיח את ישראל עד קודם מותו וברכס וכן יהושע וכן שמואל הכביא וכן דוד לשלמה בנו. ויוהירם על כל הנריך לו להוהירם. ובפרט הקדיש ואבלות. ויחלק ככסיו בין יורשיו באופן שלא יבואו לריב ומזה אחר מותו והכל כרת ובתורה ולא להעביר ירושה מברא בישא לטבא או מבן לבת אפילו שפסע כנגדו פן יחזור בתשובה או יקיים לורעו יכין רשע וילבש צדיק. ויזכור בגמול חסד לנפשיו כי אדם קרוב לעצמו ליתן צדק' כפי נדבת לבו מאשר תשיג ידו והלך לפניך דרךך וכבוד ה' יאספק:

ולמי שחייב לו ישלם הוא בעצמו ואל יסמוך על בני ביתו וכן אם עשק או גזל לאדם או שכפר לו דבר יחזיר לו בעוד שהוא חי ואף שכבר חלף ועבר זמן וזמניהם רב דכתיב והשיב את הגולה אשר גזל או את העושק וגו' וכסלח לו. שלא יהיה כעובל ושרץ בידו. ואל ישיאך ירך לאמר שהשאל בית מנוס לך דע כי על כל אה יביאך אהי' במשפט פן נהמת באחריתך ככלות בשרך ושארך. ואל תפחד פן תבא לבושה ולחרפה על ידי זה מוטב להתבייש בעולם הזה ביוש קטן מלהתבייש בעולם הבא ביוש גדול. כי דברים שבין אדם לחבירו אין הק"ו מכפר עד שירצה את חבירו. וראיה ממעשה דרב עמרם חסידא בקדושתין שאמר מוטב דתיכספו בי עמרם בעלמא הדין ולא תיכספו מיני לעלמא דאתי:

כי יהיה לאיש מקרה לילה

כד ואם ראה קרי מימיו יאמר נוור אני בגזירת הק"ו ושכינתיה דלילה ובגזירת פגולת של מעלה ומטה ובחרם שהחרים משה רבינו ופנחס ושבעים וקנים במדבר עם השופרות וארון הקודש והלוחות והאורים ותומים בהסכמת הק"ו ובחרם שהחרים יהושע בן נון ובכל הגזירות שגזרו והחרמו מיום שכברא אדם עד עתה ובצירוף כל מלאכי מעלה ומטה וכל צבא השמים וכל תועפו' ראש די ישלטו עליהן נוור אני שלא ילכו אחרי מטתי ולא יקרבו ברשותי כמטחי קשת כל הבנים שלי שאינם מילוד אשה מורע חוה אשת אדם הראשון כלם אלהים והם בני שדין לילית כעמה איגרת מחלת שאיכס בני אדם כי אם רוחין ולילין ושדין ומויקין וחבלין וכגעין ואין להם חלק בקדושת זרע אברהם ואיכס בני ברית כל אילו הם והמהם וכל השייך להם לא יקרבו בי בגזירה שגזרתי עליהם ובכל אות ושבועות תורת משה דלא לאבאשא לי בשום צער ודבר בעולם לא הם ולא שלוחיהם לא מקרוב ולא

ולא מרחוק לא מדכורא ולא מנוקבא ולא על ידי שום בריה בעולם לא על ידי חיולא
 על ידי דומם ולא על ידי זמחים ולא מיסוד אחד מכל היסודות ולא יהיה לו שיש
 התרה והפרה לגורתי כי אם יחול עליו כל הגוירה לרעה וכולם ינקום מהם מיד
 ולא יתנו לו רגע אחד לעבור על גזירתי בשם אל שדי אמן סלה וטוב כשיחריס על
 זה בעשרה חכמים בשופר וטעמו וסוד הוא בזוהר וידוע לידעי חן ומטעם זה עושין

הקפה :

כשהחולה רואה שבא עתו למות ימסור עצמו באהבה לשמים ויחן לו שבת
 והודיה לשנו שזיכה לו למות על מטתו ויזכר חסדיו שנמל עמו
 מיום היותו על האדמה עד היום הזה ויפנה מחשבתו ורעיונו לעולם הבא עד יציאת
 נשמתו באחד * כמו שזכרנו ברבי עקיבא שהיה מאריך באחד עד שיגלה נשמתו
 באחד יצתה בת קול ואמר ' אשריך רבי עקיבא שיצאתה נשמתך באחד ואתה מוותר
 לחיי עולם הבא * ויתפלל תפלה זו ויפתחו לו שערי שמים להעלות למעלה נשמתו
 לכן עדין דרך שער השמים ואז יוכה לרב טוב הצפון לצדיקים תחת עץ החיים ועליו
 כאמר טוב יום המות מיום הולדו * דכתיב והנה טוב מאד זה המות שאז בא הצדיק
 לקבל שכרו הטוב בעולם הנשמות ובתחיית המתים ובעולם שכלו שבת :

זה שער השמים

בה וזה בני' ח'י שיהא כטילתה ככתיבתה * דרך ח'י עולמות יורדת
 הנשמה כשהיא באתה לעול' הוה כך דרך ח'י עולמות דאפרסמון
 סלקא לעילא ומומרת מומור שיר ליום השבת דכתיב ביה צדיק כחמר יפרה שפירח
 ומת' ח'י עולמות עד כסא הכבוד לקבל ש"י עולמות מלא כל טוב שכ' להנחיל
 אה' בי' י' שאוצרותיהם אמלא ועל כן ימסור אדם ברמיה למיתה ויאמר ח'י פסוקים
 אילו נגד ח'י עולמות לקיים חי חי יודוך נגד ח'י עולמות הירידה וחי עולמות
 העליה לדבק נשמתו באלהים חיים ולזכות לתחיית המתים לקיים ואתם הדבקים
 בה' אלהיכם חיים כלכם היום כי הצדיקים אף במיתתן נקראו חיים וזה בנייה בן
 יהודע בני' איש ח'י שכל מי שיעלה נשמתו דרך שער השמים זה דרך ח'י עולמות
 נקרא חי :

פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יהוה : זה השער ליי צדיקים
 יבאו בו : פתחו שערים ויבא גוי צדיק שכר אומנים :
 באו שערי בתי אודה ופתחו בתי אודה הודו לו בך כו' שמו : אני
 ישנה ולבי יער קול דודי דופק פתחי לי אהותי רעיתי יונתי
 תפתחי שר אשי נמלא מל קוצותי רסימי לילה : ויודעני אל

השער שער אשר פנה דרך הקדים: והנה כבוד אלהי ישראל
 בא מדרך הקדים וקולו בקול מים רבים והארץ האירה
 מכבודו: לשמע אנקת אסיר לפתח בני תמותה: פתח בריך
 יאיר מבין פתים: פיה פתחה בתחמה ותורת הסוד על לשונה:
 אנה כי אני עבדך אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי: בריך
 אפקיד רוחי פדיתה אותי אל אמת: שמרני באישון בת עין
 בצל כנפך תסתירני: כי כל עוד נשמתי בירוח אלוה באפי:
 ברכי נפשי את יי אה גדלת מאד הודוהדר לבשת: כאיל
 תערג על אפיקי מים בן נפשי תערג אליה אלהים: צמאה נפשי
 לאלהים לאל חיי מתי אבוא ואראה פני אלהים: תודיעני ארח
 חיים שבע שמהות את פניך נעמות בימיך נצח:

מזמור שיר ליום השבת: טוב להודות ליה ולומר לשמך
 עליון להגיד בבקר תסדך ואמונתך בלילות: עלי
 עשור ועלי נבל עלי הגיון בכבוד: כי שמחתני בפעלך במעשי
 ידך ארגו: מה גדלו מעשיך מאד עמקו מחשבתך: איש
 בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת: בפרח רשעים כמו עשב
 ויציו בר פעלי און להשמדם עדי עד: ואתה מרום לעולם יי:
 כי הנה איביה כי הנה איביה יאברו ותפרדו כל פעלי און:
 יתרום בראים קרני בלתי בשמן רענן: ותבט עיני בשורי
 בקמים עלי מרעים תשמענה אוני: צדיק בתמר יפרח בארץ
 בלבנון ישנה שתולים בבית בתצרות אלהינו פריחו: עוד
 ינוכחון בשכיבה רשנים ורעננים יהיו: להגיד כי ישד צורי ולא
 עולתה בו:

(ואחר כך יאמר)

ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דרך גיון: אגורה באהלך
 עולמים אחסה בסתר כנפך סלה: על זאת יתפלל

בל חסד אליך ליעה מצא רק לשטף מיס רבים אליו לא גיעו :
 הצילה מתרב נפשי מיד כלב יחידתי : כי ירעתי מות תשיבני
 ובית מועד לכל חי : אל תאסף עם השאים נפשי ועם אנשי
 דמים חיי : גם כי אלק בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמרי
 שבטך ומשענתך המה ינחמני : אני שכבתי ואישנה הקצותי
 כי יי' יסמכני : כי עתה שכבתי ואשקוט ישנתי או ינוח לי :
 בשלום יחדו אשכבה ואישן כי אתה יי' לכבוד לבטח תושיבני :
 אני בצדק אחזה פניך אשבועה כהקיץ תמונתך : זה אלהים
 אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו עלמות : לישועתך קויתי יי' :

(וימסור נפשו לסק"נה ויאמר) :

כו

אָנָּה יי' אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם נִזְרָא וּמְרוֹכ וְקָדוֹשׁ אַתָּה
 אֲשֶׁר בְּיָדְךָ נִפְשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ מוֹדָה אָנִי
 לְפָנֶיךָ שֶׁבְרָאתֵנִי וְנָתַתָּ בִּי נִשְׁמָתִי וְהִגַּדְתָּ לִּי וְהִצַּלְתָּ מִכָּל
 צָרוֹתַי וְנָתַתָּ לִּי כָּל צָרָכִי מִזִּנְוֹתַי וּפְרָנִיתִי כֹּל יְמֵי חַיִּי וְהָיִיתָ
 עִמָּדִי וְלֹא עֲזַבְתָּנִי הִנֵּה הִגִּיעָה הָעֵת וְהָעֹנָה שֶׁאֲחֻזֵּר לָךְ נִשְׁמָתִי
 אֲשֶׁר נָתַתָּ בִּי קַח אֹתָהּ מִמֶּנִּי עַל יְדֵי נְשִׁיקוֹת פִּיךָ וְלֹא עַל יְדֵי
 מְלֶאכֶת הַמּוֹת וְאֵל יִבְהַלְגֵי לְצַעְרֵנִי תִסְתִּירֵנִי בְּצַל כְּנָפֶיךָ
 וּבְאֲשֶׁר גָּמַלְתָּ עִמִּי חֶסֶדְךָ וְאַמְתָּךְ מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי
 גָּמַלְתָּ נָא עָלַי חֶסֶד וְאַמֶּת עִם גִּיפִי וְנִשְׁמָתִי וְשָׂרַח לִי מְלֶאכֶת
 הַטּוֹבִים לְקַבֵּל נִשְׁמָתִי עִם נִשְׁמַת הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים
 לְהוֹלִיכָה לְגַן עֵדֵן וְגוֹפִי יְנוּחַ בְּקִבְרִי וְתִבְרִיחַ מִמֶּנִּי כָּל רוּחוֹת
 טָמְאוֹת וּבְהַלּוֹת וְחַבְלוֹת וְתִשְׁמְרֵנִי מִחֲבוּטֵי הַקִּבְרִי וּרְמוֹת
 וְתוֹלְעָה וְהָאֵת שׁוֹבְתִי וְצַעְרִי וּמִיתָתִי כִפְרָה עַל כָּל הַטְּאוֹתִי
 שֶׁחָטָאתִי וְשָׁעוֹתִי וְשִׁפְשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ בְּהִיּוֹתִי עַל אֲדָמָתִי כִּי
 הִסְכַּלְתִּי בִּי עֲשִׂיתִי וְהַשְׂאוֹר שֶׁבְּעִסְתִּי הִשִּׂיאֵנִי וְאֵל תִּרְאֵנִי פָנֶי

גיהנם ונתן חלקי בגן עדן עם צדיקי עולם ואזכה לתחיית
המתים ולעולם הבא שכלו שבת להעניג מדשן נפשי מרב
מובהצפון לצדיקים לשי עולמות שתתן לקר צדיק צדיק
מעמך ישראל דכתיב להנחיר אהבי יש ואצרתיהם אמלא
והיא נפשי צרורה בצרור החיים עם שאר צדיקים וצדקניות
בגן עדן אמן סלה:

ויפשוט ידיו ורגליו ויאסוף אות אל המט' שלא יהא אבר ממנו חוץ למטה בעת
יציא' כשמהו וכן כתיב ויאסוף יעקב רגליו אל המטה ויאת' ולא יכית
ידיו או רגליו זה על גבי זה ולא ישלכ' אכבעהו זה בתוך זה ויהפך פניו לזד העם
ויעלים עיניו ויסגור פיו ויהיה במחשבתו אהבת ה' עד כלות חושיו ביציאת' כשמתו
באחד:

אמר רבי יוחנן כי הוה מסיים רבי מאיר ספרא דאיוב אמר הכי סוף אדם למות
וסוף הבהמה לשחיטה והכל למיתה הם עומדים אשרי אדם שגדל בתור'
ועמלו בתור' ועשה כחת רוח ליוצרו וגדל בשם טוב וכפטר בשם טוב ועליו אמר שלמ'
בחכמתו טוב שם משינ' טוב ויום המות מיום הולדו כולד אדם מוכין לו למיתה מת
מוכין לו לחיים כולד אדם הכל שמחין מת הכל בופין ואינו כן אלא כולד אדם הכל
כריכי' לבכו' מפני שאין יודעין על איזה פרק הוא עומד מת הכל כריכי' לשמוח מפני
שיודעין שיגא בשלום מן העולם חני רבי שמעון בן יוחאי שלשה כתרים הם כתר
תורה וכתר כהנה וכתר מלכות וכתר שם טוב עולה על גביהן כי שם טוב הוא
לעולם אף אחר מוחו דכתיב שם עולם אתן לו אשר לא יכרת ועל זה כאמר טוב
אחרית ובר מראשיתו שאו יקבל שכרו מה שגדל בצדקתו בעולם הזה ואז יבחן
מה בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו:

הבאים אל אדם כשר והגון כשהוא גוסס יתפללו תפלה זו בלחש וכיוון
שנוטה אדם למות אין ראוי להפרד ממנו כדי שלא תגא נפשו והוא
יחיד ומנוה לעמוד על האדם בשעת יציאת' כשמתו שג' ויחי עוד לנצח לא יראה
השחת כי יראה חכמים ימותו ומנוה להתפלל עליו שימות כשרואין שמצטער
במיתתו:

כו יי אל רחום וחנון ארך אפים ורחב חסד ואמת: רחם נא
עד (פלוגי) החולה הזה סבל שכבי מרע מעמך
ישראל השכבים על מטתם ונפשם מתעטף בהם לצאת
כי בידך כח לתחיות המתים אף כי לרפאותם ולהחיותם
מחלייתם

מחליתם קרע נא רועג נזר דינס ברתמך הרבים כי כז מדתך
לרחם על עמך ואסנגזר ונתתם עליו מבית דינה הצדק ואין
הנזרה להשיב כי אם לאסוף אדך עתה רוחו ונשמתו אנה
"מלטה נפשו ויתוסף עליו רוח מהרה וקדשה ומוהר לב
ויזכה לראות פני שוכן מעונה ויתדבק נפשו רוחו ונשמתו
באור השכינה וארבעה מלאכי הקדושים הממונים בהיכל
הששה מששה היכלות הנכללים בהיכל הרצון יעמדו עליו
ותצא נשמתו בנשיקה ודבקותא דרוחא ברוחא ותשמר נא
צאתו בכל דרכיו ותוציאהו בשלום ותוליכהו לשלום
ותצעידהו לשלום ותסמכהו לשלום ותעיטה נשמתו אור
כשלמה וישם עבים רכובו ויגדל נא פח אדני בקרבן נשמתו
רוחו ונפשו וישבעו עצי ארזי לבנון אשר נטע ויעלוהרים
וידרו בקעות וצפרים יקננו להצחיל פנים משמן מהחסידה
אשר בברושים ביתה ויהי כבוד לעולם ישמח במעשיו
יפתחו לו שערי צדק שערי אורה שערי רחמים שערי רצון
שערי חמלה וחנינה ויאיר אור לובן העליון לארבע מאה
עלמין דכסיפא ורצון ומצחא עילאה יתמצי ויפיע לעדן
נשמתו ורוחו ונפשו ומתלת עשר תקוני דיקנא קרא עילאה
יתקנון ליה תלת עשר נהרי דאפרסמונא דכיא ויפקח עינא
פקיחא עליה ואל עליון תהלתו יחטם לו ויזכה לראות
בתקון מעשיו לעולם הבא בחסד אד אלים ואם יצטרך
לאיצר גדול של מתנות חנם חסד אל יחונן אותו ממנו ורחם
עליו עם כל ישראל הצריכים לרחמים אל אלהים ויאדנא
פניך אליו להביט באספקלריא המאירה ותעטרהו בכתר
תורה העליונה וקרנו תרום בכבוד ותקדמך תחנהו ותחנתנו
עליו וימרה כבודו בגן עדן העליון ובעולם האצילות בכני

העליה וזלא יהום עם נפשות חסידך היושבים לפניך ועטרות
אזוד תורתם על ראשם וארך ימים ושנות חיים ושלום וחספ
לנו ברב עוז ותעצמות עם כל ישראל חברים אמן :

ויאמר כד יאמרו זו בקול רם בניגון עכב ויגון והוא מחמשה טיבות כגד כפס
רוח נשמה חיה יחידה וכגד חמשה חומשי תור' וכ"ב שורות פנים ואחו'
כגד ב"ב אותיות הסורה וסורה שכתב ובעל פה :

וכח (ויאמרו בכל פעם שני חרוזים ביחד)

אלהים יסעך על ערש משכבך • בראך ויוצרך אשר כמ
אברך : גולמך ראה ונשמה נפח באפה • דדיה גמלך וירוך
ישדי אומנה : הוא אביך הוא עשך ויכנך • ותיק ותסיד וצדיק
להיות מעשיך : וכותך תקבל מאלהיך החפץ לצדקך • חיים
וחסד גמל עמך בחיך : טוב וישך • לנוצרי ברייתך • יתן עם
צדיקי עולם חלקך : כי לא יעובד • אלהיך • לא תאנה רעה
ונגע באהך : מלאכיו יצוה לך לשמך בדרךך • גשיקת
פיהו ישקה ויקבל נשמתך : שמאלו תחרת ראשך וימינו
תחבקה • עתה בהגעתיך עת חזמן גוייעתיך : פתח פיך ומסר לו
נשמתך • צדיק אתה • וצדיקי ריבך : קרא בקולך • מי כמוך •
ודכ טוב הצפון • טוב עמך : שבר גדול וטוב מוכן לך • תבוא
ובכלח אלי קבר אבותיך : תורתך היא תהיה או מליצתך •
שכבת ותישן והיא תשמך עליך : ראשיתך יהיה מצעד
ותשנה באחרייתך • קדוש אמר לך וטוב לך : צוף דבש וחלב
תחת לשונך • פתחי גז ערן ופתחו לפניך : על • אלהיך השלך
יהך • סביב מלאכיו • סבבוך ובכנפיהם • יסבבוך • ינר • נשמתך
שכינתו מאורה • משכבך בשלום תשכב ותעצם עיניך : לא
תדא ולא תפחד מגוייעתיך • כי עתה תבא אל אבותיך : • אלהים
יוצרך ולבך בראתך • טוב יום מותך מיום הולדתך : חיי עולם

עַתָּה תִּתְחַיֶּה בְּעוֹלָמְךָ וְאֵת הַלֵּקֶךְ רַשׁוּב מִכָּל עַמְלֶךְ וְעַתָּה
 תִּתְחַיֶּה בְּנִשְׁמַתְךָ וְתִהְיֶה נִצְחָךְ וְהִנֵּה זֹאת תִּיָּד וְאוֹרֶךְ יָמֶיךָ :
 דְּבַקָּה נִשְׁמַתְךָ בְּעָרוֹן בִּי אֱלֹהֶיךָ גּוֹפֶה יִישׁוּן בְּאֵהֶלֶךְ וְעַרְבָּה
 שְׁנֵתְךָ : בָּרוּךְ אַתָּה תְּהִיָּה בְּצִאתְךָ וּבְכוּאֶךָ אֵל אֱלֹהִים תִּשׁוּב
 נִשְׁמַתְךָ בְּנִתְנֶךָ : חוֹק עֲצֻמְךָ וְתֵאסוּף אֶל עַמְךָ וְאִמְץ בִּי אֶחָד
 תִּצְאָה נִשְׁמַתְךָ אִמּוֹסְלָה יְבָרְכֶךָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יֵאָר יִפְנִי אֵלֶיךָ
 וְיַחַךְ : יֵשָׂא יִפְנִי אֵלֶיךָ לְשִׁלּוּמֶךָ בְּצִדּוֹר הַחַיִּים תִּהְיֶה אֲצִרְוֶרָה
 נִשְׁמַחְךָ :

וַיֹּאמְרוּ יְהוָה כְּבוֹד בְּקוֹל הַקִּינָה וּבְכָל פֶּעַם נִחְרוּזוֹת שְׁנֵי פְסוּקִים וְהֵם מֵאֵה
 פְּסוּקִים כַּגֵּד מֵאֵה בְּרִכּוֹת שֶׁמְחַוֵּיב הָאֵל לְנֶדֶךְ כָּל יוֹם לְהַגִּן עֲלוֹ
 כְּיוֹם מִיתָתוֹ וְעַד מֵאֵה שְׁנֵי חַיֵּי הָאֵדֶם וְאַחַר כֵּךְ כֹּאִילוֹ מֵת וְעַבֵּר וּבְטֵל מִן הָעוֹלָם :

יְהוָה כְּבוֹד יִלְעוֹלָם יִשְׁמַח בְּמַעֲשָׂיו : צְדִיק בְּכָל דְּרָבּוֹ
 וְהוֹסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו : בִּי גְדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֲסֵדְךָ וְעַד
 יִשְׁחַקִּים אִמְתֶּךָ : כִּי אַתָּה אֲדָנִי טוֹב וְסֵל הוֹרֵב חֲסֵד לְכָל קָרְאֶיךָ
 בִּי גְדוֹל אַתָּה וְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְכַדְךָ : צְדִיק אַתָּה
 יִי וְיִשָּׁר מִשְׁפָּטֶיךָ : בִּי יִשְׁפָּטֵנוּ מַחֲקֵנוּ מִלְּבָנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנו :
 לְכוּ וּנְשׁוּבָה אֵל יְיָ הוּא טָרַף וִירְפָאנוּ וְיַחַבֵּשׁנוּ : כִּי אַתָּה
 תִּבְרַךְ צְדִיק בְּצִנְהָה רְצוֹן תַּעֲטֹרֵנוּ בִּי מִי אֱלֹהִים מִכָּל עַד יְיָ וּמִי
 צוֹר וּזְלַתִּי אֱלֹהֵינוּ : וְעַתָּה יְיָ אֲבִינוּ אַתָּה אֲנַחְנוּ רַחֲמֵךְ וְאַתָּה
 יִצְרָנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כָּל נֹו : בִּי הוּא יְדַע יִצְרָנוּ וְזָכוֹר בִּי עַפְרָ אֲנַחְנוּ
 וְאַתָּה יִלְעוֹלָם תִּשְׁכַּח חֲכֻמְךָ לְדֹר וָדֹר : מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּד
 עֲלָמִים וּכְמִשְׁלַתְךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר : אַתָּה נוֹרָא אַתָּה וּמִי יַעֲמֹד
 לְפָנֶיךָ מֵאֹז אַפְךָ : מִה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ בְּכֶסֶם בְּחִכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֵאָה
 הָאָרֶץ קִנְיִינֶיךָ : כִּי טוֹב חֲסֵדְךָ מִחַיִּים שְׁפַתִּי שִׁבְחוֹנְךָ : צְרָק
 וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאֶךָ חֲסֵד וְאַמֶּת יְקָדְמוּ פְּנֵיךָ : מִה גְּדוֹל מַעֲשֵׂיךָ
 מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחַשְׁבֹּתֶיךָ : רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַד כָּל

הָאָרֶץ כְּבוֹדָהּ: עֲזַרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ
וְהִצִּילְנוּ וְכִפְרָה עַל חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: שׁוּבָה יי' עַד מָרְנֵי
וְהִנַּחֵם עַל עֲבֹדֶיךָ: קוֹמָה עֲזֹרָתָהּ לְנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חֶסֶדְךָ: שְׁמַח
נַפְשׁ עֲבֹדְךָ בִּי אֱלֹהֵי אֲדֹנָי נַפְשֵׁי אִשָּׁא: גּוֹל אֶל יי' הֲרַכְּךָ וּבִטַח
עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה: וְהִתְעַנְּג עַל יי' וְיִתֵּן לָךְ מִשְׁאֵלוֹת לִבְךָ: לֹא
תֵאָנֶה אֱלֹהֵי רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלְךָ: כִּי מִלְּאֲכֹוֹ יִצְוֶה לָךְ
לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָבִיךָ: עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנֶךָ פֶּן תִּגּוֹף בְּאֲבֹן רִגְלֶךָ:
אֵל יִתֵּן לְמוֹטֵר רִגְלֶךָ אֵל יָנוּם שִׁמְרֶךָ: יי' שִׁמְרֶךָ יי' צִלָּהּ עַל יַד
יְמִינֶךָ: יִשְׁלַח עֲזֶרְךָ מִקֶּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדְךָ: אִין כְּמוֹד בְּאֵלֵהִים
יי' וְאִין כְּמַעֲשֵׂיךָ: לְכוּ וְדַאֵו מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים נוֹרָא עֲלִי לָהּ עַל
בְּנֵי אָדָם: יי' כְּהִיכַל קִדְשׁוֹ יי' בְּשָׁמַיִם כְּסֵאוֹ עֵינָיו יְחֹוּ עַפְעַפּוֹ
יְכַחֲנוּ בְּנֵי אָדָם: זְכַר אֲנִי מַה חִלְדָּה עַל מַה שְׂוֹא כְּרֹאֶת כָּל בְּנֵי
אָדָם: מַה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנָתָה לִירְאֵיךָ פְעֻלַת לַחִיסִים כִּךָ נִגְדָה
בְּנֵי אָדָם: קַחנָא מִפּוֹ תוֹרַה וְשִׁים אֲמָרֵינוּ בְּלִבְכֶּךָ: כִּי אִו עַל
שְׂדֵי תִתְעַנְּג וְתִשָּׂא אֵל אֱלֹהֵי פְנֶיךָ יי' מַה אָדָם וְתִרְעֶהוּ בֶן אָנוּשׁ
וְתַח שְׂכֵהוּ: יֵשֵׁב עוֹלָם לִפְנֵי אֱלֹהִים חֶסֶד וְאֵמֶת מִן יִנְצְרֶהוּ:
שְׁמַר כָּל עֲצֻמוֹתַי וְאַחַת מֵהֵנָּה לֹא אֲנִשְׁבְּרָהּ חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
אֲשִׁירָה לָךְ יי' אֲזַמְרָה: כִּי צִדִּיק יִצְדַקוֹת אֱהָב יִשְׂרָח פְּנֵימוֹ:
וְאֵתָהּ הוּא וְשִׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמוּ: מַה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשֵׁי וְתִתְהַמֵּי עָלֵי
חֹחֲלֵי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אֲזַמְרָנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵינוּ: יִתִּינֵנוּ מִיָּמַיִם בְּיוֹם
הַיְשָׁלִישִׁי קִמְנוּ וְנִחֵה לִפְנֵינוּ:

צִדְקָתְךָ צִדְקָה לְעוֹלָם וְחֹדְרָתְךָ אֵמֶת: כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ
עוֹלָם וְעַד הוּא יִנְהַגְנוּ עַל מוֹת: הָאֵל תָּמִים דְרָכּוֹ
אֲמִירָתָה יי' צְרוּפָה מְגִן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ: לְהַגִּיד כִּי יִשְׂרָח צוּרֵי
וְלֹא עוֹלָתָהּ בּוֹ: בִּקְשׁוּ אֶת יי' כָּל עַנְוֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר מִשְׁפָּטוֹ
יַעֲלֶה בְּקִשׁוֹ צִדְקָתְךָ בְּקִשׁוֹ עֲנֶה אוֹלֵי תִסְתְּרוּ בְּיוֹם אַף יי': אֲשֶׁרֵי

משביר אל דל ביום רעה ימלטהו יי: אלהים לנו מחסה ועז
 עזרה בצרות נמצא מאד: אם עונות תשמר יה אדני מייעמד:
 אתה צויתתה פקדיך לשמר מאד: והיה ראשיתך מצער
 ואחריתך ישגה מאד: אח לא פדה יפדה איש לא יתן לאלהים
 קפרו: איש עליו מלאך מליץ אחד מני אלק להגיד לאדם
 ישרו: ויקר פדיון נפשם וחדל לעולם: יישמר צאתך ובואך
 מעתה ועד עולם: ויזכר להם בריתו וינחם ברכ הסריו: יקר
 בעיניי המותה לחסדיי בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל
 משלה: מיגבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו מיד שאול
 סלה: ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים
 שנה ורהבם עמל ואון כיגז חישנעפרה: וקוי ייחל יפוכת
 יעלו אבר בנשרים ירוצו ולא יגעו ירכו ולא יעפו: למנות
 ימונו בן הודע ונבא לכב חכמה: זכר רחמיה ייחסדיך כי
 מעולם המה: ממתים ידך ייממתים מהלך חלקם בתיים
 וצפונך תמלא בטנם ישבעו בנים והניחו יתרום לעול ליהם:
 למען ידעו דור אחרון בני ילדו יקמו ויספרו לבניהם: תחת
 אבתיך יהיו בניך תשיתמו לשרים בכל הארץ: נפשו בטוב
 תלין וורעו יירש ארץ: על כן לא נירא בהמיר ארץ ובמוט
 הרים בלב ימים: והגואל משחת חייכי המעטרכי הסד
 ורחמים: מה יתאונן אדם הויגבר על חטאיו: קטן וגדול שם
 הוא ועבד חפשי מאדניו: ויזכר כי בשור רמה רוח הולך ולא
 ישוב: יגיע כל בשור יחד ואדם על עפר ישוב: השמים אלי
 גיל ישישו כי ימצאו קבר: האנוש מאלוה יצדק אם מעשהו
 יטהר קבר: באלהים אהלל דבר ביי אהלל דבר: אדם להכל
 דמה ימיו בצל עובר: הטיבה ייטובים ולישרים כלבותם:
 עליו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם: אז יבקע כשתר

אֲוֹרֶךְ וְאֶרְכָּתְךָ מֵהֵרָה תִצְמַח וְהִלֵּךְ לְפָנַיִךְ צִדְקָךְ כְּבוֹד יי
 יֵאֱסֹף: "יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמַר אֶת נַפְשְׁךָ: הִנֵּה לֹא יָנוּם
 וְלֹא יִשָּׁן שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל: "מִמִּית וּמִחַיָּה מוֹרִיד שְׂאוֹל וַיַּעַל:
 הֲלֹא אַתָּה תֵּשׁוּב תִּחְיֶינּוּ וְעַמְּךָ יִשְׁמְחוּ בְךָ: "צַבֹּאוֹת אֱשֶׁר־י
 אָדָם בִּטְחָבְךָ: יִחַל יִשְׂרָאֵל אֶל יי כִּי עַם יי הַחֲסֵד וְהִרְבֵּה עֲמוֹ
 בָּרוֹת: דוֹר הִלֵּךְ וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם עֲמֹדֶת: כִּי יִשָּׁר דְּבַר
 יי וְכָל מַעֲשָׂהּ בְּאֵמִינָה: וַיִּשְׁכַּח הָעֶפְרַיִם עַל הָאָרֶץ כִּשְׁהִיָּה וְהִרְרוּ
 תֵּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה: גְּבוּר בְּאָרֶץ יְהִי זֶרְעוֹ דוֹר
 יִשְׂרָאֵל יְכַרֵּךְ: "נִתְּנוּ לִקְחֵי הַיָּם יי מִכָּרְךָ: יְבָרְכֶךָ יי מִצִּיּוֹן
 עֲשֵׂה שְׂמִי וְאָרֶץ: בְּרוּכִים אַתֶּם ליי עֲשֵׂה שְׂמִי וְאָרֶץ:

ואח"כ יאמרו יגדל ואדון עולם גם בן בכינון הקינה ואם יראו שנפשו יוצאת
 יפסיקו ויעמדו על רגליהם ויביטו בפניו ויאמרו בקול רם ה' מלך וכו'.

יי מֶלֶךְ יי מֶלֶךְ יי מֶלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

ג' פעמי' יאמרו ברוך וכו' וז' פעמים יאמרו יי הוא האלהים: ואח"כ יאמרו
 שְׂמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד:

ויכונו ליציאת כשמתו באחד:

ואח"כ יציאת כשמתו לא יגעו בו כלל עד כמעט חצי רביעיית שעה ואח"כ
 יקמו כזכה אחת ויניחו אותה על פיו ואם אין עוד רוח בו יאמרו ברוך
 דיין האמת ויעצמו עיניו ויקשרו לחייו וכל העומדים אצל מיתתו מחויבין לקרוע
 דבר מועט בבגדיהם אפילו מתחת בגדיהם ויכולין לתפרו מיד. אבל האבלי' צריכין
 לקרוע טפח וכך קורעין חותכין השפה למעלה בזואר בסכין בבגד העליון וכוונתו
 עצמו על המת וקורע עד טפח בצד ימין. ועל אביו ואמו צריך לקרוע בכל הבגדים
 שעליו טפח בצד שמאל מלבד הכתוכת והסרבל העליון שאינו קורע בהם. וצריך
 לקרוע מעומד ואם ישב וקרע אינו יוצא וצריך לחזור ולקרוע מעומד. על כל
 המתים שולל לאחר ו' ומאחה לאחר ל' ועל אביו ואמו שולל לאחר ל'. ואינו מאחה
 לעולם. ולכתחלה צריך לקרוע קודם שישחוס פני המת. ואפילו קטנים קורעין
 עשום עגמת כפשו:

ואח"כ יניחו המת על הארץ על תנן וכר תחת ראשו ויפשיטו ידיו ורגליו ויכסו אותו בבגד שחור וידליקו בו בראשו ורגליו של מת יהיו לצד הפתח וישפכו כל המים שאובין אף השכנים שלשה בתים מכל צד:

ויטהרו אותו במי' פושרין ולא יפחתו מט' קבין מים וירחצו אותו על ידי סדין וישימו יד על פיו כששופכין עליו מים שלא יבואו המים בפיו והמת יהיה מכוסה בסדין בטרתו מעל ראשו עד רגליו ולא יגלה ממנו דבר שאין דרך לגלות בשטו ויתחילו לטהרו מראשו עד רגליו ואין כריכין לגרדו מה שדבק בו וינק' כפרמי ידיו ורגליו. ואחר כך יגבדו אותו היטב בכל מקום:

וילבישו אותו בתכריכין כמנהגם רק שלא יהפכו דבר מתכריכין ושלא יבא דבר מן התכריכין לתוך פיו. וישימו המזכפת בראשו ואחר כך המזכסי' והכתונת והבגד שעל הכתונת וסדין אחד על גביו כעין סרבל ולא יפחתו מג' בגדים כגד רוח נפש וכשמה והטלית ישימו על ראשו רק יקרעו או יתחבו אחד מן הציצית בככפות ואותו בכפות יהיה חוץ לארון:

וכר זמן שאינו נקבר כל האבלים הם אוכנין משעת מיתה עד אחר הקבורה ואסורין בבשר ויין ובתשמיש המטה. ופטורין מן התפלה ומכל הברכות ומכל המצות ומברכת המזון ואפילו לענות אמן על ברכות אסורים ומותרין לילך בכל מקום שירצו ולהתעסק בברמי הקבורה:

הכהן מותר לטמאו לשבעה מתים באביו ואמו בכיו ובנותיו ולאשתו לאחיו ולאחותו מן האב אבל לא מן האם והוא כשאחותו עדיין בתול' ואין מטמא לכפלו אפי' שמת ביום שלשים אין מתאבל עליו ואין מטמא לו:

(תפלה שיתפללו הקברנים קודם שיתחילו להתעסק במתים בין מת גדול או קטן)

בט אָנָּה ייִ אֱלֹהֵי הַחֶסֶד וְהַרְחֵמֵנוּ שְׁכַל אַרְחוֹתֶיךָ חֶסֶד וְאַמֶּת וְתוֹרַתְךָ כְּלֵה חֶסֶד וְאַמֶּת וּבְרַאת הָעוֹלָם בְּחֶסֶד וְאַמֶּת וּמִתְנַהֵג עִם בְּרִיּוֹתָיו בְּחֶסֶד וְאַמֶּת וְצוֹנוֹ לְהִתְעַסֵּק בְּחֶסֶד וְאַמֶּת וּלְקַבֵּר הַמֵּתִים בְּחֶסֶד וְאַמֶּת דְּכִתִּיב בִּי קְבוֹר תִּקְבְּרֵנוּ וּבְכֵן הִירְצוֹן לְפָנֶיךָ ייִ אֱלֹהֵי שֵׁת אֲמִצְנִי וְתִחֲזַקְנִי לַעֲשׂוֹת מְלָאכְתִּי מְלָאכְתִּי שְׁמַיִם לְהִיּוֹת עִסְקִי בְּמֵתִים בְּחֶסֶד וְאַמֶּת בְּכֹל תּוֹרַת כּוֹנֵנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים בְּקְרוֹשְׁתָּם שְׁמִכּוֹן בְּעִסְקוֹת הַמֵּתִים בְּטַהֲרָתָם וּבְלִבֵּי שֵׁתָם וּבְקְבוֹרָתָם אָף שְׁלֹא יִדְעוּתִי בְּנֵתָם לְכוֹן בְּהֵם יְהִי בְּאֵלֹהֵי נְתִיבוֹנֵתִי בְּהֵם וְתִשְׁמְרֵנִי

שלא אכיל של במעשה ידי ותקיים בילא יאנה לצדיק כל און כי
שגיאות מיבין ותשמרני מכל נוק ותקרה לקיים במקרא
שומר מצוה לא ידע דבר רע ותעמוד לי זכות מצות גמירות
חסד ואמת ולכל בני ביתי למלאות ימינו בטובה ובנעימים
בשיבת טובה ואך טוב וחסד ירדפוני כל ימי תיי ושבתי בבית
י לארץ ימים אמן:

ובשיתחיל

להתעסק במת בטרתו ונהוג בזכבוד כאילו הוא חי ולא יטלטל
אותו אדם אחד לבד אלא שנים או שלשה שלא יתלו ידיו ורגליו
למטה ולא ידברו בפניו דברים בטלים אלא מה שהוא מצרכי המת ויתעסקו עמו
באימה ויראה מפני מורא השכינה שהוא שם וישגיח מאוד בטרתו ובלבישתו לעשות
הכל כתורת חסד ואמת וכל המי' שגשארים מטרתו ישכרו עליו מראשו ועד רגליו
והוא עיקר טרתו:

וגישאין

אותו לקבורה והאבלים הולכים אחר המטה אבל לא ישאו המת אם יש
שם אחרים הנושאים אותו וכל אדם יוכה לטעון המת לקבורה
דיטעון יטעוני' אפילו רק ארבע אמות ואפילו גדול לקטן ויוכה לשכר טוב:
אחר הקבורה מתחיל האבלות ואסור לו לישב על כסא או על ספסל רק
על הארץ ואם לא עבר זמן התפלה צריך להתפלל תפלות היום אבל לא
תפלות אחרות ואסור לו להניח תפילין אותו היום רק יתפלל בלא תפילין ולא
יאכל סעודה ראשונה משלו רק מה שאחרים שולחין אותו ואחר כך מותר בבשר ויין
ואסור בנעילת סנדל כל ימי השבעה ובמלאכה ובתשמיש המטה וללמוד תורה רק
דברי אבלות ורק מלאכת דבר האבוד מותר לו לעשות בכלכה בתוך ביתו:

וכל

שלשים אסור ברהיזה וסיכה ותספורת ונטיילת צפרכי' מידיו ורגליו ואם
יום כ"ט הוא בערב שבת מותר בכל מפני כבוד שבת מה שהיה אסור
בשלשים וכן ביום שבעה ביום שישי שעה אחת מותר לעמוד ולצאת למלאכתו ובכל
שלשים צריך לשנות מקומו בבית הכנסת ועל אביו ואמו עד שנים עשר חודש וכל
ימי השבעה ידליק נר במקום הנפטר כי כר ה' נשמת אדם:

ואם

השלימו השבעה בערב יום טוב או אין לו טוב דין שלשים ומותר בערב יום
טוב מה שהיה אסור בשלשים ואם נקבר מתו ערב הרגל שיש לו רק זמן
מעט לנהוג אבלות קודם יום טוב בטל ממנו כל דין שבעה אבל לא דין ל' ואם הוא
ערב פסח מותר קודם חנות לספר ולכבס אם הוא יום שביעי שלו ובימים טובים
אחרים אחר חנות ואם יש שעה אחת קודם יום טוב בטל ממנו דין שבעה ובס'
שבעה מהשלשים כגון ערב פסח נחשב לו וימי פסח ח' ימים הרי ט"ו ומשלמים

עוד ט"ו - שעה אחת לפני עזרת הרי הן' ועזרת בשב' לשבעה ויום שני הרי הוא
 ט"ו ימים ומשלים ט"ו - שעה אחת לפני ראש השנה מבטל ממנו בזירת שבעה ויום
 כפור מבטל השלישי - שעה אחת לפני יום כפור מבטל ז' וחב הסכות מבטל השלישי
 שעה אחת לפני החג מבטל ז' והחג ז' הם י"ד ושמיני עזרת כחשב לו' הרי כ"א יום
 שני הם כ"ב ומשלים עליהם עוד ח' ימים :

שמועה

קרובה הוא מה ששמע בתוך שלשים יום ושמוע רחוקה מה ששמע
 אחר שלשים - שמוע' קרובה חייב לנהוג כל דין אבילות וקורע ומוכה
 שבעה ושלשים מיום השמוע' - כללו של דבר יום שמועה קרובה כיום הקבורה אפילו
 שמע ביום השלשים ושמוע' רחוקה אינה אלא שעה אח' אפילו על אביו ואמו רק על
 אביו ואמו מחויב לקרוע אחר שלי' ולא על שאר קרובי: היאר צייט מוכין מיו' מיתתו
 בין שהיו אצל המית' בין לא היו שם - וקדיש יאמר י"א חדשים והאבילות כוהב י"ב חודש
 ומתענה ביום היאר צייט וביום שאין אומר' תחנון אין מתענין - ואם מת בשבת
 פשוטה באדר וכתעברה השנה שלאחריו מתענה באדר' ראשון ואם מת בשב' מעובר'
 באדר ראשון מתענה גם כן באדר ראשון שצריך לעולם להתענות בחודש שמת בו
 ואם מת באדר שני יתענה בעיבור של אחריו באדר שני :

לא

הקפה למת

הטהרה ולבישת המת יסבבו ויקיפו אותו עשרה בני אדם ויאמרו הנה
 מטתו וכו' אבל אין צריכין לעשות כן למי שלא למד עדיין במקרא' ויש
 שעושין לו כן בבית החיים קודם הקבורה - ומסבבים כן ג' פעמים - ויש שעושין ז'
 פעמים - מיהו אם אין שם עשרה יעשו כן אפילו בשלשה בני אדם - ויאמרו בקול
 פלג וקניה ובקול רם וטעם ההקפה ידוע ליודעי חן - וילכו סביב המת ויאמרו
 וילכו ויסבבו אותו כך ויאמרו רק פעם אחת הנה מטתו וכו' בכל הקפות :

אחר

הנה ממתו של שלמה שישים גברים סביב לה מגברי ישראל:
 כלם אחי חרב מלמדי מלחמה איש חרבו על ירכו
 מפחד בגילוח: אנחנו בני אדם הנבראים בצלם אלהים:
 מסבבים את (פלוגי) הנפטר הלוהלה לעולמו: והיים שבק
 לזולכל ישראל: מצל אין אנחנא: ברחמיתיה דשמיא: די
 בידה גשמתא דכל היא: ורוחא דכל גבר אנשא: דלא יקרבו
 ביה רוחין דקרין ושידין דלילין: בשם אגלא ובשם שפטפיה
 חוץ לילות וכל אנפיה: אקי אקי אבן אופל וצלמות: זורו זורו

מִסָּאָא: פֶּסֶטִירָא וְכָל דְּמִמּוֹנֵין תְּחוּתִיה: סְרִטִי וְכָל תְּחִלוֹתֶיה:
לְאִישׁ לְטוֹבֵיה: בְּרַחוּ בְּרַחוּ אֶל אֶרֶץ צִיּוֹן וְשִׁמְשָׁה: בְּנוֹקְבָא
דְּתַהוּמָא רַבָּא: תּוֹכוֹ תּוֹכוֹ יָמָא אֲרֵגִישָׁתָא גְּלָגְלוּ לְכֶם קְרִיא:
אֲתַתְרִיבֵת אֲתַתְרִיבֵת אֲתַגְּפָא: אִין לְכֶם אַחִיזָה בְּחוּלְקָא
קְדִישָׁא: סִכְכְּנָא וְאַחִידְנָא בִּיה בְּשִׁכְיֵנְתָא קְדִישָׁא: בְּקְדוּשָׁא
דְּמִלְכָּא אִתְעַטִּיפְנָא: כִּי מִלְאֲכִיו יְצוּרֵי לֵךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל
דְּרַכֶּיךָ: עַל בְּפִים יִשְׂאֹנְךָ פִּן תְּגוּף בְּאֲבוּרֵי גִלְךָ: יוֹהֵךְ יִשְׁמְרָךְ
יוֹהֵךְ יִצִּירְךָ יוֹהֵךְ יִסְכְּכֶךָ: יִפֵּל מִצִּדְךָ אֶלְפָּה וּרְכֻבָּה מִיְמִינְךָ
אֶלְיָךְ לֹא יֵשׁ: לֹא תֵאָנֶה אֶלְיָךְ רָעָה וְיִגְעֵל לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶךָ:
חֲנֵה מִלְאָךְ יִסְכִּיב לִירְאִיו וַיְחַלְצֵם: כִּי הוּא יִצִּילְךָ מִפַּח יְקוּשׁ
מִדְּבַר הַוּוֹת: בְּאֲכַרְתוּ יִסֹּךְ לְךָ וְתַחַת כְּנָפָיו תִּתְּחַסֵּה צְנִיחָה וְסַחְרָה
אַמְתוּ: לֹא תִירָא מִפַּחַד לִיָּדָה מִחֵץ יְעוֹף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאֶפֶל
יְהִלְךָ מִקְטָב יִשׁוּד צְהָרִים: יִפֵּל מִצִּדְךָ אֶלְפָּה וּרְכֻבָּה מִיְמִינְךָ
אֶלְיָךְ לֹא יֵשׁ: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אִמְתָּהּ וּפַחַד בְּגִלְל וְרוּעָה יִדְמוּ
בְּאֲבוּ עַד יַעֲבֹר עִמְךָ יְיָ עַד יַעֲבֹר עִם זִוְקֵינִי: תִּבְאֵמוּ וְחִטֵּעְמוּ
בְּהַר גִּחְלֵתְךָ מִכּוֹן לְשִׁכְתְּךָ פְּעֻלֵת יְיָ מִקְדָּשׁ אֲרֵגִיבוּ נְנוּ יָדֶיךָ:
יְמִלְךָ לְעֵלְמָוְעַד: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִשָּׁן שִׁמְרֵי שְׂרָאֵל:
לְשִׁמְרָךְ יִצִּילְךָ עַל יַד יְמִינְךָ: יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת
נַפְשֶׁךָ: יִשְׁמֹר צְאֲתֶךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: שִׁמְרֶךָ
עֲצֻמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא גִשְׁבָּרָה: וַיְיָ הוּא הֵהֱלִיךְ לְפָנֶיךָ הוּא
יְהִי עִמְךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ לֹא תִירָא וְלֹא תַחַת: הַמְדָּה
בְּרַעְיוֹנָפְלוּ וְאַנְחָנוּ קִמְנוּ וְנִתְעוֹדַד: יְבָרְכֶךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יֵאָר יְיָ
פָּנָיו אֶלְיָךְ וַיְחַנֶּךָ: יִשָּׂא פָּנָיו אֶלְיָךְ וַיִּשֶׁם לְךָ שְׂרוּם: מִיְמִינְךָ
מִיְכָאֵל מִשְׁמַאלְךָ גְּבֻרֵי אֵל מִלְּפָנֶיךָ אֲוֵרֵי אֵל מֵאַחוֹרָיְךָ
רַפְאֵל וְעַל רֵאשִׁיךָ שְׂכִינַת אֵל: שִׁיר לְמַעְלוֹת אֲשָׁא עֵינֵי אֵל
תְּהָרִים מֵאִין בּוֹא עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם יְיָ עֲשֵׂה שְׂמִי וְאַרְצִי: אֵל יִתְּן

למוטרגלך אל ינום שמך: הנה לא ינום ולא יישן שמר
 ישראל: "שמך יצלך על ירמיך: יזמם השמש לא יבכה
 ורחב בליה: "שמך מכל רע ישמר את נפשך: "ישמר
 צאתך ובוואך מעתה ועד עולם:

(וכשנאים עם המת על בית החיים יעמדו עמו שלשה פעמים קודם שנאו על קברו
 ועוד הוא להנרית הרוחות)

(ויאמרו ברכה זו והוא שלא היה שם בשלשים יום)

לב
 ברוך

אתה "אלהינו מלך העולם אשר יצר אתכם בדין
 וזו כלכל אתכם בדין והמית אתכם בדין ויודע
 מספר כלכם בדין ועתיד להחזיר ולהחיות אתכם בדין ברוך
 אתה "מתיחה המתים:

ואחר הקבורה יאמרו לדוק הדין האור תמים וכו' יתגדל ויתקדש וכו' ויש
 שאומרים האור תמים קודם הקבורה וקדיש אחר הקבורה והאבל מתחיל
 ואומר האור תמים והקהל אומרים עמו וירחץ ידיו ויאמר האור תמים וכו':

הצור תמים פעלו כיון כד דרכיו משפט: אל אמונה ואין עול
 צדיק וישר הוא: הצור תמים בכל פועל: מי יאמר לו
 מה תפעל: השליט בכמטה ובמעל: ממת ומתיחה: מוריד
 שאול ויעל: הצור תמים בכל מעשה מי יאמר לו מה תעשה:
 האומר והעושה: הקד הנם לנו תעשה: ובזכות הנעקר כישה
 הקשיבה עשה: צדיק בכל דרכיו: הצור תמים ארך אפים
 ומלא רחמים: חמל נא וחוס נא על אבות ובנים: כי לך ארון
 הסליחות והרחמים: צדיק אתה "להמית ולהחיות: אשר
 בידך פקרון כל הרוחות: חלילה לך זכרוננו למחות ויהיו נא
 עיניך ברחמים עלינו פקוחות: כי לך ארון הרחמים והסליחות:
 אדם אם בן שנה יהיה או אלה שנים יחיה: מה יתרון לו כלא

ספר החיים

היה יהיה ברוך דין האמת ממית ומחיה: ברוך הוא כי אמת
דינו ומשוטט הכל בעינו ומשלם לאדם חשבוננו דינו
והכל לשמו הודיה יתנו: ידענו כי צדק משפטך תצדק
בברוך ותזכה בשפטך ואין להרהר אחר מידת שפטך
צדיק אתה וישר משפטך: דין האמת שופט צדק ואמת
ברוך דין האמת שכל משפטיו צדק ואמת: נפש כל חי בידך
צדק מלאה מינה וידך: רחם על פלגת צאן ידך ותאמר
למלאך הרהר ידך: גדל העצה ורב העלילה אשר עיניך
פקחות על כל דרכי בני אדם לתת לאיש בדרךיו וכפרי
מעליו: להגיד בי ישר צוריו ולא עולתה בו: ינתנו ידך
יהי שם מברך: והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה
להשיב אפן ולא יעיר כל חמתו:

והקבר יעמיקו עד שיהיו מן הקרקע לנוכל שלשה טפחים לכל הפחות והקבר
יעשו בין כפון לדרוס ולא ישימו המט או הארון בקבר עד שיקחו המטה
פעם שנית מקבר ולא ילכו משם עד זיבולא במראי שאין המנוה נקראת אלא על מי
שגומרה:

(קדיש זה אומרים אחר הקבורה)

לג יתגדל ויתקדש שמייה רבא בעלמא דהוא עתיד
לאתחדתא ולאחיא מתיא: ולאסקא לחי
עלמא ולמבני קרתא דירושלים ולשכלל היכליה בגויה
ולמעקר פולחנא נוכראה מארענא ולא תבא פולחנא
דשמיא לאתריה: וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה
ויקריה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא
ובזמן קריב באמרו אמן:

אמן יהא שמייה רבא מברך לעלם לעלמי עדמיא יתברך
שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים:

יתברך

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיְתַרְוֶם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
 וַיִּתְהַלֵּל שְׁמִיהַ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מְבָרַךְ
 בְּרַבְתָּא וְשִׁדְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָּא דְאַמְרוּן בְּעֵלְמָא
 וְאָמְרוּ אַמֵּן :

תְּקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת תְּפִלַּתֵינוּ :

תְּתַקַּבֵּל צְלוֹתֵהוֹן וּבְעוֹתֵהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קְדָם אַבּוּהוֹן
 דִּי בְּשִׁמְיָא וְאָמְרוּ אַמֵּן : יְהִי שֵׁם יי מְבָרַךְ מִעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם :

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמִיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
 וְאָמְרוּ אַמֵּן : עֲזְרֵי מַעֲסוּ יי עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצֵי : עוֹשֵׂה
 שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
 וְאָמְרוּ אַמֵּן :

אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם יי מְתִיבָה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מְכַלְבֵּל
 חַיִּים בְּחֶסֶד מְתִיבָה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוּמְךָ נוֹפְלִים
 וְדוֹפְאֵי חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אַמּוֹנְתוֹ לִישִׁיבֵי עֶפְרַיִם
 כְּמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרָתוֹ וּמִי דוֹמָה לָךְ מֶלֶךְ מִמִּית וּמְחִיָּה וּמְצַמִּית
 יְשׁוּעָה וְנֶאֱמַן אַתָּה דְּהַחִיּוֹת מֵתִים :

וְעַל כָּל זֶה אֲנַחְנוּ חַיִּים לְהוֹדוֹת קָךְ וּלְיִתְדֵי אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל
 הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֵינְךָ בְּעַרְכְּךָ יי אֱלֹהֵינוּ בְּעוֹלָם הָהוּא : וְאֵין
 זוּלָתְךָ מְדַבְּנֵנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא אֶפְסָם בְּלִתְךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימּוֹת
 הַמְּשִׁיחִי : וְאֵין דוֹמָה לָךְ מוֹשִׁיעֵנוּ לְתַתִּית הַמֵּתִים :

(ובשׂאין אומרים תחנון אין אומרים כדוק הדיו ולא קדיש ואין מעמידין המטה ואין
 תולסין עשבים ואין מססודין) :

(תפלה להספיל על הנקבר אחר כדוק הדיו)

יְהִי רַצוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁתְּקַבֵּל נְשִׁמַּת (פְּלוֹנִי)

לפניך

לך

לפניך באהבה ובחבה ותשלח לו מלאכים טובים לשמרו
מחבוט הקבר ולהוליך נשמתו בגן עדן כאשר שלחת
מלאכים ליעקב: בדכת ביעקב הלך לדרכו ויפגעו בו
מלאכי אלהים: ויאמר יעקב באשר ראם מתנה אלהים זה
ויקרא שם המקום ההוא מחננים: ותקיים ביה מקרא זה וקני
יחליפו כח יעלו אבר בנשרים ירוצו ולא יגעו ידכו ולא יעפו
ותנהג עמו בחסדך המרבים והתענג מדשן גפשו: ומרב טוב
הצפון לצדיקים ותהא נשמתו צרורה בצרור החיים: עם כל
שוכני עפר השוככים פה: עם כל צדיקים וצדקניות שגגן עדן
אמן:

(ואחר כך יאמרו בלע המות וכו')

בלע המות לנצח ומחה אדני יהוה דמעה מעל כל פנים
והרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ידבר:

(ואח"כ יושבין שלשה פעמים ובכל פעם יאמר יושב בסתר עליון וכו' עד ואראה
בישועתי)

(ויש נוהגין כשיזכורין מבית הקברות תולשין עשבים ואומרים)

ויציו מעיר בעשב הארץ (ויש שאומרים) זכור כי עפר אנהנו

(וזורקין העשבים מעל ראשם לאחוריהם ואומרים אתה גבור לעולם ה' מתים
מתים אתה וכו' עד ויזמן אתה להחיות מתים ואין מסיימין בברכה):

וילכו עם האבל לביחו לכחמו דכתיב טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית
משחה יאמר הק"ו למה ממני שהכחתי שמחתי במשכן והלכתי לאבל
נדב ואביהוא וכן הוא הראה פנים חולה לאבל שג' ותמת דבורה וכתיב וירא
אלהים אל יעקב:

(חפלה שיתפללו אלל אנ"ד וראש ישיבה כשהוא נופל למטה הבאים להתפלל עם
לה יענה ייביום צרה ישגכה שם אלהי יעקב: ישלח עזרה
מקדשו ומציון יסעדה: לא תאנה אליך רעה ויבט

לא יקרב באהלך: כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך:
 ופאהו ייורפא הושיעהו ויושעה באשר אמרת כי אני יי
 ופאהו: ויהא רעוא דתהא מכורך מפומא דקודשא בריך הוא
 ושכינתיה בכל מדה ומדה דיליה: ובגשר ספרן דיליה ובכל
 שמיהו דיליה ומארבע סמכין ושית דרגין דכורסיא: ומכל
 מארי מתכתא ומכל מלאכיא ומכל פמליא דיליה עלאי
 ותתאי שיערה לו ארכה וממכותיי ורפאהו ומנהורא
 דעתיקא קדישא יצמיח לו ישועה וברחמי הרבים ירחם
 עליו עם כל חולי ישראל הצריכים לרחמים וזכות תורתו
 יגן עליו לאמצו ורחוקו להחזיר לו בריאותו הטובה: להוסיף
 לקח להודות ולפסוק הודאות בישראל ולהרבות ישיבה עם
 תלמידיו ולהגות משמועותיו ומלמודיו לאורך ימים אמן
 סלה:

(ויתפללו אללו וילמדו עם כל הסדר בסימן א' והמתחיל מללאין אכחכא בסימן י"ב
 ואחר שסימן הלימוד יתחילו כטן המאמר המתחיל אמר רבי יהודה וכו' זוהר פרס'
 ויחי עד ואראהו בישועתי):

לו אמר רבי יהודה זכאין אינון צדיקיא כר קב"ה בעא לאתבא רוחי ליה
 ולשאבא ההוא רוחא כגויה דתניא בשעתא דקב"ה בעא
 לאתבא רוחיה ליה אי זכאה הוא כתיב והרוח תשוב אל האלהי אשר נתנה אמר
 רבי יוסי כר ההוא כר נש אתקריבו יומי * תלתין יומין מכריון עלוי בעלמא
 ואפילו צפרי שמיא מכריון עלוי * ואי זכאה הוא תלתין יומין מכריון עלוי בנן
 עין תאני כל אילין תלתין יומין נשמתייה נפקת מניה בכל ליליא וסלקאת וחמאת
 דוכתהא כההוא עלמא וההוא כר נשלא ידע ולא אשגח ביה ולא שליט בנשמתי
 כל אינון תלתין יומין כמה דהוה פקדמיתא דכתיב אין אדם שליט ברוח לכלווא
 את הרוח וגו' אמר רבי יהודה כר שראן אינון תלתין יומין צולמא דכר נש
 אתחשך ודיוקנא דאתחוי בארעא אתמנעת * רבי יצחק הוה יתיב יומא תר
 אפתחיה דרבי יהודה וחוה עציב * נפק רבי יהודה אשכחיה לתרעיה דהוה יתיב
 ועציב אמר ליה מה יומא דא משאר יומין אמר ליה אתינא לגכך למכעי מינך
 תלת מלין יחד דכר תימא מלי דאורייתא ותדכר מאינון מלין דאנא אמינא תימא

ספר החיים

לון מן שמו לאדכרא שמי * וחד רתוכי ליוסף ברי באוריתא * וחד רתזל לקברו
 כל שכעה יומין ותכעי בעותך עלי * אמר ליה טניין לך אמר ליה הא נשמתי
 אסתלקת מני בכל ליליא ולא אנהיד לי בחלמא כמה דהוח בקדמית * ועור רכר
 אנא מצלינא ומטינא לשומע הפלה אשנחנא בצולמי דילי בכותלא ולא חמינא
 ואמינא דהואיל וצולמא אתעבר ולא אתחוי * דהא כרווא נפיק וכריו דכתיב
 אך בצלם יתהלך איש כל זמנא דצולמא דכר ניש לא יתעבר מנייה יתהלך איש
 ורוחיה אתקיימא בגויה * אתעבר צולמא דכר נשולא אתחוי אתעבר מהגוי
 עלמא * אמר ליה וסתהכא דכתיב כי צל ימינו עלי ארץ אט' כל אין מלין דאת בעי
 עבידנא אבל בעינא מינד דבהווא עלמ' תכריר דוכתאי גכך כמה דהוינא כהא
 עלמא * ככה רבי יצחק ואמר במטו מינד דלא אתפרשנא מינד כל אלין יומין *
 אולו לגכיה ררבי שמעון אשכחורו דהוח לעי באוריתא זקיף עיניו רבי שמעון
 וחמא לרבי יצחק וחמי למלאך המות דהיט ורקיד קמיה * קס רבי שמעון אחיד
 בידיה דרבי יצחק אמר גוזרני מאן דרגיל למיעאל ייעול ומאן דלא רגיל למיעאל
 לא ייעול * עאלו רבי יצחק ורבי יהודה וקטיר למלאך המות לבר * אשנח רבי
 שמעון וחמא דער כען לא מטא זמנא * דהא עד תמינא שעתין דיומא הוח זמנא
 אותביה קמיה רבי שמעון והוח לעי ליה באוריתא * אמר לרכי אלעזר בריר
 תיב אפתחא ומה דהחמי לא תשתעי בהדיה * ואי יבעי למיעאל הכא אומארה
 דלא ליעול * אמ' רבי שמעון לרבי יצחק חמית דיוקנא דאביך יומא דא אי לא דהא
 תנינן כשעתא דכר נש יסתלק מעלמא אבוי וקריבוי משתכחין תמן עמיה וחמא
 לון ואשתמודע לון וכל אינון דהוח מדוריה גביהו כההיא עלמא כדרגא חד
 כלחו מתכנפי ומשתכחי עמיה ואזלין עם נשמתיה * עד אתר דתשרי באתריה
 אמר ליה עד הכא לא חמינא * אדהכי קס רבי שמעון ואמר מאריה דעלמא
 אשתמודע רבי יצחק לגבן ומאינון שבעה עינין דחכא הוא הא אחירנא ביה וחב
 לי נפק קלא ואמר כורסייא דמרי' קריבא בגדפוי דר' שמעון הא דירך הוא ועמך
 תיתי כומנא דתיעול למשרוי בכורסיך * אמר רבי שמעון ודאי * אדהכי חמי
 רבי אלעזר דהוח אסתליק מלאך המות ואמר ליה קופטרא דטפסא באתרא דרבי
 שמעון כן יוחאי שכית * אמר רבי שמעון לרבי אלעזר עול הכא ואחיד ביה
 ברכי יצחק דהא חמינא ביה דמסתפי * עאל רבי אלעזר ואחיד ביה * ורבי שמעון
 אחרר אנפיה ולעי באוריתא * נאים ר' יצחק וחמא לאבוי אמר ליה ברי זכא' חולקך
 בעלמא דין ובעלמא דאתי דהא בין טרפי אילנא דהייא דגן עדן אתייהב אילנא
 דבא ותקיף בתרין עלמין ר' שמעון כן יוחאי הוא דהא הוא אחיד לך בענפוי זכאת
 חולקך ברי * אמר ליה אכא ומה אנא התם * אמר ליה תלת יומין הוו דחפו אדרא
 דמשככך ותקיננו לך כיון פתיחן לאנהרא לך מארבע סטרין ואנא חמינא דוכתך
 וחריןא ואמינא זכאך חולקך ברי * דער כען כרך לא זכי באוריתא והא השתא

דין זמינין למיתו לנכך תליטר צדיקא חכריא ועד דהוינא נפקי אתער קלא
 בכלהו עלמין מאן סבילין אתעטרו כגיניה דרבי שמעון שאילתא שאיל
 ואתיהיב ולא דא בלהידוי רהא שבועין דוכתא מתעטרא הכא ריליה וכל
 דוכתא ודוכתא פתחין פתחין לשבעין עלמין וכל עלמא ועלמ' אתפתח לשבעין
 דהיטין וכל רהיש' ורהיטא אתפתח לשבעין כתרין עלאין ומתמן אתפתחו ארחין
 לעתיקא סתימא דכלא למחמי בהווא נעימותא עלאה דגורא ומחניא לכלא
 כמה דכתיב לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו מהו ולבקר בהיכלו היינו דכתיב בכל
 ביתי נאמן הוא אמר ליה אבא כמה זמנא יהיבון לן בהווא עלמא אמר ליה לית
 לן רשותא ולא מודעי ליה לכר נש' אבל בהלולא רבא דרבי שמעון תהא מתקן
 פתורא כמה דכתיב צאנה וראנה בנות ציון כמלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו
 וגו' אדהכי אתער רבי יצחק והוה הייך ואנפוי נהירין חמא רבי שמעון ואסתכל
 באנפוי אמר ליה מלה חרתא שמעת אמר ליה וראי סת ליה אשתמח קמיר
 דרבי שמעון תאני מהווא יומא הוה רבי יצחק אחר לכריה בירוי ולעילוי
 באודיתא ולא הוה שבקיה כד הוה עאל קמי רבי שמעון הוה קארי קמיה ת
 עשקה לי ערבני ;

(האלרא וטא פרשת האינונ)

תאני כהו' יומא דאתכנשו חכרייא לכי רבי שמעון והוה מסרר מלוי
 לאסתלקא מן עלמא והוה קמיה רבי אלעזר בריה ורבי אבא ושאר
 חכרייא והוה מליא ביתא זקיף עיניו ר' שמעון וחמא דאיתמלי ביתא ככי רבי
 שמעון ואמר כוסנא אחרא כד הוינא ככי מרעי והוה רבי פנחס בן יאיר קפאי
 ועד דברידנא דוכתאי אוריכולי עד השתא וכד תכנא אסחר אשא מקמי ומעלמין
 לא אתפסק ולא הוה עאל בר נש אלא ברשותא והשתא חמינא דאחפסק והא
 אתמלי ביתא עד דהוה יתבי פתח עיניו ר"ש וחמא מה רחמא ואסחר אשא ככית
 נפקי כלהו ואישתארו רבי אלעזר ורבי אבא ושאר חכרייא יתכו אבראי אמר
 רבי שמעון לרבי אלעזר בריה פוק חזי אי הכא רבי יצחק דאנא מערבנא ליה
 דיסרא מלוי ויתבי לגבאי זכאה חילקיה קס רבי שמעון ויתבי וחייך והדי אמר
 אן אינן חכרייא קס רבי אלעזר ואעיל לון יתכו קמיה זקיף ירוי ר"ש ומצלי
 צלותא והוה חדי ואמר אינן חכרייא דאשתכחו ככי אדרא יזרמנן הכא נפקו
 כלהו ואשתארו רבי אלעזר בריה ורבי אבא ורבי יהודה ורבי יוסי כרבי יעקב ורבי
 חייא אדהכי עאל רבי יצחק אמר ליה רבי שמעון כמה יאות חילקך כמה חידו
 בעי לאתוספא לך כהאי יומא יתיב רבי אבא בתר כהפוי ורבי אלעזר קמיר
 אמר ר' שהא השתא שעתא דרעות' הוא ואנא בעינא למיעל בלא כסופא לעלמא
 דאתי והא מלין קדישין דלא גליאן עד השתא בעינא לגלאה קמי שכינתא עד לא

ימרוך דהא כנריעותא אסתלקנא מעלמא ועד כען שמידין דזו בלכאי למיעל
 בהו לעלמא דאתי וכך אסדרנא לכו רבי אבא יכתוב ורבי אלעזר כרי ילעי ושאו
 חברייא ירחשון בליביהו קס רבי אבא מבתר כתפוי ויתבי רבי אלעזר בריה אמר
 ליה קום כרי דהא אחרא יתיב בהווא אתר קס רבי אלעזר * אתעטף רבי שמעון
 זיתיב פתת ואמר לא המתים יהללו יה ולא כל יורדי דומה לא המתים יהללו יה
 דכי הוא ודאי אינון דאקרון מתים דהא קב"ה חי אקרי והוא שארי בין אינון דאקרון
 חיים ולא עם אינון דאקרון מתים * וסופיה דקרא כתיב ולא כל יורדי דומה וכל
 אינון דנחתין לדומה בניהנם ישתארוך שאני אינון דאקרון חיים דהא קב"ה בעי
 ביקריהון * אמר רבי שמעון כמה שניא שעתא דא מאדרא דכאדרא אודמן
 קב"ה ורתיכו והשתא הא קב"ה הכא ואתי עם אינון צדיקיא דבנינתא דערן מר
 דלא אערענו באדרא וק"ב בעי ביקריהון דצדיקיא יתיר מיקרא דילי כמה דכתי'
 צירבעס דהוה מקטר ומפלח לע"ז וכיון דאזשיט ידיה לקבלי נביאה אתיבש ידיה
 דכתיב ותיבש ידו וגו' ועל הפלח לע"ז לא כתיב אלא על דאזשיט ידיה לעידווא
 נביאה * והשתא קב"ה בעי ביקרא דילהון וכלהו אתאן עמיה * אמר הא רב
 דמננא סבא הכא וסחרניה שכעים צדיקגליפן בעטרוי כל חד מויהרא דזיוגא
 דעתיקא קרישא סתימא דכל סתימין * והוא אתי למשמע בחרווחא אלין מלין
 דאנא אימא עד דחווה יתיב אמר הא רבי פנחס בן יאיר הכא אתקינן דוכתיה *
 אודעונו חברייא דהוה המן וקמו ויתכו בשיפולי ביתא ורבי אלעזר ורבי אבא
 קמיה * אמר ר'ש' אלו כמה דחוינא באדרא ראשתכחנא דכל חברייא הוו אמרי
 ואנא עמחון השתא אנא בלחוראי וכלהו צייתן למלולי עלאין ותתאין זכא' חולקי
 יומא דין :

פתח

רבי שמעון ודרש מקרא זה ברזי דאורייתא אני לרודי ועלי תשוקתו
 ואמר מלין סתימין ורוי ררוין * אמר ר' שמעון מסתכל הוינא כל יומא
 בהאי קרא דכתיב כה' תתהלל נפשו ודאי דהא נשמתי ביה אחיד ביה להטא ביה אהר דבקה
 ואשתדלת ובאשתדלותא דא יסתלק לאתרא * ישמעו ענוים וישמחו כל דני
 צדיקיא וזכאין דאתין עם קב"ה כלהו שמעין וחדאין השתא מתיבתא קדישא
 ובין כך גדלו לה' אתי ונרוממה שמו יחדיו * ודרש ר'ש' והקן תיקונא דמלכא
 עד דסיים בי שם צוה ה' את הכרכה חיים עד העולם * אמר רבי אבא לא סוים
 בוצינא קדישא למיטר חיים עד דאשתככו מילוי ואנא כתבנא סברנא למכתב
 שפי ולא שמענא לא זקיפנא רישאי דנהורא הוה סגי ולא הוה יכילנא לאסתכלא
 אדהכי אודעונא שמענא קלא דקארי ואמר אורך ימים ושנות חיים ושלו' יוסיפן
 לך * שמענא קלא אחרא חיים שאל ממך וגו' כל החוה יומא לא אפסיק אשא מן
 ביתא ולא הוה מאן דמטי לגביה דלא יכילו דנהורא ואשא הוה בסותרנא דכה'

החיה יומא * נפילנא על ארעא וגעינא * בחד ראזיל אשוא חמינא לכוצינא
 קדישא קדיש הקרשי' דאסתלק מן עלמא אתעטף שכיב על ימיניה ואנפוי חייכין
 קרבי אליעזר בריה ונטיל ידוי ונשיק לן ואנא לחיכנא עפרא דתחות רגלוי *
 בעו חברייא למכבי ולא יכילו למללא שארו בכיה חברייא ורבי אלעזר בריה נפיל
 תלת זמנין ולא יכיל למפתח פומיה לכתר פתח ואמר אבא אבא השתא תנוד
 חייותא צפראין מאסין משתקען כנוקבאן דימא רבא וחברייא כלתו שתיין דמא :
 קרבי חייא על רגלוי ואמר עד השתא כוצינא קדישא מסתכל' עלן השתא לאו
 חייא ערן אלא לא שתדלא ביקריה * קסרבי אלעזר ורבי אבא נטלו ביה וולג
 אשתמש ביה אלא רבי אלעזר ורבי אבא אתו טריקין ומארן טריסין רכפר דצפרי
 וטרריא והו בני מרוניא צווחין כקטירין דחשיבו ולא יתקבר תמן * בחד דנפק
 פורייא הוה סליק באוירא ואשא הוה להיש קמיה שמעו קלא עלו ואתו ואתכנישו
 לחילולא דרבי שמעון ובא שלום * ינחו על משכבותיהם עאל למערתא שמעו
 קלא במערתא זה האיש מרעיש הארץ מרגיו ממלכור כמרי פטרין ברקיעא
 משתכבין ביומא דין בניגך רנא רבי שמעון בן יוחאי דמאריה משתכח ביה בכל
 יומא זכאה חולקיה לעילא ותתא כמה גניזין עלאין מסתמרין ליה עלי' אתמר ואת'
 לך לקץ ותניח ותעמוד לגורלך לקץ הימין :

תא

חוי זכאין רוכאין לאתקשרא בצדורא דחיי אינון זכאין למחמי ביקריא
 עלאה רמלכא קדישא כמו דאת אמר לחוות בנועם ה' ולבקר כהיכלו
 ואינון מדורייהו יתיר ועלאה מכל אינון מלאכין קדישין וכל דרנין דלהון דהא
 ההוא אתרא עלאה לא זכאין עלאין ותתאין למחמי ליהה"ד עין לא ראתה אלה'
 זולתך :

תניא

כשעתא דנפיק נשמתיה כלתו קריבוי וחברוי דהתוא עלמא אוליין עפ
 נשמתיה ומחויין ליה אתרא רעדונא ואתרא דעונשא אי זכאה חוי חמי
 דוכתיה וסליק ויהיב ואתערך כעדונא דהתוא עלמא * תאנא ההוא זכאה דק"כה
 אתרעי ביה כרוזא קרו לי' תלתין יומין כיני צדיקיא כגתא דערן כלתו צדיקיא
 חדאן כלתו צדיקיא אתיין ומעטן דוכתיה דהתוא זכאה עד דייתי למדור ריודית
 ביניה * תניא זכאין אינון צדיקיא דיומחון זכאין ואשתארו לעלמ' דאתי זכאין
 דכד נפקין מהתברין כלתו ואתעבירו לבושי יקר לאתלבשא בהו וכרהוא לבושא
 זכאין לאתענגא מענגא לעלמא דאתי וכהוא לבושא זכאין לאחיא ולמיקם *
 וכל אינון דאי' לחו לבושא יקומן הה"ד ויתיצבו כמו לבוש זכא' חולקיהון דצדיקי'
 דעסקין באורייתא ומכטלין גזרין ומרעין בישין דלא ישלטו ר' עלמין ומתהפכיין
 סרת דדין לרחמים ועליהם נאמ' ואוהביו כצאת השמש בכבודתו :

(ואחר כך יאמרו רבון העולמים)

ה ב 2 5 רבון

לו רבון העולמים אנת הוא אלהא די בידיה נפש תא דכל
 חי ורוחא דכל בסר גבר אנש' הרופא לכל
 יתרואי עמו ואסותא די מרעין נאמנים ליה בדמתים מסי'
 השומע תפלוח כל פה' שמע בקלנא וענה יתנא בזכותא
 דאורייתא' ובזכות זוהר דבוצינא קדישא נהורא רבא רבי'
 שמעון בן יוחאי בשם שהוא פרק את רבי יצחק מדידה דמותא
 כך יתא פרוק (כי וני החולה הזה) מדידה דמותא ותוציא אותה
 מן עקא לתוחה ומחשוכא לנהורא ומן מרעין בישין לבריאות
 טבין לקים ביה רפאות תהי לשרד ושקוי לעצמותיה' ולכל
 בשורו מרפא' ובזכות דגרסינא וגמרינא ותנינא וקרינא
 דדכירנא שמהן קדישן אבהתנא אבות העולם ורעיא מהמניא
 דבוצינא קדישא וכל תנאי ואמוראי ולומדי תורתך הצדיקים
 והחסידים' בזכותם תקבל תפלתנו' ותשלח רפואה שלמה
 חיש מהר בעגלא ובזמן קריב בכל אבריו ותוסיף לו אריכות
 ימים ושנים טובים בשם שהוספת חיים טובים להוקיהו מלך
 יהודה ויוסיף בחצרך ללמוד וללמד תורתך ותקים בו ארך
 ימים אשביעהו ואראהו בישועתי:

(ויאמרו אלהיכו וכו' בסיון י"ב):

(כלותא דמארי אורייתא ומחיתא בני מרעיתא במסירתא כשמתו יטה' וידיו ויוקוף
 עשר אלבעותיו ויאמר)

לח יהי רצון מלפניך שיהא שלום מנוחתי' יהא רעוא
 מהק' בה ושכינתיה בכל מדה ומדה דיליה ובעשר
 ספירין דיליה נבכל שמהן דיליה ומארבע סמכין ושירת דרנן
 דכורסינא ומכל מארי מתיבתן ומכל מלאכי' ומכל פלטיא
 עלאי ומכל פמלי' תתאי דתאיד לי מנהורא דעתיקא
 קדישא

קדוּשָׁא בְּשֵׁם אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה שְׁתּוֹפִיעַ נָא בְּהַמּוֹרֶחַמְךָ
 עָלַי וְעַל נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי וְיִהְיֶה חֶשׁוֹב וּמְקַבֵּל לְרִצּוֹן לְפָנֶיךָ
 צְעָרִי וְיִסוּרֵי גּוֹפִי עִם יְצִיאַת נִשְׁמָתִי בְּעוֹלָה וּמִנְחָה לְכַפֵּרָה עֲרֹ
 כָּל חַטָּאתִי וְתֵצֵא נַפְשִׁי בְּקֶדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ עַל קֶדְשֶׁת שְׁמֶךָ
 הַגָּדוֹל הַמְּחַיֶּה אֶת כָּל־בָּלֵם וְלִפְיוֹס כָּד אֶחָד מֵאֲרָבַע אוֹתוֹת
 שֶׁל כָּל אֶחָד מִשְׁלֹשָׁה שְׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים הַיְיָ אֱהִיָּה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 וַיֵּאִירוּ כָּל־סִיחֵי בְּעוֹלָמוֹת אֲצִילָה בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה כִּיד
 הַמַּלְךְ בְּלִי מוֹנֵעַ וַיְחַדְוֵהוּ תַמִּים מִדַּת לִילָה בְּיוֹם וּמִדַּת יוֹם
 בְּלִילָה וְחִבְרַת אֶת הָאֵהֱל וְהָיָה אֶחָד וַיֵּצֵא גֵּא חַפְץ מִכְתָּר
 הַדְּחָמִים דְּרָךְ נְתִיבוֹת הַמַּחֲשָׁבָה וְהַבִּינְנִי גֵּד לְתַךְ וּגְבוּרַתְךָ
 וְאֶת־פָּאָר בְּנִצְחַת הוֹרֵךְ וְאֶת־יִסוּד בְּמַלְכוּתְךָ וְאִם אֲצַטְרֵךְ מִים
 לְטַהֲרָהּ יֵצְאוּ מִים חַיִּים מִרְחוֹבֵת הַנְּהַר לְקוֹ הָאֲמֻצְעֵי מִיֵּין
 לְבוֹעוּ נְהַר פְּלִגְיוֹ וּמִעֵין מִבֵּית יֵיֵצֵא וּמִנְהַר הַיּוֹצֵא מִעֵדֵן
 לְהַשְׁקוֹת אֶת הַנָּהָר בּוֹ אֲטַבּוֹל וְאֲטַהֵר וְתוֹצִיא נִשְׁמָתִי בְּנִשְׁקוֹת
 פִּיךָ וְתַעֲלֶה אוֹתָהּ מִתּוֹךְ חַי עוֹלָמוֹת דְּרָךְ יְרִידָהּ תִּהְיֶה
 עֲלִיתָהּ וְתַפְתַּח לָהּ שְׁעָרֵי צָדֵק לְעֵלוֹת לְבִנְיָ עֲלִיָּה וְתִכְרֹר
 לְהַמְנֶה יָפָה בְּמִשְׁכֵּיֹת הָאוֹרָה וּמִשְׁמָן אַפְרָסִמוֹן וּמִטַּל חֶרְמוֹן
 וּמִיֵּין הַמִּשְׁמֵר תִּרְבֶּה חֶלְקִי וּבִשְׂי עוֹלָמוֹת תִּמְלֵא אוֹצְרוֹתֵי
 וְלִחַי עוֹלָם הִבָּא תַתֵּן לִי חֶלְקִי בְּלֹא קֶצֶבָה וְנַחֲלָה בְּלִי מְצָרִים
 וְתִצְוֶה לְיוֹפִי אֵל שֶׁר הַתּוֹרָה וְלִמְלָאכְיָה הַקְּדוּשִׁים הַמְּמוֹנִים עַל
 תּוֹרַתְךָ שְׂיֵאִירוּ עֵינֵי בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנָה וּבְכַתְלֵמוֹד בְּחֵלְכוֹת
 וְאֲגִדּוֹת וּסְתָרֵי תּוֹרָה לְלַמְדֵּנִי וְלְהַבִּינְנִי בְּלִפְשׁוֹתֵי תּוֹרָתִי
 בְּהַתְגַּלוֹת לִי בְּרִזְיָה וּסְתָמוּיָה וּסְתָמְרִיָּה וּבְסוּדוֹתֵיהָ הַעֲלוּנִים
 וְעֵינֵי יֵאִירוּ בָהֶם וְעַפְעַפִּי שִׁירוּ בָהֶם וְנִשְׁמָתִי תִיחַדֵּךְ וְנַפְשִׁי
 תִּפְאָר אַחֲרֶיךָ אֶפְרוּחֵי בְּקֶרְבִי יִשְׁחַר לְשִׁמְךָ וְאֵלֶךְ בְּאוֹר
 חַבְשָׁמָה הַטְּהוֹרָה אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה וּבְגֵרֵי יִשְׁעֵי תִּדְבִישְׁנִי

וּבְצַעֲיָהּ צִדְקָה תַעֲטֶרנִי וּמָרָם תִּלְקַח נַפְשִׁי מִגּוֹפִי יִהְיֶה תִלְמוּדִי
 סְדוּר וְשִׁגוּר בְּפִי וְלֹא אֲכַוֵּשׁ בְּשַׁעֲרֵי פִלְטֶרְךָ בֵּין מַלְאֲכֵי אֵשׁ
 בְּיַשִּׁיבָהּ שֶׁל מַעְלָה יִהְיֶה מוֹשְׁבִי וּזְבִנִי לְנוֹעַם רִוֵי הַתּוֹרָה
 הַקְדוּמָה וְיִתִּיחַד שִׁמְךָ כִּי לְהִיֹּת מַעֲטָה תְהַלֵּךְ וְגִזְרֵי תִפְאָרְתָהּ
 וְאֹזְבָה לְטִיִל בְּתַעֲנוּגַי חֲצֵרְךָ וְלִדְאוֹת בְּטוֹבַת צְפוּנֶךָ וְלַעֲמוּד
 וְלִשְׂרֵת כָּל הַיָּמִים לְפָנֶיךָ וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקֶרְבִי וְעֵינַי תִּרְאֶנָּה
 בְּשִׂמְחַתְךָ בִּירוּשָׁלַיִם וְצִיּוֹן עִם בְּנֵי סִיּוֹת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ כְּהוֹד
 וְהִדָּר וְהִנְצַח אֶפְרַיִם וְנֻגְגָה אֵשׁ לְהַכְרֵה הַדְּבֵק בְּחֶשֶׁק הָאֱהָבָה
 וְחַיֵּי הָעוֹלָם הֵבֵא וְתַעֲלֵנִי כַחֲבֵה אֶל מַעוֹן קִדְשֶׁךָ הַטּוֹב שְׂאִין
 לוֹ קִצְבָה וְאֶפְטוּר בְּאֵהֱבָה רַבָּה וְגוֹפִי יִנּוּחַ וְיִשְׁכַּב וְיִישָׁן וְיִשְׁכּוֹן
 בְּקֶרְבִי וְתִשְׁפִיעַ לִי מִשְׁפָּע גִּשְׁמַתִּי מִטּוֹבָה אֲשֶׁר תִּטְּיֵב עִמָּךְ
 וְאֵל יִשְׁלוּט בִּירְמָה וְתוֹלְעָה וְלֹא חֲבוּטָה קְכֹר וְלֹא שׁוּם צַעֲד
 בְּעוֹלָם וְחַתִּימִים בִּי יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְבְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם
 וְנִשְׁמַתִּי תִהְיֶה צְרוּרָה בְּצִוּר הַחַיִּים וְאֹזְבָה לְחַיּוֹת עִם מִתְקֵי
 הַשְּׁלָמִים וְיִהְיֶה גִזְרֵי לִי בְּקֶץ הַיָּמִין

(ויכון עלמו נכונה גדולה למסור כשמסו ביד הק"ה בה באהבה וואמר)

יִי אֲחָד וְשִׁמּוֹ אֲחָד אֱהִי הוּא הוּא הוּא וְהוּא הוּא הוּא יִהְיֶה הוּא
 מִמִּית וּמִתִּיה לְפָנָיו לֹא נוֹצֵר אֵל וְאֲדָרִי לֹא יִהְיֶה

לט

אֲנִי בְּכַח גְּדוּלַת יְמִינְךָ תִּתִּיר צְרוּרָה
 קִבְּלֵ רְגַת עִמָּךְ שֶׁנִּבְנוּ טַחְרָנוּ נוֹדָא
 בְּאֵ גִבּוֹר דּוֹר שִׁי יַחֲדוּךָ בְּכַבֵּת שׁוּמְרִים
 בְּרַכְּסֵי טַחְרָם רַחֲמֵי צִדְקָתְךָ תִּמְדֵי גּוֹמְלִים
 חֲסִין קְרוֹשׁ בְּרוּב טוֹבֵךָ נִהַל עֲדָתְךָ
 יַחֲדֵי גֵאָה לְעִמָּךְ פְּנֵה זֹכְרֵי קִדְשָׁתְךָ

שועתינו

שועתינוקבל ושמע צעקתינו יודע העלומות שקוצית:
 ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: בידך אפקיד רוחי
 פדיתה אותי יי אל אמת: בשם צמכר תקבר נשמתי
 ותליכה לרשון בגן עדן: מת יקר חסדך אלהים וכני אדם בצל
 בגפיד יחסיון: ירוין מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם: כי עפך
 מקור חיים באורך נראה אור: כל הנשמה תהלל יהי הללה:
 שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

(ויאמר פתחו לי שערי צדק וכו' בסיומן כ"ה)

השם אמר כ"ד הוא השם היוצא מסוף פסוקי פרשה ראשונה של בראשית עד
 יוסף אחר: והוא עולה כמנין דשן ועל ירו ילך נשמתו בשלום לאותו מקו
 ששמו דשן: ואז מה טוב ומה נעים חלקו ובורלו: וכשיאמר אנה בכת יכוין וישנות
 בששה שעות הכתובים מהלך: אבל ח"ו לאמרם וכל שם הוא מששה אותיות נגד שש
 כנפים שש כנפים רוי התורה לאחד ויוצאים משבעה פסוקים נגד ימי בראשית
 ולהראות לעולם שכלו שבת והם מדת הלוחות שש טפחים שכוללים ששה חלקי
 התורה וכנגדה שיתא סדרי מששה שעל ידיהם זוכה לרב טוב ואשרי מי שבא לכאן
 וסלמודו בידו:

(הנאים אלל אב"ד כשהוא בוסס יעמדו אלל מטתו באימה וכיראה ויאמרו בלשן)

מ בְּהַרְמְנִיהַ דְּמַלְכָּא עֵתִיקָא קְדִישָׁא עֵתִיקָא דְּעֵתִיקִין
 דְּמַטְמָרָא סְתִימָא דְּבִלְהוּבְרִשׁוּתָא דְּאֹרִיתָא
 גְּלִפְוִן שְׁמֵהּ קְדִישִׁין דְּנְהוּרִין וְזֵהִירִין אֲתוּיִן וְנִקְדוּיִן וְתִגִּין לְעִילָא
 וְבוּצִינִי דְּנְהוּרָא רַעִי מְהִמְנִי סְמִי מְרַכְבְּתָא בְּנִי עֲלֵיהּ נִשְׁמַתָּא
 חִירָא וְיִחִידָא מְלֵאכִין קְדִישִׁין אֲרָאִים וְחֻשְׁמֵלִים שְׂרָפִים
 וְאֹפְנִים חִוּוֹת וְכְרוּכִים אֲרַבְעַפְנִים לְחַדָּא דְּסַחְרָנָא דְּתַלְתָּא
 סְטְרֵי דְּעַרְסָא וְעַל רְאִשֵׁיהּ נֹרָא דְּשִׁבְיָתָא דְּמַרְיַע מַסְעָדָא
 בְּרַעוּתֵיהּ קְרִיבָנָא לְהַכָּא בְּאֲתָרָא דְּחִילְתָּא תְּקִיפָא וְקְדִישָׁא

בְּחִילָהּ וְרַעְיָהּ לְהַתְּעָרוּתָא בְּצִלוֹתָא אֲהַבְתָּ עוֹלָם חַי עוֹלָמִים
 וְלַעֲלֹא בְּנֵי יִנְחָא נְטִילְתָּא הַתְּבַנְּשׁוּ הַתְּבַנְּשׁוּ דְתִכִּין קְדִישִׁין
 וְנִשְׁמַת עֵתִיקִין גְּלִיפִין בְּעִטְרָא דְאֹרִיתָא הַקְּרֹאִים וּמִזְמָנִים
 לְהַדוּלָּא דְרַבְנֵי בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֵתִידִין לְהַבְּלָא נִשְׁמַתָּ
 שְׁלוֹמֵכֶן יִסְגָּא דְאֲתִיתוּן לְהַכָּא רוֹאִין וְאִנּוּן גְּרֹאִין בִּינֵיכֶם
 הַשְׂכִּינָה שׁוּרָה אֲתֶם כֹּל כִּסְ בְּחֵדוֹתָא וּכְחִינְגָא עֲלִיתָא וְאִנְחָא
 גִּשְׁאֲרֵנָּה בְּצוּקָה וְצָרָה אֲנָא רַבּוּן כֹּל עַל מִן קַח גִּשְׁמַתָּ
 בְּחַבִּיבוֹתָא דְנִשְׁיֻקְתָּא וְהַעֲלוֹתָהּ לְעָרוֹן גִּנְתָּא לְאַחַסְנָתָא
 יְדוֹתָת עֲלָמִין בְּעֲלָמָא דְאֲתָא נְהִרִי אֲפָרְסִמוֹן גִּידָא לְקַדְמוֹתָא
 מִחֻקְלֵ תְּפוּחִין לְהַטְעִימָה לְאַתְבְּסָמָה בְּמַרְקָחָתָא וְלַחִינְגָּא
 בְּחִינְגָּא דְמִטְרוּנִיתָא אֲתִקִּין לִיה מְנַרְתָּא נְהוּרָא וּפְתוּרָא
 דְבִרְכָתָא הַשְׁקִיחוּ מִיַּין דְּמִשְׁמַרְתָּא בְּעִנְבָתָא וְעַרְסָתָא
 דְנִכְבְּדָתָא לְקִשְׁטָא בְּקִשׁוּטִין דְּמַלְכָתָא לְלִבְשֵׁיה בְּלְבוּשָׁא
 דְרַבְּנוּתָא לְהַעֲלוֹתָא בְּעֲלָא דִירְתָּא וְאַחְסִין לְנוּ זְכוּתֵיהּ
 לְדָרָא דְרָתָא:

מא ואח"כ יאמרו אבא נכח בסימן ל"ט עד ב' ש' כ' מ' ל' ו' ואח"כ יאמרו
 כל הסדר המתחילה ה' בסימן כ"ח עד במירה ו' ואח"כ יאמרו
 יגדל אלהים חי וכו' ארון עולם וכו' שמע ישראל: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם
 ועד ג' פעמים ה' הוא האלהים ו' פעמים כנגד ו' רקיעים שהם זה למעלה מזה
 על כן יאמרו כל פעם בקול רם מעט יותר ויכוונו שיאמרו שמע ישראל ביציאת
 כשמתו באחד:

זב וכל מי שהוא אצל מיתת שלמיד חכם אל יראה פני גיהנם ויזכה לראות
 פני השכינה שכ' וחי עוד לכנח לא יראה השחת כיוצאה חכמים
 ימותו ההוא יומא דאשכבתיה דרבי נפק' בת קול ואמרה כל מי דהוה באשכבתיה
 דרבי מוומן לחיי עולם הבא ההוא כובס כל יומא הוה אחי קמיה דרבי ההוא יומא
 לא אחי כיון דשמע הכי סליק לאינרא ונפל לארעא ומית ונתה בת קול ואמרה אף
 ההוא כובס מוומן לחיי עולם הבא:

והניא חכם שמת הכל כקרוביו הכל קורעין עליו הכל מספידין עליו וכו' על כן
 בין מי שהיה במיתתו בין שלא היה במיתתו קורעין בפניו כנגד בכל מקו

שרצה וסולל בו ביו' ומאחה למחר והוא שהיה אב"ד או שלמד ממנו רוב חכמתו • פי
מקלין עתה פומבנו בדין קריעה ואבילות על חכם על בן על שאר חכם אינו קורע
אלא אם כן מי שהוא אצלו בשעת מיתתו • רק על אב"ד קורע בשעת שמועה או
בספדו אם הוא בתוך ל' כלעיל :

עת לבבות ועת לספור

מג וצריך האדם לבכות ולקונן ולהספיד על מיתת חכמים אמר רבי יהושע
בן פוי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא כל המוריד דמעוות
על אדם כשר הק"נה סופרן ומכיתן בבית בנויו שנאמר גודי שפרת אהיה שימה
דמעתי בנאדך • תניא מפני מה בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים מפני
שלא נבה והתאבל על אדם בשר שכל הבוכה ומתאבל על אדם בשר מוחלין לו כל
עוונותיו בשביל כבוד שעה • וכן כתיב בכדב ואביהו וכל בית ישראל יבכו את
השרפה אשר שרף ה' ופי' רש"י מכאן שצרתן של תלמידי חכמים מועלת על הכל
לבבות ולהתאבל עליהם :

ומצוה גדולה להספיד על המת כראוי ומצותו שירים קולו לומר עליו דברים
המשבירים את הלב בדי להרבות בבכי • ועתה בזמננו בטל המנהג
הספד המקוננות והמעוננות בפה ובחלילין רק דורשין עליהם בביתו ובבית
הקברות ומזכירין שנתו ומדות טובות שהיו בו ומי שלא היה בו כלל יכול לדבר עליו
דברי תורה כדי שיגנו עליו ולא יוכור מעשיו כלל • ובן לכשים דורשין עליהן
ומזכירין מעשיהם כראוי להן וכן על בחור שהוא גדול ולא על קטן שאינו בר מצוה •
וחכם ואלוף ונאמן שהיה אב"ד וראש ישיבה מכניסין האמה לבי' המדרש ומכיתין
האמה במקום שהיה דורש ומספידין אותו שם ודורשין תלמידיו עליו וכל
החכמים • וגם בבית הקברות וכן בינו ו' וביום ל' ועד י' בחודש משכיבין ומבקירין
אותו • ואחר הקבורה כל הקהל הולכין לבית הכנסת וחכם דורש בכבוד המת ודברי
כבושין ואחר הדרשה כל העם יושבין מעט על הארץ והוא הספדו • ובכל מקום
שמגיע שמועה והוא בתוך שכתו גזרין תענית ליום מיוחד והולכין לבית הכנסת
והחכם דורש בכבודו ואחר כך יושבין מעט על הארץ והיו דעין אותו ראוי להם ביושר
להתאבל עליו ולהוריד עליו דמעוות ולספור בשנתו וכל מה שיוצא עין משמועה יאמרו
עמו :

ובית מדרשו בטל כל שנעשה ותלמידיו דורשין כל שצפה בבית הכנסת בכבודו •
וכל שאר הדברים שהיו עושין בהספד ובאבילות לחכם הכל בטל בעוונות
בזמננו כי גברה הזרות והאבילות ואנדה חכמות חכמים ומפני הרעה האסף
הצדיק • על כן במעט ההספד שאנו נוהגין אין לולול בקס ויבכה ויקונן בלש
ויתאבל על מיתת צדיקים :

דבצן חמה לוקה על אבבית דין שמת ואינו נספר בהלכה רצה לומר שאינו
 מבטלת התבואה ורעב בא לעולם כמו הרעב בימי דוד על שלא הספידו על
 שאול בהלכה וכן ביהושע נעש עליהם ההר להרגן על שלא הספידו ליהושע כראוי
 אמר רבי יהודה אמר רב כל המתעצל בהספדו של חכם ראוי לקוברו בחייו ואמר רבי
 חייה בר אבא אמר רבי יוחנן כל המתעצל בהספדו של חכם אינו מאריך ימים מדה
 בכנר מדה בדלית' בפרק רבי אליעזר האורג' ובמדרש אבכיר אמרו עליו על
 מתושלח שהיה שונה תשע מאות סדרי משנה כיון שמת שמעו קול רעש ברקיע שהיו
 עושין לו הספד והיו יורדין דמעות מעיני החיות על מקום פטירתו כיון שראו כך
 עשו לו הספד מלמטה ואמר רב ויהי לשבעת הימים ומי הצול היו אילו ימי
 אבילות של מתושלח למדך שהספידם של דריקים מעטבין את הפורענות לבא:

כי דוגה הק"ב וחביב לפניו שוספרו על מיתת הדריקים וכן תמו רבנן בשעת
 פטירת חכם כל העם חייבין בהספדו שנאמר ושמואל מת ויספדו לו כל
 ישראל וכתיב וימת שמואל ויקבצו כל ישראל ויספדו אותו ובב"מ פ"ז כי נח נפשיה
 דרבה בר נחמני ספרוהו תלתא יומי ותלתא גילותא בקאו לפרוש נפל פיתקא
 מרקיע כל הפורש יהא בכדוי ספרוהו עד שבעה יומי נפל פיתקא מרקיע לבו
 לבתיכס לשלוס:

וכל זמן שהדריקים בעולם טובה בעולם והלדיק נחפש בעון הדור בי מפני
 הרעה נאסף הלדיק וקשה מיתת הדריקים כיוס שנא השמש בזהרים
 ומראה הק"ב במיתת הדריקים מופתים בעולם בשמת רבי יעקב בר אחא
 אשתמיאו כוכביא ביממא וכן בהרבה כדלית' בפרק ואלו מבליחין והוא בדי שישימו
 על לבם להספיד עליהם והספר הוא יקרא דחיי ודשכני על כן ראוי לספד
 בשביל כבוד האת ובשמל קרוביו ויהיה שכרו דיספר יספרו אותו למטה ולמעלה:

וקשה מיתת הדריקים יותר מכל הקללות שנתוכחה ומחרבן בית המקדש
 דבתיב שס ותרד פלאים והפלא ה' את מכותך אבל בסילוקן של דריקים
 פתיב הנכי יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא וכל כך למה ואברהם חכמה
 חזקמיו ובינת נבוכיו חסתתר מלך שמת נמצא כיוצא בו חכם שמת אין לבו כיוצא בו:

אמרו לצדיק כי טוב כי פרי מעלריו יאכלו

מר בשעה דנפיק פורייא דרבי שמעון בן יוחאי הוה סליק באוירא ואשא
 הוה ליה קמיה שמעו קלא עולו ואתו ואתכבשו להלווא
 דרבי שמעון בן יוחאי יבא שלום ימחו על משכבותם כמה נייחא לפני הק"ב
 להספיד על החכמים ואיתא בירושלמי פרק המצניע שהגדול והכבוד ראויין לכל
 עוסקי' בתורה והוא קודם לכהן העובד בבית המקדש וכל מי שעומד ומשמע
 לתלמיד חכם כאילו עומד ומקבל פני השכינה דכתיב והיה כל מבקש ה' משה און

כתוב כאן אלא ה' מאן כל המבקש רבו כאילו מבקש לשכינה :

וגדולים זדיקים במיתתן יותר מבחייהן מאליהו ואלישע שאמר לו אם תראה אותי לוקח מאתך יהי לך כן כפירוש רש"י אז אוכל לעשות לך יותר ויותר ואם אין לא יהיה שאין היכולת בידו וכן אלישע בחייו היה שוכב עזמו על הילד שבע פעמים להחיותו ובמותו מיד כשננע בו איתו האים חיה :

ואמרו חכמים יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב מי שהשלים עבודתו עדי ערב עד מיתתו שאז תורה לו השמש לעולם הבא . מרגלא בפומי דרב לא כעולם הזה עולם הבא עולם הבא אין בו לא אבילה ולא שתיה ולא פריה ורביה ולא משאומתן ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות לא זדיקי' יושנים ועטרותיה' בראשיהם וכהנים מזיו השכינה שנאמר וישו את האלהים ויאכלו וישתו . וכן אמרו חכמים טוב' שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי עולם הזה . אמר רבי יהודה בשעה שגשמת הגדיק רוצה לזאת שמחה והגדיק בטוח במיתתו כדי לקבל

שברו :

ותלמיד חכם שנפטר הוא תשמיש קדושה במו תיק של ספר תורה וגם ספר תורה שבלה . גוכוין עמו אמר רבי יעקב ובכלי חרש למען יעמדו ימים רבים . וראוי לתלמידיו שדורשין עליו ולספר בזוהר ומה שיודעים משמועתו יאמרו משמו כמו שאמר רוד אבורה באהלך עולמים וכי אפשר לאדם לגור בשני עולמות אלא שיאמרו דבר מפיו בעולם הזה או שפחותיו דונבות בקבר שכאמר רובב שפתי ישינים . רבי חנינא בר פפא ורבי סימן חד אמר כהדין דשתי קונדיטון חד אמר כהדין דשתי חמר עתיק אף על גב דשתי ליה טעמיה בפומי' בדאית' בירושלמי שקלים ובילקוט תהילים וביבמות דף כ"ו :

ואשרי למי שלמד התורה בע"ה שישמח או בע"הב לגשמתו ולגופו בקבר בי זה הוא שיקח עמו מכל עמלו כי הא דרב יוסף בריה דר"ב הלש ואתכניד בי הדר אמר ליה אבוה מאי חוית אמר ליה עולם הפוך ראיתי עליוניש למטה ותחתונים למעלה אמר ליה בני עולם ברור ראית ואנן היכי חויתנן תמן אמר ליה בי סיבי דחשבינן הבא חשבינן החס . ושמעתי שהיו אומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו כדאיתא בפסחים פרכ"ג . ובמדרש שיר השירים דף כ"ג כל העוסק בתורה בע"ה אף בע"הב אין מניחין אותו ליטן אלא מוליכין אותו לבית מדרשו של שם ושל עבר ושל אברהם יצחק ויעקב ומשה ואהרן ועד היכן עד ופשיטי לך שם כשם הגדולים אשר בארץ . ובחלק דף כ"ו ששים המה מלכות אלו ששים חבורות של תלמידי חכמים שיושבין בנג עדן וכו' פחת עץ החיים ועלמות אין עספר אין קץ עס לתלמידים וכלם דורשים מטעם אחד מגורה שזה אחד מקל וחומר אחד וכמלא מי שלמד תורה בע"ה הוא אחד המרבה ואחד הממעיט יוכה לרב טוב הצטן

לזדיקים :

ובל

תורה שלומד האדם בע"ה הוא לו כמפתח לפתוח הדלת לכנוס בטורקלים גדולים וחשובי' כך על ידי אותיות התורה הפשוטי' יגלו לו ספ' רוי' התור' הנחמדים ויזכה לאור מאור התורה. ואמרו חכמים כל המעשיר פניו בעולם הזה על דברי תורה הק"ה מבייק ויוו לעולם הבא. וכן כל המרעיב עצמו על דברי תורה בע"ה הק"ה משניעו לע"ה שב שאל' ירויון מדשן ביתך וגחל עדיך תשקם: **ובבראשית** רבה פרשה ס"ב וס"ר פרשה נ"ב כתיב עו והדר לבושה כל מתן שכרן של צדיקים מתוקן להם לעתיד לבא ובשעת סילוקן של תלמידי חכמי' הק"ה מראה להם מתן שכרן ונפש' שבעי' והם ישיבים כרי שיטמחו צמיתתן. וכן אמר רבי שמעון בן יוחאי פרשת ויחי צדיקייא איית להו למחדי ביומא דמסתלקימן עלמא יוכי להו יקרא עילאף איהו דמטרוניתא אחת לאובלא לן להיפלא למחדי בהו כל יומא דק"ה לא אשתעשע אלא בכשתהון לצדיקייא וכו' = וכן הראה הק"ה לרבי אבא תלת עשרי נהרא אפרסמוכא דכיא ואמר אחי אמרתי לדיק יבעתי לסי' עולמו' כמכין רי"ק והנה הוסיף עלי' הק"ה גס אילו נהרי אפרסמון ואמרו במדרש משלי על פסוק לא ירעיב ה' נפש צדיק מלמד שאין הצדיקי' כפטרי' ימן העולם עד שהק"ה מוחל להם עוכותיה' ותלמיד חכם אם כעלם ממנו דבר אחד ימתלמודו מלאכי' שרת באים וסודרין אותו לפניו בשע' פטירתו כדי שלא יהא לו בושת פנים לע"הב:

ובמדרש

תחומא אמר רי' כל בשלשה מקומות שמענו שאר' משמיע תלמודו בשעת מיתתו ובילקוט ישעיה רמור' ג' כי אדם שיושב בישיבה של ימטה יושב גם בישיבה של מעלה. וכמו שאדם לומד התורה בפלפול בעולם הזה כך יזכה לע"ה כדאית' בסוטה ידיו רב לו שיהיו מעלין אותו למיתבתא דרקיב ולמסקול ולמטרח בשמעתא וממעשה דרבה בר נחמני שנתבקש בישיבה של מעלה כדאיתא בב"מ פ"ו:

ובזוהר

פרשת וישב דף קפ"ה אורייתא לא איתנשי מדמיכי עפרא דהא כרין ינדעון כל ההוא אורייתא דשנקו כד יסתלקי מהאי עלמא וכל מילין מודכאין יתיר מכמה דהוה בהאי עלמא דהא כל איבון דאיבו לא יכיל לאדבקא לון כדקא חוי ואיבו אשתדל בהו כולהן עיילין באעוהי מתקנן ואורייתא תמלל ביה והייבנו דכתיב והקיונות היא תשייך. וכן אמר רבא ליגראם איפא אע"ג דלא ידע מאי קאמר ולגרום אינש בע"ה והדר לסבור בע"ה. ולגראם איכיש ואף על גב דמשתבח ואף על גב דלא ידע מאי קאמר שחאמר גרסה נפשי לתאבה גרסה כתיב ולא כתיב טחנה. פרק א' ע"ו:

ובפרק

הפועלים מאי דכתיב קטון וגדול שם הוא וכי לא יהעינן קטון וגדול שם הוא לא כל המקטין עצמו על דברי תור' בע"ה כעשה גדול לע"הב ועבד חפשי' מאלוניו כל המטיס עצמו כעבד על דברי תורה בע"ה כעשה חפשי' לע"הב: ואמר

ואמר ר' יונתן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מדברי תורה אפילו בשעת מיתה שב' ואת התורה אדם כי ימות באלה אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה שנת פ"ט: **ובישודר** טוב מזמור י"א ישראל יחזו פניו או שבע כיתות של דריקים שכן כתיב והמשכילים יוהירו בוהר הרקיע כחמה וכלבנה כרקיע וכוכבים כדריקים וכששנים וכלפידים וכו' ופ"א דמגילה א"ר לעזר בר חנינה עתיד הק"ב לה לעשות עטרה לכל דריק ודריק וכו' ובפ' השואל כי הולך האדם אל בית עולמו א"ר יצחק מלמד שכל דריק ודריק עושין לו מדור לפי כבודו. ובפ' הפועלים ואל מעונת' ירצונו אין כל דריק ודריק שאין לו מדור בפני עצמו:

זברי בן לוי ור' יהושע ורבי יוסי בן פרטא פלתיהון אמרין אילין קרייא כד דמך חד מנהון אמר על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא כי בו ישמח לבנו וגו' ואוחרכא אמר תערוך לפני שלחן כבוד דוררי. וישמחו כל חוסי בך. ואוחרכא אמר מה רב טובך אשר פגנת ליריאיך. הוי בשעת סילוקן של דריקים מהעולם הקב"ה מראה להן מתן שכרן. בן עזאי אומר יקר בעיני ה' המותה לחסידיו ואימתי הקב"ה מראה להן שכרן שהוא מחוקן להם סמוך למיתתן הה"ד המותה לחסידיו לפיכך ותשחק ליום אחרון. ובוהר שיר השירי' כד בר נש זכאי נפיק מהאי עלמ' פתחין ל' תליסר תרעיה דרזי דאפרסמוגא דכיא דרזא דחכמתא עילאה תליה ביה וכו'. ור' יהושע בן לוי אשכח לר' שמעון בן יוחאי דיתיב אסתריה סכתא דפיוא וכו':

אמר רבי יוסי בן שאול בשעה שהדריק כפטר מן העולם אומרים מלאכי השרת לפני הק"ב רב"ש דריק בא. אמר הקב"ה יבואו דריקים ויאלו לקראתו יבא שלום יבואו על משכבותם: אמר רבי אלעזר בשעה שהדריק כפטר מן העולם ב' כיתות של מלאכי השרת יאלו לקראתו אחת אומרת לו יבא שלום ואחת אומרת הולך ככוחו ואחת אומרת יבא שלום יבואו על משכבותם:

כתיב ויקרבו ימי דוד למות וכי ימים מתים אמר רבי שאול בר נחמאי דריקים שמתים ימיהם בשלים והם קיימים וכה"א יעלו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם רוממות אל בדרוכם הא למדת שאפילו במיתתן מרוממין להק"ב וכה"א כי החיים יודעין שימותו אילו הדריקים שאפילו במיתתן נקראים חיים שנא' וכניהו בן יהוידע בן איש חי וכי כולי עלמא בני עמי מינא. אלא בן איש שאפילו במיתתו קרוי חי. וכן בעקב ויקרבו ימי ישראל למות והוא קיים. ומה שאמרו יעקב אבינו לא מת רצה לומר במצרים לא מת ושכב כישן ובמערת המכפלה יראה נשמתו אחר שהרם ראשו וזוהי נקם בעשו ומקווי' למה אשכל גם שניכ' יוס' א' וכן הנטיחו הק"ב בה אכבי ארד עמך וגם אעלך מה ירידה בחיים אף עליה בחיים ובמצרים ויאסף רגליו אל המטה משום דיוס היה קובל עליו כדאית' בספרי ומה דחנטו לא בנופו אלא על צדו: מבחון היו מרקקתין במהקתת כדאיתא בוהר ויחי ובניו עושין לו כן ולא ככרי

כדי שיספרו שמת ויניחנו להוליכו לארץ ובאמ' היה שוכב כמת במושבו ובארץ הקדוש'
ינאה נשמתו כדאמרינן:

אמר רבי חלבו אמר עולא א"ר אליעזר עתיד הק"בה לעשות מחול ללדיקים
בגן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו שכאמר ואמר ביום ההוא הנה
אלהיכו זה קויכו לו ויושיעכו:

(ואחר שמת יבואו תלמידיו וחכמים לבקש ממנו מחילה ויאמרו)

מה הנה באנו לבקש מחיקה מאלהינו ומרפנו ההולך
לעולמותיים שבקלן וקל ישרא וזכות תורתו
יגן עלינו לעולם ועד אמן:

וטוב שיתעסקו עמו תלמידיו וחכמי' עם החברה קדושה של גמילו' חסדים ולא
כל הרוצה ליעול את השם יבא ויעול. וכן מנינו ביוסף שהיה גדול מאד
ונתעסק באביו ומשה ביוסף והק"בה במשה כי כבודו בגדולים. וכן אה רבי שמעון
בן יוחאי שתלמידיו יהיו מתעסקין עמו ולא כל תלמידיו אלא הגדולים שבהם כגון
רבי אליעזר ורבי אבא כדאיתא בבוהר סוף פרשת האוינו. וכן רבי יאשיה כשהיה
כפטר מן העולם אמר קראו לתלמידי וזוה עליהם על עניני הקבורה שיתעסקו עמו
וכן פרשת ויחי בראשית רבה אל תניחו לנכרי שיגע במטתי וזוה רבי מי שנטפל עמי
בחי יטפל עמי במותי והיינו תלמידיו ואל תרבו עלי תכריכין מפני הרמה ותהא
ארוני נקובה מפני המבול ר"ל שהנוף יהא מונח למטה על הארץ כדי שיבלה וירקב
מהר. ואמרינן בברכות גדול תשייטן של תלמידי חכמים יותר מלימודן. ואיתא
במשנת אהר"כיוויל דהקברנים הם קודם בעסק בא"בד שמת מכל תלמידיו. וטוב
עין הוא יבורך וגו' :

(וכשיפיבו אותו על הארץ יאמרו)

ירבבהו על בַמַּתִּי אֶרֶץ וְיֵאָבֵל תְּנוּכַת שְׂדֵי וַיִּנְקְהוּ דְבִשׁ מִפֶּלַע
וְשֶׁמֶן מִחֶלְמֵי שָׁזָר: אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחָד וְשִׁכְבְּתָ
וְעָרְבָה שְׁנֵהָךְ: וְהִתְעַנַּג עַל יְיָ וַיִּתֵּן לָךְ מִשְׁאֵלוֹת לְבָרְךְ:

(ואם עשה ספר יניחו אותו עליו לענמת כפש ויקונו עליו הקינה אבי אבי וכו')

(קיי' להתקונן על אב"ד כשהוא שוכב על הארץ אחר גויתו בקול רם ובנינון הקול
ארוי הלבונו והיא א"ב בפל בגד תורה שכתב ותורה שנעל פה ויאמרו בכל פעם
שתי חרוות ביחד):

מו אָבִי אָבִי רַבֵּךְ יִשְׂרָאֵל וּפְרָשִׁי אֵיבָה שׁוֹכֵב לְאֶרֶץ בְּחַף

טָהוֹר בְּאַבְרֵי קְרוֹשָׁיו׃ אֲרִיָּה דְכִי עֲלָאָה אֲרוּז בְּלַכְנוּן
 אֲדִיר בְּתוֹרָה אֲבִיר הַרְעִים עָלָיו הָיָה הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה׃ בְּעֶזֶן
 הַדּוֹר נִלְקַח מִמְּנוֹ רַבֵּינוּ בְּדָר יִשְׁכְּנוּ מֵעַתָּה וְאִין לָנוּ מִיּוֹרְנוּ׃
 בְּכוּוּהֵלִי לְוַעֲשׂוּהָסְפָר נְכוּנָה בְּנוֹתֵינוּ לְמַדְנָה נְהִי וְאִשָּׁה
 דְּעוֹתָה קִינָה׃ גּוֹף קָרוֹשׁ וְנִשְׁמָה קָרוֹשָׁה נִפְרְדוּ׃ גְּשׁוּפָה בֵּית
 יִשְׂרָאֵל תְּרִימוּ בְּקוֹלְכֶם וְהַסְפִּידוּ׃ גִּמְרָאוּ מִשְׁנָה וְתוֹסַפְתָּא מֵהַ
 תְּהֵא עֲלֵיךְ נְלִילוֹת סְפָר תוֹרָה הָיוּ שְׁתֵּי יָדֶיךָ׃ דְּעוּנָא בִּי נְאֻסָּף
 הַיּוֹם שׁוֹר וְגָדוֹל דְּרוּה לְבִי וְאַכְכָּה יוֹמָס וְלִי לְהוֹלָא אֲחֵדוֹל׃ דְּעַת
 זְחַכְמָה וּבִינָה עַד לְמַעְלָה הַגְּדוֹל׃ דְּמַעוֹת הוֹרִידוּ עָלָיו בְּעַל
 תְּרַבֵּן הַמְּגָדוֹל׃ הַפְּלֵא וּפְלֵא מִיתַת צְדִיק כְּפָלִים׃ הַרְבֵּה הוּא
 קָשָׁה יוֹתֵר מִתְּרַבֵּן הַמְּקָדֵשׁ וִירוּשָׁלַיִם׃ הַדּוֹר אֲתֵם רְאוּ אוֹר
 גָּדוֹל׃ הָאוֹר כִּי טוֹב רָאָה אֱלֹהִים וַיְבַדֵּל׃ וַיּוֹצֵעְקוּ כָלְכֶם
 וְהִלִּילוּ בְּקוֹל מוֹר׃ וְתִיק וְחִסִּיד וְצִדִיק אֲבִיר מִן הָאָרֶץ וּנְגַמֵּר׃
 וִירוֹן הַפְּרוּכָת הַפְּסִיק קָדֵשׁ קָדֵשִׁים׃ וַיַּעֲמִידֵם נְגִנוֹ וְאֲדָנִים
 וְקָדֵשִׁים׃ זְנוּחַ וְעֹזוֹב וּכְטֵל בְּתֵי מְדַרְשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃ זְקֵנִים מִשְׁעַר
 שְׁבָתוֹ וּבְחוֹרִים מְנַגֵּינְתֶם׃ זְלָגוּ עֵינֵיכֶם דְּמַעוֹת בְּנַחֵל וּבְנֵהָר׃
 זֶךְ וְזוּהַר הֵיחָה תוֹרָתוֹ בְּעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לְטוֹהַר׃ חָמָה וְלַבְּנָה
 מְזֻלוֹת וּכְוַכְבִּים הַשְּׂכוּ מְאוֹרְכֶם וְקָדְרוּ עֲלֵיכֶם הַעֵבִים׃ חֲרָדָה
 וְחֲלָחָה תֵּאָחֲזוּ תֵּיבֵל וּמְלוֹאָה׃ חֲבָלִים וְצִירִים כִּיּוֹלְדָה הִפְרָה
 בָּאָה׃ טוֹב הֵייתָ לָנוּ בְּצַדְקַתְךָ וְתוֹרַתְךָ טֵל וְגִשְׁמִים וְכָל חֲמֻדָּה
 לֹא הַשְׁוֹדֵךְ׃ מְהוֹרִים וְקָרוֹשִׁים אֲנָשִׁים וְנָשִׁים קוֹנְנוּ בְּפִיכֶם׃
 מִפְּחוּ עַל פְּנֵיכֶם וְחַבְקוּ יָדֵיכֶם׃ יְקָרִים וַיִּשְׁרִים הוֹרִים וּמוֹרִים
 לְבָשׁוּ שְׁחוֹרִים׃ גִּזּוֹן כְּאֵבֶל יְחִיד עֲשׂוּ לְכֶם בְּמַרְוִרִים׃ יְקָר
 בְּעֵינֵי הַמּוֹתָה לְחִסְדֵי׃ יְגוּעֵי וַיֻּאֲסָף בְּנִשְׁיָקוֹת יְדִידֵיו׃ כָּלוּ
 בְּדַמְעוֹת עֵינֵי עַל פְּטִירַת רַבֵּינוּ׃ בַּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִכְבוּ אֶת
 הַשְּׂרָפָה אֲשֶׁר שָׂרְף׃׃ כָּל עַמְהָ נִאֲנָחִים מִבְּקָשִׁים לְחִסּוֹאִין

פורש להם: בִּיגוּעַ נִבְּוֹן וְחָכְמָה וְנִסְתָּם פִּיהֶם: לִבְךָ תִּהְיֶה פְתוּחָה
 בְּאוֹלָם לְהַשִּׁיב שְׁאֵלֶךָ. לֹא נִמְצָא נִבְּוֹן וְחָכְמָה כְּמוֹךָ: לְשׁוֹנֶךָ
 הָיָה מְפִיק מְרַגְלִיּוֹת וּבְרַקְתָּ לַחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה הָיוּ עַל
 לִבְךָ חֲקוּקוֹת: מִלְּאֵבִים וּמִצֹּקִים בְּאֵרוֹן הַקֹּדֶשׁ מְחֻקִּים.
 מִשְׁרַתִּי עָלֶיךָ נִצְחוּ וְנִגְבְּרוּ בְשַׁחֲקִים: מִיִּתְּנֵנִי מִקּוֹר דְּמַעֲרָה
 וְאַבְכָּה עֲלֶיךָ מִיִּגְלָה עֵפֶר מֵעֵינַי מִיִּתְּנֵנִי מוֹתֵי תַחְתֶּךָ: נִהְיָא
 דְּךָ שְׂבִילֵי דְרַקִּיעַ שְׂבִילֵי דְרַמְתָּא נִשְׁמַתְךָ בְּכַנֵּי עַלְיָה בְּעַלְא
 דְרַתָּא: נִאֲסַף הַצְדִּיק מִפְּנֵי רַעוּתֵינוּ. נִפְלָה עֲטַרְתָּ רֵאשִׁינוּ
 אֲזִי לָנוּ כִּי חֲטָאנוּ: סִינֵי וְעִקְרֵי הָרִים הָיָה בְּפִלְפּוּלוֹ. סְתֵרֵי תוֹרָה
 גְּרִזֵּי דְרִזִּין גְּלוּיִן לוֹ: סֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה לְמַד וּלְמַד וְקִים. סֵפֶרִים
 עַד אֵין קֶץ גִּמְרָה: (וְאִם עֲשֵׂה סֵפֶר וְאִסְרוּ וְסֵפֶר פְּלוּנֵי עֲשֵׂה וְתִיקֵן) דְּבִרְיָ אֱלֹהִים

חיים

עֲתָה אֵין לְחַס וְשִׁמְלָה וְעָרוֹם נִשְׁאֲרָנוּ. עַל אֵל הַדְּוָה לִבְנוֹ
 עַל אֵל הַחַשְׁכוֹ עֵינֵינוּ: עֵינֵי נַגְרָה וְלֹא תִדְמָה מֵאוּן
 הַפְּגוּת. עֲלֶיךָ בְּתוֹלוֹת יִשְׂרָאֵל נִאֲנָחוֹת וְנוֹגוֹת: פְּלָגֵי מַיִם תִּרְדַּר
 עֵינֵי עַל מִיתַת אֲדוֹנֵי. פְּלָצוֹת וּפְתָד וּבְהִלָּה אֲחֻזְתָּנִי: פְּרָדִם
 וּבְכִנְסַת וּבְשִׁלוּם יִצְאָתָּ. פִּיךָ אֶכַל דְּבִשׁ דְּיָךְ כִּי יִגְעַת וּמִצְאָתָּ:
 צֶלֶם אֱלֹהִים לְהִסְר מִמֶּנִּי פֶתְאוּם לֹא דְמִיתֵי צְדִיק אֲתָה יִבִּי פִּיהוּ
 מְרִיתֵי: צַר לִי עֲלֶיךָ מְאֹד מוֹרֵי וְרִבֵּי צָרִי וּמְזוֹר וְתַחֲיָה וְאַרְכָּה
 אֵין לְמִכְאוּבֵי: קִבְצוּ בְּכָל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ בֵּית יִי אֱלֹהֵיכֶם קוֹנְנֵנוּ
 וְהַסְפִּידוּ הַסְפִּיד גְּדוֹל עַל אֲדוֹנֵיכֶם: קִרְאוּ לְמִקּוֹנְנוֹת וְקוֹנְנֵנוּ
 בְּעָרִים חֲקִנִים. קִבְצוּ פְּאָרוֹר כָּל פָּנִים גְּדוֹלִים וְקִטְנִים: רוּחַ
 אִפְּנוּ מִשִּׁיחַ יִנְלַבֵּד בְּשַׁחֲתוֹתֵנוּ. רְחוּם וְחַנּוּן תְּהֵא מִיתַת
 הַצְדִּיק בְּפִרְהָ עֲלֵינוּ: רַחֲשֵׁתִי אֲשֶׁנְּפֵל בְּאֵרוֹ מַה יַעֲשׂוּ אֲזוּבֵי
 קִירוֹת. רוּעָה יִשְׂרָאֵל מֵרֵאשׁ קִרְא הַדּוֹרוֹת: שָׁבַת מְשׁוֹשׁ לִבְנוֹ
 גְּדַפְךָ לְאֶבֶל מְחוּלְנוּ. שְׁכִיבַת רַבֵּינוּ מֵרָה לָנוּ מְאֹד לְנַפְשֵׁנוּ:

שנתך וזכות תורתך יגן בעדנו שדי יאמר די לצרותינו וממות
 תצילנו: תאמר למלאך הרף ירך: תייו של תחיה התה
 במצח עמך: תרחם ציון וירושלים ותנחמנו: תחית המתים
 מהרה תחיינו: שמו ושמן יהיה לזכרון טוב לפניך יי אלהינו
 שמך יי משה בלשמונו: מי גבר יחיה ולא יראה מות משה
 רבינו מת וכל האבות ומי לא ימות: על עפר תנחמך עולמים
 תחיה בעולמך: עולמות ידובכו שפתך תורתך: ויאמר יי
 לאדם ביעפר אתה ואל עפר תשוב: ונשמתך נצח תחיה
 תשוב: נר יי נשמת אדם קרא אותה: נשמה בגוף בתורת
 המתים להחיותה: אמץ וחזק דברך ויורו חייך: אמן תורתך
 ודברי חזקך עד עולמי עולמך:

(וכשנכתב אוחז על דף הטהרה יפשיטו הכנדים אמנו ויאמרו הכל בקול וננינון
 קינה)

מז
הפשוט
 את בגדיו וילבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל
 מחוץ למחנה אל מקום טהור: ויען ויאמר אל
 העמדים לפניו לאמר הסירו הבגדים הצאים מעליו ויאמר
 אליו ראה העבדתי מעליך עונך והלבש אתך מחלצות:
 ויפשט משה את אהרן את בגדיו וילבש אתם את אלעזר בנו
 וימת אהרן שם בראש ההר וירד משה ואלעזר מן ההר: ויראו
 כל העדה בני גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית
 ישראל: וכל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף יי:

(ויקחו מי הטהרה וישפכו עליו ויאמרו)

ויצק משמו חמשה על ראש אהרן וימשה אתו לקדשו: כי
 ביום הזה יבפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם
 לפני יי תטהרו: וזהקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל
 חטאתיכם

ספר החיים

ממאתיכם ומכל גדוליכם אטהר אתכם: והייתם לי קדושים
בי קדוש אני יי:

(וכשיזמו אחר הטורח הכובע בראשו יאמרו)

ואמר ישימו צניף טהור על ראשו וישימו הצניף הטהור על
ראשו וילבשו בגדים ומלאך יי עמד: וילבש צדקה
בשריו וכובע ישועה בראשו: וישם את המצנפת על ראשו
וישם על המצנפת אל מור פניו את ציץ הזהב נור הקדש
באשר צוה יי את משה: ראשך עליך בכרמל ודלת ראשך
בארגמן מקוץ אסור ברהטים:

(וישימו הכובע ראשון שלא להסתכל בעיניו שראו בשכינה וילבישו אותו במכנסים
ובכתוב' ויאמרו)

כתנת בר קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בר
יהגר ובמצנפת בר יצנף בגדי קדש הם ורחץ במים את
בשרו וילבשם: והיית עטרת הפארת ביד יי וצניף מלוכה
בכף אלהיך: ואמרת שוש אשיש ביי תגל נפשי באלהיכי
הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני כחתן כהן פאר וכבלה
תעדה כליה:

(וילבישו בתכריכו וכשיכחו אותו בארון או על הדף שנושאים בו לקבורה יאמרו)

ויקח ויתן את העדת אל הארון וישם את הבדים על הארון ויתן
את הכפרת על הארון מלמעלה: ויבא את הארון אל
המשכן וישם את פרכת המסך ויסך על ארון העדות באשר
צוה יי את משה: ונתת את הכפרת על ארון העדת בקדש
הקדשים:

ואח"כ יעשו לו הקפה ויאמרו אכחנו וכו' מסבנים את רבינו הקדוש בונינו
דנהורא

דנהורא חלקא קדישא נופא טהורה ונקייה עמודא דנהורא מאריה דאורייתא העולה
 לכני עליה וחיים שבק לן ולכל ישראל וכר בסימן ל"א :

(וכשנשאין אותו על כתפיהם יעמדו ויאמרו)

ויבאו כל זקני ישראל וישאו הכהנים את הארון: ויבאו
 הכהנים את ארון ברית יי אל מקומו אל דביר הבית אל
 קדש הקדשים אל תחת כנפי הכרובים: כי הכרובים פרשים
 כנפיהם אל מקום הארון ויסבו הכרובים על הארון ועל בדיו
 מלמעלה: שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים
 לאחד בשתיים יכסה פניו ובשתיים יכסה רגליו ובשתיים יעופף:

(וילכו עמו עד פסח ניתו ויעמידו אותו שם ויאמרו)

קול קורא במדבר פנו דרך יי ישראל בערבה מסלה לאלהינו:
 ואמר סלו סלו פנו דרך הרימו משול מדרך עמי: הנני
 שלח מלאכי ופנה דרך לפני ופתאם יבוא אל היכלו הארון
 אשר אתם מבקשים ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה
 בא אמר יי צבאות: כי לא כתפוזן תצאו וכטנוסה לא תלכו:
 כי הלה לפניכם יומאספכם אלהי ישראל: הנה אנכי שלח
 מלאך לפניך לשמרה בדרך ולהביאך אל המקום אשר
 הבנתי: אותה לכתובך ורגלך לא תגוף: בהתהלכה
 תנחה אתה בשכבה תשמר עליך והקיצות היא תשיחה: כי
 מלאכי יצוה לך לשמרה בכל דרכיך: על כפים ישאונך פן
 תגוף באכור רגלך: על שחל ופתן תדרך תרמס כפיר ותנין: כי
 בישקו ואלפטהו ושגבהו בי ידע שמי: וארח צדיקים באור
 גנה הולך ואור עד נכון היום: וקני יי יחליפו כח יעלו אבר
 כנשרים ירוצו ולא יגעו ילכו ולא יעפו: אז יבקע כשחר אורך
 נאך בתיך מהרה תצמח והלה לפניך צדקך כבוד יי ואספק:

ספר החיים

בְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ עַד גּוֹזְלֵי יִרְחַף פֶּרֶשׁ בְּנַפְיוֹ יִקְחֵהוּ יִשְׁאַהֲוֵ עַל
אֲכָרְתוֹ : יִי בְּדָד יִנְחֵנוּ וַיֵּאֵן עִמּוֹ אֵל נֶכְדָר : מְגִדֵּל עֵז שֵׁם יִי בּוֹ יְרוּץ
צִדִּיק וְנִשְׁבָּב : פֶּתַח שְׁעָרִים וַיִּבֵּא גֹי צִדִּיק שִׁמְרֵ אֲמִנִים : עֲבָרוּ
עֲבָרוּ בְּשְׁעָרִים פִּנּוּ דֶרֶךְ הָעַם סְלוּ סְלוּ הַמַּסְלָה סִקְלוּ מֵאֲבָן
הָרִימוּ נֶס עַל הָעַמִּים : פֶּתַח לִי שְׁעָרֵי צְדָק אֲנִי בְּסֵ אֹדֶה יְהוָה :
זֶה הַשְּׁעָר לִי צִדִּיקִים יִבְאוּ בּוֹ : בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹרַה תִּצְרֹתִיו
בְּתַהֲלֵה הַדּוֹדוּלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ : כִּי טוֹב יִי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְעַד הַר
וְדָר אֲמוֹנָתוֹ :

(ויקחו השופר ויתקע סקיעה והטעם בוהר פ' ויקהל סימן טע"ד ויאמרו)

יִי עֲלֵיהֶם יִרְאֵהוּ וַיִּצָּא בְּבָרֵךְ חֲצוֹ וַאֲרָנֵי יְהוָה בְּשׁוֹפָר יִתְקַע וְהִלֵּךְ
בְּסַעֲרוֹת תִּימָן :

(ויתקע חרועה ויאמרו)

עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתִרְוַעָה יִי בְּקוֹל שׁוֹפָר :

(ויתקע סקיעה ויאמרו)

כָּל יֹשְׁבֵי תֵבֶל וְשֹׁכְנֵי אֶרֶץ בְּנִשְׂא נֶס הָרִים תִּדְרֹאוּ וְכִתְקַע שׁוֹפָר
תִּשְׁמָעוּ :

(ויקחו ארובו ויאמרו)

וַיֹּאמֶר יִי אֵל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלַי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ
וַיִּסַּע מִלְּאֵךְ הָאֱלֹהִים הַהִלֵּךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ
מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עִמּוֹר הָעֵנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֵד מֵאַחֲרֵיהֶם : וַיִּבֵּא
בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הָעֵנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיֹּאדֶר אֶת
הַלְּיָדָה וְלֹא קָרָבָה אֶדְזֵה כָּל הַלְּיָדָה : וַיִּטְמַשׁ אֶת יְרוּ עַל
הַיָּם וַיִּלְךְ יִי אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל הַלְּיָדָה וַיִּשְׂם אֶת הַיָּם
לְחַרְבָּה וַיִּבְקַעַו הַיָּם : וַיִּסְעוּ מֵהַר יִי דֶרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן
בְּרִית

בְּרִית יִי נִסְעֵ לַפְּנֵיהֶם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לְתוֹר לָהֶם מְנוּחָה :
וְעֵנִי עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנִסְעֵם מִן הַמַּחֲנֶה :

(וילכו ויאמרו)

בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מִשְׁרָה קוּמָה יִי וַיִּפְצוּ אִיבָךְ וַיִּנְסוּ
מִשְׁנֵאִיךְ מִפְּנֵיךְ : וַיִּסְעוּ וַיְהִי חֶתֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים
אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְּנֵי יַעֲקֹב : וַיַּעֲקֹב הָלַךְ
לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאִים
מִחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵים : בְּרוּךְ אַתָּה
בְּבֹאֶךָ וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתְךָ :

(וכוש'אין אותו לקבורה ודורשין עליו קודם הקבורה צניח סחיים דצרי כנטינ)
ומענינו - וכשהוא בקבר שזורקין העפר עליו ויאמרו) :

מַח וּבְנַחַח יֹאמֶר שׁוֹבָה יִי רַבְּכוֹת אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל : וְאַתָּה
תָּבוֹא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבֹּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה :
אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפָּחַד וְשִׁכְכָתָּ וְעַרְכָּה שְׁנֵרְתָּ : יָדִיד יִי יִשְׁכַּן
לְבִטַח עָלָיו חֶפֶף עָלָיו כָּל הַיּוֹם וּבֵין כַּתְּפָיו שָׁכֵן : מַח טָבוּ
אֶהְיֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל : כָּרַע שָׁכַב בְּאָרְצוֹ וּכְלָבִיא מִי
יָקִימֵנוּ מִבְּרִיךְ בְּרוּךְ וְאֶרְרֶיךָ אָרוּר : אֵל תִּירָאֵי תוֹלַעַת יַעֲקֹב
מִתֵּי יִשְׂרָאֵל אֲנִי עֲזָרְתֶיךָ נָאִים יִי וּגְאֹלְךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל : אֵיתָן
מוֹשֶׁכְךָ וְשִׁים בְּסַלְעֵ קִנְךָ : אֲשֶׁר יִתְבַּחַר וְתִקְרַב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ
נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קִדְשֵׁהּ יִכְלָךְ : וַיֵּשֶׁב עִמִּי בְּנִוָּה שְׁלוֹם
וּבְמִשְׁכַּנּוֹת מִבְּטָחִים וּבְמִנוּחַת שְׁאֲנִנּוֹת : וּבְנַחַח יִי תִמִּיד
וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נַפְשָׁךְ וְעֲצַמְתֶּיךָ יַחֲלִיץ וְהַיִּירַת כְּגֹן רוּחַ
וּבְמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזֹבוּ מִימֵינוּ : יִלְכוּ יוֹנְקוֹתָיו וַיְהִי כְבוֹד
הַדּוֹר וַיִּרְיַח לוֹ כֹּל כְּגֹן : יִרְכְּבוּהוּ עַל בְּמִתֵּי אָרֶץ וַיֹּאכַל תַּנּוּכֹת
שָׂדֵי וַיִּנְקְהוּ דְבִשׁ מִסַּלְעֵ וְשִׁמֶן מִחֶלְמֵי שְׁצוֹר : וְהַתְּעַנְגַּעַל יִי
וַיִּתֵּן

ויתן לה משארות לבך: כִּי אֵז על שדי תתענג ותשא אל
 אלה פניך: אֵז תתענג על יְהוָה כְּבָתִּיד על בְּמַחֵי אֶרֶץ
 וְהָאֵכֶל תִּיד נחלת יַעֲקֹב אֲבִיךָ כִּי פִי יִדְבֵר: רַמְעוֹתֵינְקוֹ
 וּשְׂבַעְתֶּם מִשֵּׁר תִּנְחַמְיָה לְמַעַן תִּמְצוּ וְהַתְעַנְגְתֶּם מִזֵּז כְּבוֹדָה:
 וְרֵאִיתֶם וּשְׁשׁ לְבַבְכֶם וְעַצְמוֹתֵיכֶם כִּדְשָׁא תִפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יִד
 אֶת עֲבָדָיו וְזָעַם אֶת אֵיכּוֹ: כִּי הִרְוִיתִי נֶפֶשׁ עֵיפָה וְכָל נֶפֶשׁ
 דְּאָבָה מֵלֵאֲתִי: עַל זֹאת הִקִּיצְתִּי וְאֵרָאָה וּשְׁנַתִּי עֲרָבָה לִי:
 וּשְׁשַׁתִּי עֲלֵיהֶם לְהַטִּיב אוֹתָם וְנִטְעַתִּים בְּאֶרֶץ הַזֹּאת בְּאֵמֶת
 בְּכָל לִבִּי וּבְכָל נֶפְשִׁי: קָרָא אֵלָיו וְאָעֲנֶה וְאֶגִּידָה לְךָ גְדֻלוֹת
 וּבְצֻרוֹת לֹא יִדְעָתֶם: אֲנֹכִי יְיָ אֱלֹהֵיךָ הַמַּעֲלֶה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 הִרְחַב פִּיךָ וְאֶמְלֵאָהּ: וְנָגַהּ בְּאוֹר תִּהְיֶה קִרְנֵים מִיָּדוֹ לוֹ וְשֵׁם
 חֲבִיזוֹן עִזָּה: וְהָיוּ לִי אֵמֶר יִצְבָּאוֹת לְיוֹם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה סִגְלָה
 וְחַמְלַתִּי עֲלֵיהֶם בְּאֲשֶׁר יַחְמַל אִישׁ עַל בְּנוֹ הָעֶבֶד אֲתוֹ: וּזְרַחָה
 דְּכֶסֶד יְרֵאִי שְׁמִי שְׁמִשׁ צְדָקָה וּמְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ וּיְצַאֲתֶם וּפְשָׁתֶם
 בְּעַגְלֵי מִרְבָּק: יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכְבוֹד יִדְגְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֶם:
 יָבוֹא שְׁלוֹם יִנְחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֶם הִרְךָ נִכְחוּ:
 יְהִי שְׁרוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹהָ בְּאֶרְמְנוֹתֶיךָ: שְׁלוֹם רַב
 לְאֶהֱבֵי תוֹרַתְךָ וְאֵין לָמוּ מִכְּשׁוֹל: וְעַנּוּיִם יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְהַתְעַנְגּוּ
 עַל רַב שְׁלוֹם: שְׁמֵר כֹּל עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּח לֹא נִשְׁבָּרָה:
 יִשְׁמְרֶךָ יִצְדֶּךָ עַל יְדֵי מִינָה: יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת
 נַפְשֶׁךָ: יִשְׁמֹר צַאֲתְךָ וּבֹאֵךְ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם: מִה יִקָּר
 חֲסֶדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יַחְסִיּוּ: כִּי עַמְּךָ מְקוֹר חַיִּים
 בְּאוֹרְךָ גְּדָה אוֹר: אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל שְׂמַחָה: שְׂמַחָה
 צַדִּיקִים בִּי וְהוֹדוּ לְזִכְרִי קָדְשׁוֹ: וְצַדִּיקִים יִשְׂמַחוּ וְעַלְצוּ לִפְנֵי
 אֱלֹהִים וְיִשְׂשׂוּ בְּשִׂמְחָה: יִשְׂמַח צַדִּיק בִּי וְחֲסֵדְךָ בּוֹ וְיִתְהַלְלוּ
 כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב: חֲסֵד וְאֵמֶת נִפְשׁוֹ צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ: אָמֵן

מֵאֵץ תִּצְמַח וְצָדֵק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף: יֵשֶׁב עוֹלָם לִפְנֵי אֱלֹהִים
חֶסֶד וְאֱמֶת מִן יִנְצְרֶהוּ: יִצְפֹּן לְיִשְׂרָאֵל תּוֹשִׁיָה מִגֵּן לְהִלְכֵי תָם:
מִתְהַלֵּךְ בְּתַמּוּצְדִיק אֲשֶׁרֵי בָנָיו אַחֲרָיו: מִמֵּתִים יִרְדֵּי מִמֵּתִים
מִחֵלֶד הַלֶּקֶס בְּחַיִּים: וְצַפּוֹנָה תִּמְלֵא כְּטָנָם יִשְׁבְּעוּ בָנִים וְהַנִּחוּ
יְתָרֵם לְעוֹלָלֵיהֶם: אֲנִי בְּצָדֵק אֶחְזֶה פְּנֵיהֶ אֲשַׁבְּעָה בְּהַקִּיץ
תִּמְוַנְתָּךְ: אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבְחָה לּוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁוִּי אֱלֹהָיו:
אֲשֶׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִתְלַוְךָ סֵלָה: אֲשֶׁרֵי אָדָם מִצָּא חֲכָמָה
וְאָדָם יִפְיֵק תְּבוּנָה: כִּי טוֹב כִּסְחָה מִסֶּחֶר כֶּסֶף וּמִחֲרוֹץ
תְּבוּאָתָה: יִקְרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל תְּפָצִיף לֹא יִשׁוּבָה: אֲרֹךְ
יָמִים בִּימִינָה בְּשֵׁמֶ אֱלֹהֵי עֶשֶׂר וְכָבוֹד: דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נֹעַם וְכָל
נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם: עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתִמְכֶיהָ מֵאֲשֶׁר:
כִּי תָבוֹא חֲכָמָה בְּלִבְךָ וְדַעַת לְנַפְשֶׁךָ יִנְעַם: תִּתֵּן לְרֹאשֶׁךָ
לְוֵית חוֹעֲטָרֶת תִּפְאָרֶת תִּמְנֶנֶךָ: כִּי לְוֵית חוֹהֵם לְרֹאשֶׁךָ
וְעֲנָקִים לְגִדְנֶרְתֶּךָ: כִּי חַיִּים הֵם לְמִצְאֵיהֶם וְלִכְל בְּשֵׁדוֹ מִרְפָּא:
וּפְאוֹת תִּהְיֶה לְשָׂרְךָ וְשִׁקּוֹי לְעִצְמוֹתֶיךָ: וְיִהְיוּ חַיִּים לְנַפְשֶׁךָ וְחוֹ
לְגִדְנֶרְתֶּךָ: כִּי מִצְאֵי מִצְאֵי חַיִּים וְיִפְקֶר צוֹן מִי: לְהַנְחִיר אֶתְּכִי
יִשׁוּא צְרִיתָהֶם אֱמֵלֵא: צָדֵק לִפְנֵי יְהוָה וְיִשֶׁם לְדָרֶךְ פְּעָמָיו:
אֲמַר צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פְרִי מֵעֵלְיָהֶם יֹאכְלוּ: פִּתְחוּ שְׁעָרִים
וְיָבֹאוּ צְדִיק שִׁמְרֵ אֱמָנִים: לֵךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶה וּשְׂתֵה
בְּלֵב טוֹב יִנָּךְ כִּי כָבֹד רָצָה הָאֱלֹהִים אֶתְּ מַעֲשֶׂיךָ: וְאַתָּה לֵךְ
לְקַץ וְתִגּוּחַ וְתִעֲמֹד לְגוֹרְלֶךָ לְקַץ הַיָּמִין:

(השכבה)

תפלה זו יאמרו על קברי לדיקים ותלמידי חכמי' בכל ערב ראש חודש בשנה
ראשונה בעשרה בני אדם • בקול ובניגון ערב ויאמרו כל פעם שני
חרוים ביחד והוא א' ב פכים ואחור כנר המיטה ותחייה ובנ' תיבות בכל חרוו כנר
בפעם רוח וכשמה • עייהואס אין עשרה יכול לאמרו אפילו יחיד מכל שכן כמו:

מט אלהיך יכון משכבך בקברך תמצא שלומך גופך ינוח
 תחתיה רודאים יצמחו עליך השמים נשמתי תשפיעה
 וילון פרגוד לפתחך זוהר השכינה להראותך חלקך בתיים
 להחיותה טוב מטובו להטיבך יינה משומר להטעימה
 בלבך תשפיע נשמתי לחמך מלחם אלהיך מה טוב
 חלקך גר יינשמתי סביבך יחנו מלאכה על פנים ישאונה
 פרישת בנפיהם יסכךך צלח ורכב בעולמך קדוש יאמר
 אליך רב טוב צפונה שובע שמחות שמהוך תבא בשלום
 למקומך תנוח ותעמד לגורך שדי יהיה בעזרה רבה
 תרננה במשכבך קבל תקבל טובתך צוף ונופת בפיך פתח
 פיה ותמלאך ערב תערב לחכך סלה לרשוע צמותה
 נפשה להשיב בקברך מלכה ירכך וישמרה להחיותה
 ולהטיבך באחריתך ביי יסעך ישמור את נפשה טר
 תחיה למלך הסר אל יחסרה זוהר שכינתו יחירך וקרנו
 יאיר פניה הלו גרוראשה דוכב ידוכבו שפתיה גילה
 וחדוה במשכנה בשרך לבטח במנוחתך אלהים אלהיך
 יברך שמך לעולם לזכרך מיתקבל שלומך עטרת
 תפארת תמננה ותתן חיים לנפשך נוכחך ביטועיך
 בשבר מצותיך ותורתך ראשית דברך תלמדך יברך
 וישמך שלום לך ולעוזרך רוח ונפשך ונשמתי אלהיך
 ישוב בגופך לקצה ימין להעמידך יזכר לפני מעשיך
 המובים שעשית בתייך וישלם לך גמולך דעת ובינה
 ללמדך הוד והדר להדרך אמין וזק בחלקך אמין סלה
 נצחק יברכנו בשלומך אמין ואמין

(ואמר כך יאמרו מכתם לדוד ט"ו)

מכתם לרוד שמרני אל כפי חסיתי בך: אמרת לי יאדני אתה
טובתי בל עליך: לקדשים אשר בארץ המה ואדירי כל
הפציתם: ירבו עצבותם אחר מהרו בך אפיך נסביהם מדם
ובל אשא את שמותם על שפתי: יימנת חלקי וכוס אתה
תומיד גורלי: חבלים נפרו לי בנעימים אף נחלת שפרה עלי:
אברך את אשר יעצני אף לילור יפרוני כל יותי: שויתי יי
לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט: לכן שמח לבי ויגד בבורי אף
בשרי ישכן לבטח: בי לא תעזב נפשי לשאול לא תתן חסידך
לראות שחת: תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך
נעמות בימיך נצח:

(קדיש יתום)

מזמור זה מכתם לרוד תהלים י"ו יאמרו גם כן אל כל האנל אחר החפלה כי צו
כרמו יחוד הק"בה וזדק דינו ומעלות הכדיקים אחר מותם שהם חביבים
לפני הק"בה יותר מבחייהו וזכרם הטוב בנן עדן ומנוחת גופם בקבר ומהכלות
הניהגם ומתחיית המתים ומרב טוב הצפון לכדיקים ולא כאילו שאומרים מזמור
מ"ט שרוב הוא מדבר מהרשעים הנוטחים על חילם וברוב עשרם יתהללו ועוז
לאחרים חילם ומסיים נמשל כנהמות כדמו:

מ"י שחייב להיות אונן לא יאמר קדיש על אביו ואמו בבית החיים קודם הקבורה
ולא הכרחה שאומרים כשבאים על בית החיים רק הקטנים שאין עליהם דין
אונן יאמרו קדיש אף קודם הקבורה כשדורשין עליו גם כשבגל יתום או נכדו יאמר
עליו קדיש אם אין לובן:

נ יתגדל ויתקדש שמייה רבא בעלמא דברא ברעותיה
וימליך מלכותיה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל
בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן:

אמן
יהא שמייה רבא מבבך לעלם לעלמי עלמיא
יתבבך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח ונצחים:

יתבבך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
ויתהלל שמייה דקדשא בריך הוא לעלא מבר
ברכתא 6 1 א ו

בְּרַבְחָא וְשִׁירְתָא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמָתָא דְאִמְרֵי בְעֵלְמָא
וְאִמְרוּ אָמֵן :

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרוּ אָמֵן : עֲזַר מַעַס יי עֲשֵׂה שְׁמַיָּא וְאַרְצָא :

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרוּ אָמֵן :

(קדיש דרבנן)

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן וְעַל תַּלְמֵי דִּיהוֹן וְעַל תַּלְמֵי יְרֵי
תַּלְמֵי דִּיהוֹן וְעַל כָּל מַאן דְּעַסְקִין בְּאַוּרֵי תַּאדֵי בְּאַתְרָא
הָרִין וְרֵי בְּכָל אֶתְר וְאַתְר יְהֵא לְגַא וְלַהוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חַנּוּא
וְחַסְדָּא וְרַחֲמָא וּפְוֵרְקָא וּמְזוּנָא רְוַחָא מִן קֳדָם מְאֵרֵי שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

וּמְרוּבֵי הַבָּן לִזְכוֹת אֵת אֲבוֹתָיו בְּקִדִישׁ וּבְרַכּוֹ אַחַר מוֹתָם כְּמוֹ שֵׁאִית' בְּחֶלֶק בְּרֵא
מוֹכָה אֲבָא וְלֹא לְבַד שֶׁהַקִּדִישׁ מוֹעִיל לְהַכִּיל אֲבוֹי מְנִיחֵם . אֲלֵא אֲחַף
מַעֲלֵהוּ לְבָנָן עֲדָן . וְגַם מַגִּין עַל עַמָּמוֹ לִזְכוֹתוֹ בּוֹ וְעַל כֵּן יֵהֵא זְרִיו וְכַסְרָא שְׁלֵא יֵאבֵד
מִמֶּנּוּ אֲשִׁילוֹ קִדִישׁ אַחַד . וְהֵנָּה רֵאִיתִי שְׁעֵרוֹת חֲדָשִׁים מוֹקְרוֹב בְּאוֹלָא שְׁעֵרוֹת
אֲבוֹתֵיכֶם שְׁעַר בְּאֵשׁ עֵרוֹה לְהִיּוֹת אֵשׁ קִדְשָׁה לֹא נִמְצָא בְּשׂוֹם סִפְרֵי קְדְמוֹנִים
וְאַחֲרוֹנִים וְכַבֵּר אֲסֵרוֹ חֲכָמִים לְקִרְוֹת אֵשׁה בְּתוֹר' מִשׁוֹם כְּבוֹד כְּבוֹד מַלְבֵּד הַרְהוֹר
עֲבִירָה קוֹל בְּאֵשׁה עֵרוֹה וְתִיקוֹן גְּדוֹל שְׁתַּקְנוּ בַּעֲזָרָה . וְזֵה אֲתַבּוֹנֵן עַל בְּתוֹלָה וְאוֹן
הֵיךְ לָנוּ כְּשׂוֹרָה כְּמוֹ שֶׁאֲמַר שְׁמוּאֵל אֵין מִשְׁמַעִין בְּאֵשׁה כֻּלָּל בֵּין גְּדוֹלָה בֵּין קְטָנָה
וְאֵע"ג דְּבַשְׁלֵהִי קְדוּשִׁין אֲמַר כְּאִידֵךְ דְּשְׁמוּאֵל הַכֵּל לֶשֶׁם שְׁמַיָּא וְכַתְּבוּ הַתּוֹסֵפוֹת וְעַל
זֵה אֲנוּ סוֹמְכִין הַשְׁתָּא שֶׁאֲנוּ מִשְׁמַעִין בְּנִשְׁיָם מֵיהוּ כֹל זֶה בְּמֵילֵי דְעַלְמָא בְּמִקְרָה
וְאֲשִׁילוֹ הֵכִי דְבַר מְכַוֵּעַר הוּא מְכַל שְׁכַן שְׁתַּבָּא אֵשׁה בֵּין אֲנָשִׁים וְתַהִיב רֵאוּי לְקִדִישׁ
וּבְרַכּוֹ לְהוֹזִיאָם וְרֵאִיִּיה גְּדוֹלָה מִמַּעֲשֵׂה דְרַבִּי עֲקִיבָא שֶׁאֲמַר בְּפִירוּשׁ וְמֵי יֵאמַר שִׁילָה
בֵּן שִׁיאֲמַר קִדִישׁ שְׁמַיָּא יִלְדֵה בַת כְּדָאִית' בְּתַנְחוּמָא פְרַשַׁת תּוֹלְדַת נַח . וְכֵן אֲמַר
חֲכָמִים מֵי שְׁמַבְל יְתוּם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְלֹא אֲמַרוּ מִבְּסוֹ כִי אֵין לְבַת בְּקִדִישׁ לֹא דִין וְלֹא
דֵת וְאֵין זֶה אֲלֵא שְׁעוֹת חֲסִידֵי אֲחַף שֵׁישׁ לֵה לֶשׁוֹן לְמוֹרִים כִּי הוּא כְּחוֹבָא וְעַלְלוּלָא וְכַתְּבוּ
כָּל דְרַכִּיָּה דְרַכִּיָּה נֹעֵם וְכָל נְתִיבוֹתֵיהֶם שְׁלוֹם :

בְּסֵפֶר חֲסִידִים שֵׁישׁ נַחַת רוּחַ לְמַתִּים כְּשִׁמְיָם בְּאִים עַל קְבֵרוֹתָם
אֵיתָא וּמְחַפְּלִים

ומתפללים שם והתפלה מועלת שם יותר כי זכותם מועלת לקבל תפלתם ואדם
 כותן על לבו אחריהו ומתפלל בלב נשבר וכדכח והק"ב שמוע תפלתו כי לב נשבר
 וכדכח אלהים לא תבוה. ולא יהא כוונתו שיתפלל למתים ח"ו שהם יעזרוהו רק
 להק"ב שיקבל תפלתו בעדו ובעד המתים ושיקבל תפלת המתים שמתפללים בעד
 החיים וזכותם יעמוד לזרעם כדכתבו ועושה חסד לאלפים וכו' :

ואיתא שם בדוילי הגלעדי אמר אמות בעירי כי הנאה יש למתים שאוהביהם
 הולכים על קבריהם ומתפללים עליהם ואבקשין לנשמתם טוב ומטיבין
 להם באותו עמון. על כן כשאבקשים מהם התפללו על החיים וכן כלב בר יפוכה
 נשתטח על קברי אבות. ובזוהר פרשת ויחי מביא בחד מן תלת מילין דנעא רבי
 זכאק מרבי יהודה דייזיל על קבריה כל שנעה יומין ויבטי בעותין עליה. וכן הוא
 באורח חיים שילכו בערב ראש השנה ויוס כפור על בית החיים כדי שיבקשו המתים
 רחמים עליהם ועל כן נעח צרה ותענית היו הולכים על קברי אבות להתפלל שם
 על כן סדרתי כל התפלות יחד שיתפללו שם על בית החיים :

מז שאל לבית החיים ואמר הנצחה בסיומן ל"ב ואח"כ יתפלל תפלה זו
 אם בא להתפלל על בית עלמין. וכן המסבדים את בית החיים יתחילו כאן.
 וכן לכל המתפללים יתחילו כאן ואח"כ יתפללו תפלתם על כל קבר וקבר שיהיה :

א בְּרִשׁוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ חַי וְחַי וְתוֹרַתוֹ הַקְּדוֹשׁ וְכָל לִוְמַי
 הַתּוֹרָה וּבְרִשׁוֹרַת כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר
 בְּאַרְץ הַמָּה. בָּאתִי לְהַתְּפִלֵּל לְפָנֶי אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם.
 אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּד חַי וְרוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ. לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּחַנֵּן
 וְלְהוֹדוֹת לְפָנָיו. עַל חַסְדֵי וְיִוְאָמְתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה עִמִּי מֵעוֹדֵי עוֹד
 הַיּוֹם הַזֶּה: אֹדְךָ עַל כִּי נִוְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים מְעֲשֶׂיךָ וְנִפְשֵׁי
 יִדְעַת מָאֵר: לֹא נִכְחַד עֲצָמֵי מִמֶּךָ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי בְּסַתְרֵךְ צַמִּיתִי
 בְּתַחְתּוֹת אָרֶץ: גַּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרֶךָ בָּרָם יִכְתּוּ יָמִים
 יָצְרוּ וְלֹא אֶחָד בָּרָם: וְלִי מֵהַיְקָרוֹר עֵיד אֵל מֵהָעֲצָמוֹת רַאשֵׁיהֶם:
 אֲסַפְּרָם מֵחֹל יִרְכּוּ הַקִּיצִיתִי וְעוֹדֵי עִמָּךְ: אֲשַׁפֵּךְ לְפָנָיו שִׁיתִי
 צִדְתִּי לְפָנָיו אֲגִיד: אֲרַבְּרָה בְּצַר רוּחִי אֲשִׁיחָה בְּמַר נִפְשִׁי:
 בְּמִקּוֹם קְדוֹשׁ הַזֶּה קִבְרוֹת הַצְדִּיקִים וְהַחֲסִידִים הַשּׂוֹכְבֵי מִפְּנֵי
 הַקְּבוּרָתָם וְנוֹחִים עַל מִשְׁכְּבוֹתָם גּוֹפִם מְצַבֵּי אֲדָמָה וְרִאשָׁם

מגיע השמימה והנה ייצב עליהם לשמרים ומשפיע עליהם
 מרב טוב שפע שכינתו לנשמתם ומנשמתם לגופם
 ושפתותיהם דוככות מנופת צוף רבש בפיהם ומתוקה לחכם
 בדין השותה חמר עתיקים: ועצמותיהם יחליץ מריחתנוכת גן
 עדן יעלו חסידים בכבוד ידננו על משכבותם ומטילין עם
 מלכם בארבות וקצרות בחגגם: ועטרת תפארת בראשם
 ויתענגו מרב טוב הצפון לצדיקים אשר עין לא ראתה אלהים
 זולתך יעשה למחכים לו אשרי העם שככה לו אשרי העם
 אשרי אלהיו: אשרי כל חוכי לו אשרי הנכר אשר שם ימבטחו:
 אשרי המחכה ויגיע לימים האלה שיחיה אתכם חי עולמים
 ברכתי בבהטחות לדניאל איש חמורות ותנוח ותעמוד
 לגורלך לקץ הימין: וכתיב הנה אני פותח את קברותיכם
 והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל ארמת
 ישראל: וכתיב ויציו מעיר בעשב הארץ: וכתיב יששום
 מדבר וציה ותגל ערבה ותפרח כחכצלת: פרחת פרח ותגל
 אף גילת ורנן בכבוד הל בננו נתן לה הדר הברמל והשרון המת
 יראו בכבוד י הדר אלהינו: וכתיב יחיו מתוך נבלתי יקומו
 הקיצו ודננו שכני עפר ביטל אורות טלך וארץ רפאים תפיל:
 ונאמר י ממירת ומתיה מוריד שאול ויעל: וכתיב אני אמיר
 ואתירה מחצתי ואני ארפא: ברוך האל הנאמן להחיות

המתים:

ואם יראה גם להספול שאר תפלו הכריך לו להספול כמו שהוא כל אחד בסומו
 יאמר עד כאן ויאמר תפלתו ואח"כ יתחיל יהי רצון וכו' ואם אינו רוצה
 להספול יותר יתחיל מיד יהי רצון וכו' אחר להחיות המתים:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם
 אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הקדוש הגדול הנכבד

והנזרה עשה למענה ולמען שלש עשרה מדותך הכתובים
 בתורתך כמו שנאמר יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד
 ואמת נצד חסד לא לפים נשא עון ופשע ותטאה ונקה: שאין
 חוזרות ריקם מפניה ולמען ישיגי חברון ולמען רועה נאמן
 ולמען כל שוכני עפר ולמען הנהרגים ונטבחים ונשרפים
 ונטבעים בעבור כבוד קדשת שמך: שות שמע תפילתי אשר
 אני מתפלל בעדי ובעד ישראל עמך השקיפה ממעון קדשך
 מן השמים ושמע תפילתי אשר עבדך מתפלל לפניך והואל
 לברך את עמך ישראל ותפתח לנו שערי רחמים וחיים
 ושלום ושערי תשובה ומחילה וסליחה שערי ברכה והצלחה
 בקבל מעשי ידנו ותתן לנו משאלות לבנו לטובה: כי אתה
 היודע ועד ומה הוא הטוב לנו ולא על הלחם לבדו יחיה
 האדם כי על כל מוצא פי יחיה האדם וצד כי עמך מרכים
 ומצוקינו הב הב אמרו לנו ואתה יי אלהינו עליך עינינו להציל
 אותנו מכר צרותינו ותקרא לשבויים דרור ולא סורים פקת
 קוח ולכל הולכי דרכים ועיברי ימים ונהרות מעמך ישראל
 תצילם מכל צער ונזק וזק: ותגיעם למחוז הפצם לחיים
 ושלום ותתן לנו מזונתנו ופרנסתנו וכל צרכנו ברוח והצלחה
 ממתנת ידיך והסר כל מחלה וכל נגע מעמך ישראל ותפקוד
 לכל חשוכי בנים בורע שר קימא לעבודתך וליראתך
 ועברות עמך ישראל תציל שלא ישברו ולדותיהן ותלדון
 בניהן בלי צער ונזק ותשפיע להן חלבון בודיהן להניק את
 גודיהן ותסר האסברה מגודיהן ולא יזיקו אותן שדין ורוחין
 ודיליון ולא עין הרע ולא נגע ומרעו כי ישין ויזכו לגדלם
 לתורה ולחפה ולשרהך ולעשות רצונך ופתח לבנו בתורתך
 ללמוד וללמד לשמור ולעשות ודקיק את כל דברי תלמוד

תורתך באהבה למען לא נבוש לא בעולם הזה ולא בעולם
הבא ולראות בני ובני בני עוסקים בתורתך ולא יצא
ממנו מקדית תבשילו ברבים וסלח ומחל לנו על כל פשעינו
שחטאנו לפניך וקרע רוע גור דיננו בזכות כל שוכני עפר
ותשמע תפלתם בשמחת פל לים בעד החיים ותבטל מעלי
ומכל עמך ישראל בכל מקום שהם מפזרים בין האמות כל
הגזרות רעות וקשות ושקר עלילות ובלבולם וכל פגעים
רעים ותטה לב המלכות עלינו לטובה ותגזור עלינו גזרות
טובות ותתן לכל גייה וגויה די ספוקו שלא יצטרכו עמך זה
לזה ולא לעם אחר ותשמרנו מדלות ומעניות שמעבירין
האדם על דעתך ועל רעתו ותרחיקנו מבגדלי הריב ומרון
מבעלי עזי פנים ותן לנו כטובך ומברכתך ומרב טוב הצפון
לצדיקים יהא חלקנו ותמהר לגאולנו אמן:

(המסנדים את בית החיים יאמרו ברשות וכו' יהי רצון וכו' ואח"כ יאמרו ב' ספלות
אילו והס"ב ספלות נגד כ"ב אופיות הפורה ויסננו ויאמרו אחת הנה ואחת
הנה רק כשיאמרו יעמדו ויאמרו ולא ילכו כדי שיכוננו ספלתם):

יהי רצון לפניך יי אלהי הנשמות שתזכור לטובה הצדיקים
והחסידים הקדושים אנשים ונשים נערים וקטנים וכל
השוכנים במקום הזה ותעשה עמהם כרוכ רחמיה ותסדך
להתענג נשמתם מרב טובך אשר צפנת ליראך ותשמור
צופם מחבוט הקבר ומכל חבלות וכהלות ותשפיע להם
מנחל עדניך תשקם יין המשמר בענביו ועצמותיהם יחליץ
דוכותם יעמוד לנו ותרחם עלינו ותתן לנו אורך ימים שנות
חיים ושלום ותמלא כל משאלות לבנו לטובה ותקבל
תפלתנו לפני כסא כבודך בזכות כל שוכני עפר אשר
נשמתם צרורה בצרור החיים בגן עדן ותתן וזה עליון
המתענגים

חמת ענגים מדשן ביתך: אשר עזר לא ראתה אלהים וזולתך
לעשה למחבים לו: ונהנים מזיו כבוד שכינתך לעולם ועד
אתם צדיקי יסודי עולם בכבוד יהיה מנוחתכם הננו באנו
על קברותיכם: לבקש מאת אלהינו רחמים עלינו
ועד ישראל עמו ועליכם: וגם אתם התפללו אל אדוניכם
בעד אחיכם: שישמור אותנו מכל צרות רעות המתרגשות
ובאות לעולם: ולהציל עמו מכל גזרות רעות: להושיעם
מכל צער ונקמה בין העומדים בים ובין העומדים ביבשה:
שירחם הק' כה עלינו ועליהם: ותוציאם מצרת לרוחה
ומפלה לאורה ומשעבוד לגאולה: ותעמוד לנו זכותכם
ומעשיכם הטובים ותורתכם וצדקתכם: שעשיתם בשחייתם
בעולם הזה: אשריכם ואשרי נשמתכם: ואשרי חלקיכם:
מלך מלאה רחמים רחם נא עלינו בזכותם: ותברכנו מטובך
כי את כל אשר תברך מבורך ותברכנו בשלומך:
" ארון העולמים אשר בידו נפש כל חי ורחם כל בשר אישי:
יהיה בעורכם: וישמור עצמותיכם עד שיגיע העת
לחיותכם: ובשלום יהיה משכבכם: ובגן עדן ירתענגנו
בשמותיכם: ואלהינו יגן עלינו בזכותכם: לרחב לבבנו
לאחבה וליראה אותו ולעבדו בלבב שלם: בלימי חיינו:
ולחסד ממנו כל דאגה ותוגה וצרה ופחד אימה ויראה: וקר
נגע ומחלה: וישלח לנו רפואה שלמה לרפאות כל חליתינו
ותחלו ראינו ומכאובינו: וישליך במצולת ים כל חטאתינו:
ותמלא כל משאלות לבנו כי מרבים הם צרכנו עד אין לנו
לפרטנו: כי נקצר רוחנו מרעיון וצרות לבינו: וכפני כוכד
לדיתינו: ועליך יאלהינו נשליך ידבינו: עננו יעננו והושיענו
למען שמך:

י אָנָא אֲדוֹן הָעוֹלָמִים זָכַר נָא צְדָקַת יְשִׁינִי עֲפָר אֲשֶׁר
 בְּקִבְרִים גּוֹפֵם חָפָר וְנִשְׁמָתָם עִמָּךְ תִּפְרָה וּכְזוֹתָם
 שְׁלוֹם לְנוֹת חָפָר עִם זְכוֹת נָם אֲנִכִי עֲפָר וְאֶפֶר וְכָל גִּירוֹת
 רַעוֹת מִמֶּנּוּ תִפְרָה וְתִצְלִלְנוּ מִמֵּי הַרְעִים כִּהְצִילְךָ תִּיגַח עֲצִי
 גּוֹפֶר וְזָכְרוֹן אֲוִיבֵינוּ תִמְחַה מִסָּפֶר וְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ תִכַּפֵּר וְהָן
 לְנַפְשֵׁינוּ כּוֹפֵר וְתִבְרַךְ לְעַמְּךָ אֲשֶׁר לֹא יִמְנָהוּ לֹא יִסְפֵּר
 וְתִפְלֵתֵנוּ עָלֶיךָ יוֹשֵׁפֶר וְתִטִּיב לְךָ תִפְלֵתֵנוּ מִשׁוֹר פֶּר
 וְהַשְׁמִיעֵנוּ בְּמַהֲרָה קוֹל שׁוֹפֵר לְגַאֲלֵנוּ מִצַּר הַכּוֹפֵר אֲשֶׁר
 הִכְפִּישָׁנוּ בְּאֶפֶר וְגַאֲלֵנוּ בְּרֵם מִפְּרָפֶר יֹאבֵד הַרְשָׁע וְיִבְאִישׁ
 וְיִחָפֵר בְּגוֹמְצוֹ יִפּוֹל וְיִחָפֵר וְזָכְרוּ מִתְחַרְתֵּי הַשְּׁמַיִם כִּפְּר
 לְהַמְטִיר עָלֵינוּ גְפְרִית וְאֵשׁ וְכוֹפֵר וְעֲפָרוֹ תִפְּוֹר תִּחַרְתֵּי רַגְלֵינוּ
 דִּקְבֵכְפֶר וְתִהְיֶה לִי דוֹרֵי אֲשָׁבוֹל הַכּוֹפֵר וּבְעַנְיִי קוֹדֵשׁ
 אוֹתָנוּ תִצְפֵּר כִּי אוֹתְךָ קָרִינוּ כָּל הַיּוֹם רַמֵּשׁ וְצִפֵּר:

י אָנָא אָבִי הַרְחֵמִים אֲשֶׁר כְּבוֹדְךָ בְּעַלְיוֹנִים וּשְׁכִינְתְּךָ
 בְּתַחְתּוֹנִים גָּמַל נָא חֲסָדֶיךָ עִם נִשְׁמַת הַחַסִּידִים
 וְהַתְּמִימִים וְהַגּוֹנִים אֲשֶׁר גּוֹפֵם בְּקִבְרֵם יִשְׁנִים בְּנַחַת
 וּבְמִנוּחָה נְכוֹנָה יִהְיוּ לָנִים וְעַל מִשְׁכְּבוֹתָם יִרְנְנוּ בְּרַנְנִים
 וְנִשְׁמָתָם יִתְעַנְּנוּ בְּגִן עֵדֶן וְתַחַת רַעְנָנִים וּמְזִיו שְׁכִינְתְּךָ יִהְיוּ
 זָנִים לְרֵאוֹת מוֹרֵיהֶם פָּנִים בְּפָנִים לְרֹכְנֵיהֶם בְּמַחֲצֵתְךָ לְפָנֵי
 וּלְפָנִים וּבִישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה לְהִיוֹת שׁוֹנִים בְּתוֹךְ מַלְאָכֵי
 קוֹדֵשׁ קְדוֹשׁ אוֹמְרִים וְעוֹנִים וְזְכוֹתָם תִּזְכּוֹר לְקְרוֹאֵי בָנִים אֲשֶׁר
 אֵלֶיךָ בְּעֵת צְדָקָתָם פּוֹנִים תִּזְכּוֹר לְחֵם זְכוֹת אֲבוֹתָם וְזְכוֹת כָּל
 הַיִּשְׂרָאֵלִים וְהַכְּנִיָּם אֲשֶׁר פָּה בְּמִשְׁכְּבוֹתָם חוֹנִים לְגַאֲלֵנוּ כְּגַאֲלַת
 עַמְּךָ מֵאֶרֶץ סִנְיִים לְגַלוֹת לָנוּ מִטְּמוֹנִים וְרַתְקִים לָנוּ דְבַר
 חוֹךְ הַנְּאֻמָּנִים:

ח אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁמַע תְּפִלָּתִי מֵעַבְדְּךָ אֲשֶׁר בָּאתִי
 בְּמָקוֹם

במקום קדוש הנה לפניך להתפלל אליך ותעלה
תפילתי לפני כבודך כי בהנחיה טובה ובמשענת
נאמנה סמכתי עליך כנאשר הבטחתנו בתורתך עליך
אשען ואבטח לבלתי אשיב ריקם מלפניך כי אתה עושה
חסד לאלפים לאהבה ולשומרי מצותיך ואשר בארץ המה
קדושיך תעלה גשמתם לשמי קדשך במחנות מלאכיך
ותטיב להם מרב טובך אשר צפנת ליראיך ותזכר לנו
זכות הנפטרים על קדש שמיך וזכותם יעוררו עלינו
רחמיך להתנהג עמנו בחסדך ותזכנו במהרה לביאת
משיחך:

וְאַתֶּם יְשִׁינֵי עַפְרַיִם הַתְּעוֹרְרוּ הַתְּעוֹרְרוּ נָא אֶל תְּחוּשׁוּ
לְהִתְפַּלֵּל בְּעַד הַחַיִּים כְּמוֹ שְׁאֵנוּ מִתְפַּלְלִים
בְּעַדְיָכֶם וְגַם אַתֶּם הַרְגִּישְׁתֶּם בְּצָרוֹת הַגְּלוּת בְּשָׁהִי יְתֵם בְּחַיִּים
וּמְקוּיִם לְגֵאֲלָה כְּמוֹ אֲנַחְנוּ מְקוּיִם וְעַתָּה הִתְקַבְּצוּ כְּלָכֶם
וְהִדְבּוּ תַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת לִפְנֵי אֵל מֶלֶךְ רַם וְנִשְׂא שִׁיעֲשֵׂה לְמַעַן
שְׁמוֹ הַגְּדוֹל הַמְּחַלֵּל בְּגוֹיִם שְׂמֵחַרְפִּים וּמְגַדְפִּים וְאוֹמְרִים לָנוּ
אֵיךְ אֱלֹהֵיכֶם יָבֹאוּ וְיַעֲזְרֶכֶם עַד מִתִּי יִחַרְףְּ צָר רָאֵה בְּעֵינַי
וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ וְיִחַפְּרוּ וְיִכְשׁוּ שְׂנְאֵי וְיִרְעוּ כִּי אַתָּה יי
לְבַדְּךָ עֲלִיזִין עַל כָּר הָאָרֶץ וְתִזְכְּנֵי בְּמַהְרָה לְבִיאת מְשִׁיחְךָ
וְתִשְׁמַחְנֵי בִישׁוּעַתְךָ וְיִסְהַר לְבִי בְּאַמֶּת לְעַבְדְּךָ וְלַעֲשׂוֹת
בְּלֵב שְׁלֵם רְצוֹנְךָ וּפְתַח לְבִי בְּתוֹרַתְךָ וְדַבֵּק לְבִי בְּמִצְוֹתֶיךָ
וְתִרְחַם עַל עַמְּךָ בִּי אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתְךָ וְרַע אֲכַדְהֶם
אוֹהֲבֶיךָ וְיִבְאֵנָּה בְּמַהְרָה מֵהַשְׁהֵב טַחַת בִּיד גְּבִי' אֶךְ בִּי אֵל
מֶלֶךְ נְאֻמְךָ וְרַחֲמֵן אֶתָּה:

וְיִבְנוּ וְיִרְצוּן לִפְנֵיךָ בְּזִכּוֹת כָּל הַצְּדִיקִים וְהַצְּדִיקְנוֹת
וּבְנֵי גְדוֹלִים וְקַטְנִים וְקָנִים וְקַנּוֹת בְּחוּרִים
וְהַ 6 וְהַ 6 וְהַ 6

וכתולדות לפניך שמוותם גלויות לכו כביהם נמשרות
 במספר אתה מוציאם ומכניסם ובצלך הם חסים מבטן
 לך נעמסים הנני הרים והנעימים בחייהם ובמותם עמדו
 באמונתם והלכו בתמימותם תחת כסא כבודך תעלה
 בשמחתם כי הנני באתי לסבב קברתם להעלות בעדי
 לשמים תפלתם ותשמרני מכל פגעים רעים ויסורים קשים
 בזכותם ותצילני מכל בהלה ותקלה ומכל מלאכי חברה
 וממיתה משנה וממות מגנה שבכל מיני תת קג מיתות
 שנבראו בעולם ואפטר בשלום במיתה קלה שבבכרם
 במיתת נשיקת הצדיקים ותמימים ותמלאימי בשיכה טובה
 זקן ושבעימים לבלה שנותי בנעימים ואזכה לראות
 במהרה בבנין בית עולמים:

יי אלהינו רבה אמונתך חדשים לבקרים תחדש אמונתך
 לשוכני בקברים להרחיותם במישרים להעלותם
 למרום הרים כאשר הבטחת בכרית בין הבתרים בזכות
 לומדי תורתך וכל החברים ובזכות כל השוכנים פה חסידים
 ותמימים וישרים ובזכותם תשמרני וחצילני מכל סכנה בכל
 מקום שאהיה בין ביום ובין לילה הן בדרך הן בבית הן
 בשדה הן ביער הן בבקעה הן בחר הן בגבעה ותצילני בחחמך
 מכל אויב ואורב ולסטים וחיות רעות בדרך ומכל מיני פחד
 ורעד ורעש ומאש ומים ומדבר וחרב ורעב ומשקר עלילות
 ומכל מיני משחית ומחבל ומכל מיני כשוף ומעין הרע ומכל
 נזק והזק ומכל דבר רע שאפשר לבא ולהיות בעולם ומד
 שלא אוכל לבקש עליו רחמים ולהתפלל עליו יהי רצון
 לפניך ורפני כסא כבודך בארוחת הפללתי על כל מיני רעות
 שלא יבאו עלי ועל כל בני ביתי וקריתיי וכל מיני טובות
 שימהרו

שִׁמְתוּהוּ לְבֹא עֲלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים בִּישׁוּעַתְךָ הַגָּדוֹל : יְהוָה
 לְרִצּוֹן אֲמַרְי פִּי וְהַגִּיזוּן לִפְנֵי לִפְנֵיךָ יִצְרִי וְגֹאֲלִי :

יִרְבּוּן כָּל הָעוֹלָמִים זְכוּתָם וְצַדִּיקָתָם שֶׁר כָּל שׁוֹכְנֵי עֲפָר
 הַשׁוֹכְנִים פֶּה וְכָל הַמְּלָאכִים הַמְּמוּנִים עַל נְשִׁמָּתָם
 יִזְכְּנוּ וְיַעֲזִרוּ לִי לְתַפְלָתִי שֶׁתִּתֵּן לִי חַיִּים אֲרוּכִים עוֹשֵׁר וְכַבֹּד
 וְשְׁלוֹם וְרוּחַ וְרִצְלָה וְהַצְלָחָה בְּרָכָה וְיִשׁוּעָה נִחְמָה פְּרִנְיָה
 וְכִלְכֵּלָה חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים בְּעֵינַי כָּל רֹאֵי וְשִׁמְחָה אֶת כָּל עַדְתְּךָ
 וְקִהַלְךָ וּבְנֵי עֵדֶךָ וּמְחַל וּסְלַח וְכִפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי וְתִצְיֵנִי
 כִּכְל חֲרָפָה וְכִבּוּד וְכָל קְלוֹת וּבּוֹשֵׁת וּפְסוּל בְּמִשְׁפַּחְתִּי וּמִכָּל
 צָרָה וְצוּקָה וְעֲנִיּוֹת וּמַחְבוּט דַּקְכָר וּמְדִינָה שֶׁל גֵּיהֶנֶם
 וּמְחַלְאִים רָעִים וְאֵל תִּמְיִתְנִי בְּמִיתָהּ מִשׁוֹנֵה רֶק אֶפְסֹר
 מִחֲדָר בְּרַחֲמִים וְלֹא בְּרוּגְזוֹרְתֵן לִי בָנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיִמִים
 לְשִׁמּוֹר מִצּוֹתֶיךָ וְעוֹשֵׂי רִצּוֹנְךָ כָּל יְמֵי חַיִּיךָם עַד עוֹלָם סְלָה
 אָמֵן :

יְהוָה רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יִי אֱהִינּוּ וְאֱהִי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּרְצֵנוּ בְּתַשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה לִפְנֵיךָ וְתִשְׁמַע אֶת תַּפְלָתִי וְתַעֲשֶׂה אֶת
 בְּקִשְׁתִּי וְיִהְיוּ זְכוּוֹתַי מְכַרְיַעוֹת עַל חוֹבוֹתַי וְתִתֵּן לִפְנֵי אֱהִיבְךָ
 וְיִרְאֶתְךָ וְכּוֹף אֶת יִצְרִי לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנְךָ בְּדַבְּכַי שְׁלָם וְהִנֵּה
 עֲגִירַתִּי בְּדֶרֶךְ כַּחַי כִּדִּי לְכַפֵּר אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וּלְסַבֵּב
 וְלִהְיוֹת מִטַּח עַל קַבְרֵי הַצְּדִיקִים הַלְלוּ יְהוָה רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יִי אֱהִי
 וְאֱהִי אֲבוֹתִי שֶׁתַּעֲמֹד לִי זְכוּתָם וּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים לְהַגִּן עָלַי
 וְעַל יָרְעֵי עוֹלָם וְתִהְיֶה נְשִׁמָּתָם צְרוּרָה בְּצְרוּר הַחַיִּים עִם
 שְׂאֵר צְדִיקִים וְצַדִּיקֵינוּ שֶׁבְּגוֹן עֲדוֹן אָמֵן :

יְהוָה רִצּוֹן לִפְנֵיךָ יִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹתָהֶם יִצְרָק
 וְיַעֲקֹב שֶׁתִּקְבַּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת תַּפְלָתִי שֶׁהִרְתַּפַּל לְתִי
 לִפְנֵיךָ וְשֶׁאֲרִצָּה עוֹד לְתַתַּפְלַל לִפְנֵיךָ בְּכָל עֵרַת לְמַעַן שִׁמְךָ
 הַגָּדוֹל

הַגְּדוֹל וְהַמְּבֹרָךְ הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא וְלִמְעַן זְכוּת כָּל הַצְּדִיקִים
הַשׁוֹכְנִים פֹּה וְכֻלָּם יְנוּחוּ עַל מִשְׁבְּכַם בְּשָׂרוֹם וְתִצְלַם
מִדְּיָנָהּ שֶׁל גִּיהֵנוֹם וּמַחְבוֹשׁ הַקָּבֵר וְזִכְרוֹתָם יַעֲמִד לָנוּ וְלִכְר
יִשְׂרָאֵל בְּכָל יְעַת וּבְכָל עֹנָה וְכָל טוֹב תִּגְמַל לָנוּ בְּזִכְוֹתָם מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם אָמֵן:

אָמֵן יי אלהי ישראל רחם נא עלי פירחמיה רבים ועל
בן באתי על קברי הצדיקים שבו זכותם אתה
מושיע לחיים בעת צרתם ותשמע שועתם וברשות השם
יתברך וירתעלה ארך על קברותיכם בשאני בעולם הזה
לאורך ימים וכשאפטר מן העולם הזה למלאות ימי ושנותי
אתה עמכם ועם כל צדיקי עולם בגן עדן להשתעשע עמכם
ולראות באור פני מלך חיים אמן:

אָלֵהִי ואלהי אבותי אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר
איש אשר לא עובתסדו את החיים ואת הכרתים
במל נא חסד ואמת לכל מתיד עמך ישראל להיות חלקם
בחיים תי עולם הבא וכוונת עשה חסד עמנו להיות חלקנו
מטובך בעולם הזה ובעולם הבא ברוך המשיב נפשות
לגופות ומעמידן ומכניסן לגן עדן ומזכר לחיי עולם הבא
הנאמן בכריתות ויקים במאמרו:

י רבון כל העולמים האזינה לקול תחנוני וקבל תפילתי
ברוב רחמך שיהיו גשמות הצדיקים הנקברים פה
ובכל העולם צרורה בצרור החיים עם שאר הצדיקים ועם
גשמותיהם של אברהם יצחק ויעקב ועם נשמות כל צדיקי
וחסידי עולם בין שהם נהרגים או נשרפים או טבעו במים
ולא נתנו לקבורה ומתו על קרשת שמך ונשמתם יצאו על
יתודי וסבלו מיתות וענויים קשים בעבורך ולא המרו את

דתיך וזכותם יעמד לנו ולכל ישראל קדושך שלא יבא עלינו
 כזה גזירתך ואל תביאנו לא לידי נסיון ולא לידי בזיון ותעשה
 נקמתך בהם נקמת דם עבדיך השפוך ותצילנו מידם הקשה
 עלינו ורתמהר לגאלנו למען שמך הגדול והקדוש ויחזק
 עלינו במהרה בימינו אמן:

י אל ארך אפים אתה ובעל הרחמים נקראת ובתשובה
 אליך רצית הנה באנו לפניך בתשובה שלמה ורצויה
 עשה ברחמך המרבים וחוס נא עליו ועל כל הנפטרם
 מעמך ועדן לא קבלו דינך ויש עליהם לקבל שום עונש
 ודין הקל מעליהם דינך כי יצר לב האדם רע מנעריו והוא
 מחטיאו לחטוא כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא
 יחטא ויהאת שוכרתו ומירתו כפרתו ורתכפר לו על כל
 פשעיו חמור עליו ורחם על נשמתו רחמהו והעלהו
 והכניסו לבין הצדיקים ובצל כנפך תסתירהו להתענג מזיו
 כבודך והצילו מחבוט הקבר ומדין שר גיהנם ומכל שאר
 דינים וגזרות ונגלגולים וכלח לו על עונותיו ויהיה תפלת
 לציון לפניך ואני תפלתי קדו עת רצון אלהים ברב הסודך
 ענני באמת ישעך:

י אלהינו שמע נא בקראנו אליך כי אנטחנו עמך וצאן
 נחלתך בני בריתך אשר בחרתנו מכל
 העמים להיורת עם סגלתך עם קדושך ונשמה שנתת בנו
 מושמי שמיה אצלת מקדשך נשמת ידך ומנו וקץ
 גלת לה במה תתאחרה בגוף האדם להלה ואות חזרה
 למעלה לקבל שכרה הטוב הנגור לה כפי מעשיה ופיעלה
 מאל נורא עליה לשמחה בחדוה וגילה זאת חלקה מכל
 עמלה והיא נצחית סלה ורעולמי עולמים אינה כלה כי כף
 עלתה

עלתה לפניך בעת חלה. ונשמת ישראל קראת לה. והיא
עקר ות"י הגוף בלה. ותחזיר אותה לגוף בעת מקברה תעלה.
בעת ביבא שילה. לשמחה בשמחת הנאלה. להיות חיים
וקימים כבת חלה. ולתולך שיר ושבת ורתה לה. ושכינתך
עלינו רגלה. אשרי מי שיגיע לימים רגלה. נדיבי עמים
נאספו עם אלהי אברהם כי לאלהים מגני ארץ מאד נעלה.
ויתגדל ויתקדש שמך ויתעלה אמן:

ב אָנָּה יי אלהי שאנא לפשע עבדך. ואומר אלי בני אתה
אני תיום ילדתך. וכשם שבאתי בעולם הזה בלא
חטא כך אפטר כמנה בלא חטא כיום הילדי. למען שאבא
אריך ברוך ונקי. להשב נשמת שנתת בי כמו שנתנה לי
בטהרה ורדשה. להתענג ולטיל עמה בגן עדן עם אותן
הנשמורת הקרושים השוכים פה ועם כל נשמת ישראל
להתחבר עמהם בעולם הבא. ואתם נשמת הקרושים בשם
שבאתי לכבודכם לסבב קברותיכם. כן באו והתאספו כל
אחת על מקומה תבאה בשלום להתחבר עם גופה. ולשמוע
את בקשתנו. אשר אנחנו מבקשים מאלהינו בעבודכם. וכן
התפללו והתחנונו אל הקדוש ברוך הוא בעבורנו ובעבור כל
עמו ישראל שישמע תפלתנו. ויתן נפשו בשאלתנו ועמנו
בבקשתנו ברצון לבנו. הירוע לאלהינו. עגנו יי עגנו ביום
קראנו:

בא רבון כל עולמים. בשם שבאנו לכבודך. להתפלל
לפניך. ומבכנו על קברי הצדיקים הצדקניות. כן
תסבב אותנו במלאכי הקדושים במטתו שר שלמה דכתוב
ששים גברים סביב לה מגברי ישראל. כלם אחוזי חרב מלמד
מלחמה איש חרבו על ירכו מפחר בלי לות וותבר בנו כבדבת
כהנים

בְּהַנִּים בְּרַכְתִּיב יְבָרְכֶךָ וַיִּשְׁמְרֶךָ : יֵאָר "פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּתְנֶךָ :
 יִשְׂא "פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם : וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם : וּתְבָרְכֶנוּ בְּכָל הַפְּרָכּוֹת הַפְּתוּבִים
 בְּתוֹרַת מִשְׁהָ עֲבָדְךָ : וּתְשַׁמְּחֶנוּ וּתְנַחֲמֶנוּ בְּכָל הַנְּחָמוֹת
 הַטּוֹבִים אֲשֶׁר הִבְטַחְתָּ לָּנוּ עַל יְדֵיכָל נְבִיאֶיךָ וְחַוִּיךָ : וְלִיתֵךְ
 שְׂמִי וְלֵה שְׁלוֹם שְׂמִי וְכִסֵּא כְבוֹדְךָ בְּרַכְתִּיב בַּיּוֹם הַהוּא אִיהִי " :
 אַחַד וַיִּשְׂמוּ אַחַד : וּבְתוֹרַתְךָ כְּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל " :
 אֱלֹהֵינוּ " אַחַד :

(ואח"כ יתפללו תפלה זו על קברי ערנן ורבנן . וכל מי שירצה יתפלל עליהם
 תפלה זו כשנא על קבריהם בכל עת שבא להסתכל שם)

כִּי שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם אַתֶּם מוֹרְגִים וּרְבָנִים עֲלֵיכֶם הַשְׁלוֹם חֲכָמִים
 וְנִבְוִיִּם שְׁלוֹם יְהִי עַל מְשַׁבְּכֶם בְּזִכּוֹת תוֹרַתְכֶם
 שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לָכֶם מִמְרוֹמֵי כִּי גְדוֹל שְׂכָרְכֶם אֲשֶׁר יִכְסֶּה וְאֲשֶׁר
 חֲלָקִיכֶם שְׁזִכִּיתֶם בְּתוֹרַתְךָ לְהַאֲרִיבְכֶם וְאִין קֶץ וְסוּף
 לְזִכּוֹתְכֶם בְּהִתְהַלֵּכְכֶם תִּנְחַח אֶתְכֶם בְּשִׁבְכְכֶם תִּשְׁמֹר
 עֲלֵיכֶם בְּהַקִּיצוֹתְכֶם הִיא תְּשִׁיחְכֶם עֲטַרְתֵּי תְּפָאֶרֶת הִיא
 לְרֵאשִׁיכֶם וְעִנְקִים לְגַרְגְרוֹתֵיכֶם יְדוּבְכוּ שְׁפִתוֹתֵיכֶם וְנוֹפֶת
 צוּף דָּבֵשׁ בְּפִיכֶם וּמְתוֹק חֲמַר עֵתִיק לְחֻבְכֶם וַיְחַלִּיץ
 עֲצָמוֹתֵיכֶם וְלֹא יִשְׁלוּט רָמָה וְתוֹלְעָה בְּכִשְׂרָכֶם זֹאת חֲלָקְכֶם
 מִי אֱלֹהֵיכֶם בֵּית תוֹרַת אֱמֶת הִיא בְּפִיכֶם וַיְפּוּצוּ מֵעַיְנֵיכֶם כִּי
 לֹא מוֹשׁ מִפִּיכֶם תוֹרַת מִקְרָא מְשֻׁנָּה וְגִמְרָא מְנַעֲרֵיכֶם וְעַד
 אֲקוּמוֹתֵיכֶם וְגַם עֵתָהּ מִחִיל אֶל חִיל מִיִּשְׁבִּיבָה לִישִׁיבָה הִלִּיכְתְּכֶם
 וְהִלְכָה הִיא כְּמוֹתְכֶם וּמִלֵּאכִי מֵעֲלֵה סְבִיבוֹתֵיכֶם לְשִׁמוּעַ
 דְּבַר אֱלֹהֵיכֶם וּמִלְבָּכֶם וְחִנָּה יִנְצַח עֲלֵיכֶם וְהַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
 וְתִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְהַר וַיְחַיֵּשׂ עִמְדַתְכֶם וְתַחֲיִיתְכֶם לְגוֹרֵל
 קֶץ מֵיְנֵכֶם וְאַנְחֶנוּ תִלְמִידֵי תִלְמִידֵיכֶם שְׁלֵמָהּ וְהוֹרִיתֶם
 וְהוֹכַחְתֶּם

והזכחתם לדורותיכם בדרך ישרה להדריכם לנהוג ישראל
 בתורת מנהגיכם וליילך בדרךיכם להשאיר ברכה אחריכם
 אשר העולם עמדתם על יסודותיכם וכדאי העולם להברא
 בשבילכם ולהיות השכינה שורה עליכם כי חיי צער היה
 חייכם ונדרתם שינה מעיניכם ובתורה היה עמלכם לעשות
 רצון קונכם ועל השלכתם יהככם להיות שמור רב טוב
 לנשמתכם ועל בן באתי על קברותיכם להתפלל אל
 יוצריכם שיגמול עמי ועם כל בני ביתי בוכותכם וגם אתם
 התפללו בעדי כי לא ישוב פניכם כמו שעשיתם בחייכם
 שהייתם מתפללים בעד אחיכם וצדיק אומר ויגזור לכם
 וימלא רצונכם ויתן לכם שאלתכם ובקשתכם על בן אל
 תהרישו בתפלתכם והרימו למרום קולכם בעד עמיכם כי
 ישראל ידכם שיבטל כל גזרות רעות ולמחוק אותם
 בכביות נוד מעות ולהתנהג עמנו במדת החסד והרחמים ואל
 יסתר פניו ממנו לעולמים והיה בעזרנו לילות וימים כי בשה
 ובימים וכל אשר התפללתי לפניו ישמע כאזניו בכל
 הכללות ופרטות ויעשה עמדי בחסד ורחמנות ולעשות
 רצוני בכל זמן ועדני ורחם עלי למענה אם לא למעני כי מה
 אומר ומה אדבר עור לאדני כי צרכי אדם מרביס ואי אפשר
 לי כלם לפרטני כי אתה יי בראתני ויצרתני וכוננתני ובדרך
 רוחי וגיותי מאודי ודוני ומידך פרנסתי ומזוני ורב חסד
 גמלתני מעודי עד היום הזה לא עזבתני כי אתה ייקנני ואל
 תסור חסדך ואמתך ממני ותשמרני ותתיני כי עכבך אני
 ומכל צרה וצוקה תושיעני ואל באפק תוכיחני ואל בחמתך
 תיסרני ראה בעמלי ויגוני כי אתה תושיע עם עני אנא
 ישרה עמי בחסדך ולא כריני הרב בבסני מעוני ומחטאתי

טהרני כי אלקי נשאתי את עיני כי מה אני כי תזכרני ומה
 חיי בתפקדני רפאני מכל תחלתי רפאני ובתשובה שלמה
 תשיבני ארח חיים תודיעני ובמעגלי צדק תנחני ומחטא
 ועון תרחיקני ובתורתך תחבמני ובמצותך תחזקני וחקה
 תלמדני ובספר החיים תכתבני ועל מינה תחתמי
 ומברכותיך תברכני וכל מעשי ידי תצליחני לזכרון טוב
 תזכרני רחם תרחמני לטובה תדרשני וימינה תסעדני
 וענותך תרביני השיבה לי ששון ישעך ורוח גדיבה תסמכני
 ולא לנצח תעזבני ואל קעד תשכחני שומר ישראל שמרני
 כי אתה משגב ומגני בחסדך תקדמני מלאכי הטובים
 יסובבני ישלח ממרום יקחני מפני סרבים תמשכני מריבי עם
 תפלטיני עם לא ידעתי יעבדני מפלט מאיבי אף מקמי
 תרוממי עשה עמי אות לטובה וראו שנאי וכלשוכי אתה
 עזרתני ונחמתני שמח תשמחני נחם תנחמני ששון ושמחה
 תשמיעני לביאת משיח תזכני מאויבי פדני תמהר לגאלי
 לחפשי תשלחני מגלות תוציאני וישועות טובות תראני
 אל אדמת קודש תביאני לירושלים עיר הקודש תעלני
 וציון תנהלני ולבית קדשך תוליכני ובנאותך שא תרביצני
 במעגלי צדק ינחני אך טוב וחסד ירדפוני ועל במותי ארץ
 תדריכני אלהי שמע קולי וענני ובזכות מורגים ורבנים וכל
 דומדי תורתך תנצחני ויהי אמרי אלה לפניך לרצון ותרצני

אמן סלה:

גב תפלה קצרה להספיל על כל קבר בין חיו או אמו בנו או נפו קרוב או
 רחוק איש או אשה יהיה מי שיהיה:
 יזכור אלהים את נשמתך לטובה:
 (אם הוא נסוד שכתו יאמר זה):

(וישמך מחבוט הקבר מרמה ותולעה)

ותישן שנת עריבה ותנוח בקברך במנוחה נכונה וזכותך יגן עלי בעת צרתי וגשמך תהא צרורה בצרוח החיים עם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן אמן:

נג (אתה גבור וכו' עד להחיות מתים) :

תפלה על קבר איש שהיו שמועותיו רעה בחייו ומאזה גדולה להתפלל עליו למען לא ירח ממנו כדח מכל שכן אם הוא מקרוביו ומכיריו :

יהי רצון לפניך יי אלהי ההסדר והרחמים שתמחול לעונותי ולעונות עמך ישראל ולעונות (פלוגי הזה) תמחול על כל חטאי ועונות ופשעים שחטא לפניך בחייו ותהא תשובתו וודתו וחרטתו ומיתתו לכפרתו והקל מדינו תקשה ברוב רחמיה וחסדיך וזכר לזכותיו ומצותיו אשר עשה ואל תזכר לו חטאיו כי היצר הרע מחטיא לו לאדם כאשר אמרת כי יצר לב האדם רע מנעוריו ולא הייתה כוננתו להכעיסך רק להאיותו מלך מלא רחמים שמע צעקתיו ובכיותיו כדכתוב עברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעשה מורה ואתה מוריד שאל ויעל מלך מלא רחמים הצלה והעלית עם כל העברנין כי הם עמך ורע אברהם בחרך בני בריתך ותהא מנוחתם בגן עדן כי טוב יי לכל ורחמי על כל מעשיו ולך לבד החסד והרחמים ואתה סולח ומוחל לעונות עמו ישראל ברחמים: אתה גבור וכו'

נד תפלה לקברנים העוסקים במצות נמילות חסד ואמת שיתפללו על בית עלמין אחר ברחות הק"בה וכו' עד להחיות המתים בסימן כ"א וכו' יאמרו כאן ואם היו מסבנין את בית החיים יאמרו תפלה זו חסדיה וכו' לבסוף :

חסדי יי אזכיר תהלוותי כעל כל אשר גמלנו יי ורב טוב לבית ישראל אשר גמלם ברחמי וזכר חסדיו אבא

"אלהינו ואלהי אבותינו השומר הסדר לעולם וזכר חסדי
 אבות לבנים אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים
 שמע נא ותקבל תפילתי למען שמך הגדול שהוא של הסדר
 ואמת כי אתה אלהי החסד והאמת ובחסדך הגדול באתי
 לפניך להתפלל אליך ויהא אמרתי וזכירות חסדך לרצון
 לפניך שתעשה עמי ועם כל בני ביתי ועם כל עמך ישראל
 בחסד ואמת ותנהג עמכם לפנים משורת דיניך כי אין
 רחמים ברחמנותך ואין חסד בחסדך לך לבד "אלהינו
 החסד והרחמים ועל חסדיך סמכתי להתפלל לפניך כי לא
 תמנו ולא כלו רחמיה וחסדיך מעולם קוינו לך

ואתה "אלהי החסד והרחמים בראת עולמך בחסד
 שנאמר אמרתי עולם חסד יבנה שמים תכון אמונתך
 בהם וכתוב כל ארחות "חסד ואמת וכסאך הוכן בחסד
 ואמת דכתיב והוכן בחסד כסא ואתה חפץ בחסד דכתיב
 כי חפץ חסד הוא ואמרת בחסד חפצתי גלוי וידוע לפניך
 שגמלתי חסד ואמת בכך לבי ובכל נפשי לקיים מצותך
 ולעשות רצונך בלב שלם והנה באתי לפניך במקום קדוש
 הנה במקום ישיני עפר לבקש ממך שתמחול לי על כל
 חטאתי שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך מעודי עד היום
 הזה והנה אבקש מחילה וסליחה עליהם ברוב רחמיה
 וחסדיך ואתם נשמורת הקדושים אשר בארץ המה שגמלנו
 עמכם חסד ואמת אם שגגנו ובאחד מכם בדבר שהוא נגד
 כבודו בעסק קבודתו שגגה היא לנו ושיאות מי בין והנה
 אבקש מחילה מכם למחול לנו על כלם והקדוש ברוך הוא
 ימחול לכם להיורת נשמתכם צרורה בצרור החיים עם שאר
 צדיקי עולם וצדקניות בגן עדן אמן

יי יי אל ארך אפים ורב חסד ואמת: עשה למען שם קדשך
 הגדול הגבור והנורא. שהוא במנין חסד וחוחם שלך
 הוא אמת. וככל מדותיה של חסד ואמת. היוצאים מכל
 שמורת תורתך הקדושה. שתקבל תפלתו ועשה עמי חסד
 ואמת. כי אתה עם חסיד תתחסד. וזכר לי החסד והאמת
 אשר עשית ואל תמח חסדי מלפניך. ועשה עמי בחסדך
 למען כבוד שמך הגדול. ולמען הצדיקים והחסידים ומורגני
 ורבנין וכל לומדי תורתך השוכבים פה ולמען כל נשמת ישיני
 עפר מעמך. שתתנהג עמי במדת החסד. בדכתיב כל ארחות
 יי חסד ואמת לנצרי בריתו ועדתיו: ותשמרני מכל צרה ומכל
 גנע ומחלה ומכל חטא ועון ופשע. ומכל חרפה ובושה ומכל
 גזרות רעות ועלילות שקר ומריבות ומרון בני אדם. ומכל
 פגעים רעים המתרגשות ובאות לעולם. ומדלות ועניות
 המעבירים האדם על דעתך ועל דעתו למען לא אחטא לך.
 ואמץ לכבי בתורתך. שלא ימוש תורתך מפיו ומורעי עד
 עולם. כי אתה עשה חסד לאלפים לאהביך ולשמרי מצותך.
 וכתוב וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בני
 עשה עם עבדך בחסדך וחקך למדני: ותגער ביצר הרע שלא
 יבלבל מחשבותי בתפלתו: ואני תפלתו לך יי עת רצון אלהים
 ברכ חסדך ענני באמת ישעך. והטה עלי חסד כלפי חסד.
 טרם אקרא אליך ענני. כי אתה אדני טוב וסל חורב חסד לכל
 קראיך: וביותר להמתהלכים לפניך בחסד ואמת. וחכפר לי
 על כל עונותי. דכתיב בחסד ואמת יכפר עון: חטאות נעוריי
 ופשעי אל תזכר בחסדך וזכר לי אתה למען טובך יי: חנני
 אלהים בחסדך ברחמיך מחה פשעי: ותתן לי אריכות
 ימים ושנים טובים ונעימים. בעושר וכבוד ביראת אלהים ארך

טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתתי בבית יי לארץ ימים :
 לראות באור תורתך תמיד ואורך לאיש חסידך : ואחיה
 עד שיבה טובה זקן ושבע ימים ואפטר מעולם הזה בשם טוב
 ועל ידי נשיקות פיך בדכתיב חסד ואמת נפגשו צדק ושלוש
 נשקו : וכתיב יקר בעיניי המותה לחסידיו : ותקדם לגשמתי
 שלומך להולך נכחו עם מלאכי הממונים על שערי חסד
 ואמת עם אותן הנשמות הקדושים שנמדת עמהם בחסד
 ואמת להוליך נשמתי עמהם בגן עדן להנות מזיו שכינת
 פניך בדכתיב חסד ואמת יקדמו פניך ולחסות בצל כנפיך
 דכתיב מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון
 ותציל גופי מרמה ותולעה ומחבוט הקבר וגופי תנוח בכבוד
 ושמחה וברנה בדכתיב יעלו חסידים בכבוד ירגנו על
 משבכותם לכן שמח לביוגל כבודי אף בשרי ישכן לבטח
 ולא תתן נפשי לראות פני גיהנם כי לא תעזוב נפשי לשאול
 לא תתן חסידך לראות שחת וקולי שמע יי בחסדך יי בחסדך
 חייני בתחיית המתים בקץ הימין קומה עזרתה לנו ופרנו
 למען חסדך : יהי רצון וכו' בסימן נ"ב

נה על קבר אביו ואמו זקנו ווקנתו יתחיל בראות הק"ה וכו' עד להחיות
 המתים בסימן כ"ב ואז יאמר כאן אמרת לוי וכו' וכן על קרוביו
 יאמר כך :

אמרת ליי ארני אהרן טובתי כל עליי לקרשים אשר
 בארץ המה ואדירי כל חפציכם גוף קדוש ונחמד
 השוכן פה : הנה אני יוצא תלציה אהוביך בשך ודמדך מורע
 קדושך :

(הנה באסי על קברך וכו')

(ועל קבר בני ובנותיו נינו וכדו יאמר עד השוכן פה ואז יאמר כאן)

הנה אני אביך מולדתך יוצאי חלצי בשרי ודמי ורעי אהובך :

(באתי על קברך וכו')

(ועל קבר אחיו ואחותו יאמר גם כן אמרת לה' וגו' עד השוכן פה ואז יאמר כאן)

אני אחיך אהובך בשךך ודמך * (באתי על קברך וכו')

(ועל קבר חמיו וקמותו יאמר גם כן כך עד השוכן פה ואז יאמר כאן)

אני חותנהך אהובך מיודעך * (באתי על קברך וכו')

(ועל קבר אשתו יאמר גם כן עד השוכן פה ואז יאמר)

אני בעלך ואישהך אהובך : (באתי על קברך וכו')

(ועל קבר שאר קרוביו יאמר גם כן עד השוכן פה ואז יאמר)

אני קרובך שאר בשךך אהובך מבירך ומיודעך :

(באתי על קברך וכו')

באתי על קברך לכבוד הקדוש ברוך הוא ולכבודך ולכבוד

נשמתך באתי להתפלל על קברך כי אהבת עולם

אהבתך כמו שהיית לי בחייה עד כן באתי עתה במקום

שכינתך להיזר לך לגחלת רוחך לבקש בעדך ליוצר

נשמתך לרחם עליך ולהעלות לגן עדן העליון נשמתך

להתעדן בעדן אלהיך עם נשמת אבותיך בהמלת

אלהיך להשביע מטובו נשמתך בצחצחות נפשך בשובע

שמחות לי שמחה ולהחליץ בקברך עצמותך ומרב טוב

הצפון לצדיקים להשפיעך ומטל להוריד על ראשהך בתחית

המתים להחיותך וגם אתה תגמול עמי חסדיך באשר הייתי

אהובך בחייה להתפלל בעדי ולחנן ליוצרך להיטיב עמי

בזכותך ובזכות כל השוכים בשכינתך לקבל תפלת יעם

תפלתך להפיר כל תגורות רעות ממני ומקרובך ואתה

אלהי אשר נפש החיים והמתים בידיך תקבל תפלתנו לפני

בפסא בכודך ואל תשיבנו ריקם מלפניך שמת תשמח את
נפש עבדך וברך עבדך מברכתך לראות בטובת עולמך :

ויאמר יהי רצון בסימן כ"ב ואם יש לו הרבה קרובים שרוצה להתפלל על
קרובים יאמר על כל קבר וקבר כמו שהוא קרובו אמרת לה וכו' עד
בטובת עולמך רק שיאמר בתחילה רק פעם אחד בראות הק"ב וכו' וכן יאמר
רק פעם אחד יהי רצון וכו' באחרונה :

(בערב ר"ה ובערב יום כפור יתפלל בראות הק"ב וכו' בסימן כ"ב עד להחיות
המתים ואח"כ יאמר)

גו יהי רצון לפניך ייאלהי הרחמים והסליחות מלך על כל
הארץ היושב על כסא רחמים שיתגולל לורחמיך
עלינו ותתנהג בחסדך עמנו ואל תבא במשפט עמנו כילא
צדק לפניך כל חי עמוד מבסא דינך וישב על כסא רחמיך
ורחם על עמך הקוראים לשמך וזכרנו בזכרון טוב לפניך
ועשה למענה ולמען שוכני העפר הקדושים אשר בארץ
הקמה כי לך עינינו מיחלות ולתשועתך וצדקנו בדינך :

(בערב יום כפור יאמר)

(בערב ראש השנה יאמר)

ונזכר ונכתב לפניך בספר החיים ונזכר ונחתם לפניך בספר
טובה ולברכה בזה ראש החיים בזה יום צום

הכפרים הבא עלינו
לטובה ולברכה :

השנה הבא עלינו
לטובה :

למחילה ולסליחה על כל חטאתינו שחטאנו ושעונו
ושפשענו לפניך ותגזור עלינו שנה טובה לחיים טובים
ולישועה שנת אמת שנת ברכה שנת נאמה שנת דיצה
שנת הוד שנת ויעור שנת זכרון שנת חרה שנת טובה
שנת ישועה שנת בלבלה שנת למור שנת מלוכה שנת
יצחית שנת סרה שנת עולם שנת פדות שנת צדקנו :

שנת

שְׁנַת קְדֻשָּׁהּ שְׁנַת שְׁלוֹם שְׁנַת תְּאוּתֵינוּ וְתַתֵּן בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ וְתַמְלֵא כָּל בְּקִשְׁתֵּנוּ וְצָרְכֵנוּ וְתִזְקֹף קַרְנֵנוּ לְמַעַדָּה
 וְתֹאמַר דִּי לְצַדִּיקֵינוּ וְקִץ וְסוֹף לְגִלוּתֵנוּ וְתַמְהֵר לְגַאֲלָנוּ
 וְתַעֲשֶׂה נִקְמַתְךָ בְּשׂוֹנְאֵנוּ לְנִקּוּם מִדְּסָדְמֵינוּ וְתִשְׁלַח לָנוּ
 מְשִׁיחֵנוּ וְתִבְנֶה לָנוּ בֵּית קִדְשֵׁנוּ וְתִחַזֵּר לָנוּ אֲרֻצֵּנוּ וְתִטְיֵב
 לָנוּ בְּאַחֲרֵיתֵנוּ וְהִטָּה לָנוּ חֶסֶד כָּלֵפֵי חֶסֶדֵנוּ כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתִקְבַּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ :

(ואח"כ יאמר יהי ראון בסימן כ"ב ואם ירצה להספיל התפלה המסחלי אוכרה
 בסימן כ"ח על הקרבן ועל הגלות ועל השמדות יתפלל אולי ישמע ה' ויקבל תפלתו
 וירחם עלינו לנאלכו) :

גו תפלה כוללת להספיל על בית עלמין על כל דבר שצריך לנו לפי הזמן
 והשעה להספיל לה' בין לטובה או על הרעה ח"ו בין על עצמו
 בין על אחרים בין על העבר ובין על העתיד ומה שלא יכול לדבר בלשון הקודש
 ידבר בלשון אשכנזי וכלשונו למלאות שאלתו כאשר בלפניו כשיגיע לחסד חנם כחסדך
 ואח"כ יאמר יהי ראון וכו' ויאמר הברכה בראשונה שהוא בסימן ל"ב שאומרים
 הבאים לבית עלמין ואח"כ יתחיל ברשות בסימן כ"ב עד להחיות המתים ואח"כ
 יאמר תפלה זו אנה"ה וכו' ואם הוא בחוץ לדרכו יתחיל כאן אנה"ה וכו' מיד אחר
 הברכה :

אָנָּה יְיָ אֱלֹהֵי שְׁמַע נָא אֶל תְּפִלוֹת עַבְדְּךָ כִּי אַתָּה צוּרִי וּמְגִנִּי
 נְסִי וּמְנוֹסִי בְּיוֹם צָרָתִי מִלְּבִי וְאֱלֹהֵי כִּי אֵלֶיךָ אֲתַפְּדֶר
 כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ וְאַנְחֵנוּ עִמָּךְ וְצִאֵן מִרְעֵיתְךָ עִם סִגְלַתְךָ וְרַע
 אֲכַרְהֶם אוֹהֲבֶיךָ חֶבֶד נִחְלַחְךָ וְעֵינֵינוּ מִיחְלוֹת לָךְ כִּי אַתָּה
 אָבִינוּ וְאַנְחֵנוּ בְּנִיךָ עֲזֵרנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר קְדֻשָּׁהּ וְעֲשֵׂה
 עִמִּי כְּחֶסֶדְךָ וְתֵן לִי מִשְׁאֵלוֹת לְבִי כְּאֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל
 לְפָנֶיךָ וְאִם לֹא לְמַעֲנֵי עֲשֵׂה לְמַעֲנֶךָ וְדַמְעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 וְדַמְעַן שֵׁם קְדֻשָּׁהּ וְלַמְעַן הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמִּדְבָּר וְשִׁיב
 וְחִסְדֶּיךָ עֲנֵנִי עֲנֵנִי בְּיוֹם אֲקַרְאֶךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן שְׁמֶךָ וְאֵל
 הַשִּׁיבֵנִי רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ וְעֲשֵׂה עִמִּי חֶסֶד חֶסֶד כְּחֶסֶדְךָ

עַתְּדָבֵר בַּיָּמִים יֹאמֵר) וְתָסַר מִמֶּנִּי וּמִבֵּיתִי וּמֵעֲמֻדֵי יִשְׂרָאֵל מִבַּת הַפְּנוּפָת
 וּמִדְבַר וּמִרוּחַ רֶעַח וּמֵעַפּוֹשׁ תִּצְלַנּוּ. וְהָאֵמֶר לְמֵלֶכֶךְ הָרֶפֶף
 יֵדֵךְ. וְתַעֲבוֹר הַזַּעַם מֵעֲמֻדֵךְ. וְתִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל פְּגָעִים רְעִים.
 וּמִכָּל נִגְעִים וְהַלְאִים. וּמֵחֹד לְנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ. וְהוֹשִׁיעֵנו
 לְמַעַן שִׂמְךָ:

(ואם הוא מתפלל על החולה בין על עצמו או על אחרים יאמר)
 יִרְפָּא נָא לְחֻלֵּי עַמְךָ. וְשִׁלַח לָנוּ מְהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה
 לְכֹל חֻלֵּי עַמְךָ יִשְׂרָאֵל כִּי אֲשֶׁר רָפְאֵת לְחַזְקִיהוּ מְלַךְ
 יְהוָה מַחֲלִיתוֹ וּכְמַרְסֵי הַנְּבִיאָה מְצַרְעָתָהּ. וּכְנֵעַמָן מְצַרְעָתוֹ.
 בְּיָתְוּא שְׁלַח (אִם הוּא הַחֹלֵה יֹאמֵר) לֵי רְפוּאָה שְׁלֵמָה (וְאִם עַל אֲחֵר מִתְפַּלֵּל
 יֹאמֵר) בְּיָתְוּא שְׁלַח (לְפִלְמוֹנֵי אוֹ לְפִלְמוֹנִית) רְפוּאָה שְׁלֵמָה. בְּכֹל רַמִּית
 אֶבְרִים וְיִשְׂסָה גִדִּין. כִּי אֵל מְלָךְ רַוְפָא נָא אֲתָהּ. הֲרוּפָא
 לְכֹל תְּחַרוּאֵי עַמְךָ: יְהִירָצוּבוּ

(ואם מתפלל שישמור אותו הש"י מהיוק בין בים או ביבשה ששלח לשם סחורתו או
 שילך הוא בעצמו לדרך עם סחורתו או מאיזה היוק שדואג עליו יאמר) :

יִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל פְּגַעֲרַע וּמִלְסָטִים וּמִגְנָבִים וּמִחֻמְסִים
 שְׁלֵא יִשְׁלַטוּ בִּי לָא כְּגוֹפִי וְלָא כְּמֻזְנוּ וְלָא בְכֹל אֲשֶׁר
 וְלָא יָבֵא לִי שׁוֹם נֹקֵה וְיִזְקֵנוּ וְלָא חֶסְרוֹן וְלָא עֵינֵי הָרַע דָּא בִּי
 וְלָא כְּמֵאָדִי בְּכֹל מְקוֹם שִׁיחָהּ בֵּין בְּיָם בֵּין בִּישְׁהָ לָא בְּיוֹס וְלָא
 וְתִשְׁלַח לִי הַמְּלָךְ יְהוָה לְשִׁמְרֵנוּ וְלְכֹל אֲשֶׁר לִי
 לִי מְזֹל וּבְרָכָה בְּכֹל מַעֲשֵׂי יָדַי וְהַצֵּלְתָּה וְרוּחַ טוֹב בְּכֹל
 מְשַׁלַּח יָדַי. כִּי שׁוּמַר יִשְׂרָאֵל אָתָּה:

רוצה לפרט הדבר שיסתכל עליו יאמר הדבר בפירוט מה שהוא אפילו
 בלשוננו שידבר בו כל מה שיש בלבו לדבר ולהסתכל עליו בכל עסקיו שצריך
 לדבר ולהתחנן עליו ויזיא מפיו כל זרכו וכן בכל מה שיסתכל יעשה כן כמו
 שכתיבתי :

(ואם מתפלל על בניו שיהן לו הק"בה עם אשחזו יאמר)

ואנא ייברכני בברכת פרו ורבו באשר ברכת לאדם וחוה
 והעתר לתפלותי באשר העתרת ליצחק ורבקה ושמוע
 תפלותי באשר שמעתי תפלות חנה אמהי. וכאשר שמעתי
 תפלות כל העקרות לאתה ובראה לשבת יצרה. ותן לי
 ולאשתי זרע בשר לתוריע. ולהוליד זרע אנשים. ולגדלם
 לתורה ולחפה ולמעשים טובים. בעושר ובכבוד. ותתני
 ותחייני כי מתייה מתים אתה:

(ואם מתפלל שיחיה הוא ואשתו ובניו למלאות ימיהם בטוב בעושר וכבוד יאמר)

ואנא יי אלהי תשביעני אורך ימים למלאות ימי עם אשתי
 ובני בשיבה טובה בעושר ובכבוד מתנת ידיך בידי
 הכסף והזהב והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל
 וכידך כח וגבורה וכידך לגדל ולחזק לכל. ותן לנו אורך ימים
 ושנות חיים ושלוה. והואלנא לכרך את בית עבדך. באשר
 ברכת בית דוד עבדך. כי את אשר תברך מבורך:

(ואם יתחנן הוא ליקח לו אשה או לאחד מבניו יאמר זה מעת שדעתו לשידוכין כד
 הסופה יכול להתפלל כן):

ואנא יי אלהי אתה מושבי יחידים ביתה. וצוננו להודג איש
 באשתו אשר בראת לעזר לוי. יהי רצון לפניך יי אלהי
 שתשלח לי מלאכך באשר שלחת לאליעזר עבד אברתי
 לקח אשה ליצחק בנו ותזמן לי זוג טוב ממשפחה טובה:

(ואם הוא לבניו יאמר לבני או לבתי במקום שיאמר לי אם הוא לעצמו)

ויעלה הזוג יפרא וברה במזל טוב וברוח והצללה. ובעושר
 ובכבוד ביראת אלהים בשמחה ובששון בחרות וגילה
 ותברכני בברכת פרו ורבו באשר ברכת לאדם וחוה ותתן לי
 כל צרכי הגדוגיא ופרנסה וכל פלה ממתנת ידיך יי יהיה שמחה
 החפה

החפה והקדושין בשמחת אדם וחוה בגן עדן ותקלם בנו וראת
בנים לבניך שלום על ישראל:

(ואם רוצה לעשות איזה מצוה כגון ששנין או סנדק או מוהל יהיה מה שיהיה ואמר)
אָנָּה יי אלהי עזרני לקיים מצותך בלב שלם לעבדך באהבה
למען לא אבשל בשום דבר בעשית מצותיך בדרכתיב
שומר מצוה לא ידע דבר רע ושמחני בישועתך להוסיף
ולרבות מצותיך ותהיה בעזרי ובעזר כל אשר לי ולברך
כל מעשי ידי לטובה:

(ואם אסתוביל מעובדתי ואמר)

אָנָּה יי אלהי מודה אני לפניך שעשית עמדי חסד ואמת
ונתת לי פרי בטן שאשתי נתעברה ממני יהי רצון לפניך
שלא תפיל אשתי פרי בטנה ותמלאה חדשי לידה בעתה
עד ערתי ידה ותפתח רחמה בעת לדתה ברחמיך הרבים
ובחסדך הגדול שלא יהא בה שום צער ונזק לא בילד ולא
בגופה ותתן לי בן זכר שאגדלנו לתורה ולחפה ולמעשים
טובים:

(ואם יביע לו שום נזק או כזק או בלבולים ועלילות ואמר)

אָנָּה יי אלהי רחם נא עלי למען שמך וראת בעני עבדך כי
בצרה גדולה אני ולא אדע מה לעשות כי עליך עיני
תלויות להושיעני אָנָּה יי הושיעה נא והצילני מצרה הזאת
באשר עשית עמדי חסד ואמת מעודי עד היום הנהגן עשרה
עמדי עתה בחסדך הגדול והושיעני (ויכול לפרט כלשוננו הצרה שיש לו
שיצילנו חקב"ה ממנו) ותעביר רוע הגזרה ממני וחוסה עלי כרוב רחמיך
ומחה פשעי מנגדך כי חטאתי לך ואל ישמחו אויבי עלי כי
אתה יי עזרתני ונתמתני:

(ואם הוא גר ואמר)

אָנָּא יי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב אֲתָהּ הוּא לְבָרְךָ בְּרֵאתָ
 הַשָּׁמַיִם וְשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאֵם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ
 הַיּוֹמִים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְאִין אֱלֹהִים זֹלָתְךָ עַל בֶּן בָּאתִי
 לְחַסוֹת תַּחַת בְּנִפְיֶךָ כִּי כָל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלֹהִים אֱלֹמִים רוּחַ
 אִין בָּהֶם וְאָנָּא יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל חֲזַק וְאַמִּץ לְבָבִי לְעַבְדְּךָ בְּלֵב
 שְׁלֵם וְשִׁמְרֵנִי מִכָּל רָע וְתַן חֲלָקִי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא
 לְמַעַן לֹא אֶבּוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֲשֶׁר אָמַרְתָּ שֵׁם עוֹלָם אֲתָן לְךָ
 אֲשֶׁר לֹא יִכָּרֵת וְתַמּוֹת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה חֲלָקִי בְּגִן עֵדֶן
 עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל סְלֵה: (ואם הוא בעל תשובה יאמר)

אָנָּא יי אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט וְהַחֶסֶד וְהַרְחָמִים הַמּוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לְעוֹן
 עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְרוֹצֵה בַת שׁוֹכֵת עִמּוֹ אֲדֹוּ בְּרַכְתִּיב אִם
 תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל נָא יי אֱלֹהֵי תָשׁוּב וְכַתִּיב שׁוּבוּ אֵלַי וְאֲשׁוּבָה
 אֲלֵיכֶם וְהִגַּנִּי מִתּוֹרָה אֲנִי עַל חַטָּאתִי שְׁחָטָאתִי וְשַׁעֲוִיתִי
 וְשִׁפְשַׁעְתִּי לִפְנֶיךָ הַסְּכֵלְתִי מֵאֵד בִּי עֲשִׂיתִי וְעַל כָּל הַרְטָתִי
 עֲגִיחֵם וּבָאתִי לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּכָל לִבִּי וְגוֹפִי וְנַפְשִׁי וְתִמְחֹל לִי
 עַל כָּל פְּשָׁעֵי כִּי אֲשֶׁר אָמַרְתָּ חֵי אֲנִי נָא אֲדֹוּ יְהוָה אִם
 אֲחַפֵּץ בַּמּוֹת הַרְשָׁעִי כִּי אִם בְּשׁוּבִי רְשָׁע מִדְּרָבוֹ וְחַיָּה: כִּי אִין
 לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אֱלֹהֵי אֲתָהּ: (יהי רצונך וכו' כסימן נ"ב)
 נח תפלה להספיל על בית עלמין על החרבן ואורך הגלות ונזירות ושמחות
 ביום התענית ועל כל צרה שלא תבא כדאית' בסדר תענית כיצד
 ובאורח חיים סימן א' שראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חרבן בית
 המקדש ולא יתפללו שנים יחד ונספר אחד רק כל אחד יתבודד עצמו ויתפלל
 אולי ישמעו' תפלתו וירחם על עמו ויראה בצרותינו לנאלינו מיד צר במהרה
 בימינו אמן:

אֲזַכְרָה יָמִים מִקִּדְּמֵי שָׁנוֹת עוֹלָמִים אֲהַבֵּת תָּמִים אֲרַבָּה מְנֵי
 אָרֶץ וְרַחֲבָה מְנֵי יָמִים אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ מִכָּל הָעַמִּים
 וּפְדָרָה אוֹתָנוּ מִבֵּין עַגְמִים וְנָתַן לָנוּ תוֹרַתוֹ הַקִּים וּמִשְׁפָּטִים
 נְעִימִים

בְּעֵינַיִם לְהַעֲלוֹתֵינוּ לְשָׁמַיִם מְרוֹמִים וְנִתְּן לָנוּ אֲרָצוֹת עֲמֻמִּים
 וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית עוֹלָמִים לְהַקְרִיב קָרְבָּנוֹת וּלְהַקְטִיר קְטוֹרֶת
 סָמִים וְחֻטְאֵנוּ לָךְ עֲוֹנוֹת עֲצוּמִים מְסַרְתָּ אוֹתָנוּ בְּיַד הַקָּמִים
 וּבְהִצֵּר לָנוּ וְעָקְנוּ אֶרְיָךְ לְמְרוֹמִים וּגְאֵלֵת אֹתָנוּ בְּחֶסֶד
 וּבְרַחֲמִים בְּךָ עֲשִׂיתָ עִמָּנוּ רַבִּים פְּעָמִים עַד שֶׁהֵינּוּ נְאֻשְׁמִים
 עֲשִׂיתָ אֲרָצָנוּ שׁוֹמְמִים וּמְסַרְתָּ אוֹתָנוּ בְּיַד אֲדוּמִים לְחָרֵב
 וּלְהָרֵג וּלְחַרְמִים וְאִכְפּוּ הַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים הַנְּאֻהָבִים
 וְהַנְּעִימִים וְהַלְכָנוּ בַּגּוֹלָה עַד קְצוֹת הָאָרֶץ וְקִצְבֵי יָמִים וַיִּשְׁכַּתִּי
 בְּדָר בְּלַיִם:

וְאַתָּה אֱלֹהֵי הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא
 שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְעוֹלָם אֵל יִמְעַט לְפָנֶיךָ אֶת כָּל הַתְּלָאָה
 אֲשֶׁר מְצַאֲתָנוּ לְמַלְכֵינוּ לְשָׂרֵינוּ וּלְכַהֲנֵינוּ וּלְנָבִיאֵינוּ וּלְאֲכֵלֵינוּ
 וְלִכְד עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָבַר עָלֵינוּ וְעַל רֵאשֵׁינוּ מִיַּמֵּי מַלְכֵי
 אֲשׁוּר עַד הַיּוֹם הַזֶּה מִיּוֹם שֶׁחָרְבוּ בֵּית קְדֻשָׁךְ וְתַפְאֲרָתְךָ
 וְעַד תָּנוּ בַּגּוֹלָה אַחַר גּוֹלָה בְּאֲרָצוֹת אוֹיְבֵינוּ וְהָרְסוּ מִזְבְּחֶךָ וְהָרְגוּ
 בְּהִי' בְּעוֹד בֶּשֶׂר הַקָּרִיב בִּיְרֵיָם לְהַקְרִיב עַל מִזְבְּחֶךָ וְלֹא
 נִסְגְּרוּ אַחֲרָיִךְ מִעֲבוֹדֶתְךָ וְנִתְּעַרְבְּ דָמִים בְּדָמִים וּבְשָׂרָם נִשְׂרָף
 עִם בֶּשֶׂר הַזֶּבַח וְעָשָׂה בָהֶם הָאוֹיֵב בְּרָצוֹנָם וְעָנוּ אֶת עִמָּךְ
 בְּעֵינַיִם קִשִּׁים וּמְרִים כָּל אֲשֶׁר בְּתוֹב בְּקִינֹת יְרֻמָּהּ וּנְבִיאָךְ
 וְיָצִיף עֲבָדֶיךָ הֵיךָ מְקוֹנֵן לְפָנֶיךָ אֱלֹהִים בְּאוֹגִים בְּנַחֲלֶתְךָ
 מִמָּאוּ אֶת הַיֵּכֶל קְדֻשָׁךְ שָׂמוּ אֶת יְרוּשָׁלַם לְעֵיִם נִתְּנוּ אֶת
 גְּבֻלַת עֲבָדֶיךָ מֵאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם בֶּשֶׂר חֲסִידֶיךָ לְחִיתוֹ אֶרֶץ
 שֶׁפָּכוּ דָמָם בְּמִים סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִזְקוּבְרֵי הֵינּוּ חֲרַפְתָּ
 וְשִׁבְנוּ לְעַגְלָתָם לְסִבִּיבוֹתֵינוּ עַד מָה יִתְאַנֶּף לְנַצַּח תִּכְעַר
 וְיִשְׁכַּח אֵשׁ קִנְיָתְךָ שֶׁפָּךְ חֲמַתְךָ אֵל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ וְעַל

במלכות אשר בשמך לא קראו: כי אכל את יעקב ואת גוהו
השמו: אל תזכר לנו עונות ראשנים מהר יקדמונו רחמך כי
דלוננו מאד: עזרנו אלהי ישענו עד דבר כבוד שמך והצל לנו
וכפר על חטאתינו למען שמך: למה יאמרו הגוים איה
אל היותם יודע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך: תבוא
לפניך אנקרת אסיר בגדל ורועף הוחר בני תמותה: והישב
לשכנינו שכעתים אל חיקם חרפתם אשר חרפוה אדני:
ויאנחנו עמך וצאן מרעיתך נוהה לך לעולם לדור ודור נספר
תהלתך:

ודור עבדיך אמר לפניך: זכר אדני חרפת עבדיך שאתי
בחיקי כל רבים עמים: אשר חרפו אויביך אשר חרפו
עקבות משיחך: כל היום חרפוני אויבי מהול לי בני נשבעו:
ויאני הייתי חרפה להם יראוני יגיעו ראשם: עד מתי אלהים
יחרף צר ונאץ אויב שמך לנצח: זכר ואת אויב חרף יועם נכל
באצו שמך: קומה אלהים ריבה ריבך זכר חרפתך מני נכל כל
היום: אל תשבח קול צדריך שאון קמך עולה תמיד: ברצח
בעצמותי חרפוני צורדי באמרו אלי כל היום איה אלהיך: כי
עליך נשאתי חרפה כסתה כלמה פני: כי קנאת ביתך אכלתני
וחרפות חורפך גפרו עלי: ואכבה בצום נפשותיה לחרפות
לי: ואתנה לבושי שק ואהי להם למשל: קרבה אל נפשי
גאלה למען איבי פדני:

על נהרות בכל שם ישכנו גם בכינו בוכרנו ארת ציון: על
ערבים בתוכה תלינו בנורותינו: כי שם שאלונו שובינו
דברי שיר ותוללנו שמחה שירו לנו משר ציון: איה נשיר את
שיר יי על אדמת נבר: אם אשכחך ירושלם תשבח ימיני
ותדבק לשוני לתכי אם לא אזכרכי אם לא אעלה את ירושלם
על

על ראש שמחתי: זכר יי לבני אדום את יום ירושלים האמרים
 צרו צרו עד היסוד בה: ואשר עשו לנו מלכי אשור שחרבו
 בית קדשך והרגו חסידך: ואשר עשו לנו היונים הרשעים
 שחשבו להשביח שם קדשך: ולהפר בריתך: ואשר עשו לנו
 כל מלכי אמורת העולם: ומכלם הגדיל החזיר מיצר איש
 שעיר: שחרב בית קדשך: וחרף וגרף בפניך ועשה הזמה
 בבית קדש הקדשים ונגרר הפרוכת וחשב עליך מחשבות רם:
 והגדיל עד כאר: ועשה עמנו מעשים אשר לא יעשה: ולא
 יעשה לך כל אומה ולשון: ועד שר הצבא הגדיל וממנו הרם
 תתמיר והשלק מכוון מקדשו: ומלין לצד על אה: ממל
 וקדישי עליוני: בלא אויסבר להשננה ומנין ודרת ויתיהבון
 בידה עד ערן ועדנין ופלא ערן: והוא למועד מועדים וחסדי
 וסתמת וחתמת הקץ ולא גלית לפה: ואין אנו יודעים עד מה:
 ולקינו כפלים בגלות בכל וכגלות מצרים: ואף כל מה שלא
 כתוב בתורה הרשעו לנו: ועוד ידם נטויה עלינו להשמיד
 לתרוג ולאבד אותנו: מיהר יי לגאלנו מיד אויבינו ומעננו
 והושיענו למען שמך: כי אין לנו ישועה כי אם ישועתך: מאין
 יבוא עזרי עזרי מעם יי עשה שמים וארץ:

אלהים אל דמי לך אל תחרשו אל תשקט אל: ביהנה
 אויביך והמיון ומשנאיך נישאור אש: על עמך יערימו
 מוד ויתיעצו על צפוניך: אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא זכר
 שם ישראל עוד: כינועצו לכיחדו עליך ברית יכרתו: אהלי
 אדום וישמעאלים מואב והגרים: גבל ועמון ועמלק פלשת
 עם שבי צור: וכל אמה ולשון אשר עשו לנו באורך הגלות:
 כי מפזרים אנחנו בארבע פנות העולם: אחד בעיר ושנים
 במדינה: כי נשארנו מעט מהרבה: וכל כצאונו הרגינו צא

צא טמא קראו לנו. ובכמה מדינות לא נתנו לעבור עליהם
דרך ארצם. ואשר אנחנו ביניהם הכבירו עלם עלינו בנתינות
מסים וארנונות יותר מכל אמה ולשון. והלכנו נעוגד ולא
מציאנו מנוח פגונים. הושיענו אלהי ישענו וקבצנו מן הגוים
להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך:

רבון כל העולמים הבט נא מן השמים וראה אם יש מכאוב
במכאובי. גם צפור מצאה בית ודרור קן לה. והחיות
השדה אל מעונתם ירצון. הרים הגבהים ליעלים סלעים
מחסה לשפנים ועמקי ישראל נעים ונדים בצפור גורד מנג אל
נג מדולדלים ומטולטלים מטולטלי גבר. ולא מציאנו מנוח
לכה רגלנו. ולא ידענו איה מקומנו. ואנה אנחנו פוגים. כי
דחינו מדהי אל דחי. נגששה בעורים קיר ואור חשך בעדינו.
ונחבאים בהחבא מפני צוקות הרשעים. מי יתן לי אבר ביונה
אעופה ואשכנה. הנה ארחיק נרד אלן במדבר סדה. כי ארץ
נתנה ביד רשע. ושכון עליה משכנות רשעים. האומרים לנו
לא יוספו לגור. אומרים לנפשו שהי ובעכרהות שמי בארץ
גור וכוון לעברים. והנה אנחנו ביניהם לחרפה ולבושה
למשל ולשנינה. אני נגינתם כל היום. ואיזבל אמה שפלה
ביניהם בשפלות ישראל. וככל דור ודור עומדים עלינו
לכלותינו. וגזרין עלינו גזרות קשות ומדורת ועול לין עלינו
עלילות שקר לעולל ולהתנפל עלינו יראתם להמיר כבודך
בלא כבוד אלהים חיים באלילים אלמים אשר אין רוח בהם.
נחשכנו בצאן לטבח ויבל להרוג ולאבד ולמכה ולחרפה. כי
אנחנו בצאן בין שבעים ואכים וכבין שני אריות וככל יום ויום
אנחנו הולכים ומדלדלים. וגזרות רעות וקשות מתחדשות
עלינו בכל יום ויום. עד בבקר אמרנו מי יתוער וכערב מי

בְּקֶרֶב יִקְרָב־ הַן גּוֹעֵנוּ אֲבָרְנוּ בְּלֵנוּ אֲבָרְנוּ הָאֵם תִּמְנוּ לַגּוֹעַ
וְכֵן הַקְּרֵב קָרַב עֲלֵינוּ לְבֹלֹעַ כִּי נִחַשְׁבְנוּ לָהֶם כְּכֹלֵי אֵין
חַפֵּץ בּוֹ:

אֲכִיתֵנו חֲטָאוּ וְאֵינָם וְאֲנַחְנוּ עֲוֹנוֹתֵיהֶם סָבְלוּ כִּי חֲטָאוּ לָךְ
אֲנַחְנוּ וְאֲכֹתֵינוּ וְהִנֵּה כְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ בְּאַחֲרֵית
הַיָּמִים תִּתְּבוּנְנוּ כִּהֵן בִּינָה: עֲשֵׂה יי אֲשֶׁר זָמַסְ בְּצַע אָמַרְתָּ אֲשֶׁר
צִוָּה מִיָּמֵי קָדָם: מִיִּנְתָן לְמִשְׁפַּחַת יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְכַזּוּיִם הֲלֹא
יי וְחֲטָאוּ לוֹ וְלֹא אָבּוּ כִּדְרָכָיו הַלּוֹךְ וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ:
וְאַתָּה צָדִיק עַל כָּל הַבָּא עֲלֵינוּ כִּי אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:
הֵם עֹנְנוּ עֵנוּ בְנוּ יי עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֹךְ: הֵן לֹא קִצְרָה הַיָּד
מִהוֹשִׁיעַ: הוֹשִׁיעֵנו יי אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן חַגְוִיִם לְהוֹרוֹת לְשֵׁם
קִדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבַּח בְּתֵהֶלְתֶּךָ: וְשָׁמַע צַעֲקַתֵנוּ וְרָאָה כְּלַחֲצֵנוּ
כְּאֲשֶׁר שָׁמְעָתָ לְחֵץ אֲכֹתֵינוּ כְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ בִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת:

דְּבֹנוּ שָׁל עוֹלָם הֲלֹא אַתָּה מְהוֹר עֵינַיִם מִרְאוּרָע וְהַבִּישׁ
אֶל עַמְּלָא לֹא רֹבֵר לְמַה תִּכְשֵׁת בּוֹגְדִים תַּחְרִישׁ
כְּכֹל עֲרֻשַׁע צָדִיק מִמֶּנּוּ: וְתַעֲשֵׂה אָדָם כְּרִגְיֵה הֵם כְּרִמְשָׁלָא
מוֹשֵׁר בּוֹ: כְּדֵה בְּחֻכָּה הִיעֲלָה יִגְרָהוּ בְּחֻרְמוֹ וְיִאֲסַפְרוּ
בְּמִכְמֹרְתוֹ עַל בֵּן יִשְׁמַח וְיִגִּיל: עַל בֵּן יִזְבַּח לְחֻרְמוֹ וְיִקְטֹר
לְמִכְמֹרְתוֹ כִּי בְּחֻמָּה שָׁמֵן חֲלָקוֹ וּמִאֲכָלוֹ בְּרָאָה: וְאֲנַחְנוּ
בְּרַעַב וְשׂוֹד וְשִׁבְרַת בְּנֵי עַלְפוֹ שָׁכְבוּ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת בְּתוּמָא
מִכְמֹר: מִבְּקָשִׁים לְחֵס וְאֵין פּוֹרֵשׁ לָהֶם: רֵאָה יי וְהִבִּיטָה בְּנוֹ
הַיְתִי וּלְלָה: יְכַרְסֵמָנָה תּוֹר מִיַּעַר וְחַיִּי שְׂדֵי יַרְעֵנָה: אֲכָלָה
וּמִדְּקָה וּשְׂאֵרָא בְּרִגְלָה רַפְסָה: שָׁכְבוּ לְאֶרֶץ חוּצוֹת נַעַר וְהָקָן
בְּתוֹלָתֵי וּבְחוּרֵי נִפְלוּ בְּחֻרְבָנָה וְאֵלוֹ בָרָם: וּמְהוֹרוּ לְשִׁפּוֹת דָּם
נִקְן לֹא אֲבָר נִפְשׁוֹת: דָּם חֲסִידִים וְחֲסִידוֹת: דָּם זְקֵנִים וְזְקֵנוֹת:

דם בחורים ובתולות דם תינוקים ותינוקות דם גמולי חלב
 ויונקי שדים דם רבנים וות למדיהם דם צדיקים וצדקניות
 כלם נהרגו ונשחטו ונשרפו ונמבעו על קדש שמת שמך מהם
 קברו חיים מהם טבעו במים מהם צלאו באש מהם משחו
 בגפרית וזפת ודלקים מאבר לאבר בנר הדולק מהם תלאו
 ברגליהם ונכחים בצדיהם ואכלו בשריהם בעוד שהיו חיים
 מהם פשטו עולם מעליהם וחתכו כמניהם כבהמות נדמו
 מהם חתכו לשוניהם מפיהם וכל אבריהם וברית קודש זרמו
 למעלה לתרף נגר פניך מהם המיתו ברעב וצמא עד שאכלו
 בשריהם ומצצו את דמיהם ונשים ובתולות ענו בענוים
 קשים ומרים פושטים ערומות לגלות ערותיהן והותכין מתן
 דדיהן ונדרון בשעריהן על שלא רצו לטמאות ולשמוע
 להם להיות עמהם ונשים מעברות זרקי על חרכותיהן
 להשמיט מרהם עבוריהן ואנסו האב לשחוט בנו בחיקו
 ובחיק אמו מלכד שאר יסורין וענוים ומיתות קשות ואכזריות
 אשר עשו באשר הכל גלוי וירוע לפניך אלהינו ואשר עשו
 בעשרה הרוגי מלכות ומה שעשו עם קשה עורף בזמן קשי
 מות תתנו לחרב ולהרג למכה ולהרפה וחכליר שעים
 עורגני בזמן חבלי משיח קצתי בחיי מפני בנות ח"ת ועוד ידם
 נטויה עלינו לכולותינו כי אין מי יעמוד בעדנו שמך הגדול
 יעמד לנו בעת צרותינו ולנקום דמינו מדם

ועל אלה אני בוכת עיני עיני ירדה מים וסמר שערות
 ראשי ודלפת נפשי מתונה ורעדה חלעפה אחותני
 מרשעים עזבי תורתך ואזעק בקול מר אליך ואקונו בנה
 ואויה אלילי ספרי תורה הקדושים דברי אלהים חיים וכלך
 עולם וספרים עד אין קץ חוקרים נתעוללו ביד צרים ועשו

מהן שמחים תחת רגליהן ומנעלים ברגלי מצורעיהן. מלבד
 שאר דברים אשר אין להעלותיהן. אתה ידעת חרפתי ובשתי
 וכלמתי נגדך כל צורתי: פי אי אפשר לי להעלותם ולפרט
 ולומר לפניך כי רבו כמור רבו עצמו מספר כי אין מספר וצרות
 אחרונות משכחות הראשונות. כי רבות אנהתי ולבידוי מי
 יתן ראשי מים ואכבה יומם וליקה את חללי בית עמי: כי סגרו
 קירות לבי ונסתם מקור דמעה. פי לא נשארה בי כח לקונן
 ולבכות ולקבול ולצעוק לפניך על כל מכאובי: מה בחי פי
 איחל ומח קצי פי אארץ נפשי: אם כח אבנים כחי אם בשרי
 נחוש: על מה אשא בשרי בשני ונפשי נשמים בכפי: הן
 יקטלני לו איחל: עד אנוע לא אסיר תמתי ממני: וחפיתי לי
 חמסתיר פניו מבית יעקב וקויתי לו: יי אלהינו בעלוננו אדנים
 וזלתך לבר כך גזיר שמך: כי עלמות אהבוך כי עזה כמות
 אהבה: האמרנוך להיות לנו לאלהים והאמרתנו להיות לך
 לעם סגלה: אחותי ולא ארפנו כי אהבת עולם אהבתך:
 גבל אתה אהבתך לי נא אהבת נשים כי נעמת לי עד מאד:
 ותננו הפקדנו נפשנו באהבה על קדוש שמך ועל יחודך:
 ועל זה אנו מעידים ומיחדים לשמך פעמים ככל יום באהבה
 ואומרים שמע ישראל יי אלהינו יי אחד: ואהבת את יי אלהיך
 ככל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך: וכמו שעקר אברהם
 את יצחק בנו כן עקדנו בנינו לטבח על יחוד שמך: וכמו
 שפישט יצחק צוארו על גבי המזבח לזבוח כן פשטנו צוארנו
 לזבוח עליך: וכמו שעשו חנניה מישאל ועזריה ברתוך בבשן
 האש ודניאל בגוב האריות כך מסרנו עצמינו עליך ולא נסוג
 אחור לבנו ולא יכריחנו מערכת השמים מאמונתך: הן לחיים
 הן למות נקבר עלינו כל הבא עלינו: כמו שאמרו מצל מאש

וְהָיָה לֹא יִדְעוּ לְהוֹיָא לְךָ מִלְכָּא דִּי לֹא לְהָךְ לֹא אִיתְנָא פְּלַחִין
 וְלַצְלָס דְּהָבָא דִּי הִקִּימְתָּ לֹא נִסְגֵּד: צַר וּמְצוּק מְצִאוּנִי מְצוּתִיךָ
 שְׁעֵשְׂעֵי: טְפְלוּ עָלַי שְׁקֵר יוֹדִים אֲנִי בְּכָל לֵב אֲצַר פְּקוּדֶיךָ:
 מִיִּנְתְּנוּ וְיִיִּלְקַח יְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרַךְ: בְּאֱלֹהִים הִלְלֵנוּ כָּל הַיּוֹם וּשְׂמֵחָה
 לְעוֹלָם נִוְדָה סְלָה: אֶף וְנַחַת וְתַכְלִימֵנוּ וְלֹא תִצָּא בְּצַבֵּאֵתֵינוּ:
 וְתִשְׁיבֵנו אַחֲזוּר מִנֵּי צַר וּמִשְׁנֵאֵינוּ שְׂסוּ לָמוּ: תִּתְנֵנוּ כְּצִאן מֵאֲכָל
 וּבְגוּיִם יוֹרִיתֵנוּ: תִּמְכֹּר עִמָּךְ בְּלֹא הוֹן וְלֹא רַבִּית בְּמַחֲרֵיָהֶם:
 תִּשְׁימֵנו הַרְפָּה לְשִׁכְנֵינוּ רַעַג וְקָלֶם לְסִכִּיבוֹתֵינוּ: תִּשְׁימֵנו מְשֻׁל
 בְּגוּיִם מְנֹדָרָא שׁ בְּלֵאמִים: כָּל הַיּוֹם כְּלַמְתִּי נִגְדִי וּבִשְׂרַת פְּנֵי
 בְּסִתְנִי: מִקּוֹל מְחַדְרֶךָ וּמְגִדְרֶךָ מִפְּנֵי אוֹיְבוֹ מִתְנַקֵּם: כָּל זֹאת
 בְּאַתְנוּ וְלֹא שְׂכַחְנוּךָ וְלֹא שְׁקֵרְנוּ בְּבְרִיתְךָ: לֹא נִסְוֵג אַחֲזוּר לְבֵנו
 וְתַטְּ אֲשֶׁרֵנוּ כִּנֵּי אֲרַחֵךְ: כִּי דְבִיתֵנוּ בְּמִקְוִים תְּנִים וְתַכְסַּע עֲלֵינוּ
 בְּצַדִּיקוֹת: אִם שְׂכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וְנִפְרַשׁ כְּפִינוּ לֹא לְזֹר: הֲלֹא
 אֱלֹהִים יַחְקֹר זֹאת כִּי הוּא יוֹדֵעַ תְּעֵלְמוֹת לֵב: כִּי עֲלִידָה הוֹרְגֵנוּ
 כִּד הַיּוֹם נִחַשְׁבֵנו כְּצִאן טְבַחָה: עֵוֶרָה לָמָּה תִישַׁן אֲדֹנֵי הַקִּיָּצָה
 אֵל תִּזְנַח לְנִצָּח: לָמָּה פְּנִידָה תִסְתִּיר תִשְׁבַּח עֲגִינוּ וְלִחְצֵנוּ כִּי
 שָׁחָה לְעַפְרוֹ נִפְשֵנוּ דְבִקְהָה לְאַרְץ בְּטִינֵנוּ: קוּמָה עֲזֹרָתָה לָנוּ
 וּפְרָנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ:

וְיִי אֱלֹהֵינוּ הַכֹּסֵם כְּשִׁמְיִם וְרֹאֵה בְּמִצּוֹקֵתֵינוּ כִּי חָנַם טְמָנוּ לִי
 שְׁחַת רֵשִׁיתֶם חָנַם חֲפָרוּ לְנַפְשִׁי: מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֲרָב
 וּמְחַדְרֵיֶם אֵימָה: מִבֵּית כְּמוֹת מִפְּנֵי דְבַר וְרַעַב שִׁישׁ לָנוּ חֲרָפַת
 דְּעַב בְּגוּיִם: בְּנַפְשֵנוּ נִבִּיא לְחִמְנוּ: וְלֹא נִשְׁאַר לָנוּ מִחֲדָה
 בְּנִירוֹת לְהַחֲיוֹת אֶת בְּתִינוּ: וְיִדְלֵי יִשְׂרָאֵל עַד כִּי אֵר: וְנִישְׂאֲרֵנוּ
 עֲרוּבֵי וְעֲרִיָה כְּעֵרוֹם וּבְחוּסָר כָּל: וְהִנּוּשָׁה בְּאֵל לְקַחְתָּ וְאֲשֶׁר לֹא
 עֲלִיתִי אִזְ אֲשִׁיב: וְהִנֵּה עִמָּךְ יְכִיִּים וְחֲטָאָה עִמָּךְ: כִּי הִרְבַּכְתָּ
 אֲנוּשׁ לְרֹאשֵׁינוּ בְּאֵנוּ בְּאִשׁוּבֵמִים: כִּי אִתָּה קִצְפַת עֲלֵינוּ מְעַט

והמה עזרו לרעה: שיתהיי מורה להם ירעו גוים אנשי המה
 קלה: אבותינו שוכני עפר גם אתם הייתם כתיכם מרגישים
 בצרותינו ובצרות הגלות המר הוח פשוהייתם בעולם הזה:
 והתחזקו והתחזקו בתפלה וחנן בעדנו צעקו למרום קולכם
 בעד בניכם ואחיהם הנשואים מעט מהרבה ונטפעים בעומק
 הגלות בהרפה ובכבושה גדולה: מלאכי עליון מר יכביון עם
 בכיות נפש במסתרים: שמים וארץ וכל אשר בהם: הלא
 כל כס נשכיל ישראל נבראתם: והתאספו כל כס נגד פני עליון
 והתחננו בעד שארית ישראל רגאלנו מיר צר: ספר תורה גם
 איתה יש לך לתבוע עלבונך ועלבון לומדי תורתך: הכניסו
 לפניו דמעותינו ודמעת יתומים ואלמנות הנשטחים על קברי
 אבותיהם: ושופכים כנחל דמעות לאלהי הצבאות: לראות
 בצרותיהם ולרחם עליהם ברחם אב על בנים: והכניסו לפניו
 דמעות העשוקים שנשפכו דמם כמים בנפלים ביד צר: וצרתו
 ששמע ישראל יי אלהינו יי אחד עד צאת נפשים: ארץ אל
 תכסיד מו ואל יהי מקום לו עקתם עד ישקיף וירא יי משמים:
 וינקום בימינו לעינינו נקמת דם עכריה השפוף:

דבנו שר עולם זכור והאמן רב ריף והבטחתך שהבטחת
 לא יתך רחל אמנו: כד כתבי כה אמר יי קול ברמה
 ושמע נהי בכי תמרורי כרחל מבכה על בניה מאנה להנחם
 על בניה ב אינני. כה אמר יי מגעי קולך מבכי ועיניך מדמעה
 בייש שכר לפעלתך נאם יי ושכו מארץ אויב: ויש תקוה
 לאחרי יתך נאם יי ושכו בנים לגבולם: הגידה לי שאהבה נפשי
 אהבה תרעה איכה תרביץ בצרה רים שלמה אהיה בעטיה על
 עדי רב ריף ראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב: והספו
 והתסידו ואין מי שיפגע בעדנו: תקים בנו כה אשר אמרת

וירא כי אין איש וישתזמם כי אין מפגיע ותושיע לזרעו ויצדקתו
 היא סמכתהו: וילבש צדקה בשריון וכובע ישועה בראשו
 וילבש בגדי נקם תלבשת ויעט במעיל קנאה: בעל גמלות
 בעל ישלם חמה לצדיו גמול לא יביו לאיים גמול ישלם: ויראו
 במערכ את ישם וממזרח שמש את כבודו כי יבוא כנחר
 צד רוחו נססה בו: ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם
 יי: ובתיב ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו והיתה
 לי המלוכה: והיה לי למלך על כל הארץ: ביום ההוא יהיה
 יי אחד ושמו אחד: ובתורתך בתוב לאמר שמע ישראל יי
 אלהינו יי אחד:

(קצת דינים מהלכות אבלות)

נט ביורה דעה סימן שע"ב כהן שזכב ערום זהו באהל עם המת ולא יורע
 אין להגיד לו אלא יקראו לו סתם שיא כדי שילביש עצמו תחילה
 אצל אם כבר הגידו לו אסור להמתין עד שילביש עצמו * וכתוב בלבוש צריך הוא
 לקפוץ ערום ממש ולרוץ חוץ לאהל כדי שלא ישהה בטומאה וכו' * וכל מכל מקום
 לא משמע ערום ממש אפילו בלא כתוכת או בגד לכסות ערומו ופשו * גדול כבוד
 הגריות שדוחה לז תעשה שנתורה כדי לפינן מלא תוכל להשתעלס פעמים שאתה
 מתעלס וכו' * ואפילו למאן דמוקים בלאו דלא חסור מכל מקום דרכיה דרכי נועם
 כתיב ואין לך משוקץ ומתועב כמי שהולך ערום שהרי צריך לילך לחוץ מכל הבית
 לרחוב * אלא לא שילך ערום ממש אלא שלא ילביש בגדיו רק שיהא עליו בגד אחד
 כגון הכתוכת ואף על גב שאין זה כבודו לילך כך לחוץ מכל מקום אינו משוקץ
 ומתועב כערום ממש בלא כלום ואף מדברי הלבוש משמע כן שכתב ולא כתיב לו
 לשהות שם עד שילביש בגדיו משום כבוד הגריות שאין כבוד הגריות דוחה לא תעשה
 שנתורה * דמשמע לא כתיב לו לשהות שם דאמר היינו לשהות שם עד שילביש בגדיו
 שהוא שהייה הרבה שהיה לו לומר עד שיכסה את עצמו או שילביש הכתוכת אם הוא
 שזכב ערום ממש אלא ירוץ כך לחוץ * ואם שאינו יודע התירו לו ללבוש כל בגדו
 ולשהות בטומאה למה לא כתיב לזה לכסות עצמו שהרי שוגג הוא בתחילה * וכן
 גילוח לאבל חסור מן התורה מדקאמר רחמנא לכבי אהרן ראשיכם אל תפרעו
 מכלל דכולי עלמא חייב בפרע ומות' לו להשלים ראשו אף על פי שידע שמת לו מת
 שמשו משום כבודו ולמה לא באש לזה לכסות ערומו * וכן בכלאים אם היה הלבוש

שוב אין צריך לומר לו בשוק דמאסם כבוד הבריות ישתוק ואל יפרישנו משונג
 ומסתמא אף אם יפשיטנו כשאר עליו הכתובת והמכנסים מכל מקום אין זה כבוד
 לילך כך משוק לביתו מכל שכן כשילך ערום ממש אפילו במויד אם אין עליו אלא
 בגד זה של כלאים אין הדעת נוטה שילך בשוק ערו' ממש ולהפשיטו ערום בפני כל'
 אלא בודאי כדאמרינן אך לא ידעתי למה שכתוב ערום ממש ומ"מ אם הוא בלילה
 בשמשך ואפילה צריך לקפוץ ערום ממש ולרוץ חוצה:

(ועיין בחלק שני ובקונטרס אחרון)

ב ברר ישרה כתוב שמוטר לכהן לסבור פתחיו ולסתום חלונותיו אם המת מאהיל
 עליו ודיניו ידוע בסתימת חלונות שיהא בדבר שאינו מקבל שוממה
 ובלא סמיכות דבר אחר וכן הדלת שיבולה לעמוד בפני עצמו בלא סמיכה ובלא
 ליריס ומכעול כדאיתא ב"הלו' וטורי זהב בסימן שע"ב שחולק עליו ושמה כך היתה
 סתימותיו כדינם ומה שכתוב בהצטרפות הנקבים הדך עמו כי אין מצטרפים
 הנקבים לא לחומרם ולא לקולא כדאיתא במשנה י"ב דהלכות ובחולין דף קכ"ה:
 סה ובסימן שע"ב דאין לכהן לטמא בקברים בחזירתו מן אמו על כן אם אי
 אפשר לו שלא יטמא בחזירתו אין לו לילך לתוך הקברות וגם

בחזירתו ירחיק מן הקברים ולא ישח עצמו ולא יפשוט ידיו ממנו פן יאהל על קבר
 דארובות שלנו פתוחים הם רצה לומר שהגולל הוא למעלה מן המת טפחועל כן
 הוא מטמא אף בכבוד הרקיס שבו וכל מה שהוא כנגד הארון כלה טמא כי הטומאה
 עולה עד לרקיע אבל בטומאה רצוה שהמת מכוסה ואין טפח בין הכיסוי למת אז
 אין הטומאה עולה רק כנגד המת ומה שהיה מדלבין על ארובות מאסם שהארוכ"ו
 שלהם היו פתוחים פתח טפח רצה לומר שהגולל לא היה מכסה כל הארון אלא
 שהיה פתוח למעלה טפח עד חוץ והיה מקום לטומאה לצאת שם חוץ על כן היו
 מדלבין למטה על הארובות ומדרבנן מטמא רק לדבר מצוה התיירו על כן
 בטומאה רצוה אם יש מחיצה סביב המת מותר לכהן ליגע במחיצה שאינו טמא אלא
 כנגד המת וכן מותר לכהן ליגע בכוחל הבית שיש בו מת אם אין דבר מאהיל עליו
 ועל קבר בכוחל ואע"פ שאין בנקב פתח טפח דיש חילוק בנקבים אם היא עשויה
 לראות ממנו לחוץ אפילו נקב קטן הטומאה יוצא ממנו ומטמא אבל לפתח הבית
 שמוציאין בו המת אפילו היא סגורה אסור לכהן לקרב בארבע אמותיו:

(ועיין בהקדמת הספר)

סב באורח חיים סימן שי"א יש אומרי' אם הוא בכסותו אין צריך ככר ותימוק'
 וכתב הרב ב"י זה אינו דכסות בעל לגבי מת ואף על גב דאמרינן
 אם כחן כליו על גבי מת מותר לטלטלו זה אינו בטל אצלו אבל כליו שעליו בטלים
 אצלו וכ"ל הטעם ראש"ג שמשטיין אותו ומלבישו בתכריכין ומצא שאינן בטלין
 אצלו וגם לומר דכל זמן שהם עליו בטלין אצלו דהא אם לא ימצאו לו תכריכין או

שימרו לקברו מאיזה אונס בודאי יקברו עמו :

סג וכן קשה לש"ה על דברי מרדכי שאמר אם הוא בכסותו אין צריך ככר ותינוק והא דוד דאמרינן בפרק במה מדליקין שהצריכו ככר ותינוק ובודאי לבוש היה כדמוכח התם שעסק בתורה היה . ויש שאמרו שאני דוד שכליו היו אסורין בהנאה שזרפין על המלכים מטתן וכלי תשמישן ובודאי שכלי תשמישן הוא אחד מכללי שלבש . וקשה ובי כל כליו שהיה לבש וכל המעות שהיו לו היו זרפין וכי מת פתאום בבגדי מלכות וכשר בראשו היו זרפין . ואין לך תשמיש גדול מכשא שישב עליו ולמה לא היו זרפין כשא של שלמה עד שבא פרעה ככה בימי רחבעם בנו ונטלו ועוד למה נקט מטתן והלא בכלל כלי תשמישו הוא לא כ"ל מטתן היינו שנושאין בהן לקבורה וכלי תשמישן דומיא דמטתן כל כלי הקבורה כגון הרלוסקמא ומרא ותצינא עם כל הבגדים שהיו מכסין ארונו שאין נקברים עמו דזה אין כבודו שימש בו אחר בדבר שהיה לצורך קבורתו והיו זרפין אותם עם הרבה בשמים שהיו מניחין אללו אע"פ שהיה שוה הרבה וכן בתיב באסא וישרפו לו שרפה גדולה עד למאוד ופי' רש"י ורד"ק ששרפו הרבה מיני בשמים לכבודו שהיו מניחין אללו שלא יסריח :

סד ומה דאמרינן בע"ז עוקרין סוסו שרכב עליו ובהמה שמשך בקרונו . היינו הטעם כמו שאמרו משום דאין זה כבוד לארך ולעם שיסתאם אחר בפומבי בשרביטו של מלך ולרכוב על סוסו והיינו אחר שאינו בנו אבל אם הכיח בן שממלא מקומו וימלוך תחתיו אין זה אחר כדליתא בסנהדרין אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו של מלך . ואע"פ כי מצינו שהיה שלמ' רוכב על פרוו של דוד וישב על כסאו והיו אומרינן לפניו ויגדל את כסאו מכשא אדוני המלך דוד כי אין אר' מקבא בבנו אהרבה כבוד הוא לו שהכיח בן שממלא מקומו עד שמתו אינו נקרא מיתה כדלית' בפרק יש נוחלין וברכה הוא לו כדכתיב תתם אבותיך יהיו בניך כדליתא בפרק מי שמת על כן נשא שלמה שוכמית כדאמרינן בגמרא שלמה מלך הוא ומלך מות' לשמש בתשמישו של מלך ואם כן למה לא ישתמש שלמה בנו בכליו ותשמישו של אביו . ואם תמנא לומר שכל כליו אסורים לאחרים כיון דלכנו מותרים הרי הם קיימים ואין שייך בהם כל העומד לשהוף כשרוף דמי ויפה קשה לש"ה . וכן כתב הטור דלא לעלטלו בלא ככר ותינוק וכן הוא בשלטי הגבורים דצריך ככר ותינוק . ואם יש להם ככר לא יקחו תינוק וכן לא יעלטלו על ידי גויים אם יש להם ככר או תינוק אם הוא מחמה לנל :

סה כתב בית יוסף סימן תק"כו מת המוטל לקברו אם הוא ביום טוב ראשון לא יתעסקו בו ישראל ואפילו יסריח ואי אפשר בעממין אבל יתעסקו בו עממין אפילו מת בו ביום ואפילו יכולין להשאטו עד למחר שלא יסריח . וכל זה בטעמיה ארון ותכריבין וקבר . אבל להלבישו ולחמס לו מים לטהרו ולהוציאו ולשאתו בקבר

בקבר מותר על ידי ישראל וכתב רמ"א בשם תרומת הדשן טוב ליוזר לטהרו על ידי קש על נבי עור או כסר ולא על ידי סדינים שלא יבא לידי סחיטה :
 סו ואמר הכותש הנה נסיתי כל חלה לטהר בקש ובדשא שקורין הי"א בל"א וראיתי שסחיהם לא טובים כי בקש משברין ומקרעין אותו ועוד אם מטבילין אותו במים לטהרו בו מיד באים לידי סחיטה ובדשא ביותר ועוד מעשה בהמה הוא לרחוץ גופו של מת ולחכך ולברד בשרו עם הקש כבהמה ועל כלם שכל גופו של מת נתמלא וכדבק בו המזן מהתבן והקש עד אם אפילו אנכבין אותו כשאר דבוק בו ומי יכול ללקוט ממנו כל חלה וחלה ולטלם מחורין וסדקין ובוראי גמלי הוא למת שזה כשאר דבוק בשריו זאת ועוד אחרת יותר ברוע אם אכסים אותו בדשא או בקש ובאים לרחצו הנה הוא נופל ממנו אילך ואילך עד שהמת שוכב מגולה ובבויין גדול ומה מאוד הוהירו על זה לעסוק עמו בכניעות ברמו והאנע לכת שדרשו על המת והשכינה שם עם כמה נשמות קדושים ומלאכים להוליך נשמת זריק עמהם ואפשר שזה מרומז במה שאמר עם אלהיך ואי אפשר לשמור מזה כאשר ראיתי בעיני אף על פי שהאנשים וריון הם מכל שכן הנשים :

מבל מקום לא באתי לסתור דברי רמ"א אלא להחיות דבריו שלא יבאו לידי סחיט' בעצה טובה שגם הוא לא פסק כן לדינא אלא עצה טובה קמ"ל כמו שאמר טוב לעשות כן וכמו שכתב רמ"ד מה שכתב רמ"א באורח חיים סימן קל"ה וטוב שילך הכהן מב"ה ובב"י מוכיח דאין צריך לאתא וע"כ כתב רמ"א טוב שילך משמע ולא מלד הדין וכן כאן דמודינא אין איסור לטהרו בסדין ולא חיישינן לכניסה ולא לסחיטה דהכל יודעין שהוא אסור ויהיו נוהגין בהם :

זאת והא פסיק רישיה הוא הא איתא בכתובות דף פ"ו בתוספות כל דב' אהרס עושה במזיד לא שייך למימר שמה יסחוט וסברה הוא כיון דלדעת כן הוא עושה הכי מסננין את היין ולא חיישינן שמה יסחוט דלדעת כן הוא עושה ואיתא שפיר דהיה דנדה מערים וטובל בבגדיה וכן בפ"ב דיומא ההולך להקביל פני רבו מעביר עד צוארו במים ולא נזרינן שמה יסחוט דלדעת כן הוא עושה ועוד חייב למימר התם דמזוה שאני ופסיק רישיה כתב הערוך דכל פסיק רישיה דלא נחא ליה שרי וראייתו מפרק כל התדיר אליבא דר"ש מולפין יין על האישים אע"ג דפסיק רישיה הוא דודאי מכנה כיון דלא נחא ליה נהאי כנוי שרי מכל שכן הכא דאין חשש כלל בשום דבר שבעולם במה שאכתוב אפילו לכל המחמירין ולא פסיק רישיה הוא :

סו וכן הוא בהרבה מקומות שהתירו במקו' מצוה ולא חשו לכניסה ולא לסחיטה רק שלא יעשו בידים ובכוונה וכנון מסתפנ ארס באלוכתית ולא חיישינן שמה יסחוט כדאיתא במשנה פרק חבית ופי' רש"י אפילו עשרה בני אדם באלוכטא אחת דנפישו מיה ומותר להביא ולא חיישינן לסחיטה דרבים הם ומדכרי אהדרי :

ספר החיים

וכן כאן במת רבים הם ומדברי אהדדי ומה דלא חש רמ"א לכניסה היינו משום
דפשוט דכל דבר דמתלכלך אין בו משום כניסה כדאיתא בתוספות פרק שמנה
שראים דלא אמרינן שריית בנד זה הוא כיבוסו אלא כשאינו דרך לכלוך אבל ההולך
במי' עם בגדיו דרך לכלוך הוא ולא דרך נקיות והביא רמ"א דה"ה שם באורח חיים
סימן ט"ב דלא אמרינן שריי' בנד זה הוא כיבוסו כשהוא דרך לכלוך וכן כוהנין ע"כ
ואין לכלוך גדול ממה שמלכלך הבגד על המת - וגם אין שייך כאן דמקפיד על
מימיו כדאיתא שם בגדים השרוים במים אם אינו מקפיד על מימיו מותר לטלטלם
ולא חיישינן שמא יבא לידי סחיטה :

על כן טוב לעשות כמו שכתבתי בדין זה ושוב אין כאן אפילו חשש איסור בשום
דבר ויותר טוב והיתר מאה פעמים מלטהר בקש - וגם שלא לסייע בטהרה
ככרי גדול כוונת הטהרה וכמו שזה יעקב אבינו שלא יגע ערל וטמא בנטהו כל
שכן בנוף המת והטעם שלא לסלק השכינה וכן הוא בכ"ה דלטהרו בלא סיועת
עכ"ו"ס כלל - וביום טוב שני בפירוש כתב י"ה של שלמה דמותר לטהרו בסדן כיון
דאינו אלא גזירה שמא יסחוט רק שלא יעשה סחיטה בידים - ובתוספות פרק קמא
דמועד קטן דף ח' אם התכריכין מטוכפין מותר בח"ה לכבסם ויום שני יותר קיל
מח"ה דכחול שוי' רבנין במת ואית דאמרי דשוא הוא :

וכך יעשו לטהרו ופרשו עליו סדן ויניח ידיו על פיו על הסדן שלא יבאו המי'
בפיו וישפכו עליו מי הטהרה וינקו ופרשו כסדר הטהרה בחול ואחר כך
ישפכו עוד מעט מים על ידיו ורגליו ולא ירחצו אותו בסדן זה ולא יגעו בו כלל -
ואחר כך יקחו סדן אחר ויגביהו אותו מעל הסדן שעל המת וישמטו הסדן שעל
המת תחתיו ולא יניחו הסדן הזה שהיה על המת שאוכפין עליו המים בכלי שיש בו
מים ויגבשו המת היטב בסדן שעליו ובוה הוא נקי וטהור אף על פי שלא רחצו אותו
עם הסדן הראשון - כי גם בחול אין צריכין לרחצו ככה רק מה שמשפשף המים -
ומה שדבק בגשרו אין צריכין לגדרו ולהסר ממנו כי עיקר הטהרה שיגבשו אותו
היטב - ומעשה אין חשש איסור בשום דבר בעולם אפילו לכל המחמירין ונקי
וטהור הוא בכך שהרי לא אמרו רוחצין אותו אלא מרחיחין אותו כמו שכתב הטור
וב"י ור"מ מרחיחין אותו כדי שיהא נקי וטהור :

סח באורח חיים סימן תנ"ה כל מלאכה האסורה בשבת אסורה ביום טוב חוץ
ממלאכת אוכל נפש והוצאה והבערה - וכתב הרב ב"י והוי יודע
דאפילו דבר האסור משום שבת בשבת חייבין עליו ב"ע - ומיהו צרכי חולה שאין בו
סכנה אע"פ שאסור לעשותן ע"י ישראל מותר לומר לגוי ועושה אפילו בשבת
ובסימן תק"כו דלא ניתן מה לדחות י"ט ראשון דהוא מדאורייתא אבל לחמם מים
לטהרו ולהוציאו ולשמו בקבר מותר מתוך שהותרה לצורך יום טוב הותרה כמי שלא
לצורך כי איכא דאעוה כי הבא במס' - אבל מה שלא הותרה מתוך כמי לא הותרה
במת

במת אבל יתעסקו בו עוממין וכו' . ומותר לומר להם לעשות כמו בסימן רע"ו
 ובסימן תק"פו דאסור לישראל להביא שופר מעבר הנהר ומותר לומר לנו להביא
 וכתב הלבוש מותר לומר לבני להביא אפילו חוץ ל"ב מיל דהוי דאורייתא ובתוספות
 ב"ק דף פ' טפי אית לן למשרי על ידי גוי איסורא דאורייתא מאיסורא דרבנן ע"י
 ישראל . על כן אין לעשות למת ביום טוב ראשון מה שהוא איסור דרבנן בשבת ולא
 הותרה מתוך :

שם והפלגת ספינה בשבת ודיניה הכל כמו שהוא בסימן רמ"ט . ובסימן
 של"ט אסור ליכנס בספינה אם יודע שהגוי מוליך הספינה וכו'
 ושם בב"י דמוכח שאסור לילך בספינה בשבת . ובסימן תרי"ג הא דשרי לעבור
 במים בדבר מצוה דוקא לעבור בגופו במים עצמן אבל לעבור בספינה קטנה יש מי
 שאסור . וכתב מנחם אברהם דאין להקל כלל ומוכח בגמרא מעובדא דהארד וסחס
 מברא היינו מקום שעוברין שם בספינות ואפ"ה לא ראו ללכת בספינה . ובשבת
 אסור לילך בספינה אם לא קנה בה שניתה מערב שבת והוא דספינה אינו הולך
 בעבורו . ובסנהדרין דף ל"ה דאין קבורת מת מצוה דוחה שבת ויום טוב דאין בין
 יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד . וביום טוב אין שטין על פני המים ואין רוכבין
 על גבי בהמה . ומה שמותר לו להביא ע"י עצמו אפילו הכי אסור להביא לו על ידי
 בהמה או ספינה . ונמצא מכל הלה דאין לעבור במת ביום טוב ראשון בספינה או
 בעבלה אפילו רק מעבר לנהר אפילו על ידי גויים או היהודי . דריכס לעבור עמהם
 בספינה או בעבלה . מאחר דכל אחרונים מחמירין בזה . וגם אין לעשות שום דבר
 איסור במת ביו' טוב ראשון אפילו מה שהוא מדרבנן מאם לא תלין הא בהדיא כתיב
 מורה דעה סימן סכ"ז דלכבודו מותר להלין המת . ובפסקי תוספות דגמרא הדין
 אפילו חייה ימים יוותר להלינו לכבודו ושם בתוספות דאין זה ביוון אם המת שוכב
 על המטה בכבוד ולא תקבר . ע"כ בשב ואל תעשה עדיף . דלא תלין רק רמו בעלמא
 הוא . ולא יחא ליה למת לעשות דבר איסור בעבורו . וביום טוב שני דכחול שיה
 רבנן במת והוא דאי אפשר ע"י עממין לעשות אבל אם יש עממין אסור לישראל כמו
 ביום ראשון רק להשליך העפר בקבר יש מחמירין ביום שני אבל לא לחפור הקבר אם
 יש עממין ושם ומשמירין לו ספינה ב"ט שבי :

וכן אסור לילך ביום ראשון עם המת חוץ לתחום אפילו גוי מוליכו והם הולכין
 ברגליו אפי' למאן דאמר שתחמין מדרבנן וכן כתב הר"ן בתשובה והביא ב"י סימן
 רכ"ד וכל מילי דמסקא לן אי מדרבנן או מדאורייתא מקרי ספק דאורייתא
 ולחומרא . וכן כתב ר"ת דאין להוליך המת חוץ לתחום אפילו הם הולכים ברגל
 דאין בין שבת וי"ט לעכין תחמין וכתב הרב ב"י דרבנן עשוי חייווק לדבריהם יותר
 משל תורה ובגורו ספינה מאם חביות של שייטין והגוירה במקומה עומדת על כן אין
 להחמיר במת ב"ט מה שלא הותרה מתוך . וכן הוא בב"ח דכתב על כה"ג דאוסר

ספר החיים

דכל דבריו דברי קבלה הם. וכשם שאין מחללין את השבת לצורך מת אפילו באיסור
דרבנן כן אין מחללין ביום טוב אם שלא הותרה מתוך. דאם הותרה עלטול לא
הותרה ספינה. מכ"ש אם הספינה הולך בעבורם דלכ"ע אסור:

ובן כתב מ"א ס' של"ט בא"ח דהא אפילו לדבר מצוה אסור לילך בספינה כמו
שהוא בסימן תרי"ג ס"ו. וכן הוא בש"ת בסימן ואז שורש ר"כ ובתשובת
רבינו יוסף קולן שורש ל' ענף ה' ובשורש מ"ו ובתשובת רבינו יצחק בר ששת סי' י"ו
וי"ט וקנ"ב דלא הותרו לילך בספינה אלא א"כ קנה בה שביחה מערב שבת וראין
הספינה הולך בעבורם כדאיתא שם בתשובתם מכל שכן אם כבר היו נוהגין בהם
איסור דאסור להתירם. וכן היה המנהג כאן ק"ק אמשערס עד עתה להאשכנזי
שלא היו קוברים מת ב"ט ראשון כי הקברות הוא רחוק מהעיר כמוג' פרסאות
והולכין לשם ע"י ספינה שמושיכין בו סוסים בנהר שחפרו לכך וכך הוא המנהג כאן
לק"ק ספרדים שלא קוברים שום מת ב"ט ראשון כי גם הקברות שלהם הוא כמו כן
שהולכין לשם ע"י ספינה. וכל מה שמוותר לעשות למת ביום שני אם אין עמוזין
מכל מקום מה שאפשר למצא מוכנים יקחו וכל מה שאפשר לעשות על ידי יחידים
לא יעסקו בו רבים על כן אם הולכים ביום שני במת ע"י ספינה לא ילכו עמו רק
הקברנים הצריכין לקברו ולא ילכו עמו קרוביו אפילו אביו ואמו או בניו:

ע ואיתא באורח חיים סימן שי"א מותר לסוך את המת ולהדיח ולשמוט הכר
מתחתיו כדי שלא יסריח ובלבד שלא יזין בו שום אבר. ואם היה פיו
נפתח והולך קושר את הלחי בענין שלא יוסף להפתח אבל לא כדי שיסגיר מה
שנפתח או קצמו שאם כן היה מזוין אבר ומטעם זה אין מעצימין עיניו של מת בשבת
ע"כ. והוא משנה פרק שואל. ויש שמעצימין עיניו של מת בשבת ואומרים דיש
סבבה כשעיניו של מת פתוחות. ואמת הדבר כמו שהוא בזה פרשת ויחי על
פסוק ויוסף ישית ידו על עיניך אבל לא אחר לחלל עליו השבת דגם המחבר שמיא
דין זה ידע מה שכתוב שם ולא התיר אכן מנא לן להתיר ואין לנו להתיר איסור הגלוי
להחיות טעמי הנסתרות והא ראייה מתפילין של ח"מ. ועוד עיקר הטעם שלא
להסתכל אחר בעיניו משום דראה השכינה ואפשר לכסותו ולשמור מזה. וכן לא
תלין שכתוב הטעם משום רוחות הטומאות ובשבת. ויום טוב אין רוחות הטומאות
שכיחות ומצויות ובוראי כשיש ברמוד עבירה לא אחר רש"י:

עא אמר הכותב חפשי בכירו' אחר דין זה ולא מצאתי כי אם כלם פה אחד ראין
לטהר ההורג וכל דם שיצא ממנו צריכין לקברו עמו. אבל אם כבר
פסק הדם ומת יש לטהרו וללבוש צתכריכין מלבד מי שנהרג בידי רצחנים יקברו
בגדיו וסרון על בגדיו כדי להעלות חמה ולנקום נקם וכן ביולדת שמתה ודמים
שזות ממנה וכל הדם שיוצא ממנה משעת מיתה ואילך צריך לקברו עמה כמו
בהורג על כן אין לטהרה כלל ובלבד שיהא אם יש עליה בגד בשעת מיתה יקברו עמה

רק יתנו סדין אחד עליה ויש שמלבישין אותה על בגדיה בתכריכין ויש שאוכזין
 התכריכין אלה בארון ויש שמלבישין אות' בכל בגדיה של שבת ומנעלי' בגליה והוא
 מנהג שטות להרבות עליה בגדים שזה מרבה רעה על כן אם אין עליה שום בגד
 בעת מיתתה ילבישו אותה רק בבגד אחד שאינו כפול - מיהו ללבישתה אין צו איסור -
 אבל בטוהרה הוא האיסור כמו בהורג ומי שנהג כן הוא מנהג לא מפרע וכיון שעשה
 אדם עבירה ושנהג בה הותרה לו עד שאומר מנהג הוא מאז ומקדם ובה נכשלו רבים
 ואומרים על מנהג רע כזה מנהג עוקר הלכה אף שאין להם על מי שיסמכו ובוקי
 סריקי עשו כן בתחילה וממנו נתפשט האיסור לאחרים עד שהוא היה להם למנהג
 לומר גם אבותינו גם אנחנו עשו כך - והאשם תלוי בראשם שלא מיחה בהם עד
 שכתרש ופורה ראש ולענה ולא זו לבד אלא רבו כמו רבו איסורים כאלה וכבר נזכר
 כי כרוכי' חכמים רבים במליצת דבריהם על מנהגים כאלה שאין לסמוך עליהם
 ולבטלם ולעשות כתורה - וכמו שכתב רבינו אפרים אס אומרים לו מדוע אתה
 עובר את מצות המלך ה' אזי תשובתו בדרך כבושה אני הולך הטוב אנכי
 מולתי כי רבים עושים כן ותשובתם לסטים כמוך כבושה כי כן כל ארחות בוצע
 בצע שכבשו דרך ומנהג רע ושנו ושלשו בו עד שנעשה להם כהיתר וכדרך כבושה
 ומראים מ"ט פנים טהור לשרץ שבידו כי כל אחד סורר ומורה לעצמו כמו שהוא שם
 במאמר רצ"ו על כן לא מוכיחם ינעם :

גב והרבה דברים שעושין במתים ואין טעם בדב' ולא כמאז שנכתבו רק מנהג
 אבותינו ואפשר שהיו עושין הרבה דברים כדי להכחיש האומרים
 שהיו אומרים מי שרצה לזער את המת יעשה כך וכך והיו עושין כן בכיון כדי
 להראות שאין אמר דבריהם על כן מי שאינו עושה כך הרשות בידו כגון לגלות
 גבוליו של מת וכדומה לו אבל מה שכתבו חכמינו ז"ל לעשות כך למתים אע"פ שהוא
 רק מנהג ואינו דין אין לשנות כי מנהג אבותינו תורה היא - תורת חיים וחסד ואמת
 ובלע המות לכאח וכו' :

(ברוך ה' אשר וכי לסיים חלק ראשון מספר החיים)

(סימני הספר חיים למאז כל אחד מנוקשו והם ע"ב כמנין חסד)

מה שילמדו החכמים אלל הקולה וגם מה שילמדו אלל האבל בחמשה ימים מימי
 השבעה פרק אחד בכל יום כמו שהוא במנין מ"א ע"ה' ואלל הקולה יתפללו כמו
 מה שילמדו י"ב וח"כ ילמדו כאן כל החמשה פרקים - פרק ראשון מדבר ממעלות התורה שמנין
 על האדם ומאריך ימים ומעלות מצות גמילות חסד ודומת וגדל סברה :
 מה שילמדו בבית האבל ביום השביעי מדב' ממעלות החפלה ושיקדים האדם חפלה לזרה מכ"ט
 שיתפלל מיד בעת שזריך להסתכל בעת צרה או כשמופל למטה וישתדל שגם אחרים יתפללו
 בעדו וילמדו בטובו והוא עיקר חסותא הדרך לרשותו :
 מה שילמדו בבית האבל ביום השלישי מדבר ממעלות החשובה שמקרטין גור דינו כשנשור
 ויעשע כמעשי ואין דבר עומד בפני התשובה עד ודומתו כעשו לו כוכמת :

ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב

מה שילמדו בבית האבל ביום הרביעי מדבר שאל יצטוו אדם בימיו כי את אשר יאבד ה'
 יוכיח רק ילדיק דינו וישם בעמלו בה' וישבו ויתודה וירשאו לו ;
 מה שילמדו בבית האבל ביום הקמישי מדבר ממזות ביקור חולים וכיחוס האבלים :
 תפלה מיוחדת וסגולה שיתפלל האדם בכל יום בביתו או בבית הקיים ויכלל מכל רע ומחלואים
 ופגעים רעים וימאס חן ושכל טוב בעיני אלהי' ואדם והוא מהרוב הגדול מהו' רר יהוד' זכו קל' :
 לבקר החולים בשלשה דברים ברפואה ולהספיק לרכיו ובתפלה ועם שיאמרו המבקרי' הבאים
 לבקר בנחמה ובאמתה בחלו או בשבת וביום טוב :
 תפלה שיתפלל האדם על מקרה רעה שאירע לו בין בגופו או בממונו מיד ישיגת בתפלתו
 להסיר ממנו דינו בערש שיתגבר עליו קטרוג למעל' מכל שכן כשהוא או אשתו או בכוני כושלים
 למעוה ואף שיחודה ויודת בריאו ולא ויודת שכיב מרע :
 נוסח ויודת בריאו שיחודה וירשאו את חבירו כי אין הק' בה מעפר העבירות שבין אדם לחבירו
 עד שירשאו את חבירו בין שפגע כנגדו כמזון או בדברים :
 התפלה שצריך החולה להתפלל אם חושה שחלימו מתגבר עליו ויתודה ויודת שכיב מרע
 ויודיע לערו לרבים שיבקשו עליו רחמים :
 נוסח ויודת שכיב מרע וכל התפלות שיתפלל וישתדל שיתפללו וילמדו החכמים בעבורו ואף
 שיחנהו בעהקיו וכל עניניו :
 נוסח התפלה שיתפללו החכמים בעבור החולה קודם שילמדו סדר הלימוד כמו שהוא בביתו'
 התפלה שיאמרו אחר הלימוד שיקבל הק' בה תפלתם ואורחם להגן על החולה ולהקטין
 התפלה שישפיעו אם החולה הוא תלמיד חכם בחוך תפלתם שמגיבה עליו :
 התפלה שישפיעו אם החולה הוא עוסק במצות גמילות חסד ואמת :
 התפלה שישפיעו בתפלתם אם החולה הוא משהל שיגן עליו ויקחו :
 התפלה שישפיעו בתפלתם אם היה משכין שמו של החולה בבית הכנסת :
 התפלה שיתפללו החכמים בעד אשה שהגיעה עת לדהאוי שיושבת על המשבר :
 אשת חיל שיאמרו אחר תפלתם וברשת חנה שמואל ח' עד וירש קרן משיחו :
 מתועלת האומנים הרובאים בכלי אומנותם שמוציאין הולד מאשה המקשה ללדת :
 התפלה שצריך האדם להתפלל כשעומד מחלימו והבריאו ואף שיתנהג :
 ברכת הודאת היקיד בסימן ח' חבשים ים יסורין מדבר ואף שיתנהגו ומי שצריך לבקר
 וכל דיניו :
 רוב נוסחין למיתה ואף שיחנהו בגוסס וכל דיניו :
 מה שיאמר החולה בגורתו להסיר ממנו ככי וזכים כנעי ככי אדם רוחין ושדין :
 תפלה שיתפלל הגוסס לפתוח לו שערי השמים להכניס נשמתו לגן עדן העליון דרך חיי עולמות
 דאפרסמון לומר מומר סיר ליום השבת :
 שימסור נפשו להק' בה ומה שיתפלל עד יציאת נשמתו באחד וכל דיניו :
 התפלה שיתפללו הגומלי חסדים בלשק אבל אדם כשר והגון ולא כמי שפני שמועותיו :
 החרווים שיאמרו הגומלי חסדים אבל הגוסס ואף שיחנהו עמו עד יציאת נשמתו :
 הקריעה ודיני אוכין ועומאות כהנים ודיניו עד שיחנילו לעהרן :
 נוסח התפלה שיתפללו הקברנין קודם שיחנילו להתעסק במתים בין מת גדול או קטן :
 דיני העהרה והכריכו ונושאין לקבורה ומאמתי מחיל האבלות ודין שבעה ועלשים ודין
 שמועה קרובה ורחוקה ויארר לנישוקדיש יתום ודין ימים טובים המועלים שבעה ועלשים
 נוסח הקפה שעושין למת אחר עהרתו בביתו או בבית הקיים להבריח החיות :
 הברכה שיאמרו כשבאים לבית הקיים ונוסה לדוק הדין וכל דיניו בבית הקברות ואף שיתנהג
 הקבר בין לטון לדום והתימת הקבר עד יובולא בתראי :

טוח הקדיש דאיתחדתא שאומרין אחר הקבורה בבית החיים האבל והקהל :
 התפלה שיתפללו על הקבר בצאתם מן בית החיים ובלע המות ותלישה העשבים ואיך
 שיתנהגו עם האבל בצאתם מן בית החיים וכיחוס האבלים ודיניו :
 תפלה מיוחדת להתפלל אלל אב"ד כשטפל למטה קודם שיתפללו התפלה שמתפללין אלל
 החוליס :

ומה שיוסיפו ללמוד עם מאמרי הזוהר אחר הלימוד בסימון א' :
 מה שיתפללו עם אלל אב"ד אחר פיוס למודס ואיך שיתנהגו עם :
 התפלה שיתפלל ה"ח בד בעת חסירת כשמתו להק"ב בה בזקפת עשר אצבעותיו :
 נוסח התפלה אלל בכח וכוונות השמות היצארוח ממנה ואיך שיתנהגו בתיבתם :
 תפלה נוראה מיוחדת להתפלל אלל אב"ד כשהוא גוסס באימה ובריאה ובלתש :
 החרוזים שיאמרו אלל אב"ד כשהוא גוכס ואיך שיתנהגו עמו עד יציאת כשמתו :
 שכל מי שהוא אלל מיתת תלמידי חכמים אל יראה פני גיהנם ואשכבתא דרבי ומעשה דכוכב
 ואיך שקורעין עליו וכל דיניו :

חיוב ההספד על תלמידי חכמים ולפני הרעה נאסף הכדיק וכל דיניו :
 מיתת רבי שמעון בן יוחאי ומעשיות הרבה מעניינים כפלאים ומעלות תלמידי חכמים :
 מהתחלת הטבח עם הא"ב אב"ד איך שיתעסקו עמו אחר מיתתו ומי שיתעסק עמו :
 הקינה שיקוננו עליו תלמידי כשהוא שוכב על הארץ וכשעשה הפרי יניחו עליו :
 איך שיתנהגו עמו בעהרתו ובלבשתו ומה שיאמרו ככל עסק ועסק עד שמוציאין מביטו :
 מה שיאמרו עליו בבית החיים עד אחר קבורתו ואיך שיתנהגו עליו אחרי כן :
 גוסס השכבה שעשין על קברי צדיקים וצדיקיות בכל ערב ראש חודש בשנה ראשונה אחר
 מיתתם ואחר כך יאמרו המומרי מכהם לדוד שהוא תועלת לכשמתם וגם אחר התפלה בבית
 האבל יאמרו מומרוזה :

נוסח הקדיש יתוסקדיש דרכן ותועלת הקדיש מנעשה דרבי עקיבא וכן יאמר קדיש על אבין
 ואמו ואם אין לו בן יאמר עליו קדיש ככדו או כשנדל יתוס בביטו אלל לא בבית הכנסת כשיש
 עם אבליים אלל לבת אין בקדיש לא דין ולא דת :

התחלת התפלות שיתפללו הבאים להתפלל על בית החיים וגם תפלות המסבדים את בית
 החיים שיתפללו כ"ב תפלות כגד כ"ב אומיות המורה ורמו אס יח"ד על עפר כמת ואיך
 שיתנהגו עם ומה שיתפללו על קברי מורכין ורבנין :

תפלה קצרה להתפלל על כל קבר וקבר שירצה להתפלל בין על קרוב או רחוק :
 תפלה להתפלל על קברי העבריינין בין שהוא לו קרוב או רחוק ומצוה להתפלל עליהם :
 תפלה מיוחדת לקברנין להתפלל על בית החיים ולבקש מחילה מן המתים שנמלו עמהם
 חסד ואמת אס שגנו באחד מהם בטעק קבורתו במה שהוא כגד כבודו :

תפלה על בית החיים על קברי קרובי כגון אביו ואמו וקטנו וזקנתו חמיו וחמותו ועל קבר בכאי
 ובמתו ועל קבר אחיו ואחותו ועל קבר אשתו ועל קברי שאר קרובי :
 תפלות שיתפללו על בית החיים בערב ראש השנה ובערב יום כפור :

תפלה כוללת להתפלל על כל קבר וקבר תפלתו במה שצריך לו להתפלל לפי הזמן ולפי השעה
 עם עוד עשרה תפלות • תפלה א' מה שיתפלל על החוליס בין על עצמו בין על אחי' שישלח
 לו הק"ב מה מהרה רשואה שלמה • ומה שיתפלל בעת הדבר ב' מ' תפלה ג' כשירצה לילך לדרך
 בין בים או ביבשה או שישלח סקורתו לשם שהק"ב יבליח דרכו • תפלה ג' מה שיתפלל שיתן לו
 תפלה ה' מה שיתפלל כשירצה לשדך את עצמו או לאחד מבניו שידמון לו הקב"ה וזג עובד מבני
 טובים ושיעלה הווג יפה • תפלה ו' מה שיתפלל כשירצה לעשות מצוה כגון שושנין או סנדק או מהל

ספר החיים

טועמיה חיים זכו

זולי (ריניק) עון פריידן • מוין טייטש גאר וואו בישיידן • פֿר
אזון זול ווייבר יונגן זול איידן • איט פֿיל וואונדר זול
גיט־טן • עון דיז טוטן ליכטן • וויז דער מענטש ווערט
גיבור זול טוט עון דער וועלט טיידן • דיז (כטאה) גיט מיס
היאל זול דער גויל מיין דער ערדן • וויז און דיז (אדניס) זאל
(אטהר) זיין זול (תכריכין) מן קליידן זול מוין (תחנות ותפלות)
זחט אן זאגט מוין דען (בית החיים) זול זולי (הלכות מבלות)
ווערט מיר דרין גפינדן • (ובזכות גאילות חסד ומוות) ווערט
גזט זונט פֿר געבן זולי זינדן • זול (אשיח) בלד זענדן •
זול דען טוט מיין דיז מיביקייט פֿר איידן • זול קיין
טאר נאך פיין אער ליידן • דען זוזו הזט גזט
זעלברט טון רידן • זול זולי דיניק ווערט
זיר פֿינדן זון דיז סיגניק •
(הט"י) זול זונט (אזריק)
זיין (איין וטניק זוזון):

חלק שני

באמשרדם

בבית ובדפוס כהר"ר שלמה בן כהר"ר יוסף

כ"ץ זצ"ל פרופס טוכר ספרים

כשנת ובהרת בחיים לפ"ק

הערט

נו מיר ליבה לייט * ווארום אז מירק הבריש (ספר) מוילן טייטש גיאומכט דט
 ברענגט אירט דיח לייט * דז (ישראל) זיין מוילן מלי ערטער סר שפרייט
 מול האבן ניט מירב מל (רבניק) דער זיא מולט ביטייט מול איר (אדתיק) מוס לז גין ווייט
 ניט מיטלער דיח רעכטי ביטייד * מך דיח סרווי ווייבר דיח זיך (אדעסק) זיין איר
 דיח (אדתיק) מול (לשון הקרט) ניט סר שטיין * מול דט גלייכניש זיין גמט בעטרט
 מך פיל אמנט לייט * מול דמט אונז מיטלער וויטן מול המטעט מך ניטיג פון טון דט
 פון רען טוט זיא קיינר מנטלרייט * עט זימט זינג מדר מולט * עט זיין פילן מוקסן דיח
 מוילן זיך טרמאן דיח קעלבר הייט * מיר אונט רמון מיין וועג דער דח זיא גמר ווייט
 מירב מייער דמק אונט מירטטערבן ווען מיר טון ניט לו סרירן זייט * דרוק בידענקט
 מוילן מייער דיח (נשאה) פון (גון) טייט * מול טוט (גאילולת חסד וואת) איר דיח
 טוטן לייט זיא ווערט מוילן מוילן (גן עדן) מיין טינר טאל מן גיברייט * מול אן מערט מיין
 דער סרירמון איר גרושי סרירי * מול מייער (עכירולת) ווערט (הט"י) מיין אמלן קווייט
 ווען מיר ווערט טון מוילן מוילן דען (ספר החיים) טטיט * מול ווערט ניט מוב קערן פון
 דער רעכטי מך לינקי זייט * אמרן ווערט מיר קריגן מייער גוטן לון מבר די (אלולת)
 אונט מיר טון הייט * איר מייער (אלולת) ווערט דיח (נשאה) ביקלייט * מול מייער (גון)
 ווערט רזין מוילן (קבר) מוילן זיכרהייט איר דט (ספר החיים) קענט מיר מיין קמולן דט
 לעבן מוילן דיח מיביקייט * מול וויטן (אדעסק) לו זיין איר דיח (אדתיק) איר רעכטי
 בערטקייט * מול פריבן דז דיח וועלט מוילן מיין נרהייט * מול פון מליק געלט מול גוט
 בעאט ער ניט אער איר מוילן סרוואקייט * וואול רען אענטן דער דח שטרבט מוילן זיין
 בעט מול קואט לו (קבר ישראל) איר מלכפריקייט מול למוט הינטר זיך מיין (טן טוב)
 איר קולגהייט * אערקט וואול דרוילן מוילן ניט מולט זיא מוילן איר דער וומרהייט * מוילן
 ווערט מיר (זוכה) זיין לו (תחיית האתיק) דז מייער (גון) ווערט ווערן בייניווס מול גוט
 ווערט מיין געבן גליק מול ועליקייט * מול ווערט די (טכניה) זעהן איר לויטרקייט * מוילן
 גמט ווערט מיין זעטן פון זיין זיסקייט * מול ווערט לעבן ביד מוילן דיח מיביקייט *

מאן סלה :

דיא תחינה זאל איין אשה זאגן אזו באלד אז זיא קראנק ווערט אזו ליגט צו בעט:

א אָנא יהי'האָרתי' מיד ביט דיק גאט' איין ביטעפֿער ביט דוא מול ס'זי
 גימלד מול ברס הרלִקייט המוט דוא אים איר גיטמן ס'זי איין זאגט
 זון ביי מויל רען הייטיגן טאג' דוא ביט זיין גאט מיין אעכטג'ר מול קרעכטג' מול
 ס'מרכט'ס מול ומוכר'ר'ך זיין דיין ווערק' מול דוא ווייטט מול פריכטט מול גידנקן מול
 הערלן רען אענטן' מול גירעכט' זיין דיין ווערק מול איר זיין זינדג' אענטן' מול מוס
 זיין מוכרי' זינד טטרמ'סט דוא מוכט' מול גאט מיד טוא ביקענן איין זינד' דשאתי'
 ש'י'י' פ'ש'י' ק'פ'י' מול מיד המב ניט רעכט גיטמן' מול מיד הב' ה'ר'ש'ה' דרויל' *
 דוא ב'ג'ערטט דאך ניט דז דער אענטטערבן: מול מוס זיין זינד וועגן' נייארט ער
 זאל תרשה הבן מויל' זיין זינד מול זאל לעבן בלייבן' מול זיין זיבר גאט זיין איר דאך
 ס'זאל איין עבירות' מול טיק איר מיין ר'פ'י'ח' ש'ל'פ'י'ה' מול המל איד ס'זון מלי אייני
 קרענקהייט' מול זיין דוא הוטט ג'יהאלט די ביטרי וואטר דורך מ'ש'ח' ר'פ'י'ני' מול מ'ז'י'ח'
 ד'ה'מ'ט'ט' ג'יהאלט ס'ר'י'ס ס'זון מיר צ'נ'ש'ה' מול ג'ש'פ'ו ס'זון זיין צ'ר'ע'ח' מול דר לענג' איין
 טעג' מ'ז'ו'טן מ'ז'ו'י'ח' דוא המוט דר לענגט דיש טעג' ס'זון ק'י'ג'י'ח' ה'ס'ל'ד' רען דוא
 המ'ט'ט' מ'ז' דיש קרנקן ס'זון דיין ס'מ'ל'ק' (ישראל) מול ג'י'ב איר מיין ג'וטן ס'ל'צ'ד' דער
 זיין ס'יר טפ'רעכ'ר: מול זיין מ'ז'ו'טן' מול דער ברס דיק זיבר איין עלנטקייט מול ט'מ'
 מ'ז' ס'זון איר דאך ב'ל'ד' איין קרנקייט אים מ'ז'י' קרנקן ס'זון דיין ס'מ'ל'ק' (ישראל) * מ'ז'ו'י'ח'
 מ'ז' ז'ובן דיין היינ'ג'ן זאמן מ'ז' איין לעביטג' * ג'ז'ובט: זאלטא זיין ביי זיין דיש זיב'יקייט
 זאן:

ב איני זיח: מול (וירוי) זגן (וירח' בריח) מבר ניט (וירח' ט'כ'י'ב ארע) ג'י'ד' זיח
 מיד ג'יטריבן הב מין ערשטן (חוק סיאן ט') עט זיין רען דז דיש קרענע
 אעכט זיך טטרקן מן מיר רען זאל זיח זאגן (וירח' ט'כ'י'ב ארע) * מול זיח (לרקה)
 געבין רען די (לרקה) ביטעראט רען אענטן ס'זון טוט * מול זאל זיין לעהן (רבינס)
 ביח מיר לערן רען דיש (תורה) מי' מיין (סס חייס) ק'זי'ח' ניט לעהן קריגן זאג' זיח
 נע'ן זי'י'ג'ר זען טון נייארט זיינס * מול זאל זיך בידענקן מ'ז'י'ב זיח זיין (עבירה) הוט
 ג'י'טמן זאל זיח מ'ז'י'ך זיך נעאן מ'ז'י'ח' זי'ח' זי'ח' ווערט דז זי'ח' (תטובה) דחיל טון * מול
 זאל מ'ז'י' יאר רען טג' מ'ז'י'ח' זי'ח' קרנק ג'י'ח' זי'ח' ס'ט'טן מול (לרקה) געבן * מול מ'ז'י'ח'
 ג'י'ח' ווערט זאל זיח (גואל) בענטן מ'ז'ו'י'ח' מ'ז'י'ח' מיד ג'יטריבן המב (סיאן כ"ב) מין
 ערשטן (חוק) דז זי'ח' זאל פ'ר לעדין זי'ח' (גואל) בענטן זען זי'ח' ניט קריגן קענט לעהן
 זאג' זיח ס'ר דרייח (גואל) בענטן מין מיר הוי:

מצות ביקור חולים

ג עש זי'ח' זיין גרוסי (אמה אב'קר חוליס) מ'ז' זיין * זענטן זיין ג'ח'ר'ל'ו זיין
 ק'זי'ח' מול זענטן ס'זי'ח' זאל נאך מוכרד' רען דער (אב'קר חוליס) זי'ח' ווערט
 (זי'ח') ס'זון (ג'יה'ס) מול זי'ח' (זכ'ה לע"ה) מול מויל דר זעלט עטט ער די (פירות) ס'זון
 ח ב ג 8 ד

ספר החיים

דר (אולה) מול דש (קרו) בלייבט מיס (לע אס הבח) מול (הש"י) מיס מיס (אזיל) סון ביי
מול גיבט מיס פיל (ברכות) מויל דער וועלט מול מויל יענר וועלט :

אונ' (אולית ביקור חולים) מיס (אין התורה) דרוס הוט (אטה רביט) גייגט מו (קרה) מול
זיין לייט מויב מיר ווערט שטרבן מויל מייער בעט מול די מ לייט ווערן קואן
זייך מול ווערן זייך (אבקר חולה) זיין דען הט איד גחט ניט גישיקט די חיד מו טון זאל
מול (הש"י) הוט גייגט לערנט סון מיר די מיר זעלט (אבקר חולים) זיין זייך הב (מברה)
אבקר חולה) גיווען . מול די (שכינה) מיס בייח מיטלען קרנקן מול גיבט מיס (כח) מול
טפייגט מיס מין זיין קרענקייט יחוד גיגט די (גארט) מיינר סון (ר'עקיב'ח) זיין (תלמידים)
מיס קרנק גיווען מיס קיינר גיגן דר מיס העט (אבקר חולה) גיווען . מיס (ר'עקיב'ח)
זעברט גיגן מול הוט מיס (אבקר חולה) גיווען מול הוט מיס מול גיטמן ומוט על
בירעט הוט מול הוט (מפיל) זיין (חדר) וואו דר (תלמיד) מין גייען מיס זעברט מויל
גייערט הוט דר (תלמיד) גייגט (רבי) דוח הוטט איד גיווגר גיאמכט מיס (ר'עקיב'ח)
גיגן מולהוט (גידר טנת) ווער דר מיט (אבקר חולה) מיס ווערט מיס גירעכנט מו ווען על
העט זיין (רליחה) גיטמן דר סון לערן מונרי (חכמים) די מין גרוטי מלה מיס (אבקר
חולים) מו זיין מול די ער מין גרוטן (טכר) דר סון האט דען דער מין (נפט) סון (ישראל)
(אזיל) מיס . מיס גלייך מער העט מין גלען (עולס אזיל) גיווען :

ד אר

זאל אן ניט לען מורכב ליילינג לו דען (חולי) ניימרט אן זאל ערטט פ'רעגין מויב
ער וואו הבין וויל די אן זאל מיס (אבקר חולה) זיין מול מויב אן קן מילונד בייח
מיס קואן דען פיל לייכט טלמ'עט ער מדר טוט זיין (לוד) דודר (רדך מרף) ניט מיס
ברענגט בייח מיס לו טטין . מיס זאלן ייח ניט לנג בייח מיס בלייבן ווען מיס (אבקר
חולה) זיין . פיל לייכט אונט ער זיין (לוד) טון מול שייט זיך פ'ר ייח מול האט זיך מויל דש
מיס זיין גיוונדן זיין (סכנה אכ"ט) מין קרנקן מול פיל לייכט האט ער (חולי אעייס) דרוס
זאל אן ערטט פ'רעגין ווען ער (חולי אעייס) מדר (חולי הרמט) מדר בינה מוילן הוט זיין
אן ניט (אבקר חולים) זיין ניימרט מין פ'יר הוי טוט אן (תפלה) פ'ר מיס מול ניט מויל
די אן בייח קיין קרנקן זאל וונדר גי'רעגט מרין גין מפילו מין קיין מונדן הוי מיס
ניימרט אן זאל ערטט קלמפן מן דער טיר ביז אן מיס הייס מרין גין :

ארני

די פ'ריינד אגן (מיד) בייח מיס גין מבר פ'רעאדי זאלן ניט זיער גין ביי ניח
דרייח טאג מול אן מיס ניט (אבקר חולה) לו אמרגנט גלן פ'ריח מיס מול מויל
גלן טפעט דען לו אמרגנט פ'ריח מיס מיטליכר (חולה) בעטר אעכט ער קיין (תפלה)
פ'ר מיס טון ער אפכט דענקן ער מיס דמך גונד מול מן מ'כט מיס מיטל'כר קרנק
טוומך אעכט ער מיס ניט (תפלה) טון אעכט דענקן ער מיס גמור קרנק לוס טוט דר
קיין (תפלה) העלפט :

ארני

זאל אן בייח זיין קרנקן קואט זאל אן אמיט קיין מרוימרג (פניס) מיס מיס ריין
ווען אן טון זעהט ער מיס טוומך (אכל טכן) ייט פ'ר מיס וויינ דען דש אמכט דען
קרנקן זער בינויט מול דענקט עט אונד גר טלעכט מיס מיס זיין די ייח מו וויינ דש
זיינר דער מין טוועריקייט הט מויל זיין הערן מול ווערט קרנק מדר ער נעאט זיך מין
דיח קרנק הייס מויל מו הערלן דש ברענגט מיס לוס טויט . דרוס זאל אן זיין ווייב מול
קינדר ניט למיין פ'ר מיס וויינ . מיס זאל אן ניקט גידענקן פ'ר מיס סון מין (אית) ווען
טון זיין פ'מטר מדר אונט גיט מ'רברן ווער . זאל אן מיס ניקט זמגין מיס זאל קיינר קיין
קריעה

(קריעה) רייסן מדר ונטט ונטט וועגן מיין (אית) מי ער מיס טון ניימרט און זאל מיס
טריטטן מול זאגן דאס אונט ניט ער לאגן (הט"י) ווערט דיר העלפן דאס ביט מווקרנק
ניט מול דער גלייכגיטי ריר עון טרוטט :

וויא מן מבקר חולים איז:

אויב (ביקור חולים) ביטטיט מיין דריי מלציימ זען ער וועט דען (חולה) זאגט
עיל לייכט ווייט ער מיס מיין (רעוזה) מדר קן מיס מיין (חלמ) ברענגן דר מיס
קו העלפן מול מיטליכר (רעוזה) זאל וועלן זעהן דו ווען טון די (רעוזה) מדר קרענק גוט
מיט עיל לייכט העמט ער נאך מיין (זובה) דו מיס דר לו ניט גוט מיט מול העכט מיס אהר
(היק) טון מו ער מיס העלפט מדר עיל לייכט מיט ער לו שוויך דר לו מול העכט מיס
זיין איט דר (רעוזה) דרוק זאל אן קיין קרנק ויקט מיין געבן עט זיימ דען און
זיין גויט דו מיס קיין שמדן קן טון דר איט דען מיין (רעוזה) מיט ניט מלי אן גלייך ווען
טון מיינר זיימ קרענק מיט און וועט מיטלעך מדר דירן נאך זיין (כת) :

מדר יאן און זעהן דו דר (חולי) קיין אונגל הזט מיט עטן מדר טרינקן מול
מלש וועט אן דען (חולה) טון און קן ערט ניט טון זאל ער אהען דו מיס מדר
דר יטי און וועט ער עון טון העמט מיט גלייך מו ווען ער זעלבר געב (לרקה) :
דר יטי און וועט ער מיס (תעלה) טון מול ער אן ביימ דען (חולי) זיין (תעלה) טון מיין
וועט ער מיין (און) מו ער וויל דען די (שכינה) מיט ביימ דען (חולה) מול מיט
זיין (תעלה) מול ער זאל מדר יי (חולי יטר מול) איט גידענקן מיין זיין (תעלה) מול
ער טון מול טוט ביימ דען (חולה) מול טוט קיין (תעלה) ער מיס מיט מול ער ניקט
גידעכט מול דער דען קרנק וועט טוט מיט גלייך מו ווען ער (אחיה איתן) ווער :
זיין (אונח) זאל ניט גין אהער חולה זיין ער זאל ערטט לו מיס טיקן מול זאמין (אחיה)
בעטן מול ערעגין מויב ער אן ביימ מיס קואן מול ווען דר (חולה) מיין מיין
זיין און וועט ביימ מיס זיך זעטלן מוין מיין בנק מדר טטול ווען ער מבר מוין
זיין טמר און זיך ניט ביימ זיין בעט זעטלן ניימרט און וועט טיין דען דר
(שכינה) רוחט ביימ דען (חולה) רחם טמר ער ניט מיין דר מו היך זיטלן :

לדבר עם החולה שיתורה ויעשה צואת ביתו:

אויב מו אן זעט ער מיט שוויך זאל אן מיס איט רידן ביימ דאן ביט אן זאגט לו
מיס ער לאגן ניט טומ (תעלה) לו (הט"י) ווערט דיר העלפן מול מו מרי (חלמיס)
טון מיין קרנקן מול און זאל ער (תעלה) טון דען (הט"י) מיט (אקבל) די (תעלה)
(מרב) מול און זאל (וירוי) זאגן מול בידר עטט דמר עיר ניט (אורח)
עיל החבן קיין (וירוי) גיטמגט מול זיין לעבן גיבליבן מול
מול ווער דר (וירוי) גיטמגט מול זיין גיטמרבן
זיין מיט מיין (בן עולם הבא) מול ביכות דאן אקייס מיט (דברי חלמיס) ווערט
זיין (הט"י) מיין (רעוזה) טיקן מול מו זאל אן מיס זיין דו זיגט קרנק עיל לייכט
ער געטן דרוק זיך ווער מיט דיר טויריג מדר מויב דאס מיין העמט וועט לו
געבן מדר ביטטו מיין מדרן טויריג מדר העמט דר וועט לו בווערן געבן ביי אן
געגנט מיס לו ריר דו ער נאך (לומה) אהעט מבר אן זאל מיס ניקט עון קיין (איתיה)

ספר החיים

גידענקן ווען ער טון נאך אזו שוואך מיט ווייל וואויל מיטלדער (בר ישראל) הערט דאס לז
גידענקן מול מולט סדר ריכטן אז ער קרנק ווערט פון זיך יעלברט דורך ווען רש ניט טוט
מולאן געהט ער ווערט שוואך פיל לייכט אעכט מיט זיין (און) מנטאן מדר מורבלללינג
שטערבן דרום אזו אן מולט מיט מיט רידן דרום מיט (אדער חולה) זיין דורך ווען זיין
פריינד דרום זיין זאן זיט עט מיט מיט רידן:

ו אונ אן לחוט דען (חולי) מיט די טול בענטן מול גיבט מיט נאך זיין (טק) דען דר
דורך קן זיין (אוי) סדר ענדרט ווערן לז גוטן מול ער מיט (אנד) מיט די (לדקה)
מך אנדרי לייט זון מיט (אי טברך) אמלן מול זיין (אנד) מיט די (לדקה) מבר מן (טבת
יוס טוב) אזו אן קיין בענטן עט זיין דען ער מיט (אוס) מבר (אי טברך) זעט אן
אזיט: מך אזו אן קיין בענטן דער מין מיט אנדרי טמט קרנק מיט: ניימרט (אי
טברך) אמלן:

ז אונ אזו אן זעהט ער היבט אן (גוסס) לז זיין אזו אן מיט זאגן ער אזו זיין קינד
בענטן מול אן אזו מיט ווירר (וירוי) פיר זאגן זיין ער אער (תעלול) זיין מיט
גוט אג ער טון גלייך מך פארן גיטריבן המב וויל אן (וירוי) זגן אזו מול ווען אן מיט טון
לז פיר טטין גיבט דז ער (מטה לזו) מיט זען ער נוח (גוסס) מיט אזו אן מיט וואויל לז פיר
טטין געבן דז ער זיין (אחטבה) קערט לז (הט"י) דער מיט דז ער בענטן זיין קינד
אזו טטרמלעט זיט פיר זיין טוט דען מיטלדער פארט מיט שולדיג לז טטרמלען מול (לזוה)
לז טון זיין קינד פיר זיין טוט אזו וויל מונד עלטרן גיטאן המבן:

מי שמת פתאום וסימנים של גוסס:

ח אונ זיין דער קרנק מיט: מול מיט ניט (גוסס) מול שטרבט מורבלללינג מול ער
פיר ענדרט ניט פון זיין גיטלט מול טטינקט ניט אזו וויל דר (סדר) פון זיין
טוטן דען אזו אן ניט בקרמבן מול אן אזו מיט זיין למין ביי מולאג אזו אן זעהט ער
הוט זיין טוט פירב מול טטינקט אזו וויל זיין טוט דזאן גויט ווייט דז ער טוט מיט
דען אן אזו אן מיט זוכן זיין מדרן מויב אן ניט פיינט זיין מדר דרום נאך לעבט מן מיט
דען ווערט ער לז זיך יעלברט קוין דען פיל לייט זיין עטלדיטעג זאגן יעגן: מול זיין
דער נאך ווירר לזיך יעלברט קוין: מך פיינדן איר זיין (אעטה) פון מיינט דער מיט
דרייט טאג מין (קבר) גילעגן מול זיין ווירר לעבנדיג גיזמרן: מול המט פיינדן קינד
נאך גיהט דער נאך מול פיל יאר דער נאך גילעבט:

ט אבר אזו זיין (גוסס) מיט מיט די (סימנים) פון (גוסס) דט מיט לז זגן ער היבט
אן לז ריכלן מול יעגן מיט דער קעל מול זיין אויל ווערט ווייט מול דרום מול
ווערט טפילן מול קלט מול דרום זיין מיט גיבהלען מול ריטן מול דער ניט טוואס
ליגט מוין מיט (אכל טבן) אז ער רמטלט מוויט דר נאח מול דר טוין גיט מיט מוויט דען
אויז מול דרום הענר מול פייט זיין טוט מול קלט ניט נטורלך ניימרט אזו וויל די קעלט פון
זיין (אית) מול קלעברדיג דרום זיין מייט (סימנים) פון טוט ווען ער שטערבט ווערט ער
ניט לעבנדיג ביי (תחיית האותיות) מולט שטערבט ער נאך זיין נוח גיטווינר: מך זיין
וואויל מיט טייל דרום דען שטערבן מויהיטן דז זיט דרום הענר מול פייט וויררן בלייבן מול
זיין וואויל וויררן נאך דען טוט עטלדי (טעות) מולאך זיין מיט טייל דרום דרום רידן ביי זיט
מיר (נטאה) מוויט גיט זיין קינד בעטרן מול דער דרום שטערבט מן (חולי אעייט) די רידן

בית מין חזיר טוט יאבר דאט ריבון מול זעגין איט דר קעל דט חזיר דר רעכטר (סיאן) פון
 (גוסט) מול פון טוטן מיט דר (סיאן) דז ער שטינקט מול קריגט מיין טוט פֿרב:
און מיט מיין (גוסט) מיט טאר אן מיט ניט רירן (אכל טכן) ניט פֿר רוקן פון זיין מרט
 נאך קיין קיסן ניט מונטר מיט מיין פֿיר ליהן נאך ניקט מיין שייטן נאך קיין
 (רפואה) טונעט זיי רען ער גיט אן מול מיט טרינקן געבן רען אהג אן מיט געבן מיט
 ער נאך (בכח) מיט מול קמן מונטר קריגן אבר זונטט זאל אן מיט ניט מיין שייטן ער
 אעכט דר שטיקן ווער דער גלייך מיט מיין (רונח) דרוק מיט אן זעהט ריח (כטאה) וויל
 מיט חזיר גין מול אן ניקט אן מיט טון נאך רירן רען ער מיט (אקרב) די (אידה) עט מיט
 מיין (אש) מיין ליבט דז דא וויל חזיר גין ווען אן איינט עט מיט חזיר חזיר קואט עט ווירד מיין
 די היך מול לייבט ווען אן עט אבר מיין ווייניג רירט גיט עט (איד) חזיר מיט מיט נאך ריח
 (כטאה) מיט גיהייטן (נר ה'כטאה מרפן) מול זיט שידט ניט גערין פון אענטן מול מיט אן
 מיט רירט אעכט אן (אקרב) זיין (אידה) זיין ווען ער טון הבן וויל אן זאל מיט חזיר מיין
 אונד מורט זיין מול אן מיט דמך ניט רירן יוד זאל אן מיט ניקט מונטר זיין מיט וויל מיין
 טייל נרן זאגן ווען אן מיט דט מול דט מונטר זיגט פֿר שידט ער בלד מדר ער זיגט מוויג
 הינד פֿעררן דרוק קן ער ניט פֿר שידן זעלבי זען הבן מונדרי (חכאים) פֿר באטן רען
 עט מיט מיטל נרטיקייט ווען דא אבר ווער מיין שאיד דער דא קלמפט זאל אן מיט
 הייטן שטייל זיין מך מיט ווען זאלן מדר פֿער פֿר זעגן מוויג זיין אויל אג אן עט וואויל אב וויטן
 אבר ווען עט הארט אן מיט קלעבט טאר אן ניט אב קראנן ווען זיין הענד מדר פֿיס
 לוק בעט מוריש הענגן אג אן זי וואויל ללוקס מיין בעט זיגן רען עט מיט מיט מיין (סכנה)
 ווען (בשעת אידה) וואט פֿון מיט לוק בעט מוריש הענגט מך זען ער וועלט מוויג
 טער ינגן דז ער זיך רענגט איט דר (אידה) אג אן מיט וואויל הלטן מך זאל אן ניט למיין
 טריימן מול ווייטן פֿר מיט (בשעת אידה) ער מיט זיך (אלער) מול קן דריבר ניט מיט בלד
 פֿר שידן:

מן זאל קיין גוסס אליינט לאון:

מן טאר ניט מיין וועק גין פון מיין (גוסס) מול מיט חזירן למיין דז ער ניט שטערבט
 מול מיט יאנט בייח מיט מיט מיין (סכנה) מך זאל אן ניקט רירן נאך גידענקן
 פון (נרטי קבורה) ביט ער טוט מיט מול מיט אן זעהט ער מיט (מטה לאוה) מול טכופט
 נאך דר (אידה) זאלן זי מלי מוויג טאין מול מיט מיין (פניקס) זעהן מול זיגן די (תפלות) דז
 היערן מיט זאגן מול פֿלייסן דז זיט זגן (טאע יטרמול) איט חזיר גמנג די (כטאה) איט
 (מחר) מול די (חכאים) זגן ווער דא זעהט מיין (איד) שטערבן מול שטיט בייח מיט
 (בשעת אידה) ווערט (זוכה) זיין מיט זעהן דיח (שכינה) מול ווערט קיין (גיהנום) זעהן:
די אומן זאלן זגן בייח מיין (גוסס) מיט וויל דא שטיט מיט ערטטן (חלק) מול ריח
 ווייבר זאלן זגן (מל שדי) מיט דא שטיט מוויג שטיט בייח מיין פֿרויח אבר ניט
 מיט ער ביט אן זעהט דז זיט פֿר שידן וויל מול זאלן זיין די גידעטן נאך רען מלכ נאך איט
 מיין טרוימריגן זיגן:

יב אל שדי דער מולאעכטיג דאט זאל הערן איין גיבעט דער דא מונטר לענט
 דא קרנקן מוויג מיין בעט: **אזיא ירה** מך ביט דיק גאט העלן מך
 דין קרנקי אומר פון מלי מירי פיין מול למד: **דאראי שני** ווען מך רין לודיר טומ

ספר החיים

איר ענטערן * מול טיק דיין קרנקי אחר מיין גוטי בעשק: **ברוך רחם תבור** מין דיין
למרח טומ דיין במרח הערליקייט גידענקן * מול טומ מיר מירי טולד טענק: **גדול**
העשי סתפרד גרויט בין מיבר דימ היאל מי דיין גינמד * ליבר גמט היט מוגט
דמך פֿר טנד מול טפמט מול טמר: **גיה נשפה** מויב דימ לייט מי קאן לול טיירן פֿיר
זימ דמך מין ליכטן **גישדו** דרך החיים מין וועג פֿון מויבגן לעבן טומ זימ פֿירן * עפֿן
מיר פֿון **גישדו** מול פֿמרטן מול טירן: **דבש והלב** היט העניג מול אויך ווערט און דיך
זיסן * דרוסן למודיך דיין טוט ניט פֿר דריסן: **הלא צבא האיש** מיין לייט היט גמט
לול מיט ליכטן אענטן גיגעבן * ווימ לנג דו רמז מליין לול מיס זיין לעבן: **הוא דבי נסיד דבש**
לוב מן דיין לייט מי גינענט לול טטערבן * דמט מויבגן לעבן ווערט דמך דער ווערבן
הוא קאתד גימישיקדי מול גמט טוט מוז מליינט מולט מרדניך * מול ווער קן זיין ווילן ווירר
קערן: **הלא יחולא להים קפרי** היט געלט מול גוט קן און דען טוט ניט מוב קפין * מך קן
אין מיסן ניט מנטל מען: **הוא יחיה ויל קייני** ער מי מונד גמט מול לול מיס מי מונד
המען * דען מונד לייב מול זין המט ער ביט מען: **ואת אשיב ל דבי** דט טומ מיר
ווירר קערן לול מיין הערלן: **דער ווערט מונט דער לען פֿון מלי פֿיין מול טאערן:** **חיי**
הפֿר לעבן מול גינמד טוט ער היט מונט טומן * מך מונד לייבר ווערן זיגן מין (קבר)
איט גוטי רומן: **היו רחים** גמט רומ טוטט ברהרליקייט איט מלי לייטן איט דימ
לעברדיג מול איט דימ טומן: **טוב לכל** דען גמט מי גוט לול מי אענטן * איט זיין
(כרונה) טוט ער זימ בענטן: **טמס וראו גיטוב** פֿרובט מול זיכט ווימ גמר גוט מי
גמט מול דען ווענטן דער זיין פֿר זיכרן און מיס המט: **יראי אתי קדישי** פֿערט מיר
פֿר גמט מלי זיין הייליגן * מוז ווערט ער מיר היט פֿילן גוטט מוזן יעכר וועלט בגיט זיין
יודו עשי אלהים יודן מול היירן זמון מונד גמט לובן * דען עט מי קיין מנדער גמט
פֿון מונטן ביי מויבן: **פי אצל ליד** דען מונד מיס מי קיין גמט אער פֿר הנדן * ער
גינעלט גמט מיבר מלי היאל מול מיבר מלי לנגן: **פי היא א רעה** דען איט זיין זיג
המט ער מול מליינט ביט מען * ער המט ניט בידמרפט מינט מיס לול העלפֿן: **דבי**
יראי ספֿרות אלהים גיט מול זיכט דימ ווערק פֿון גמט * פֿילן גוטט המט ער ביהמולטן
לול זיין פֿחמן גלייך מוז ער וומול מין זיין אחיבט המט: **לך והפֿדק** לול דיר גמט מי דמט
קינדיך * מול נאנט מי לול דיר גלייך: **סד סיגמס** ער מי מונד קינג ער לעבט
מויבגן מול טטערבט קיין טוט * ער טרינקט קיין טרנק ער עטט קיין בחיט ער לייט
קיין טוט: **סיגמס יחיה יראת סוד** ווער מי דער און דער מיבגן זעלט לעבן מול זיך פֿון
טוט ביטערזון * רימ רייכן און וומול טטערבן גלייך מן דימ מרומן: **גיה נשפה** פֿר
דימ נטאה פֿון אענטן מי גמט ליכט גינמד * דמט לעבן מול דער טוט פֿון אענטן
מי מין זיין המנט: **גיה נשפה** ער מי פֿמרטל אס מול טמרחי מול זימ זיין גמר גוט
מלי זיני ווערק: **סוד יוסח** ער פֿר גיבט מלי מונדי זינד * ער ביגערט ניט לול זמון
טאערבן דען פֿמרטל מך זיין קינד: **סוד צדיקים** גמט מונד לענט זיין גירעפטן *
איט דען טאערד פֿון (זולמך האוה) למוט מיר זימ ניט טעפטן: **סוד נשמה** דיין
פֿחמך (ישראל) זיין דיין ערב טייל רומ מנטל פֿקטט זעברט מיר זיין: **שניי ויל צדיקים**
דימ מוזן פֿון גמט טון מוזן די (לדיקס) זעהן מול ער למוט זימ קיין בתן טוט גיטען:
פֿרה נשמה בעבור נשמה מיר לייבר המט ער מויט דער לט דו זימ מין (גיהנט) ניט
זמון קואן * ער זעלט זימ מין (אן ערן) ביימ זיין פֿרומן: **פֿרה יחיה נשמה** ער דר

יעט גמט דיש לייבר פון זיין קנעכט זיין ווערק מיט ווארהעפטן מול גירעכט : צדיק
 גירעכט ביטטו גמט לובלמולן די (לדיקט) מולן דער וועלט מיר זינד מול מולן
 יענד וועלט ער זיין גוטן לון גיעיר : צדיק ששש סכו סססד איט גירעכט מול גירעכט
 מיט זיין טטול מן גירעכט : גינדטו טטטו איט די לעבנדיג מול טוטי זייט : קולי ששעי
 זיין טטיס גמט טוטו הוך הערן מול טוטו איין גיבעט גיווערן : מול מנטפמאנג דיש
 (טטאה) פון דין קרנקי אמר איט ערן : קודש ישראל די הייליג מיט לוג גמט זיין לוב
 פמולק (ישראל) : ער העלפט מוכט מויט מוכנד נט מולי אמל : ראש השנה סססד זיך
 דוך גמט מן דין קרנקי אמר מיר פיין מול למן זיט מין זיין זינד מול מיר חשאים זיין :
 דחה נשפחה עליה תשוב מיר (רוח ונטאה) זולטטו לודיר ווירד קערן : ליבר גמט
 למן דוך מיר פיין ניט לעגער גיווערן : ששש ישראל דיט זינד דוך פון מלן ביין מול
 טוטו זיט דוך פון מיר (יסוריס) בוד הער ליין : ששש ישראל הער דוך לודין פמולק
 (ישראל) ווען זיט דין מיר נט : מול הער ליט זיט דוך פון דען ביטרן טוט :
 גמט גבול עליה גר ומוולדען מענטשן דער דח טוט מולן זיין בעט איט גוט עיטר
 טטערבן : מול קואט איט מוין (טסט ט) לוג קבר ישראל) מול טוט (פולס הבח) דר
 ווערבן : החיית השמים ווערן ווירד לעבנדיג ווערן מולי (יהודיס) קינד : גמט וויימ גמר
 גמט זיין דיני ומונד : גמט זיין (תורה) מיט גויט מולטו מיר דווערטט ערטט
 גילובט פון דין פמולק (ישראל) מול דר נחך פון דין הימלי טמר : קל הששפה תכל ליה
 לובט לוגמט מיטלכר דער מיין זיל המט : קיד היא יכרוד שמו גילובט מיטער מול
 גילובט מיט זיין הייליגר נחמן : פון זיין פמולק (ישראל) דר הייליגר זומן דרוץ וועלן מיר
 זמגן (מאן ומאן) :

יג דער נחך זמלן זיט חך זמלן זינגן איט מיין טרוימרי גינגן (גידל) מול (מרון עולס) :

ידל אלהים חי וישתבח ער מיט גימל פטרט דער לעבנדיג גמט מול גילובט גמר וער :
 מן קמין ניט גינגן זוכן דען זיין לוב מיט נחך מולט מער : גמט זיין זעה אל סמיתו
 ער ווערט גיעכטן לוג מלי זייטן : מול לוגיעינד מין ברויכט אן קיין זייטן דען גר מיט
 מולן מלי זייטן : אחר ראית דבחיור ער מיט מליינט מיין גמט איט מייניקייט : מול עט
 מיט מייניגר מער מולט זיין מייניקייט געלס גיס זיין סיף לאתרהו ער מיט פון במדן
 מול פון דען פון מלי מענטשן מולן : מול לוגיין מייניקייט מיין קיין ענד לוג מערקן נחך לוג
 זמגן : אין לודטה בגור ימינה ער מיט קיין זייבליך גיבילד נחך קיין זייבליך
 גיטט מולט : עט זיימ מייס היאל מיר מין דיש גלוי וועלט : ראש השנה עלי קדשו זיין
 דיניקייט המט קיין טעטלין : מן קניקט דער קעגין גלייבן מך זעטלין : פרישודק
 דבר אשר נכדא רוח ביטט ערטט גיווען פון מולט דו חמטט ביט זעלן : זוכר
 מולט גמט מיט דין נחמן גמט גירעכטן : ראש השנה ראש השנה לבי שחי ער מיט פון מולט
 ערטט גיווען לוס ערטטן : מול לוגיין ערטט מיט קיין פמרטן : הני צריו עולם לך
 מיר מן גמט מיידער הער פון דער גלוי וועלט : ער המט מליט ביטמפן מול איט זיין
 קוהייט גיטטעלט : יורה הירח הויפט גמט ער ווייט לוג מלי גיבירד זיין חכמקייט מול
 זיין קינגרייך : גמט עט מיט לודיר קינד גלייך : ששש נביה נחמאל ער המט
 גיווערט וומר זעגיר מול גיעבין גמט איט וומר הייט לוג גירעכטי מול פמולט זייט :

ספר החיים

לְאֵשׁוֹרֵי שְׁמַיָּו וְהַסְּמֵרָתוֹ • לְוַיַּיֵּן גִּילְבֵּטִי לַיֵּיט הַחַט עַר יִזְאוּ גִיגְעָבן אִיט שׁוֹנְהֵיט • לוֹ לְזִמִּין
 זִמִּין וְזִמִּין דְּרֵא וְעֵרְט גִּיטְעַהָן מִן דִּימָן לְעֵלְטָן לַיֵּיט • לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל קְטִיפָה עֹד עַט וְעֵרְט
 כִּיט מִזִּיךְ שְׁטִין מִזְנֵט (יִשְׂרָאֵל) גִּיאִיין • לָמֹד מִיין וְזִמִּין עֵגְרָה מֵז (אִשָּׁה) וְעֵרְט כִּיט קִיאָן
 כִּיאֵר מִיין • נְבִיאֵי יִסְבִּיט אֶת תְּאַבְיָהוּ מֵזֵו מִיין אֶעֱבַטְגָּר לִויטְרָר יַעֲהַר מִזֵּל וְזִמִּין וְזִמִּין •
 עֹזֹל מֵזֵו מִיין לִיכְטָגְרָה קְלֹמְרָר קְלֹמְרָר • תִּיבַח אֶסְתְּרָתָהּ עֲשִׂי אֶת מִיין וְזִמִּין אֶת הַעֲטִיגָי (תֹּרֶה)
 הַחַט גִּמֵּט לוֹ זִיין עֲמֹלָן גִּיגְעָבן • יִמֵּר דַּעַר לַעֲנָגָט יִזְאוּ מִיר לַעֲבָן • עַל יַד נְבִיאֵי יִסְבִּיט
 עַר הַחַט יִזְאוּ גְעָבן גִּמֵּט דֹּרֶךְ זִיין וְזִמִּין אֶת הַעֲטִיגָי הַזֵּי קַעֲכֵט מִיר גִּיבַמֵּט זִיין גֹּט מִזֵּל
 אֶמֶר רַעֲכָט • יִא תְּפִלִּיָּה קְאָד לֹא יִסְרֵד דִּתִּי כִיט עַר וְעֵרְט סָר וְעַקְטָן גִּמֵּט • כֹּחַ סָר
 טִוִּיטָן זִיין הַיִּלְיָגִי גִיבַמֵּט • לְשִׁלְמִיִּס לִויטְרָר מִן דִּי מִיבִיקִיט זִיין (תֹּרֶה) לוֹ מִיין מִנְדְּרָן
 כִּיט עַר וְעֵרְט יִזְאוּ סָר עֲנֵדְרָן • מִזֵּל כִּיט עֹן מִיר אִינְחָן כֹּחַ אַעֲרָן • יִוִּסֵּחַ יִוִּדַע סְתְרֵינִי
 עַר לֹאֲגָט עֹן עֵרְטָן אִמֵּט דִּימָן זִמִּין מִקְעֵנַר • עַר וְזִיט מִזֵּל סָר בִּמְרָגְיִי עֲבָן בִּיהַעֲנָר •
 סָבִיט לִסְוִף דְּבָר בְּקִיטִי עַר וְזִיט מִזֵּל לֹאֲגָט דִּימָן לַעֲטָן עֹן זִיין וְעֵרְט קִימַעַר עַשׂ מֵזֵו וְזִמִּין
 גִּיטְרַכָּט מִזֵּל גִּיאַעֲרַקֵּט גֹּטֵל לְאִישׁ חָסִיד קְסָקְסָרִי לוֹ מִיין בִּידֵר אַמִּין טֹט עַר עֵיִן גֹּטֵט
 סָר גְּעֵלְטָן • מֵזֵו זִיין גֹּטֵט וְעֵרְט מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל יַעֲנָר וְעֵלְט בִּיהַטָּן • יִמֵּר לְדָשׁ צָרַע בְּרִשְׁעִי
 דַּעַן בִּיזֵן בִּלְמִלְט עַר מִלְט זִיין בַּמִּסְקִיט • עַר וְעֵרְט גִּיטְרַכָּט גִּלְיָד זִיין שְׁמֹלְקִיט •
 יִשְׂרָח גִּזְרֵן מִזֵּיט וְשִׁיטֵּי עַר וְעֵרְט מִזְנֵט שִׁיקָן מִן עֲנָר דַּעַן רַעֲכֵטָן • (אִשָּׁיָח) זִיין עֲרוֹן
 קַעֲכֵטָן • לְקִדּוֹת מִתְּבִינָה וְשִׁיטֵּי לֹא מִיִּישׁ לִינֵן דִּימָן (גִּלְוֵת) הַבָּן טֹן מִזִּיךְ מִיט הַמַּעֲבָן
 מִן עֲנָר עֹן (גִּלְוֵת) וְעֵרְט עַר מִזְנֵט הַעֲלָפֵן • שִׁיטֵּי וְשִׁיטֵּי אֶל בְּרוּב חָסִידֵי דִימָן טֹטָן וְעֵרְט
 עַר לַעֲבֹדִיךְ אִמְכָן גִּמֵּט אִישׁ גֹּרִשִׁי וְזִמִּין מִזֵּל גִּיאַמֵּד מֵז עַר וְזִמִּין זִיין אִמְכָּט הַחַט
 בְּרוּחַ עֲדִישׁ שֵׁם תְּתַלְהִי • גִּילֹבֵט מִזֵּל עַר מִן דִּימָן מִיבִיקִיט לִזְבֵּן וְעֵלְט מִיר זִיין כִּמְזֵן אִישׁ
 שֹׁמֵקִיט • דִּימָן טֹטָן וְעֵרְט עַר לַעֲבֹדִיךְ אִמְכָן אִישׁ גִּיאַמֵּד מִזֵּל בְּרַאהֵמֶלֶךְ קִיטֵּי גִילֹבֵט
 זִימַעַר עֹן מִזְנֵט בִּיזִמִּין דִּימָן מִיבִיקִיט מִזֵּן וְזִמִּין •

דָּר אֲרוֹן עוֹלָם דִּז דִּיא וְזִיבֵר זִנְגָן כִּיאֵר מִיין גֹּטֵט:

אֲרוֹן עוֹלָם גִּמֵּט דִּימָן כִּיטְט דַּעַר הַעַר עֹן דַּעַר גְּלִי וְעֵלְט • אֲשֶׁר סָלַח בְּסֵרֵס כִּלְיָדִי
 נָקְרָא • דִּימָן הַזֵּט גִּיקִינְגָט מִיעַר דִּיין כִּיטְט עֲכָט מִזֵּן וְזִמִּין גִּיטְט עֲלָט מִיר
 גִּיאַעֲלָט • לְעַת גְּשִׁשָׁח חָסִידֵי כִל לֹדֵר לַיֵּיט דִּז מִזֵּל דִּיין בְּגַעֲרִין הַחַט טֹן בִּיטְשָׁמֵן מִיין
 סָלַח שְׁמִינְקָרִא דַּט וְעֵלְבִינִי אִמִּיל עֹן מִיכָּן קִינְיָ מִיין דִּיין כִּמְזֵן וְזִמִּין גִּירֹסָן • יִשְׁתַּחֲוֶי
 בְּבִלּוֹת הַזֵּל מִזֵּל וְעֵן מִזֵּל וְעֵרְט סָר דַּעַרְבָן מִזֵּל סָר לַעֲנָן • דְּבִירֵי חֵיאִי קִינְיָ נִרָא מִזִּיט
 וְעֵרְט עַר קִינְיָ אִישׁ עֲמֹרְכָטָן זִנְדָר עֲבָן • יִחֵיא הַזֵּי וְיִחֵיא הַזֵּי גִמֵּט מִזֵּל עֹן מִיבִינֵן
 גִּלְוֵעֵן מִזֵּל מִזֵּל כֹּחַ לוֹ מִזֵּל לַיֵּיט • יִחֵיא הַזֵּי וְיִחֵיא הַזֵּי מִזֵּל עַר וְעֵרְט זִיין מִיבִינֵן אִישׁ
 שׁוֹנְהֵיט • יִחֵיא הַזֵּי וְיִחֵיא הַזֵּי מִזֵּל עַר מִזֵּל מִיין מִיין מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל
 קִיין מִנְדְּרָר גִּמֵּט אַעֲרָר לְחַשְׁשִׁיל לִי לְחַשְׁשִׁירָה דַּעַר זִיךְ קֹן גִּלְיָכָן כֹּחַ בִּיהַעֲלָטָן
 לְמִזְנֵטָן הַעַר • דְּלִי בְּרַאשֵׁית יִבְלִי יִבְלִי • גִמֵּט מִזֵּל זִנְדָר מִנְעֵמָנְג מִזֵּל זִנְדָר לַעֲטָן מִזֵּל
 יִקְרֹמְכֵטִי לִי חֵעִזֵּן וְחֵשְׁרָה לוֹ מִיִּישׁ אִישׁ אִישׁ דִּימָן טֹט מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל
 אֵלֵי יָחִי יִבְלִי עַר מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל עַר לַעֲבָט דַּעַר אִיךְ טֹט דִּר לִינֵן • יִזְרִי הַקְּלִיבֵּט
 עֲרָה עַר מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל מִזֵּל
 שֹׁמֵט מִיר וְזִמִּין מִזֵּל לַיֵּיט • לוֹ מִיִּישׁ טֹט מִזֵּל סֵלִיטָן מִזֵּל וְזִיטָן • קִנְחַת כִּוִּסִּי מִיין בַּעֲבַר
 קִמְסָט דִּימָן אִישׁ דִּיבֵּר גִּמֵּט מִזֵּל הַזֵּי • יִישׁ הַזֵּי מִן טַמָּגָּלֵן מִזֵּל לִיךְ לוֹ רִיר טֹטָן רִוִּסָן

לִיבט און אונטער זיין קאפ מול אים ריח פֿיס לִיבט אונטער נאך דער טיר לִו זומא און עט
זוערט מוחט טרמגן מול און זאל זיין פֿיס מוחט לידן נאך ריח הענר מול גלייך לִיבט מול לִו
דעקן בוי מיבר דען קאפֿן אים מיין שוורץ טוך * מיין טייל זומן ריח פֿיס מִסֶּן ווער עט
ניט טוט מי אדך ניט און גילעגין (אכל טכן) ביים מיין (משה) זאל און גמר לִו דעקן מיין
טייל שלמגן מיין מיים לִו קאפֿן פֿון (אית) מיין טייל שלמגן מיין מיים מוילִ דען קאפֿן פֿון
(אית) נאך דר (טהרה) זיין מיין (סיאן מבלוה) ווער עט ניט טוט מי אדך ניט און
גילעגין * מול און נעאט מיין לִיבט מול טעלט עט לִו קאפֿן פֿון (אית) ווען און מוילִ דען
(אית) מיין טטיק מייר טמול לִיבט מול עט ניט מווי ווער מוילִ מול גיבט זיך מִדך ניט
מיבר מול און טמר קיין (אית) ניט מווינט למוי דר קיין טרן מן מִסֶּן קואט מיין מיין גרוטי
:(סכנה):

מעשה וויא רבי יוחנן האט זעלין שטערבן :

זו דיא גארט זיגט וויא רבי יוחנן האט זעלין שטערבן הבן מיס זיין (תלמידים)
אבקר חוה) גיווען הבן זימ גייעה ווימ ער ווינט * הבן זימ לִו מיס
גילעגט רבי חמ ביטט דט לִיבט פֿון דר (תורה) לִו (ישראל) מול ביטט גלייך מו ריח
דעכטי זיין פֿון (ב"ה) מול מו מיין שטערק מויער המאר ביטט דוויט (תורה) מול
גילעגט) מול וומרוק ווינטט דומ * המט ער גילעגט ווען און וועלט איד פֿירן פֿר מיין
(אדך בשר ורק) דר היינט לעבט מול וומרגן מיין ער טוט דער איד ריכטן זמלִ מול ווען
ער מיבר איר (ברוג) ווער דירט דמך זיין (חג) ניט מיבר גילעגט ווען און וועלט ער איד בינד זעלטן
מיין עט ניט מיבר מול ווען ער איד טון טיטן זעלט מיין עט ניט אער מו פֿון דער וועלט
מבר ניט פֿון יענה וועלט מול און קן מיס (אסחר) זיין אים געלט מול גוט נאך העט מִדך
דמך גחטה (אורח) מול וועלט ווייכן: (אכל טכן) היינט פֿירט און איד פֿר דען (אטפט)
פֿון (הק"בה) דער מיין (חי וקיס) מיבר מול זיין למל מווי מוילִ מויער וויל מול ווער עט
מיבר מול זיין בינדן מיין מיבר מול זיין טיטן מיין מיבר מול און קן מיס קיין (טוחר) געבן *
מול עט זיין לוייט וועג פֿר איד דמט (גיהנמ) מול דט (גילעגט) מול מִדך זיט מיין
וועלטן זיגן מווי און איד ווערט פֿירן מול וויל זמלִ מִדך ניט ווייכן * המבן ריח (תלמידים)
לִו מיס גילעגט (רבי) בענט מונט * המט ער גילעגט (יהירלון) דו מיר זעלט (אורח)
המבן פֿר (הק"בה) וויל און (אורח) המט פֿר מיין (אדך בשר ורק) זמלִ מִדך ריח (תלמידים)
רבי) זמלִ מויר ניט אער (אורח) הבן פֿר (הק"בה) מווי מווי * זמלִ ער (הלומי)
זעלט דמט מווי זיין * ווען דר (בן מרס) זינדִגט היט ער זיך פֿר דמט זעלטן דו עט
קינד זעהט ווי עט טוט ניט רעכט * מול פֿר (הק"בה) פֿערט ער זיך ניט מול
ער ווייט דו (הק"בה) מול זעהט מול ווייט מוויט ער טוט מול און קו זיך פֿר מיס ניט
פֿר במרגן * דרוק זמלִ דער זענט גרענקר דו (הט"י) זעהט מווי זיין (אעטיק)
מול גילעגט מן טוט מול ניט זינדִגן :

לצעד בצרות אחרים ולספור ולבכית על המתים :

זיח עש מיין מווי און זמלִ מִדך מיין אמונט זינד מיין ניט מול זעלט זייד מבר מווי
(חכמים) זמלִ מוילִ מִדך (בר ישראל) מיין זיך (אחויב אלער) לִו זיין
(בלחח לחריק) זען (כל ישראל) הייסן מיין (נעט) דרוק ווער דו קואט ביים מיין
קרעקן

קדנקה וזוהיך (אלער) זיין זיינט הלכן מוול וזיין דז ער מיס גערן העלפן וועלט ווען ער
 קענט מוז זאל (תפלה) פֿר מיס טון לו (הש"י) מול דענקן דר (עולס) מיז מיין (עולס טל
 לער) מול מז דימ זייט קואט דז דר אענט שטערבן אזווען ער טאן העט נאך מוז למק
 גילעבט מיז מיס גלייך מיז ווען ער ניימרט מיין (טעה) גילעבט העט מוול מיז זיינר דער
 מיין מיין (חלוס) ווער גילעגן מבר (עולס הבט) הייטט (חיי עולס ועד):

מין זאל וזיין מל קלאמן ווען מיין (לדיק) שטערבט דען (הש"י) נעמט דימ טרעהן
 מול וזיט דימ (עבירות) איט מבר מול זיין קינר שטערבן מיס גיט קליינר
 הייט מול אן זאל דימ (מבליק) גיט טרייטטן ווען זימ וזיין ביז דמט (אית) בגרמבן
 מיז דען אן מיז שולדיג לו קלאמן מול לו וזיין מוס מיין (אית) מבר דאך זאל זיך דר
 אענט גיט שטעלן מיז וזימ מיין (אשוגע) טריימן מול וזיין (טלמ כדרך הטבע) ניימרט
 מלש איט מחיר ער קן עט דאך איט זיין טריימן גיט לעבנדיג אז מל ניימרט טוט מיין
 (עבירה) מוז ווען ער (איתרעט) ווער קעגין (הק"ה אכל טכן) מוז ער זיך גיט טמור
 קיין המור מוז רייסן נאך גיט קרמין פֿר (לער) דז ער בלוט דער דט טוט מיז מיין
 (למו) מיין דר (תורה עובר) מיטלכר מיז שולדיג לו טון מיז זיך דר (עולס מזהג) מיז
 (כדרך הטבע) מול וזימ (הש"י) מוז מיס גיבמטן המט מול זיך איידן פֿון זמכין דימ
 (הש"י) פֿון אענט פֿר במדקן המט מול זיין ווערק טון אזווען ער מיביג אעכט לעבן
 מבר (תשובה) זאל ער טון אזווען ער אזרדן שטערבן זעלט:

יש אונ' מיטלכר זאל זעהן דז ער זיך (איתעסק) מיז לו העלפן דט (אית) לו
 (קבורה) טויד ער (זכה) מוז לזרען (שכר) פֿון דר (אלמה) ווען ער
 טון מיין וזיין טוט מול ווען אן המט מיינט פֿון טון לו העלפן מול אן רופט מיס מול ער
 זייל גיט קוון דער מיז מיין (בר נדוי) ווען ער טון מיין (חטוב) מיז מול דמט (אית)
 מיז מיין טעכטר אענט אונ ער הע'פֿן לו (קבורה) לו טון ווען אן מיס פֿון טון דוט דר לו
 מול ווער זיך (איתעסק) זיז איט דען (אית) מיז (פטור) פֿון (ק' טאע) מול (תפלה) ווען
 טון דר זאן פֿון (תפלה עבירה) ווערט מול מיז (פטור) פֿון מיז (אלמה) די מיין דר (תורה)
 שטיין דען דט (אית) גיט פֿר מלש ווען מבר אער גיט דימ זיין גין דימ מול טון מיר
 (תפלה) מול גין דער נאך ביימ דען (אית) הען גין דימ מנדרי מול טומן מיר (תפלה)
 מבר אזו גלן ניקט הינדרן אן דען (אית) מנדרט טמור זימ גיט פֿון מיס גין מול (הש"י)
 המט דרוס (אטה רבינו) זעלברט לו (קבורה) גיטמין דז אן זאל פֿון מיס מבר לערן דז
 זיך קיינר מול לו (חטוב) המלטן מול זאל דימ (אלמה אקייט) זיין מוזימ (הק"ה)
 גיבמטן המט (כי קבורה תקברנו) דמר פֿון לערן איר (אלמה קבורה אן התורה):

דימ תחינה זאלן דימ וזייבר זאמן מיער זימ זיך (איתעסק) זיין איט מיין (אית):
 מבר זיך דימ זיך ביט דיק זיין גאט דען דומ ביטט מיין
 מוררה פֿעט זיך גאט מול פֿולר גימור מול ברס הלזיקייט מול דומ טוטט גימור
 מול וזארהייט איט דימ לעבנדיג מול איט דימ טומן אענטן אהרדיס המטטו קבאר
 מול גיטמין מול זיך המטטו טמט אהרדיס גיטמין מול זיך המטטו פֿלית גיטמין
 מול משה רבינו המטטו זעלברט בגרמבן מול המטטו פֿלית חסר גיטמין איט אהרדיס
 מיין גיטמין דער ווערטן דימ אענטן זאלן פֿון דיר מבר לערן לו טון גילוח חסר זאסט
 דזווען טוט איט דימ טומן זיט גומ איין גאט מוז בי זיך פֿריימ וזיין גערן זיין אלמה

ספר הה"ם

לוטון דרום קום איך דיין אמר לו בעטן דרך זה דום זמלטט איך בהיטן זה איר קיין
ביי זמל דר הורק גיטעהן מול זמלטט איר געבן (כח) זה איך זמל דיין (מלוות) קענן
(אקייט) זיין מול זה איך ניט זמל שטחילן לו טון וואס ניט רעכט מיט דען דרום
בהיטטט דיין פראוואג זיט קואן לוקיינר זייט מוסן רעכט מול זה זיט קיין ביי
גיטעהט מול זמלטט איך זיין יאר זמן מויט לעבן איט גוטי עלטר זיין עזר וקבור
איט מלי אייני לייב החברש מול זמלטט איך זמן גייטן רען (זכות) פון באילוח חסד
זאטי מויל דער וועלט מול יענר וועלט גילובט ביטטו גמט דער מונט גיבמטן המט
לוטון דיין (מלוה) פון (גילוח חסד ומחית) גילובט זמלטט זיין ביי מיין דיין
מיביקייט מואן:

וויא מן ראש מת מטהר איז מיט אלי דינים פון טהרה :

כא דער נחך מיט אן רש איה מטהר זה עש זמל דיין קואן פֿר (הק"בה) רען וויא
אן (מטהר) מיט רען (גון) מוא זיין (מלחכים מטהר) די (כטאה) איט פֿיימר
זוכר אן זמל ניט מן היבן (מטהר) לו זיין ביי די (תכריכים) פֿרטיג זיין רען ווער רען (איה)
זיין (ביט) ווען עש זעלט זיין מויל רען (מטהר) ברעט מול זמרטן מויל די (תכריכים) מול
ווען אן רש (איה) טרמז מויל רען (מטהר) ברעט זמל מיינר די הענר פֿון (איה) מויל רר הך
הלטן זה זיט מרוכט דענן ווער זיין (ביט) פֿר רען (איה) ווען טון זיין קליין קינר
זמל מווייט איט מיטן (איה עסק) זיין זה די הענר מור פֿיס ניט מרוכט דענן ווען אן
עש טרמז רען און אן זמל איט (כבור) טון איט דיין (איה) גלייך ער נחך לעבט מול
אן זיגט רש (איה) מויל רען (מטהר) ברעט נחך דר טיר לו איט די פֿיס מול אן טוט מיט
דיין קליינר מויט מול רמט העמד למוט אן מיט מן מול דעקט מיין זיין מויב מיט דר
נחך רייסט אן זה העמד מויל רען בויך מ נטר רען זיין פֿון מנדרר מול טוט מיט רמט
העמד מויט מבר אן זמל זיך ומוול היטן רגאן זמל רש (איה) מולי לייט לו גירעקט זמן
מול ניט פֿון מיט מנטפלעקן מיין זיך זה קיין (סדר) מיידו אן בייט מיין לעבנדיג
מנטפלעקט ווען טון מיט קליין קינר רען אן און (כליעות) מוס גין איט מיין (איה)
רען דיין (טכניה) מיט בייט רען (איה) מול וויט פֿיל (כטאה) מול (מלחכים) דיין דמ קואן
קעגין דיין (כטאה) פֿון (איה) לו פֿירן זיט מיין (גן ערן) מול דיין (כטאה) פֿון (איה) זעהט וויא
אן זיך (איה עסק) מיט איט רען (גון) מול מיט (אחזיק טובה) לו די זיך (איה עסק) זיין דרום
זמל דער מענט זיין (מלוה) רעכט טון מול (במיוזה זכירה) מול גירעקן מן זיין טוט (אבל
שכן) ניט לענקן נחך פֿלונדן בייט קיין (איה) רען מויל דיין זמל המט (רבי שאעון בן יחמי)
זיין (זוהר) גמר פֿיל דער פֿון גיטריבן דרום זמל מיטליכר דרמן (נהר) זיין מול זעהן זה
ער זיין (מלוה) רעכט טוט מיך טרייבן מולומר טימן פֿיל (רביט) דמ אן קיין (שיכור) זמל
למזין קואן לו קיין (עסק) פֿון (איה) רען זיין (שיכור) מיט (פסול לעבודה) ווען ער מיין (כהן)
לויטמר ער קיין (קרוב אקריר) זיין מול די זיך (איה עסק) איט מיין (איה) זיין מיט גלייך
מן ווען זיט (כהניס) ווערן מול זיין (אקריר) מיין (קרוב זה):

כב מיכה (הנביא) המט געמזט (הגיד לך מרס זה טוב וזהה חרש און וזו)
מיך זמך דיר דום מענט וואס גוט מיט מול וואס גמט ביי גערט פֿון דיר
לו טון גיריכט מול לייב המכן לו טון (חסד) וזהנע זכות עק מנהיך) מול (כליעות) מוס גין
איט גמט רמ זמך די (חכמים) ווען טון רש (כליעות) ניט מן מיט בייט מיין טוטן מורט

חיים בייחז חיינ לעברדיגן נאך דער לו ווארטויט די (תורה) און זאלן (בלכיעות) אונס גין איט
 דען (אית אכל טכן) בייחז חיינ (כזה) מיטליכר חייט וואונו ווארטק יח גיט מונטר די
 (חופה) מוול ווער דא רעט (ניבול פה) ווען מיט טון חיינ גוטי (גירה) ווער חויף דען היאל
 חויף גיליגט גימורן פֿר ייבנליג ימר פֿר קערט און יח מיט לו ביין . דחם זאל און מך
 גידענקן דריח (טכניה) איט פֿיל (נשאות) זיין בייחז דען (אית) מול און זאלן (בלכיעות)
 וועהר זיין . מו דר (פסוק) זמגט (והלנע לכת עס מזהיד) . ווען טון איט מיין קליין קינד
 (אכל טכן) איט מיין גרוט (אית) :

בג מן

זאל ניט וויקיגד נעאן ווארט לו דריח (טהרה) מו ניין וואס מי (רי'ו בליס)
 מול דייח ווארט זאלן לעבלדיק זיין ניט לו ווארט . מול דחט זייך זאל און מיבר
 דען (פניס) דעקן מול און זאל דען (אית) גיט מיין (פניס) זעהן מי (קשה לשכחה) עט
 ייחז דען און ווארט זעהן פֿון (אית) וועגן . מול און זאל פֿילן מיבר דחט (אית) קיין פֿלמסטר
 מדר מיין בענדל מן זיך חוט . מול זאל מיין דייח הכט זיגן חויף דחט זיך חויף דען
 חויף די קיין ווארט מן חויף קואט . מול שייטן ווארט לוס ערטטן פֿון דען קאפן מן
 מונטר לו ביי דחט זייך ווייזל כחט מי . דער נאך זאל און דחט (אית) מו וועטן איט
 דען זייך . מבר ניט איט בלויסי הענד זאל דחט (אית) זיגט און איט דעס (פניס) מיין
 דער היך דער נאך זאל און עט זיגן חויף דייח רעכטי זייט מול מו וועטן דייח זייט איט
 דען רוקן . מול דער נאך מך זאל חויף דער זיכקי זייט מול מול מו ווארט מיבר מיט
 שייטן מול וועטן איט דען זייך . מול וידר זיגן חויף דעס חוקן מול נעאן מיין שפיקר
 מול דען דרעק מונטר דייח נעגל פֿון דייח הענד מול פֿיס מויט אמוכן . מול דען ווירד
 ווארט גייט מיבר דען זייך מן דייח הענד מול פֿיס פֿון דייח נעגל . דער נאך זאל און
 נעאן דט מיבר גי ווארט מול זאל עט שייטן פֿון קאפן מן ביי מהנטר לו דט מי די (עיקר
 הטהרה) מול זאל דייח הכט חויף דט חויף המלטן ווען און ווארט שייט מול דען זאל און דט
 (אטהר) ברעט לו קאפנט מיין דר היך הלטן דט ווארט מבלמפֿט מול נעאן מיין טרוקן
 זייך מול זאל עט מיין דייח היך הלטן מיבר דען (אית) . מול זאל דחט נאסי זייך מונטן מיין
 פֿאר ליהן מול זאל דט (אית) . וואו מו טרוקן מן מו דייח ערטר מו מונטר דען מרוק
 מול מויטן דייח פֿיס מול דייח זייחן מול פֿינגר מולט וואו טרוקן אמוכן . מך דייח מור
 פֿון קאפן מול מך דט (אטהר) ברעט וואו טרוקן אמוכן . מול מיבר זאל מול דען מונטר
 פֿרעגין חוט און מך דח מול דח (אטהר) גי ווען . מול מך דייח נעגל חויף חויף גיאחכט
 מול מיבר מול גיטרוקנט מול מולט וואו טמפלט פֿרעגן מול מיבר זעהן דען (אית)
 זיין רעכט גייט . מול און דרך דט (אית) ניט המרט לו וועטן מול ניט מו קראמלן ווארט מן
 מיין קעבט ווארט ניט מו גיט איט דען וועטן אמוג דרמון בלייבן . מך מו דייח נעגל
 בידך און ניט הרט לו קראמלן ניימרט דט זאס מיין אמוכט און מו מול און זאל דט (אטהר)
 ברעט נאך דר (טהרה) ניט חויף דט (פניס) זיגן מיין (סכנה) . מך זאל און דט
 ווארט פֿון דר (טהרה) ניט שייטן חויף מו מיין מורט דען זייט דריבר גין חויף מך חויף
 (סכנה) :

בד

וויאמן תכריכין מאכט אונ דען מת אן שוט :

דער

נאך שוט און דען (אית תכריכין) מן מול און זאל מיין פֿיך טייז (תכריכין) מן
 פֿון קעגן (נפש רוח נשאה חיה יחיה) דחט מיין חויב מול הענד מול בוקס
 מול

לצל קיטל * אין משכנה: זאגט אן סערגניז מול פולטר מול אן טוט מיס דים איטש זונץ
 דען קאפן מול ליהט זיח מיבר דים מויגן * מול דער נאך דים (אכנסין) דער נאך
 דש העאר דער נאך דען קיטל מיבר דען העאר * מול בינט מיס מואיס מיין לין
 גערטל מויגן דען מורט וומו אן בייח דען לעבן מיין גערטל טרמגט מול דען גערטל אמכט
 אן וומש למג דזאן מיס מויגן דען בויך לזגט מוויח מיין ש * אן ליהט מיס סמחן אן
 גרטל ווידר דורך מול לזגט דש ענר פון גרטל מיין דער העאר מיין מוויח אן טרייבט מיין ש
 דען דש מיס דש (מוח) פון (שסן שדי) * מול טוט מיס מן מיין קרמגן מדר מיין בען מו
 ויח דער סדר מיס דזאן לזגט בייח דען לעבן * מול דים קינדר מדר דים (קרויסיק) מי
 דר (אנהג) מן מטייל ערטער טון וומש מן פון דים (תכריכין) * גלייך היח מן מאטטרס
 מינדר (אנהג) אמכט אן דען (איה) : מקין מוויח הלבי ש טריאוב טון דים (יורשיק) דש
 אן * מול מלש וומש אן מן (איה) מן טוט מול לו בינט זמל אן קיין מוויח קנישן מיבר מנדר
 אמכן קיימרט מיין קאפן מול מיין שלמן דרוין * מדר לו מנדר דריימן מול מו מרין
 טעקן:

זיין מן ראש מת אין ארון ליגט מיט תכריכין אונ' טלית :

כה אין דים ערטער וומו אן אמכט מיין גלגן (מרון) מול אן לזגט דש (איה) מיין (מרון)
 מן היח מווכעאט אן דים פולטר מיין גלייך מו מיין לייך * מול מויבן בייח
 דען קאפן שלגט אן עט מיבר מוויח מיין קרמגן פון מיין אמכט * מול לזגט עט מן
 (מרון) מבר אן לזגט ערטט דש (טליית) מן (מרון) מול דער נאך דים פולטר * מול דען
 לזגט אן דש (איה) מן (מרון) מול לזגט דים פייס גלייך נעבן מנדר * מול דים הנט
 נעאט אן מול טעקט דען דויאן מיין דים הנט מול דים פייקנר טוט אן מרוס מוס דען
 דויאן מיס אער עט וויל מלש גיט מו בלייבן * דען ווען מיין אענט גיבארן ווערט המט
 עט דים הענר לו * מיס לו זמגן דר אענט המט מיס גיט זימן ער וועלט גערין דען גלגן
 (עווסן) מווינט הבן וויל ער לעבט * מול מו ער שטערבט המט ער דים הענר מלשן *
 זמגן ער ביגערט ניקט אער * מול נעאט מך ניקט מיס מו מלש הינטר זיך למיין
 דרוס נעין מיין טייל * מול בונדן דען דויאן מיס מיין (לילית) מול מיין טייל וויקלן מוס דען
 דויאן דען מרבל דש מיס דים אויח פון דען קיטל דזשט שפייכלן פון דען מרבל מן בער
 היך גיט פון מוויח דען דויאן מו בלייבט עט פמטט :

אונ'

אן גיבט דען דויאן מיין דים הנט דער פייקנר מרוס מיס מוויח מיין ש * מול
 דער דויאן מיס מוויח מיין ד * מול דש טטיק פון דען דויאן מיין דים הנט מי
 מוויח מיין * מיס דער (שסן שדי) * מול אן נעאט דים פולטר מול שלגט זיח מיבר
 דען קיטל פון דים שלטר מן פון (איה) בי מן דים קימלו * מול דען קיטל טוט אן ביי
 מן דים פייס * מול ווען ער לענדר מיס ליהט אן מיס מויבן בייח דען גערטל מן דים היך
 מול דים הענר לזגט אן גלייך מויגן דים זייט מן (מרון) מוויח דען (מרון) מול דען לייב פון
 (איה) טטעקט אן זיח דיכט מריין דז זיח מיט קענין מן דר היך קואן מול אעכטן מיבר
 מנדר קואן דען מיס מיין (סכנה) * מול ווען ער מיין קרמגן מדר בען מן המט זמל אן
 דים פולטר דריבר אמכן דש מיס מן דער היך קואט דער קרמגן מויגן דזשט אוייל פון
 (איה) מיס מיין (סכנה) ווען דען (איה) וומש פון דים (תכריכין) מיין אויל קואט :
 אונ' דען לזגט אן מיס דש (טלית) מיבר דען קאפן מוויח דען לעבן מיין טייל
 היבן

הבן חיים (אנהג) ה'י'ם בייח מיר לעבדט (טלי'ת) חוס דריימן מול ליין חוס
ה'י'ן חיים רוק חוס ומל'ן י'ם בייח דען טוט מך טון . מול'ן נעאט חיים (לי'ת) מול
רייטט י'ם פון (טלי'ת) מול לי'ט י'ם חין (חרון) חיים טיילטעקין די'ם (לי'ת) חין די'ם
(כנ'ת) חריימן מול'ם וי'ם דער (אנהג) ח'י' . [זיך חין הינטרסטן קונטרס]
מול'ט זעלביגי (כנ'ת) ז'וט'ן חין חרויט הענגן לוס (מה'ן) חויף דער רעכטי ייט ווען
חין ל' קמפן טטיט פון (חרון) . מול'ן אן אמכט דח'ק דען (טלי'ת פסול) דען די'ם (לי'ת)
חין (חרון) חויף (תרי"ג אל'ת) לי'ת) ה'ם חין דר ל'ול זעקט הונדרט . מול'ם ח'ט
פערן מול'ט ח'י'ן קיפ'ן ח'י' (תרי"ג) דרוק אמכט חין (פסול) מדר טעקט חין די'ם
(כנ'ת) חריי'ן ניט ז'ול ג'יעהן זוען ח'ן זען ער זיך ברייט ער ח'ט (תרי"ג)
אל'ת חקיי'ן ג'יען . מול'ם נאך חין (טען) ל' וויי'ן די'ם (ח'ת'ס) חין פריי'ם פון
די'ם (אל'ת) :

ח'י' ווען חין דען (ח'ת) חין חיים (טלי'ת) אמכט . ח'ן אמכט חין קיין (עטרה)
דרויף נאך קיין (כנ'ת) ניימרט לעכר חין די'ם עקן פון (טלי'ת) מול'ם די'ם
(לי'ת) הענגט חין דר'ן חין די'ם לעכר ח'ן טעכט . ניימרט די'ם פעדי'ן ח'ר
חין פ'לעכט מול' קייפט ניט חוס גלייך ח'ן אמכט ביי'ם דען לעבן ניימרט חין קופ'ן
מול'ם ז'וט'ן די'ם פעדי'ן ח'ן הענגן . מול'ם חין (כנ'ת) ז'וט'ן ח'ן חרויט הענגן ווען
י'ם ניט ג'יעל'ט'ן חין וויי'ן י'ם ניט חויף (תרי"ג אל'ת) מול'ם ח'ן די'ם (עטרה)
ח'ר די'ם (כנ'ת) ח'ב טרענט ווייל זילבר ח'ר ג'ולד דר'ן ח'ן דען ח'ן גיבט קיין
ט'סן קייט איט ווא'ט זילבר ח'ר ג'ולד דר'ן ח'ן בירדעט ח'ן מך קיין ח'ר (עטרה)
ח'ר (כנ'ת) ח'ן (טלי'ת) ל' ח'מ'ן . ח'ר ח'ן די'ם ערטער ח'ן ח'ן (חרון)
ח'ט ח'ן (קבר) דען לי'ט ח'ן ח'ת) איט דען רוקן חויף די'ם בלוטי ער .
ח'ן ח'ן די'ם וויי'ן פון (קבר) מול'ם ל' ח'סון ח'מ'ן י'ם ברעטר מך ל' קמפין מול'ם דען חין
זעקטיל דרויף . מול'ם ח'מ'ן מול'ט פון (ח'ת) מ'רעכט ווי'ם ע'ט לי'ן ח'ן ח'ס (קבר)
ח'ר די'ם (כהני'ס) מול'ם (כ'ור'ס) ח'מ'ן י'ם ג'לי (חרונ'ת) . ח'ך ח'ן ח'ן ח'מ'ט
ג'לי (חרונ'ת) ז'ול ח'ן ח'מ'ן ח'ן בח'ר'ס ד'ט ברעט ווא'ט פון ח'נד'ר ח'ן ניט ח'ן די'ט ל'ן
ח'מ'ן :

ח'י' די'ם (תכרי'ין) ח'י' ח'ונטר שידליך ח'טל'ה (אדי'ה) ח'וט ח'יר (אנהג)
ח'ר ח'י'ט (תכרי'ין) על כל פני'ן ז'ול ח'ן ח'י'נט טון ח'ן ווי'ם דען ח'נד'ן מול'
ח'י'ן ח'יקט פ'ר ענד'ן נאך ח'יקט פ'ר קערט ני'ן (יכ'ל טכ) ח'יקט ח'נקירן פון די'ם
(תכרי'ין) . ח'ען די'ם (ח'ת'ס) ח'י'ן זע'ר דרויף (ח'קפיר) ווען י'ם ח'מ'ט ח'נקירט ח'ר
ניט רעכט ח'ן ח'ן די'ם (תכרי'ין) מול'ם ח'י'ן זיך (אלער) דרי'בר מול'ט טעאן זיך פ'ר ח'ר
(ח'ת'ס) גלייך ח'ן ח'יר ג'יעינד'ן ג'ירי'בן ח'ן (ספרי'ן) פ'יל (אעט'ת) ד' (ח'ת'ס)
ח'י'ן ג'יקו'ן מול'ם ח'מ'ן זיך בווי'ן ל' די'ם לעכרי'גי מול'ם ח'ן ג'יע'ט ד' י'ם ח'יר (תכרי'ין)
ניט רעכט ח'ן . בי'ן ח'ם י'ם חויף (קובר) ג'יע'ן מול'ם ח'ם ח'ן בי'סונ'ן מול'
ח'וט י'ם ח'יר (תכרי'ין) ל' רעכט ג'יאמכט . מול'ם ווער ח'י'ן (קברה) מול'
(תכרי'ין) ניט רעכט ח'ם ק'סן ח'י'ן (כ'שה) דרי'בר ניט ג'ין ח'ן ח'י'ן ח'ן ח'יר
ח'י'טן ח'ר'י'בן ווערין ד'רוק ז'ול ח'ן ח'ן ח'י'ן פ'סן ד' ח'ן ח'י'ל'כ'ס ח'י'ן רעכט טוט :

ח'י' ח'י'ם ח'ן דען (בן ח'ר'ס) לי'ט ח'ן (קבר) ח'י'ט די'ם (תכרי'ין) ח'ן ווערט
ער מך ד'ם ג'י'י'ן ח'יר ח'י'ן ט'סן (תחי'ת ח'ת'ס) . מול'ם דער טוט

ספר החיים

ניט רעכט דער רען (אית) ניט מוט טוט ווי מען הערט לו זיין מוט' און ווי מוט' זיין און דען (גון תכריכין) און טוט נאך דר (טהרה) מוט און דר (נשאה) מן (תכריכין) און נאך מיר (טהרה) מוט דר (תכריכין) דש מוט דש (אלבוס) פון דר (אלות) דר דער (בן מרס) טוט דער אית ביקלידט (הק"בה) זיין (נשאה) דרוק הוט (הש") געבן (ה"ח אלת עטה) קעגין (ה"ח מבריס) דר דער (בן מרס) המט מיטליכה (אלה) מיט (אלבט) מיין (מבר) * מוט דר (תכריכין) הייסן דר (חכמים חלקם דרבנן) מוט ווי דער (גון) ווערט גייען אית די (תכריכין) מוט ווערט דר (נשאה) מן גייען אית דר (תכריכין) * מוט מוט שון דער (בן מרס) ניט קן מוט דר (אלות וקייס) זיין ווען ער זיין זיימנט מוט ווען ער העט קען העט ער זיין מן גייען מיט גלייך מוט ווען ער העט זיין גייען:

אונ' ווער דר טעראט מוין (קידוש הטען) מוט ווערט זונדר (תכריכין) בגרמבן מדר ווערט פער ברענט קוואן (אלמאכין) מוט קליידן זיין (גון) מוט (נשאה) אית ווער דיגי (תכריכין) מוט און זונד (נהר) זיין דר ניקט פון דר (תכריכין) דען (אית) מין אויל קוואט דען עט מיט מיין גרוטי (סכנה) * מוט (על כל פניס) * מוט און קיין (אית) זויניגר מוט דרייט (אלבטיס) אמבן קעגין (נעטר רוח נשאה) דש מיט ביים מיטלען (בר ישראל) מוט ווען פערט דר זיין זיין זיך קיין (קרוכ) אית דען (אית) איתעסק) זיין ווען ער מיט שון וומט ווייט לו הערט * מוט מיין קינד דר ביים זיין לעבן המט (ליילית) מן גיהמט גיבט און מיט ביים זיין טוט אית מיין (טליית) מדר (מרבע ככחות) מוט אמכט מן מיכי (פסול) גלייך ביים מיין גרוט (אית) * מוט מוט און המט ביים זיין לעבן מיט קיין (ליילית) מן גייען זיין מוט מיט קיין (ליילית) אית געבן:

אונ' דען (מרון) מיט מיין גרוטי (אלה) ווען מיט (יהודים) זעבר מוט * דען ומו מיין (עסק אלה) מיט דר זעברט טון קן טאר און דורך קיין מנדרטון זמון (בערט) לו דער (אלה) וומט מוט (אית) הערט מוט שלמנט ער זייערט מיין טפיקר מיין המט ער זיין (אלה) דער פון * מוט און זמון זמון מוט המבין דר און דען (מרון) ניט לו קמרן אמכט דר דט (אית) ניט קענט דר פים מוט טטרעקן מוט זעכטן מיט מנדר טלמגן מין (קבר) מיט מיין גרוטי (סכנה) מן מוט ווען ער לו טאמל מיט מוט און קענט דר הענד ניט נעבן מיט ליגן * און זיין זמון מיין זינג מן זעטלן מן (מרון) ווען ער לו קמרן מיט * מוט ווען און מיין מנדרן אמכט זמון און דען (מרון איד) לו ברעכין מיט מנדרטט מן מיין (סכנה) מוט און זמון זיידר די זמנס נעאון זייער און דש (אית) מריין ליגט מין (מרון) דען מיט דען (אית) מיין (ביוט) דר דר (מרון) לו קמרן זעער מוט זונט עט זיידר מרויט טון * מוט ווען און דט (אית) מין (מרון) ליגט מוט און הוט (בייעה) ניט זיידר מוין לו אמבן מוט און טפיקרט דען (מרון) לו מוט טוט מיט זמון מין (קבר) זמון און דרך דר נעגיל ניט גמלן מין דעקסל טלמגן זייערט זמון מיין זינג פון קמפל פון מוגל מרויט זמון מוט און אמכט מיין זעקלן מוט פילט אית טטרוח מדר אית הייט מוט ליגט עט מין (מרון) מונטר זיין קמפל ווען און דען (מרון איד) לו שלמנט דער הייס * מוט מוט מיין (אית) מין (מרון) גילעגין מיט מוט מיט מיט מן קמרטן מוט און זמון מיין מנדרין אמבן מיט דער (מרון מסור מהנמה) מוט מיט (טאמ) טמר קיין (כהן) דרמון דרין מוט מוט מיט פער ברעגן מדר בגרמבן זיין און מיט לו דען (אית) גייעמכט המט מוט מיט שון דרין גילעגן ווען דש (אית) מבר ניט מיט דרין גילעגין אמגן און מיט זמון לו וומט מנדרטט

מדרש גיבוריך מבר לו ברעך אוו אוו חיים :

ויען ון דיח (תכריכיין) נישט מיז דער (אנהג) די אין קיי וקוספן אומכט מיין גמחן
 דרוק זאלן זיי דיח נחט וואוול אוס נישט די זייח נישט מוין גיט ווען אן דען (אית)
 די (תכריכיין) אן ט.ט. מול מיין (משה) די נישט ריין מיז די זייח מיר לייט המט : מול זייח
 קיין (תכריכיין) נישט מוך נישט (מטהר) זיין דרוק זיין פילי פרווי לייט דיח זיך למזן מול
 מיר (תכריכיין) ביים מיר לעבן נישט פון דיח דח ריין זיין מול מוך אענכי אמל
 טעערבט מיין טעפט מדר מן (ערב טבת) מול מיבר דיח (תכריכיין) אוו ער לייגן
 בלייבן מול מן (יוס טוב) אוון (גויס) נישט די (תכריכיין) מול זונסט מנררי זמלן די
 ער נישט מוז גוט המט מן ווען ער למוט זיך זייח זעלברט אמלן ביים זיין לעבן אמך ער
 וואוול גיין מיין דען קיטל ווען ער וויל זימל המט ער מיין זיך גיאמכט פון זיין טוט מוך זאל
 זיין מן די (תכריכיין) ניקט לו קניסן איט לוייח קניסן מיבר מנרר נישט מיין קוספן
 מול מיין טלמך :

מן אמך וואו אמלן (תכריכיין) פון טיין זיין מבר קיין קנסן מדר זונסט בענדר דחט
 מיז מיין (מיבור זאון אכל טכן) קיין זילבר נאך גמול ער אעכט דח מריבר
 מיט גילוגן ווערן מן זייח פילי אמל גיטעהן מן זייח זייח איר הינטן טרייבן ווערן דרוק
 זעבן זילבר דרמן ווער אוו אן מבר טרענין מול נישט איט געבן אן זאלן קיין (תכריכיין)
 געבן וואו מיין לוך מדר מיין ריס דריק מיז אוון עט ערטט לו נישט מול ווען מיין פלעק
 דריק מיז אוון מיין וועטן וועטן וועטן וועטן ער מבר דיח (תכריכיין) מן המט מול ווער מיין
 פלעק דריק גיקאן בירמולן אן די (תכריכיין) נישט מיט לו טון מול מבר לו וועטן נישט
 אן למוט זי מן מול וועט מבר מול וועטן זייח טון נחט זיין מיז מן גילעגן דרוק זאל אן
 מיין טיבר מונטר לייגן מונטר דען לייב מול מונטר דען אויל די ער דיח (תכריכיין) נישט
 פילי אמכט מול וואו אן דען (מרון איר) לו טלמך לייגט אן ניקט מונטר עט זייח דען
 ווען אן מן (קברות) ווירד מוין אמכט מדר אמכט דען (מרון) מיין (קבר) מול אן
 נעמט די טיבר מול וורכט זייח מיין זיין (קבר) מבר נישט מיין (מרון) מול וועטן אן מיין
 מיין דען (קברות) ווילן אמכט מול דיח (תכריכיין) ווערן פילי גיאמחן וויטט אן מבר
 מן פילי מן אן קן מבר נישט מיט לו טון מול מבר לו וויטטן :

אית ווילן דיח (עיקר אלה) פון דיח (תכריכיין) לו אמלן הערט דיח ווייבר לו דרוק
 ווען זייח מן וויטן די זייח מיין גרושי (אמה) טון מול ווער נישט מיין ווייגן דרמן
 העלפט דען מיטלבר זאל זעהן די ער (חוק) מן דער (אמה) המט מבר זייח
 אוון מיר (כונה) המכן (אטק טאיק) מול זעהן די זייח מולט רעכט טון מול פלעגן
 זייח דיח מנררי וועט זייח נישט ווייט מול נישט שווייגן מול זייח ווער מיר מיין (חרפה)
 פון (הט"י) אוו זיך טעאן ווער נישט רעכט טוט מול גרענקין די ער (טבר) מיז
 גרוש פון (הט"י) ווער מיין רעכט דינט דען וועט אן מיין לעברדיגן אענט טוט
 דענקט אן ער קן איר ווירד מיין אמלן מיין (טובה) טון מבר ווייט אן מיין טוטן טוט
 מיין (אטק טאיק) דרוק אוון זייח וואו מלכט הבן מול נישט מיין דר הנט געבן אוון
 מירטט ווירד זעהן מן ניקט פון קערט גייט מיז מדר פון געטן מול מן דיח פרוואה
 ווייבר דיח זיין (איתעסק) איט (אית גאילות חסדים) די זייח גיהיטן (מטה)
 ירמ"ת המלה"ק) דען דחט ווערט (ירמ"ת) מיז מן פילי מן דר למל מן (גאילות
 חסדים) מול (משה ירמ"ת המלה"ק) המט מוך מן פילי מן דר למל מן (גאילות חסר

ספר החיים

והוא) וייטט דריז פֿרווי חייבר אוניד (אדעסק) זיין איט דר (אזוה גילולת
חסד ומואת) מי: וואט אן איט דריז (והתיס) טוט דען זימ אוון (אדלקן) זיין דען
(חסד) דזימהבינדען טוט מיס (עלסק) גיברמכט:

אונ' מיר (חלק) ווערט זיין ביים (טרה רבקה רחל וזמה) מול ביים מלי (חסידות)
מול מלי די (כסאות) וואט זימ הבן איט (אדעסק) גיווען קואן זימ חנטקעגן
גען זימ טטערבן * מול זיין (זוכה) דזי זימ מיין גוטן (טס) נאך למן מול מיר (זכות)
גיטסן קינדט קינד * דרוס אוון זימ זיך ניט טפארן ביים טמג מול נכט דען דט מי
קיין זיך דזיין מויט טטעלין קען מויז מיין חנדר אמל * מיין פענט קוועמול מלייט לעבן
מבר ניט טטערבן מול זיך: ועלכרט בגרמבן * מול אוון זיך ניט (אפוק) הלטן דען
קעגן דרימ (אזוה) פֿון (הק"בה) אוון זיך ניט מכטן * אן ווייט וואו דרימ קרנקי מול
(אדתיס) זייגיט ריין מול טטינקן מול מוס: זויבר דרוס מי: דער (טכר) מוז גרויט
נאך דען אענטן מרבת ווערט ער בלמלט * מול אוון זיך גרענקן ווען זימ טטערבן ווערן
זיך מוז גוטי לייט איט זימ (אדעסק) זיין דרוס: מול מיר (כוונה) זיין (לשס טאיס) מול
(אזוה) זיין מויז מיר (כבוד) מול איט מיטליבן (טלנס) המבן דען ווערן זימ (זוכה)
זיין לוס (טלנס) מול (כבוד) פֿון (הק"בה) * מיין (כהן) המט זיך (אפוק) גיהלטן
המט זיך הענט זיך מן גיטמן ווען ער המט מיין (קרבן מקריב) גיווען דרוס זיין מיס
מלי בידי העגר מב גיהקט גיומורן * (הוד) מי: מיין (אלך) גיווען מול המט גימאגט
מיין העגר זיין ביטאיט פֿון (רס כרות) דיוווייבר (אטהר) לו זיין לוס אן מול דרוס
המט ער זיך (חסיד) גיהייטן * זיך מוז מיין (אזהו) מי: זיין (טכר) גרוט וויילער
דמט (רס) מיין זיין אויל נעאט * קעגן דרימ (אזוה) פֿון (הק"בה) אוון זיך ניט
(אפוק) הלטן ניימרט אוון זימ (אקייס) זיין איט לייב מול לעבן דרוס ווערט מיין (הט")
זיך מיין גרוטן (טכר) געבן:

ווייל אן (נטיס תכריכין) אמכט מול ווארוס אן פֿון דיו קינד דיו אמס נעאט

כז **אונ'** דרימ (תכריכין) פֿר דיו ווייבר: מול אן זיך ניט ווינקלגד אמלן אז דרייח *
העגר מול קיטל מול פֿמלטר בהלבן מן דיו קלייני זכן מי: הויב מול
שטריאפן מול גרטן קרמגן מלס ווימ דער (סדר) מי: דזיאן דיו ווייבר מן טוט * זיך
זאמ מיין קינד דזי מיין ימז מולט מי: טוט אן מיס: זיין רעכט איט (תכריכין) מי: ווימ מיין
גרוט (אד) מבר מונטר דמט ימז אמכט אן מיס קיין קיטל ווימ זיאן דיו קינד וויקלט
מוו וויקלט אן עט מויז דען העגר מול מיין פֿולטר מיבר דער וויקל מול וואו אן ניט וויקלט
טוט אן מיס מיין פֿולטר מן מיבר דען העגר * מול מיין (נפֿול) טוט אן טר מיין
טוך מוס מיס מרוס ווען עט המט מבר מיין העגר מן גיהט: מול אן מיס זיך מיין העגר
מן טון:

כח נעאט מיין עמרק פֿון דרימ (תכריכין) איט גייט המבן מול אעסט די לע: גיטי
פֿון דיו קינד פֿון קמפלן מן ביי מן דרימ פֿיס מול גיבט עט איט דען (אד) מן
(מרו) מי: גוט דזימ קינד ניט בענקן נאך דען (אד) זיך מוז קינד דרימ בענקן
נאך מיר פֿמטרט טוט: מול אן נעאט דיו ריאן פֿון רעכטן טוח פֿון פֿמטר מול: מול מיס
בינדן מן לייקן טוח פֿון קינד * זיך מול קינד ריין לוס (אד) הויל זיך נאך (אזל טבן)
דזיאן זיין קיין (אד) דיו המט געבן מול ריין: ועלכריד אן זיין אויל ניט עפֿלן לו
בין

בין לזק (שטן) אז חייב וואס איבער קואט מיין ער (איתחייב בכספו) מול ערווערט
 דער נאך (חרטה) קריגן מול ווערט חייב ניט קעגן העלפן . אך מול און קיין (אית)
 קוסן מיין חזק חייב (סכנה) מול אז (יוסף) האט (יעקב) גיקושט (יעקב) מיין ניט טוט
 גיווען מיין (אלריק) זיין (כטה) מיין ניט עלון חייב גנגן ביי ער מיין חייב (מרן ישראל)
 גיקואן מיין דער הייל וואו און חייב בגרובן האט . ניימרט ער מיין גילעגן מוז מיין דער
 דא זיגט מול טאמט :

אונ מוזאן האט דאס (אית אטה) גיווען מול (תכריבין) און גיטאן מול און עט לו
 דעקאויט מיין טורטן טוך . מול מיין זיבט לו קאפנט ברעקאן און טטעלט דאס
 (אית) הייט דימ פייס לו דער טיר מרויט וואו און עט מרויט טראגן ווערט . מול און טאר
 ניט עטן נאך לערן מדר זונטט ניקט טון מך ניט (תפלה) טון מיין דען (הדר) וואו
 דאס (אית) מיין מיין (מפילושבת) מדר (זק טוב) וואו און מיין מיין מדר (הדר) גיין
 מול ווען ער קיין מדר (הדר) האט מול ער פיר הענגן אמכן פיר דען (אית) חבר
 (דרטן) דאס און טוט (לכבוד האית) אונג און וואו טון :

אונ מול וואס און פון (אית) מויט טוט אונג און וואו (הנמה) דר פון האבן בהלבן
 ווען און חייב דימ המר חב טערט און און אית געבן טאר און קיין (הנמה) דער
 פון האבן מך מוז בייז מיין (חטה) מול ווען זימ האט בייז המר גיטראגן אונג און וואו
 (הנמה) דער פון הביין . ווען זימ חבר ווערן און גיבוכן מדר מיין יפמולטן מיין מיר
 המר טאר און קיין (הנמה) דער פון האבן ווען עט טון ניט פון מיר מיין גימיר המר מיין
 עט זימ דען זימ העט גיהייסן פיר מיר טוט און מול זימ חייבן געבן דען אונג און זימ
 וואו חב נעאן :

ווען דא ווערן המר פון מיין (אית) די בייז זיין לעבן מיין חוב גיטניסן גיווארן אונג
 און וואו (הנמה) דער פון האבן מול דרין חייב ניט אית געבן . מול דימ אמכן
 וואס דא ווער פון מיין (אית) די בייז זיין לעבן מיין חייב גיקואן מול זיין זכ דא ווידר
 וקטט אז המר מול נעגל מול לעגן די דא וועקסלן מול קואן מדר גיבט און ניט אית . חבר
 לען פון מיין מול דא ניט ווידר וקטט זיין מיין טייל בווארן זימ דא און זימ אית גיבט מיין
 (קבר אכל טכן) ווען חייבן מיין גלן גליר ווער חוב גיטניסן גיווארן מול מיין דא זימ ער
 טטערבט גיבט און מימ אית מול וואס און האט גיליגט ביימ דען (אית) די בייז חייב
 בלייבן מול טאר ער דער נאך ניט מיין וועק נעאן מול און אית געבן ווען עט דאס (אית)
 מיל ניט פון טון האט מיין עט (מוסור בהנמה) ווען ער חבר האט (בדעה) גיהמט די
 ער ווייל ווידר מיין וועק נעאן אונג ערט ווייל נעאן . חבר ווען ער האט עט נאך ניט און
 גיטאן דעק (אית) דען אונג און עט וואו גיברויכן ווען און עט טון גימאכט העט פיר
 דען (אית) מול און ברויבט עט ניט אונג ערט גיברויכן לו וואס ערוויל . אז ווען ער העט
 גימאכט מיין (ארון) מול דאס (אית) מיין נאך ניט דרין גילעגן אונג ער מיין לו וואס
 מדרט גיברויכן דימ ברעטער חבר מיין טטיקאון ער מיין ברעכטן טאר מיין ניט גלן
 טטימן למן חזק מוז אית (תכריבין) ווען דאס (אית) נאך ניט האט און גיהמט אונג ער
 זימ לו וואס ער וויל גיברויכן פיר לעבנדיג מדר ווידר פיר מיין (אית) ניימרט מול זימ חייב
 טרענין מול ניט גלן למן מיין מדרטט מיין (סכנה) מך מוז מיין (קבר) וואו און ווידר לו
 טיטן ווען און דאס (אית) ניט מיין ביגראבט :

כל הדינים של הקריעה

כה אונ' זולי דיא דא אונן מיבר איס (טבעה יאס) זילן אונן (קריעה) רייסן
 מול ווען אן דען (מרון) דער הייס לואמכט אונן זיי (קריעה) רייסן
 זייער אן דען (מרון) לוא שומגט ווען אן מיבר דען (מרון) מויל דען (קברות) וזייער
 מויל אמכט מדר אן טרמאגט מיס מרויט זונדר (מרון) אמגן זיי מויל דען (קברות
 קריעה) רייסן זייער אן דאש (אית) מין (קבר) טוט וואל אן נעאט מיין אעסר פון
 קערט מין דימהנט מול די דיא שטיל פון אעסר מוז לוס האל מול שנייט מיין ווינג מיס
 קלייד דען זמס דורך מדר דען קראגן מוכן זמס האל דער נאך ביגט זיך דער (מול)
 מיבר דש (אית) מול רייסט מיין (טפח) גרוט פון שניט מויבן מן אמגן דען שניט
 איט רעכטן :

אויף זולי (אית) רייסט ער (קריעה) מויל דיא רעכטי זייט מול מויל פמטר מול
 אונט מויל דיא זינקה זייט מויל זולי (אית) רייסט ער (קריעה) ניט אער
 זא מיס רחוק מין מיברשטן קלייד מול מויל פמטר מול אונט אונט ער מין זולי קליידר דיא
 ער מן האט (קריעה) רייסן ניט אער מין העאר ניט מול מין אנטל מדר היילי רחוק
 ניט זולי (קריעה) מויל זונדרי (אית) אמגן ער נאך דיא (שליש) לוא ניט
 מויל פמטר מול אונט טאר ער זיבן ניט לוא ניטן (מפיל) נאך דעס יחד זיך ניט
 מול ווען ער דאש קלייד פון קמפט אונט ער מין (טפח) גרויט איט דער (קריעה)
 מויט שניידן מול מוועק טון זיך אמגן ער דער נאך מין מוכר שטיק מין זעטלן ווען ער
 האט מין (טפח) מויט גיטניטן מול ווען ער מין וועק שטעקט דאש קלייד מדר
 פון קמפט אונט ער זאגן די אן דיא (קריעה) ניט טאר לוא ניטן מול זאגן זאגן זאגן
 אן טרמאגט טאר ער ניקט דרמן ריך אונט דיא (קריעה) מוא בלייבן מול מן מין (אית)
 טאר ערש ניט פון קמפטן איט דיא (קריעה) עט זיימ דען ער האט מין (טפח)
 גרוט מויט גיטניטן :

אונ' נאך דיא (טבעה) אמגן ער מויל זולי (אית) מין די (שליש) מין ווינג
 דיא (קריעה) לוא רייטן מול מויל פמטר מול אונט טאר ער די גלי (שליש)
 ניט לוא רייטן מיבר נאך דיא (שליש) אמגן ער לוא רייטן וואו דער (אית) מיט די
 אן קיין (קריעה) מין דיא (שליש) לוא רייט טאר ער (מפיל) איט מין שטעל
 זיך ניט לוא טעכין מויל זולי (אית) ווען ערט נאך די (שליש) פון דער (אית)
 הערט דרן ער קיין (קריעה) לוא רייטן מויל פמטר מול אונט זאגן ער זיבן (קריעה)
 רייסן מין מול דיא קליידר דיא ער מן האט מן ערט הערט :

אויף מול דיא (אית) ווען ער מין די (טבעה) מין מול קלייד מן טוט ברויט
 ער קיין (קריעה) לוא רייטן דרין מויל פמטר מול אונט מן דיא קליידר
 דיא ער מין דיא (טבעה) מן טוט אונט ער (קריעה) מין רייטן בהלובן נאך דיא
 (טבעה) ווען ער מין מול קלייד מוכטן אן טוט ווען טון מין (טבת) קלייד דרן ער
 קיין (קריעה) לוא רייטן מיבר קיין ניט קלייד טאר ער מין גלגן יחד ניט מן טון
 מול מין מיברשטן קלייד אונט דאש גלי יחד דיא (קריעה) הבן די מיטליכר זען
 קן דיא (קריעה) מול דיא (קריעה) אונט מין פמטר מין קלייד מול אונט רען וויס פון
 האל פון מאגדר שניידן מול דר נאך רייטן מאגרטט מוז ער ניט (זלמן) מוא אונט ער

בגראבן אין זיין אנדרייטטאט ווען שון נישט אער אז איינער דרוין ליגט. עט זייט
דען זויט (חלה למרן למרן ישרמו) מרר ער העט (לזמה) גיטמן און זאל מיס
בייז זיין עלטרן טרמאן מול מיס ביים זיט בייגראבן דען אומג אן מיס וואול דמרט הן
טרמאן. דען עט מיז דימ (אטיק) זיין (חתי רוח) זענען ביים מיר עלטרן ליגן
מול דימ קינדר און מיר עלטרן (קברה) טון מול זלי (הולמות) געבין וואס זי
פון טון האבן ווען זי שוין ניקט (ירט) :

דינים וויא מן דען מת מוז לוייה נאך טון :

ל אונ' מיטליכר זיי (אחויב) זיך ל' פ'ר זמאן (לוייה) ל' טון מול העלפן דט
(אית) ל' (קברה) ל' טון מול (לוייה) דען (אית) ל' טון העט קין
(טיעור) ווען שון נאך זענען לייט זיין מיין די שטמט און זלי (לוייה) נאך טון מול ווען זיין
פ'רוור אין שטערבט מיז אן (אית' תלאוד תורה) מול טוט מיס (לוייה) נאך. מוז
ווער זיין (אית) זעהט מול טוט נישט (לוייה) נאך זענען (עניט) ג' מר גרוט מול ער
הייטש זיין (ברנדוי) דרוק ווען ער שון נישט פ'ן טון האט ל' זיין זאל ער דרוק (מרבע
מאוד לוייה) טון דען דער זיין (אית' לוייה) נאך טוט מיז גלייך זיין ווען ערט (הק"בה)
טוט אז דער (פסוק) זמגט (אלוה' חוקר) מול זי: (אמריק יאיק) מול דימ
דען (אית' לוייה) נאך טון זאלן מיס זיין גוטי (אעטיק) נאך פ'ר לילן דען ווען זיין
שטערבט פ'רעגן די (אולמדיק) מוזי ער זיין זיין (לדיק) ג' ווען מדר זיין (רטע)
זמגט (הט"י) גיט מול הערט וואס מיס דימ לייט נאך פ'ר לילן פ'ן זיין (אעטיק)
דרוק וואול רעק דער זיין (טק טוב) הינטר זיך ל' זען דען אז זיין אענטן גיבמאן ווערט
ווייטטאן נישט וואס ער זיין ווערט ווען ער מבר טוט זיין דען זעהט אן ד' ער זיין זיין
פ'רואקייט בישטערן ביי זיין טוט :

דרום זי דאט זיין (עיקר לוייה) ווער פ'ן זיין גוטט ווייט זאל עט זמגן מול ווען
דמט (אית) שון מיס נישט אן גיט זאל ער זיך דאך טרוימריק טאפען גלייך עט
אעכט מיס אן זיין מול ריין זאלן וואס פ'ן (אית) זייד: ער זייט זיין (טק טוב)
גיטמארבן זי מול בעטן (הט"י) ד' ער מ'ך שטערבן זאל זייט זיין (טק טוב) דען
(הט"י) הוט קיינס פ'ר זיין (לדיק) בייז זיין לעבן פ'לן לייט אעכט ער בייז ווערן ביי
ער טוט זי מול בלייבט פ'רוק. דען דער לילט אן זיין (טק טוב) דרוין האט (טלואה
האוך) ג' זמגט (טוב טק אטאן טוב ויוס האודת זיין הולרו) ווער ד' ל' זען זיין גוטן
(טק) נאך זיין בעטער זי דמט ג' זיין מול דער טמג ד' ער טאערבט זייט זיין גוטן
(טק) זיין בעטער זי דער טמג זי ער זיין גיבמאן ג' זיין זיין (טלואה) זאלן וואול (לוייה)
טון ווען ער מבר העט (לזמה) גיטמן ער זאל מיס קיין (לוייה) טון זאל ער נישט (לוייה)
טון מול אן זאל זיין מ'רעכט (לוייה) טון מ'רעכט זיין מ'רעכט (לוייה) מול זאל
ל' זיין טון אער (עבירה) זי (אלוה) דען זיין (רטע) מן דימ טיר פ'ן
(גיהנק) זיין ער נישט (חוזר בתשובה) ווען ער שון דען טוט פ'ר זיך זעהט :

ב'ר פ'ירן ד' דימ זיין האבן פ'ר לייטן מ'ך (לוייה) גיטמן נישט אער זיין
ווייט זיין וועק ג' זמגן פ'ן דימ אמן נישט אז ווייט מילונדרט ד' זיין זאלן ביי זיין
דימ אמן מול זיין זיין (טכנה) פ'ר דימ אמן ווער בעט ד' זיין דער הייט ב' זיין
דען דער (אלמך האודת) האט זעלב'רט ג' זמגט ד' ווען זיין (אית) זיין גיט ער
בייז

ביח ריח ויבר וייל יוח הזבן דען טוט מיין ריח מעלט גיבראכט מול זיין שווערס מיט
בלויט מיין הינט מול המוט (רשות זיך) לו זיין מן מיין אמן דער יוח ביעגענט דרום
המבן מוכרי (חכמים) זער (אזהיר) גיווען דזאן זמליך (ארחיק) פון זיח זיין
מול זען יוח מיינס ביעגענין זמלין לו זיך למען דרום זמן ריח ויבר זיך ווייט מיין
וועק האטן פון ריח אמן מול קיינס (אסכן) זיין:

אונ' מך הבן ריח ויבר פך לייטן קלוג לידר גיזאגן מול מך אמן המוט דר לו
גיזאגן דז יוח קלוג לידר גיזאגן המבן מול מך אים פייפן גיזאגן מול
גי קלוגט מול פיל זעלדי זמלין גיטמן לוקלוגן מוס (אית) מבר מילוכר מיין (גלות)
מול (לרות) זוי מולט (בטל) גיוזמרן מול ווער וומט וויל טון זמלין מיס ווערן דרום
זמלין (על כל פנים) דמט ווייניג טון אים (לוייה) מול (אמחם מכלינים) זמלין נומ
דער (אנהג) מיט מול זען מן לזיך גיט פון דער (לוייה) זמלין זמלין לוס (אית
לך בטלוק) מיט לו זמלין גיט אים דען גוטט וומט דרום זמלין ריח וועלט המטט גיטמן
דען זעט טוט מיט קן פערקין (אזית) אער טון מבר לו מיין לעבר גיט זמלין (לך
לשוקן) מיט לו זמלין דרום זמליט אער (שוקן) הבן מול (אזית זקייס) זיין ביח
דין לעבן:

אונ' מן טראגט דמט (אית) מרויט אים ריח פייס פלור מן לו גידעקט אים מיין
שוורטן טוך מול ריח (מכלינים) גין נמך דער (אטה) מול דר נמך (כז
הקהל) מול ריח דמ טראגן זמלין מך שוורלה קליידר מן המבין דען שוורטן מיט (סימן
מכלות) מול מן ריח דמ טראגן זיין (פטור) פון (תפלה) מול (ק' טאע) מול מלי
דימ דמ זמלין העלפן דמט (אית) לו (קבורה) טון ביט עט מיט בגרמבן זיין יוח מלי
(אזית פטור) זען מבר מוכרי דמ ווערן ריח דמ קענין העלפן זמלין זמלין זמלין
(תפלה) טון מירטט מול דער נמך ריח מוכריי און מבר גמר ניקשה יכרדן מן ריח
ערבט פון (אית) זען זימלין (תפלה) טון:

אונ' מיטלכר זמלין זען ער (זכה) מיט מן ריח (אטה) דמט (אית) לו טראגן
מולט ווער ער נמך זמלין (חטוב) זען טון זימירט פיר זמלין ווייט זיך פיינדן דז
(הט"י) גיבט מיין גרושן (טכר) ווער דו (ווייה) טוט מול טראגט דמט (אית) לו
(קבורה) דען (הט"י) מיט (אקפח טכר כל בריה מכליו) ריח (גויס) בילמולט
ער מיין גוטן (טכר) זען זיח טון (גאילות חסד אכל טכן) מיין (ברישרמול) דז
ער ווערט מיין גוטלען קריגן דען מן ריח דמ הבן (טרה לוייה) נמך גיטמן הבן מלי
(אמריך ימים) גיווען מול הבן גילעכט ביט (מברהס) גיטמברן מיט מול המבן אים
מיס מך (גואל חסד) גיווען מול (מכליו) ריח (בהוות) ריח דמ הבן דען (אסכן)
מיין דער (אדבר) גיטמברן לעבן זיביג (אכל טכן) דער מיין (אית) לו (קבורה)
טראגט דז זיין (טכר) גרויט מיט ביח (הק"ה) זען טון מיין (מברה) פון (קברניס)
מיט זמלין דמך מיטלכר (זכה) דרמ זיין זען מיס טון וומט קוטט מיט זיין (טכר) גרעט
מול מן טראגט דט (אית) זמלין ריח פייס פלור מן ביח מן (קבר) דען ריח פייס זיין
(ערב) זמלין זמלין דער קוסלן טראגן מיינס ריח פייס מול ריח דמ (לוייה) טון
זמן וומט מוכר מוכר גיין דמט קיייר זמלין זיח קענין לילן דען זען מן ריח זענטן לזמ
מיט זיין (סכה) מך זמלין קיאר מיין ריח (מרכע מאות) פך דעס (אית) גיטמ
מיט מיין (סכה):

ספר החיים

איי (אעשה) פון לויז קנעכט פון (טלחה האלך) וויא ער האט געזעהן דער
 (אלמך האוה) מי גיטט: דן מול וואר: ער טרוימרג: פֿר עגט ער מיס ווארוס
 ער וואו טרוימרג מי גיט ער אן האט איד גיהייסן דיין לעיימ (חטובה) קנעכט טיטן
 מי (טלחה האלך) גיטטוינד גנגן מול האט זי גיטיקט נאך מיין טטמט האט גיהייסן
 (ווי) דער דער (אלמך האוה) האט קיין (רשוח) זיין דער טטמט מו קואן ווימריז
 לאיז קנעכט זיין גיקואן פֿר דר פֿארט פֿון דיר טטמט (ווי) זיין זי גיטטמרבן האט
 (טלחה האלך) גיטעהדער (אלמך האוה) מי גיטטמרבן מול האט גילמכט. האט
 ער מיס גיפֿר עגט ווארוס למצטטו האט ער גיזאגט: מיין דערן ווארט וואו האט איר
 (רשוח) געבן זי לויטטטן האטטו איר זיין הי גיטיקט. האט (טלחה האלך)
 גיזאגט וואו דו: מול זיין דער קאפֿן טרמגן מיס דיר פֿיס:

לא און מול אמך: דו מיין (את) בלד מו (קבורה) קואט מולניט למזן זיין מיבר נאכט
 דערן מול בלד מו: דער אענטטוט מי גיזאגט דער (גון) זיין דיר ער וואו
 ער פֿון ביטמפֿן מי: מו: דער (פסוק) זאגט (כי עפֿר מתה ומל עפֿר תטוב) מול
 דיז (נראה) קניט קואן זיין היזל בי: דער (גון) בגרמבן מי: זיין דיר ערד מו: דער
 (פסוק): זאגט (ויטב העפֿר על הארץ כשהיה זה רוח תטוב מו המלהים) מו: דער (גון)
 מי זיין דער ערד גיט דיז (נראה) מו (הק"ה אשר נתנה) דער זיין זיין (גון) גיגעבן
 האט. זאבר ווען אן לויט דט (את) זיין פֿון זיין (כבוד) וועגן: דו זיין פֿרייר ווערין
 קואן מדר זאכט זיט דו: זאמן מיס אית (כבוד) בגרמבן וויל מדר זאכט וואט פֿון
 (כבוד) דערן (את) מיז אמג אן מיס וואו למזן מיבר נכט זיין (אכל טב) דו: זיין זעלט וואו
 טון וואט מיס לודער (קבורה) גיהערט. מך ווען אן אואט טון וואט ניט רעכט ווער
 זאל אן ליבר זיין למזן דאט (את) ווען טון לוימ דרייט טמג דער דט (את) זעלבט
 מי ניט ליבר: זיין (עבירה) זאל גיטעהן מיבר זיין (קבורה):

וויא מן זיך מיט דאש מת נוהג איי אוי דערן קברות מיט י דינים:

לא און מיט דערן (את) לויז דערן (קברות) קואט טטעלט אן עט דרייט
 און זיין נידר זאבר אן טטיט מיין ווייניג טטיל מיס זיין דרייט און די
 (רוח טואוה) גין דערן מיין וועק: דער דיר (חיות טואוה) ווען זיך גערין
 ביהעפֿטן מן דערן (גיל פֿון לריק) דו: זיין דרך מיס קענין מך מיין (זכות) הבן מול
 דחק מי דאט (את טואוה) מול אן וועטט דיז הענד מו: זאן מוין דערן (קברות) קואט
 מול זאגט דיז (ברכה אשר ילך מתכס כדן) ווער מיין דרייט טמג ניט מוין דערן
 (קברות) גיזעטט מי: (בסיאון ל"ב חלק ראשון):

מן (דרשת) מיבר דערן (את) זעלבי זיין ווארט דערן (את) לויטט מול מי זך
 (אספר בטבח) זיין דר (דרשה) זאבר ניט מו: זיין טייל (דרטן) וואט ניט
 זון הענגט נימרט (חריות) לויט זיין מול ווען אן מוויט למזן מיט אן (אסיס כרברי
 זעלה) דו זיין (נראה) זאל זיין (לרורה בלרור החיים עס טמר לריקס ולדקניות
 בגעדו). דער דער (זכות) פֿון דער (תורה) מי (אגין) מוין מיס פֿון (חיוב
 הקבר) מול מי (אעלה נשאלו זגן ערן) מוין מיין קינד (דרשת) אן ניט זאבר וואו
 מיבר מיין פֿרויט מול מיין גרוטר (בחור) דער (אעטיס טובים) גיטאן האט: מול אן
 זאגט קיין (קדיט) מוין דער (דרשה) דערן מיבר דאט (את) לוי (קבורה) מי הייטן

זימ (אונניק) טארן קיין (קריש) זמגן נאך קיין (תפלה) טון נאך (ברכה) זמגן אז
 זימ מיך מובן גיטריבן המב ווען אן נאך דר (קבורה דרשנות) דען זמגן זימ (קריש)
 ווען מבר קלייני קינד זיין דימ ניט (דין מונן) מן זימ מוי זמגן זימ (קריש) זמגן (מסיל)
 פֿר דער (קבורה) מבר ניט דימ קינד דז מוז גרוש זיין דז זימ וועט העלפֿן קענין
 (למרך הקבורה) דימ המבין מך דען (דין) פֿון (מונן) דען מלי דז זימ אונן (טבעה אייס)
 זיטלן הבן דען (דין מונן) :

זיין זיין טייל ערטער זמגט און (לידוק הדין) זיער אן דט (אית) לו (קבורה) טוט זיין
 זיין טייל ערטער דער נאך מ: דט (אית) לו (קבורה) גיטמן מיי דט טוט מיטליכר
 זימ זיין (אנהג) מיי מול מוזאן המט (המור תמיס) גיזמגט זמגט אן (ית) דל וכו'
 דהומ עתיר למיתתה וכו') * מבר דימ ערשט (לידוק הדין) זמגן זמגט אן דמך
 (יתגדלו) נאך דר (קבורה) היבן דימ (מכניס) מן מול דען זמגט מיטלכר מך
 זיט * מול אן אונזיך (ארחיק) זיין (מרב עמאית) פֿון דימ (קבריסן) ווען אן (לידוק
 הדין) זמגט זיין קינד דז דמ טערבט מן דרייטשטן טמג זמגט אן קיין (לידוק הדין)
 זיין טייל זגן ניט ווען עט ניט (י"ב חדש) מולט מיי זיין טייל זמגן מבר מלי קינד (לידוק
 הדין) :

אונ ווען דער (מכל לידוק הדין) אן היבט זמל ער זיט זיין אן היבן דז אן זמל זעהן
 דז ער מיי זיך (ולער) מוז דען טוט פֿון דען (אית) * מול זמל (לדקה) געבן
 נאך זיין פֿר מעגן וועגן דען (אית) מיי זיין (תועלת) לו דימ (כשה) פֿון דען (אית) *
 מול דמך מך זעסטן דימ זייער דט (קברות) מוסק זיט גמור דז מלי (אית) זמלן
 (חוק) דרמון המבן מול זמלן קערלן דרויט מין דימ טול דז דט (כר) זמל זיין זיין (תועלת)
 לו דימ (כשה) דימ דמ זיטן (כר יי כשה) מוסק מול ווען ער גיבט (לדקה) פֿר זיין
 (אית) זמל ער ריך דט גיב מך (לדקה בטס כשה) פֿלויני דען דימ (לדקה) מיי
 (אכפר על האית) :

אונ זי דען זענטן (אלין) פֿון טוט מול ניט מלינט פֿון טוט מך פֿון (אית) זמל
 זמל (אונות) מול טערבט זיין גרינגי (אית) מול מיי (זכה לעולס הבח) מוז
 דער (פסוק) זמגט (והלך לפניך לרקך כבוד יי יוסף) דרוס זמל זיין זענט גידענקן
 מן טוט דען עט מיי ניקט גויטער מוז דר טוט ווען זיין זענט המט זיין (חוב) מדר זיין
 (ירטה) לו פֿר זמרטן המעט ער מלי טמג דרויף ווען עט טון נאך מוז לנג מיי דר לו (אכל
 טכ) מוז ער לוס טוט הערט לו גידענקן דער דמ קואט מורבלינגי * דז ער הערט זיך
 לעהנג מן לו גרמטן מוז זיין זמל זיין זיין וועג מוער לו רמון המט מול דימ זיט פֿון
 זעבן מיי קמרטן * (אר עוקב) המט פֿילו (לדקה) גיגעבן מול זימ ער דמ זעלין
 טמארבן דימ ער גיזמגט מך הב זיין זיין וועג לו גין מול אונ פֿילו לעהר געלט זיט
 נעאן מול המט זיין הלב געלט זעבן זיין דימ (לדקה) :

אך (אונכ האנד) דמ גר פֿילו (לדקה) געבן מויט זיין (מולרות) האבן זיין פֿר זמל
 לו זיט גיזמגט דיין עלטרן הבן דימ (מולרות) מלג גרעטר גיזמלכט מול דמ
 גיבט דיין (מולרות לדקה) המט ער גיזמגט זיין עלטרן המבן (מולרות) גימכט מוז
 דער וועלט מך זך איר (מולרות) מוז יענר וועלט * זיין עלטרן המבן מיר (מולרות)
 קיין פירוח) גיטרמגן זיין (מולרות) טרמגן (פירוח) מוז דער וועלט מול דט (קרו)
 בלייבט מוז יענר וועלט * זיין עלטרן הבן גימכט (מולרות) דז זיין מטרררן זיין

והעקב נטען איין (מולרות) קן איר קיינר נעמן • איין עלטרן הבן גיאכט (מולרות האון)
מול מיך אדך איר (מולרות נטאזע) מול גיב דיח מראי לייט דז זימלעבן הבן מי
גלייך מ: ווען ער גימ ביטשטען העט • עש זיין פיל (רמזית) מול (אעטיק) דמ רען דיח
מיין (ספריק) שטיין און קניט מול ווידר שרייבן מיטלכר אענט הערט לז דענקן
זעלברט דז ערט טוט פֿר קיינס מ: פֿר זיך זעלברט ווען ער זיך (חלק לעולס הבח)
קפט • מול דמט מיזער (עיקר תכלית עולס הבח) • דמרוס זמל דער אענט מול
לייט דרויף דענקן מולאג אז ער לעבט מול מל זיין ווערק אדמכן (לעולס הבח) • מול
זיך ניטקערין מן דיח לייט דיח ניט אער דענקן מול רען (עולס) מול אדמכן דט (טפל
עיקר) מול דט (עיקר טפל) זימ ווערן מבר (חרטה) דרויף הבן נדך מיר טוט • מול
מויף דער וועלט ווערן זיח (לסוף) מך מיר (עונט אקבל) זיין:

צונו און נעמט דיח אדמס מול גרמבט דט (קבר) מול און זמל מלימל דט (קבר) מיין
ווינג גרעטר הייפין מוז דיח אדמס מי • מול ווען און גרמבט מויף רען (קברות)
מול אן פֿינט דז דיח עדר מיין קיין (עפר בתולה) דז דיח עדר זימלשט מול מונטר
מנכר גיאייט דז מיין (סימן) מיז דז אן דמטון מיין (קבר) גירמבן המט אעג מיין
מולט (קבר) זיין ווען אן שון קיין ביין דרויף גיינט אז אן עש דמך ווידר לז שטיין • מול
ווען אן גרמבט מול פֿינט מיין מולט ברעט פֿון מיין (מרון) מדר מיין ביין פֿון (הית) מי
מך מיין (קבר) מול און ווידר לז שטיין (אכל טכן) ווען אן מויף מיין מרון קואט אז אן
(אחילה) בעטן דט (הית) מול זיין (קבר) ווידר לז רעכט אדמכן דז אן ווייטן זמל דז דח
מיז מיין (קבר) מול דמט (קבר) אז אן אדמכן דרייח (טפחיק) טיף דז (על כל פניק) דרייח
(טפחיק) עדר זמל מויף רען (מרון) זיין דז קיין הונט קן נדך גרמבן:

דוען אן מיין ביין גיינט מויף רען (קברות) פֿון מיין אענטן מדר מיין שטיק ברעט
פֿון (מרון) בגרמבט אן עש ומוז אן עש גייכייט • ווען אן וויל ווייטן מויב עש פֿון
מיין אענט מיז זמל אן דמט ביין מיין דיח הנט הלסן ביז עש זיך דער ווידר מיין קריגט דט
ביין מיין מדררי קלער ומוז אן עש המט מיין דיח הנט גיהט מיז עש פֿון מיין אענט אז
גיט אדמך עש פֿון מיין (בהמה) זיין דמך פֿון (ספק) וועגין זמל אן עש בגרמבן ביזייטן
פֿון (קברות):

דוען מיין מיין (הית) זיין (עלמזות) מויף גרמבט דז ערט וויל מויף מיין מדר מרט
בגרמבן מול עש מיז פֿון דיח זעלכגן דז ער אז (מבנות) דרויף טרייבן מוז
אז ער דען זעלכגן טמך טון מוז וויח מיין (מבל) מבר קיין (דין מיניגות) המט
ער ניט מבר (קריעה) און זיח רייסן מול דראיט (מהג) זיין מווימ דר (דין) מיז ווען
אן (קריעה) רייסט מיבר רען (הית) • מול זיין (פסור) פֿון (תפלה) ימל (תפילין)
מול פֿון מלי (אלות) ווער איט מוס גיט ביז זימל (קבורה) זיין • מבר מיין (כהן)
מדר דמט ניט טון (מפילין) לז זיין פֿמטר ניט • מול אן אז (בכבוד) איט מוס גין מוז
זימל איט מיין (הית) • מול אן טמר דיח בייער ניט פֿון מנכר רייסן מך ניט זימל דרויף •
מך טמר אן קיין (הית) מויף גרמבן עש זימל רען דז עש קענט דח ניט ליגן בלייבן מדר
ער העט (מומה) גיטמן אן זמל זיין בייער מויף גרמבן מול כייז זיין (מבית) בגרמבן
מול (מבנות) טרייבט ער ניט אער מודען טמך זמל מויף גרמבט ביז נכט ווען זיח
טון נדך ניט בגרמבן זיין:

ער וזמט דר שרייבר מן דטימ (תולבלעק) מיז (בכמן ק"ק מאטטרקס) דט
קוקו.

(אקוס) בלעגרט גיווען עון ריח (לרעכטיק) החבין אירדיח (אויס) זין (אקוס)
 בגרמבן דער נאך ווימ אן האט זיח מויל (קובר) גיטען מול מויל רען (ביה החיים)
 ער רען (אקוס) בגרמבן בין מיד (גבמי) גיווען מידער (חברה) עון (גאיוולת
 חסריס) מול הבן מיכר (ב' אמה' אית'ס) מויל (קובר) גיטען מיין טייל זיין זיין
 ריח (מרוכות) גילעגן מווען גימערטט לו (קבורה) קואן ווערן מול זיין לעגער זי
 מיין יאר בגרמבן גיווען מול ניט מיין ווערס בייח זיח גיטען מול מיין טייל זיין מלי
 (ר'ח'ח מ'כריס) זין (מרון) גילעגן (כסדר) זיח דר אענט מיז מול ניקט דז לעגער
 דירט מוגער (אוח) זין הערן שמו' חק מוקטט דער במרט מיס (קבר) מול מיין טייל
 (מרוכות) זיין עון איט טויט ווערס גילעגן זיח ווימ ריח הי'זן עון בוכן מרבי מול מוויין
 ריח לעבריגי ווערס מווימ ריח (לורה) עון ריח בויכן מול זיין ברוינלך מול מוויין ג'ח'ס -
 מול ריח ווערס קואן מוויט רען זייב עון מיס זייג מבר ריח ווערס ריח מוויט זייג זיין
 מויל רען זייב זיין מווימ ריח ווערס עון שטינקדיג עלייט זיח מוויט אחרן:

אייין (אעטה) עון מיינס דער מיז קואן עון ווייטן לט מול מיז גיטמרבן זיין
 (ירושלים) נאך עטליכה יאר זיין מוויט גיקואן ער (טלאה האלך לטפט) דער
 האט גימגט מיד בין זיין (ירט) מול איר קואט זיין גוט מול דער מנדרר האט גימגט
 ער ווער זיין אן מול זיין (ירט) האט (טלאה האלך) גימגט אן זיח מלי ביידי
 מדר למזן מול אן זיח נעטן מיין בין עון רען (אית) זיח זיין (קבר) מול אן זיח עט מיין
 טונקן זיח בלוט מול עון וועלכן בלוט דרוט בין ווערט מן נעטן מול רויט ווערן רער זיח
 זיין זון מווימ אן מווי גיטמון מיז עט עון מיינס רויט גיווען מול עון מנדרן ניט האט
 (טלאה האלך) גימגט דט מיז זיין אן מול האט מיס זיין געלט געבן:

ווען אן עינט מיין הערן שמו' מדר זיין ג'גן בין עון מיין (אית) מויל רען (קברות)
 זיח אן מיין טוך מרוס ויקון מול זיח עט בגרמבן מווי אן עט גיטיט מול זען
 אן עט גיטיט ער רען (קברות) מול אן ווייט ניט מוויט עט עון מיין אענט מיז מדר עון
 מיין (בהמה) ווייל אן עט ביי רען (קברות) גיטיט זיח אן עט דמד מויל זיין מרט
 בגרמבן מווי אן עט עינט:

ווען מיין (אית) מיז זיח אן קיינס קיין (טוס) געבן מויל רען (קברות) מול זען קיין
 (אית) מיז זיח אן ומוול (טוס) געבן עיר מילן זייט עון ריח (קבריס) זיין
 זיין טייל ערט טון זיח ריח טיח מוויט ווען זיח מויל רען (קברות) גימן מול אן זיח
 ניט טרעטן נאך גין מויל קיין (קבר) חק ניט מויל ריח (אלכות) מול אן זיח קיין (לייט)
 למן מרוכטר הענגן און זיח מיין ריח (כנאות) טטעקן חק זיח אן ניקט נעטן נאך זיח
 רייטן עון קיין (קבר) עט זיח רען אן ברויכט עט ט מיין (רעוזה) ווימ מבר מויל
 קיין (קבר) מיז ווען עט שון שטיט מויל רען (ביה החיים) זיח אן ומוול זיח רייטן דער
 עון חק זיח אן ניט דרויל עטן מול שפליק גין ניט ל'זן מול קיינרלייח ווימ ריח (אית'ס)
 קעגין מיר (כבוד) מיז:

ווען מיין אענט זעלט קעגן זעהן ווימ ריח (נטיאות) טוועבן זיכר ריח (קבריס)
 זעלט ער עיל ומונדרליי זיכ זעהן מווימ איר עינרן מיין דער (גארוח) זיין
 (תלמיד חכם) דז (תלמיד הכביח) מיז זעלט בייח מיס גיקואן מיין אמו' האט ער (מליהו
 הכביח) גיבעטן זיח מיס דמד ווייזן ריח (טאות) ווען זיח קואן עון רער (יט'ה טל
 זענה) עון הי'זן מיין רוכטר האט (תלמיד הכביח) מ'מיס גיז גיט מלי ווערט טוקעגין
 זעהן

ספר החיים

עשהו מן רט גרוטי ליכט פון (רבי חיים) ווערטטו ניט קעניץ זעהן מול האט מיט גימגט מיט מילי (כטאווט) גימון (אלמדיס) מול מיט (רבי חיים) גימון קיילי רען ער מיט (חסובר) מודיח (אלמדיס) ווימ ער זיח האט גיזעהן העט ער גערין מך גיזעהן (רבי חיים) אזי מיט מיין פונקן פיימז מיין דיח מויגן קואן מול האט מיט פל בלענט האט ער זיך גיליגט מויף רען (קבר) פון (רבי חיים) מול האט גיזיגט מיך לערין דורך דיין (אטמחית) מי ער ווידר געהנדיג מול גיהמלט גיזומן * מול רט גלייכן זיין פיל (אטמחית) מיין (טעריס) רוקס: מול מיטלכר מיט מנרמכט גין מויף רען (קברות) מול רענקוד: זיין לייט ווערטט מך קואן מנער מך ווערט דרויף ליגן:

אזוי און ליגט רען (אית) מיין זעקען מיט ערד לו קמפן מול רט זעקען אמכט אן ווען אן מיט זיין (תברייבין) אמכט מול דמ קואן זיין (קרוביס) מול טוט מיטלכר מיין הנט פול ערד מיין דט זעקען מול דער נאך מנדריי לייט מול רען זיהט אן עט מיט דימ שמר לו מול ליגט עט מיט מונטר זיין קמפן * מול דימ רט (אית) ליגן מיט (מרון) מיין הויז מול אמכין מיט פטט לו ליגן מיין זעקען מיט טטרויח מנדר הייח מונטר רען קמפן:

אזוי ווען אנרש (אית) לורעכט אמכט מי ער אן מיט מיין (קבר) ליגט * זאל אן ניט פל געטן דז אן מל דימ טיכר דיח אן מיט מונטר גיליגט האט דז עט זיך זייט פויל אמכט מיין וועק נעאט מול ווערפט זיח מיט (קבר) מבר ניט מיין (מרון) [עיין קעמטס מחון] מן דימ ערטער וואו אן אמכט רט (קבר) מול ליגט רט (אית) מיט רען חוקן מויף דער ערד מול אמכין ניימרט מויף מיטלכר זייט מיין ברעט מול מיין קמפן מול פוסן ברעט מול רען מיין ברעט מויבן דרויף וואו מיין פטט מיט מיין רען דעקסן זאל אן טיכר דרויף ליגן דז קיין ערד מיין רען (אית) פמלט * ערד פון (מרן) ישרמל) אג אן וואו מויף מיט טיטן מיין טייל טיטן עט מויף דיח מויגן פון (אית) מיין טייל ליגן מיין טטיק טרבון פון מיין ניימון פמט מויף מיטלכט מויף מול מויף רען אויל ווען דימ טרבן מבר ווערן פון מיין פמט דער מיין (מרן ישרמל) גימאכט מיט ווער בעטר רען רורך דיח ערד מיט (היט * אכפר עוכת רכת יב וכפר מדויתו עמו) :

דאש (קבר) זאל אן אמכין לויטן (לפון וררוק) מבר ניט לויטן (אזרח וואערט) מול מי ער אן רט (אית) מיין (קבר) ליגט זאל אן ווידר דיח אמכט נעאן רען ווער מיט מיין (ביוט) דז עט לו קמרטן ווער מול אווט רט (אית) ווידר מרויט נעאן * מול רען נעאט מיטלכר פון זיין (קרוביס) מיין שויפל רייח ערד מול טיט זיח מיין (קבר) דער נאך מנדריי לייט * מול דימ שויפל זאל קיינר רען מנדרין מיד דיח הנט געבן ניימרט ווערפט זיח מויף דר ערד מול רען נעאט אן זיח רען עט זאל קיינר קיינס וואס מיין (לה) זיז לו זמקן מול אן זאל ניט מיין וועק גין ביז מל דיח ערד ווידר מויף רען (קבר) מיין רען (מיין האלוה נקרמת מלח על אי טגוארה) דמט לערנן איר פון (אטה רבינו) ער האט דיח ביינר פון (יוסף הלדיק) איט גימון מול ווייל ער זיח ניט בגרמבן האט מול (ישרמל) הבן זיח בגרמבן מיין (מרן ישרמל) ווערט דיח (אמה) גיחפן מויף (ישרמל) מול מויב מיין (קבר) ווער בייח רען (קבר) מול מיט וואט ערד רר פון גילפן זאל אן ריט (קבר) מך ווידר לורעכט אמכין מול ווער מיין (אית) בגרמבט ווערט (אכה) זיין דער ווערט מך מיט (כבוד) בגרמבן ווערן * מול זיין קיינר מך מיין מנדרר דער וואיז איט רען (אית) גיהט האט ווען זיח מיט טון הבן דער הייט

(אחילה) גיבעטן זאלן יזא מיס מווי' דען (קברות) זיער אן מיס בגרמבט נאך מיין
זאל (אחילה) בעטן * זאל ווען ער העט מיינס ניט וועלן (זווח) זיין ביי זיין לעבן
זאל ער נעמן לעהן (רבניס) מווי' דען (קברות) מול ריח זאלן מיס העלפן (אחילה)
בעטן זאל ער זאל זגין * (חטמתי זלמתי ישראל זלפלוני זה והנה זמבקט אחילה אהק"בה
שיאחול לי על כל חטמתי שחטמתי לפניו * ואפלוגי זה שיאחול לי על אה שפסעתי כנגדו
ונשמתו תהא לחרה לחרה בלרור החיים עס שמר לדיקיס ולדקיות בגן ערן זאלן):

ווען מבר זיינר המט (אולימטס רע) מווי' זיינס גיזען בידר' ער מיס ניט
(זווח) זיין דרוק זאל ער מיס ניט (אחילה) בעטן מווי' זיין (קבר) דען
ער המט קיין (כפרה) ביי (הט"י) ווערט זיין (נקה) אן מיס טון זאל מיס מיס
טטין לו (אשפט) מווי' יענר וועלט דען דט מי (אעלות מטר למי זל לנתקן) ער קמן
דט ניט ווידר פֿר ריכטן ווייל ער פֿר פֿיל לייט המט מווי' מיס (אולימטס רע) גיזען זאל
קמן ניט ביי זימילטן באזנר גין זאל זאגן דז ער המט לין מווי' מיס גיזען * מול ווער
(אולמוע) מי מווי' מיין (את) און גין מווי' זיין (קבר) מול (אחילה) בעטן זאל
און (קנט) געבן מיין ריח (זרקה) * מול ווען ער ווייט בגרמבן מי זאל ער דין
ליהן מרר און מיין (טליח) היטקיל זאל און זיין פֿריינד (זרלה) זיין * מול ווער
עס ניט טוט מול קואט מיס מדר זיין קינדר זאל מיס זאל ער (אתחייב בכספו) דען
דיח (אתיס) קענן זיך (נוקס) זיין זאל ווייט איר טרייבן ווערן:

ווען אן מיין (קבר) הוט גיזען מול מי גייהירט גיזומרן דז אן דט (את)
ניט בגרמבט זאל אן דט (קבר) ניט זאלן מיס נכט חסן טטין מיין מיין
(סכנה) ניימרט זאל ווידר זי שטיין מיין טייל זיגן ריח (אלכה איד) מווי' דען (קבר)
גוי' דייח (ספדרייס) אומפן זיך זיירי (זלתי) ביי מיר לעבן זאל (אנה משכניסן)
ליגן קיין טטייני (אלכה) ביי נאך דען מיר ניימרט טטען מיין זאלן ברעט פֿר מיין
(סיו) * אן זאל דט גישריבן מי מווי' ריח (אלכות) ניט זאלן ליימק דען עט מיין
(קטה זשכה) אן זאל מווי' פֿלמטר מול זאל מטרט מול (לדיקיס קבריס אלכות) טטען
דיין קן (תפלה) טון מווי' מיר (קבריס) און זאלן גיטמן זונגרי (חבות) זיך
(עקב) המט מיין (אלכה) גיטטעלט מווי' (רחל) מיר (קבר) דיח טטיט ביי
דיינט דען טג * מול ווייט (ישראל) זיין מיין (גלות) גמגן זיין זימיר (קבר) פֿר
ביימ גינגן מול הבן (תפלה) גיטמן מווי' מיר (קבר) המט זיין גישריבן מול גיזיינט
פֿר (הט"י) און המט (הט"י) מיר בילובט דז פֿון מיר (יבות) וועגן וויל ער (ישראל)
דר זיין מווי' דען (גלות):

זאנ' מדרט (את) זיין וועטט אן דייח הענר מול מיין זיך (יחיק)
(ד' זאוות) פֿון דייח (קבריס) זאל זאגן (לרוק הרין קריט דמתחדתו) מול
זיין גין פֿון (קברות) רייטט אן גרמו מויט מול ווערפטט הינטר זיך מול זיין (זכור כי
עפר מנחנו) זיין טייל זיין (ויליוויערחה אעיר בעטב המרן) מיין זיין (רוח) דז זאל
זיין דז דייח טוטן ווערן לעברייג ווערן מול שפרמלן מויט דר ערד מווייט דט גרמו * זיך
זיין אן דז מיין (לער) מיין וויל דער גיטמערבן מיין זאלן טטיט (זרקוע פֿרטל
דמטיהק הטאמיה) אן זאל מיין קיין הויז גין ווער פֿון מיין (את) קואט פֿון זיין (ד' זאוות)
זאלר הענר גיזעטן מיין מיין (סכנה) זיין טייל זיין וועגן אן טון ניט מיין זיין (ד' זאוות)
גיזען מיין * זאל אן דייח הענר וועטן מול זיין דען (פסוק ירינו מן שפכה חת הרק

ספר החיים

זהו צנינו למדנו כפר לעד ישרמו חסר פריה ה' מול אן גיט עון (קבחת) מול
זמגט (מתה גבור וכו' עד להחיות החיים) מול אן זמל דימ (תפלה בסיון) ל'ד בחוק
רמטון) זמגן מול הוט (קריט) גימגטי מול ווען אן עון (קברות) גיט ועלט אן זיך
דרימ אמל מול זמגט (ויהי מעט ובלע האות) מיטלכט אמל מול אן זיך ועלט מין טייל
טון מול זיבן אמל מול דר היט מיט אן (אבריה רוחות רעות) :

אונ' ווען אן דימ (אטיק) בגרמבט מיט גוט דר אן קרימ (אטפחות) בימ מנכר
בגרמבן מיט מיין (נחת רוח) דרימ פריינד בימ מנכר קואן לו זיגן מבר
דמך מול מיטלכט (קבר) עון מנכר אבן מיין (טפח) עון דען מנכר דט היטטה
בהלבן מיין מול פרוימ מול קלייני קינד דימ בימ מיר לעבן נמך אעגן בימ זימ מיין
בעט זיגן אעגן דימ (מרוות) דיכט מן מנכר קואן מבר גרוטי קינד ווען טון מיין זון
בימ זיין פמטר מול טמכטר בימ מיר אוטר און מך מיין (טפח) עון מנכר זיגן קלייני
עניגליך אגן מך בימ זימ זיגן מן זימ זיין קינד מבר מיטלכר און מיין בימנכרן (מרון)
הבן מבר אן זמל קיין (אטיק) מיבר מנכר זיגן מול ווען אן עט אוט טון און דמך
(ו' טפחיק) ערר לוויטן דימ (מרוות) זיין עט מיט מן גיטע וואו מינד זיגט מן ער
בימרט בימ גוטי זייט קואט לו זיגן דרוס טמראן קיין (רטע) בימ קיין (לדיק) זיגן
מול (אכל טכן) בימ קיין (בינוני) מול קיין (מטה ארטעט) בימ קיין (מטה לרקת) אן
אן זמל מיין פראדה פרוימ בימ מיין פראדן אמן בגרמבן מך מיין (בעל תשובה)
בימ מיין (לדיק) מך קיין (טומיק) זמל אן מיט בימ מנכר בגרמבן דען זימ (אטפטן)
זימ זיך יענר וועלט ביה (הטי) אמכט (טלס) לוויטן זימ מנדער (פסק) זיגט (עוטה
טלסן בארואיון) :

דרום זמל אן (נוהר) זיין דר אן מיטלכט זמל בגרמבן נמך זיין (כבוד) לוויטן מיין
(בינוני) מול דען מנכרן מיט מיט מן גילעגן מיב טון מינד וויזט פראד מי
גיזעגן מן דער מנכרר בימרט לוויטן מיין (רטע) מול מיין (לדיק אכ"ט בינוני) דמ
און אן מנכר טייר אמלן ווימ אן זימ בגרמבט מן זימ גיפניכרן בימ (זליטע) אן המט
מיכס גיטראגן לו (קברה) מול ווימ זימ מויל דען (קבחת) קוין הבן זימ גיזעהן מיין
פדטימ (בעלי אלהות) הבן זימ דען טאטן מיין (זליטע) זיין (קבר) גימארען מול זיין
מין דימ טמט גילמלן מן דער טוטר ווירר לעברין גימארן מול מן זיך מין דימ טמט
קוין לו זלן דען (זליטע) המט מיס לעברין גימכט וויל ער מיין (רטע) גיזעגן
המט ער מיט וועלן הבן דער זמל בימ מיס זיגן :

אין טמיט מיין (סער חסידים) אנהמט מיין (רטע) נעבן מיין (לדיק) בגרמבן מי
דער (לדיק) דימ זייט לו (חוסן) גיקואן מול המט גיזמגט ער המט גרוטן (לער)
זייל דער בימ מיס זיגט דען דימ (אמלי חבלה) טלמגדען (רטע) מול טומן מיס
גרמיט סיין מן מול דרוס דער טרעק מיך וער ווען אן מיס טלגט מן זיין דימ זייט גיגן
מול הבן מיין זימני אוימר גימכט לוויטן דימ (קבריקס) מול דער גלייבן (אעטימ)
פניכרן מיר פיל אן קיט מול טרייבן מול דרוס המט (הטי) מול דימ זיילן עון דימ
(לדיקיק) זייט טלמגן מוק גרינגט דר אן קיין (רטע) זמל בימ זימ זיגן מול דמ (אטי)
און אן זיגן מויל דען רוקן היט דען (פניס) מין דימ היך גלייך מויט גיט ארעקט :

ארג' ווען דער (רטע) מויל דען (קברות) קואט קואן מן דימ (אמלי חבלה)
היט מיס דען עון מיטלכר (עבירה) ווערט מיין בימ (אומך) בימחלן מול עון
מיטלכר

לויטלכר (אלוה) ווערט מיין גוטער (אלמך) ביטייען מול מו דיר (אויס) זעהן דען (רעט) איט זיין (אלמדי חבולה) קואן ווערט מיין גיטרייח (לח טוח לח טוח מו תגע בי) גיח דח חוס ריינר ריזר גיט מן מונר (קבריס) דען מיטלכר החט (אורח) ער מעכט ביים מיס לו זיין קואן ידער פון זאלן לערן דען זאל מיטלכר זיין ביים זייט גלייבן (מעילו) מיין פמטר דער מיין זון החט דער מיין (רעט) זוי זאל אן ניט ביים מיס זיין:

(מזי) (דיניס) פון (מבולת) נאך דער (קבורה) מול ויז אן מיס (אנחק) (מזי)

לב אונ' אן פירט דען (חבל) מהייס מול מי מיס (אנחק) פֿר זייטן החט אן פֿיל זמין גיטמן מול ביים מיס גיגעטן מול גיטרונקן מול (ברכות מבליס) גיבענטש זיין פֿרואי זייט גיגעטן מול חלט גיטמן (לטס אלוה) חבר מילונר קואן זיח ניימרט לו פֿרעסן מול פֿול ויפֿן דרוק הבדיח (חכמיס) מולט (מבטל) גיגעטן ניימרט אן זילט מיין ווייניג מול גיט מועק מול גיט (הטס ינחך וכו') מו ווייז דח טטיט מיין ערטן חלק:

אונ' מודש (את) בגרמבן מיז היבט זיך מן זיין (מבולת) מול אונ (טבעה זייס) זיטלן פֿון דער (קבורה) מן מול אונ זיין דער ערד זיטלן ער זיך ווחול זיין קיסן מונטר זיין מבר קיין גרויט בעט נאך קיין טיכה פֿחוטטן מדר טפיטן ניט * [עיין קונסט אחוה] ער בידרן גיט מולט לו זיטלן ניימרט מוין קיין בנק נאך טטול טמר ער גיט זיטלן וועטן ער זיך זעטן וויל אונ ער מוין דער ערד זיטלן * מול זין טוח אונ ער מוים טון מול ווען ער וועלט מן מיין קענר מדר מן מיין הויך גין אן ער דיח טיח ווחול מן טטעקן חבר מו ער ווידר מרויך קואט אונ ער זיח מוים טון * ווען מיס חבר ווחוט אקגלט דח מיס טערליך ווער ווען ער קיין טיח מן העט אן ער זיח מבר טרעטן מול מן טטעקן * מך מו מול דינג ווחט מיס טערליך מיין רח' ער גיט לו טון:

אונ' מו (ואן התעלה) ניט (עובר) מיז דח נאך גיט מיבר איטמך מיז לו זאמן מיבר לוועלן אונ ער (איתפלול) זיין טוט (טליה) מוין היבט מן (ישתבח) מול טוט זיין (תעלה) מוים * חבר קיין (תחימת) זאל ער ניט זאמן מך קיין (פרטה) זיין ווען אמנטג מדר דמנרסטג מי מך מן (טבת) גיט מול (תרוקס) מך גיט מול (תפלין) סמר ער דען טמך גיט זיין דען מנדן טג זיגט ער ווידר (תפלין) ווען חבר (ואן תעלה עובר) מיז דח נאך איטג מיז לו רעכטן מול זייט טג מול נכט גלייך מי ער (סטור) מול בידרן גיט (איתפלול) לו זיין ביז לו (אנחה) מול ווען דש (את) ווער מיבר נכט גילעגן בידרן ער דיח געשטריקן (תפלות) גיט (איתפלול) לו זיין ווען טון דש (את) מי פֿריח בגרמבן גיזומחן * דיח טמרן קיין (תפלין) זיין מיין (מבל) מן דען טג מו אן דש (את) בגרמבט מול מיינר דער (חולי מעייס) החט מול דער גרוסי (יסורין) זיידט מן דיח קרענק:

עש איז איין גרושי מצוה דז מן זאל מנין מאכן ביי אדען אבל :

לב מן זאל (אנין) זאלן ביים דען (מבל) מן הויז ווחווער גיט מרובן מיז דח זיח קענין (קדיש) זאמן * מול ווען שון קיין (מבליס) דח זיין מיין דמך טורדיג מן דען הויז ווחווער גיט מרובן מיז (אנין) לו זאמן * מו וויל וויר גילענין

לול ויזל אויך בק גיטטארבן. האט איין ווייב גיטראָן לול ווער ווייט אויב זיזל ניט האט
 (אפיל) גיזענן לול ווען זיזל יום טון מיין קינד גיזומגן האט ווער ווייט אויב עט מיז מיין
 זון חרר מיין טאָכטער האט מיס (רבי עקיבֿ'ס) גיפֿרעגט וויז זיין נאָמן מיז לול מויט
 וועלכער שטמט ער מיז האט ער מלש גיזאָגט לול מיז גיטאָינד פֿאַרט גילמָן מיז דער
 גוטער (רבי עקיבֿ'ס) גילוגן מיין שטמט מויט לול דיזל מנדרי מיין ביז ער מיז מיין דיזל
 שטמט גיקואן לול האט נאך זיין ווייב לול קינדער גיפֿרעגט זאָגטן דיזל זייט וואַחטן
 פֿרעגט מיר נאך דען (רעטע) ער מיז טון למאָג מיין (גיהעקס) לול זיין זון מיז מוזוימ
 ער מיך גיזענעט מיז מוז מיז (רבי עקיבֿ'ס) גיגמאָגן לול האט מיט מיס גילערנט ביז
 ער האט קעיין (קדיש וברכֿו) זיין לול האט זיין פֿאַטער מויט דט (גיהעקס)
 גילומן מיז ער (רבי עקיבֿ'ס) לו (חלוס) קואן לול האט גיזאָגט לו מיס דוזל זאָלט מוז
 דר פֿריימט ווערן וויז דוזל אויך האט דער פֿריימט * נאָל זעהט אן וואָו וויז דר דוזל
 העלפֿט דער (קדיש) לו זיין עלטרן מיך קואן דוזל פֿון לערנן דר דיזל זין הערין (קדיש) לו
 זאָגן מבר ניט דיז טעכטער:

וויאָמן מתפלל איזווען זון מאַכט מנין ביי אַדען אַבל:

דר זון אָד דען (מבֿו) איט לו (אנין אלטרן) זיין * לול מויף פֿאַטער לול וואַטער
 אָד דער (מבֿו) וואָו זעלכרט (איתפֿלו) זיין מבר ניט מויף מנדרי
 (איתין) ווען מבר קינד דוזל ווער דוזל קענט (איתפֿלו) זיין אָד דער (מבֿו)
 איתפֿלו) זיין * לול זאָגט קיין (תהליס) מוזוימ מיין דיזל טול ניימרט מיטלכער זאָט
 פֿרזיך ביז (ישתבח) לול דען היבט אן מן (ישתבח) לול זאָגט קיין (תחיאת)
 מיך ניט (למלח) לול אן מיבר הופט דען (פסוק ומוי זמית בריית) היבט מן (ומתה
 קדוש) לול זאָגט ניט (תתקבל לזוֹתהוֹן) מיין (קדיש) מיך ניט (ברכת כהנים)
 (עין נסקדמת ספּדר ונקדעט מחון) מיס טייל זיין אן זאָלמס (רזש חודש) לול זאָגט
 (חטובה) קיין (הלו) זיין לול זיין טייל זאָגטן זאָל זיח זאָגן * דרוס זאָל מיטלכער לזלמס
 זאָגן פֿר זיך מבר דער (מבֿו) זאָל ניט זיין * מיין (עשרת ימי התשובה) אָד זאָגט
 זאָל (מביט אכנו) זיין * לול זאָגט (קדיש יתוס) נאך (עלינו) (טיר היחוד)
 זאָגט אן וואָו דער (אכהג) מיז * לול דער נאך (אזוואר מארת לה מרני מתה
 תהליס ט"ז) מוזוימ דוזל טטיט מיין (חלק רזשון סימן ל') * דען דער (אזוואר) דעט
 (אזינדוק הדין יחוד מוונה וזכות האתיס וזאת חייית האתיס) * מבר ניט זאָל זיין טייל
 זיין דען (אזוואר א"ט למלח לביקרה וזוואר) דער רעט דט איינטט פֿון (גמול
 הרשעים האתיס ככהוות ועונסן) לול דער נאך זאָל אן זיין ווייב לערנן * ווען קינד
 דוזל מיז דער לערנן קן * אָד דער (מבֿו) לערנן מבר מנדרט ניט זאָל (הזכות מבֿוֹת)
 (עין קונעיס מחון) לול זאָגט (קדיש דרבן) מיין טייל זאָל דיזל גללי (שליסני) זיין
 אָד זיין (שעה) לערנן לול זיין טייל זאָל זיין גלן יזל לערנן זאָל פֿאַטער לול וואַטער
 מליטאָג זיין (שעה) זעהן (רבניס) קינדער זאָל קיין (קדיש) זאָגן זאָל זיין (אזוואר) דער
 זיין (אזוואר) גיטטארבן מיז ווען ער מבר פֿר זיין טוט האט (חרטה) גיהט לול (איתורה)
 גזוען זאָגט אן זיח (קדיש) זאָל זיין * מיך זאָל ווען ער מיז (נהרג) גיזומגן (בידי גוסן)
 זאָגט זיין מיך (קדיש) זאָל זיין דען ער האט (אסתאח חרטה) גיהט פֿר זיין טוט:

יום (ב זמנה) דוזל זיין מיין דער (ספֿדר תורה) זאָל זיין דען (מבֿו) ניט מויף

ספר החיים

דוֹפֵן וּפְנֵי עַרְשׁוֹן מִיַּם (כְּהֵן) חָדָר מִיַּם (לֹוּי) מִזֶּה מִזֶּה וּפְנֵי קִיּוּן מְנַדְרֵר דָּח מִזֶּה עַרְשׁוֹן
דָּרָךְ נִיט מִיַּם דָּח שׁוֹל לִגְיָן דַּעַן מִיַּסְלָכְר וּוִיט וּמוֹל וּוִיט עַר (מַבְלֵ) מִזֶּה דְרוֹק רֹבֵט
אֵן מִיַּם נִיט מִוִּיף * וּעַן עַר שָׁן יַעֲבֹרֵט לִיַּמְנֵט מִזֶּה אֵן רֹבֵט מִיַּם (יִשְׂרָאֵל) חָדָר
לֹוּי (לֹוּי) מִזֶּה מִזֶּה (בְּהֹוֹק כְּהֵן) וּעַן גְּמָר קִיּוּן (כְּהֵן) דָּח מִזֶּה מִזֶּה וּמִזֶּה אֵן (מִן כְּמִן
כְּהֵן יִשְׂרָאֵל קִרְבֵּ) מִזֶּה מִזֶּה מִזֶּה מִזֶּה (לֹוּי מַבְלֵ) מִזֶּה רֹבֵט אֵמֵן מִיַּם נִיט מִוִּיף *
לִיַּמְרֵט אֵן יַמְגֵּט (בְּהֹוֹק לֹוּי) וּעַן אֵן מִיַּם (כְּהֵן) הַעֵט מִוִּיף גִּיהֹוֹפֵן * מִזֶּה עַר מִזֶּה
פִּירֵה דִיחַ (בְּהֵה) מְבֵר אֵן אִמְכֵט מִיַּם קִיּוּן (אִי שְׂבֵרֵךְ) בֵּיז לֹס לְעִלְטֵן מִזֶּה וּעַן אֵן מִיַּם
(לֹוּי) פֶּר מִיַּם (כְּהֵן) מִוִּיף רֹבֵט טָמֵר אֵן דְּעַר נִמְךָ קִיּוּן (לֹוּי) מִוִּיף רֹבֵן * (הַזֹּמֵה
וְהַנְסֵה הַגְּבָה גְּלוּה) אִמְךָ דְּעַר (מַבְלֵ) וּמוֹלֵהֵן :

אָוִי דְּעַר (מַבְלֵ) מִזֶּה (טַבְעָה יַאִס) יִטְלֵן מִיַּם דַּעַן (חָדָר) וּמוֹדַט (אֵת)
גִּישְׂט מְרָבֵן מִזֶּה מִזֶּה מִיַּם לִיַּכְט מִזֶּה בְּרַעֲנֵן דִּיחַ גְּלִי (טַבְעָה) מִזֶּה אֵן טַטְעֵלֵט
מִיַּם קִרְיָגֵן אִיט וּמוֹטֵר בִּיחַ דַּעַן לִיַּכְט מִזֶּה מִיַּם וּוִיטִי הֵנְט לְוֹעֵל דַּעַן (טַעֵס) הַמְב מִיַּם
גִּישְׂרִיבֵן הֵנְט דַּעַן דִּיחַ (נְטָאָה) קֹוֹט מִוִּיף דַּעַן מִזֶּה מִזֶּה מִזֶּה מִזֶּה מִזֶּה מִזֶּה (גְּלוּ) וּמוֹ
יַחֲסֹוֹן גִּישְׂרִיבֵן מִזֶּה * מִיַּם טִיֵל בְּרַעֲנֵן דִּיחַ גְּלִי (טָוִיט) לִיַּכְט * מִזֶּה מִוִּיף פֶּמֵטֵר מִזֶּה
אִוֵּטֵר מִיַּם גְּלֵן יַמֵּר מִיַּם דִּיחַ שׁוֹל מִזֶּה מִזֶּה מִיַּם (נְחָת רֹחַ) גֹּוֹדְעַר (נְטָאָה) דִּיחַ גִּיהֵיטֵן
מִזֶּה (נֵר ה' נְטָאָת מְרָק) * דָּוִן (הַטִּי) פֶּן מִירֵטֵט וּעַגִּין מִזֶּה (אִכְבֵּר) אִיט לִיַּכְט
בְּרַעֲנֵן מִיַּם דִּיחַ שׁוֹל * מִזֶּה מִזֶּה מִיַּם פִּיל (אֵעֵטִיס) דָּר פֶּן גִּלִּיךְ מִיַּם הֵנְטֵן וּעַר טִרִיבֵן
מִזֶּה יַחֲסֹוֹן יַד הַטֵּן מִזֶּה וּוִיחַ (מַבְלִיס) נִיט לְמַכֵּן מִיַּם דִּיחַ (טַבְעָה) נִמְךָ קִמְרֵטֵן וּוִיזֵל טִרִיבֵן
דְרוֹק טָמֵר עַר מִךְ קִיּוּן קִינֵר נַעֲמָן דָּח עַר אִיט קִמְרֵטֵן וּוִיזֵל טִרִיבֵן וּעֵלֵט מִזֶּה לְמַכֵּן לֹוּ
אִמְכֵן מִזֶּה לֹוּ טַפִּילֵן אִיט מִיַּם דַּעַן מִיַּם (מַבְלֵ) אִוֵּן קִיּוּן (טָוִיחַ) וּוִיזֵן מִיַּם דִּיחַ (טַבְעָה) :

מִצְוָה לְנַחֵם אֲבֵלִים :

לֶחַ עֵשׂ מִזֶּה מִיַּם גַּחְטִי (אֵלוֹה) דִּזִּיט קֹוֹן מִזֶּה מִיַּם (אִנְחָס מַבְלִיס) מִזֶּה טָוִן
דִּיחַ (אֵרֵה פֶּן הַק"בֵּה) * אִיר פִּימֵדֵן (הַט"י) הֹוֹט יַעֲבֹרֵר (אִנְחָס)
גִּיוֹעַן (יִלְחָק) וּוִיחַ (מְבֵרֵהֵן) גִּישְׂט מְרָבֵן מִזֶּה * דְּעַר וּמוֹטֵרֵן דָּח אֵן מִזֶּה מִזֶּה לְעַרְכֵן מִזֶּה
מִזֶּה (אִנְחָס מַבְלִיס) יַיֵן * מִזֶּה מִזֶּה עַר פֶּן מִיַּם גִּישְׂטֵמֵל עַר גִּין * הַשֵּׁם יִנְחֵם הַמַּלְאָכִים
שֵׁם אֲבֵרֵי יִשְׂרָאֵל לְנַחֵם אֲבֵרֵי יִשְׂרָאֵל : מִזֶּה וּעַן אֵעַר (מַבְלִיס) יַיֵן מִזֶּה עַר מִזֶּה גִין
שֵׁם יִנְחֵם שֵׁם יְבִי מִזֶּה מִזֶּה (שְׁלוֹמֵה אֲוִךְ) הַמְטֵר מִזֶּה (כִּית הַאֲקֵרֵט) גִּיבִיטֵט מִזֶּה
עַר מִיַּם בִּיוֹנְדֵרִיטֵר גִּיאִמְכֵט וּמוֹדֵרֵט (מַבְלִיס) יַיֵן גִּישְׂטֵטֵן דְּעַר וּמוֹטֵרֵן (כֹּל יִשְׂרָאֵל)
מִזֶּה דָּח מְרִיטֵט גִּין מִזֶּה דִיחַ (מַבְלִיס אִנְחָס) יַיֵן מִזֶּה מִזֶּה בִּיחַ יַיֵן גִּישְׂטֵט דְּעַר גִּמֵט דְּעַר
יַיֵן (טַכִּינֵה) לְמַטֵּר מִיַּם דַּעַן (כִּית הַאֲקֵרֵט) מִזֶּה מִזֶּה טִרִיטֵטֵן מִךְ (מִלִּיהוּ
הַכִּיחַ) מִזֶּה גִין גִּין בִּיחַ מִיַּמֵּן דְּעַר הַמְטֵר גִּיהֵיטֵן (דִּימֵל אִנְחָס מַבְלִיס) לֹוּ יַיֵן דָּח
מִיַּם לֹוּ יַיֵן קִינֵרֵט גִין גִּישְׂט מְרָבֵן וּוִיזֵל עַר הַמְטֵר דִּיחַ טַטְמֵט (יִרִיחוּ) מִוִּיף גִּיבִיטֵט מִזֶּה
הַמְטֵר מִךְ (עֹבֵר) גִישְׂטֵט מִוִּיף דִיחַ (קִלּוֹת) פֶּן (יְהוֹטֵע) נִמְךָ הַמְטֵר עַר מִיַּם (אִנְחָס)
גִּיוֹעַן מִזֶּה מִךְ (מַחֲמֵ) מִזֶּה בִיחַ מִזֶּה גִיקִיאֵן (אִנְחָס) לֹוּ יַיֵן וּוִיחַ מִזֶּה מִזֶּה מִיַּם
(אֲוִךְ) גִישְׂטֵט מִזֶּה מִךְ מִיַּם (רַעֵס) גִישְׂטֵט נִמְךָ הַמְטֵר עַר דִּיחַ (אֵלוֹה אֲקִיִּיס)
גִּיוֹעַן * מִזֶּה דְּעַר דָּח טִרִיטֵט דִיחַ טִרִיחֵהֵן גִין מִזֶּה דָּח טִרִיטֵט דִיחַ בְּטִרִיבֵטִי
הַעֲרָף * דְּעַר וּעֵרֵט (וֹכֵה) יַיֵן לֹוֹדְעַר (נְחָאָה) פֶּן (יִרִטִיִּיס) דָּוִן (הַט"י) וּעֵרֵט
יַעֲבֹרֵט (יִשְׂרָאֵל) טִרִיטֵטֵן מִזֶּה עַר פֶּסוֹק גִּט * יַיֵן יִי תִיאִפְסֵקֵסֵס מִזֶּה וּעַן עַר טַטְעֵבֵט

קראו ריח (אלמדי החיים) מול טריטטן חין (אדה כנגד אדה) * מול ויין חין (אטוח לעולם הבח) וייל ער ריח בטריבטי הערץ המט גיטריטט מול דער פרייט (בעולם הזה):

אין (חבל) בידרף פֿר קיינס מויל' לו שטין ווען טון ויין (רבי) ביים חין קואט מול חול' חך קיינס חנטפֿנג' לו זמגין (ברוך הבח) מוג חך קיינס הייסן ועטלן יחול' חך קיינס קיין (טאוס) געבן מול' חך קיינס ענטפֿרן (טאוס) ווען אן חין (טאוס) גיבט חין ריח ערשטי דרייט טעג פֿון ריח (טבעה יחין) אונער זגין' לו דעס דער חין (טאוס) גיבט דז עד חיי (חבל) מול' נחך ריח דרייט טעג אונער ניט ווייטט דז עד (חבל) חיי מול' געב חין (טאוס) אג ער וואל ענטפֿרן (טאוס) דען דער דח ווייט דז עד (חבל) חיי טמר חין קיין (טאוס) געבן בינאחך ריח (טאוס) * מול' ער טמר קיינס קיין (טאוס) געבן בינאחך ריח (טבעה) * חבר חין ריח (טאוס) אטג ער וואל (טאוס) געבן:

אונ מיטל'ר חיי שונד' לו טרוימין מול' לו קלמגן חוס ריח (איתים) מול' (תטובה) לו טון מויל' ויין (עברות) מול' בעטן דז (הט"י) יחול' זין לוק פֿון חין חב טון חבר ער יחול' ניט קלמגן מול' ווייט (טומ כרך הטבע אכל טכן) גיט ריחן אדר טון זמפֿן דז (ח"ו) חיי (עבריה) חיי ניימרט און יחול' טון (בסדר עולם) מול' (אנדיק דין) ויין (כי לדיק ה') גירעכט ביטטן גחט מול' איר אענטן ויין זילדיג' מול' דרוסן החב מונורי (חכאים) חין לייט גיגעבן (טאוס) ריח טעג' לו קלמגן מול' לווייטן * מול' זיבן טעג (טבעה יחין) לו זייטן * מול' (טאוס) ניט לו טערן חדר בחרן חך ניט ריח נעגל' חב לו טניידן * חבר לעגד' יחול' אן ניט טרוימין חוס קיין (אית) מול' חוס פֿחטר מול' אונטר (מבלות) לו הלטן (י"ב חודש):

דיא (גאדח) זמגט חין פֿחייח החט גיומונט נעבן (רבי הונח) המט גיהט זיבן קינד חיי חיר חיינס גיטט מרבן מוג המט זיח גיח' דער חוס חין גיט ריחן מול' גיוויינט המט ניט וועלן מויל' הערן המט (רבי הונח) לו חיר גישיקט זיח: חול' מויל' הערן לווייניק דז זיח ניט (ח"ו) פֿר זינדגט דז חיר נחך חין קינד טטערבט * זיח המט זיך ניט דרען גיקערט מול' חול' פֿחטר גיוויינט * מוג חיי חיר נחך חין קינד גיטט מרבן המט זיח נחך אער גיט ריחן מול' גיוויינט המט ער חיר וונדר (בתרמה) גיטחן זיח חול' מויל' הערן מול' זיח המט זיך ניט דרמון גיקערט ביז חיר חול' ריח קינד גיטט מרבן ויין המט זיח חול' אער גיט ריחן ביז זיח חך גיטט מרבן חיי * דחס וואל חין אענט טון חיווייל' ריח (חכאים) לערן חין:

אונ דער אענט וואל זיך למוין טריטטן מול' ניט פֿר נחגין חן (הק"בה) ווייט ריח ערד ברעקט און דער אענט פֿר געטן * ווער ווייט חויבעט יס (וטובה) חיי חדר (ורעה) הט (אית) חיי וואל דרמון חויבעט טון ניט גערין היסט חול' חיי זיך (אלער) * ריח (איתים) ויין חין (גיטטן) גי ערן) מול' בגערן (ניט חיד מויל' רען זינדן (עולם) דער דח חיי חין (עולם) פֿון (לער) מול' (איתיה) מול' יענר (עולם) חיי חייטל (טטון וטוחה):

סעדת הבראה מיט אל דינים:

דז **אונ** מודער (חבל טבעה יחין) זיך אעטן טיקט אן חין (סעודת הבראה) חיי

ספר החיים

למי לו זמין דיה ערשטי (סעודה) מ: ער מן בייסט דיא טאר ער ניט עטן סוף דען זייטן
ווען ער טון זיין גרוטר (עוטר) מיט דרוק מיט זיין (אלוה) דזאן זאל מיט טייקן מול אן
טיקט מיט מנדט ניט אז זייער מול גיקמכטי ליטן מול ברוט דט מיט זיין (סיאן מבלות)
אז ווימ זיין מיט קיגליכט מול רונד מוז מיט דט (דור הולך ודור בא) דער ווערט
גיבורן מול דער שטערבט היינט הלט עט מן דעס מול אמרן מן זיין מנדן :

אונ' מך פיינדן איר ד: (יעקב מבינו) המט ליטן גיקמכט ווימ (ילחק) זיין פלוטר
(מברהס) גישטמרבן מיט מול המט (ילחק) דימט סעודת הברמה) לו עטן געבן
מול דחם המט ער (זוכה) גיוספן לו דימ (ברכות) מול דער דען (מבל) עטן טייקט
ווערט מך (זוכה) זיין לו פיל (ברכות) ווען ער טון מן זיין (עוטר) טייקט דען ער טאר
דימ ערשטי (סעודה) סוף זייטן ניט עטן מול ער טאר מן דער ערשטי (סעודה) קיין
פלייט עטן מול קיין וויין טרינקן דער נמך אמר ער מול פלייט עט מול וויין טרינקן
ווען טון מן ערשטן טמך מיט סוף דער (קברה) דמך זאל ער זיך ניט (טיכור) טרינקן
ד: ער זאל גידענקן מן (מבלות) ווען ער מבר דען זעלבן טמך פלוטט ביז נכט טייקט
אן מיט קיין (סעודת הברמה) מול ער אג ומוול סוף דען זייט עטן ווען זיין (אית) מן
(ערב טבת) לו (קברה) קואט ווען ער טון זיין (טעה) זילט טייקט אן מיט קיין (סעודת
הברמה) ווער זיין (טאוועה קרובה) הערט מן זיין טמך ד: ער דען זעלבן טמך מיט
ערש הערט אמר (טבעה יאס) זיל טייקט אן מיט מך (סעודת הברמה) מבר מויל
קיין (טאוועה רחוקה) ניט דרוק ווער (טבת) הערט (טאוועה קרובה) טייקט אן
זונטן קיין (סעודת הברמה) מול ווען קיינר דמ מיט דער דען (מבל סעודת הברמה)
טיקט עטט ער סוף דען זייטן ווען זייער מן (חרס) מיט טייקט אן מיט קיין (סעודת
הברמה) מול מיט מיט מך ניט (אנחס מבלים) מבר ער טאר דמך דימ ערשטי (סעודה)
קיין פלייט עטן מול קיין וויין טרינקן נייערט ער זאל עטן זייער מדר ליטן :

איבר וועלכי מתים דז מן מוז שבעה ימים זיצן :

לז מן און (טבעה יאס) זילן איבר פלוטר מול אוטר איבר זיין זין מול טעכטר
ווען זימ איבר דרייסיג טמך מולט זיין מול איבר ברודר מול טוועסטער
מול זיין אן איבר זיין פחיל מול זיין פרוימ איבר לוי דז זיין זיין (אית) דז ער און
(טבעה יאס) מוס זימ זיטן קינדער זיין יונג דער ניט (בר אלוה) מיט מול זיין ארבען
דז ניט זענען ימר מול זיין טג מולט מיט בררען גר קיין (מבלות) לו האטן מול מך ניט
(טבעה יאס) לו זיטן מול מוז זימ דען ערשטן טג סוף דימ (טבעה) ניט מוז מולט זיין
אען זימ טון דען מנדן טמך מוז מולט ווערן זיין זימ דמך (סטור) נייערט מויל פלוטר מול
אוטר זאלן זימ גינדט ימר מן טווערלי קליידר מלי קינדער ווע זיין דימ (טבעה)
ווער מיט נמך זייער גישטמרבן זילט ער ניט אער מוז דימ (טבעה) מוילט סוף מנדן
(אית) סוף דען טמך מוז עט מוז בגרמבן גיומורן מול ווען זימ לו גלייך זיין גישטמרבן
רייסט ער זיין (קריעה) מול זיין (טבעה) מול מלי (קריעה) און אן מן הוי דען זמסן
סוף לונדער טניידן דרייט פייגן רוייט סוף דימ המקן פמחן ומומ מען מיט :

ארי דיניס וואש איין אכל כג טון אין דיא שבעה ימים אדר ניט :

לח איין (מבל) טאר קיין (אלמנה) טון מן דימ (טבעה יאס) נייערט וואט ער

אזוט טון זאל ווער קיין אנדרר דא דער עט קענט טון זאל ווען אן עט ניט טעט
 אעכט עט פֿר לוק ווערן זאל בדארבן דאז הייטט מיין (דבר המבור) אמוך
 ערט זעלבר טון דאך וואט ער קן טון מיין זיין הויז זאל ער ניט פֿר דיח זייט טון מיך
 וואט ער ניט דאך מיין מיטלען לוי פֿר טרוימן לוי ברייב לוי טרייבן אמוך ער זעלברט טרייבן
 ניימרט ער זאל וואט קרוס טרייבן לוי ווימ אן (חול המועד) טרייבט * מול מלי זען וואט
 עשין מול טרינקן זון גיט קמלען מול בריומן אמוך זימ טון זובר ניט חוסן לוי פֿר
 קמלען * מיך אמוך זימ דאז הויז מויט קערן מול בעט אמוך מול דיח (כלים) מוין טעילן
 וואט זימ בריויך דרויט לוי עטן * מיך פֿר דיח קלייני קינד דייח העארד וועטן זובר ניט
 פֿר דיח גרויט קינד * מיך ווען ער מיין לוארט העט אן ער וואו זעלט זעלן זאל זעבן
 מויט לוי זיין * מול ווען ער מיין מרוס אמוך זימ מול העט ניט לוי זעבן אן ער נאך דיח
 דריימ טעג וואו וואט מרבטן זובר מוויטרי (חכמים) פֿלוען דיח (טכניס) דייח מיס
 ניט העלען מול גיבן מיס דייח דיח (טבעה) לוי עטן המט * גלייך לוי ווימ דיח
 (פֿרטן זיין) המבן מיין גוטן (אקה) דייח מלי עטן טיקן מיין דיח (טבעה) עט זימ מחסן
 מדר רייך :

אייין (אשרת) מולד ינטט אמוך אן וואו מול דיח ערבט טון ווען זימ (מבלי) זיין וואט מיין
 דיח הויז הלטונג גיהערט * דאך זאל אן זימ לזמן מיין ווייגן זיטן מלי סמוך ווען
 מיר הער וויל * זובר וואט זימ קענן הלטן זון זימ הלטן לוי ווימ מיין אנדרר (מבלי) מול
 זאלט וואט דר (בעל הבית) פון אן ווען טון מיין קלייני זאך זימ זומ זימ דאך בעטר דייח
 ערט לזוט דאך מיין אנדרן טון ווען עט זיין קן דען מיין טייל ריקן דיח גליי (טבעה) קיין
 געלט זון * מיך טמור ער קיין (תורה) זעקן מיין דיח (טבעה) דען דיח (תורה) זימ
 (אטאח) מול ער זימ (חסור בטאחה) זובר (הלכות מצוות) אן ער וואו זעקן * מיך
 ווען ער מיין (אואד) זימ אן ער זימ דיח קינד וואו זעקן נאך דריימ טעג מיך אן
 זיין קלייני קינד (איד) לוס (רבי) גיין זעקן מיך זיין פֿרוימ טמור ער ניט זיין נאך
 קוסן מדר הלן ניימרט זון ריין אן זימ זיך וואו זיך טמור ער זיך ניט במדן נאך שאירן
 ניט טערן דען קוסן נאך ניט דען במרט עט זימ פֿיל מדר ווייגן ניימרט ווען מיס האר
 זיין וויל הענגן אמוך ער מב טערן וואט מיס הינדרט מיס עטן מיך טמור ער זיך דיח
 זעגן ען הענד מדר פֿיס ניט מב טעירן דיס מולט טמור ער ניט טון דיח גליי (טליסין)
 ניט טערן נאך במדן נאך ניט דיח זעגן מב טיין * מול מוין פֿמטר מול אומט טמור
 ער זיך ניט טערן מיין גלן ימ * ניט אער ווען ער זימט * מול מוין פֿמטר מול אומט טמור
 ריין לוי מיס דאז זעהטט זון חוסן זעליג מרויט אמוך ער זיך טערן לזמן דאך זאל ער זיך
 ניט גמולן גלחט לזמן טערן ניימרט מיין ווייגן רויזך לזמן מיך טמור ער מיין דיח (טבעה)
 קיין ווייט העאר נאך קרימל זון טון (מפילו טבת) מיך קיין ווייטי זייליכר זען מיין דיח
 בעט נאך קיין ווייטי טיט לוי זעל ניימרט (זכבוד טבת) אמוך ער וואו טון מיין ווייטי טיט
 זעלן * מול נאך דר (טבעה) אמוך ער וואו מיין ווייט העאר זון טון ניימרט ער זון
 עט לזמן מיין אנדרן ערטט מיין ווייגן זון טון מדר מיין ווייגן מוין ערר לזמן זיין :

אך טמור ער מיין דיח (טבעה) קיין (טבת) קלייד זון טון (מפילו טבת) מיך ניט
 ניימרט מיין טמורטן נייט טרוימ קלייד אמוך ער זון טון זובר זון (קריעה) זון
 זיין * מול גיט זון מיין טמורטן מיין גלן ימ דען טמורטן זימ (סימן מצוות) מול דרוס
 אמוכט זון מיין טמורטן (עטרה הלטיית) מול מלי וואט ער זימ טמורטן זון טמור

ספר החיים

ער ביים נחצט אך ניט טון * ווען מיט מיין (שר) למוט דווען אהג ער ט מיט גין * מול
ווען ער מיין (חבר) האט אהג ער וואוול הנרען ווען ער טון זיין טייליך דער פון האט *
מבר וען יום מיין קרמס המבן דו יום אים מנדר פלעגין דקין לו זיין טמר ער מיין דיח
(טבעה) ניט מויל אהצן דיח קרמס ניימרט מיין זיין (חבר) הויז אהג ער פֿר קפֿן *
לך ווענער (סחורה) האט מול עט זיין קמול לייט גיקואן מול ווער מיט שמהן וען ער ניט
פֿר קפֿט מילאנדט לך מו עט ווער מן גיקואן (סחורה) מול ווען ער מילאנדט ניט קפֿט
ווער מיט שמהן אג ערט לאמן טון דורך מיין מנדרן לו קפֿן מול פֿר קפֿן :

איי (מב) טמר מיין דיח (שליש) קיין סרבר זיין חמו אן אים (כלי זאריס) שפילט
מול מויל פֿמטר מול אוטר מיין גלן ימר ניט * מול ומו קיין (כלי זאריס) זיין
אהג ער מויל מנררי (התיס) מיין דיח (שליש) וואוול סרברן מבר מויל פֿמטר מול אוטר
ניט ביו נחך דיח (שליש) * לך טמר ער מיין דיח (שליש) מויל קיין (פעודה) גין
מול מויל פֿמטר מול אוטר מיין גלן ימר ניט * מול מויל מיין (סיסן ספֿר קריש) זמגן
אהג ער גין מול מו ער גימאגט האט זמול ער ווידר מהייס גין מול נחך דיח (שליש) *
אהג ער לך עטן דרויל מבר זמול זיך מונטן מן זעטלן מול וומט סרברן מול בענטן * מול
ווען ער מיין (כלי זאר) מיין מול מיין (עני) אהג ער מיין דיח (שליש) וואוול שפילן ווען
טון מויל (חתונה) מול מויל פֿמטר מול אוטר נחך דיח (שליש) מבר אהג זיך ניט לוסטיג
שטעלן ניט זינגן נחך טלן :

(מיין מב) דר (אנה) מרר קוומטר מיין מרר מיין (בעל ברית) מרר מונטר פֿירר
לט ווען ער מיין דיח (טבעה ברית אילה) האט אהג ער וואוול מיין דיח טול גין ווען
אן דר קינד (אן) מיין מול מיין (ברית אילה) מיין זיין הויז אהצן מבר מו
שפֿעלט מו ער קיין דו אן ניימרט אים (אין) בענטט * מול דער נחך אווער (טבעה
איר) מויט זיטן * מבר ער טמר זיך ניט שערן נחך קיין מנררי קליידר מן טון * מיין
(אנה) ווען קיין מנררר דח מיין אהג ער זיין נעגילן לו רעכט אהצן מול טולן גין (אן) זיין
ווען טון חס ערטטן טאג פֿון זיין (טבעה) מבר ער און (איר) ווידר מהייס גין (טבעה
יאיס) זיטן מול טמר ניט מויל דער (ברית אילה) קואן * מול מיין דחקטר מרר בלבייר
אין גין וואו אן ים רופט ווען טון מנררי זיין מו אן ים בחייט ט מיין (רפֿומה) * לך
אהג ער נחך דרייט טעג מיין קוומטר זיין מול לך (איה) ווידר גין (טבעה יאיס) זיטן
מול ווען מלי דער הייס מיר (תפֿלה) טון מבר ניט מיין דיח טול מול ניט מויל דיח (ברית
אילה) עטן :

מב מיין דיח (שליש) אגן ים מויל דיח (ברית אילה) לך עטן ווער (אנה) מרר
קוומטר מיין מבר ניט עטן מויל פֿמטר מול אוטר ביו נחך דיח (שליש) מול
טמרין זיך לך ניט טערן מול במרן מול (טבת) קליידר זעגין ים מן טון * מול מויל
פֿמטר מול אוטר אהג ער לך מולט מו טון נחך דיח (שליש) * מול ווער מיין (ברית
אילה) האט נחך דיח (שליש) דער אהג זיך טערן מול (טבת) קליידר וואו מן טון ווען
טון מויל פֿמטר מול אוטר * מול און מלי נחך דען יודטן דיח קליידר ווידר מויט טון *
לך אגן זיין מיין פֿירר מול מונטר פֿירר זיין מיין דיח (שליש) מבר ניט מויל דיח
(חתונה) עטן מול ניט קואן ומו (כלי זאריס) שפילן * מבר מויל פֿמטר מול אוטר טמר
ער קיין מיין פֿירר נחך מונטר פֿירר גמר ניט זיין מיין דיח (שליש) דער נחך מיין

ילוד אמוג ער וואו אמיין פֿירן מול מונטר פֿירן מול שערן מול (שבת) קליידר מן טון
ביז נאך דער (חופה) מול מך מיין (ברכה) מונטר דער (חופה) המבין חבר מוין דער
(חילונה) טמרער ניט עטן מול ניט קואן מין הויז וואו אן שפילט אים (כאי זאריס) מיין
גנץ יאר ניט * ווען ער טון סרברן וועלט מול ניט מן טיט זיטן * ווער מיין (יילונה)
מויט גיבט מול ער און מוין דער (חילונה) זיין דז וונדר מיס ניט גיטעהן קענט און זימ
וואו גין מין דימ (שליסיק) מול מוין פֿמטר מול אטר נאך דימ (שליסיק) חבר מול ניקש
טון מו סרברן מול ניט טנלן נאך זינגן מך ניט חס טיט זיטלן עטן :

אך

אן ער מיין (חילן) ווערן מול מיין איידר מיין (כאה) מין דימ (שליסיק) חבר ניט
(חילונה) הבין * חבר ניט מין דימ (שבעה) ווען טון פֿון חכרי (איתיק) חבר
(איד) נאך דימ (שליסיק) און ער (חילונה) הבן מול זיין גלייך איט חלש מווימ מיין מונדר
(חילן וכלה) און מול טון איט שין לירונג מול טנלן מול נאך דימ (חילונה) וואך און זימ
וויידר מן טון מיר (חילונה) קליידר מול ווער זיין קינד (חילונה) אמלש אמוג ער מך מול
טון מו זימ מיין מונדרר ביי נאך דער (חילונה) דאך מול ער ניט מיברגי (שואה)
פרייבן מול נאך דער (חילונה) אונער זיין (חילונה) קליידר מן טון ווען מיינס מיין פֿרוי
טטערבט מול ער קיין מונדרניעמן ביי נאך דריימ (רז לים) פֿר ביימ זיין (רמט השנה
ויסק כסור) ווערט פֿר קיין (רז ל) גירעכנט * ווען ער חבר העט קלייני קינד מיר
ער העט קיינס דער זיין ערבט טוט אמוג ער וואו מיין פֿרוימ נעאן ווען טון מין דימ
(שליסיק) פֿון פֿמטר מול אטר חבר ער טמר ניט ביימ מיר זיין ביי נאך דימ (שליסיק)
ווען ער חבר העט נאך קיין קינד גיהט און ער וואו ביימ מיר זיין מול ווען ער חבר זיין
פֿרוימ טוועסט נעאט און ער מול זייט (חילונה) המבן מין דימ (שליסיק) ניט אער ווען ער
קינד העט טמר ער מך ניט זיין ביימ מיר ביי נאך דימ (שליסיק) ווען טון מוין מונדר
(איתיק) * מול ער און זיך המולטן איט דימ (שליסיק) מוין זיין ווייב איט מול גלייך מו
זימ מוין מונדר (איתיק) :

מ ויען

מן (חופה) טן ווער גיט מונטר פֿון (חילן) מיר דימ אטר פֿון
דימ (כאה) מול מן העט מול מיר לירונג פֿרטיג גיאמלש מול מול עטן מול
עט אעכט בררבן מול מן קעט מך ניט פֿר קען * פֿירט מן זימ מונטר דער (חופה)
מול זיין ביימ מונדר מול דר נאך בן רחבט מן דט (אית) מול זימ האטן מיר (שבעה ימי
האטתה) איט מול מו זימ מיין מונדר (חילן וכלה) דר נאך זיטלן זימ (שבעה ימים)
מול (שליסיק) לייט גר פֿון רען טמאן מו ער מן דיבט (שבעה ימים) מו זיטלן ווייל ער גמר
קיין (חילונה) העט נאך גיהאטן * מול ווען ער העט מיין (חילונה) גיטאן מו ער מי
ביימ מיר גיטען פֿר דער (קבורה) טמר ער דער נאך ניט ביימ מיר זיין ביי נאך דימ
(שבעה ימים) מול און זימ גליי פֿירלעהן טמאן מיין (שואה) הבן ביימ טמאן מול ביימ
מלש און זימ מיין אדען ביימ מיר זיין הבן מול ער מיין זיג * ווען זימ חבר ניט מין
מיין (חילן) זיין בחילן זימ ביימ נכט קיין (שואה) ווען ער חבר מיין (חילונה)
נעאט דז ער מי מיין אמול ביימ מיר גיטען זייט ער וואו דז זימ ממיס (כרה) מו מול
ביהר קיין (שואה) אער מיט זיין טרייבן דז זימ און דמך (שואה) המבן רען ווייל ער (חילן)
מי מול זימ מי (כרה) מי דימ (עבירה) גירעסר רייט דער (ילר הרע) אער מן רחוק
און זימ רמך (שואה) הבין מול ווען דער (חילן) ווייל ניט מירטט מונטר דימ (חופה)
זיין ניימרט ער ווייל ערטט (שבעה ימים) זיטלן און ער טון מול אמוג (איד) נאך דימ
שבעה

ספר ההיים

(טבעה חתונה) אלוסן מול ווען זיך חבר נאך דער (חופה) גיט ארבען זיין אונן זיך
 (איד טבעה יאיק) זיטן מול ווען ער נאך ניט ביים מיר גילעגן מיט עט זייח (חלונה)
 מדר (בתולה) און ער טאג מול נאכט (שאירה) המכן ביי נאך דייח (טבעה) גלייך מו
 זיח מיין מיטלכר (חתן) דער ניט ביים דייח (כ'ה) גילעגן זיח מול ווערט (גדה) אונן
 זיח (טואריק) הבן מול (בתולה וחלונה) מיט מולט גלייך :

איין אשה דיא אבל איז מיטאל איר דינים :

כא איין אמן מדר מיין פרויח מיט מולט גלייך איט (טבלות) מול מיר אונן סאר
 ניט ביים מיר זיגן מיין דייח (טבעה יאיק) ווען דט (מבלות) טון מיסן גמר
 ניט אן גיט * ניט אער וומט מיר טעדיק ווער מו ווען זיח זוכר טיך גיט דען אן זיח
 ומוול מן טטעקין * טטרענין אמן זיח זיך ומוול מול ווער מיין גרינדן קמפן המט אמן
 זיך מך מואגן ווען טון מיין אן * מול אן טיקט מיר מך (סעודת הברחה) מול ווער ניקט
 גיטיקט קריגט אמן ומוול פון זיינן עטן דמך זאל ער דט ערשטי אמן מייער מול זיכטן
 פטן * מך אמן זיח ומוול ווייט אן זיגן * מוכר במדן טאר זיח ניט זייערט איט מיין טוך
 מוכ וועטן ומוול זיח פון טון המט ווען טון איט ווערסן ווער * מול טוט מיין ריין העאר מן
 מוכר ניט מיין ווייט העאר מול זיט מיר (טבעה נקייס) מוכר (טבילה) טאר זיח ניט זיין
 מיין דייח (טבעה יאיק) ווען טון דער אן ניט ביים מיר מיט זיך מו ווען זיח מן (זיס טוב)
 מדר (חול האוער) הערט דו מיר זייער מיט גיט ארבען טאר זיח זיך מך ניט (טוב) זיין
 ביי נאך דייח (טבעה יאיק) דען ער טאר דמך ניט ביים מיר זיגן ביי נאך דייח (טבעה
 יאיק) * מול מיין דייח (שלישן) טאר זיח זיך ניט טערן נאך במדן נאך ניט דייח נעגל
 מוכ טניידן ווען זיח מוכר זעלט (טבילה) זיין אן זיח אלט זעלברט טון * מול זיח זאל מיין
 גלן יאר מיין טוורלי קליידר זיין מול מיין טוורטן טוך מוויין דען קמפן טון מול
 ווען מיין פרויח מיר אן מיט גיט ארבען און זיח ווערטן דריימ (חדשים) מול מיין פאר טעג
 זייער זיח טאר מיין מוכרן אן נעאן מול ווען זיח מיין זיגן די קינד המט טאר זיח קיין
 אן נעאן ביי דט קינד מווייט יאר מולט מיין * מול ווען זיח קיין אן נעאט זאל זיח מיין גלן
 יאר מיין טוורלי קליידר זיין מו ווייט מוויין מיר פמטר * מיין (חטה) דו מיר אן מיט פֿר
 למדן מדר פֿר טרוקן מו זיגן מו אן מיר ניט (איתר) מיט מיין מוכרן אן מו נעאן טארן
 זיח גמר קיין (מבלות) טרייבן נאך דייח קינד קיין (קריט) זיגן :

ווען

זיינען מיין (קרוי) טאר ארבעט ווען ער טון ניט בירן מוסן מיסן מו זיטן זאל ער
 דמך ווייט (טבלות) טון מול זאל מיין דייח (טבעה) מוויין קיין (סעודה) זיין ווען
 טון זיין קינד המכן מיין (ברית אילה) זאל ער ניט דרויין זיין * מול דען ערשטן (טבת)
 וומט פון זיין טעגליך קליידר מן המלטן * עט זייער מיין אן מדר מיין פרויח * מוכר מיין
 (אחותניס) בירן ער גיר קיין (מבלות) מו המלטן * מול מוויין (טאוועה רחוקה) המלט
 ער מך גמר קיין (מבלות) מוויין דייח ווייטה פריינד מו דען ערשטן (טבת) וומט פון זיין
 טעגליך קליידר מן טון ווען זייער לחוט זיך טערן מול מיין טערן זיגן אן מיסן מדר דען
 טעגער דו זיח זייער גיט ארבען מיט אגער זיך דמך למן מווייט טערן מול דער טעגער
 אן מיסן מווייט טערן ווען טון מיסן זייער גיט ארבען ווער ווען מוכר מיין מוכרר טעגער
 מו קריגן מיט טאר ער ניט ווייט טערן :

שבת שהוא בתוך ימי השבעה

מב דער (שבת) דער מין דיא (שבעה) איז זענען פֿרייטאָג איז מײן טעה
 גײעט אין אַן ער זײן ערבט טון וואָס ער מויל (שבת) פֿון טון האַט אַזער
 קײן טאָך טאָר ער נײט אַן טון. נאָך מויל קײן בנק טאָר ער נײט זײטן בײַ נאָך אײטאָ
 קעגן (שבת) ווען אַזער פֿרייטאָג דרײַבט טאָ איז ער מײן טעה) גײעט זײן
 דיא (שבעה יאָס) מוײט אַן ער טײך אַן טון מויל גײן וואָס דיאָ ער וויל. מויל אַן פֿירט
 אײס נײט טאָן. אַך מויל אַן (ערב יוס טוב) זענען מײן טעה) גײעט נעמט
 (יוס טוב) דיא (שבעה) מײסר זײך מײן גײך זענען (ערב יוס טוב) דרײַבט טאָ
 זענען מויל מײן זײן (שבעה) גײן מויל מויל אַן פֿירט מײס נײט טאָן ווען טון (שבת) מויל
 (יוס טוב) מײן :

אין (שבת) דער מין דיא (שבעה) מײן קואַן זײט מויל זײן (גאָל חסד) אײט רען
 (חבֿו) מויל פֿירן מײס מין דיא טאָ מויל דער (חבֿו) זענען טוואַרלי קאָלירן אַן הבן
 מויל מײן ווײטן קראַך אַן אַזער הײט טאָך אַן טון. מויל דער (חבֿו) גײט ערשט מײס דיא
 מײט מויל זײן הײט זענען זײך לײהן מין דיא מויל זענען אַן (בהכעט רחט) מויל
 נײט רײדן מויל וועגן מײן זענען מײס דיא פֿאַרמײט קואַט זענען שטײן בלײבן מויל נײט
 מין דיא טאָן גײן. מויל דעקט זײך זײן (טאָלײ) מײסר דײס גלײ (פײס) מויל זענען (אנחה
 אײט פֿאַן) מויל זענען (און ברבֿו) אַן הײבט קואַט דער (מבֿד) מויל זענען מײס גײט
 מײן אַך זענען זענען (דברײס טבֿלײנעה טהג) דער נײט זענען אײסן ווײל (שבת)
 זענען אַזער בײן זײן פֿרוי אַן זײן מײסר זענען מײן אַזער מײן דיא (שבעה) בײס זײן פֿרוי
 גײעט זײן מײס ער מײס מײס גײן זײן דיא (חירײס) מײסר מײס גײן זײן מויל הבן מײס
 דיא גײדערסן מײס רען זײב גײטן. מויל דער (חבֿו) גײט מין דיא טאָן זענען אײט דײס
 (טאָלײ) מײסר רען קאָפֿן מויל זײן טעמט אַזער ער ענדערן אַזער זענען מײסר טאָן
 נאָך דער טײך זענען מײן טײל ערטער הבין זענען בײס דער טײך מײן בײזנערײ בנק
 פֿר דיא (חבֿלײס) מויל זענען (חון) הײבט (ברבֿו) אַן טוט ער דײס טאָלײ) פֿון (פײס)
 מויל זענען פֿירט אַן מײס ווײדער זענען מײס מײס מײס מײס מײס מײס מײס מײס מײס
 פֿר בײס גײט זענען אַן מײס דר טאָן גײט מײס (אנחה) מויל זענען מײס (שבת) הײס זענען
 אנחה קרובֿה לבֿת) מויל בײ נאָך דיא (זאָלײס) טאָר ער נײט מויל זײן טײט זײטן מויל
 מײן פֿאַטער מויל אַזער מײן גלײ יאָר נײט. מײן טײל טון מײן טאָר טאָך מײסר דיא
 (עטרה) פֿון (טאָלײ) ווען זענען (חבֿלײס) זײן פֿון פֿאַטער מויל אַזער. אַך דיא ווײסר טון
 מײן טאָר טאָך מײן מין דיא טאָן מויל זענען זענען דער הײס (תפֿלה) טוט :

מן זענען קײן (חבֿו) מין דיא (שבעה שבת) מײן רען מין דיא טאָן. אַך קײן (און)
 ווען ער טאָן קואַט (שבת) אַזער (יוס טוב) זענען דײס (אײט) בײזנער מײן. מויל
 זענען ער מײן (כהן) מײן מויל ווער קײן אַזער דײס אַזער עט זענען גײטען אַן העט מײס
 מײן גײרען אַן ער וואָס מײן גײן. אַזער נײט אײס זײן נײט זענען מײן זענען אַן
 (דײט) אַזער דיא גלײ (זאָלײס) מײסר מײסר טאָן גײן מײן מײן פֿאַטער מויל אַזער
 (י"ב חדט) טאָר ער נײט (דײטן) מויל אַזער מײס טאָן גײן. מויל אַזער (אנחה)
 מײן זענען מײן (אנחה) אַזער קואַט מײן רען אַזער (בעל ברײט) זענען אַן זענען מין דיא
 (שבעה) אַך נײט מײן רען. אַזער מײסר (אנחה) הײס זענען גלײ (אנחה) אַן זענען

ספר החיים

והוא הבן * מול חיים (מבול) זמל (טבת) חדר (חס טוב) כיש חויש זין חיי גין (מבול)
והוא מן לערנט דער וועלט (קדיש) זאגן דען דיש זייט קואן ביים חייס (אנחק חבלין)
לו זיין ניימרט חין זיין הויז זאל ער למן לערנט דער ער קן (קדיש) זאגן * ווען אן חבר
ו חויש דיש טול גיט חין (בית האדרט) לערן אהג ער וואו זין חייס גיט :

אונז * ווען (טבת) דער זיבנטער טאג מיט בידרן ער קיין (טעה אולמי טבת) לו
זיטן דען זאגן לו אהרנט חויש דער טול גיט זיין דיש (טבעה) חויש מול חן
דיש וואסן מו ער חן זיבנטין טאג חיי חין (טעה) גינעשין מול דער קיין זייט אער
קואן (אנחק) לו זיין חיי זיין (טבעה) חויש מול אהג גין וואו הי ערוויל * מול וואו איר
זאגן פון חין (טעה) לו זיטן חיי כיש לו זאגן חין גליי (טעה) ווען ער כיש זייט העט
לול ווער ניימרט חין זייגן גינעשן חיי ער חך (זלח) מול חיי חלש (איר אותר) וואס
חייס חיי חין דיש (טבעה חסור) גינעשן * מול ער אונז חיי זייט אהסן דער חויז דער
ערד זיטלט ווען דיש זייט קואן חייס (אנחק) לו זיין * ווען (טבת) חויז דיש (טבעה) חיי
דען זילט ער חין (טעה אולמי טבת) ווערט חייס גירעכנט פון חין טאג :

בן ווען חין (אית) חייס חייס (טבת) טאר אן חייס דיש חויגן גיט לו דריקן חך כיש
דש אויל לובינדן חך כיש חויש זיהן זיין פייס חדר הענד דער זאל גלייך
זיגן * אן זאגן וואו דיש אויל בינדן דש עשכיש ווייטר חויז גיט חבר גיט לו זיהן * חול
אן נעמט טרורו מול זיגט חויז דער ער דש אן דמש (אית) דרויז זיגט ניימרט אן אונז
זיך היטן דש אן דש טרורו גיט לו ריישט חדר ברעכט * מול חין קיסן לו קאפן מל דען
זיגט אן חין כרוט חויז דען (אית) מול היבט עש חב זיגט עש חויז דען טרורו מול דעקט
עש חייס חין טורטן טוך יוען (טבת) חבר בלר חויז חייס חדר חן ווינטר חן (טבת)
דש דש (אית) קיין נוס המט לו טטינקן לו ווערין היבט אן עש חן (טבת) גיט חב חבר אן
פומר קיין (גוי) חייס חין זיכט לו קאפן לו טטען * ביי ביים נכט שטעלט אן חין זיכט
לו קאפן מול דמש ברוט דש אן חויז דען (אית) זיגט אהג זיין חויז קיין חויש חיי מול
אער עש פון חין פעניג * מול ער אהג וואו פלייט עש חויז טרינקן מול (איתפלז) זיין
חך אהג ער וואו טולן גין ניימרט פיל החבן דען (אנהג) דש זיחייט טולן גין חויז חוי
עשכיש לו (קבורה) חייס ווען טון (טבת) חייס ווען ער דר הייס (איתפלז) חייס זאגט ער
קיין (אגן מביה) נחך גיט (באה אדליקין) :

אונז (אולמי טבת) זאל ער וחסט פרימר (איתפלז) זיין דען חוי (אולמי טבת) קואט
מול חיי נכט טרער כיש (איתפלז) זיין מול חך כיש (הברלה) אהסן מול ווען
ער אונזיך (אוקריס) זיין פון דען (אקוס) לו זיין דער חויש כישטעלט (זלריה אית)
היבט זיך זיין (חניטה איר) חן חויש חייס טטחט גיט מול ווען ער עש אהרן
בגד מכן החט מול (זאן תפלה) חייס כיש (עובר) אונז ער (איתפלז) זיין היבט חן פון
(כרוך טמאר וישתבח) מול ווען קיין זייט חייס היבט ער חן (ברכו) חבר קיין (תפילין)
טאר ער דען זעלבן טאג כיש זיגן * חבר דיש (תפלה) פון (אולמי טבת) ווען ער
כיש חייס (איתפלז) גינעשן ברך ער כיש (איתפלז) לו זיין * ווען טון חין (אית) ווער
נחך חוי זאגן גילעגן דש ער כיש חייס (איתפלז) גינעשן ווייל ער חיי (חונן) גינעשן בידרן
ער כיש דער נחך (איתפלז) לו זיין * חבר (הברלה) אהסט ער ביי (חסן) מול בידרן
קיין (בשויק) נחך קיין (גר) ניימרט נעמט חין (כוס) מול אהכט (ברכה) מול
זאגט (האברין בין קודש לחול וכו') ווען חבר (זאן תפלה עובר) מינדן ער נחך כיש
איתפלז

ווען עיבור איז וויאמן קדיש זאגט אונ' יאר צייט האט:

מה ווען זוינער שטערבט אין יאר (ש' עיבור באדר ראשון) האט ער מ'י אונ' יאר לייט מין (מדר ראשון) ווען טון ווידר (עיבור) קואט מול ווען ער גיטט ארבען מ'י מין (מדר) מול מ'י ניט (עיבור) מול ד' יאר מ'י ער האט מ'ויט ג'היט מ'י (עיבור) האט ער יאר לייט מין (מדר ראשון) מ'ו ס'יל טעג מ'י (חודש) מ'י ער גיטט ארבען מ'י ווען ער מ'ר ווער גיטט ארבען מ'י מ'י יאר ד' (עיבור) מ'י מ'י (תשרי) מדר (חשון) כסליו סב'ט מדר) האט ער יאר לייט מ'ן מ'י (חודש) מ'י ער גיטט ארבען מ'י ס'ון די' (חדשים) זאגט ער (י"ח חדשים קדיש י"ב חדשים) האט ער מ'ויט ג'היט מ'ו ס'יל טעג מ'י (חודש) מ'י ער מ'י גיטט ארבען (ה' יאן בכסליו ה' תשרי ה' מ' חדשים) הערט ער מ'וי' (קדיש) ל' זאגן (ה' חשון ה' מ' חדשים) האבן ז' מ'ויט ג'היט מ'ו ט' ז'ן (ט'ית) ז'ב מול ג'יט מ'וי' ז'ן שטאט מול ז' מ'וי' (ח'ת'נה) ג'ן מול (ה' כסליו ה' מ' חדשים) ד' ז'ן פ'מטר טוט מ'י ד' האט ער יאר לייט:

אך מ'ו ווען ז'ן פ'מטר מ'י גיטט ארבען מ'ן מ'י יאר ד' ניט (עיבור) מ'י מ'ן (ניסן מ'ייר ט'ון) מ'ו מ'י (חדשים) ס'ון (ניסן) מ'ן מול ווייטר מול ד' יאר דער ג'מך ווער (עיבור) ווען ער מ'י (ה' ניסן) גיטט ארבען מ'י (ה' מדר ראשון י"ח חדשים) הערט ער מ'וי' (קדיש) ל' זאגן (ה' מדר שני ה' מ' חדשים) האבן ז' מ'ויט ג'היט (ה' ניסן ה' מ' חדשים) הבן ז' מ'י יאר לייט מ'ו מ'ו ז'ן לייט האבן מ'ן דען זעלבן (חודש) מ'י ער גיטט ארבען מ'י מ'ר ד'מך ק'יין כ'ימי ק'יידר ז'ל' אן מ'ן ט'ן כ'י' מ'ן האט יאר לייט ג'היט מ'ו ווען ער מ'ר ווער מ'ן (מדר שני) גיטט ארבען ווען ווידר (עיבור) מ'י האט ער יאר לייט מ'ן (מדר שני) מ'ו ס'יל טעג מ'י (חודש) מ'י ער גיטט ארבען מ'י ווען ער טון מ'ן די' ו'מ'ן מ'י גיטט ארבען ק'ון ז'ן לייט מ'ן (שב'ת) ק'ון מ'ך מ'ו ווען ער טון מ'ן (שב'ת) גיטט ארבען מ'י ק'מן ז'ן יאר לייט מ'ן די' ו'מ'ן ק'ון מ'ו מ'ו ווען ער ווער מ'ן (ר'וש חודש) גיטט ארבען דען ערטן ט'מך האט ער מ'י מ'ו דען ערטן ט'מך יאר לייט מ'י ער ערטן ט'מך יאר לייט מ'י ער ערטן ט'מך יאר לייט ניט אער ווען ער ווער גיטט ארבען דען מ'דרן ט'מך ס'ון (ר'וש חודש) מול מ'יב'ר מ'י יאר מ'י כ'יארט מ'י ט'מך (ר'וש חודש) האט ער ד'מך (ר'וש חודש) יאר לייט מ'ו ווען ד' יאר ווער מ'י ט'מך (ר'וש חודש) ג'ווען מ'ו ער מ'י ז'ס מ'דרן ט'מך גיטט ארבען מול מ'יב'ר מ'י יאר מ'י ל'וייט טעג (ר'וש חודש) האט ער מ'ן מ'דרן ט'מך (ר'וש חודש) ד'מך ניט יאר לייט ב'ידען ט'מך דער מ'ך מ'י מ'י ס'מ'שטן ווען (עיבור) מ'י מ'ן מ'י ב'ידי' חדשים) ווער ניט ווייט ווען ער יאר לייט האט אג ער ז'ך מ'י ט'מך נעאן ווען ער וויל ווען טון מ'ן (שב'ת) מ'ר די' (מ'כ'ניס) ב'ידען מ'י מ'ן די' מ'ן ט'ן ק'יין (קדיש) ל' זעבן:

מת בערב יום טוב ויום טוב ראשון ושני:

בר איינר דער (ער' יוס טוב) שפעט מ'י גיטט ארבען מול כ'ייבט מ'יב'ר נ'ש ז'גן א'מך ער ט'ון ג'ן מול (ת'פ'ה) טון מול ס'וייט עטן מול וויין טרינקן מ'ל בענטן ניט אער ב'י' די' פ'רוי' ט'מך ער ניט ז'גן מ'ר ער ז'ל' נ'ק'ט טון ז'מן

ספר החיים

לזמן (אית) ביער גיעשן האטרען אזו בלר אזער היבט און (אדעסק באית) לזמן
המטער און זיך (דין מונק) טאר קיין פלייט עטן נאך קיין וויין טרינקן נאך קיין
(ברכה) אומבן מוויז מיין (מוק) • מול ווען עט מיין גלנן טאג זיגן בלייבט חדר ווער
ביימ טאג גיטט מרבן מול בלייבט זיגן ביערען מנדרן טאג (זיס טיב) מרר ביער (מיסר)
חג של זיס טוב) היבט זיך זיין (מכיוות) ניט מער אן מנדרען זעלבן טאג מו ער היבט
זיך און (אדעסק בלר כיהאית וקבורה) לזמן • מול אומג גלן (י"ט) פלייט עטן
מול וויין טרינקן מול (אדעסק) זיין • מונ (אומלי זיס טוב) מיין זיין (דין) גלייך מוויז
זיין (אומלי טבת) מנכט מיין טאר ער ניט (אדעסק) זיין נאך ניט (הבררה)
אומבן • מול ביימ דער פרוימ טאר ער ניט זיגן פון דער (אית) און ביער נאך דיער
(טבעה) מול קיין (גוי) זאל ער ניקט הייטן טון ביער נאך (זיס טוב אכל טכן) דו קיין
(יהודי) זאל ניט טון ביער און המט (ברכו) גימאגט • (אכל טכונ טבת) דו זון זאל
ניקט הייטן טון ביער נאך (ברכו) • ניימרט ווען ער אונט פרוימ גין פער דער טטמט זיין
(תחוק) דו ער אזו וואט הונן פער דען (אית) מנכט מיין דמט אג ער ומוול טון • ניט
אער מו ער און היבט לזמן היבט זיך זיין (מכיוות איד) און • עט זיין (אומלי טבת)
מואומלי זיס טוב) המט מולט מיין (דין) :

מת בפסח וויאמן סדר גיבט וכל דיני מת ביום טוב :

מז ווען זיין (אית) מיין דיאז מנכט מוואן דען (סדר) גיבט אומג ער טון זיין
(תפלה) טון מול אומג (קידוש) אומבן דער הייס מול עטן פלייט
טרינקן וויין מול בענטן מוכר דען (סדר) זאל ער לזמן מיין מנדרן טון מול ער זאל ניט
איט זאגן מול קיין קיטל זאל ער און טון מול קיין (הסכה) זאל ער מוין אומבן • מול זאל
ימר דו ער (חבל) מוין מוין פמטר מול אטר זאל ער מך קיין קיטל און טון נאך קיין
(הסכה) מוין בעטן :

אז זיין (אית) און דיער ערשט ניכט (זיס טוב) מיין מול אן בגרמבט עט לזמן
מך ערשטן טאג אומג ער ביימ נכט טון זיין מול פלייט עטן מול וויין טרינקן
(תפלה) טון מול אומג מוין זיין טטמט זיטן מול (ברכה) אומבן מול בענטן • מבר
זאל ניט טון לזמן (אית) ביער גיעשן המט מול לזמן מנדרען בגרמבט ערשט • מול
בלר מו ער איט מונק גיט היבט זיך און (דין מכיוות) מול אן היבט דט (אית זיס טוב)
מב ונדר ברזט מיין טייל (פוסקי) טרייבן און זאל און (י"ט) מך מיין טטיק ברזט מוין דט
(אית) זיגן מול דריקט מיין דיער מוין מול דט אויל לזמן מנכט טטרום מול זיגט עט
דוין מוין דער ערד מול מיין זיכט לזמן קיטל מול דעקט לזמן איט מיין טוורן טוך • מול
זאל זיך היטן דאן דט טטרוימ ניט לזמן רייטט מרר לזמן ברעכט :

אז זיין (אית) מלי (אומכיות טחור בטבת חסור ביוק טוב רמטון) ניט אער וואט (אודר)
מיין מך (זיס טוב) אטוס מול נכט אודר לעטות (אית) און (זיס טוב) אומ
זיך וואט • ווארן מול קמבן אומג מך מך וואטר ווארן (אטרה) דר איט לזמן זיין מך
מך טרמגן מיין (תחוק) מוין המולן דו פער דער טטמט זיגט אן מך מרין טרמגן דר
לזמן קמבן מוין און מך דט (אית וקבורה) טרמגן מיין (תחוק) ניט אער מך אומ
המולן טרמגן זעברט מוין איין טולטר מבר ניט איט מיין ווארן מרר טיין מרר
זיין (בהמה) טאר אן עט ניט לזמן טרמגן אזו טאר מך קיין (יהודי) דט (אית) פרוי
בגרמבן

בגרמבן איט מיין שׂין מרד וויאן ניימרט דורך (גויס) און אן עט וואול למוין פֿירן מבר
 קיין (יהודי) טמר מויל רען וויאן מרד מיין שׂין זיך ווען טון ניימרט חֵד מיין טאמל
 ווארט ווער ניימרט ווען ער קן דר ביי מ'סוס גיין און ער גיין ווען עט מיין (תחוק) מיין רען
 עט מיין קיין (חילוק בין טבת לזן טוב) ווט (טבת מסור) מיין מיין (זק טוב) אך (מסור)
 נישט אער וואט (זק טוב אותר) מיין הילף אן אך (אותר) גיין מיין זוס (אית) * (מרון
 וכתריבין) רט (קבר) גרמבן מול לוטיטון און מולט (גויס) טון מול ווען קיין (גויס) לו
 קריג ווערן און און (אית) זיין למון ווען טון נאך מול נאך * רען דער ערשטי טמג
 (זק טוב) מיין (אן התורה) מווייט (טבת) מיין ניימרט (יהודיס) זיין דט (אית) מיין
 (קבר) מול גוי מיין (כלי קבורה) ווירד מהייס טרמגן * מיין טיייל ערט גרמבן זיט
 קיין (אית) רען ערט טמג רען זיט חזון (אורח) זיט אפֿטן וואט נישט רעכט טון
 רען (אית) מרד (ח'ו אחלו זק טוב) זיין עט זיימ דען דט (אית) ווער נאך גילעגן מרד
 וואט נאך זיין רען בגרמבן זיט עט מך טמר אן קיין טפעקר מיין (מרון) טלמגין ניימרט
 מיין רייט לעכר טטעקן * אן טמר מך קיין (קריעה) רייסן * נאך קיין טון לו רייסן נאך
 ניקט לו ברעכן ווען עט טון פֿין טון העט לוס (אית) מך זיין מיין נישט דט העגד מויל רייסן
 מווייט אן פֿלעגט מן רייט וואלן טון:

אור' מווייט אן (אטהר) זיין מן (זק טוב) עט זייט רען ערט טון מרד רען מרדן
 טמג * אן זמל דט (אית) זיין מויל רען (אטהר) ברעט מול זמל מיין זיך מיבר
 מיין דעקן מול זיין העגד מוויט טון מואטר דען זיך מול זמל דט וואטר טיטן מיבר רען
 זיך דעט וואול נחם מיין זון מוייט זיטן מול אן זמל רייט נחם מויל דט זיך האטן מן אויל
 דיקיין וואטר מיין אויל קואט מול וואול וואטר טיטן פֿון קאפן בית סוס מול נישט וועטן
 נאך רירן איט רען זיך רען ווען אן זעלט וועטן איט רען נאסן זיך אפֿטן זימרט
 וואטר מוויט קוועטן מוויט רען זיך מול דט טמר אן (טבת זק טוב) נישט טון מיין
 (מיסור סחיטה) מול רען זמל זיט מיין רייט נעגן פֿון העגד מול פֿייט איט מיין טפעקר
 מוויט אמתן רען דרעק דר לוס מיין ברמז פֿון מבר נישט מוויט לו קרמלן וואט פֿמט דרמון
 קלעבט * מול רען ווירד וואטר דריבר גייט מיבר רייט נעגן לו זיט מן רייט וואטן
 מבר ניקט וועטן איט רען נאסן זיך * דער נאך זמל זיט נעגן מיין טרוקן זיך מול
 זמל עט האטן מיין רייט מייבר רען נאסן זיך מול אן זמל דט נאסי זיך מואטן מיין
 פֿיר זיין מול מויל דער ערד זיין מרד מיין וועק העגן ניימרט מיין קיין פֿמס וואטר
 טמר אן עט נישט זיין * מול מיינר זמל מויל רען מנדרן פֿמסן דען קיינר נישט וועטן זיט
 רען נאסן זיך:

אור' רען זמל אן דט (אית) וואול מבר טריקן איט רען טרוקן זיך מיבר מול מול ווען
 דט טרוקן זיך לו נחם ווערט דען קענט דט וואטר דרויט קוועטן זמל אן
 נאך זיין נעגן * מול וואט נישט מבר גייט איט רען טרוקן ווען טון וואט מן מיין קלעבט
 בידך אן נישט מבר לו קרמלן * רען ווען טון מן רייט וואטן טמר אן נישט מבר קרמלן וואט מן
 מיין קלעבט מויעט ניימרט וואול מבר גיטרוקט ווערט מיין רייט (טהרה) גוט * מבר דען
 און דט (אית) איט טטרויט מרד הייט זמל (אטהר) זיין המכ מין עט זיכה זמל
 גיטרוכירט מול המכ עט גמר נישט גוט גיטרוכרן פֿר ערטט זמל דט טטרויט מרד הייט
 מיין טוקט מול טוט עט דר איט לו וועטן מיין נישט מיין זיך מרד אן קוועטט עט מוויט דר
 מך לו ברעכט אן דט טטרויט מול אן קן מך דט (אית) נישט מיבר מול דר איט וועטן מול זמל

ספר החיים

זוהו איש דען (אית) חוסן גין אורגן אז איש מיין (בהאה) ווען אן עש איש שטריוח אדר
היינו וועטט מול מיטלעכט אמל אז אן מיין פונקט קואט אן לו (מיסור סחיטה) דער
נאך דער גנלי לייב פון (אית) ק'עבט פון איש שטריוח מול שפירר ווען אן שון מב
טרקט בלייבט דרמון קלעבן מול מי דמך מיין (ביוט) דז עש יאלו מיין זולו מרויש
זעהן מול מיטלעכט מב לו קלויבן איש דימ הענד אן מלי ערטער מי (פטיטמ) ניט גוטן
(ועל כן) זון אן דש (אית) לו דעקט איש שטריוח מדר היימ מדר זון אן קואט מול ויל
עש דער איש וועטן מי ניט איגלך דז עש קאן לו גידעקט בלייבן מיין פילוט מוק' די
זייט מול דש מדר מי מוק' דימ מדר זייט ביד דש (אית) ל'גט גמר מופ'ן גידעקט מול
זייט גמר דער הבן מונרי (חכאים) גימרטויט אן זמל דש (אית) בליניעה וטהר) זין
מול ניט פון מיס מנטפאלעקן וומש קיין צסדר) מי ביים מיין לעבדיגן לו מנטפאלעקן לו
דער (פסוק) זמגט (והלענע לכת עק מלהדי) דען דימ (טכינה עק כמה נשאות
קרויטן) קואן דען (אית) מנטקעגן מול זין דל לו פירן זיין (נשאה) זין (גן ערן) מ
זימ מיד הינטן גיטריבן המב מול דל מלש המב מיד ועלברט גייעהן דז עש מול
זימ אז זימ מיד דל טרייב דרוק מי ניט בעטר דז זמל (מטהר) זיין אן (זמס טוב)
אז זימ מיד גיטריבן המב מי מיין גוטי (טהרה) מול קיין (עבירה) ווערט דער חרך
קואן מול מי דען (אית) מיין (כבוד) :

אורב' זיין איר דמ רידן פון (מיסור סחיטה) זמל מיטלעכט (נוהר) זיין קיין (כלים)
מוק' לו שפילן מן (טבת זמס טוב) איש מיין חמס טוך זימרט איש דימ הגט מן
ומרק וומש מב גיוועטן מול איש מיין טרוקן טוך מב גיווישט מול מיטלעכט (ירמ
טאים) זמל מלכונג דרוק' המבן דז זמל מיין (עבירה) ניט מן זיין הוי גישיכטימך זמל
אן קיין (אית וטהר) זיין חס (פסח) איש קיין גישידיבן זיין מדר טיכר דען זמל בל
מול דש חמס ווערט המט ער מיין רעכטן (חאין) מול מי (עובר בל ירמה ובל יאלזו ובל
שכן) דז קינד קיין גישידיבני לוועלן מדר סרוועטן נאך נע: טיכר זמל (פסח) ניט
גיברויכן דען זמל בל דז דש חמס ווערט מלש וומש דרמון רירט מי (חאין) דען (מיסור
חאין באשה) זמל לנג מן טרוקן בלייבט מי ניטט מן חבר חמס ווערט מי (חאין) מך מן
קרטן מן מיין שטיקל פון מיין קמרט מן מיין עטן פלט מול ווערט נמס מי מלש (חאין)
אורג' אן בקרמבט דש (אית) מן (זמס טוב) פירמ דז דימ זייט קעקן ווירד שולן קואן
ווען זימ חבר ניט קענטן ווירד שולן קואן זמל אן עש נאך שול בקרמבן מך מן
ווען מיין (חשוב מן תליד חכס) שטערבט זמל אן מיס נאך שול בקרמבן דז מיס
מיטלעכט זמל (לויה) נאך שון מול מן דער (מבל אבידת החיים) קואט גיט ער שולן מול
טמר גמר קיין (חבלות נוהג) זיין נאך (זמס טוב) זילט ער (טבעה יאים) זימרט
ביים זיין ווייב טמר ער ניט ליגן מול זייט קואן ביים מיס (אנחס) לו זיין מול זמל
(זמס טוב) הימ אן חסן וכמה קרובה לבת) מול זיין שטמט פ'ר ענדרט ער מך ניט מן
דימ שול נאך קיין (טוית) זעלט ער ניט מוק' זמל ווען דער מדרר טמג שון (טבת)
זימ פירט אן מיס דמך ניט שולן מך זמל ווען (מסור חג טבת) ווער פירט אן מיס מן
ניט שולן מול הלט קיין (מבלות) ביד (אזמל טבת) לו נכט רייטט ער (קריעה) מן
זילט מיין (שעה) ווערט מיס פ'ר מיין טמג גירעכנט מול מן ער פרייט פ'ר מיין
(שעה) זילט מיין זיין (טבעה) גלן מויט מול אן פירט מיס (טבת) ניט שולן דש
זיין (טבעה) מי דמך מויט זימרט ער גיט שולן מול פ'ר ענדרט זיין שטמט מול זעלט

זיין (פליטה) מוילך מאל (שלישן) לילט ער פון ריח (איתה) און:

אונג דער מנדרר טאג (יוס טוב) און אן אלט זיך טון און ווילן דען ערשטן טאג ייט
 אער ווען קיין (גויס) דא ווערן אעגן (יהודים) אלט טון (חרון) אומזן מול
 (תכריצים) ניחן מול היט וואגן מדר שיל פמר ווען טון מויט דען (תחוס) מול רע
 (קבר) גרמבן דען דער מנדרר טאג (יוס טוב) הבן ריח (הכאים) ביים דען (איה)
 גיט טעלט מו ווען וואך ווער דאך זיין אן עט ניט ווען במר טון פער ריח (גויס) דז זיט
 גיט זאלן זאגן זיט מרבתן אן מיר (יוס טוב) מול אלט וואט אן קן פערטיג קריגן ווען
 טון וואט שלעכטער מיט זאל אן עט נעאן מול אלט וואט זיינר קן טון זאלן קיין מויט
 דרמן ערבטן מול ווען זיט היט שיל מדר היט וואגן אווען פארן ריח (מעילון) מיט מויט
 דעס (תחוס) גין זאל קינר אער היט גין מו ריח אן און האבן לודער (קבורה מעילון)
 פארט מדר אומר מדר קינר פארן ניט היט פארן עטן אבר (גויס) דא זיין און אן
 אלט זאלן טומן דורך זיט מו ווילן דען ערשטן טאג ניט אער זיך מדר וואגן מדר
 מויט דען (תחוס) אגן ריח אן ניטג האט לוס (איה) היט פארן מול זיך אומגן (יהודים)
 דען מנדרר טאג דט (קבר) לו שייטן ווען טון (גויס) דא זיין אבר ניט דען ערשטן טאג
 (כלו טל דבר) דער ערשטי טאג און אלט (גויס) טון מול ווען קייני דא זיין און דא
 (איה) זיגן למון מול דען מנדרן טאג ווען קיין (גויס) דא זיין דען אעגן (יהודים) מול
 טון מו ווייט מן ריח וואכן מול (אטהר) זיין דען מנדרן טאג אן פרייט טון היט
 זיילר בימרט אן זאל ניט מויט קעעטטן היט ריח הענר זאל וויילג מול ווען ריח
 (תכריצים) ווערן פוילן גיומארן דען ערשטן טאג און זיט אבר זייטן היט זיין טוך מול
 דען מנדרן טאג זאל אן זי מין קמלט וואטר אבר וועטן אבר ניט מין וואטר וואטר מול אן
 בדרן זיט ניט מויט טון ווען אן זיט וועטט מול ווען אן זיט טון זומ נאמס היט בגרמבס
 מויט ניט מן גילעגן אבר אן זאל מויל פארטן מול טיכר מואטר זיגן דז זיט ניט פוילן ווערן
 מול וואט אן ביים זיט זיגט טאר אען ניט זיין וועק נעאן און זיט זיט היט געבן ווען אן
 זיט מויל דען (ביה החיים) זיין וועק נעאט און זיט מין (קבר) ווארפן עט זיט דען
 ער און ערשט רידן דט ווילן מויל ווידר מוועק נעאן דען אעגן ערט נעאן:

זיין (קברן) דער זיך ניט קענט מן (יוס טוב) איה עסק באיה זיין מול מי זיין (גורל)
 אעגן ער וואלן זיין מנדרן שטעלין מול אעגן זיך בלמולט נעאן אבר ער זאל ניט
 דיגן זיט מיט נאך ניט רידן זיך ווילן דיר בלמולן מול ער זאל זיך ניט רידן זיך ווילן
 בלמולט הבן דר פון זיך מול וואט אן און קאפלן לוס (איה) אן (יוס טוב) טאר אן ניט דיגן
 זימרט זיין (אשכון) אעגן אן געבן עט זיט דען ערשטן מדר דען מנדרן טאג
 ניט אער דען מנדרן טג מייער אן דט (איה) זיגן למוט אעגן אן (מעילון) היט געלט קאפלן
 מול ברעטר זעגן מול (חרון) אומזן מול אלט וואט אן פון טון האט לוס (איה):

זיין קינר דז דא שטערבט מן (יוס טוב) ווען טון מן דרייסיג טון טאג שטערבט מוי
 דאך זיין (סעק פל) דורך ווען עט מיט זיין מויט גיט ריגן קינר מול האט
 האר מול נעגן אן אן עט דען ערשטן טאג בגרמבן ניט אער ווען עט זיין (בן דבר)
 ווער מול מויט נאך ניט גיודטת דען בגרמבט אן עט דען מנדרן טאג מול יודטת עט
 מויל דען (קברות) דען מן ערשטן טאג טאר אן עט ניט יודטן ווען עט אבר מין
 מלטן (חודט) ווער גיבמארן גיומארן מדר מוי קיין מויט גיטראגן קינר האט קיין נעגן
 נאך האר (אכטאן) ווען עט גאר טויט גיבורן ווערט טאר אן עט ניט בגרמבן ניט

דען פערטן נאך דען פארן טאג מול טמור עט נים טראגן פון זיין ארט זאך אנדרן
 דען רט זיי זיין (פאל בורח) מול ווען זיין קינד מיכר דרייטן טאג זולט זיי מולטערבט
 זול זיי נים גירשת בגרמבט אן עט דען פארטן טאג מול יודשת עט זך [ע"י טכס]
 דען מול דימ קינד דימ לעבנדיג גיבורן ווערן מול טטרבן מייער אן זיימ יודשת זיי אן
 (זול מוין דען קברות) איט זיין גלמוז מדר טערבן חבר איט קיין אעסר * טנייט
 ניט מער דימ (ערלה) זוב מול ומורעט זיימ זיין (קבר) חבר בידרן קיין (פריעה) לו
 אמחן מול ווער טון קיין (אוהל) זיי אמג עט טון מול בדמחן זך קיין (ברכה) לו אמחן
 מול אן גיבט זייס זיין נחמן זיגט זיימ זולטו הייסן זוימ זיי פמטר זמגט * זיין ארשן
 גיבט אן זך זיין נחמן חבר ניט דימ טויט גיבורן ווערן * מול אן גיבט זייס דרוק זיין
 נחמן דען (תחיית המתים) ווערן זיימ זך לעבדיג ווערן ווערט אן זיימ רופן איט דען
 נחמן זיימ זיר עלטרן * מול ווער זיימ זיין (גויה) זיגט קוונן זיין זיין (קבר) זולמדי
 חבלה) מול זעטן זייס דימ (ערלה) זון דר ומורטן דער זול זיין (גיהנום) קוונן דען
 (מברהם זבינו) זלוט קייס זיין (גיהנום) דער גירשת זיי חבר דען זעהט ער פר
 זיין (ערל) זון מול זלוט זייס זרין פירן * דאך זיין זיין טייל דימ זנדרן (אכהגיס)
 הזמן איט (פאל) לו בגרמבן מול בגרמבן (זיס טוב) גמר ניט זאך זייטלער דר איט טון
 לו זיימ זיין (אכהג) זיי זיימ ומוז זוימ זיך גישריבן זמב טרייבן זולי (מחרונים) דז
 אן זמוטן זול :

מח בחול המועד :

מח זיין (אית בחול המועד) הזט ער (איד רין זונס) זוימ זיין דימ זולמך זיי
 עט לו (קבורה) זיי * דער נאך טמר ער קיין (חבלות) טרייבן זיי
 נאך (יוס טוב) זיימרט זיי זיין זייב טמר ער ניט זיין * גלייך זען זיימ
 טטערבט זון (יוס טוב) מול דימ זוי טמרן קיין (חבלות) זמפן זמר טון חבר (בליעה)
 זון זיימ הזולטן ער טמר ניט לערן נאך זיקט זמוט זיין (טאהה) זיי מול זון זול זייס
 זך ניט מוין רופן זיימרט זנדרן (אולת) זאג ער זמוז הזמן * זוכן ער זיין (אזאר)
 דז זאג ער איט דימ קינד זמוז לערן זול זען ער זיין דימ זול פלעגט זיין (שיעור)
 לו לערן זאג ער זך לערן * זיימרט פר זיך זעלברט טמר ער ניט לערן * זיין
 (משכנ) זייסט אן קיין (קריעה) זיס (חול המועד) זוי זיכר פמטר מדר זמוז מול זיין
 פון זייסן זיימ זיכר זיי זיי (טבעה זייס) זייטן * חבר זיין פראדור ווען ער זון
 זיימ דער (איתה) זיימריסט ער ניט :

אזב * זון זאג זייס (חול המועד זנחס זבינים) זיין * מול זון זעלט דט (אית) ניט זיין
 זיכר דריימ זול זון זון (דרשת) ניט מול זון זאגט קיין (לידוק הדין) זך קיין
 (קדיש) מול זייסט קיין זרמו זויט מול זמבט זך קיין (הקפה) זך זון זען זיימ
 טטערבט זון זון קיין (תחינות) זאגט מדר זערט בגרמבן (ערב טבת זוס טוב) נאך
 זייטן מדר פט ווערט נחבט זיייער זון זייס בגרמבט זיי זך דער (דין) זון זון זון זייס
 זמגט מול ווער (יוס טוב) טטערבט טמר זון (חול המועד) קיין (קריעה) זייסן זיימ נאך
 (זיס טוב זמילן) זיין פמטר מול זמוז זך ניט * חבר (בלע האות זיהי זועס) זמגט
 זון זען זון זון (זיס טוב) * (ר' ארדכי יפה) טרייבט זיכר זיין (זיס טוב) זאג זון
 זמוז דרטן זול (קדיש) זמגן זען זון זון קיין (לידוק הדין) זמגט * מול דען (טבת חול
 המועד

האוער ואיסחחג. כשבתי) פִּירט אן מיס ניט שולן רען דער (שבתי) ווערט גירעכט
 לו (יוס טוב) מול גלייך מי: ווען נאך (יוס טוב) ווער מול טוט קיין (מבולות ער אולמי
 שבתי) מול מי: ער (חול האוער אהפלול) מי: ווע (זאן תפלה) ניט (עובר) מי: או: ער
 אך (תפילין) ליגן ווייל ער גמר קיין (מבולות) דמך'ן טון מול רען ערטטן טאג מי: ער
 (טבעה יאיק) זיילט או: ער אך (תפילין) ליגן רען מי: אמו ווען ער רען ערטטן טאג
 מי: און עט בגרמבן המט מדר גיהערט המט טמר ער קיין (מבולות בפרהסימ) טרייבן
 מי: ער רען זעלבגן טאג (תפילין) ליגן מול ווען ער נאך (יוס טוב טבעה יאיק) זיילט
 מי: ער רען ערטטן טאג אך (תפילין) ליגן אך מי: ווען ער (יוס טוב) גיטט מרכן מי:
 מדר המטט גיהערט או: ער רען ערטטן טאג מי: ער (טבעה יאיק) זיילט (תפילין) ליגן:
 ז'אג' ווען זיין (אית ערב יוס טוב) שפאט מי: בגרמבן גיומארן ד: ער גמר המט ניט
 קענין מיין ווייג (מבולות) ער (יוס טוב) טומן או: ער נאך (יוס טוב טבעה
 יאיק) זיילט מול (שליסן) ליילט ער פון דיח (איתה) מן י: ווען ער מבר מיין ווייג העט
 (מבולות) גיטמן ער (יוס טוב) נאך דער (קבורה) ווער מיין ווייג מויף דער ערד
 גיטטן נעאט (יוס טוב) דיח (טבעה) מיבר זיך עט זייח ער גיט אים מדר ניט מי:
 אן מיס מיין ווייג ער (יוס טוב) זאגט עט מי: בגרמבן מול ער זיילט מיין ווייג ווען טון
 קיין (טעה) נעאט (יוס טיטבעה) מיבר זיך ווען ער מבר המט רען (מרון) דער
 הייס פמטט לו גיטטעקרט מול המט (יהודים) אים (גוסן) גיטיקט ווען טפעט
 ווערט ד: דיח (גוסן) זמן עט בגרמבן מול אן זאמלט רען (מרון) דרויטן ניט ווידר מויף
 ניימרט בגרמבט מי: מי: לו גיטטעקרט מי: בלר מי: ער מויט רען הויז מי: ד: זיח מיין
 ווייג זיילט ווען טון מי: דער נחלט בגרמבן ווערט נעאט (יוס טוב) דיח (טבעה)
 מיבר זיך ווען ער מבר זעלט אים גין ווען טון דיר הייס מי: לו גיטטעקרט מול
 ווערט דמיסן ניט ווידר מויף גיאמלט היבט זיין (מבולות) דמך ניט מי: ער מן מי: ביי נאך
 דר (קבורה):

ז'אג' ווען נאך ניט נחלט מי: מול ער המט נאך קיין (אעריב אהפלול) גי ען ווען טון
 דט (קהל) המט (אעריב אהפלול) גי: ווען זיילט ער מיין ווייג נעאט (יוס טוב)
 דיח (טבעה) מיבר זיך מול מי: זאמג מי: קיין טטערן היבן מן לו קואן מי: נאך ניט
 נחלט אך מי: ווען ער זיין (אית) לו טטעקרט מול טיקט עט ווייט מיין וועק מי: עט מויט
 זיין הויז מי: היבט זיין (מבולות) מן מול ווען מיין טטחט בלעגרט מי: מול ער טוט זיין
 (אית) מיין (מרון) מול טטעקרט מיין לו מול טטעלט מיס מי: מיין (חדר) היבט זיין
 (מבולות איד) מן מול ווען מיין מי: ער טרונקן מדר גיהנגן גימארן מי: בלר ד: זיח זיך
 מיס (אימט) זייד: אן מיס ניט פִּינדר קמן מדר אן קן מיס ניט מבר קריגן פון דיח
 (תלייה) לו בגרמבן היבט מיר (מבולות איד) מן מול ווען אן זיידרער נאך קריגט מול
 טוט זיח לו (קבורה) בידרפן זיח קיין (טבעה) נאך גמר קיין (מבולות) יער לו טג מי:
 (קריעה) און זיח ווידר רייסן מול ביי אן מיס בגרמבט הלט ער זיך מי: וויח מיין (מבולות)
 מויף מיין (אית):

דין שמועה קרובה וואש מן הערש אין דרייסיג טאג:

ז'אג' מי: דער (דין) בייח (שמועה קרובה) ווען מיין הערט מיין דיח דרייסיג
 טעג ד: מיס מיין גיטט מרכן מי: מי: גלייך מי: ווען ער היינט בייח

ספר החיים

מיסג' יט' ארבע אע"ל ב' ג' ר' אבן * מול' א"ו ע"ן דע"ן ט"א' א"ן א"ו ע"רש הע"רש ווע"ן ע"רש
ש"ן מ"ס ד"ר י"ס ג' ש"ט"ן ט"א' ע"רש מ"י ג' ל"ך א"ו ווע"ן ע"ר הי"כט ע"רש"ט ב"י"ח מ"ס ג' י"ט מ"ר ב"ן
ווע"ר * מול' הי"כט מ"ן (א"ד ט"כ"ע"ה י"א"ס) ל"ו ז"י"ט"ן מול' א"ו (ק"ר"ע"ה) ר"י"ס"ן מול' א"ן ש"י"ק"ט
מ"ס (ס"ע"ו"ד"ה ה"ב"ר"מ"ה) ע"ר א"מ"ג ו"מ"ו"ל (ת"פ"ל"ה) ט"ו"ן מ"כ"ר ק"י"ן (ת"פ"ל"י"ן) ט"מ"ר ע"ר
ד"ע"ן ע"רש"ט"ן ט"א' מ"ז ע"ר הי"כט מ"ן ל"ו ז"י"ט"ן נ"י"ט ל"י"ג * מול' מ"ז ע"רש הע"רש מ"י"ן ו"י"כ"ג ע"ר
ב"ח"כ"ט מול' ע"ר ה"מ"ט נ"מ"ך ק"י"ן (א"ע"ר"י"כ"ה א"ת"פ"ל"ל) ג"ו"ע"ג"ן ווע"ן א"ן ש"ו"ן מ"ו"י"ט ד"ע"ר ט"ו"ל מ"י
ג"ו"ע"ג"ן ווע"ן ט"ו"ן נ"מ"ך ט"א' מ"י מול' (ק"ה"ל) ה"מ"ט נ"מ"ך ק"י"ן (א"ע"ר"י"כ"ה א"ת"פ"ל"ל) ג"ו"ע"ג"ן
ה"י"כט ע"ר מ"ן ל"ו ז"י"ן ז"י"ן (ט"כ"ע"ה) ע"ו"ן א"מ"ר"ג"ן מ"ן מול' א"ו ד"מ"ך ז"י"ן (מ"כ"ו"ל"ה ו"ט"כ"ע"ה א"ד)
א"ן ה"י"כ"ן א"ו ו"י"ך ד"ע"ר ע"רד ז"י"ט"ן מול' ט"מ"ר א"מ"ר"ג"ן ק"י"ן (ת"פ"ל"י"ן) ל"י"ג"ן מ"ז מ"י מ"ך ד"ע"ר
(ד"י"ן ע"ר"כ"ה ט"כ"ה ו"ע"ר"כ"ה י"ו"ס ט"ו"ב) מ"ז ע"ר נ"מ"ך נ"י"ט ה"מ"ט (א"ע"ר"י"כ"ה א"ת"פ"ל"ל) ג"ו"ע"ג"ן ווע"ן א"ן
ט"ו"ן מ"ו"י"ט ד"י"ח ט"ו"ל ג"י"ט ו"י"ל"ל נ"מ"ך ט"א' מ"י ד"ז ע"ר מ"י"ן ז"י"כ"ג ז"י"כ"ט ווע"רש מ"ס ע"ר מ"י"ן ט"מ"ך
ג"ר"ע"כ"ט מול' (י"ו"ס ט"ו"ב) נ"ע"א"ט ד"י"ח (ט"כ"ע"ה) מ"י"כ"ר ז"י"ך * מול' (ט"ל"ש"י"ס) ל"י"כ"ט ע"ר מ"י
א"מ"ל ע"ו"ן ד"ע"ן ט"א' א"ן א"ו ע"רש הע"רש :

א"ו"ן * ווע"ר נ"י"ט מ"י"ן ו"י"כ"ג (מ"כ"ו"ל"ה) ק"מ"ן ט"ו"ן ע"ר (י"ו"ס ט"ו"ב) נ"ע"א"ט (י"ו"ס ט"ו"ב) נ"י"ק"ט מ"י"כ"ר
ז"י"ך מול' (א"מ"ל"מ"י י"ו"ס ט"ו"ב) א"ו"ו ע"ר (ט"כ"ע"ה י"א"ס) ז"י"ט"ן מול' (ט"ל"ש"י"ס) ל"י"כ"ט ע"ר ע"ו"ן
ד"ע"ן ט"א' א"ן מ"ז ע"רש ה"מ"ט ג"ה"ע"רש * מול' א"ו (ד"ב"ר"י"ס ט"כ"ל"נ"ע"ה מ"ו"ה"ך) ז"י"ן ט"מ"ר ב"י"ח
ז"י"ן ע"ר"י"ח נ"י"ט ל"י"ג ע"ו"ן ד"ע"ן ט"א' מ"ן מ"ז ע"רש הע"רש ב"י"ן נ"מ"ך ד"י"ח (ט"כ"ע"ה י"א"ס) מול' נ"י"ט
ל"ע"ר"כ"ן * מול' מ"ז ו"י"ח מ"י"ך ג"י"ט ר"י"ב"ן ה"מ"ב ב"י"ח מ"י"כ"ג ד"ע"ר (ע"ר"כ"ה י"ו"ס ט"ו"ב) ט"ט ע"ר"ב"ט *
מ"כ"ר פ"ל"י"ט ע"ש"ן מול' ו"י"ן ט"ר"י"נ"ק"ן א"מ"ג ע"ר מ"ן (ט"כ"ה ו"י"ו"ס ט"ו"ב) ו"מ"ו"ל מול' מ"ז ע"ר (א"מ"ל"מ"י
ט"כ"ה מ"ז א"מ"ל"מ"י י"ו"ס ט"ו"ב) מ"י"ן (ט"ע"ה) ז"י"כ"ט ווע"רש מ"ס ע"ר מ"י"ן ט"מ"ך ג"ר"ע"כ"ט מול' ז"י"כ"ט
נ"מ"ך ז"ע"ק"ט ט"ע"ג * מול' מ"י"ע"ר ע"ר ז"י"ך ז"ע"ל"ט ר"י"ש"ט ע"ר (ק"ר"ע"ה) מול' א"מ"ר"ג"ן א"ו"ו ע"ר מ"ך
(ת"פ"ל"י"ן) ל"י"ג"ן ד"ע"ן א"מ"ר"ג"ן מ"ז ט"ו"ן ד"ע"ר מ"כ"ר"י" ט"א' ע"ו"ן ז"י"ן (ט"כ"ע"ה) מ"ל ל"י"ט ווע"ן ד"ע"ר
ט"א' מ"ז ע"ר הי"כט מ"ן ל"ו ז"י"ט"ן ע"ר ד"ע"ן ל"ו ז"י"י"ח ט"ן ט"מ"ך ג"ר"ע"כ"ט ווע"רש א"ו"ו ע"ך ת"פ"ל"י"ן ל"י"ג"
מול' ע"ר ה"מ"ט ד"מ"ך מ"ל ל"י"ט מ"ו"י"ט ג"ה"י"ט מול' י"מ"ר ל"י"ט ע"ו"ן ד"ע"ר (א"י"ת"ה) מ"ן * מול' מ"ז ל"י"ט
מ"ז ע"רש הע"רש מ"ן ד"י"ח (ט"ל"ש"י"ס) ל"י"כ"ט ע"ר (ט"ל"ש"י"ס) ע"ו"ן ד"ע"ן ט"א' א"ן מ"ז ע"רש הע"רש
מול' (ט"כ"ע"ה י"א"ס) ל"י"כ"ט ע"ר ע"ו"ן ד"ע"ן ט"א' מ"ן מ"ז ע"ר ז"י"כ"ט * מול' ד"י"ח ב"י"ח ד"ע"ר (א"י"ת"ה)
ז"י"ן ל"י"ן מ"ך מ"ז (ט"ל"ש"י"ס) ל"י"כ"ט א"ן מ"ז א"מ"ל ע"ו"ן ד"ע"ר (א"י"ת"ה) ווע"ן ע"ר ט"ו"ן נ"מ"ך (י"ו"ס ט"ו"ב
ט"כ"ע"ה י"א"ס) ז"י"כ"ט מול' (ט"כ"ע"ה) ל"י"ט א"ן ע"ו"ן ד"ע"ן ט"א' מ"ז א"ן מ"ן ה"י"כ"ט ל"ו ז"י"ט"ן * מול'
א"ן ר"ע"כ"ט מ"ז (א"י"ו"ס ה"א"י"ת"ה) א"ן ר"ע"כ"ט נ"י"ק"ט (א"י"ו"ס ה"ק"כ"ו"ר"ה) מ"ז מ"י"ע"ר ע"ש
ב"ג"ר"מ"ב"ן מ"י"ן ה"י"ס"ן ז"י"ח (מ"ו"נ"י"כ"ן) מול' נ"מ"ך ד"ע"ר (ק"כ"ו"ר"ה מ"כ"ל"י"ס) ה"י"כ"ט ז"י"ך מ"י"ר (מ"כ"ו"ל"ה)
מ"ן (ט"כ"ע"ה י"א"ס) ל"ו ז"י"ט"ן (ט"ל"ש"י"ס) ל"י"כ"ט א"ן ד"מ"ך (א"י"ו"ס ה"א"י"ת"ה) :

ד"ן שמועה רחוקה וואש מן הערש נאך דרייסיג טאג :

ג א"ז ע"ר הע"רש נ"מ"ך ד"ר י"ס ג' ש"ט"ן ט"א' ע"ו"ן ד"ע"ר (א"י"ת"ה) ד"ז מ"ס מ"י"כ"ר ג"י"ט א"מ"ר"ב"ן א"ן
ז"י"כ"ט ע"ר נ"י"ט א"ע"ר מ"ז מ"י"ן (ט"ע"ה) ק"י"ן (ק"ר"ע"ה) ר"י"ס"ט ע"ר נ"י"ט ק"י"ן (ס"ע"ו"ד"ה
ה"ב"ר"מ"ה) ש"י"ק"ט א"ן מ"ס מ"ך נ"י"ט ק"י"ן (ט"ל"ש"י"ס) ל"י"כ"ט ע"ר מ"ך נ"י"ט * ע"ש ז"י"י"ח ע"ר ז"י"כ"ט
ב"י"ח ט"מ"ך מ"ר"ר ב"י"ח ב"ח"כ"ט מ"י"ן (ט"ע"ה) מ"י"ן ז"י"ן (מ"כ"ו"ל"ה) מ"ו"י"ט מ"ז ד"ע"ן ע"רש"ט"ן (ט"כ"ה)
ה"מ"ל"ט ע"ר ז"י"ן ט"ע"ג"ך ק"ל"י"ד"ר מ"ן מול' ז"י"ן ו"מ"ז"י"ן (ט"ל"י"ת) מול' ד"י"ח ו"י"י"ט"י (ק"ר"ו"ב"י"ס) ה"ל"ט"ן
ו"מ"ט

ואם פֿון זיך טעגליך קליידר און אונז מויל פֿאמער מאל אונטער זילט ער נאך נישט אער זון זיין
 (שעה) מאל (קריעה) אונטער רייסן מאל (שליסיק) האלטן זון ווייל זיין (מבל) מאל ווייטער
 זיין (מבלות) האלטן גלייך זיין ברירר פֿון דער (אייתה) און מאל ווער נאך דען יאר
 הערט ביררן קיין (שעה) לויטלן * און נישט דען ערטטן (טבת) וואס פֿון זיין טעגליך
 קליידר און אל האלטן * אונז פֿאמער מאל אונטער זון ערט נאך דעם יאר הערט רייסט ער
 דאך (קריעה) מאל זילט זיין (שעה) מאל ווייטער קיין (מבלות) אער נאך קיין (קדיש)
 זאגט ער נישט ביז ער יאר לייט האט גלייך זיין אנדרי ברירר פֿון דער (אייתה) און *
אונז ווער דא הערט און (טבת) מאל יוס טוב) מאל זיז נאך די דרייסיג טאג אונז ער
 וואס ביים די פֿרוי זיין מאל (אולמי טבת) מאל יוס טוב) זילט ער זיין (שעה)
 מאל האט קיין (שליסיק) נישט מאל דען ערטטן (טבת) האט ער זיין טעגליך קליידר זיין *
 מאל מויל פֿאמער מאל אונטער אונז ער נאך וואס ביים זיין פֿרוי זיין גלייך נישט (אולמי טבת
 מאל יוס טוב) אונז ער (קריעה) רייסן מאל זיין (שעה) זילט מאל (שליסיק) אונז ער האלטן פֿון
 דען טאג און ערט הערט זון ווייל זיין (מבל) מאל ווייטער האלט ער זיין (מבלות) מויש
 זון ווייל זיין ברירר * מאל ווען זיין הערט (שאועה קרובה) און (טבת) מאל יוס טוב) מאל
 נאך (טבת) מאל יוס טוב) ווערט עט (רחוקה) זיז מיכר דרייסיג טאג פֿון דר (אייתה)
 טאר ער דאך ביים די פֿרוי נישט זיין פֿון די לייט און זיז ערט האט גיהערט * מאל
 האלט (דבריס טבלינעה) ביז (אולמי טבת) מאל יוס טוב) זיז ער זיז זיין (שעה) גיזעטן
 זיז זיין (מבלות) מאל (שליסיק) מויש * מאל מויל פֿאמער מאל אונטער זילט ער נאך נישט אער
 זון זיין (שעה) מאל רייסט (קריעה) מאל (שליסיק) האלט ער זון ווייל זיין מאל
 גיטריבן המב * זיין דער דא האט (חלונה) פֿר (יוס טוב) גיהט מאל זיז מיס זיין
 און (יוס טוב) מאל בחול האווער) גיטט ארכן ווען טאן זיין פֿאמער ווער האט ער דאך זיין
 (שבעה ימי האשתה) מויש מאל האלט גאר קיין (מבלות) נישט טוט מאל זון ווייל זיין
 אנדרר (חלתן וכלה) מאל (אולמי יוס טוב) זילט ער (שבעה ימים) מאל (שליסיק) לילט
 ער פֿון די (שבעה ימים) און מאל נישט פֿון דער (אייתה) און ווען ער זון ביים דער
 (אייתה) זיז גיזעטן * און זון ווען ער (שאועה קרובה) ביז טוב מאל בחול האווער)
 העט גיהערט * דען ער בירמך גאר קיין (מבלות) לטון זיין (חלונה) וואך זיז:

וויא יוס טוב דיא שבעה אונז שלשים איבר זיך נעמט:

בא ווער דא זיז זיין (שעה) גיזעטן פֿר (פסח) נעמט (פסח שבעה) מיכר
 זיך זיין זיבן טעג זיין וועק און דען די (שליסיק) מאל זילט טעג פֿון
 (פסח) זיין פֿולנעהן טאג זיין וועק לילט ער נאך פֿולנעהן טאג נאך (פסח) זיין די
 (שליסיק) מויש:
זיין (שעה) פֿר (שבעות) נעמט און די (שבעה) מיכר זיך זיין זיבן טעג פֿון
 די (שליסיק) און זיין וועק מאל (שבעות) האט נאך זיין (אעלה בקרבנות)
 זיין אונז ביז זיבן טאג דער נאך די (קרבנות וקריב) זיין דאס נעמט עט נאך
 זיבן טאג מיכר זיך מאל דער אנדרי טאג ווערט פֿר זיין טאג גירעכט זיין פֿולנעהן
 טעג פֿון די (שליסיק) זיין וועק זיין ווייל (פסח) לילט ער נאך פֿולנעהן טאג זיין
 די (שליסיק) מויש:
אונז ווען ער זיין (שעה) קודם ראש השנה) זיז גיזעטן זיין די (שבעה) זיין
 י ה 5 יו וועק

ספר החיים

העק אול (ימס כפור) נעאט דימ (טלטיס) מיבר זיך מיין (טעה) פֿר
(ימס כפור) זיין דימ (טבעה) מיין וועק מול (סוכות) נעאט דימ (טלטיס) מיבר
זיך דמך אומג ער זיך (לכבוד ימס כפור טובל) זיין מול במדון (ערב ימס כפור) נמך מיטמג
ווען טון דימ (טלטיס) ניט מויט זיין מולט ווער ער (ערב ימס כפור לקבורה) גקומן:
זיין (טעה) פֿר (סוכות) נעאט דימ (טבעה) מיבר זיך מול מי זיבן טעג פֿון דימ
(טלטיס) מיין וועק מול זיבן טעג (סוכות) מי פֿערלעהן טעג מיין וועק מול
גטאיני העלרת) מי זיין מיין ביוגדר (ימס טוב) ווערט מך גירעכנט פֿר זיבן טעג מול
דער מוגדרר טמג פֿון (טאיני העלרת) מי זיין טמג זיין (כ"ב) טעג מיין וועק ליטער
נמך מוכט טעג נמך (ימס טוב) זיין דימ (טלטיס) מויט:

זען

זוכר דימ (טבעה ימס) פֿר (ימס טוב) מויט זיין דר דער זיבנטי טמג מי זימס
(ערב ימס טוב) נעאט (ימס טוב) דימ (טלטיס) גמר מיבר זיך מול אומג זיך
(ערב ימס טוב) נמך מיטג שערן מול במדון מול מן (ערב פסח) אעג ער זיך שערן
מול במדון פֿר מיטג רען נמך מיטג טמר זיך קיינר למון שערן מן (ערב פסח) ווער
זוכר ניט מיין ווינג מי גיזעטן פֿר (ימס טוב) נעאט קיין (ימס טוב) ניקט מיבר זיך
מול ווען זוכר (ערב ימס טוב שבת) מי זיין ווען טון ווער גלן טפעט גיזעטן דר מיס מיין (מול
לקבורה) קומן מי זיין ער העט גמר ניט לייט גיהמט וומט מיטלן מול המט גמר קיין
(מבואה) גיטמן פֿר (שבת) מך מוז ווען זיין מן (שבת ערב ימס טוב) הערט דר מיס
זיין גיטמרבן מי זיין ווען ער טון (ערב שבת) מי זיין ער טג גיטמרבן נעאט (ימס טוב)
דמך דימ (טבעה) מיבר זיך מוז ווען עט מן דימ מוכן (ערב ימס טוב) ווער ווייל ער
(שבת) ניט טמר ביין דער פֿרייז ליגן בע (ימס טוב) קואט רחוק נעאט (ימס טוב) מך
זיבר זיך מול זוכר ביין דער פֿרייז טמר ער ניט זייער ליגן מי זיין (ימס טוב) מיין גיט
מול

זען

זען טון (ימס טוב טבעה) מיבר זיך נעאט זיג ער דמך מוי (קדיטיס) בי
(טבעה ימס) מיין וועק זיין פֿון דער (אייה) מן מול מי (דוזה מכל ימס) זוכר
זיטל זיך ימל לייט מוז ער מיין (קדיט) געבן ווען דר זיבנטי טמג (ערב ימס טוב) מי
מזער מיין (טעה) גיזעט מי זיין דימ (טבעה וטלטיס) מויט אומג זיך במדון שערן נימי
קליידר מן טון מול גיט מויף זיין טמט זיטל ווען זוכר דר זעקסטי טמג מי (ערב
ימס טוב) נעאט מול מך דימ (טבעה) מול מיין טייל פֿון דימ (טלטיס) מיבר זיך זוכר
זיט גמר דימ (טלטיס) דרוק טמר ער זיך מך ניט במדון נמך שערן בי זיין (טלטיס)
מויט זיין נמך (ימס טוב) מול מוז זוכר טיך גין בי זיך נמך מיטמג מול ניט מויט זיין
דמי גין בי זיין דימ שול גיט ער מליינט און פֿירט מיס ניט טלן ווען טון (שבת ימס טוב)
ווער מול גיט פֿארט מיין דימ טול טטיט ניט מיין דימ פֿמולט דען זיין (טבעה) זיין דמך
מויט זוכר זיין טמט פֿר ענדרט ער מול מיין (טליה) זעלט ער מויף זיך זוכר ניט מיבר
דען (פניס) מול מויף פֿארט מול מוטר ווען טון (ימס טוב) דימ (טלטיס) מך מיבר זיך
נעאט טמר ער זיך דמך ניט במדון נמך שערן (ערב ימס טוב) נימרט דימ נעגל זוכר
שניידן אומג ער זיך מול ווייטי העגדר מול קרמגן מן טון מול ווען (ערב ימס טוב בטבת)
מי מול (שבת) מי זיין זיבנטי טמג נעאט (ימס טוב טלטיס) מיבר זיך מול ווען
פֿרייטג מי דר זיבנטי טמג אומג ער זיך פֿרייטג נמך מיטג שערן מול במדון ווען
זוכר פֿרייטג מי דער זעקסטי טמג פֿון זיין (טבעה) נעאט (ימס טוב טלטיס) מך
מיבר זיך זוכר ער טמר זיך פֿרייטג ניט שערן נמך במדון מול זיין (טבעה) מי זיין

לומר מוית לזו ביו (יוס טוב) מין גיט * חבר מן (חול האוער) אמוג ער זיך טערן לזון
 ווייל ער זיך האט (ערב יוס טוב) ניט קעגן טערן ווייל (טבת) מין * מול ווענד דר (יוס
 כ"ט אטלטיק) מין (ערב טבת) אמוג ער זיך טערן מול במדן נאך איםג מול מויל זיין
 שטמט גין דער (טבעה יאס) זילט אמוג (ערב רחש הטנה וערב יוס כפור) טון
 גין לז (טליחות) מול ווער (מול) מין מויל פמטר מול אומר זון מין דיט מול קיין קיטל
 מן טון מין טייל טון יום מן מול טומן מין אנטל מדר הילמ רמק דריבר מן * מך זאל ער
 קיין (חן) זיין מן (רחש הטנה יוס כפור) עט זיימ דען עט ווער קיין מדרר דמ דער
 דמ קמן (ארתפל) זיין מול ווען ער מין טווארן (טליית) מויל האט מן ער (חן) מין זאל
 ער מין ווייט (טליית) מויל טון :

ויען

מיינר הערט (טאועה קרובה ביוס טוב) מדר ווערט בגרמבן מן (יוס טוב)
 דען טמר ער קיין (קריעה) רייסנטמר ער (חול האוער) מך ניט רייסן ווען
 טון מויל פמטר מול אומר ביו נאך (יוס טוב) ווען ער זעלבר בגרמבט מן (חול האוער)
 מדר הערט דז זיין פמטר גיטמארבן מין מול מין (טאועה קרובה) דען רייסט ער
 מן (חול האוער קריעה) מבר ניט מויל מנדרי (איתיק) מול (טאועה רחוקה) טמר ער
 מויל זיין פמטר מך קיין (קריעה) רייסן מן (חול האוער) ביו נאך (יוס טוב) מול מן ער
 הערט (טאועה קרובה) מן (חול האוער) מין גלייך מן ווען ער מיינס בגרמבט (חול
 האוער) טמר קיין (מולות) טרייבן ביו נאך (יוס טוב) גימרט בייז זיין וייב טמר ער
 ניט זיגן מול נאך (יוס טוב) זילט ער מין (טעה) ווערט מין פר מין טמג גירעכנט
 מול זילט נאך זעקט טעג מול (טליטיק) זילט ער פון דען טמג מן מין ערט האט גיהערט
 מול ווער דמ הערט (טאועה קרובה בחול האוער) מול נאך (יוס טוב) ווערט עט (רחוקה)
 רייסט ער (קריעה בחול האוער) מול ווער (חול האוער בטאועה קרובה) ניט
 העט גריסן מויל מנדרי (איתיק) מול נאך (יוס טוב) ווערט עט (רחוקה)
 רייסט ער קיין (קריעה) ניט מער מן מין (טעה) זילט ער (אולמי יוס טוב) מבר בייז
 זיין פרויז טמר ער דמך ניט זיגן מול מן (דבריק טבלנעה טהג) זיין ביו ער מין
 (טעה) גיעטן מין ווען עט טון דען מנדן טמג פון (יוס טוב) ווערט (רחוקה) מבר
 מן (חול האוער) טמר ער דמך בייז דיט פרויז ניט זיגן ביו ער מין (טעה) נאך (יוס
 טוב) גיעטן מין * מול ווען (מיסרו חג טבת) מין טמר ער ניט בייז מין זיגן ביו ער
 (אולמי טבת) מין (טעה) גיעטן מין ווייל דמערט גיהערט האט מין נאך (טאועה
 קרובה) גיווען מול האט קיין (מולות פרהסימ) מן גיהובן לז טון דרוס האט ער דמט
 (מולות) נאך מויל זיך ביו ער מין (טעה) גיעטן מין מול דמט גוינט ער דז ער
 בידך ניט מער מן מין (טעה) לז זילטן מול קיין (טליטיק) לז האטן מויל מנדרי (איתיק)
 מול מויל פמטר מול אומר האט ער (טליטיק) מבר זילט ניט מער מן מין (טעה) :

מת כל ג בעומר ובחמשה עשר באב ובשבט וראש חודש :

גב אל מול דיט טעג דז מן קיין (תחיית) זמגט טטעלט מן דז (אית) ניט דייז מן
 מנדן מול זמגט קיין (גירוק הרין) נאך ניט (קדיט) מול מן רייסט קיין גרמו
 מוית מול מן (דרטנת) ניט ניימרט (בלע האות ויהי נועס) זמגט מן * מבר מיבר מין
 (תאוד חכס דרטנת) מן מן (ל"ג בעומר וט"ו וט"ו בט"ט) מבר מן מנדרי טעג
 מן קיין (תחיית) זמגט זון מן (אנוד הספר) זיין מול מך ניט דרטון מיבר קיינסניט :

ספר החיים

מת ואכל בתשעה באב:

נג ווען זיין (אית) זיט (ערב תשעה באב) שפעט מול בלייבט זיכר נאכט זיגן
טארן זימניט (איתפלז) זיין המבן זיין (דין מוקן) מזוימ מן דימ ומחל
נימרט לו (מיכה) גיט ער טולן מול הערט לו מול נאך דימ (קימט) גיט ער מהייק ער
טאר (מכילו מוקן) ניט זמגן מול לו אמר גנט מך מזו מול נאך טול טוט מן עט לו (קבורה)
מול מן זמגט קיין (לידוק הדין) מך קיין (קדיט) מול ווען ניט זיט (עובר זמן תפלה)
זיט ער (איתפלז) מזוימ מן דימ ומחל מול מזו (איד טבעה יאיט) זיטן מול לו (אנחה)
זיגט ער (תפילין) ווייל מלי גמר לו (אנחה תפילין) זיגן מבר זמל ומזש שפעט (אנחה
איתפלז) זיין [מוטייל שרייבן דער זמל קיין תפילין דען זעלבגן טמג זיגן דרוק ווען
ער ניט זיגט זיט רעכט] מול זיין (מכל בתשעה באב) גיט ער מך ניט זיט ער טולן מן
מן (קימט ומיכה) זמגט מול דר נאך ווידר מהייק (טבעה יאיט) זיטן מול זיט (איתפלז)
דר הייק:

מת בהנוכה:

נד ווען זיין (אית חנוכה) זיכר נאכט זיגן בלייבט טאר ער קיין זיט זינדן ווען
טון ונדר (ברכה) מך ניט מול המט (דין מוקן) מזוימ מן דימ ומחל
איט מליט טאר ניט (איתפלז) זיין מול מן זמגט קיין (לידוק הדין קדיט) ניט מול מזו
מך דער (קבורה איד טבעה יאיט) זיטן מול ווען ניט (עובר זמן תפלה) זיט מזו
ער (איתפלז) זיין מבר (תפילין) טאר ער ניט זיגן דען זעלבגן טמג מול (חנוכה) קערלן
זיט ער מך ווידר מן מול ווימ מן בימ זימ איט (אין איתפלז) זיט הזב מך מובן
מזש זיט ריבן:

מת ואכל כפורים:

נה (אית בערב פורים) מזער זיין (שעה) גיזעטן זיט ווערט ער זיין טמג
גירעכנט מול (פורים וטוטן פורים) טאר ער קיין (טבעה יאיט) זיטן מבר
ווערט זימך דמך מיטלכר טמג ער זיין טמג גירעכנט מול מזער (טוטן פורים) לו
נאכט זיין וויגן זיט זיין דרייט טעג זיין וועק סקון זיין (טבעה) מול זיט נאך פיר טעג
בימ נאכט זיט ער דער הייק (איתפלז) מול לו דער (אגילה) גיט ער טולן מול לו
אמר גנט גיט ער טולן מזו ערימ מזער וייל מול מזער טולן קואט (פורים) ער ענדרט
ער זיין טמט מול טוט זיין (טליה) מויך מבר ניט זיכר דען קמפל מזו ווימ זיין (מכל)
מול המט מלי (קדיטיס) נימרט זיין ימל זייט גיבט ער זיין (קדיט) מול טרייבט ווייט
קיין (מכלות) ביז נאך (פורים) נימרט בימ זיין ערוימ טאר ער ניט זיגן מך מזו ווען
(פורים) זיין דימ (טבעה) זיט מול מן שיקט זימ קיין (טלח אנחה) ווען ער זיין
מחם מן זיט שיקט זן מיס (בטס נרקה) מך מזו ומל ער קיין לוטמג קמרטן ווייל
זמלן שיקן נימרט מן דרייט זייט מזל ער ומזש שיקן (טלח אנחה) מול דר נאך מן מראי
זייט (בטס נרקה) מך מזו (זיין מכל) מויך עמטר מול אוטר זימ ימל מן (פורים):
אוב ווען זיין (אית) זיגן בלייבט זיכר נאכט זמל ער זיך גר ניט (איתעסק) דר איט
זיין ביז אמר גן דען טוט ער זיין (תפלה) דר הייק מול גיט לו דר (אגילה)
טולן מול מך בימ נאכט פלייט עטן מול וויין טרינקן נימרט בימ דער ערוימ טאר ער
ניט

ע"ט ל"ג * ווען ער חבר אונט זיך און היבן (אדעמסק) לו זיין איט דען (אדע) טאר ער
 ביים נכ"ט זיך נישט (אדעפול) זיין נישט אער דיא (אג'ילה) גיט ער הערן מיין דיא שול חבר
 נישט (תפלה) טון * (מפילו זאמן) נישט זאמן מיין דיא שול מול טאר קיין פלייש עשן נאך
 קיין זיין טרינקן * מול לו אמר גנש גיט ער מיין דיא שול מול זיך מוז נישט אער מוז דיא
 (אג'ילה) הערן מול ווידר מרויט * מול נאך שול בארמבט אן עש מול אן זאגט קיין
 (לידוק הרין וקדיש) נישט * מול ווען נישט מוזי (עובר זאמן תפלה) מוזי ער (אדעפול) * מול
 (טליית) זאגן ער ומוול אן טון * חבר (תפליין) טאר ער נישט ל"ג אן (אולמי טושן פוריס)
 לו נחמט זילט ער מיין (טעה) ווערט מיס פ"ר מיין טאג גירעכנט זייל ער פ"ר (פוריס)
 נישט גייעשן מוזי מול אזו נאך זעקט טעג זיטלן [מטייל טרייבן דזעט ווערט דזיך פ"ר
 מוזייע טעג גירעכנט פון דיא טבעה מול זילט נאך פיקל טעג] * חבר דען ערשטן
 טאג (פוריס) זיך דען אנדרן טאג טאר ער קיין (מבולת בכרהסיו) טאן :

אך

מוז ווען מן (פוריס) ווער מייער גישטמארבן מיין זיך מולט מוז מייער עט בארמבן
 מוזי הייטט ער מיין (מוסן) נישט אער מוז דיא (אג'ילה) זאגן ער הערן מול קיין
 (מבולת) טאר ער טון ביי נאך (טושן פוריס יוס ט"ז : במדר) מול ווען דט (אדע) מייער
 נחמט ל"ג בלייבט זאמן ער דזיך לו דער (סעודה) פלייש עשן מול זיין טרינקן * חבר
 ער זאל זיך נישט מן היבן (אדעמסק באדע) לו זיין ביי אמרן מול זיך נישט (שיכור) טרינקן
 נאך קארטן זייל טרייבן : מול מן דען (אדע) גירעכטן * מול ווען דט (קברות) ווייט ווער
 דז ערט פ"ר מן בארמבן אונט זיימנט ער דיא (אג'ילה) ווען דט (אדע) לו (קברות) מוז
 ווען טון (זאן תפלה עובר) מוזי מול ווען (טבת טושן פוריס) מיין מדר נאך (פוריס)
 ווער (טבת) פירט אן מיס נישט טון מול ווען טון מן (פוריס) דען ערשטן טאג ווער
 מייער גישטמארבן מול נאך פוריס מוזי (טבת) דז (יוס ה' פוריס) ווער גיווען זילט ער
 (אולמי טבת) מיין (טעה) מול ווערט מיס פ"ר מיין טאג גירעכנט מול אזו נאך זעקט
 טאג זיטלן [מטייל טרייבן דזעט ווערט דזיך פ"ר דרייט טעג גירעכנט] ווען ער
 חבר ווער מיין (טעה ערב פוריס) גייעשן מול (טבת) מוזי נאך (פוריס) מוז ער (אולמי
 טבת) מיין זינגן זילט ווערט מיס (פוריס) מול (טבת) פ"ר דרייט טעג גירעכנט מול
 זיין פיר טעג מיין וועק מול זיטלן נאך דרייט טעג * מול ווען זונטן פוריס מוזי זאל ער
 (טבת באגדה) טון בלייבן ביי נאך (אעריב) מול (טבת ופוריס) ווערט מיס פ"ר דרייט
 טעג גירעכנט לו דיא (טבעה ימיס) מול ווען (טושן פוריס) ווער דער זיבנט טאג
 בידרן ער קיין (טעה) ביים נחמט לו זיטלן מול זיין (טבעה) מוזי מוזי :

אלי דינים וויא מן דיא הרונים בגראכט :

זו ווען זאן פיינט מיין (הורג) דזאן איגט (רנחניס) הבן מיין דר טלזמן מול מוז
 קיין (דס) פון מיס גנגן מיין אן מיס (אטהר) מול טוט מיס מיין ווייט
 העמד מן מול זיין קליידר דרייבן מול מיין פאלטר דרייבן מיין טייל זאגן זאן : מול זיין קיטל
 ביים מיס ל"ג * מול אן זאל מיס מוזייער אעסר איט טורלי טטיין מיין דיא האנט געבן
 דיא קליינג פון דיא אעסר זאל אן מיס מיין דיא האנט געבן מול דיא טטיין מיין דיא היך
 דען האט דער (הולח) קיין (אכוחה ער ה' ינקוס דאו) מוז נאך ווען מייער מוזי טוט גיטלן
 מדר פ"ר טרוקן מול מיין קיין בלוט פון יא גירונן מוזי אן זיט (אטהר) מול
 טוט זיט (תכריבין) מן מוז זיט מיין אנדר (אדע) מול אן טוט זיט נישט

פון דיא קליידר און יאול ווען טון יוזא ווער בלוט פון יוזא גירוכן ניט אער עט האט זיך
גיהערט מול דער נאך טטמרבן יוזא מול פון דער (איתנה) מן מול ווייטר מיט קיין בלוט
פון יוזא גירוכן דען מיטאן יוזא (אטהר) מול טוט יוזא (תכריכין) מן מן וויז מיין מנדר
(אית) ניט אער ווער פון (רלחניס) מיט מוס גיקאון יוזא אן מלי אמל מיין קליידר מך מן
טון ווען מבר (אטעט איתנה) מול ווייטר רינט נאך בלוט פון יוזא טאר אן יוזא ניט
(אטהר) זיין ניימרט בגרמבט יוזא מן וויז יוזא טטערבן איט קליידר איט מולט מול ווזו
בלוט מן מיטאן מויט טכידן מול איט געבן מין (קבר) מול ווען עט מויך דער ערד
מיטאן אן איט מיין טיפל די ערד מויך נעאן איט דען בלוט מול איט געבן מבר רט
בלוט ווזט פון דר (איתנה) מיט פון יוזא גירוכן בידרן אן ניט איט לו געבן מול אן או
יזא דען (מרון) ריכט לו אמל איט פעך די קיין בלוט קו חרך ריך דען רט בלוט או
מולט איט בגרמבן ווען ווזט פון דער (איתנה) מן מול ווייטר פון מוס רינט:

אלידינים פון איין קינד בעטרן דיא דא שטערבט ב'מ:

בז אונ' מן מיט מך דער (די) ביז מין קינד בעטרן מן דיז (דאיס) היבן אן
פון מיר לו ריך מול יוזא טטערבט טאר אן יוזא ניט (אטהר) זיין מול מן
דוט (דק) דז מין מיר קליידר מיט פון (טעט איתנה) מן מול ווייטר מדר מויך דר ערד
און אן מיר מולט איט געבן מול און מיר מיין דיכטן גיפעכטן (מרון) אומן מול ביז
דרייטן טוך הייטט יוזא מין קינד בעטרן מן יוזא טטערבט מול דיז (דאיס) ריך פון
מיר פון דיז (איתנה) מן מול ווייטר קמן זיין די יוזא טטערבן ווייל יוזא קיין (רביעיית דק)
אער החכין ביז זיך דען און יוזא טטערבן מך מן מין (הורג) מול רט הייטט (דק)
הנכש) דז דיז (נטאה) איט מויש גיט דרוק און אן עט בגרמבן מול קיין (כהן) טאר
זיך ניט מן זעלך בלוט (אטמא) זיין מין טייל זיגן דיז (תכריכין) מין (מרון) ביז
דער קינד בעטרן מול טומן מין פולטר מיבר דיז קליידר מין טייל טומן מיר
(תכריכין) מן מיבר דיז קליידר ווען יוזא מין בעט זיגט מול טטערבט מול המט קיין
קליידר מן מול רט (דק) רינט זיך מן פון מיר (אטעט איתנה ומילך) זאל אן יוזא ניט
(אטהר) זיין ניימרט ווען יוזא קיין רחוק גמר ניט מן המט זאל אן מיר מין רחוק מיבר
דען הענד מן טון מול מין פולטר דריבר מדר (תכריכין) דריבר מדר ביז מיר זיגן
דז מיט ניט מן גילעגן אן טון וויז יוזא וועלן ניימרט (אטהר) זיין זאל אן יוזא ניט מול
וזו יוזא מין בעט גילעגן מיט מול מיט (דק) מונטר מיר וויז יוזא גיטמרבן מיט זאל אן
עט מויט טכידן מול איט געבן:

אין

טייל ערטר טומן יוזא מיר דיז (טבת) קליידר מן מול ניימי טיך מן דיז פים
זאגן מיט מיר מין (נחת רוח) מן אן מיר טיך קליידר מן טוט חבר דלך מן אן זינג
קליידר איט גיבט מיט בעטר דען רט אערט פיל ווערן רוק ווען אן מיר מין ניימ קליידר
אמלט זאל אן ניט אער מן מין שטרטן אונד פולטר אומלן מול קיין טמפלטן וויס דרמן
אומלן מול איט זולט וויז דער (דין) מיט ביז מין (הורג) איט רעס (דק) מן מיט מך
ביז מין קינד בעטרן דרוק ווען יוזא מיר קליידר שומ מול שטריפלן מן המט דז יוזא
טטערבט מול מיט (דק) דרמן גיקאון זאל אן יוזא מן בגרמבן וויז יוזא גימט מול טטיט
מבר ניט מן מין טייל נר שי ווייבר דיז דז זאגן וויז זאל אן יוזא מן פילן בגרמבן יוזא מיט
ביז מיר זעבן מן ווייבר גיגען מיט ניט בעטר מן אן יוזא מין מן וועטט מול טוקעגין

רען (דין חכמים) מול בית דער נחך אמרן דרויט מיין (אנהג) מול ומיין איר
המכט אער גיטמ חכר דער (אנהג) ווערט זימ סר קערט ווערן לו (גהנס) זימ
זוון טון ווימ מונר (הכאים) זימ גיבמטן על גילערנט המבן. מול ניט נחך מיר סר
טמנד :

אונ' דו אן וויטן זאל דו מיין (עבירה) מי ווען אן דט בלוט ניט איט בגרמבט אעלן
איר טרייבן דט (אעטת טל רבי עקיבם) דער המט מיין אמל מויל רען אונג
גילערן מיין (הורג) זיגן מי ער גנגן מול המט זיך באימט ביז דו ער מיס המט לו
(קבר ישרמל) גיברמכט מול זימ ער קוון מיז מיין (בית האדרט) המט ער זיך בריאט
ווימ ער מיין זאל גרושי (אלמה) המט גיטמלן מול המט מיס מונווייט גיפירט ביז מויל דט
(קברות) וומוער מיס בגרמבן המט. המבן דימ (חכאים) לו מיס גיזמגט איט
מיטלכס טריט דו רומ איט מיס גינגן ביטט מיז גלייך מו: ווען דו העטט (טועך דאים)
גיזען רען מיטלכט טרמפן בלוט דו: פון מיס גירון מו: מול דומ המטט ניט איט
בגרמבן מיז גלייך מו: דומ מיין (רליחה) גיטמן העטט. מונו מיין (עבירה) המטט
רען דט בלוט דו: פון מיס רייט מו ער טטערבט מול ווייט און איט בגרמבן מול ווען
מיין (ספק) מיז מויב עט סר רען טוט מיז פון מיס קוון מרר דער נחך און אן מך
בגרמבן. דרוק המט (יהושע) מיין (תנמי) איט (ישרמל) מויט גיזמגן ווען אן מונו
מיין (אית) פיינט ווען טון מיין מיינט זיין בעטט פעלד המט אן עט דמ בגרמבן. המט
דער גוטר (רבי עקיבם) גיזמגט מיך המב מיך באימט מול המב גיאיינט מיך המ
מיין גרושי (אלמה) גיטמן מול ווייל מיך רען (דין) ניט המב גויסט המב מיך גיזמגט
מול ניט רעכט גיטמן (אכלטכן) ווען מיינר ווייט דו ניט רעכט מיז מול טוט עט
דמך ווימ גרוש דו זיין (עונט) מיז מוזה המט (רבי עקיבם) גיזמגט מול המט זיך דרוק
זער (אלער) גיזען :

אך ביים (ימטיהו האלך) חמ ער מיז מיין דימ (אלחאה נהרג) גיזמגן המט מיס
(יראיהו הנביא) בגרמבן מול מל דט בלוט דו: פון מיס גירון מיז המט ער מיך
בגרמבן רען מיז אער מן גילעגן דט בלוט איט לו בגרמבן מונומט פון זיין פלייט רען דט
מיז (דק הנפט) דו ער דרמן טטערבט. רמך פון זמל אן מוב לערקדו איר טון זמלן
ווימ מונט מונר עלטרן גילערנט המבן מול ניט נחך מונר סר טמנד זומ ווערן איר
ניט זינדיגן מול ווערן פון (הט"י) מיין גוטן לון מנטפמנגן. רען עט מיז קיין (חילוק)
לוויטן מיין קינד בעטן מול מיין (הורג) :

אונ' אן זמל מל דימ (הרוגיט) ביזנר זיגן ניט ביים מונרי (קבריס) רען זימ
טריימן לו (הק"בה) מוס (נקודה) מול מיז דער נעבין מיס זיגט מיין (זער) מו:
ווימ עט טטיט ביים (הב"י) דמ מיס (קין) המט רער טלמגן זיגט (הק"בה) לו מיס
מחט המטט גיטמן דט בלוט פון דיין ברורר מול פון זיין קינד דימ פון מיס גיקוון ווערן
טריימן לו איר מויט דער ערד רען דט בלוט מיז דט (כפ"ט) פון מל דו: דמ זעבט. מול
דמ פיל מול דימ (חיות) זיין גיקוון מול המבן דט בלוט פון (הב"י) לו גידעקט מול
בגרמבן דרוק המט (הט"י) גיבמטן דו אן מיר בלוט מך זמל לו רעקן ווען אן זימ טעכט.
דמך איט דו אן קמן מוב לערקדו: אן מיז טולדיג דט בלוט לו בגרמבן וומו ער איט
טטערבט. מול ווער מיין (קבר) פון מיין (הורג) סר ביים גיט מיז טולדיג לו זמגן (ה'
ינקוס מת דמו) מול זיין קינד (חיתון) זיך (הי"ד) מיז לו זמגן (ה' ינקוס דא) מיין
טויל

ספר חיים

פיינז וועלן זאגן ווען דער (רוח) בימדען (הורג) קואטטיסטדען (הורג) דש בלש
 מיבר חבר עט מיני ניט וואר דען עט מיני וואר ביפוקרן דיימי זיין מיבר גיטחסן מול
 מיני קיינר בימי יח גיקואן מול ווען זיך טרעפט דער מיבר טיטט מול קעס זיינר
 בימי מיס דעק אן לו מוס רעפטן (חוסר) מי טעט אן מיס דא ער איט מוס רעפט
 דרוק זאל אן זיך דא מוילי ניט (סואך) זיין:

איינ פרוימדיח דא טטערבט מולרש קינד מיני בימי מיר זאל אן מיר זיין (מרון) לו
 פוסן זיין ווייט זייך זיגן מולרש מיני קיין גוסר (סיאן) מיני זיין פער זינדגיטי
 זאך זיין טייל הייסן זיח קלמג אומר מול ווערט פיל דער פון גיזמגט טמג ניט מלש לו
 טרייבן ניימרט דא מיטלכי טרמגרי פרוימ זאל מיר (תחינות) זמגיין מול מיר (תפלה)
 לו (הט"י) טון מונו ווערט ער זיח ביהיטן פער מלין ביז דען ווען זיח לו קינד גיט מונו
 ווערט מיר (אעטיק) גירמכט וואט זיח גיטמן המט מול ווען דש קינד פון מיר קואט
 מול זיח טטערבן איט מונדר וועטט אן דש קינד אב לו זיח זיין מונדר גיבורין קינד
 מול זיגט עט מיין זיין (מרון) מול בגרמבט עט בימי מיר זיין (קבר) מבר ניט זיין
 מיר (מרון):

איינ (אנהג) מיני הו ווען זיינען זיין ערשט קינד טטערבט גיט דער פמטר מול
 אומר ניט איט מויל דען (קברות) מול ווען (דבר) מיני (ב"ה) זאל אן זמך קיין
 (מבנות) ניט טרייבן ווען טון זיין פמטר מול אומר טטערבט מול מיטלכר מיני טולדיג
 לו טיימן מול זיך פייט מיין וועק פערן פון מלי זכין דא זיין (סכנה) מיני מול זאל זיך ניט
 (סואך על הנס) זיין זאך ווען דייח פמקין מול רמבלש מוס גימן דייח (אסוכן) זיין זאל דער
 קלייני קינד המט טיימן מול ניט דר בימי קואן ווען זיין מיר זיין קינד וואט מיבר
 קואט מיני ער זעלברט (איתחייב בכשו) ווען זיין (אית) זיינען זיין (חלום בשורה רעה)
 זמגט זאל ער דען זעלבגן טמג פמטטן מול לעהן (רבינס) איט נעאן מול גין מויל זיין
 (קבר) מול (הט"י) מול דש (אית אחיה) בעטן מול זמגיין דש (אית) פון זיינט וועגן בעטן
 זאל מול מולרש ביי דא מוילי מיס מיני (גגיר) גיומורן (הט"י) פער קערן זאל לו גוסן מול
 זיך וויל נאך גערן זעבן בלייבן מול זיין מוילי דער וועלט איט גמט זיין היילי מול לו ער
 ניט קואן קאן בימי זיין (קבר) זאל ער גין מוילי דען (קברות תפלה) טון מול זמן פער
 זיין לערנן מול זאל (זדקה) געבן דען עט מיני קיין גוסר (סיאן) פער זיין דאך זאל ער
 זיך ניט זמן פער פירן פיל מונדר (חלואות) לו פמטטן:

הלכות שומאות כהנים:

נח איין (כהן) טאר ניט קואן זיין (מרבץ מאוות) פון זיין (אית) זאך ניט זיין
 (מרבץ מאוות) פון זיין (קבר) מול זאך ניט זיין (מרבץ מאוות) פון דער
 טיר וואו זיין דש (אית) זאך הויז מרויט טרמגט עט זיח דייח טיר מיני לו מונדר מוסן זאך
 טאר ער זיין קיין הויז זיין וואו זיין (אית) זיין מיני ווען טון דש הויז נאך זאן גרוט מיני
 מול ווען ער טון זיין מיין מונדר (חדר) מיני זאך טאר ער ניט זיין זיין מיין הויז פון
 דער גמט וואו זיין (אית) מיני ווען זיין (טפח) ברייט (אמהיל) מיני פון זיין הויז מיבר דען
 מונדר ווען טון ביי הונדרט הייזר ווייט מול דא זעכער זיין זיין דייח ווענט וואו זיין (טפח)
 ברייט גיט מיבר די זעכער פון דען הויז זון וואו דש (אית) זיין מיני ביי לו דייח מונדר הייזר
וויא וואו דא זיין זאך וואו זיין (טפח) גרוט זיין וואו דייח (טואמה) מרויט זאל
 זיין

לדין גיט גיט אער ווייל (דילוקיס) זיין איט דיא לעכר לו ווארט דאן זיא
 בחיבט מול ווען אן זיא ברויכט דא אן דורך זאל זעהן מויז דיא גמט מרויט זיין זיא
 (אטאמ) ווען שון קיין (טפח) גרויט זיין דען מיין (כהן) אומג וואול שטיין דיכט מן מיין וואנט
 פון מיין הויז וואו מיין (אית) מין זיא ווען ניקט דא מיין (טפח) גרויט זיא גיט לוס הויז
 מרויט זיבר זיין קאפן מול זיין לעכר דרוכט מין דיא וואנט מול און (דוקא) מלי
 בידי זיין מיין (טפח) מרויט גין זיבר זיין קאפן מול לעכר מין דיא וואנט מונטר
 דען (טפח) די מרויט גיט דען טאר ער גיט דרוכט שטיין:

דרום און ווייט אז זיך דט (טפח) ברייט ליהט פון מיין הויז לוס מנדרן מול זיין לעכר
 דרוכט מן דיא ווענט זיא מולט (טאמ) מול דט (טפח) עט זיא דיא דעכר
 גין מיין (טפח) ברייט פון מיין הויז זיבר דען מנדרן מדר מיין ברעט מדר שטיינר גין
 מרויט מיין (טפח) ברייט עט זיא פון דען הויז וואו דט (אית) מין זיא גיט זיבר מיין
 הויז בינעבן מיין מדר דט הויז בינעבן מיין גיט מיין (טפח) זיבר דען הויז וואו דט (אית)
 מין זיא ברענגט דיא (טואמה) דורך דיא לעכר פון מיין הויז לוס מנדרן וואו ווייט אז
 עט אז גיט ווען שון למך אז פיל היינר זיין אז זיא מולט (טאמ) מול טאר קיין (כהן) מין
 קיין הויז זיין דען זויב שון מיין הויז מן מנדרן מן דירט מול זיא ניימרט מיין וואנט
 מויטן זיא זיא מולט ניקט דא ניימרט קיין למך מין דיא וואנט זיא פון מיין הויז לוס מנדרן
 דען אז מיין למך מין דיא וואנט זיא גיט דיא (טואמה) דורך מול ווען מולט אז ווייט
 לעכר זער מין דיא ווענט פון מיין הויז לוס מנדרן וואו ווייט אז עט גיט זיא מולט (טאמ)
 (זה הכלל) אז מיין (טפח) גיט פון מיין הויז זיבר דען מנדרן ווען שון למך אז הויך אז
 מיין למך זיא דרוכט מין מלי בידי ווענט גיט דיא (טואמה) מין דיא היך מול שלמגט
 מויבן מן דען (טפח) מן מול גיט ווידר מרוכט מין דיא לעכר פון דיא ווענט מול זיא
 (אטאמ) דיא היינר גלייך אז ווען דט (אית) מין זער מול ווען דיא לעכר שון גלייך
 קעגן מנדרן זיין אז זיא ניימרט מלי בידי לעכר פון דיא ווענט מונטר דען (טפח) זיין
 ווען שון מיין למך פון מיין וואנט זיא לו (אורח) מול דט למך פון מנדרן הויז זיא לו (אערב)
 אז זיך מיין (טפח) ברייט ליהט דריבר פון מיין זייט לו דער מנדר זיא מולט (טאמ) ווען
 שון דיא היינר מול דעכר גיט מנדר מן רירן ניימרט מיין (טפח) גיט פון מיין הויז זיבר
 דען מנדרן מול זיין לעכר מין מלי בידי ווענט ליהט זיך דיא (טואמה) מין דיא לעכר :

אין (כהן) אומג וואול זיין מין מיין הויז מין בינדר (חדר) וואו מיין (אית) מין
 זיא ווען ער מל דיא לעכר פון זיין (חדר) לו שטמפט מול דיא טיר לו אמלט
 מבר ער טאר גיט מרויט גין ביי דט (אית) מויט דען הויז זיא מך אומג מיין (כהן)
 זיין מויז מיין במדק פון מיין הויז ווען מיין (אית) מין הויז זיא מך אומג ער זיין מין
 קעלר פון הויז ניימרט דא אזו קיין למך זיין פון הויז מין במדק מדר מין קעלר מך
 אזו גיט מיין (טפח) גרויט (אמהיו) זיין פון מיין טיר ביי זיבר דער מנדר טיר מדר
 זיבר דיא לעכר מול דט הויז וואו דט (אית) מין זיא אזו דיא טיר מן זיין מיין (טפח)
 גרויט מדר מיין למך אזו זיין לוס הויז מרויט מיין (טפח) גרויט דא דיא (טואמה) מרויט
 גיט מנדרט זיא מולט (טאמ) וואנט מולט מול מובן זיא מול דט גלי הויז זיא מלי
 (חדרים) מך אזו ווען מיין (אית) מין קעלר זיא אג מיין (כהן) מויבן מין הויז זיין ווען
 קיין למך גיט פון קעלר מין הויז מול דא ניקט (אמהיו) זיבר דיא טירן מדר לעכר זיא
 ניימרט

ניימרט רימטיר פֿון קעזר און מוסן זיין מיין (טעם) גרוש מדראז: זיין זמך מין קעזר
זיין מיין (טעם) גרוש מויל דער גמס מרויש דזרימ (טוואמה) מרויש גיט מדרש מי
מוב מין רימ היך מלש (טאמ) פֿון גמלן הויז מול במדס * ווען טון דימ טירן מול לעכר
פֿון הויז דריכט לז זיין ווייל קיין זמך מיין (טעם) גרוש מין קעזר מי דזרימ (טוואמה)
מויל דער גמס מרויש גיט מיז מוסטן מול מובן מלש (טאמ) :

אונ

וואו איר ריר דז דז מיין (טעם) און מוסן זיין מיז מיין פֿויטט דיק פֿיר עקיריג
ווען מבר טון פֿיל לעכר ווערן מיז מיין גיגטר מול מיז קיינט קיין (טעם) בין
מיק זימז ניט (אלטרך) לז מיין (טעם) און (רוקח) מין מיין שטיק מיין (טעם) מוס זיין
דז דימ (טוואמה) מרויש גיט דז דז מיז מוויבן זמל (טהור) זיין * מבר מין דען (דין)
דז עט ווייטר (אטאמ) מיז ווען טון מיין זמך מיז ניט מער מיז מיין עגבר זמך גרוש מיז ער
ברויכט עט דורך לז זעהן גיט רימ (טוואמה) מרויש מול מיז מלש (אטאמ) ווייטר *
מבר מיין זמך מוויטן לז זיין ווענד דז גימלעט מיז זממט דרין לז זיין מול ניט דורך לז זעהן
דז ווערט גירעכנט מלש נמך מיין (טעם) נמך גרוש :

אונ

מלי לעכר זמך און לז טמפסן די קיין (טוואמה) מרויש מול מריין גיט ניימרט
ער און עט לז אמלן איט קיין זמך דז (אקבל טוואמה) מיז ניימרט איט ערד מדר
זיין מדר שטיינר מדר שטיקר המלן ניימרט איט קיין (כלי) * מול ווייל מיין (חילוק)
זיז מין רימ (דיניק) מול און קן מלש מוויט שרייבן זמל ער דימ לעכר דריכט לז אמלן
מול ער טמך ניקט מן לעגן דרמז ניימרט עט און מוויט לז זיין דז עט קען לז בלייבן זוכר מן
לעגן * זמך מוויט ווען ער וויל רימטיר לז אמלן דז דער (כהן) וועלט מין הויז בלייבן און
זיין דז רימטיר קענט לז שטין ווען טון קיין זמלן נמך קיין ריגל נמך קלינג דרמז ווער
קענט זימ דמך מוויט שטין * מול זמך זוכר מלש מן לז לעגן דז זימ זמל לז בלייבן * דען מלש
ווימט ניט פֿון זיך זעלברט קן שטין מול לז בלייבן ניימרט און און נמך ווימט דרמז אמלן
דז עט לז בלייבט מדר מן לעגן הייטט קיין (סדריאה) * מבר און און מוויט איט פֿיל שטיינר
מדר פֿיל העלנר לז אמלן ווען טון מיינט הלטרש מדר * מול ווען טון מיין טייל זמלן
(אזתר און התורה) מיז המבנט רימ (חכאים) דמך (גימסרת אשוק זך זך מוויין
לנירמ סחור לכראך) דז ער ניט זמל קואן לז דר (טוואמה) דרוק וואו און פֿיסט דז מיין
(חכס וזתיר) מיז מול דער מדרר (מסרת) זמל און (זחורמ) נמך גין דען (טוואמה)
כהניס הוואו אדמוריית * מול זימ זמלן זיך (בקרואה) הלטן (שכ והיז קודט) :

אונ

מיין (כהן) דער דז מלמלעט מול מיז מיינר מין הויז גיטט מברבן זמל און מיס מויל
וועקן מבר און זמל מיס ניט זמלן דז מיין (אית) מיז ביז ער זיין קליידר המט מן
גיטמין ניימרט און זמל מיס שטימ מויל מול קוס מרויש און און ריך ניטג שפרעלן * מול
לז ער דרויטן מיז זמל און מיס דז מיין (אית) מיז * דען ווען און מיס זעלט עט (איר)
זמלן אונט ער מין העאר מרויש למלן מבר ווען ער נמקיס זעג טמר ער זיך ניט וויאן
זיין קליידר מן לז טון ניימרט אונט ווימט מוס זיך טון דז ער זיך ניימרט בדעקט מדר זיין
העאר גיט ווינד מן טון מול מרויש לויפן מול ווען עט נמכט מיז דז און מיס ניט זיכט טמר
ער (מליו) קיין לייט נעאן מול קיין העאר מן לז טון * זמך און און מיס מויל וועקן ווען
מיין (אית) מין זיין גמס מיז דז דז הויז מיז (אמהיל) מיבר זיין הויז מבר ער זמלן זיך
זיין קליידר וואו מן טון ווען ערט טון ווייט דז מיין (אית) מיז * מיין זוכר דז און המט
(אחגך) גיווען (אלות) לז טון און און זמך מויל וועקן מרויש לז גין מבר רימ קלייני קינד

בררען ניט ארויס לוגין :

זיבן (אגת'יס) שטיין מיין דער (תורה) דו מיין (אלוה) מיין לודען (כהן) דו ער זאל
זיך לויזן (אטמא) זיין * לויזן פלמטר מול אומטר מול לויזן זיין מול טעכטר מול
זיין מיבר דרייסיג טאג מלט זיין * מול זיין ברירד מול טוועסטער פון פלמטר הלכן מבר
ניט פון אומטר הלכן * מול דומ טוועסטער און נאך מיין (בתולה) זיין ווען זיין מבר
מיין אומן העט מדר ווער לויזן מיין מנטשפונט ווען שון לויזן מיין (כהן) מדר ווער מיין
(מלאכה מוגרופה) מדר ווער מיין הוד גיומחק טמר ער זיך ניט לויזן מיין (אטמא) זיין
נימרט ווען דער (מרום) ווער גיטט מרובן מדר המט מיר (גט) געבן מול זיין מיין נאך
מיין (בתולה) אונג ער זיך וואלן לויזן מיין (אטמא) זיין * מבר לויזן טעכטר מיין ער זיך
(אטמא) ווען זיין שון אומן מול קינד האבן * מול לויזן ווייב ווען ער זיין המט (בכתובה
וקרופין) מול דו זיין לויזן (אן התורה אונטר) מיין לויזן * מבר לויזן (מרוסה)
טמר ער זיך ניט (אטמא) זיין :

אד טמר ער זיך ניט (אטמא) זיין לויזן ביינאכ פון מיין (אגת) ווען עט שון נאך
מיין אומקליין מיין מך לויזן מיין (כניית) גרויט פון מיין (אגת) מך לויזן מיין (רביעיית
דס אן האגת) וויזט פון זיין (אגת) מן מול ווייטר מיין פון מיין גירונן מול לויזן מיין שטיק
ברעט פון מיין (מרון) ווען שון קליין מיין וויזן מיין (אגת) מיין דריין גילעגן * מך טמר
ער מיין קיין (תיפאה) גין וואו (פגריס) מיין זיין מך זיין ער ביי אקייין (גוסס) גין מדר
דער מן מיין (אכה) המט דו ער גרויט טעכערבן און זיך טמר ער זיך ניט (אטמא) זיין
אגן שון לויזן פלמטר ווען מיין מיין גליד מבר גיטטן מיין גיומחק דו ער זיין דראן
גיטט מרובן (אכל טכן) ווען אן מיין העט דען קמפל' מבר גיהקט * ווען ער מבר בייא
זיין אעבן העט קיין הענד מדר פייט גיט אג ער זיך דמך לויזן מיין (אטמא) זיין מול
ווען ער מיין (הורג) גיטט מול מיין קיין מנדרר דו מדר מדר ווען מיין (אגת) מול
קענט ניט לויזן (קבורה) קואן ווער מיין דו אן אונט מיין דער לויזן אומגן ער זיך מך
(אטמא) זיין דו הייטט מיין (אגת אלוה) דו זיך דער (כהן) און (אטמא) לויזן מיין מול
העלפן בגרמבן * מבר רש (רוכ) פון (הורג) מול זיין קמפל' און מן מיין דען אונג
ער זיין מנדרר גליד מך לויזן מיין זוכן מול בגרמבן ווען מבר מנדרר זייט דו ווערן טמר
ער ניקט מן רירן * מול מלט וויזט מן זיין (אגת'יס) לויזן מיין אונג ער מולט טון ביי עט
בגרמבן מיין * דרום ווען שון נאך מיין (אגת) מיין (חדר) מיין אונג ער דמך מן זיין *
מך אונג ער פון מן זיין ווען אונג אונג אונג (אגת'יס) דריין זיין ניימרט אן
און זיין (אגת) ערשט מן טון מבר ער זאל דמך דו מנדרר (אגת'יס) ניט מן רירן מול
מך זיין (אגת) ניט ווען ער ניט ניטגן מיין מן לויזן און ערשט ניט מן רירן זיך ווען עט מיבר
(טבת) זיין בלייבט נישט ער המט ניקט בייא מיין לויזן מיין אונג ער זיין דען
(חדר) זיין זאל ערשט ניט מן רירן ווען ערשט ניט בידמך לויזן * מול זיין (אגת)
בגרמבן מיין טמר ער זיך ווייטר ניט (אטמא) זיין דרום זאל אן עט בגרמבן מן זיין
און מיין מורט דו ער קאן לויזן מיין מן זיין מול בידמך מן קיין (קבר'יס) מן לויזן נאך ניט
(אמה'יו) דרייבר מיין מול און זיך היטן דו ער זיך ניט בוקט מיבר מיין (קבר) מדר דו
הענד דרייבר הל'ט * מך אונג מיין (כהן) און זיין מיין גרויס טיך ווען שון מיין
(אגת) דריין מיין ניימרט ער און זיך (מברב מאות אהחיק) זיין מול און ניקט
מיבר מיין מול דען (אגת אמה'יו) זיין * מבר מיין קליין טיך דו ווען אן דריין טרעט

כפר החיים

שאלקט עט זיך טאר ער ניט מרין גין ווען מיין (אית) דרין מיז מיין (אומה) פון מיין (כהן) אונז ווילוי אים (אית) מוס גין ווען זיח טון טרמגט :

ווען מיין (כהן) קראנק ווער מול קענט ניט מויט זיין הויז גין מדר דער דוקטר ווער מיין (כהן) מול אונט ביים מיס גין מול ווער מיין (אית) מיין דען הויז מדר מיין דיח (שכונה) אונט דט (אית) מויט דען הויז טון * מול מן (שבט) זאל אן זאמן דורך (גויס) טרמגן מול ווען קיין (גויס) לו קריגן זיין זאלן עט (יהודיס) טרמגן דורך מיין ברוט * מבר אן בירדן קיין (אית) מויט דען הויז לו טרמגן פון וועגן דז די (כהניס) זאלן אעגן שולן גין (שבט) מדר (זיס טוב) עט זיח דען דען (אית) קיין (כזון) מיז מול דיח (קרוביס) זיין לו פירן * מבר מיין (כפול) אונט מויט דען הויז טון דז דיח (כהניס) קענין שולן גין * מבר (יהודיס) טארן עט ניט טרמגן וואש מיין רעכט (כפול) הייטט דז אן טאר (זיס טוב) ניט לו (קבורה) טון :

דיא (כחא) זאגן ווען מיינר טטערבט זאלן דיח גלי (אשפה) דרויף זארגן דען דער (ארת הרין) מיז גילוגן מיבר דיח גלי (אשפה) מול מיטלבר מיז טולדן (תשובה) לו טון * עט מיז מיין (אטל) מיין הויפן שטיינר זאן מיין דער פון נעאט פון דיח מנדרי כמד מול דיח ערטטי זיבן טעג מיז דער שווערד פון (אזלך האוה) קעגן זיח מויף גיריכט מיין דיח היך * מול זאקט מיינליך זייט מרוגטר * מול מיין דיח (שליס) זאקט ער דען שווערד מניד פון זיח מבר ער טעקט מיס ניט מיין ביי נאך (י"ב חורט) מיז מיין (אטל) דז מיר (אזל) ביי מיז מיין דער זעל כגי זייט * מול ווען מיין (כן זכר) ווערט גיבורן מיין דער (אשפה) ווערן זיח פון דען (ארת הרין) גיהמולט * אך מוז ווען מיינר פון מיין (חברותה) שטערבט זאלן זיח מיז זארגן מול דרוס זאגט אן מיס דיח (חברותה) מויף זוער טוט מיז מול אן זאגט ווילן דוז גילעכט הימט ביטט מונד (חבר) גיווען מול ביטט מויף דיין וועלט ווידר גיגן זאגן איר דיר די (חברותה) מויף מול איר וועלן נאך בלייבן (בערת ה' בעולס הזה וזתה תלך לעולמך וחייס תטבוק לן וכל ישראל מאן) * מול דיח מייבר זאלן אך מוז טון ווען מיין פרויח טטערבט פון מיר (חברותה) זאלן זיח מיר אך מוז מויף זאגן :

המלקט עצמות של מתים בבית החיים מהקברים :

נט אונז ווער דז ביינר פון מיין (אית) מויף גראכט דז ער ווילן זיח מנדרט מוז בגראמב אונז ער (נהג כבוד) איט דיח ביינר זיין גלייך זאן זיח איט מיין (אית) ער טאר ניט מויף זיח זיטלן * מול ער טאר זיח ניט מויף גראמבן ביי דז גמר קיין פלייט אער מויף זיח מיז * מול ער טאר זיח מנדרט ניט מויף גראמבן עט זיח דען זיח קענטן דז ניט זיגן בלייבן מדר ערהעט (לומה) גיטאמן זאל זיח בייח זיין עלטרן בגראמבן מדר מיין (מרן ישראל) ברענגן * מול ווען אן אער מויף גראמבט אונטן מיטלכס זיין ביינר ביוונדר זיגן מול ניט מונטר מונדר איטן אך מיטלכס ביוונדר בייגראמבן מול ווען דיח ביינר נאך אן מונדר הענגן אן דיח מדרן טאר אן זיח ניט לו רייסן * מול פון דיח מואטי ברעטר פון (מרן) טאר אן קיין (הנחה) הבן אונז זיח בגראמבן מדר פון ברעקן מויף דען מורט * מול לא דיח מיט מדר ערד דז מונטר מיס מיז מוז זאגן מדר פון (קבר) מיז מול מוז ברמט זאלן איט נעמן מויט דען (קבר) מול איט דיח ביינר בגראמבן מיין קינר אל ניט זענברט די ביינר פון זיין עלטרן מויף גראמבן נידן מן רירן זאן עט

עט אנדרי לייט לאזן טון :

אינ רען ערשטן טאג ד: אן מויל' (קובר) מיז מיכר מלי ד: ער אונ (מבנות) טרייבן ווען יז טטערבן אונ ער דען זעלבגן טאג מך (מבנות) טרייבן מול מלש מלש מיין (מבן מסור) מיז מיז דען זעלבגן טאג מיס מך (מסור) מבר ניט לענגר אז ביה נחמט ווען זי טון נאך ניט בגרמבן מיין מול (דין מניכות) המלט ער ניט ניימרט (מבנות) דען מיינט טאג ביה נחמט * מול מך אזו ווען ער עט דען זעלבגן טאג הערט ד: אן יז מויל' גרמבט * ווען ער עט מבר אמרגן גימור ווערט בידרן ער גמר קיין (מבנות) לו המלט * מול (קריעה) אונ ער רייסן גלייך מיז זיז (קריעה) הבין גיריסן (בשעת איתה) * מול אזו וויא דער (דין) מיז מיט לו נילאן דיז (קריעה בשעת איתה) מול מיט מליש * אז מיז דער (דין) מך (בשעת ליקוט עלאות) * מול אן שיקט מיס מך (סעודת הבראה) * מול מלי דיז זיך (אתעסק) זיין מיט דיז (עלאות) זיין (פטור וקריחה טמע וואן התפלה וואן התפילין) אז וויא דער (דין) מיז ביים מיין (את) * מיין (כהן) טמר זיך ניט (אטוא) זיין אן דיז (עלאות) ווען טון פון זיין פמטר מול אטר מול ניט אן ריקן דרמון :

ווען

מבר דלש (את) ניט קענט ליגן בלייבן מויל' מיין מורט וואו עט בגרמבן מיז ד: עט ווער דח ניט פרייז לו ליגן זייז עט ומט פּר מיין (טעק) אז עט וויל אונג און עט מויל' גרמבן (איר) מול מויל' מיין אנדר מרט בגרמבן זנטט זאל אן קיין (את) מויל' גרמבן ווען ער עט טון וועלט פון (כבוד האת) וועגן טון ד: ערט וועלט מיין מיין בעט (קבר) ליגן * דען דיז (אתיק) דער טרעקן ווען אן זיז מויל' גרמבט מול מיין אן דער וועקט זיז לו טטין פּר דען (יוס הדין לאשפט) אז וויא מיר פּינחן ביי (טאמל הלבית) דח מיס (שאלו האידן) המט גילומט מויל' ברענגן מוויט זיין (קבר) חרך מיין (מכטעה) המט ער לו מיס גימאנט ומרוק המט מויל' דער טרעקט מול גילומט מויל' ברענגן מוויט מיין (קבר) * מול דיז (חכאים) זאגן ווער זיך (אטוא) מיט דיז (עס"ק) מיז אן מיר (חגמות) דער ווערט מויל' גיגרמבן מול ווערט מוויט זיין (קבר) גימורען * מיין (מכטף) המט וועלין דיז (תכריכין) פון דיז (אתיק גנבן) מיז ער גיקאון אן דט (קבר) פון (רבי טוביה) המט מיס (רבי טוביה) דער וויטט אן זיין במרט מול המט מיס פמטט גיהאלטן ביה אן המט גיקאון מיין טער מול המט מיס דען במרט מבר גישיטן * מול דט מיז פּר לייטן מיין גרושי (חרפה) גיווען * ווען מיינס מיז מיינר גייטט מרבן מול ער ווייט עט ניט דמחן אן מיס ניט לו זאגן * בהלבן מיין זון זאל אן עט זאגן ד: ער (קריט) זאגט מבר די טעכטר בחיבט אן עט ניט לו זאגן מול זאגן ביים דען און ליגן מול מויל' (חיתכות) גין :

מיין

פילז הזבן דען (אנהג) ד: זיז מיין דיז (טבעה יאים) ניט ליגן מיין דען בעט ומורט (את) מיין גייטט מרבן מיז * מול בעטן עט מויל' גלייך מוויט מיינר דריקן ליגן זעלט מול לאזן עט אזו טטין מול ברעקן דט לייכט דער בייז מיין די (טבעה) מול שטעלן מיין קריגן איט ומורט מול מיין המכט לאעל דער בייז מול המלטן דט מרט גמר ריין * מול שטעלן זיין שטעל דער בייז מול עט דרוין גיעטן מיז בייז זיין זעבן מול זומן ניאכט מיין דיז (טבעה) דרוין זיטן * דען דיז (נשאה) קואט מלי טאג מויל' דען מרט ומורט גייטט מרבן מיז :

דען

איר גייען מא ביים (רבי) מיז ער גייטט מרבן מיז המט ער (נשאה) גיטאן זיין בעט

ספר החיים

בעט זאל אן מוילן אהרן מול מוין ליכט זאל ברענקלן קאפנט * מול זיין שטול מול
 זיין טיש זאל שטיין מוילן זיין מרט * מול מוילן פדייטן לן מלכט מוז ער מין זיין הויז
 גיקואן מן זענען ער נאך לעבט * מול האט זיך זיין הענד גיוועטן מול מוז גיטריקנט
 מול מן טיש מוילן זיין שטול גיזעלט מול האט (קידוש) גיזאמכט * מוין מול מוז
 גיקואן ריח (טלית) מול האט גיקולחפט מן ריח מיר האט ריח מול גיזאמכט ריח
 קאמנט מילונדר ניט מריין גין רען (רבי) מוז דריין * האט (רבי) זיך גידמלט
 מילונדר מערט מין (ביט) זיין פריד מיר מירי (אליהו) דריח לייט ווערן זאלן
 (רבי) מוז מוין פריד מיר מירי גיווען מבר ריח מירי (אליהו) ניט מוילן זיח ניט מן
 האבן (זוכה) גיווען מוידר מין מיר הייר לן קואן מן מוין (רבי) מוז מוז ער מוועק
 גיבליבן * מן טיש מן מוויח (רבי יוסי הגלילי ער רב שבת) מוז נאך זיין טוט מוידר
 גיקואן מן זיין הויז מול האט זיך גיזעלט לערן * מוין מול זיין ריח (תלמידים) פון
 מיס פריד ביח גינגן מול האבן זיין (קול) דער קענט מוז ער גילערנט האט * מן מוין
 (רבי יוחנן) האט זעלן שטערבן האט ער גיזאמכט שטעלט מוין שטול ריח הער רח קואט
 (חזקיהו און יהודה) דער זאל ריח זיטן * פון דט האבן זיח דען (אנהג) זעהר
 דן זיח מן טווחן מול מוין מיר נאך אער ווערן טרייבן פון ריח זעלן * מן דער פלאט פון
 (הר"ט) טיש מוין ער האט זיין קאפן גיטיילט מן (מרן) מול האט גילחמט מוז
 מוז נאך זיין טוט מן זיין הויז גיקואן מול מן (ביית האדרת) מול האט גילערנט *
דר"ם טאג דער פיר מיעדרר אענט שטערבט רופט אן מוין מיס (גן עדן) דן
 דער (זריק) מערט קשאן מול און ברייט מוין מן זיין מורט מן (גן עדן)
 מול זיין (נשאה) ריח גיט מויל נכט מן רען היאל מול זעהט מיר מרט מול זענען ער
 שטערבן זאל רופט אן מוין ריח (זריקס) זאלן מיס מנטקעגן גין * מול מוין ער
 זיין (נשאה) מוין גיט זעהט ער דט גחשי ליכט פון דער (שכינה) מול האט מוין
 גראטן (תענוג) מול (נחית רוח) דן פון אער מן מן ריח (תענוגים) ריח ער גיחמט
 האט מויל דער וועלט מויל ער גילעבט האט * מול מן זיין (קדושים) מול זיין פלאטן
 קואן ביח מיס אית פילן (זריקס) מול ער קענט זיח מויל גמר גלייך מן מוין (רבי יוחנן)
 האט גיקענט (חזקיהו און יהודה) מול רח זיין גמר פילן אער (אעטיס) דער פון אן
 קאן ניט מוט טרייבן ניימרט דן מיטלכר מוז (יוחייב) לן גידענקן דט מחזק מויל רען
 טאג פון זיין טוט מול פרידן מוין דער (תלית) פון אענטן מוז מול זיח מיס (הר"ט)
 ביט פון האט מוין זיין (נשאה) מול מוין אן מיס דמנקן מול לובן זאל מוס מן זיין גוטן ריח
 ער ווערט טון מוין פרידן * זעלן מיר נאך מוין אונג דער פון טרייבן *
אונג זען זיך ריח (נשאה) בווייזן לן ריח אענטן לן ווילכט בווייזן זיח זיך אית
 מיר (תלית) מול לן ווילכט אית מיר קליידר מן מוין זיח ביח מיר לעבן
 גינגן זיין * מול לן ווילכט מן מוין פייח פון מוין ליכט * מול ריחן אית מיר שטיס מן
 זיח זיח ביח מיר לעבן גירעט האבן לן ווילכט ריח זיח אית ריח אענט מן (חוק) מוין
 זען ער מויל אחכט מול פיינט מן זיך מין בלמה מדר מוין געלנה פועק אונג ער גאייט
 מיטן רודט (אית) האט אית מיס גירעט * מול לן וועט ריח זיח זיך בווייזן בירחן ניט לן
 זמרן דן ער זעלט מוין שרעקן מויל זיך קריגן רען זיח בווייזן זיך ניט לן העט דער פרי
 זיח דער שרעקט מול זיח זיך בווייזן מוז ניט אער מן ריח (נשאה) מבר ניט דער פרי
 (גון) רען דער ליגט מוין (קבר) מול קואט ניט מרויש כח (תחיית המתים) מערט
 זיין

ז"ל * חוב יד שון ריו (נשאה) איט הענד מול פ"ס מול זייב ביוזיט אז וזיל ער ג' לעבט
 המט * דען זיח ווערט ג' ועהן וזיח זיח בקערן איט חיר ג' יטט מולט מול ווען שון לויזיט
 דח ווערן קען זיח זייגער זעהן מול דער ח' דרר ניט * מול אזו זיח איט ריו (אולח'יק)
 מ' * זיח זיין ניט מער אז ח'יין (נשאה) איט חיר זיכטיג ג' ידר מולט ווערן זיח אז ריו
 מענטשן ג' זעהן אז וזיח דש ג' זיכט ח'יין לעבריקר אנט * דען עט ח'י ניט מן חיר קיין
 בלוט נאך פ'לייט נאך מענטשן ג' ידר * זימרט ח'יין זיכטיג (נשאה) :

א"ב דז אן וויטן זאל ריו ג' יחד פון ג' חט איט דען (גוף אשאה) דז ער ביטמ'ן האט
 מול וזיח דער אעט מיט ווען איר דח ח'יין וויקיג שרייבן * ריו (גארל) ז'מגט
 (ביט שח'י וביט הי'ן) זייגער המט ג' ימגט עט ווער בעטר דז דער (גוף) ניט ביטמ'ן
 ווער ג' ימורן זימרט ריו (נשאה) מול זייגער המט ג' ימגט עט מיט בעטר דז ער זיח מיט
 ביטמ'ן ג' ימורן ביט מ'י בידי המבן ביקענט עט ווער בעטר דז ער ניט ביטמ'ן ווער
 מול דז ער מיט ביטמ'ן זאל ער גוט מול פ'רוק זיין * מול דח (הט"י ב"ה) המט ריו וועלט
 ביטמ'ן המט ער ביטמ'ן (נשאות) ריו הייטן (חח כל בט' מיט) ריו זייקן ח'יין זיכטיג
 פיימ מול זיין ג' הייטן ג' חט זיכט מ' דח ז'מגט דער (פסוק נר ה' נשאה מ' דס) מול
 לעבן ח'יביג מול המבן (כח) אז זעהן מול רידן מול ג' ריטי אמלט אז שון איט חיר זיכטיג
 ג' ידר מול המבן ח'י ז' ג' ייד (הנמה) פון דער (שכינה) מול זיינה ח'י ניט בעטר מול
 המט ניט מער (הנמה) אז ריו ח'נדרי זימרט ח'י ג' ייד * מול ריו המט (הט"י)
 ח' דרירט ח'י מיטמ'ן (גוף) דז זיח ג' יגעבן ווערן מול ח'י דען ג'טמ'ל אז וזיח דער
 מענטש זעהט ח'יין דער וועלט אז ווערן זיח ג' זעהן מול איט דען נחמן ווערן זיח ג' ירוש'ן
 ח'יין דען הי'ן * מול פון ריו (נשאות) ריו דח הייס (חח'ת) ג'יבט (הט"י) ח'יין ח'י
 מענטשן ריו ח'יין דער ערדן זיין מול ד'מרוק זיין ח'יין ג' ייד גוט דז ניט ח'יין מענטש
 זאל ז'מגן דער המט ח'יין בעטרי (נשאה) ג' יקריגן אז ח'יין ד'מרוק מיט ער פ'רוור * מול
 המט (הט"י) ביטמ'ן נאך זיכטיג רי (נשאות) מול ריו המט ער ביטמ'ן זייער ער
 המט דען (עונן) ביטמ'ן ריו המבן ג' רופן פ'ר ש'מנר מול זיין העבר מ' ד'מ
 (אולח'יק) מול ח'יין זיח מיט ג' ימגט (ונשאה טרי ת'בינס) דש זייקן ריו פ'ר טטענדיג
 (נשאות) פון מ' מעכטיגן ג' חט * מול (הט"י) המט ח'יין ג' ריטי זיכטמ'ל אז זיח מול טוט
 זיך בריאן איט זיח דז ער זיח ביטמ'ן הייס אז דח ז'גט ד' (פסוק ונשאות ח'ני עטי'תי)
 ריו הייטן (נשאות יט'ר'ן) ח'בר ריו (נשאות) ג'יבט (הט"י) קיינס אז דער זיח
 קריגט ח'רך זיין פ'רוקייט מול ד'מרוק זיידן זיח קיין (עונט) זימרט אז ח'יין ז' (תענוג
 ג' ר' וטמ'ן ונשאה) דען זיח קואן ח'נדרט ניט אז ח'יין ריו (ז'יקיק) נאך זיין פ'רוקייט
 נאך קריגט ער ח'יין ח'יין (נשאה קרוטה) אז זיין (נשאה רוח חיים) מול ד'מרוק ד'רך קריגט
 זיח ח'ך אפ'ר פ'ר ט'מנר מול קואט אז ג' רעטר (תענוג) אז זיח זימרט ג'יחמט המט
 זייער זיח מיט ג' יגעבן ג' יח' ח'יין (גוף) * מול ריו (נשאות) הייטן ח'ך (פני'ה) דען
 זיח זי' כ'מנעט ב'י ח'יין (כסח הכבוד) מול דער זיך (א'תעסק) מיט (ב'ג'יאות חסד
 וז'מ'ת) ווערט (אז'ה) זיין אז ח'יין זיח (נשאה פני'ה) אז ד'מז'מגט דער (פסוק חסד
 וז'מ'ת יקרא פני'ך) :

נ"א המט (הט"י) ביטמ'ן דען (גוף) פון מענטשן נטור'יך מול הייס ח'יין זיין המט
 ג'עבן דז ער טון ז'מגן זיין ח'יין ביטמ'ן זיח ער וזיל מול המט ח'יין ג' ייד
 נטור'יך ביטמ'ן ח'יין אז וזיח דען ח'נד'ר מול המט ח'יין מיטמ'ן ח'יין (נשאה רוח חיים)
 י"א א ז II ג' ייד

ספר החיים

ג'יך אך ג'יעבן אול האט זיין ג'יבאטן זען ער ווערט ערוק זיין ווערט ער מיין גוטן און
 המוכן ווערט ער ביי זיין ווערט ער ג'יטט רחמימט ווערן מול מויב טון (הט"י) ווייט ווער
 דרו ביע מדר גוט ווערט זיין חבר דמר אית מיז מיס נישט ג'יבאטן נאך נישט ג'יעבן ער
 האט זיין (ברירה) מיין זיין אולכט ג'יהמט * מול מולטה האט (הט"י) בישמלן טון אענטן
 זעגן מול האט מיס אמען ג'יוועלעך מיבר מול מול ער מיז דימ בעטטי ביטעפנט טון
 מולט אומט (הט"י) בישמלן האט דרוק טטיט ביימ דען אענט (יורמ מוליהס מת כל
 אשר עטה והנה טוב אמר * אמר) מיז (מקס) דער מיז דימ בעטטי מול טענטטי
 ביטעפנטי * דען מולט אומט (הט"י) בישמלן האט * האט ער מיין (מולך) דריבר
 בישמלן מול אית וועלכר (לוהה) מול ג'יטמלט מול דער (מולך) האט מיס מויט דער
 מולט האט מיס (הט"י) בישמלן בהמלכן דען אענט האט (הט"י) בישמלן אית דער
 (לוהה) מול ג'יטמלט מול ווימ ער האט מיס מויט דער ווילט דע * מיגט דער פסוק (כלום
 מוליהס עטה מול המדק) * איט דען עמרק די מיס ג'אט זעלברט מויט דער ווילט
 האט * מול דרוק זאגט (חנה מיין מול כוליהיס) זאגן דימ (חכאים מיין זייר כוליהיס)
 ג'אט מיז מולקיינ טילדרר מול מולר ג'אט די ער דען אענט אית מול היפט ג'יטמלט
 בישמלן האט :

צו זעהט אן מול ד'דימ (נשאה ו'גון) זיין זער ג'ליכט ער (הק"בה) זען זיז גוט
 מול ערוק זיין מול ט'מון זיין וויילוימ מיין גוטן און די זימ מ'מלכגן מול מיז ער
 זינדגט מיז ב'יך די ער זול ג'יטט רחמימט ווערן דען ער האט ד'מך ג'יהמט דימ (ברירה)
 זון מול זיז ער האט ביי ג'יטמון העט ער קענין גוטן טון * דען דימ (נשאה) מ'ליינט
 ז'יער זימ מיס (גון) מיז קואן האט זיז ניש קעקן קואן לו מיין ג'רעטר (חטיבות) * מול
 דער (גון) מ'ליינט זינד (נשאה) האט מך קיי ער טמאנר ג'יהט לו טון מול מיז ניש
 זער ג'יווען מ'זיין (בהמה) ד'מט מיז דער (גון) ז'נדר (נשאה) מיז ג'יהייטן (מדק)
 מול דרוק ווער ער מך ניש בעטר ג'יווען מול ניש זער (טבר) ג'יהט מיז מיין (בהמה)
 ד'מתי'ן מיז ג'יזאגט (ו'מולר המדק אין הבהמה מיין הכלי הכלי) ד'מט מיז ג'יזאגט מ'זיין
 זען (גון) מ'ליינט מיבר היינט מיז (הט"י) האט דימ (נשאה) מיין אענטן (גון) ג'יעבן
 ד'מט ער דרוק האט ער ג'רוטן ער טמאנר ג'יקריגן מול ער אית דימ (נשאה) קאן דער
 דרוך לו מיין גוטן און קואן * דרוק מיז בעטר ד'מט זיז בישמלן ג'יזארן זען ער
 ז'מבר זינדגט זער בעטר ד'מט ניש ווער בישמלן ג'יזארן מול דימ (נשאה) ווער מויבן
 מיין דען (תענוג) ג'יבליבן ד'זימ ערטט ג'יהמט האט מול ד'מך מיז (הט"י) מיין (מל
 מ'ספס ורב חסד) * מול זאגט דען אענט זען ער טון האט ג'יזינדגט זול ער
 (תשובה) טון מיז מיס (הט"י) זיין (עברות אווח) מול קאן ויירר פלי ג'אטן קריגן :

צו ווייל דער (גון ונשאה) זיין ג'לייך מיז מיין אמתן טון זיז גוט קריגן זימ מיין גוטן
 און אית מ'נדר * זינדגן זימ ווערן זיז ג'יטט רחמימט אית מ'נדר * דרוי'ן המוכן
 מ'אמרי (חכאים) ג'יזאגט מיין אמתן מיין (מולך) האט מיין טיגן ג'מרטן אית ג'וטי (פירות)
 זעלט ער דרוין לוימ (טואריק) מיין בלינדן מול מיין למאן ביימ דער טיר טון ג'מרטן
 ז'מול זאגט דער למאד לו דען בלינדן מ'מך זיך ד'מרטן טיני רייטי * (פירות) זאגט דער
 בלינדן זען מ'מך טון ג'יז מ'מך קאן ד'מך ניש זעהן ו'מול עט מיז * ז'מט טוכן זימ דער
 בלינדן זיגט זיך מיין בלינדן מול דער למאד זעלט זיך מ'זיין מיס מול פירט מיס מיין דיין
 מ'ל דייטן מ'ב דימ (פירות) מול זעטן זיך ויירר ז'זיין מ'מך פ'לחמ'ן * דער (מולך) קואטן
 מ'מך

מין זיין גארטן מול זאגט זער האט איר דיא (פירוט) אב גיריסן זאגט דער בלינדר
 מיך קמן דמך ניט זעהן זאגט דער למאר (אזוי אונך) מיך קמן דמך ניט זען זיין
 מרט גין * זאגט ער קואט מיך וויל מיך ווייניג אירט גיאמלעט האט מול זעלט דען
 למון מויך דען בלינדן מול זאגט מוה האט מירט גיאמלעט מול זאמאגט זיט איוט
 מנגרר * מוה מיך מוה דער מענטש טוט זיי פראגעט (הק"בה) דיא (נשאה) וומרוק האטט
 גינידגט * זאגט זיט (רב"טע) מיך הב ניט גינידגט זינט מיך בין זען (גין) זעליג מיך
 מין זעטן מוה ווייט מיין פויגל מול זינדג ניט * דער (גין) זאגט זינט מיך טוט בין זיג
 מיך דמך מין (קבר) מוה זיין טטיין מול זינדג ניט * זאגט (הט"י) קואט מיך וויל מיך
 ווייניג מירט גיאמלעט האט מול וומרעט דיא (נשאה) מין (גין) מול זיט זיט (הן)
 זיט מנגרר * מול זען זיט זיין פרוק גיווען גיבט זיט (הט"י) זיין קוטן (טבר) זיט
 מנגרר מול דער (גין) מאטעפונט זיין גרוטן (תענג) מין (קבר) רודך זיין (נט"ה) מול
 דח (הט"י) האט (מרט) גיעלעכט מול האט גיאמאגט (כי עבר מתהומל עבר תשוב)
 דחט זיט גיאמאגט מויך דען (גין) דער פונדר ערד זיט וומרו בישמען מבר ניט מויך דער
 (נשאה) דען זיט זיט זען היאל וומרו בישמען דרוק האט זיט מוה זען דער למל מוה
 (הט"י) מול זעבט זיבג מול זען שונדר גרעט זי (רעט) מוה האט זיין (עונט
 זקבל) גיווען קואט דיא (נשאה) ווידר מויך מיר ערטטן מרט מין היאל * דט זאגט נך
 דער (פסוק זיט העפער על המרץ כשהיה והרוח תשוב מל הזהים מטר נטהה) :

דאר

זיט זעהט מוה דער (עיקר) זען מענטש זיט דיא (נשאה) מול זען ער טון
 טוט זיט מול דער (גין) זיגט מין (קבר) זעבט ער דמך רודך דיא (נשאה)
 מוה וויט ער מויך דער זעלט גיווען זיט מול גיעבט האט * מוה וויט דער מענטש זען ער
 זיין קלייד מן האט וומו ער גיט גין דיא קלייד זיט מיס מול זען ער דיא קלייד זיט
 טוט מול זיין טון טעיל זיט ער דרוק ניט אינדר מוה וויט ער ערטט גיעען זיט * מוה מיך
 מויב דיא (נשאה) טון מיר קלייד האט מוה גיט מוה דחט זיט דער (גין) דער דח זיגט מול
 זאמלעט מיס (קבר) זיט זיט דמרוק ניט אינדר מוה זיט גיוועט זיט זיט (גין מדרבה)
 זיט זינט נמוך אער גלייך מוה זיין זינט דו דח בעשאר זינט מוה דען זעטערן מוה זיט
 זעטערן * מול זיט האט וומול דען (כח) דו זיט דען (גין) קמן געבן מין (קבר) זיט
 גיעל מול גיענט מול גיער מול מול מוה ווייט זיט האט זיט זעבן געבן זיט
 זעברדגל אומלן ביו (תחיית האתים) דו ער זאל מויך טטין מוה זיין (קבר) :

אויב

מויב דער (גין) טון גמור ער גגן זיט מוה בלייבט מין קליין בינילן מין גניק
 זיבד דחט ער גיט ניט נמוך מן קמן עט ניט לוטלמאגין נמוך ער ברעקן מול
 דח זען ווערט דער מענטש ווידר בישמען זעטן (תחיית האתים) גלייך מוה זיין קער
 דו זיין במס דרוש וומקטט מול וומרוק דו דט בינילן ניט ער פוילט דען עט זיט ניט
 מין דער (קלזה) זען (מרט הרמטון) דענעט האט קיין (נחמה) מוה זען (קידוש והבדלה)
 מול דט בינילן זינט (מוה) * מול דחט האט (הט"י) מוה גיט מן דער וומרטן דער מענטש
 זאל דח זען (תחיית האתים) ווידר זעברדג ווערן * מול (הט"י) האט בישמען דיא
 (נשואת) זען דיא אומלן מול זען דיא ווייב * מול מויך דען היאל זעטן זיט לו מנגרר
 גיעבן ווייט זיט זיך מויך דער וועלט זעטן מול פירלג טמא מוה זיט גיבירן ווערן זעט
 זיין (בת קול) מויך דען היאל מוה רעק זיין טמכטר זאל נעא דעס זיין * מול מול
 זערט מיס מויך גיגט ווייט עט זיט דער גיטן זאל מויך * ער זעלט מן פרוק מרד ביו

ספר החיים

הבין יחז חין חירר אולט לו זיין וויח יחז וועלן * מול (הט"י) האט מיטלען חין (חוק)
מין (גן עדן) ביטמחן מול חך חז חין (גיהנמ) ווער דח סר ס חז קריגט זיין (חוק
בגן עדן) מול רען (רשע חוק) חך דחר קעגן קריגט דער (רשע) זיין (חוק) מול רען
(לדיק חוק בגיהנמ) וויח גיטריגן מיכר חז חין טויט חז דער (רשע) טוט מול ווחול
לו רען (לדיק בגן עדן) חז ער חז חין טחפולט (חוק) קריגט יחול דש חולט האט ערמט
זיט קעגן זיין דחרך דער (כחיה) חליינט מול חך זיט דחרך רען (גוף) חליינט דרוק חז
חין מענט זיין (גוף) זיהן מול בהעפמן לו דער (כחיה) חובר זיט זיין (כחיה) זיהן זיין (גוף)
דען חז ער זיט בעטר חז חין (בהאה) חויל דער וועלט די ט חולט ווחט חיר (גוף) החוב
וויז חוכ חחרוס חז ער (חוק לעולס הבח) החוב חז ער חז דיר (כחיה) חויל דש חז חז גיטמגט
(וחולר החרק חן הבהאה חין) ווחרוק ער האט גיטמן זימרט (הכל הכל) זיין זייב לו עין
איט זיין ביין ווילן חויל דער וועלט מול זיט דער האט גיירחט (עולס הבח) :

וויא אם ראשהשנה נגור ווערט וויא דער מענטש שטארבן זאל

נ אז רען מענט (ראש הטנה) ווערט חויל גיליגט דער דש יחז שטערבן חז *
דרייטג טחג סר זיין טוט * גיט זיין שחמן סון חיס חין זיין וועק מול זיין הערן
ווערט חיס טווער מול גיט בטריבט * מול ווייט זיט ווחט חיס חמגלט * מול דיח
(חלוות) דער שרעקן חיס רען חויב ער זיקט זעהט חבר ווייל זיין (חולך) דער זעהט
מול ווייט וויח עט חיס דער גין ווערט דרוק חז חין מענט חז ווחט טפירט חז ער
(תשובה) טון עיל זייט קעגט ער דיח (גיהרה חבטל) זיין ווחט זיט קחן ער לו חין
גרינגי (חיתה וכה) זיין מול לו (חוק לעולס הבח) רען (הט"י) לחוט רען מענט דרוק
דחט טפירן סר זיין טוט מול זיט חורבליגלינג שטארבן זימרט ערמט קרנק ווערן דער
וחרטן דער זחל ערמט (חרטה) החוב חויל זיין (חחמים) מול (אחורה) זיין סר זיין
כחט יחול דח חויל חיס (יעקב חכינו תעלה) גיטמן דער דר מענט חז ערמט עמלייה
טעג קרנק ליגן מול זיט חורבליגלינג שטערבן דער ער חז קעגן (וידוי) זגן מול (אחיה)
טון מול זיין קינד בענטן סר זיין טוט :

אחרי ווער קרנק חזי מול (הט"י) העלפט חין דער עידר גיונד ווערט חז ער
(גואל) בענטן חין דיח שול סר דער (סער תורה) מול חזי יחז רען זעלבגן
טחג שחמטן * מול חז דר מענט חן זיך טפירט דער שטערבן חז זיין גידנקן
קערן לו (הק"בה) מול זחג (בירך חפקיר רוחי) לו ריד גחט מיכר ענטער חך חין
(כחיה) דח זחולטט איט חיר טחן גיחזר מול בחרהרליקייט * מול דער טחג ווען דער
מענטש טערבן חז חז סר הוילן סון חזי מענטן קינד ווייט זיט רען טחג ווען ער
שטערבט דרוק זחגן דיח (חחמים) חזי טחג חזי דער מענטש שולריג (תשובה) לו טון
עיל זייט שטערבט ער חחרגן * מול חז דיח זייט קוחט דער שטערבט ווען ער טון
כחך חז חמגן גילעבט האט חז חיס זיט מער חז ווען ער חין (טעה) גילעבט העט
מול דיח וועלט דוקט חיס לו זיין חז ווען ער חין חין (חלום) גילעגן ווער * מול חולט
וחרטען מענט חזי מיכר קוחן ווייל ער גילעבט האט חזי קעגן זיך זיקט גירעכנט קעגן
דער (טעה) דער שטערבן חז מול חז חז זיין ווייב מול קינד טיידן מול סון חז זיין
געלט מול גוט (אכול טכן) דער (ח"ו עבירות) חויל זיך האט דער קיין (תשובה)
דחיל גיטמן האט דרוק חז דער מענטש חז גירענקן דער זיט מער איט נעחט

לזו זיין גוטן ווארט ער גיטמן האט חבר זיין געבט מאל גוט קאן ער ניט אױט נעאן דער
אענט ווערט נחמקױט גיבורן מאל נחמקױט שטעערבט ער :

דא מרויף האבן מונגרי (חכאים) מיין (אטל) גיזאגט מיין פֿוקט האט גרוטן
הוקר גיהאט מיז ער מיין אעבטן גמרטן פֿר ביים גמאגן דז פֿון מױר לױט
גופי (פֿירוה) דרין גיזוקטן מיז מאל מיז מיין אוימר מרוק מוס דען גמרטן דעפֿ פֿוקט
למעט מוס דער אוימר מרוק מאל פֿינט מיין למך מאל קרויפֿט דמך דען ער מיז ער
אמגר מאל דין גיווען דז ער דורך דען למך פֿכאן גיקענט האט דמך קריפֿן מאל וױט
ער מיין גמרטן מיז עטט ער זיך דיק מאל פֿעט מן בױ ער גמר דיק מאל פֿעט מיז ענטזיך
בידענקט זיך דער פֿוקט וואט טומ מיך דמ היינט מדר אמגרן קאט דער הער מיין זיין
גמרטן מאל ווערט אידטוט שלאגן עט מיז ניט בעטר מיך גימ ווידר מרויט מיין לעבן לו
בישעראן מאל למעט לו דען למך מאל וויל ווידר מרויט מאל קאן ניט דען ער מיז לו פֿעט מאל
לו דיק גיומורן וואט טוס ער ער שטיט דמ בױ ער ווידר אמגר ווערט מאל קריפֿט דורך
וױט ער דרויטן מיז שטיט ער מאל זאגט גמרטן גמרטן וױט גמר גוט עטן מאל טרינקן
מיז בױט ריר דז מיך גיהאט האב חבר וױט העלפֿט עט אמגר בין מיך מרין גיקוונן
מאל אמגר בין מיך ווידר מרויט גיקאן מוז מיז דער אענט מך נחמקױט ווערט ער גיבורן
איט וױטן מאל איט שריימן מאל איט (לרוה) מאל נחמקױט שטעערבט ער איט וױטן מאל
שריימן מאל (לרוה) כומ הערט דען מיין אענט זיך ניט דט לו הערלן לו נעאן מאל בױט
שפֿילן לו נעאן פֿון מלי אענטן דױט פֿר מיס גי ענט זיין וואט האבן זיט גיהיט פֿון מל
מיר רייכטוס נמך מיר טוט דז זימעט פֿר מיין מנדרן גילמן האבן מאל מאל האבן מאל
גיטר מלכט געלט מיין לו זמאן מױף דער וועלט מאל רער נמך שטעערבט ער מאל למנט מלנט
היעטר זיך :

אױב דא מרויף האבן מונגרי (חכאים) מך מיין (אטל) גיזאגט זייער דער דא
האט דרייט פֿריינד פֿון מינס האלט ער גמר פֿיל מיז זיין בעטטר פֿריינד
מאל דער אנדרר מיז מך זיין גוט פֿריינד מאל דען דריטן מלכט ער וויגן מיין אמלן
טיקט דער (אולך) נמך מיס ער און פֿארט בױט מיס קואן דער דענקט זיך פֿילן
לייכט האט זייער וואט בױט מױף איר גירעט פֿר דען (אולך) דז ער ווערט מיך דער
טלמאן מאל דער טרעקט דריבר גמר וער מאל למעט בױט זיין בעטטן פֿריינד מאל
זאגט גיט איט איר פֿילן לייכט קאנטטו מיין גוט ווארט פֿר איר רידן דער גוט פֿריינד
וױל ניט איט מיס גין מאל מך ניקט פֿר מיס רידן מאל בלייבט דר הייס מוז גיט ער
בױט זיין מנדרן פֿריינד מאל בעט מיס זאל דמך איט מיס גין מאל פֿר מיס רידן זאגט
ער גילמן וויל מיך איט דיר בױט מן דער טיר פֿון (אולך) חבר דער נמך גימ מיך ווידר לו
דיק מוז גיט ער בױט דען דריטן פֿריינד דעק ער לוס אינטטן גילכט האט מאל בעט
מיס ער זמ איט מיס גין מאל מיין גוט ווארט פֿר מיס רידן זאגט ער זיך ניט מיך
וױל איט דיר גין בױט פֿר דען (אולך) מל וויל פֿר דיר רידן מאל וויל דיק (אליז) זיין טמ
זיין בעטטר פֿריינד מיז זיין געלט מאל גוט דמט גיט גמר ניט איט מיס ניימרט בלייבט
דער הייס דער אנדרר פֿריינד מיז זיין ווייב מאל קינדר דױט גין איט בױט מיס (קבר)
מאל ווידר מדייק דער דריטר פֿריינד דען ער מן אינטטן גילכט האט מיז (תורה
וועטיק שובים) דױט גין איט מיס מאל רידן פֿר מיס מנדרן זאגט דר (פסוק
בהתהלך תנחה מותך בטכך תשאור עליך והקולות היו תשיחך) מנדרן ווערטט

ספר החיים

גן עדרט יצא ריך פֿירן מויל דער וועלט מול ווען דאס ווערט ליגן מיטן (קדר) ווערט
זימ ריך היטן מול אז דאס ווערט מולטוואכן (תחיית האותיות) ווערט זימ פֿר ריך
טפערען מול דער (אולך) דער נאך מיט טיקט מיט (אולך אלכי האלדיק הק"בה) דער
פֿון זאל אן מול לערן דו ניקט בעטר מי פֿר דען אענט פֿון מלין וומט ער טוט מויל דער
וועלט אז דאס וומט ער מיט זיך נעמט מויל יער וועט דא גיט פֿר מיט מול טפערעכט
פֿר מיטן מודא זאגט דר (פסוק והלך לפניך לרקד וזכור ה' ימסךך) :

אז אז דער (לדיק) קואט מויל דען (ביית החיים) קואט מול דיע (אויסן) מנטקעגן
דען זימ זעהן דיע (טכניה) מיט מיט קואט מול רופֿן מלי (ברוך הבח בטס ה')
מול מיטלכר המעט דער ביית מיט זאל מו ליגן קואט מול זיין זיך (אטאח) דו זימ דען
(לדיק) מויל מיר (קברות) קריגן וומול דען אענט דער זיך מויל דער וועלט קמעט
(עולס הבח) דען מוויניג מודיע (טאה) מייער זימ מויל דער וועלט קואט קמן זימ
קין (זכות) מו מיר אפרן מווקען זימ נאך דען טוט מך ניט טון ניימרט מויל דער
וועלט ביית זיין לעבן אז ער דאט טון דער דא קמעט (ערב טבת) האט (טבת) מועטן :
מן זאל מויל חיים (אח) קין ביע רידן ווען מייער טון וואס גיט מן האט דען ער האט
דאך גויט (תשובה) דרויל גיט מן פֿר זיין טוט מול (הט"י) האט מיטן (אוחל)
גימען מול ווארוס זאל ערט וידר גידענקן מיטלכר אענט זינדגט מול בעט (הט"י)
זאל מיטן (אוחל) זיין מול העט ניט גערן דא זיין (חמיק) נאך זיין טוט גידענקט
(אכל טבח) ווער מייעק (טקר) נאך זאגט ווע ערט טון פֿון זייט גיהערט האט דען עט
זיין פֿיל זייט דיע ביע רידן פֿון זייטן אען טון ליגן מיז מול פֿר זיין דריבר מיר (חלק
עווק הבח) מול דיע (אויסן) זיין זיך (נוקס) מן מיט מול קען (ניוק) דער דורך
ווערן גלייך מו זיית מיר פֿינדן מן פֿיל (סעריס) פֿון זעלבי (אעטיס) מך זאגט דיע
(גארמ) מייער האט מיין אזל נאך (רבי מבח) זיין טוט וואס גידעט מויל מיט מי
זיין דא פֿון מיין דאך מויל מיט גיעמלן מול האט מיט זיין קאפל גיט מלמן מול (רש
בחמן) האט מיין אזל וואס גידעט קעגן דען (כבוד שמו האולך) מול ער זינד דרך זג
נאך זיין טוט גימען זיין גיקואט ביית נאכט (אלמליס) מול האבן מיט יער דער טרעקט
מין טאמלן ביע ער האט גיט זיין מיר (אוחל עלאות שמו האולך) האבן זימ פֿון מיט
גיממן מול דערי (אעטיס) טטין פֿיל מן (סער חסירין) דען מווימ דער (סדר)
פֿון דיע ביית מיר לעבן מול זייט ביע רידן פֿון דיע זייט מול דער נאך
מויל דיע טוטן דאס האט (פֿאה האולך) גיזאגט (וגם לב בני המדק אלמרע והוללות
בזבבס בחייהם ומחריו מול האויסן) :

אז (הט"י) וויל ניט האבן דאן זאל ביע רידן מויל (ישראל) ווען זימ טון זינדן
נייערט אן זאל (זכות) מויל זימ רידן וויל (אטא רביט) האט גידעט מו
(ישראל) שאען נח האוריסן) האט זימ וידר טפענגר גיהיטן מיז מויל מיטן (נגר)
גימחן דו ער מול מין דער (אדבר) טטערבן מול וויל (יטעיה הנביא) האט גיזאגט
לויטן מיין מוס דין פֿמאק ייטן מיד מיז מיט דא מויל דורך גיזעגט גימחן מיטן
זעג מול זיין (מליהו הנביא) האט גיזאגט דו (ישראל) האבן גיזינדגט האט (הט"י)
גיזאגט (מליטע) זאל מן זיין טמט מיין (כביח) זיין מך מו (האט הנביא) האט וומט
ביז גידעט מויל (ישראל) האט מיטן (הט"י עייט) דריבר גימען דרוק האט (טאה
האולך) גיזאגט (מל תלשן עבד מן מרוגטן יקולך ומאטא) דור מלי יקולך וואס

לח' יצחק וכו' וענין טון (ישראל) נאך מוזבי זיין זיין (הט"י) ניט האבן דזאן זאל ביז
עון זיין ריידן דען ער מיט זעלבסט זינדן מול וויל עון מדרן ביז ריידן דחם (זואר פון
זשמו שואר אלרוה נעטו) דער דחם היט זיין זיין עון ביז לורידן דער היט זיין זיין
עון זיין:

וויא דיא מתים ווישן אלש וויא עש אויף דער וועלט צוגיט:

גא דיא (אתיק) ווישן מולש ווישן עש מוין דער וועלט מול גיט מול זיין זיך (אלער)
ווען עש מיר קינד מיל גיט מול עטן מין (לרה) מין (עולס) מיט מול
טון (ת"ה) ער זיט מול דחם זיין עין (אעטיק ורחייה) דער עון ניימרט איר ווען מין
ווייניג דער עון טרייבן דען און קמן ניט מולט טרייבן ניימרט דז דר אענט ביים זיין זעבן
דערט לז: זעהן מול לז ווישן ווישן עש נאך דען טוט לז גיט מול גיט עולט איט מיט מול מול
דז דחם (עיקר) עון אענטן מיט דחם (נעטה) מול ווישן (חטוב) דז ער גיט עולט ווערט
נאך זיין טוט ווען ער ביים זיין זעבן גוט מול ערוק גיט עש מיט מול ווישן דחם (אתיק)
זיין מין (קבר) דז מיין דער שלמעט מול דחם זעגט דער (פסוק וירעו לנו אלריס
ולמכותינו) זיט האבן מולט מול מונרי עולט דז זיין זיך האבן מין מיר
(קבריק אלער) גיט עון מונרט וועגן:

עיש שטיט מין (זוהר רבי יהודה בר שלום ורבי מבח) זיין איט מונרט גירמט זיין
זיט ביי נעמט מונרט וועגן גילעגן מין מין עילר האבן זיט זיך מיר קעטן
גיגלט מוין מין בער גיגל דז דחם גיט עש מיט מול האבן ניט גיט עש דז דחם מין (קבר)
מיט דחם דחם (את) מרוט גיט ריידן מל דחם גיט עש לז עולן זיט בין מיר טוט מול מיט
קיינר מוין זיין (קבר) קוואן מול ומורוק קוואן זיט מילונרד זיין זיט זער דער טרמקן
מול זעגן ווער ביטט זעגן ער מיר בין מין (יהודי) מול מיר האבן גרויטן (לער) זיט
מיר טוט בין מול קמן ניט רומן מול ער (לער) קמן מיר ניט קוואן מין הייל זעגן זיט
לז מיט ומורוק הוטטן מין זעגן מין (לער) זעגן ער מיר האבן מין קליין זעגן זעגן מול
דחם (גיט) האבן מיט (גיגל) מול טומקין מיט ווען האבן ער זעגן מיר (עבודה
זרה) דין מול דרוק קמן מיר ניט רומן זעגן זיט ווישן דען דחם (אתיק) עון מולט
וועט מוין דער וועלט גיט עש דחם רען (טר של בית הקברות) מול זעגן זיט זיט
זעגן ווישן וועט מוין דער וועלט גיט עש מול דחם ניט זעגן (ת"ה) טון ווען מין
(לרה בעולס) מיט קענט דחם וועלט ניט ביטטי:

אוב' דז גיט עש מיר זעגן מין (לרה) מיט גיט עש זיין זיט גיגלן מוין דען
(קברות) איט מין (ספר תורה) מול דחם איט האבן זיט דחם (אתיק) דער
וועקט דז זיט זעגן (ת"ה) ער זיט טון מולט טיט מיר דחם (אעטה ארבי חזקיה ורבי
יוסי) זיין מונרט וועגן איט מונרט גיגלן מול האבן מיר גירמט מוין זיין בער גיגן מול
האבן ניט גויטט דז דחם מין (קבר) מיט מול זיט האבן מין (ירעה אספר תורה)
איט זיך גיט מול דחם דחם מונרט זיט מין גיגלן לז זיט טון מול דחם (את) דחם
גיט ריידן מוין דען (קבר) ווישן גיט ריידן דז ווידר מין (לרה) מין (עולס) זיט דז דחם
זעבן גיט איט מיר (ספר תורה) לז מונרט קוואן דז זיט מולט ווען דער זעקין דז איט
זעגן (ת"ה) ער זיט טון זיין זיט זער דער טרמקן מול רעטן זער ביטט זעגן זעגן
מיר בין מין (את) מול מין זעגן מין (לרה) גיט עש זיין זיט גיט קוואן איט מין (ספר

ספר החיים

תורה) מול הבן מונט דער וועקט מול גיבעטן איר זאלן רמך טון (תפלה) פֿר זיח מול
דיח (גיירה רעה אבטל) זיין. מוז זיין איר מלי גיגןן מיריח הייל ביידריח (חבולת)
מול המבן זיח דער וועקט דזיח זאלן איט מונט גין (תפלה) טון. מוז זיין איר גיגןן
מול המבן (תפלה) גיטמן. דח מלי גיפונן גיומור דריח (ספר תורה פסול) מי
גיועטן מוז המט אן מונט פֿר טאעהט מולטיט גיומולט מונטרי (תפלה אקבו) זיין דען
פֿויין (וי"ו) מיז לו פֿיל ררין גיטמנרן. ביי (רב האונכח) מיז איט זיין (ספר תורה)
מך גיקואן מויל דען (קברות) מול המט זי גיליגט מויל דען (קבר רבי מלעזר) זיין איר
איט מיטן מוירר גיגןן מול המבן (תפלה) גיטיון ביי איר המבן דריח (גיירה אבטל)
גיועטן. מול מילונדר המט אן (רבי מלעזר) פֿון מונט גימאן מול המט מיט בייח זיין
פֿמטר בגרמבן מול ווער ווערט מוז איט מונט גין מדר פֿילייכט מיידט (ספר) מך
(פסול) ווערן איר ווירר פֿר טעמט ווערן. המבן זיח גיזמגט לו דען (אתח ח"ו) עט מיז
קין (לה) מול איר קואן מך ניט דמרוס מיין הער ניימרט איר המבן ניט גיזמולט דח
דמט מיין (קבר) מיז מוז קמאן יעהן; וויח דריח (אתיכ תפלה) טון פֿר דריח לעכנדיג. י
אך זמגט דריח (גמרח) וויח (מליה הנביח) מיז גיוויכטוך גיוועטן לוקואן מלי טמך
(זיטיבה טל רבי) מיין אמל מך (רמט חודט) מיזער וומט טפעטה גיקואן
דמט מיט (רבי) גייערעגט וומרוס קואטטוהיינט מוז טפעטה המט ער גיגט מך
דמב אונן העלפֿן (מברהס מביט) מויל דיכטן דזער המט זיין (תפלה) גיטמן מול מיט
זיין העער אונן וועטן מול רר נמך המב מך מיטן גייהמלפֿן ווירר מיירר גין מויל זיין בעט
מול דער נמך המב מך מך מוז גיטיון לו (ילחק) מול דער נמך לו (יעקב) מול מוז טמח
מך מלי (רמט חודט) זמגט (רבי) וומרוס היטטוויח ניט מלי לו גלייך מויל גיריכט
(תפלה) לו טון וומרוס מוייכ ערטט מול דער נמך דען מנדרן זמגט (מליה הנביח)
ועטן מך העט זיח לו גלייך מויל גיריכט העטן זיח זיך גיטממקט איט מיר (תפלה)
מול העטן (אטיח) גיכרמכט פֿר זיין זייט:

אונב מך דט (אעטה ארבי בכמה) דער המט מלי היין מוכן גילייכט וויח גרייט זיח
זיין דריח (כהניס) זאלן ניט דרוילן גין ול וויח ער המט גיוועלט גין מיריח
הילפֿן ריח (חבולת) מך מינן ווייג לו אעטן מיז (מליער עבר מברהס) פֿר דער טיר
גיטממכת דען ער מיז לעכריג מין (גן עדן) קואן מול מיז ניט גיטממרבן המט (רבי
בכמה) לו מיטן גיזמגט גיח מול פֿרעג מוייב ערמול זמך מרין גין המט (מברהס)
גיזמגט לוייער קואן מוייב מך מול (טרה) בייח מנדר גין ער ווייט וומול דח קין
(ילך הרע) מויל דער וועלט מיז מוז מיז ער מרין גיגןן מול המט גיממסטן מול מיז ווירר
מחייט גיגןן. דער נמך המט ער מך גיוועלט גין מיריח הייל לו אעטן ומו (מרוס חוה)
מין גיגט מיז מין (בת קול) מוזיט גיגןן מול המט גיז גיט מוכ מוז טון המטט גייעהן ריח
טאנהייט פֿון זיך קידר מין ריח טאנהייט פֿון מיטן יעלכרט קמנטטו ניט לונן דען ער מיז
זיח בטעפֿנס פֿון (הט"ו) דז ער מיטן איט זיין העגד ביט פֿון המט. זמגט ער מך
ועלט גערין אעטן ריח הייל דח מוייבן לייכטן קמן זמגט דט (בת קול) מוז גרוט מוז
זיח הייל מי ריח רוח גיממס המטט מיז ריח מך. ער זמגט (רבי בכמה) מך המב
מין ווייג גיווגט נמך (מרוס) המב מך מונטן זיין פֿערט פֿון ריח פֿיס גייעהן המב זיח
גייליכטן מנויח לוייח דער פֿון דער מין. רח איט קמאן ועהן וויח ריח (לריקיס
בכבוד) זיין נמך מיר טוט מוז ווען זיח לעכטן:

אזר פֿינדן איר אך סָון (רבי מלעד בר רבי שמועון) האַט מײַן גײַזעלט דר (אזך
 גנבײַם יהודים וְגוײַס לַהֲבַרְלִי) לֹא טײַטן מֹול דאָ מרײַבֿר הַמַּטְעַר אײַט דײַם (חֲכָאִים
 אַחֲלוּקֵת) גײַהט * ווײַז ער הַמַּטְעַר יעֲלוּן שְׂטַעַרְבֵן הַמַּטְעַר ער לֹא דײַם סְרוּיִם גײַזט לִיג אײַךְ
 טוטר הײַט מוּיִךְ אײַן בַּמַּרְס מֹול זײַךְ * נײַט דז מײַךְ טוֹט בײַן מֹול זײַךְ * נײַט מײַךְ ווער נײַט
 שְׂטײַנְקֵן נאָךְ קײַן ווערסן ווערן פֿון אײַר קרױפֿן דען ער הַמַּטְעַר זײַךְ גײַס־מַרְכָּטֹון אַעֲרַט
 מײַס נײַט (כַּכְּבוֹד) בַּגְּרַמְבֵן * מֹול ווען מײַנר אײַז קוואַן מײַס וואָס לֹא סְרַעַגן מוֹדֵר לֹאײַט
 הַמַּבֵּן מײַן (אַטְפֵּט) גײַהט זײַן זײַח גײַטטנדן סְרַ דער טײַר מֹול הַמַּבֵּן מײַר רײַד גײַרעט
 מֹול ער הַמַּטְעַר זײַח גײַענט־סְרַט * מֹול זײַח הַמַּבֵּן גײַאײַנט ער ווײַל זײַח נײַט מײַרן לֹאײַט ווײַל
 ער קרנֶק לִיגט מײַן בעט * מֹול זײַח מוֹ גײַלעגן וואָס לֹא מוֹלֵגִי יאָר ווען דײַם סְרוּיִם הוֹט
 מײַס מן קמפֿן גײַקראַמֶט דז מײַן הַמַּטְעַר זײַח מוּיִט גײַרײַט גײַזמֶרן מײַז בלוֹט נאָךְ גײַקוואַן מײַן
 אַמֵּל הַמַּטְעַר זײַח גײַעֲהֵן זײַח מײַס מײַן וואָרס מוּיִט זײַן מוּיִר גײַקראַמֶן זײַח זײַח זײַח דער
 שְׂרַמֶּק מֹול זײַחט מוֹ ווערט ער שְׂטײַנְקֵן מֹול ווײַז זײַח טוֹן מֹול דײַם ווערסן ווערן סָון
 מײַס קרױפֿן * מײַט ער מײַר בײַמ נַחֲמֵט לֹא (חֲלוּס) קוואַן מֹול הַמַּטְעַר לֹא מײַר גײַזמֶט זײַח
 נײַט עט ווערן קײַן ווערסן אַעֲרַט פֿון אײַר קרױפֿן מֹול דז אײַר דט גײַשעֲהֵן זײַח אײַט דען
 וואָרס ווײַל מײַךְ הַמַּבֵּן מײַן אַמֵּל גײַהערט ווײַח מײַנר הַמַּטְעַר מײַן (תַּלְאִיד חֲכָס אַבִּיִּט)
 גײַזען מֹול מײַךְ הַמַּבֵּן מײַס נײַט גײַנוגן דרוסן גײַט־מַרְכָּט מײַר זײַן אײַן (עוֹט) גײַזען מֹול
 זײַח מוֹ גײַלעגן בײַ זײַן סְמֵטֵר (רבי שמועון בן יוחאי) זײַח לֹא דײַם לִיט לֹא (חֲלוּס) קוואַן זײַן
 זײַח מײַט טוֹט אַן מֹול מײַס לֹא מײַס ברעגן לֹא בַּגְּרַמְבֵן מײַן זײַן הײַל מוֹ הַמַּטְעַר אַן מײַס בײַמ מײַס
 בַּגְּרַמְבֵן * דאָר פֿון אַעֲרַט אַן ווײַח דײַם (לְרִיקִי) זײַן נאָךְ מײַר טוֹט מֹול ווײַח מײַן (עוֹט)
 מײַנר הַמַּטְעַר דער מײַן (תַּלְאִיד חֲכָס אַבִּיִּט) זײַח :

אך מוֹ מײַן (אַעֲטָה בַתְּלֹאִיד חֲכָס) דער גײַט־מַרְבֵּן זײַח מֹול אַן זעלבן טאָג זײַח
 אַךְ מײַן (רַטַע אוֹכְסִין) גײַט־מַרְבֵּן (כֹּל הַקְּהֵל) הַמַּבֵּן זײַךְ אײַט דען (תַּלְאִיד חֲכָס
 אַתְּעַסֶּק) גײַזען מֹול הַמַּבֵּן מײַס מוּיִךְ דען (קְבָרוֹת) גײַט־מַרְבֵּן מֹול דײַם סְרַיִנר מוּיִט
 הַמַּבֵּן מײַר (רַטַע אוֹכְסִין) אַךְ מרײַט גײַט־מַרְבֵּן מוֹ הַמַּבֵּן זײַח גײַעֲהֵן מײַן סְרַיִיח (כַּעֲזִי
 אַלְחֻמוֹת) קוואַן הַמַּבֵּן זײַח מײַ בײַר (מְרוֹכֹוֹת) מֹכִירֵר גײַט־עֲלֹט מֹול זײַן מײַן דער טַטֵּט
 גײַלמֶשֶׁן ווײַח דײַם (כַּעֲזִי אַלְחֻמוֹת) זײַן מוֹעַק גײַזען זײַן זײַח מרײַט גַּנְג לֹא בַּגְּרַמְבֵן הַמַּטְעַר
 (כֹּל הַקְּהֵל) גײַנוֹן דען (מֶרֶן טַל אוֹכְסִין) הַמַּבֵּן גײַאײַנט עט ווער דער (מֶרֶן טַל תַּלְאִיד
 חֲכָס) מֹול הַמַּבֵּן מײַן אײַט גְּרוֹטן (כַּכְּבוֹד) בַּגְּרַמְבֵּן מֹול דײַם סְרַיִיח פֿון (אוֹכְסִין) הַמַּבֵּן
 גײַנוֹן דען (מֶרֶן טַל תַּלְאִיד חֲכָס) הַמַּבֵּן גײַאײַנט ווער מײַר (אוֹכְסִין) מֹול הַבֵּן מײַס
 טלעֶכֶט בַּגְּרַמְבֵּן מײַן (תַּלְאִיד) זײַח דאָ גײַזען דער הַמַּטְעַר גײַט־מַרְבֵּן זײַט מײַךְ (טוֹעָה)
 זײַן הַמַּטְעַר זײַן רײַד נײַט גײַמֶכֶט הַמַּבֵּן גײַזמֶט ער זײַח זײַךְ (טוֹעָה) דער (תַּלְאִיד) הַמַּטְעַר
 זײַךְ זײַח (אַלְעַר) גײַזען וואָרס זײַח זײַן (רבי) מוֹ מײַן (כײַט) גײַשעֲהֵן מֹול דען (רַטַע)
 מוֹ מײַן (כַּכְּבוֹד) מײַן זײַן (רבי) מײַס לֹא (חֲלוּס) קוואַן מֹול הַמַּטְעַר גײַזמֶט זײַח זײַךְ נײַט
 (אַלְעַר) קוֹס מײַךְ ווײַל דײַר ווײַזן זײַן (חֲלוּק) מײַן (גַּן עֵדֶן) מֹול ווײַח ער זײַח זײַן (גײַהַנֶּס)
 מֹול וואָרס דז אײַר דט גײַשעֲהֵן זײַח מײַךְ הַמַּבֵּן מײַן אַמֵּל גײַהערט ווײַח מײַן הַמַּטְעַר זײַן
 (תַּלְאִיד חֲכָס אַבִּיִּט) גײַזען מֹול הַמַּבֵּן מײַס נײַט גײַנוגן דרוסן גײַט־מַרְכָּט מֹול דער
 (אוֹכְסִין) הַמַּטְעַר מײַן אַמֵּל מײַן (סַעֲוֵדָה) סְרַיִיח (שׂר) גײַמֶכֶט מֹול ער זײַח נײַט גײַקוואַן
 הַמַּטְעַר מן דײַם מרײַט לִיט מוּיִט גײַט־מַרְכָּט * מֹול נײַט מוּיִט דוֹאן טאַר קײַן (תַּלְאִיד
 חֲכָס אַבִּיִּט) זײַן (מַפִּילֹו) מײַן מַנְרֵדן נאָךְ נײַט דען דער מײַנֶס (אַבִּיִּט בַּבְּנֵי רַבִּיִּם)

ספר החיים

חיים דא פֿר לירט ער זיין (חולק לעולם הבא) ווייל זענר ארבעט און דארום מול ווייל לייבט
פֿר לירן זייעט:

אין דע (אעטא ארבע נחמן) ווייל ער מיינ אומל החט גרעכער גידוגן מיין זיין פֿעלד
לוגרמבן ווייל זיך גרמבן. זיין זיך גיקומן מויל מיין (קבר) החט דע (אית) זיט
לוגרמבן זיך זיין זיך גילמל מול החבן עט (רע נחמן) גיזמאט ווייל זיך מיינר העט מן
(רבי חתם ברימשה) זמאט ער עט עטיש רחך דיח טוטן ווערן לוערד זמאט דע (אית)
זענר (קנמה וטמיה) החט דער ווערט לוערד מול זיין ביינר פֿר פֿילן חבן חיד החב
מיינ טמא קיין (קנמה וטמיה) גיהאט החט (רע נחמן) מיין מן גיממט מול גיפילט
זיין ער זיין פֿילט מול ביינר החט מן ווייל מיין לעכערדיג אענט זמאט ער לוגרמבן עטיש
לויף קוק מיין זיך זיין הייט. זמאט ער דומ החט קיין (פסוק) גילענט דו זיך
און זיך ביי (הש"י) ווערט מונר (קברים) עפֿן לועבן (כתחילת האתיס):

אונ דיח (איתיס) רירן איט מונרד זיין זיך (קברים) מן ווייל דיח (גיירט) זמאט
מיינ (חסיד) החט איט זיין פֿרוי גילענקט מן (פֿר רחם השנה) זיין ער פֿון
זיך גילמל מול זיין ביינר מול זיין רען (קברות) גילען החט ער גיהערט ווייל
מיינ (אית) זמאט לוערעס מונרד (חברתה) קוק איט. זיך וועלן מויל רען הייל זיין
דיינט זיין (רחם השנה) מול וועלן הערן וואט מויל רען (עולם קבר) ווערט. זמאט דיח
לוגרמבן מיך קמן ניט מיך החב קיין (תכריכין) מול זיך מיין טטרויח דעק גיח דומ
לזיינט מול וואט דומ ווערט הערן קוק מול זמאט איט. מן זיין זיין מויל זיך מול
זיין זיין זיין זיך מונרד קומן זמאט זיין מיך החב גיהערט זענר דע זמאט פֿרוי
זימן ווערט דער המגל מול דער טמאן. זיין דער (חסיד) גנגן מול החט טפעהט גייט
לזיין (תבומה) החט דער המגל דער טמאן מול זיין ניט. זיך מיינר זיין דער
(חסיד) ווידר גנגן החט ער ווידר גיהערט ווייל דיח לוגרמבן החט (חברתה)
קוק איט זיך וועלן זיין מויל רען הייל החט זיך גימאט מיך החב רירד רחך גימאט
מיך קמן ניט וויל מיך קיין רעכטי (תכריכין) החב גיח דומ מויל זמאט זיך זיך וואט
דומ ווערט הערן. זיין זיין ווידר קומן מול החט גימאט זענר דומ ווערט טפעהט זימן
ווערט דער המגל דער טמאן. זיין דער (חסיד) גנגן מול החט לוגרמבן זיין פֿעלד פֿרוי
גיט מויל (תבומה) החט דער המגל גימאט מול זיין ניט. זיין פֿרוי החט מיין זענר
גימאט ער זיך זיך זימן ווידר מויל ווידר חלי (תבומה) החט פֿר דען זיך דער המגל זמאט
לוגרמבן זיין ניט מול דע זיך ווידר מויל החט ער וועלן רחם פֿון מויל החבן החט ער זיך מול
פֿר לייבט. ניט זמאט דער החט רען (חסיד) זיין ווייל גילענקט איט דער אוטר פֿון
רען אהרען זיין מיין טטרויח דעק מיין בגרמבן מול החט גימאט חח זמאט מן ווערט
(תכריכין) בגרמבן ווערן מן ווייל דומ דיין טמאט החט בגרמבן. זיך מיינר זיך
זיין דער (חסיד) ווידר גנגן מוס לוגרמבן החט ער גיהערט ווייל זיין ווידר גייעט
החט (חברתה) קוק איט זמאט זיין טווייג טטיל רען מול וואט זיך גייעט החבן זיין זיך
גימאט מול החבנט איין אוטר פֿיר גימאט רחם זמאט זיך זיין זיין זיין זיין זיין
לוגרמבן מול רירן איט מונרד. מול ווער קיין רעכטי (תכריכין) החט קמן רירד
ניט מיין הייל קומן. מול מויל פֿירן זיך פֿיל (אעטיס) דו דיח (נשאות) גימן מויל רען
הייל מול קומן זיך מויל זיך (קברים):

נראה (מצדו שאומר) חזק גיטמרבן חזק זין און (שאומר) ניט דער הייך גיווען
 מול ווימ ער חזק מהייך גיקאון מלי דח זין פמטר האבן געלט מויל פ היבן
 געבן האבן דט געלט וועלן פון מיט האבן חזק ער גיגנגן מויל דען (קברות) מול האט
 גיט גיוויטט וומו זין פמטר ליגט. האט ער דח (אליס) גיפערענט וואו זין פמטר
 ליגט האבן זיח מיט זין (קבר) גוויין מול האבן גיזיגט ער חזק גיגנגן מויל דח
 (ישיבה) פון היאל. ווימ ער האט גיזיגט זין פמטר פון היאל קאון חזק ער בייח מיט
 גיגנגן מול האט מיט גיפערענט וואו דט געלט פון דח (יתומים) חזק האט ער מיט
 גיזיגט וואו עט בגרמבן חזק. וואו האט ער גיזיגט זין פמטר וויינט מול האט
 דער נחך גילומט. האט ער מיט גיפערענט וואו דח ער האט גיזיגט מול נחך למכט
 ער האט ער גיזיגט מיך וויין וויל דח בלד טמטרבן ווערטט מול למך וויל דח חזק גרוט
 גוט (חלק לעולם הבא) האטט :

אך (רבי זעירח) ווימ ער חזק זין וועק גילמן לערן האט ער חזק זין געט זין ווערטן
 וואו ער בייח מיך חזק זין היז גיוועט חזק לו ביומארן געבן מול ווימ ער ווידר קואן
 חזק וואו חזק זיח טוט גיווען חזק ער בייח חזק גנגן מויל חזק (קבר) מול האט זיח
 גיפערענט וואו זין געלט חזק האט זיח מיט גיזיגט דין געלט ליגט בגרמבן בייח דח
 חקל פון דר טרי: מול האט מיט חך גיזיגט דח זין פמטר ווערטט אמרן טמטרבן :
און חך (עבדיה) ווימ ער גיטמארבן חזק מול חזק פיל געלט טאנדיך גיבליבן דען
 ער האט האנדרט (נביאים) פך במרן גיהט מול גיטפיינט חזק האגרי לייט
 פך (חזק מחמד) זין ווייב דח חזק (נביאים) האט וועלן טיטן. מול דח (בעלי
 חובות) האבן וועלן זין קינד רעאון פך קנעכט חזק זין פמטר גנגן מויל זין (קבר) מול
 האט גיטריבן מול גיזיגט האט ער גיזיגט גיח בייח (מליטע הכביח) דער ווערט דיר
 טון העלפן חזק זיח בייח מיט גנגן האט ער זיח גיפערענט וואו זיח חזק האט האט
 זיגט זיח חזק האט ניקט חזק זין קליין קריגן אים מילי זיגט ער זעהן דיר פיל פערט
 מול טיט דח מיל דריין ווערן חזק פערט פול ווערן מול פך קמל דח מיל מול בילמל דין
 טולר מול אים דען מיברן ווערטט א דך דער נערן אים דין קינד האט זיח חזק זיח :

אך זיגט דח (גאור רבי אבי) האט גיטמארבן חזק זין און דח קנעכט פון דען
 (נטיח) ווייל זיח וואט ניט רעכט גיטמן האבן זין זיח גיגנגן מול האבן מיט פיל
 (נרות) חן גיטמן חזק ער גיגנגן מויל זין פמטר (קבר) מול האט מיכר זיח גיקאונט
 וויח זיח מיט פיל ביזטון זין און דח קנעכט בייח זין (קבר) פך בייח גירישן
 האט ער דח פערט פון זיח פמטר גיהלטן דח זיח האבן פון מיט חזק ניט גיקענט ביי
 זיח האבן מיט בלייבט דח זיח זין און וועלן גיין לחון מול קיין ביזטון דען דח (אליס)
 קעגן זיך (נוקם) זין חן דח זיח חזק זיח קינד ביי גיטמארבן חזק זיח איד פנין
 בייח (נבות) דער חזק זיח זיח זין פמטר וואו זיח פמטר (נביאים) פון (חמד)
 גירעט דח זיח זיח מיט חזק רידן דער זיח זיח זיח (אנחה) דער ווארטן ער זיח
 דער טאמקן ווערן ווייל ער מיט דח זיח זיח האט מול דח האנד זיח זין בלוט לעקין חזק זיח
 זיח וויינט גילעקט האבן מול חזק זיח מיט חך גיטעהן. מול דח זיח זיח זיח (טאמקן)
 בייח חזק בגרמבן דען זיח (אטטון) אים חזק מויל יענר וועלט מול חזק זיח
 (עלט) גיליטן האט קואט (הט"י) מול וואכט טויטן זיח זיח (פאן פל עוטה פאן
 בארמח):

אן ואלו קלמגן מולו ווייכו ווען זיין (זריק) חדר זיין (זרקות) שטערבט):

כב' אונ' ווען זיין (ז' יק) שטערבט מיט מיטלער שולדיג לו קומגן מול לו ווייכו דען
 (הט"י) אעקט מיס זיין (עברות) חב איט זיין טרערן מול זיין קינד
 שטערבן מיס ניט ביים זיין לעבן מול (הט"י) וויג המבן דז אן זאל קומגן מוס זיין דען
 זיין זיין (אגין בזהותס על דורס) מו ווימ איר פֿינדן ווען לעהן (זריקס) ווערן זין
 (סרוס) גיווען העט (הט"י) מלי לעבן גילומט מול מו זנג מו דער (זריק איהוטלח)
 גילעבט המט מינדט (אבול) ניט גיקואן מול (הט"י) המט עט נמד זיבן טמג נמד זיין
 טוט מויל גיהלטן בתי דיח (יחי מבלות) זיין פֿון מיס פֿר ביים גיווען מול דיח (אולמדיס)
 מיס היאל המבן זיין (הספר) מוס מיס גימחכט מול ווימ (יהוט) גיטמחבן מי
 המבן זיך (ישראל איהעסוק) גיווען היט מירי גערטן מול פֿעלד מול המבן דריבר ניט
 גינג גיקלמגט מוס מיס המט זיין ברך מויל זיין גיליטרט המט זיין ווען דער שומגן
 נמד מווייניט ניט גיקלמגט המבן מויל (שמול האנד) המט (הט"י) הוגר גיטיקט
 דרייט ימר נמד מנכד זין (מרן ישראל) מול זיין ויכטן נמד מויב נמד זיין (חסח) פֿר
 הכרן ווערד דער הוגר דמרוס ווער מול קמנטן ניקט גיפֿינדן ביז זיין המבן (תפלה)
 גיטמן המט זיין (הט"י) גימגט ווייל זיין ניט גיקלמגט המבן מיכר (שמול האנד) מי
 (חד האנד) גינגן מול המט מיס זמן מויל גרמבן מול זיין מל דיח שטעט המט ער
 מיס זמן דמך טרמגן דער ווערטן (כל ישראל) זמן (אול חסד) זיין מול מיס (זויה)
 נמד טון מול קומגן מוס מיס מול המט מיס זיין גרוטן (כבוד) בגרמבן ביים זיין
 עלטרן מויל בלד המט זיך (הט"י) מיכר זיין דער במרט מול המט ווירד מולט גוטן זיין
 זכר גיקעבן נוח ועהט אן ווימ זיב דיח (אולה גאילות חסד) מיז פֿר (הט"י) דמרוס
 זאל מיטלער זעהן דז ער זיין (חוק) דרמן המט (משילן) זיין (כהן) זאל גין (אבקר
 חוליק) זיין מול (מרון) אמלן מול (זויה) טון ווייל ער דמך ניטמח זיך (איהעסוק
 בועיק) זיין ומוער טון וומט ער קמן מול דמ (רבה בר נחאי) גיטמחבן מי המבן
 זיין זיין (הספר) מוס מיס גימחכט דרייט טמג מול דרייט ניכט מול המבן ווען מויל
 הערן מי זיין (בת קול) פֿון היאל קוון מול המט גימגט ווער ניט אער מוס מיס קומגן
 ווערט מי זיין (בר נרוי) המבן זיין נמד זיבן טמג מול זיבן נכט מוס מיס גיקלמגט
 מי זיין בריי פֿון היאל גיפֿמון (לזולבתיכס לטולס):

(השכר והולות גאילות חסד ומהא עין למ רמתה מלהיקנותך יעשה להחכים לו)

גג' צו טרייבן דען גרוטן (שכר האולות גאילות חסד ומהא) וומט אן טוט היט
 דיח טוטן לייט מיז ניט זיגליך דען עט מיז גמר גרויט דער (שכר) דז
 מיס ביהלטן מיז ביים (הק"בה) דז ער מיז ווער המפטיג ל כלמגן מיטלן זיין גוטן לון
 פֿון מיטלן טריט פֿון (גאילות חסד ומהא) דז דער אענט זיך ניט קמן (אלייר) זיין
 מיינט פֿון מיינט פֿון (הגיועל חוק עולם הבא) ניימרט זיין וויינג ווען איר דמך טרייבן
 דז מיטלער זאל זיך שטמקן דיח (אמה אקייס) ל זיין עט זיין אמן מדר פֿרויט מול
 דמז איט מי זיין (ט"י) זיין (עברות) ווחל של כחסד ומהא פֿער עון) גלייך איר
 פֿינדן דז דיח קינד פֿון (עלי הכהן) המבן גמר גרויט זינד גיטמן פֿר (הט"י) ביז
 ער גיטווערן המט דז מלי מירי קינד דיח פֿון זיין קוון ווערן זמן מלי יונג וועק
 שטערבן מול קינד פֿון זיין מולט ווערן מול (רבה ומביי) זיין פֿון זיין גיווען מול

(רבה) המט ס"ל (תורה) גילערנט דרוך מיז ער לז סירליך יאר גישטארבן מול ס"ל
(לחיה) גלייטן סון דער (קולנה) וועגן סון מיר עלטרן מול (מביי) המט חך (עוסק באמת
גזילות חסד) גיווען המט ער ס"ל גוטן גיהמט מול המט זעכליך יאר גילעבט * נוח
זעהט אן דער דיז (גזירה רעה) די (הט"י) דרויף גישווארן המט מיט זיין (גזילות
חסד אבטל) המט גיווען מון זיין (שכר לעולם הבח) :

אך

שטיט זיין (אעשה) מיס (אזהר רבי פרחיה) מיז מיין גרושר (תלמיד חכם)
גיווען מול המט מול גילערנט מול גערן וועלין וויטן ווייט עש מויל דען (עולם
השואה) לז גיט נחך מיר טויט * מיין אהל מיז ער גינגן מוכטר וועגן המט ער גיפארן
מיין טוטן אענטליך מיז ער ביים מיס גינגן מול גיזעהן די עש מיין (יהודי) מיז מול
המט ביים מיס גיפארן (ספירס) זינגט ער המט מיז גויט זיין (תלמיד חכם) גיווען
מול המט מורט זייני מויל מיס (אולמ) גיווען ביז ער המט מיס לז (קבר ישרמל)
גיברמכט מול המט מיס (תכריכיין) גימכט מול מול וומט ער המט סון טון גיהט
מול גימכט מוס מיס קלינגן * ווימרט (אית) מיז בגרמבן גיווען מול זיין (כטאה) מיז
גיקוון מויל די (ישיבה של אפלה) המט (הט"י) לז מיס גיזינגט גימדין מול סר געלט
זוידר גוטן מיט דעס דער מיט דיר גוטן סר גמלטן הוט מול הוט דיר לז (קבר ישרמל)
גיברמכט * מיין אהל מיז דער גוטר (רבי פרחיה) גילעגן ביזמרגט חיבר זיין טימר
דען ער המט ווייניך לז בעסטן גיהט * מיז דיז (כטאה) מיין מיין גישטמלט סון מיין אהל
ביים מיס גיקוון מול זינגט לז מיס (רבי) וועלט מיר וומול מיט איר גימון מיין טמט
זומו מיך מהין גימ חיל עש מיך גמר וומול בילמון דער עמרטן דז איר וועלן
מוכטר וועגן וומט (רבי תורה) מיט מנדר ריך * (רבי פרחיה) זינגט זיח גמר
געקוון מיט מיט מנדר גין המבן ייז חן גיהובן סון דיז (איתס) לז ריך זינגט דער
טואר לז (רבי פרחיה) דיז (איתס) וויטן מול מיט מויל דער וועלט מול מויל יענר
זעלט גישיכט מול וויז אן דיז (רעטיס) מיז מול ווימדיז (לריקיס בגן ערן בכבוד)
זיטן מול המט מיס ס"ל וומנדר לידי זמל * גימגט * ומוזמגט (רבי פרחיה) עש טייט
דחך (והאיתס מיכס יודעיק אמואה) זיט וויטן ניקט * מיגט ער דש זיינט דיז לעכרדיך
(רעטיס) דיז מויל דער וועלט זעלן מיט וויטן סון גמטט (תורה) מול סון זיין גיבמט
מול פריש * מיט מויל דיז וומנדר סון (הט"י) מול וומרוס מיס (הט"י) ביטמלן המט
מול גיהענקו מיט מויל (עוסק הבח) דיז הייטן (איתס) ביים מיר לעבן מול זיין גלייך
מז דיז (סדיוול) מויל דער וועלט מבר די (לריקיס) מיז יא טוט זיין וויטן זיח חך מול
גלייך מווען זיח לעבן * מול המט מיס ס"ל זמלן סון יענר וועלט (אגלה) גיווען מול
המט מיס * מרך מיין היל גיפירט מיין (גן ערן) מול המט מיס גיווען (טס"ה) פמלטיין
מיין (גערן) דיז (רבי פרחיה) ווערט המבין קעגין (טס"ה יאיק) דיז מיס יאר זיין
דיז סון וומרן מיט מליס גוטן סון (הק"בה) דזאן זיח לז מיס חן גיברייט המט * מול
המט מיס געבן (כסל ונה"ב) מול ער מיז (בשום) זוידר מהייס געגן * כוז מרמח אן
מב לערנד דש גוטן מויל דער וועלט ניקט ייז קעגן דען * מיטן גוטן סון יענר וועלט *
מול (ר' פרחיה) מיז דחך מיין גרושר (תלמיד חכם) גיווען מול ס"ל גילערנט מול ס"ל
פמלקייט גיטמן נחך המט ער מיט (זוכה) גיווען לז (שירית) מול לז מון (חלק לעולם
הבח) ביז דער המט גיטמן (אולת גזילות חסד ויה"ש) * ווילער דען בגרמבן המט
מיט (כבוד) מול זיין (תכריכיין) גיגעבן מול וומט ער לז זיין (קבורה) המט סון טון גיהמט :

אך

ספר החיים

אך גיטינן איר בייז (מיכל מחמד האוך) זיין אייב דינהאמט אלט ביז גיטמן ווארט
גמט פֿר במטן המט. מוה המט (הט"י מליהו הנביא) גיטיקט מול המט מיר
למון ומגין דריה הוכר ווערן מיר פֿלישעטן מול מוה מיר מיר מך גיטעהן זיח אן זיח
המט לוק פֿענגטער מחיש גיזומרפֿן זיין דייח הוכר מלי קואן לו למפֿן מול המבן זיח מויל
גיפֿרעסין ביז מויל מיר הענר מול פֿיס מול רט הערן שחל פֿון קמפל דמט החבן זיח
פֿיט גיגעטן רען רט גוטן זיח מן מיר גיזענן ווען זיין (אית) זיח מיר טיר פֿר בייח
גיגנן המט זיח זיט (גאילות חסד) גיטמן מול זיח רען (אית) פֿיר זיין נחך גיגנן מול
המט זיט דייח הענר גיקלמפט מויל מיר קמפל מוה זיח זיח פֿר לייטן גיקלמפט המבן
מויל דייח (אית יס) דמרוק המבן דייח הוכר ניקט טמון טון דרמן :

רען (מעילן) זיין (רטע) מיר זיין (גוי) ווען ער טוט (גאילות חסד) בילמולט זיט
(הק"בה) זיין גוטן זיין מוה זיח איר פֿינרן בייח דייח לייט פֿון דער שטמט (חית)
זיין זיח המבן (טרה לזיה) נחך גיטמן המבן זיח מלי גילעבט ביז (מכרהק) גיטמרכן
זיח מול המבן מיס מך (לזיה) נחך גיטמן. מול זיין דייח (אלריס) המבן (יעקב לזיה)
נחך גיטמן המבן זיח (נוכה) גיזענן דז (הט"י) המט גיבמטן זיח זיח זיין פֿר טרוקן
גיטמן זיין (יס סוף) דז אן זיח זחל בקרמבן. נחך ווען (הט"י מעילן) לרטע מוה (גוי)
בילמולט זיין גוטן (טבר) (אכל שכן) לבר ישראל מוה לכת יטרמליה דז (הט"י) ווערט
זיין גוטן (טבר) געבין דייח דמטון (גאילות חסד ומאית) מול למון גיניסן מיר קינר
מיר (יזות) ביז זיין דייח זיבקיטי (טנמאר חסד ה' אעולס ועד עולס עז ירמיו ולרקת
לזני בניק) (לרקת) גניסן ניט אערמז קינר מיר קינר מבר (חסד) גניסן זיח זיבך. רען
(לרקת) זיח ניט אער מז פֿר דייח מראן מוה (גאילות חסד) זיח פֿר דייח מראן מוה פֿר
דיח רייכן. (לרקת) טוט אן זיט געלט מול (גאילות חסד) טוט אן זיט זיין לייב מול
זיט געלט. (לרקת) זיח פֿר דייח לעברדי. מול (גאילות חסד) זיח פֿר דייח לעברדי.
מול פֿר דייח טוטי. מול דייח וועלט המט (הט"י) דרוק בישמע (כחסד) דז אן זיח
(גאילות חסד) טון (טנמאר מאדתי עולס חסד יבנה) מוה זיח זיבך פֿר (הק"בה) מוה
(קרבנות טנמאר חסד חפֿלתי ולח זבח) מול זיח זענר גיליכט פֿר (הק"בה טכ' כי חפֿל
חסד הוה. הודוה' כי טוב כי לעולס חסדו) :

אזני ווער זיך (איתעסק) זיח (בגאילות חסד ומאית) בידוע טהוה אנרע מכרהק
מזיטן מול ווערט קיין (גיהנק) זעהן רען (מכרהק מזיטן) זילט מן דער
טיר פֿון (גיהנק) מול למוט זיין פֿרווי קינר ניט מאיין קואן מוה דז : גט דער
(פסוק מן תתן חסידך לרמות שחת) מול זיין (נוכה) לו (טאחה וטלוק טל' חסד ומאית
נפֿלגט לרקת וטלוק נטקו) :

תחיית המתים:

נד עש זיח (ירוע הט"י) המט בילובט דייח טמון ווירר לעברדי לזאמלן נחך
דעס מוה דייח (גמוה) אערט זיין גיזענן לו דער לייט דז זיט דז זיט מוה
ביומטט זיח. מול דמרוק המט (הט"י יחוקמל הנביא) דייח טמון גילומט לעברדי
אמלן דז עט זמל זיין לייכן זיין לו (יטרמז) דז זיח ווערן (תחיית האות יס) מלי לעברדי
ווערן. דז זמל זיין טייל דז זיח מוויט מיר (קבר) ווערן מרויט גין מול גין זיין (מרו
יטרמז) מול מוטיין זמלן (הט"י) ווערט זיין היל מוכטר דער עבר אמלן דז זיח זיך דרוין
ווערן

ספר ההיים

מיך הינטן נאך ווידר לעבריק אמען איט (רין) גילובט וויסט גמט דער דח אמעס
לעבריק ריח טוטן :

עען זימ דער נאך וויל (תעלה) טון מויל מיין (קבר) עט זיימ מויל וואט סר מיין
(קבר) אז עט מיין זימ מלי אמל דח ערטט מן היבן אמת ציריגאדי מול
זמל זמגן ביו גידיס פידות זעצד דער נאך זמל זימ זמגן מיר (תעלה) וואט זימ
עון טון האט מויל ריח (קבריס) :

אמה ציריגאלי דח ביטט איין גמט איין שטרקיר גמט מול זיין ביטעסר מול זיין
העלסר מול האטט איד ביטעראט עון מלין ביזן רען רוח ביטט איין ביטעראר
מול זיין בטיילר מול זיין דער ליר ביטט רוח מול סיל בראהרליקייט האטט רוח
איט מיר גיטמן עון רען טחג מן אז רוח איד ביטמען האטט ביו מויל רען טחג רען
הייטיגן מול מין מלי לייט אז מיך המב לו דיר גירוען האטט רוח איר טון ענטפן מול
האטט איין גיבעט מנטעגן כוח איין ליבר גמט בין מיך גיקואן מילונדר מויל רען
הייגן מרט ווארד ויגן רין פרוואן מול טלמען מין דער ערד לו טון איין גיבעט סר
דיי מול לו סר גיסן איין הערן איט דעאטויקייט מול איט נידריק גאטט איט סר גיסן
איין טרערין דח רוח זמלסט דח מנטעמגן איין גיבעט סר רין גיט גיבור מול
זמלסט איד העלען אז זימ רוח איר מלי לייט האטט גיהמלען מול זמלסט איר מוחל
זיין איין גידיס רען רוח ביטט מיין אר ריחיס זמלסט איד גידיס ריחיס מול סר נעאטט
דח גיבעט עון רין פמלק שרסי אז זימ לו דיר רוען מוה העלעטט רוח זימ עון מול מיר
טיט דען רוח טוטט פיל גינחד איט ריח לעבריקן מול איט ריח טויטן מול מין רין
הנט מוז מול ריח ליבר עון מולט דח לעבט מול מלי גיסיח עון מלי אענטן מול
דח ביטט מוואר גמט דער גמט אגדיס יצחק זקב מול הימל מול ערד מול מלסט וואט
דרין מלי האטט רוח מליינט בשמען מול עט מיט קיין מנדרר גמט אז רוח מול איט רין
וילן האטט מלסט ביטמען מול מוולנג מו רין גוטר וילן מלי לעבט דער אענט מול
איט רין וילן שטערבט ער מול איט רין וילן ווערטטו מיס ווידר לעבריק אמען גידיס
הייס מול רוח האטט פיל גוטן מן גידיס מול בהוטן סר רין פרוואן מו ריח דיר
דיינ איט גלמס הערלן כוח איין ליבר גמט שטמרק דח איין הערלן לו טון רין וילן
מול דח מיך חך זמל המבן איין טייל איט רין צדיקיס וצדקניח פסיריס וחסידוה שגנוצדו
אמן :

דער נאך זמל זימ זמגן זי רצו לפידו יאלהיובי ווען זימ חבר מויל מיין (קבר)
עון מיר פריינד מלי זמל זימ דח זמגן ווימ זימ לו זמגן האטט וואט מיר לו גיהערט
מלי ער מיר פמטר מור וואטר מורד קיטר מורד מנריר פריינד זמל זימ דח זמגן מול
דער נאך (יהי רלון זכו) :

זי רצו לפידו יאלהיובי עט זמל זיין רין וילן לו סר דיר דח זמלסט טון גינחד
איט מרין פמלק שרסי מול איט מירי גיט מול זמלסט זימ פירן מין ליכטן
זמלסט מול זמלסט זימ זעלען איט רין גוטן מול ווען זימ סר מוכט (תעלה) טון
זמלסטו מיר (תעלה וקבל) זיין מול זמלסט דיר דער במראן מיבר מוכט מול בהיט
איד דח איין גמט סר זינר מול שמוך מול שפיט מול דח זמלסט איד בענטן איט
דיין (ברכות) מול ביטעריס איד עון מלין ביתן דח קואט מין דער וועלט מול
זמלסט איד דח קיין לייד אער דער לעבן זמן מול אזו איד גניסן עון רין גוטן מויל
דער

דיא תפלה זאל ויאזאגן אויף איר מיט רש קבר :

ניימרט זיח זאל ערשט זאגן (מתה ה' לורי וגומלי) ביי (טבגן ערן זאון) דר נאח זאל זיח זאגן :

אויך ביט ריך איין גוט זייח דאך גינעריג איט רען ירה ינשפה סון איין זיכה אוטר ריח דיר גידינט המט מלי טעג מירט לעבנט מול המט גיהלטן מול גיטאן דיין גיבמט ריח חומ ריח ווייבר גיבמטן המטט מול למאיד דאך גיניסן מיר (זכות) מול רען (זכות) סון מלי אייני פרואי עלטרן מומאין זיכה אוטר ריח איד גיחומן המט מול דער לוגן המט חומ ביטט דאך גיזוען איין זיכה אוטר מול איד בין גיזוען דיין זיב קינד מומ בין מיד גיקואן סון דיין (כבוד) זעגן מויל דיין (קבר) דר דומ דיד זמלטט באיין סון איינט זעגן מול לו בעטן פֿר (הט"י) דר ער איד ביהיט זאל פֿר מלי ביי כגעגניט מול דר מיד זאל איין ימח מויט לעבן איט מלי אייני זיב המברט מין (עוטר וכבוד) מול דר (הט"י) זאל פֿר נעאן איין גיבעט זען מיד לו מיס טומ בעטן מול דיין (גוף) זאל רומן מין דיין (קבר) איט גרויטן פֿריידן מול דיין (נשמה) מין זיבטן (גן עדן זאון) : מול מומ זאל זיח זאגן (יהי רלון וכו') :

דיא תפלה זאל איין אשה זאגן אויף איר קינדר רש קבר :

ניימרט זיח זאל ערשט זאגן (מתה ה' לורי וגומלי) ביי (טבגן ערן זאון) מול רען זאל זי דר זאגן : אויך ביט ריך איין גוט זייח דאך גינעריג איט רען ירה ינשפה סון איין זיכה אוטר ריח דיר גידינט המט מלי טעג מירט לעבנט מול המט גיהלטן מול גיטאן דיין גיבמט ריח חומ ריח ווייבר גיבמטן המטט מול למאיד דאך גיניסן מיר (זכות) מול רען (זכות) סון מלי אייני פרואי עלטרן מומאין זיכה אוטר ריח איד גיחומן המט מול דער לוגן המט חומ ביטט דאך גיזוען איין זיכה אוטר מול איד בין גיזוען דיין זיב קינד מומ בין מיד גיקואן סון דיין (כבוד) זעגן מויל דיין (קבר) דר דומ דיד זמלטט באיין סון איינט זעגן מול לו בעטן פֿר (הט"י) דר ער איד ביהיט זאל פֿר מלי ביי כגעגניט מול דר מיד זאל איין ימח מויט לעבן איט מלי אייני זיב המברט מין (עוטר וכבוד) מול דר (הט"י) זאל פֿר נעאן איין גיבעט זען מיד לו מיס טומ בעטן מול דיין (גוף) זאל רומן מין דיין (קבר) איט גרויטן פֿריידן מול דיין (נשמה) מין זיבטן (גן עדן זאון) : מול מומ זאל זיח זאגן (יהי רלון וכו') :

דיא תפלה זאל איין אשה זאגן אויף איר מאנש קבר :

ניימרט זיח זאל ערשט זאגן (מתה ה' לורי וגומלי) ביי (טבגן ערן זאון) מול רען זאל זי דר זאגן : אויך ביט ריך איין גוט זייח דאך גינעריג איט רען ירה ינשפה סון איין זיכה אוטר ריח דיר גידינט המט מלי טעג מירט לעבנט מול המט גיהלטן מול גיטאן דיין גיבמט ריח חומ ריח ווייבר גיבמטן המטט מול למאיד דאך גיניסן מיר (זכות) מול רען (זכות) סון מלי אייני פרואי עלטרן מומאין זיכה אוטר ריח איד גיחומן המט מול דער לוגן המט חומ ביטט דאך גיזוען איין זיכה אוטר מול איד בין גיזוען דיין זיב קינד מומ בין מיד גיקואן סון דיין (כבוד) זעגן מויל דיין (קבר) דר דומ דיד זמלטט באיין סון איינט זעגן מול לו בעטן פֿר (הט"י) דר ער איד ביהיט זאל פֿר מלי ביי כגעגניט מול דר מיד זאל איין ימח מויט לעבן איט מלי אייני זיב המברט מין (עוטר וכבוד) מול דר (הט"י) זאל פֿר נעאן איין גיבעט זען מיד לו מיס טומ בעטן מול דיין (גוף) זאל רומן מין דיין (קבר) איט גרויטן פֿריידן מול דיין (נשמה) מין זיבטן (גן עדן זאון) : מול מומ זאל זיח זאגן (יהי רלון וכו') :

חיי (קבר) עון מירי אמן מול יחזל ערטט זמגן (מתהה' לורי וגומלי) ביו (טבגן ערן זמגן):

אין זיבן זמגן דער דיר גידינט המט מול דיר טמגן זיינט לעבנט טומ דמך זיט זינט גינדר מול ברס המלוקייט דזיין (גון) זמל רומן מין (קבר) זיט גרושי פרייד מול זיין (נשאה) מין ליכטן (גן ערן) מול זמל זיך דמך גיינסן זיין (זכות) זיט דען (זכות) עון מלי זייני עלטרן מל מין זיבר זמל זייר זיין דמך גיליכט זיט זמנרר גיווען ביים זוכר לעבן דז (הט"י) הזט מונט ביים זוכרר גיעבן באיז דיק דמך פ"ר (הט"י) לו בעטן פ"ר זיכר דז ער זמל דמך הערן זיין גיבעט דז זיך טומ בעטן פ"ר זיכר דען ער מין דמך זי פלפליה בפ"י זיכר דז ער דמך זמל זיין זיין מין זיין הי"ל מול זמל זייר העלפן עון זמל זיין בטריבטיש מול (זכות) מול זיין (נשאה) זמל זיין זיכר דז זיכר כ"פ זיכר זמל זיכר זמל זמגן (יהי רטון וכו'):

דיא תפלה זאל זיך זאגן איין איר שווער אונ' שוויגער שקבר:

ווען זיך זוכר זיין זוכרן זמל המט זמל זיך זיכר גין (תפלה) טון מויל זייר (קבריס) זמל זיך זמל ערטט זמגן (מתהה' לורי וגומלי) ביו (טבגן ערן זמגן) דער נאך זמל זיך דז זמגן:

אין זיבן זמגן דיר גידינט זיין גמט זיין דמך גינעדיג זיט דען (גון) מול (נשאה) (עון זיין זיבן טווער) (עון זיין זיכר זוכר) דז דער (גון) זמל רומן מין (קבר) זיט גרושי רוח מול זיט פרייד מל דיר (נשאה) מין ליכטן (גן ערן) מול זמל זיכר זמל זיין גיינסן מיר (זכות) זיט דען (זכות) עון מלי מוטרי פתאי עלטרן זיט מלי דיר דז טומען מין דער ערד מול זמל זיט מנטעל זמגן מיר גיבעט ווען זיך מול זיך מול זיך בעטן מול זמל זיט מונט בהיטן פ"ר מלין ביזן מול זמל זיט דמך פ"ר נעמן זיין גיבעט זמל זיך דמ טומ לודיר בעטן מול מיר (נשאה) זמל זיין זיכר דז זיכר כ"פ זיכר זמל זיכר זמל זמגן (יהי רטון וכו'):

דאש זמל זיין זוכר זמגן מויל זייר עלטר פ"ר מול זייר עלטר אוטרט (קבר)

זיכר זמל ערטט זמגן (מתהה' לורי וגומלי) ביו (טבגן ערן זמגן):

אין זיבן זמגן זיך ביט דיר זיין זיכר גמט מול גמט זיין עלטרן זיך דמך גינעדיג זיט דען (גון) מול (נשאה) עון זיין זיכר עלטרן דז דער (גון) זמל רומן זיט גרושי רוח מול גרושי פרייד מין (קבר) מול דיר (נשאה) מין ליכטן (גן ערן) מול זמל זיכר דמך גיינסן מיר (זכות) זיט דען (זכות) עון מלי מוטרי פ"ר זמל זמל זיט מונט בהיטן פ"ר מלין ביזן מול זמל זיט מנטעל זמגן מיר גיבעט ווען זיך טומן פ"ר מונט בעטן מול פ"ר נעמן דמך זיין גיבעט זמל זיך טומ דז פ"ר דיר בעטן מויל דען זיין זיין זיכר דז דמ טומען מין זיכר ערד מלי זיכר זמל זיין זיכר דז זיכר כ"פ זיכר זמל זיכר זמל זמגן (יהי רטון וכו'):

דז זמל זיין זיין זיכר זמגן מויל זייר פניגליך מול מויל מל זייר פריינדט (קבריס)

זיכר זמל ערטט זמגן (מתהה' לורי וגומלי) ביו (טבגן ערן זמגן):

דער עררדען פֿון ריין (כבוד) וועגן זיין איר דא מיין הער גיקואן מול פֿון וועגן ריין
 פֿראן (שאוות) די דא רז זיין מיין ליכטן (גן עדן) מול חיר (גוף) רואט מיין דער עררד מן
 מעסן רחש (כית החיים) מול מיין (קבריס) דז מלי זמלין מיין (חלק) המבן מן ריח
 ליכטן ריח איר וועלין ברעקן מיין ריח הייליג שולו ריך איט מן ערן מול דז דש (כר) זמל
 (אכפר) זיין מויך ריח (שאוות) די דא רז הייסן זר ישיש פֿאס מול וועגן איר דער
 ביח מיין דער שול מוכרי (תפלות) טווח זאל שטול פֿר נעמן מול אנטפֿנגן מוכר גבעט
 לו פֿר געבן מול מוכרי זינר מול זמלשט מוכט זייכט איט דען זייכט פֿון דייכר (שכינה)
 מול דמט ליכט זמל פֿר געבן מויך ריח זינד פֿון (חזה) דז זיח המט פֿר למשן דש ליכט
 פֿון (מרס) מול המט דען טוט מיין ריח וועלט גיבר חכמתי דח זיבר גחט דח זמלשט
 מוכט דר זמן מול זייכטן איט דען זייכט פֿון ריין הייליג (אנורה) מיין (כית האקרט) מול
 מן לעבריק אכמון מול ריח טויטן מול לו מב טון דען טויט ביי מיין ריח מיכקייט גלייך מן
 זיח דח גירעט המטט מן סנה):

און זמלן מן היבן לו מעסן פֿון דער רעכטער הנט מול זמלן מלי (קבריס) איט מעסן וועגן
 טון מיכר וועלט ניט רעכט המט גיט מן ביח זיין זעבן מול זמלן מן זיקלי קערלן דער
 פֿון מוכן מיין ריח (שול) מול מן זיח גיאחסרן המבן זמלן זיח זמלן (יהי רמון וכו') מול
 (מותה גבור וכו')

דיא תחכה זמלן מיין חשה זמלן מן זיח טרונגט מלי טחג מיין חיר הזי * מול מען זיח
 מויך רען (קברות) קהאט זמלן זיח ערשט זמלן (מתה יי לורי וגומלי) ביז (שכגן
 ערן זמלן) * מול דער נחך זמלן זיח דש זמלן:

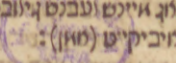
עליל חיק ביט ריך איין זיבר גחט מול גחט מיין בישע פֿר דח המטט איט איר
 גיט מן גינמד מול במרס הרליקייט פֿון טחג מן מן דח חיק ביט מל פֿון המטט ביז
 מויך רען טחג דען הייטיגן מול המטט חיק גיט פֿייעט מול גיקליידט מול גיגעבן איין
 ברעפֿטניס מול איר געבן איין מן מול המטט מוכט גיבאטן דז איר זמלן מוכט מערן
 מול פֿריכערן מול דח ביט מלשטט איט פֿיל מול גרוטי גינמד דחט קינד מיין אוטר זייב
 מול גיבטט חיק זעבן מול גיטלטט איט מן זיין גלידער מול ברעקטט זיין בייכר איט זמרן
 מול פֿלייט מול הזיט מול גיבטט חיק גיזייכט מול גידער מול פֿר שטמנד מול לו גין מויך
 זייכט פֿיס מול זייכטט חיק איט ריין זייכט מויך זיין קמפֿן ווער קחן דער ליין ריין מלמכר
 גחט דען זיח זיין גרוט ריין מלמכר מול דח בכחמטט ריין גינמד מלי טחג איט ריין
 פֿמחוק (ישרמו) דען הייליגן זמלן פֿון ריין פֿרואי קנעכט (מב חס ימחוקיעקב) מל
 זיין גחט חיק דק דיר מול לוב דיר חוס ריין גן גן דח דח המטט גיט מן איט איר ריין
 איר מול המטט איר געבן פֿרוכט פֿון איין בויך דז חיק בן טרמגן גיזמלן איט
 הייליקייט מול רייקייט פֿון איין אמר גיט איין גחט המזמלשט מוכט זמלן מוכרי ימר
 מויש זעבן איט גוטי פֿאטר איט (עושר וכבוד) מול איט (שזנס) מול גינמד מול זמלשט
 בעכט ריח פֿרוכט פֿון איין בויך דז חיק זיין קינד זמלן מויט טרמגן ביז לו זיין זייט
 מול זמלשט חיק שטרק: מול בייטן איט איין קינד פֿר מלין ביז מול דז עט זמלן זיין
 מעכטן גלייך מול איט מלי גוטי גלידער פֿון מיין מענטן מול רז איר זמלן (וכזה) זיין לו דער
 ליהלו אירח מול חישוי זשייס טויגיס חיק עשר זעבן זמלן זיין:

ספר החיים

(מול ווען יזח מוויץ רען בית החיים דיש תפלה טוט זאל זיח זוך זאגן (יהי רלון וכו')) :

אָרְבֵּי דיש (תחנה) זאל זיח זאגן אז זיח מין קינדן (חודש) קואט מלי טאג מין מיר
הויז מול ווען יזח מוויץ רען (בית החיים) זאגט : זאל זיח זוך ערשט זאגן (מותה
ה' לורי וגומלי) ביי (טבגן ערן זאגן) מול רען זאל זיח דש זאגן :

אַיִן זייער מויד בייט דיק גאט איין גאט מול גאט איין עטרוק איין בייטער מול
בטעראר מול בייטער ביטט דוח מויד רעק דיר מול לוב לו דיר מול ביקע : דש דוח
איך האטט בהיט פֿר מלין ביין איט איין טראגניג קינד דש מויד עט הב מוויט גיטרמאן
איט דיינר היילן נוח גאט זאלטטו איר ווייטר מויד וויין דין גינאר מול זאלטט איך איט
איין קינד ווייטר בהיטן פֿר מלין ביין מול דש מויד עט זאל גוויק זונדר וויח טאג מול
טאענרן מול פֿיין גאט איין גאט עט מויד וויטגליך מול מנטפועקט לו פֿר דיר דש מויד
גיס איט וויטן טעטט המב מויד טרעטן דין גיבאט דש דוח לונט גיבמטן האטט לו
המלטן חלה גיה הילקת הי דר ווארטן דש איר מוטר קינד בלד זאלן גוויק * נוח איין
ליבר גאט מויד דש ווערס קואן דיש זייט פֿון איין גוויק עפֿן איר דרוך בלד איין טראכט
איט דין גוטי גינאר רען דוח ווייטט דיש זייט פֿון גוויק דיש טטיין בעקן מול העלפֿטט
מיר איט מין מוידן בליק דש זיח מיר יונג גיזוינט מויד זאלטטו איר מויד העלפֿן מין מין
מוידן בליק רען דרוק האטטו רען טליסל פֿון עפֿן דיש טראכט מין דיינר המנט מול
מויד ענטפֿרטט מיס לו קין זייט רען דין במרק הערליקייט מויד גרויט מול איט פֿיל
גינאר מנטפֿמאג דרוך איין גיבעט מויד דוח האטט מנטפֿמאגן דש גיבעט פֿון מוונרי
פֿרווי עלטון (טרה רבקה רחל ומה) מול מו וויח דוח האטט גיהערט דש גיבעט פֿון
(חנה) מול פֿון מלי דייני פֿרשי מויד פֿר נעק דרוך איין גיבעט דש מויד דש לו דיר בעט
איט רעאוויקייט איט לו פֿרמאכ הערן איט פֿר גיסן איין טרערן דש דוח זאלטט איר
דרוך פֿר געבן איין ינד מול זאלטט איר העלפֿן מין דיש זייט פֿון איין גוויק דש קין טארן
זאל גישעהן דרוך קין וויח טג גיס מן איין גליד נאך גיס מן דיש גליד פֿון איין קינד
מול זאלטט איר געבן גוטי אילך מין איין ברייט דש מויד זאל בניגן איין קינד לו וויק ביי
מויד ווער עט מנטוויקן מול ווען מויד ווער (זוכה) זין לו קואן מין דין גיה ספֿרש מויד
פֿיל מויד איין (קרובן) גינעהן מויד דין (אובח) מו וויח דוח מין דין הייליג (תורה)
גיבמטן האטט דש מין מיטלכה פֿרויח דיש מין קינד גווינט זאל מער פֿרעגן ברענגן
מול מויד וויל בקעגן מול לויבן לו דיר מויד דיש טאג איינש ועבנס גיבמט זאלטט דוח זין
איין גאט ביי מין דיש מיביקייט (מאן) :

(מול ווען יזח מוויץ רען בית החיים) דיש (תפלה) טוט זאל זיח זוך זאגן (יהי רלון וכו')
דש (מותה גבור) זאלן דיש ווייבר זאגן מלי זאל אען זיח פֿון (בית החיים) גין מול דר נאך
זאלן זיח זוך זאגן (בלע האות ולכלח וכו') :

ט פֿרווי גבור רשלים : דוח ביטט מין טטרק גאט מין דיש מיביקייט ביטטו גאט * דוח
זאלטט לעבן דיש טוטי מול גרוט מול פֿיל טוטטו דין היילן מול העלפֿטט * דוח
פֿפֿייט דיש לעבנדיג איט גינאר דוח זאלטט לעבן דיש טויטן איט פֿיל דין במריק
הרליקייט * דוח מוונטר לענטט דיש דש זענען פֿאמן * מול דוח היילטט מויד דיש קרעקן דוח
זאלטט מלי דוח לידגאט מויד דיש גיבאר פֿון דיש גיפֿנגי מול דוח בטטעטגאט
דין פֿאר האטקייט לו דיש דש טאמאק מין דער פֿאר * ווער מויד מויד מין הער מול
איין נאכער

איינטער זיין שטרקד . מוול ווער מיז גלייך לו דיר זיין קינג ביטטו דער דז האט
גיטיט מוול ווערט זיח ווידר לעבנדיג אחוץ . מוול דז ווערט אמולן טפרמולן זיין הייליך
מוול ווער האמטייג ביטט דז לו אחוץ לעבן דז טויטן :

בני הנביא לזצי מוול גמט ווערט ער זיידן דען ווייט ביי זיין דזיח זיבקיטי . מוול ער
ווערט זב ווייטן גמט דער הער מול דזיח טרערין עון מלי פיני . מוול דזיח לעטטרוקג
מוול טנר עון זיין עמולק ווערט ער זב טון עון זב דען גנלן לנר . דען גמט האט עט מוול
גירעט אזאן :

סז א בריש כל מרעין אנא דס . אית' דברכות פ' הרואה אמר רב אחא
הנכנס להקיו דס אומר יהי רצון מלפניך שיהא לי עסק זה
לרפואה ותרפאני כי אל רופא נאמן אתה ורפואתך אמת וכו' . לפי שאין דרכן
של בני אדם לרפאות . ופי' רש"י כלומר לא היה להם לעסוק ברפואות אלא לבקש
רחמים . ואמר אביו לא לימא אינש הכי דתנא רבי ישמעאל ורפא ירפא מכאן
שנתנה רשות לרופא לרפאות . וי"ל דהכי קאמר כמו שאמר רב יצחק ברבי דרב
יהודה לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה ואולי לא יחלה כמו שאמר הנמרא ברב
ורב יוסף דכל כ"ב שנים דנולך אפילו אומנא לביתיה לא קרא כדאית' בסוף הוריות
בפי' הרמ"בן . וכשהלה בודאי צריך אז לרפואות רק שיבקש רחמים שהק"ב ימציא
לו הרפואה ההוגנת לו לרפאות כי חלאים רעים ונאמנים כתיב שנאמני בשליחותם
ואינם יוצאין אלא ביום פלוני ובסם פלוני וזה שאמר אביו כשיחל' אף כשיבקש
רחמים מכל מקום צריך לרפואה כמנהג העולם וכעבדו וכן כתיב בחוקיה מלך
יהודה קחו דבלת תאנים ושימו על השחין ויחי וכן דנעמן שאמר לו לרחוק שבע
פעמים בירדן ואף שיכולת ביד הק"ב לרפאות בלא אמצי כזו שרופא לידו דמשה
לא לכל חלים וכותו שיעשה לו כס נגד טבע העולם כדאית' בחתימת נר שלישי
דמזרת המאור . ועל כן ברא הק"ב רחמים ורפואות שאין עשב בארץ שאין לו
סגולה ורפואה כמעשה דרבי נחן בעשבא סאתרא בהספינה . ובדורו של חוקיה
היו בקי בהן מאוד ועל שלא בטחו בה' כי אם ברופאים עמד וכו' ספרי רפואות
כדי שישימו בטחונם בה' לבקש רחמים שימציא להם רפואות חעלה ומזור . וגם
דברי לחם המועילים כמו שהנמרא מלא מהם רק טעות סופר שכתיב מכ"ש מה שבא
בדפוס וכיון שחסר אז נשתנה אות או נקודה שוב לא מועיל האגדה ומסכן עצמו
בהם כמו בחרב חדה . וכל אותן מהדורי מילי מלייתא המדפיסין שמות הקדושים
והשבעות מלאכי' ומעשה שדים ופעולות מעשיות אשר בראו מלבם ואשר מצאו שותא
דיבוקא ועושין קמיעות בניזון וממלאין אותם בשמות ארירין לחושבן לבעלי שם
מזרפי שמות ועושין העולם שמות חתפם שמות בדיט מחללין שם שמים . וגם
המה בסיבלי מלך עמוק עמוק מי ימאכנה אין קול ואין עונה . בעבלי תלתא ספורי
טחוי פלך ויש תמיה קיימת על נותני להם הסכמות לשאין בהם תועלת . וימה הוא

ספר החיים

באש תשרף כי אביה היא מחללת • כי היודע דברי כבוש אומר לא אהיה כבוש •
 על כן לא יהיה לך עסק בהם כי אין בהם צורך • וחמים תהיה עם ה' אלהיך ותהיה
 צרוך • וכן הוא במה"ר"ל כל הלחשים והרפואות שבתלמוד אסור לכסותם משום
 דאין אדם יכול לעמוד על עיקרם וכי לא יעלו בידם או ילעינו וילכלנו על דברי
 חכמים • ובודאי המה בצדק רק העתקה פרץ בהם בדק ימכל שכן דברי' שתחילתם
 הם דברי טעם ועובם כחדק • וכן הוא בספר חסידים אין המזיקין מתגרים אלא
 במי שתגרה בהם כגון שכתבו הוא ואבותיו קמיעות ועסק בכשפים או בהשבעות
 זכו' ואפילו לפיקוח כפש כי הוא מקצר ימיו וחיי זרעו • כי מי שאינו יודע בטיב
 הדבר ובקבלה מפה אל פה בודאי מסכן עצמו בו • וכתבו מלבד הא דאיתא במסכת
 שבת פ' במה אשה מי שיש עגס בגרונו יקח עגס מאותו מין ויניח לו על קדקדו ויאמ'
 הכי **חד נחית בלע בלע נחית חרחר** ובמנהגים כתיב שיאמר כן ג' פעמים
 על עגס מדג או מבשר שישב לו בגרונו • ושם בגמרא איתא שכך יאמר על עגס
 מבשר ועל האדרא ופי' רשי על עגס של דג שישב לאדם בושט לימא הכי **בְּנֵעֲצִיָא**
בְּמַחְשָׁבְתָא בְּתָרִים שְׂוִישָׂא שְׂוִישָׂא :

ואמרו שהלחש הזה לבד הוא ברוק ומכוסה לכך אותו לבד התירו ולא שום אחד יותר •
 והבוטח בה' חסד יסובבנו :

תושלבע

סח א (אמר חכמים) ווער דא (אלי) מיז מיין (כעט אישרמל) מיז גלייך זאזען
 ער העט מיין גמלין (עלס אלי) גיווען דרוק המב חיד איר
 גידחכט דא מיין הער לו טרייבן עטליכה (רפומות) דיח חיבר מל לייכט לו פֿינדן זיין
 מול ווייג געלט קמטטן רענדיר רייזי לייט דיח זיין גרוטה שטעט וויזון דיח המבן
 הפטיקרט מול דמקטרס דיח ייח קענין (רפומות) טון מבר דיח דא ווזון מן ערט
 ווזו קיין הפטיקר נמדך דמקטר לו קריין מיז מול דיח ניט טיירי (רפומות) טומוקעקן
 דיח קענין דיח (רפומות) טון מול קמזיין דז ייח בעטר זיין מיז דיח פֿיל געלט קמטטן
 רען מיך המב ניקט גיטדיבן זאזען מיך גזעהן המב דז מלי (ספרי רפומות) מיט
 (אסכיט) זיין מול דיח (ברק ואנוסה) זיין מול שטיט מיך קיין פרטקל דרויף רער זיח
 כוט מיך אזו מיך דא טרייבן מיין (לחט) ווייל מיך ווייט רוער (ברק ואנוסה) מיז מול
 מיז קיין (טומות) נאך (השבעות) דריין מיך דיח פרטגיין זיין פֿון ייח פֿיל אממן מול
 ווייבר דיח רען מן שפרמדן טומן וויח ווזו ייח ווייג הלטן פֿון זיחן ווזט ייח ניט גווייט
 וויטן דז (ברק ואנוסה) מיז מול מיך מיז דער (עין הרע כו"ע) זער (טפיה) זאזיח
 דיח (גארמ) זיגט (רבי) מיז גיגן מויל רען (קברות) מול המט מיט זיין (חכה)
 פרוכירט מן ווזט פֿר מיין טויט מיטלכר גיטמארבן מיז המט ער גיפונדן קיין מול
 נייליג זיין גיטמארבן מן (עין הרע) מול זייער מן מיין רעכטן טוט מול דער דא מן
 טפרעכט זאל זיין הענד וועטן מול זיין מויל רען קאפן פֿון קרקן עט זיין מיין קליין
 קינד מדר מיין מולט מול זאל זיגן:

סז ב מיט דיח הילף פֿון גמט רען מלאעכטן דער דא המזט מלי קרקן דער
 זאל מב טון פֿון דיר מלי וויח טג מול ב דז בייגגנט ווזט דיר מיז מן גיקואן
 עט זיח פֿון מיין ביזן לופט דער מויל דיר מיז ווזמן גיטיקט מדר פֿון מיין אענטן ביזן
 מן בליק עט זיח פֿון מיין אמן מדר פֿרויח עט זיח פֿון מולט מדר יוגן זאל דיר ניט
 שמהן מן דיין זייב מול לעבן ניט מן דיין הערן נאך ניט מן דיין לונג רען (מליהוהנכימי)
 המט בייגענט רען (מלמד) אפשייבי דמ שפרמדן (מליהוהנכימי) לו מיס ווזו וויילטען
 מיין היין גיין דא זיגט ער מיך וויל גיין ביח רען (פלוני בר מו בית פלוני) מול וויל
 זיטן לו זיין קאפוט מול מיין זיין גהערן מול מיין מלי זייט גלידער מול פֿלייט מול מדרן מול
 וויל טרינקן זיין באזט דמ שפרמדן (מליהוהנכימי) לו מיס זאזען ווזו מדר מיט (רשות)
 המט מיט לו טרינקן מלי ווזטר מויט רען אער זאזען זאזען ניט (רשות) המבן לו
 טעדיגן מיס מן זיין זייב נאך ניט מן מינס פֿון זיין גלידער מויל קיינד זיח אכימר פֿון
 דער גמלי וועלט המט מיס זייער געבן מיין ביז מויל זאל עט מיס ניט שמהן ביח
 נחכט נאך ניט ביח טאג מן ווזו מול מן דיח קינד פֿון (יוסף הגריק) המט מן זיח
 קיין ביז מויל קענין מויל זמרן מן זאל עט דיר מיך ניט שחרן מול זייער מן קיין קן
 ליליין דיק (הש"י) היילן מול לו דער טטונד זאזען ווערן פֿריט מול גיזנד דמט
 זיח ווזר מיין גמטט נאמן מן סלה:

ג אד קמן אען רען מן שפרמדן זיגן ווען מן ווזט המט פֿון רען (חולה) מן מיין
 הויב מדר מיין איטט זאל מן ניט ווייט פֿון זיין אויל הלטן מול רען מן שפרמדן זיין
 מול רען (חולה) מוזטר זיין קאפן זיין מול מן זאל מיס ברמכרן מיט רמזאורין מול
 ווקטמר ווייך מדר מיט ניין מרזיח פֿרבן פֿון ווילח קליידר מול ווען ער ברופן מיז
 זאזען ווערט דער רען מן שפרמדן זיגט זער ביניט מול ווערט קרעכטן פֿר ביניטיהייט

ספר החיים

כאך מיניט ל'ך מיט זונטר זיין קאפף מיין ריין אעסר אז ער בירדען מיין טאן מיין ביין
לויגן ערט דיש אעסר טוורטן מול רמטטג ווערן מול רען שנייד אייט דען אעסר מיין
שטיק ברויט אז טאן מיין גלן ברויט מיין דער קרנקר מיין (זכר) גיב עט מיין
(כלל זכר) לועטן מיין עט מיין (נקבה) גיב עט מיין (כיב נקבה) מוטומ דרייט טעג
נאך זונטר:

ד' נ'א ווען איר טרייבן ווייל עט אייט דען קרנקן גישטעלט מיין אז ער טוילט נעטן
מיין שטיק ברויט מול וויט מיין דען שטערין דר אייט אז מול גיבט מיין היגט
לויט עט דער היגט עטט מיין עט מיין גוטער לייבן פֿר דען קרנקן * מול ווער זונטג קרנק
ווערט אז אן מוילן פֿמסן מוילן דען יינדרן טאג ווער זיך בעשרט מיין עט גוט דען מוסן
גיבערטי פֿמלן קאן אן מוילן אמלן זעלברט דענקן * מול ווער מן אמטג קרנק ווערט אז
ער דען יינדרן טאג בעשר ווערן אז מיט פֿמסן מוילן דען פֿערלענדן טג * ווער דינטטג
קרנק ווערט מול בעשרט מיט דען דריטן טאג פֿמסן מוילן דען זעקסטן מול זיבנטן טאג
למול ווער איטוואך קרנק ווערט מול דען זעכטן טאג מיט בעשרט פֿמסן מוילן דען זעכטן טאג
טאג * מול ווער דמאנטטג קרנק ווערט אז פֿמסן מוילן דען יינדרן טאג מול ווער פֿרייטג
קרנק ווערט מול בעשרט מיט דען זיבנטן טאג דער דען זעכטן טאג פֿמסן מוילן דען
זעכטן טאג ווער אן (טבת) קרנק ווערט מול בעשרט מיט דען זעקסטן טאג פֿמסן
מוילן דען יינדרן טאג דען ווער זיך לויט לייט מיט בעשרט מיין מיט גוט * דאך דיין היילן
טאן (הט"י) מיין זיבן מלש דרוק זאל אן לויט (תפלה) טאן מול מיט פֿר למאן טאן
זיין היילן:

ה' נ'א פֿרמטן טאן דיין קרנק מיין דען זאל יום מדר למן מול קרוטטירן אייט
לעבליך בימר מול פֿוטר מול המגן מיין וויניג דריין טאן דען זאל יום חפֿן לייב המלש
די די היטן מיט מין קאפֿף שלמגט מול ומו אן קיין קרוטטיר המט זאל אן מיין לעפֿן
זעלין אייט מיין (חול) קערטן זעלן מיין מיין גיטונקט דער נאך דער אמן מיין עט
ער ריק מדר דין * מול מוילן די זייט ומו זייטן טוט זאל אן מוילן לייט מדר למן:

ו' נ'א מיין (משה) לוי קינד גיט זאל אן איר וומראן וויין אייט מיין זעכטן טייל טאן מיין
לויט זעלן לויט טרינקן געבן * נאך מיין גוט מיין אן מיר מיין לעפלן טול פֿרויגן היילן
לויט טרינקן גיבט * מול ווען זייט המרט לויט קינד גיט נעכט פֿעררט דרעק גידמרט מול
גיטטוסן מול מיר אייט וויין מדר וומטר לויט טרינקן געבן דען זייט מיט ווייט מול ווען דיש מיט
דעלעפט נעטן לויט פֿרייט הינד זייער מויל פֿרייט מיין לויט קריגן זיין מול קאך זייט מין
פֿרייט ברוקן וומטר למן זייט לנג קאפֿן דען זיין ווייניג וומטר מיבד בלייבט מול גיב מירט
לויט טרינקן זוכר מיט זייער מויל פֿרייט דען קינד מן גיבירד מיין מול זיטלעך פֿרויט הערט זיך
זייט זייט דיש המרט לויט טעלן מויל זייט טאן טאן העט מיין דאך לייט לויטן זוכר די
זייט מן הערט דיש זייט דיש המרט לויט המבן * מול נאך זאל אן מיר וומט מין דיש מן
געבן דען זייט מיט מן טאן טבאך מדר גיטטוסני נעגלער מיין נאך גוט לויט טאן ווען דיש
נאך גיבירד זאל טאן מיר טיטן * מול מן דען קינד גיבירד מיין מול מיין זונטעכטג זאל
אן גיטטוינד נעטן מיין דערען מול מין הינטר לייב בלומן ווערט עט ווידר לויט זעלברט
קאן * מול ווען דיש קינד מיט ווייגן וויל מן זאל אן מיין (איד) נאך דיש לנג זעהן מול
לויט זייט מן גיטטקטן מיין ומו אן למן (מיט שניידן) מול אן ומו מיין מויל טאג דען אוילן אייט
לויטן טיילען וועטן מול מן אן זייט מוילן דער לנג דרייט בלעטער מן מיין (סגל) ומו אן

אב וועטן מיט אנדרשט זיין (סכנה) דען קינד' מיין קינד בעטרן זאל אן ניט מיין
מויגן בליק מליינט למון מיין מיין (חרד) מיט מיר מיין (סכנה) מול זאל וואלן מויגן זיך
פאסן דע זיט וואלן גיבן מיט דען דען (דאס) קען מיר זייכט מיין קאפף שטייגן מול
דע קינד זאל זיט ערשט מן דען זיניקה ברושט מן זיגן ווען דע קינד מיין גרויטן נאכט
המט זיך מיט דרויף ווייט מעל אים המניג גיקענטן מול ווען מיין קינד בייט נאכט פיל
היילט נעקן מיין ביינ וואט מיין הונט מויט דען אויל למשט פלן מדר מיין המרן פון מיין
ליך מול זיך מיט מונטר זיין קאפף:

י קינד דען אים עטר המבין זאמקסט זיט מויגן דען חוקן שורלי המר מול מן
דיט זייטן פון דיט שולטר מוועטן דע קינד מן פרייטן מיין ווארסן וואטר
מול נעקן המניג מול שאיר זיין ריקן וואו המר זיין מול נעקן ברושט פון ברויט דען אים מן
ברויט מיט מול רייב מויגן דיט המר מווקאן דיט המר מן ברוט מול זיין דריין שורלי
וועראכר מווקאן דרייט פרייטן נאך מונטר:

ח דען מיין (מטה) ניט זאל (אפיל) זיין נעקן המניג מול שאיר דען גלן בויך דען
איט פער דען פיימר דער נאך שאיר זימיר טייגן מויגן מיין טוך מול אמך עט
ווארסן מול בינד דען מויגן דען בויך מן מול מיטלכה טרמגנדי פרויט וויטן מויל בלד
מויט מוויט לוויט לוויט המט זאל זיט זיך ניט טיימן מול אייטן עט ווער מיר מיין (חרפה)
דען ווען זיט עט טוט קאן זיט (אפיל) זיין דרייב דען מן זיט מיין (רוחח) פון
מיר קינד דרוסן המבן מיר דיט (חכאית אתיר) גיווען דען זיט (אפילו) מן (יוס כסור)
אמך עטן ווען טון (חזיר) דען זיט העט לוויט דען אנדרשט מעכט זיט דע קינד מוס
זיין לעבן ברענגן דרוסן גיבט מן מיר ערשט ביטער ווייט ביי זיט מיר לוויט גיטילט
המט מול מן זיט וואט זעלמסן גיטעהן העט מדר מן וואט דען טרמקן העט זאל זיט זיך
(איר) מיין בייטן טפילן מן זיט גוט מן זיט מיין זיניקה (חודט) קואט זאל זיט זיך
(טובל) זיין מויב זיט מיר מן וואט פער זעהן המט גיט עט מוועק:

ט זיין (מטה) דיט ניט פילן איליך המט נעקן קערנר פון קערביט מול טטויט זיט
מול קאך עט איט בימיר מדר וויין מול זיכערן גיטרוקן מול ווען זיט זאלמסן
גיט מול קמרי אילך זאפן גיטעטן מן זיט גוט למיכל ווען גיטאכט מול גיברמטני
מויבן גיטעטן מן זיט גוט דען אילכר פון הערינגן מיין וויין מדר בימיר מן ריבן מול מלי
נאכט מן זיט זיך זיגט דער פון גיטרוקן מן זיט זאל זיט מיין גיטטוסן מול מן ביר מדר
וויין גיטרוקן:

י נאך דען מן זיין (מטה) דע קינד מונטוויינט זאל זיט זיך דיט ברושט למון
עטליכה אמל מויט זיגן מול דער נאך נעקן ברנטוויין טומוואט פוטר דריין
אמך עט ווארסן מול נעקן מיין וויילן טוך מול טונק עט מיין מול מוויט ווארסן דרויף גייליגט
מויגן דער ברושט מוויגן דיט קואטן איט דער אילך מיין וועק טומו מוועטליכה אמל
מול מן זיט הרט מול גיטוואלן מן זיט נעקן פערן מול זיגן אילך איט ווייט ברויט גיקאכט
מן זיט מיין פאט מול מויגן מיין בלאמ וואלן טוך גיטמן מול אכנט מול אמרענט מויגן
גייליגט מן ווערט עט זיך פער ליהן מדר ווערט מיין גטווייר קואן מוויגן זיך מויגן דען גטווייר
מיין פלומוטר פון המניג מול מעלמן גיטאכט מול דיט פאט דרויף ביי דער גטווייר הייט
מן מויגן מן זיט מן זיט גוט ברען מיין טוך מן מונטר מול דיר עט מן איט גענן טאמלסן
מול מויגן דיט ברושט גייליגט:

צו פֶּר שִׁשְׁעֵן (דָּס נִרְה) נַעַס מִיִּין פֶּעֶדֶר פֶּון מִיִּין הַעֵן מוֹל טוֹנֶק יִזֵּא מִיִּין מִיר
 (דָּס נִרְה) מוֹל בִּרְעָן יִזֵּא לִפְּוֹלֶבֶר מוֹל גִּיב מִיר מִיִּין דֵּט פּוֹלֶבֶר מִיִּין ווִיִּין מוֹל
 מִיִּין פֶּעֶדֶר בִּרְעָן נִיט נִימֶרֶט הַעֵנֶג יִזֵּא מִיִּין שִׁמְרֵן טִיִּין לִטְרוֹקֶן . נִמֶךְ מִיִּינֶט נַעַס
 זֵהֶר פֶּון מִיִּין קוֹמ טוֹנֶט מוֹל בִּרְעָן לִטְרוֹקֶר מוֹל מִיִּין ווִיִּין מִיִּין גֶּעֵבֶן יִמֶךְ מִיִּין גוֹט נַעַס מִיִּין
 פֶּר מִט מִיִּין (נִקְבֵּה) מוֹל בִּרְעָן יִזֵּא לִטְרוֹקֶר מוֹל טוֹל עֵט מִיִּין טִיִּילֶבֶן מוֹל הַעֵנֶג
 מִירֶט חֶס הַמֵּלֶז מוֹל לֶגֶמֶז יִזֵּא עֵט חוֹן הַמֵּלֶז הַעֵנֶג הַמֵּט ווערט יִזֵּא קִיִּין (דָּס) זַעֲהֵן מִיִּין
 גוֹט דֵּר אִיט דֵּט בְּלוֹט מוֹיֶשׁ דֵּר נִמֶז לִטְרוֹקֶר מוֹל נִמֶךְ מִיִּינֶט פֶּר בְּלוֹט מוֹיֶשׁ דֵּעֶר נִמֶז
 לִטְרוֹקֶר טַעֲפֵן טוֹמ מִיִּין דִּיט פֶּיֶס מִיִּין קֵמֶט ווערט מוֹל מִיִּין פֶּרוֹיִט הַעֵנֶג דִּיט בִּרִיטֶט מִיִּין
 קֵמֶט ווערט . מִיִּין גוֹט מִיִּין טוֹךְ מִיִּין עֵסֶק מִיִּין גִּיטוֹקֶט מוֹל מוֹס הַמֵּלֶז גִּילֶגֶט . מוֹל
 לִטְרוֹקֶר (טֶרֶט נִשִּׁיט) נַעַס דִּיט ווערט קֵמֶט מִיִּין ווערט גִּיקֵמֶט מוֹל גִּיטוֹקֶר מִיִּין
 מִיִּין גוֹט מִיִּין לִטְרוֹקֶר פֶּר הַעֵנֶג רִיפֶן קוֹבֶן מוֹל פֶּר קֵמֶרֶן מוֹטֶס . מִיִּין מִיִּין (טֶגוֹה)
 פֶּר דִּיט דֵּר רִיפֶן קוֹבֶן הַמֵּבֶן דִּיט הַנֵּט פֶּון מִיִּין טוֹט קִינֶר דִּי מִיִּין נֶפֶלֶן מִיִּין מִיִּיבֶר דֵּעֶן
 בּוֹךְ גִּיטֶרִיבֶן ווערט דֵּר רִיפֶן קוֹבֶן מִיִּין מוֹל פֶּר גִּיט עֵט מִיִּין :

יב פֶּר דִּיט בער ווערט מִיר הִיב ווערט מִיִּין פֶּיֶלֶט מִיִּין מִיר ווערט מִיִּין דֵּט : דִּיט נַעַס
 זֵמֶלֶט מוֹל בִּמֶס מִיִּין מוֹל לִמֶז ווערט יִזֵּא מוֹל דֵּעֶן בּוֹךְ אִיט גִּיטֶמֶר מִיִּין גִּיב
 מִיר (אִיד) מִיִּין ווערט עֵטֶק לִטְרוֹקֶר מִיִּין לִמֶז מִיר רִמֶךְ פֶּון גֶּרֶמֶה פֶּיִימֶר מִיר פֶּון
 טִבֶּח ווערט מִיִּין אִיט מוֹל מִיִּין דִּיט נִמֶז גִּין טִרִיבֶט דִּיט ווערט לִטְרוֹקֶר מִיִּין ווערט דֵּט
 פֶּון מִיִּין עֶרֶדֶי פֶּלֶט מוֹל דֵּעֶן נִמֶט גִּילֶגֶט מִיִּין נַעַס פֶּר דֵּעֶן מִנֶּדֶר דֵּר נִמֶךְ . מִיִּין זֵמֶלֶט
 זַעֲלִי ווערט לִיבֶן בּוֹקֶס טִרִיבֶן דִּי יִזֵּא קִיִּין לִטְרוֹקֶר :

יג פֶּר (טִלְטוֹרֶס) נַעַס בִּרוֹט אִיט הַעֵנֶג גִּיפֶרעגֶלט מוֹל מִבֶּנֶט מוֹל אַמֶּרֶגֶט
 גִּילֶגֶט . מִיִּין גוֹט מִיִּין אַמֶּרֶט מִיִּין לִטְרוֹקֶר מוֹל קֵמֶט מִיִּין מִיִּין טִמֶךְ אִיט
 מִיִּין הֶלֶב אִיט טִיִּין יִזֵּא מוֹל פֶּט . מוֹל נַעַס (חֵלֶב) פֶּון מִיִּין בִּמֶס מוֹל מוֹל דֵּעֶן
 הִינֶטֶר לִיבֶן גִּיבֶנֶדֶן . מִיִּין זֵמֶלֶט עֵר רִמֶן קִיִּין מִיִּין טִיִּיקֶן מִיר דֵּרִיט עֵט :

יד פֶּר דִּיט גֶּלֶב זֵמֶלֶט נַעַס דִּיט ווערט דִּיט אִין טִיִּיקֶט מוֹטֶר דִּי מִקֶּסֶל מִיר ווערט דִּי
 פֶּיֶס פֶּון דִּיט טִמֶךְ מִיר לִיגֶן מִיִּין ווִיִּין לִטְרוֹקֶר מוֹל מִיִּין גֶּעֵבֶן . מִיִּין גוֹט
 נַעַס גֶּעֵנֶן דֵּרעק מִיר פֶּעֶדֶר דֵּרעק מוֹל לִטְרוֹקֶר עֵט מִיִּין ווִיִּין מוֹל הֵלֶט ווערט יִזֵּא ווִיִּין
 מִיִּין גֶּעֵבֶן . נִמֶךְ מִיִּינֶט אַעֲנֶטן דֵּרעק גִּירֶמֶט מוֹל גִּיטוֹטֶס מוֹל מִיִּין גֶּעֵבֶן .

טו פֶּר ווערט טִמֶךְ פֶּון דֵּעֶר אִיזֶן נַעַס מִיִּין טִיִּיקֶט מוֹל טִיִּיקֶט מִיִּין מוֹל דֵּעֶן רִמֶךְ פֶּון
 מִנֶּדֶר מוֹל לִיגֶן מִיִּין מוֹל אִיט דֵּעֶר מִיִּין ווערט דֵּעֶר מִיִּין גֶּעֵבֶן . מִיִּין ווערט דִּיט
 אִיזֶן מִיִּין מוֹל לִמֶז מִיִּין טִמֶךְ מוֹל דֵּרִיט טִיִּיקֶט מִיִּין טִיִּיקֶט מִיִּין מוֹל דֵּרִיט
 דִּיט רֶעֶטֶט יִזֵּא מוֹל דִּיט אִיזֶן נִמֶךְ דֵּעֶר לִיגֶן . מוֹל פֶּר ווערט יִזֵּא עֵט
 זִיטן פֶּרִיט אַעֲדֶר טִרִיקֶן דֵּעֶן דִּיט ווערט טִמֶךְ מִיִּין טִיִּיקֶט מִיִּין מוֹל דֵּרִיט פֶּון
 הַמֵּט יִזֵּא מִיר קִיִּין בִּרְנֶט ווִיִּין נִמֶךְ ווִיִּין אַעֲדֶר דֵּרִיט נִיט טִרִיקֶן :

טז וועט דֵּעֶר לִיבֶן פֶּר טִמֶט מִיִּין דֵּעֶר קֵמֶרֶן קִיִּין (יִלִּימֶה) הַמֵּבֶן זֵמֶלֶט יִזֵּא
 עֵטִילֶה טִמֶךְ מִיִּין ווערט מִיר אִיט רִיבֶרֶג קִיִּיקֶט גִּיקֵמֶט מוֹל
 דֵּעֶר נִמֶךְ דֵּעֶן נִמֶבֶל אִיט מִיִּין מִקֶּסֶן גֶּמֶל גִּיטֶמֶר מוֹל מִיִּין פֶּרוֹיִט אִיט מִיִּין קוֹמ גֶּמֶל :
יז פֶּר דִּיט ווערט גִּיב מִיִּין ווערט פֶּר פֶּרִיט מִיִּין ווערט פֶּר טִמֶךְ
 אִיט בִּלְמֶדֶן גִּיב מִיִּין ווערט קוֹמ דֵּעֶר טִמֶט אִיט דִּיט ווערט פֶּון מִיִּין :
יח וועט דִּיט מִיר מִיר פֶּיֶס גִּיטוֹטֶס מִיִּין מוֹל דֵּט הַעֵנֶג טִיִּיקֶט מִיִּין דֵּרִיט נַעַס
 טִמֶטֶרֶן

טטארקן עסק מול למוות פון מיין שמץ דרין גיקמבט מול ווארס פריש
 מויל גיליגט מלי טמך לוייט דרייט אמל * מך מיז גוט מלי אמל זיין לומה ווארס מוא דרויל
 גיליגט לויטן לוייט טיכר מוא פֿר גיט עט גמר מיין וועק מדר ליהט זיך מיין גטויר *
 מול מו מיין גטויר מוז ער נעמן הענק מיט אען מן גיאישט מויל מיין טוך גישאירט
 מווייט מיין פֿלומטער מול דרויל גיליגט * מול מיז מיין גוטער פֿלומטער לו מלי גטוירן :
 יט פֿר ברמנד עט זייט פֿון פֿייר מדר ווארס וואס ער נעק קליימן מול קמך מיין
 וואס ער טוה דריין שאער פֿון חזיר ריר מונטר מונטר מוז עט דיק ווערט מוז
 ווייט מיין זמלוב מול דרויל גיליגט לוייט מדר דרייט אמל מלי טמך ווען עט קמלט מוז *
 מך מיז גוט נעק מיין שטיק חוס גילמטן קמלך מול לו שלמך עט מול שייט פֿריש פֿליסך
 וואס ער דרויל מול ריר ביי דו דין מיז מול למו מואטטין ביי מיין הויט מוויבן מויל קואט
 דען נעק ריח הויט אלס דער פֿון מול טוה במס מיל דער לו מול ריר מונטר מונטר מול
 טאיר מויל מיין טוך מול מבינט מול אמר גנט מויל גיליגט * מול מוז עט גיהילט מיז נעק
 דמט פֿעט פֿון מיין העבט מוז שאעלן ביי דען פֿייר מול מויל דען ברמנד גישאירט
 אמבט גלמט מול היפט ריח פֿלעקין :

כ ווען

זייער מונטן מן דען במל פֿון פֿוס מיין שווער קריגט נעק דש טער וואס מן
 דיח רער פֿון דיח וועגן מיז מול איש איש פֿוטער מול ביערט דרויל לימט עט מרויט :
 בא ווער גרינדך מול קרעליך מיז נעק ווייט וואקט מול פֿוטער דיח ניט גימולטן מיז
 מול זמערן אומך מיין זמלוב דרויט זייער דען פֿייר מול מיט גישאירט :

כב פֿר

דען (מבן) נעק עניס גיטרוקט מול גיטאוסן מול מיין העניק גיטעגנט
 מול מבינט מול אמר גנט דער פֿון גיגעסן * מך פֿיל רעטך מול קריין זמל
 ער עטן * מול קיין קען נמך גימולטלני זמל : מול ער ניט עטן מך זמל ער עסק טרינקן
 מך מיז גוט ליגן קלח פֿר ברענט מול מיין וויין דש פֿולבר מיין געבן * מדר קמבולן זמל
 פֿיר מול לומלנג טענות מיין וואס ער מדר וויין גיויקט מול גיטרוקן :

כג פֿר

קמפן ווייט טמך המבר גיקמבט מיין שטרקין עסק מול לוייל דען שטעריין
 גיבונדן איש מיין טוך מוטרקן מיז ווירד מיין גיטונקט * נמך מיינט במס מיל
 מול זמך מן זמל פֿון דיח פֿיס גיבונדן :

כד קינדר

דיח קמלן מטוס המבן נעק זייקן זמלן טמוס קליין מול איש העניק
 גיאישט מול דען קינדר מילט לו עטן גיגעבן * מך מיז גוט ליגן מילך לו
 טרינקן * מדר פֿייני גערטאני גריטן גיקמבט מול דמך מיין טוך גיגיגן מול דיח בריח
 מיסן לו טרינקן גיגעבן :

כה ווען

זייער מיין מיין פֿרעדד למנד קואט דו ער דיח לועט קמניט פֿר טרמלן מול
 ווערט גישוואמן מול גרינדך זמל אן נעמן מיין ביי פֿון מיין פֿגך מול לו טמוסן
 מול מיין פֿינגר הוט פֿול מיין בימך מיין גיגעבן דו ער ניט ווייט מיז מך גוט פֿר דש רויט
 זמל מול ווען ער עט דש ערטטי אמל המט ווערט ערט ניט אער קריין :

כו פֿר

דש (קחת) נעק וועג בלעטר לו אמר גנט מייער דיח זון מויל גיט מדר בייח
 נמלט ווען דיח זון מונטר מיז מול ווען אן זיח מוויט רייטט און מן מיין טוך פֿר
 דיח המנט נעמן מול ניט איש דיח בלוסי המנט מן לו רירן מול מוז מיין פֿמטלי
 גיליגט מול שייט פֿריש וואס ער דרויל מול מוז ער דש (קחת) קריגט ליך מיס דרייט
 בלעטר מויל מיטלכס דיפֿוק פֿון דיח המנט מוז טוה דרייט אמל נמך מונטר * מך מיז

ספר החיים

ג'וט רעגן ווערען אין זיין זייגן באסן מיל ג'יסולארט מול אים ד'ם זאלב די (חוט השדרה) ג'יטאירט י' אך זיין הערץ ס'ון מיין העכט רויח מין ג'יסולאנגן :

ב' א'ז ד'ם קינד ד'ם רחוב'ט קריגן ז'מלאן ז'יח ז'מכ'רן א'יט ז'מרחן ו'יין מדר'ט א'ער מ'ין ג'עבן מדר'ט א'יט שטארק ב'ימר מול ז'ענאן ק'ן ז'יין ז'ייגן הערשן המרן דר'ין טון מ'י ז'אך ג'וט מול רוטר ו'יין מ'י בעטר מ'י ו'יישן מול אן א'וניז' ו'מוזל ו'מורסן המלשן מול מ'לט ו'מורסן ל'ו טרינקן ג'עבן י'עט מ'י ג'מר ג'וט ד'ם א'ן ד'ם ק'נינה קינד ז'מל ל'מון מ'ן ד'ען ד'יקן ס'ון ס'ום ז'יין ק'מפן י'עט ז'ן מדר'ט ז'יין ז'ייגן ד'ם ז'מוזל ב'וט מ'רויט ק'ואט י' מול ז'יין ק'ינד ד'ם ד'ם ז'מאנגן ל'יגט מול ד'ם רחוב'ט ו'עלין נ'יט המלן ל'יג ד'ט ק'ינד מ'ין ו'מורסן ו'מוטר מ'ין ס'ירט'ן (שעה) מול ד'עק ז'יין טוך ז'יבר מ'יסק ד'ער נ'אך ל'יג ד'מט ק'ינד מ'ין ז'יין ו'ויליגן ד'עק י'עט ו'מורסן ל'ו ז'מו ז'יין (שעה) ל'יגן ד'ר נ'אך ו'עטרט'ו ד'ם ו'ויליגן ס'ון ו'עטרסן ג'יט'ידן מול מ'י י'עט כ'יט ג'מר ג'יהמל'ט ו'עטרט ט'ומ ד'ען ד'ריטן ט'אך ו'יידר מ'י ו'עטרט י'עט ג'יהמל'ט י' מול מ'י ד'ם ק'ינד המבן ד'ם רחוב'ט ג'יהמל'ט א'ו ז'אן (א'יד) נ'אך ד'ט א'וילן ז'עהן מ'ול ז'ונסט מ'ין ז'ונדרי ק'רענק מ'ך נ'ימרט ד'ם נ'אך א'ער ד'ען ז'יח ק'עגן ל'יכ'ט ד'ם ק'מל'טי בר'מנד ק'ריגן ד'ער נ'אך מ'י נ'יט ל'ו העל'פן ד'רוס א'ו ז'אן מ'כ'נט מ'ול א'מרק'נט נ'אך ז'עהן מ'ול ד'יין ו'עטן ב'י מ'ן ג'ואן :

ב'ח א'יין ג'ויטי (ס'גולה) ד'זאן ק'יין (ט'ניסן) ו'יול ט'אך ק'ריגט מ'ול ג'וט ס'ר ד'יט ג'יניכ'ט י' מ'לי א'מרק'נט ס'ריח מ'י ער ז'יך ו'עטט א'יט ד'ער נ'חסי המכ'ט ז'מל ער ז'יך א'יט ד'ם ס'ינגר ו'חש ב'יח ד'ען ק'ליין ס'ינגר מ'י מ'ין ד'ט ל'אך ס'ון ד'ם מ'וירן ז'עטן מ'ול א'יט ד'ען א'יטלט'סן ס'ינגר ז'מל ער ז'יך ד'ם מ'וירן ו'עטן מ'ול א'מל'ך ד'ם ז'יין ז'ייגן ו'מוטר מ'ין ד'ם מ'וירן ק'ואט מ'ול א'יט ד'ען ס'ינגר ד'ער ב'יח ד'ען ד'וואן מ'י ז'מל ער ז'יך ד'ם ל'ען מ'ין א'וילן ו'עטן :

ב'ט פ'ר ו'יטמ'ן ס'ון המ'י ל'ען נ'עסן ד'וואן ק'מליך ז'יין ז'רביט ג'רויט ב'ינד'ט מ'ין ז'יין ד'יך ט'יכ'ט מ'ול ז'מו עטט מ'ין ז'ייגן ז'יך מ'ין באסן מ'יל מ'ול ל'יג עטט ו'מורסן מ'וירן ד'ען ל'אך ס'ון ד'ען ל'מון ס'ינגרן מ'ול ד'ם ו'עטרסן י' מ'ול ז'עגן ד'מט ס'לייט ס'ון ד'ם (ט'ניסן) ו'יח ט'וט נ'עסן א'על א'יט העניק מ'ונטר מ'ונדר ג'יט'יט מ'ול ג'יטאירט י' מ'ול ו'ען ד'ם ז'עהן ז'ייטל'ן נ'עסן ג'יברענטן מ'וואן א'יט העניק ד'ין מ'ן ג'יאמל'ט מ'ול ט'ול ד'רוטר ט'ווייז' ז'יין ב'ל'עטר ד'ם ו'מוזל ר'יכ'ן ו'מוזל ל'ו ר'יבן מ'ול מ'וירן ד'ם ל'ען ג'יטאירט ו'עקן ז'יח ו'יידר ס'מטט מ'ול ו'יט א'מל'ך ד'ם ל'ען מ'ול ס'ויליקייט ס'ון ס'לייט ל'ו הייזן נ'עסן ז'מלשן מ'ול ז'ענל'ט ט'אויס מ'ונטר מ'ונדר מ'ול ט'ומ עטט מ'ין ז'יין ו'מוזלן טוך מ'ול ר'יב ד'ם ל'ען ד'ער א'יט :

ב'ז א'יין ז'מל'ב ס'ר ד'י ז'יי נ'עסן ק'ועק ז'יבר מ'ול ט'ומ ז'יכ'ט'ן ט'פ'ייכ'ט ד'רויך מ'ול נ'עסן מ'ין ס'וילן מדר'ט ג'יברחטן מ'ול ר'יר ו'מוזל מ'ונטר מ'ונדר מ'ול ט'איר מ'ין ד'ם ז'ק'ליידר ו'מוזל ז'יי ז'יין מ'ול ט'איר מ'וירן מ'ין טוך מ'ול ז'מו עטרט ט'רמאגן מ'וס ל'יב מ'י ז'יח מ'ין ג'עטרט'ן מ'ך ז'מל א'ן ד'ען ל'וויגן ק'מפן א'יט ט'אירן מ'ך ז'מל א'ן ד'ען ק'מפן מ'וואן א'יט ו'מורסן ו'מוטר מ'ול ז'מל מ'ין ז'ייגן ג'יטאוס'ן מ'וויין ד'רין טון מ'ך מ'י ג'וט ד'ען ק'מפן ל'ו ו'עטן א'יט ד'י בר'יח ס'ון ג'יקל'כ'טי ס'יט :

ב'ח פ'ר מ'ן ט'טוס'ין ז'מל א'ן נ'עסן ד'ם ז'עביר ס'ון ז'יין ק'וקוק מ'ול ק'ליין ג'ט'ניטן מ'ול מ'ין ד'עג'ין ו'מוטר ג'עבין ל'ו עט'ין מ'י (ד'רוק ו'אנוס'ה) :

ב'ט ו'וער (ד'ס א'שתי'ן) מ'י נ'עסן מ'ויל'ב מ'ול ט'טוס'ין ז'ח ו'מוזל מ'ול ק'אך ז'יח מ'ין ו'מוטר מ'ול מ'כ'נט מ'ול א'מרק'נט ס'ינג'ן ט'אך ד'ער ס'ון ג'יטרונק'ן מדר'ט נ'עסן ד'ט ו'יט'י ט'יניכ'ט

שלישית סוף דען איי מול דאר עט מול גיטטוסן מול מין טרינקן מין געבן . קינד דיר
ניט ומוול (אשתין) קענן זיין מול דיר (השתנה) זיי ווייט שיט הייט זיט מויל מיר
(השתנה) מדר למין זיי מין דיר הייט זיט (אשתין) זיין :

לג איין : זיך ווי מיר טרייבן ווען ווען עטשן מוויש דער הפטיק ווי ווילן דען זיך האב
אענכי קינד (בע"ה) דער איט גיהמלען מול זיי זיך גוט סר מלטי לייט *
אז זיינר גיברמלען זיי עט זייט מויל די זייט מדר מין כייס נעק מין זיין זיין במדר מי לענגר
זי בעטר די אונעט פמטט בינדן קמן מול מויל דען ברמד ליג מין טוך אז ווייט מין
שפעלדי קיסן מול שאיר מויל דען ברמד טעקטי פֿעט מול בערי פֿעט מול בינד מיט
דיכט מוויט מול דרייט טמג מול ווייך היטן די פֿון דען פֿעט ניט מן לעכלן פֿון דען גיד
קואט מול ומוול מוס לייב גיבונדן די גיט למס גיט :

לד ביי (שמין לו כח גברת ימלו) גיברמטני קמלכך (וישתה יין מושר יטן) איט
גיטטוסני נעגלכר מול זינגבר * (וטגולה לה שלמ ימרע לו תקלה יקח החוטין
שבטער כולתו ויקטור מותק על זרועותיו מועל רגליו בבשרו וישאור עלאו בהאיט
הקרובים לחופתו שלם ולכולו ולסתות עק כל מחר שמינס הגוינס לו לו המולמ כלת
ירחיק זהק למ טמח קרמו לאו למ תגעו ביולמ ילך ביאיט המלה על שוס סערה
טבעלסן * גס טחן גידל מילזותתה העפֿר בייין :

לה פר שווינדל אך מין ריך פֿון מני מול הלט דען קמפל דריבר ייך זיאל ער מלעט
קיימן עני מול מוויט שפיימן מול מין מויל זיין עטן עני טון :

לו ווארצלן פֿון דיר הענד נעק גמול פֿון מין (בהאה) מול עטליעה אמל איט מין
טוך ומו מוס מויל גיבונדן פֿלן זייט מוויש דען גרונד מרויט * זיך דיר
ומונלן לו פֿר טרייבן שאיר איט גמול מין מילי שפמלמן מול לעכר * נמד בעטר נעק
(חלכ) מול שאיר מילי שפמלמן מול לעכר פֿול פיגן זייט מילי גמר ווילטמו עט פרחוירן נעק
(חלכ) שאיר מרוס מול למ דיר ומונלן מין דיר איט שטיין ווערט זייט ניט מריבר גין *
לז דיא (סגולה) המב מיר גיהלטן מויל דש לעטטט מבר מנהמט זייט פֿון טון לוס
ערטט דיר ווייבר דיר גיפלמגט זיין איט דיר אוטר זילן מילי אמרגן פֿלרמ
ניכטן מין שלינדן מין שטיק קריין מווגרונט מין מין בוי מרבי זייט מויל מין ומוול קיימן
מול מין עטן מול מין מוויט טעול ניקט דרויל עטין מווגערט זייט דען זעלבגן טמג דיר
אוטר ניט קריין :

לח נוא המט מיר (רפֿוואות) די ווינג געלט קמטטן מול גוט זיין מבר ווער זיך היט
פֿר מיכרן עטן דען (כל האוסין גורע) מול קיין טרוקני קמטט מין לו
טממפֿן דען (מליה כלום שתיה כאכה בלמ רטיה) מול דער זיך ניט מויל הלט זיין
(מיר) לו טון מין מוילן בליק דען (טנוי וסות תחילת חולי אפיס) דער המט קיין
(רפֿוואה) פֿון טון מוויט טרייבן דיר (חכאיס) הער זייט פֿמלגט ווערט המובן (חייס וטנוק
ומורד יאיס) :

דער איט המבין דיר (ל"ח רפֿוואות) מין עטר (הט"י) זיאל מונט שיקן (אשיח)
ביהענד :

קונטרס אחרון

אמר מזה פרנקפורט בן הרב המחבר ז"ל הנה זה ימים לא כביר שהגיע לידי קונטרס אחד מהמחבר ספר שמחת הנפש וראיתי בו כמה השגות על ספר החיים לא"א ז"ל וגם כתב בהקדמת ספר שמחת הנפש שאין מהראוי לסמוך על דברי הספר חיים ובכן אמרתי בכהאי גוונא ברא מוכה אבא זחוב עלי לחוש על כבוד א"א ז"ל ולהפוך בזכותו כפי קט שכלי כי ביודעי ומכירי קאמינא שאיש נדיק תמים ומלא תורה כא"א ז"ל בודאי לא כתב דבר אשר לא ראה וידע מבטן מי יאזו הדברים ושכדאי לסמוך עליו ועל ראיותיו ומה גם יודע אני שהיה לא"א המחבר ז"ל כל ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות ולא חסר לו דבר כאשר כתב בעצמו בהקדמת ספרו הנכבד ספר תנוי שחיבר על סדר ארבע טורים וכאשר עיינתי בספרים המעשים שבידי מלאתי שדברי הספר הם כמים ואמתיים וכדאי לסמוך עליהם ודברי המשיג בטולין ומבוטלין לא שרירין ולא קיימין כי ראיתי שנתקנת מקומות לא הבין המשיג דברי הפוסקים או דברי הספר ובמקנת מקומות העתיק דברים אשר לא כתוב בספר כאשר יראה הרוצה בע"ה באופן שדברי הספר הם צחוקתן ואין בהם עקש ונפתל בשגם שבמקום אחד או שנים לא מלאתי בבירור בדבריו מ"מ כלמוד הנעלמות מהנבלות שבדאי לא כתב המחבר ז"ל אשר לא ראה באין פוסק וש"ת ומ"מ לא מנעתי עצמי מלהביא חיוה סמך וראוי לדבריו כפי ענין דעתי וגם ראיתי שאיזה דברים כתב א"א המחבר כר"ו כפי המנהג שנתפשט ברוב ישראל וכדאי א"א המחבר ז"ל לסמוך עליו ועל ספרו וה' יגילנו משגיאה ויאיר עינינו בתורתו אמן :

בראה מדבריו שלא עיין כראוי בדברי הספר כי בהקדמת הספ' כתב בפ' בזה הלשון ומה שכחתי שמהלנין מהחפלה בבית האבל כן הוא בספר מעבור יבן מאמר ד' פרק ב' ובספר תניא בהלכות אבלות אך בטא"ח בסו'

שייך לרף ק"ב ע"א
 ווען און בייזערעס (חבל וואסלן) זיי זאל און קיין (תהי' יק) זאגן זיך גיט דעם פסוק (ואני ומה בריתי) זיך גיט (קריש תתקבל) רש"י זיי מליט גיט רעכט (עכ"ל) :

תקנ"ט כתוב באבל יש לומר ואני זאת בריתי דאם האבל בעל כל המנחמים אינם צטלים עכ"ל - הרי בבירור שבעל הספר כתב דעת כולם וכל אחד יקיים מנהגו כי לכולם יש להם על מי ומה שיסמכו - ואפשר לומר הטעם שכחב במעבור יבן ותניא שלא לאמרו כי לפעמים יש רוב המצטרפים למנין מאבילים וא"כ כוון שלא שייך נבייהו ואני זאת בריתי וכו' לפי שאסורין בד"ת ע"כ כתבו שלא לאמרו אפילו במקו' שאין רוב המנין מהאבילים דלא פלוג ועוד בין שהעיקר הטעם שמתפללי בבית האבל הוא בשביל האבילים ולעשות נחת רוח לכשתת הנפטר א"כ הם נחשבי עיקר בענין זה וכמו שאין אמרים הלל ותחינה בבית האבל אע"פי ששייך לומר גבי הענחמי' מ"מ בתרייהו והיינון הבא נמי לא שאל - וכן הטור בעצמו אינו כותב

שחוב לאמרו אלא קמ"ל שהאומרו אינו טועה וכך משמע לשון הטור שכתב אבל בבית האבל יש לאמרו שאם האבל בטל המכחמי אינם בטלים עכ"ל הטור ופשיטו' דבריו שהאומרו יש לו לסמוך על מה ששייך לאמרו בשביל המכחמים ומ"מ מי שאינו אומרו לא הפסיד * וכ"כ בדרכי משה בשם הכל בו שלא לאמרו:

כאן השמיט המשיג ראשית הדברים וז"ל הספר חזו' נאך דר (תפלה בכית' המבול) זולו אן מיין וויניג לערנין. ווען קיינר רח מיז דער לערניקן אהן דער מבול לערנין חבר

שם
ב דער (מבול) זולו ועלכטט מיין (טייער) לערנין מיין (הזכות מבולות) זולו (קריט) דרוין' זאגין * דט מיז ריט רעכט * (עכ"ל):

מנרש גיט זאלט (הזכות מבולות עכ"ל) * הרי שלא התיר אלא במקום שאין איש לפי שמכנה אבותינו תורה ללמוד אחר התפלה כדי לזאת ממות ת"ת כדאי' בטו"ש ע"א חפ"י קכ"ה * והרי הוא כמי שרבים זריכין לו ומותר לכ"ע כדאי' בי"ד סי' שפ"ד וגם לא התיר בעל הספר אלא שלומד בינו לבין עצמו בלי לפלפל ולישא וליתן עם אחרים וכבר ידוע שבהלכות אבילות מותר לאבל ללמוד כשאין אחרים כושאים ונותנים עמו כדאי' שם סעי' ד' כ"ש הכא שרבים זריכים לו היה מקום לצדד להקל אפילו שלא בהלכות אבילות וע"כ בהלכות אבילות מותר לכ"ע:

גם בזה לא העתיק דברי הספר כהוייתו * וז"ל הספר זולו מיין ריח (טאטיק) זאגין זיח זויין ריח (ברית אילה) עשין ווער (זוהו) חרר קוומטיר מיז * חבר ניט עשין נאך פֿאטר זולו זויטר ביי נאך ריח (טאטיק) זולו זאגין זיך זוך טערין זולו במדין זולו (טבת) קליידר זון טון * זולו זויך פֿאטר זולו

בדף ק"ד ע"ב
ג מיין (זוהו) זולו קוומטר זאגין זיך טערין מיין (טאטיק) נאך חררי (זית' יק) זולו דער (בעל ברית) זעלכטטין זאג זיך טערין מיין (טאטיק חסיוו) נאך פֿאטר זולו זויטר ריח מיז ניט רעכט מיין (טאטיק) מיז זלי זאמל (חסור) זיך לו טערין עכ"ל:

זוטר זאג ער זוך זאלט זנו טון נאך ריח (טאטיק) * הרי בבירור שהכל מדבר לאתר שלשים והמשיג לא סידר הדברים כדאוי רק בסיפא כראה שהוא טעות דמוכח בתיבה אחת וז"ל אחר שלשים במקום תוך השלשים:

בכאן כפל טעות בספר ובמקו' עי"כ ז"ל זוס גדליה והוא לשון הש"ע סי' שצ"ט סעי' ט' וז"ל וה"ה לקובר מתו בשלשה בחשתי שמגלח עי"כ * הרי בבירור כדברי הספר וכן מוכח

קי"ב ע"ב
ד ווען מיין (זית' מיז) עי"כ זולו קואט לו (קבורה) רען זעלביג טג זאג זון זיך טערין פֿון (כבוד י"כ) וועגן ריח מיז ניט רעכט עש מיז חסור * (עכ"ל):

מלקמן מדברי הספר שהוא טעות דמוכח:

שקר ענה באחיו זה לא כוכר כלל בדברי הספר רק על שאר מתים קורע

ז"ה ע"ב
ה אן רייסט (קריעה) מיין (טפח מעילו) נאך

ספר החיים

באך פֿאטר מול אוטר דט מיי ניט רעכט
זון רייסט נאך פֿאטר מול אוטר ביי
מונטר דען הערלין. (עכ"ל):

ז'ע"א

ד ווען זיינר (חב"ל) מיי מול פֿאטר מול
אוטר טאמברט מיי רייסט ער זיין
דער ערשטי (קריעה) זיין (טפח) זיינר
דט מיי ניט רעכט ער אזו זיין ניימה
(קריעה) רייסן ביי מונטר דען הערלין.
(עכ"ל):

קורע טפח ולא הוכיר מאביו ואמו דבר
ועיין עוד בסמוך בסימן ו' מזה ועיין
בגוף הספר ותמצא כדברי:

גם בזה לא הבין הכוונה שלא כאמר
שיקרע באותו קרע לא קורע טפס
יותר ממה שקרע מקודם כדי שיגיע
ללבו ואף לפי דבריו שהבין הוא נראה
דברי הספר נכונים והמשיג לא ראה
אלא דברי הש"ע ולא עיין בפוסקים
שהרבה גאונים כותבים בדברי הספר

זכ"כ הב"ח ב"ר בסו' ש"מ ס"ק כ"ד אחר שהכריח מכמה פוסקים כתב וז"ל ככ"ל
פשוט והכי בקטינן דכשמת בנו ואחר ז' מת אביו ואמו אם הקרע שקרע תחילה על
בנו הבדיל קומי שפה סגי במה שמוסיף על הקרע הראשון וא"ל קריע' אחרת ועליון
מתאחה ותחזון אינו מתאחה ודלא כמו שכתוב בש"ע שכתב בסעי' כ"ב וכו' וליתא
כדפרישית עכ"ל הרי בהדיא שמתר להוסיף עליו אחר ז' אפילו על אביו ואמו ולא
אמרו שצריך לעשו' קרע אחרת אלא היבא דנהיגי שלא לקרוע ג"כ השפה לעיל על
שאר מתים אבל לפי מה דנהיגין אכן לקרוע גם השפה לעיל כדאית' בהנה' סו' ר"מ
סעי' י"ב וז"ל וי"א אף על שאר מתים צריך לקרוע גם השפה וכן כוהניק עכ"ל ולפ"ו
מתר ג"כ להוסיף עכ"ל טפח על קרע הראשון ואזי מגיע הקרע עד לבו ויבא בזה
הגם מי שנהג כסתומת ש"ע ורובה להחמיר על עצמו קדוש יאמר לו זמ"מ דברי
הספה בני' ואמת' וכדי הם אלו הגדולים לסמוך עליהם אפילו שלא בשעת הדחק:

שס

ז ווען רש (את) ניט לו (קבורה) מיי
זאין זיך דרייט (חבליט) ניט בייח
זאנדר זעלין עטין דט מיי זיין (טעות)
(עכ"ל):

גם בכלן העסיק שקרים כי לא כתוב
כך בספר וז"ל הספר מונ'
מיטנ'ר אזוי אונזיר עטין ווען ער
עטט ניט איט זאנדר (עכ"ל) הרי
שאינו מוכיר שום דבר משלש' אנלים או

יותר לא סתם שלא יאכלו הבני בית ביחד כדי שלא יאכלו סעודתם קבע בשאר
בני אדם כדי שלא ישיחו דעתם מן האיניות וז"ל כל הפוסקי' שאפילו להסב ולאכול
פי' לאכול על השולחן או מטה אסור וז"ל הלבוש ואפילו הוא בעיר אחרת שאינו
מתעסק בקבורתו אינו מסיב ואוכל דרך קביעות אלא בדרך הטרוזים שאין לבס
פנוי ומתשבים על עסקיהם כך הוא מראה שאין לבו פנוי ומתשכ על זרכיו משום
כבודו עכ"ל הרי בבירור שצריך לשנו' בכל מיני שינוי ואם יאכלו הרבה ביחד אפשר
ק"ו ע"ב שיבאו להסב ולקבוע סעודתם:

ח חת (אולמי טבת) זאן זיין (מוק) בדברי הספר איסא בטור א"ח סי'
תפנת רס"ג

קונטרסים אחרון

קרו

(תפלה ערבית) אורין וייל נאך טאג מיז חס (טבת) ד'ט מיז ניט רעכט (עכ"ל): רס"ג ו"ל מי שהוא אנוס כגון שזריך להחשיך על התחום לדבר מצוה יכול להתפלל של מ"ש מפלג המנחה ולמעלה וכו' ופי' רבינו האי כגון שזריך להחשיך על התחום לצורך מצוה כגון על עסקי מת או בלה עכ"ל והביאו הש"ע לפסק הלכה סי' ה"ל סעיף ג' וכו' הט"ו בהרי"ב ח"א סי' ע"א ס"ק ד' וו"ל כ"ל כיון שיש עליו חיוב בעת ההיא יש לו לקרות ק"ש של ערבית בעוד יום אע"פ שאין הקהל קורין ק"ש אלא בלילה מ"מ זה שיהיה פטור בלילה לא יבעל ממנו עול מלכות שמים כל שיוכל לקרות קודם לילה דהא בכל יום אגו קורין ק"ש של ערבית אפילו בעוד היום גדול ע"כ יוכל זה לסמוך ע"ו לקרות באותו שבת קודם שיבא השב"כ ל"ע ו אפשר לומר עוד כיון דלקצת פוסקים אם רוצה האונן להתפלל הרשות בידו אע"פ לא קיימין הכי בימות החול כדי שלא יאמרו שאינו חושש לעסקי הממ"מ בשב"ש אסור לעשות שום דבר עד סמוך לערב ואין שייך חשש זה כראש דמותר לכ"ע הגם שראיתי בתשו' ש"י טאה"ח שחולק על זה מ"מ כדאי הם אלו הגאונים לסמוך עליהם ומה שהקשה שם אפשר לישב כמו שכתב הלבוש בא"ח סי' רל"ג ובל"ח דף ל"א דאפילו ביום אחד עבדינן בשעת הדחק תרתי דסתרין אהדדי ע"ש ואין לך שעת הדחק גדול מזה שהוא כמצוה עוברת שאם לא יתפלל עכשיו יהיה אסור לו להתפלל אח"כ ואין כאן מקום להאריך:

בבאן כחז בלי טעם ודעת שאם יבא לחלוק יסחור תחילה דברי הספר וראיותיו שהם כאמרים באמת וזרק וככוני' למוצאי דעת וזריקי' ילכו

ק"ט ע"א

ח חס ערשטיין טג (י"ט) זחל אן דאש (זאת אטוהר) זיין היט מיין זיין ד'ט מיז ניט רעכט:

בה כמבואר לכל מעיין בדברי הספר בחלק ראשון סי' ס' ובהחלק שני סי' מ"ו: גם בבאן הפרינו על המדה שלא נוכר בספר שעושין זה ע"י ישראל אלא כתב שמוהלין אותו על הקברו' ולא אמר ע"י ישראל ואף לפי הבנת המשיג אפש' למצוא טעם להחיר מהא דאי' בהנה' מיימוני' פרק א' מה' מילה וו"ל אבל כפלי' שנהגו להסיר ערלתן אפילו בי"ט שני של גליות אינו דוחה דהא דאמרינן י"ט שני בני מת כחול שוינהו רבנן היינו דוקא מת שהיה בר קיימא שעובר המליכו בלאוויש בשהייתו בזיון אבל כפלי' דאין מצוה לקברו' בדמשמע בכמה מקומות בהלמוד שמיטלין אותן לבזר אין י"ט נדחה על עסקי קבורתו ועוד דמה שנהגו להסיר ערלתו אינו מנהג של תורה ואפי' אם תאמ' דאינו אלא כמחתך בשר בעלמא מ"מ אסו' לטלטלו כאבן וכו' ע"ש וא"כ משמע דוקא דהיכא שהוא כפל והיינו שלא במרו' שערנו ונפרכנו ואין מצוה בקבורתו ואסור לטלטלו בי"ט

ק"י ע"א

י מיין (יהודי) אונג מייןק (ק"ל) דיח (ערוה) חב טניידן חס (י"ט) ד'ט מיז ניט רעכט אן אג עט טון דורך מיין (14) (עכ"ל):

קונטרס אחרון

אבל במה שכתב הספר הוא מתינוק שמת בתוך למ"ד וגמרו שערו ונפרכיו וזה מות' לקברו אפילו בי"ט ראשון כדאיתא בטו"שע א"ח סי' תק"כו סעי' ט' תינוק שמת בתוך למ"ד אם גמרו שערו ונפרכיו הוא בחוק' בן קיימא ודינו כמת גדול אע"פ שאין אלו יודעין אם כלו לו חדשיו דרוב נשים יולדות ולד קיימא עכ"ל הרי שדינו כמת גדול וא"כ ביון שאינו אלא כמתך בשר בעלמא למה לא נחירנו במקום מזה בי"ט שני דשניהו רבנן כחול ודיקא נמי מהא דבתיב בש"ע באותו סי' סעי' י' נפלי' שנהגו להסיר ערלתם וכו' אסור אפי' בי"ט שני של גלויות הרי בהדיא שאסור זה בני נפלי' ולפי דברי המשיג היה להש"ע להשמיענו שאסור אפילו בתינוק שמת בתוך ל' וכ"ש בנפלים דאסור אלא ודאי בני תינוק שנמרו שערו ונפרכיו דינו כמת גדול ומותר לכ' עומה שכתוב בי"ד סי' רס"ב דאסור' למו"ל נפל בי"ט מייירי נמי גדל גמרו שערו ונפרכיו ואסור' לקברם משא"כ בדגממר שערו ונפרכיו דמותר' ומ"מ כבר כתב בעל הספר שדבר זה תלוי במנהג כי יש מקומות שאין נוהגין לקבור שום תינוק שמת בתוך למ"ד ונהרא נהרא ופכטיה :

דין זה לא מצאתי בהרי"ל ודעתי בודאי שראה בעל הספר הדין באיזה פוסקאז ש"ז כי יודע אני שהי"ד שליט בכל הפוסקים וש"ז וכו' שלא להיחלק אראה להביא סגד לדבריו ממה

ק"נ ע"ב
 י"א זיין (מ"ב) רען ערשטין טאג טו (אנחה) זון (משעה במ"ב) זיין ער (ת"ע"ל) זיין וזיין (כל העולות ת"ע"ל) זיין ירש זיין רע"ט (עכ"ל):

שכתב הטור בשם מהר"ם מרוטנבורג בטור א"ח סי' תקנ"ה וז"ל נראה דבט' באב אין להניח תפילין כמו ביום ראשון של אבל שאין יום מר יותר מעצויוס קביעתבכיה לדורות עכ"ל הרי בהדיא שמדמה ענין תפילין בט' באב לזין אבלות יום ראשון ולפיכך בשאר ימות השנה שאין נוהגין להניח תפילין אחר תפלת שחרית לא יניחם האבל שאיסורו כל היום הראשון אבל בט' באב כיון שנוהגין להניחם בערבית גם הוא יניחם דא"כ נראה שאבילות מתו חמור אצלו ומצטער עליו יותר מאבילות שריפת בית אלקיכו והריגות גלות ישראל וביון דקי"ל שאין יום מר יותר ממנו כדלעיל ע"כ יניחם האבל ג"כ לעת ערב כיון שאין איסורו אלא יום ראשון לבד כמו שכתב הב"ח בי"ד סי' שפ"ח שביום שני מותר לאבל להניח תפילין אפילו קודם עלות השחר א"כ כיון שעבר היום הראשון והוא סמוך ללילה דהיינו מפלג המנחה ולמעלה א"כ כבר עבר היום קרינן ביה וכמו שכתב בעל הספר שמעבד זמן המנחה עד סוף זמנו ובאותו זמן כבר הגיע הזמן שמוותר להתפלל ערבית ולפיכך מותר להניחם :

יגעתי ולא מצאתי זה בכל הספר ומ"מ אם לא נאמר ראו לאמרו דהיינו שמוותר לעשות כל מלאכת צרכי הבית ואע"פ שמוותר לעשות או בעצמו

ק"ד ע"א
 י"ב רען (מ"ב) זיין (אשרת) זיין זיין זיין (אנחה) טון דש זיין רע"ט (עכ"ל):

מ"מ אם יש באפשר לעשות ע"י אחרים שפיר עפי כדאיתא בפוסקים וכ"כ בספר :

כדברי הספר כתבו כל הפוסקי' וו"ל

הטור בשם אבל רבתי וכ"כ הרמב"ן מקום שנהגו שלא להברות לא בתשיל של עדשים וכו' עד ומנחמין תחילה בתשיל של עדשים או ביצים

זכר לאבילו' ואח"כ אוכלין כל זרעין וכ"כ הלבוש מקום שנהגו להברות האבל בדבר ויין ומימי מטעמים עושין ובלבד שיברוהו תחילה הבאי' בתשיל של עדשים זכר לזבילות ואח"כ אוכלין כל זרעיהם וכ"כ בש"ע והב"ח דאין מברין אלא בבצים ועדשי' זהו מוסכם והכי נהגינן וזה שכתב בעל הספר שלא אוכלין סעודה ראשונה בשר או יין עד שיברוהו תחילה ביצים או עדשי' וכ"ל לשון הש"ע הטעם להשיג שכתוב בסו' ש"ע ח"ס ע"י ח' כיון שנקבר המת מותר לאכול בשר ולשתות יין מעט בחוץ הסעודה כדי לשרות אכילה שנמעיו אבל לא לרוות עכ"ל ולא דק דזה מיידי אחר שהברוהו ביצים או עדשים והש"ע קיזר כאן וסמך עצמו על מה שכתב בסמוך סעי' ט' שם :

המנהג כדברי הספר וכ"כ הט"ו

בי"ד סימן ש"ץ ס"ק ג' אחר שהוכיח ברשויות ברורות שמוותר ליעלם בעצמה סיים דבריו וכתב אם התירו ליטול כפורתו בשביל למוזלמה לא נתיר בשביל טבילת מצוה לכ"ע ולא

ראינו כשים נוהגים כן ליטול ציפורנים ע"י אחר חוץ שלשים עכ"ל וכן עמא דבר :

כדברי הספר כתבו כל הפוסקים

והביאו הש"ע לפסק הלכה וו"ל בסימן ת"ב סעיף א' גבי שמועה רחוקה וה"מ לענין גיורת שבעה אבל לענין גיורת' למ"ד נוהג על אביו ואמו בתספורת עד שיבערו בו חביריו ונגיהוק עד שיגיע הרגל ויבערו בו וכן

בשאלת שלום ולכנס לבית המטה יהרי בבירור שדברים שנוהג גיורת למ"ד בכלן אמרו שנוהג בשמועה רחוקה על אביו ואמו :

גם נכאן לא העסיק דברי הספר

ביושר וו"ל הספר מול ווען מיין (את) אידן בלייבט מיבר נחט' מן (פוריס) זמל ער זיך גמר גיקט (את) עסק) איט זיין בי

ק"ג ע"ב

יג מיין (מב') דמרן' ריח ערשטי (סעודה) קיין פלייט עשין מול ויין טרינקן ער אזג וזמול ווען ער האט חביר ניט מיבריק עשין מול טרינקן (עכ"ל) :

זכר לאבילו' ואח"כ אוכלין כל זרעין וכ"כ הלבוש מקום שנהגו להברות האבל בדבר ויין ומימי מטעמים עושין ובלבד שיברוהו תחילה הבאי' בתשיל של עדשים זכר לזבילות ואח"כ אוכלין כל זרעיהם וכ"כ בש"ע והב"ח דאין מברין אלא בבצים ועדשי' זהו מוסכם והכי נהגינן וזה שכתב בעל הספר שלא אוכלין סעודה ראשונה בשר או יין עד שיברוהו תחילה ביצים או עדשי' וכ"ל לשון הש"ע הטעם להשיג שכתוב בסו' ש"ע ח"ס ע"י ח' כיון שנקבר המת מותר לאכול בשר ולשתות יין מעט בחוץ הסעודה כדי לשרות אכילה שנמעיו אבל לא לרוות עכ"ל ולא דק דזה מיידי אחר שהברוהו ביצים או עדשים והש"ע קיזר כאן וסמך עצמו על מה שכתב בסמוך סעי' ט' שם :

ק"ה ע"ב

יד מיין (מטה) מיין (טאטיק) אזג זיך זעלבסטן טערין מול נעגיל חב שניידן ווען זיין (טבילה) גיט דט מיניט רעכט דורך מיין מנרן אזג זיח עשטון (עכ"ל) :

ראינו כשים נוהגים כן ליטול ציפורנים ע"י אחר חוץ שלשים עכ"ל וכן עמא דבר :

כדברי הספר כתבו כל הפוסקים

והביאו הש"ע לפסק הלכה וו"ל בסימן ת"ב סעיף א' גבי שמועה רחוקה וה"מ לענין גיורת שבעה אבל לענין גיורת' למ"ד נוהג על אביו ואמו בתספורת עד שיבערו בו חביריו ונגיהוק עד שיגיע הרגל ויבערו בו וכן בשאלת שלום ולכנס לבית המטה יהרי בבירור שדברים שנוהג גיורת למ"ד בכלן אמרו שנוהג בשמועה רחוקה על אביו ואמו :

גם נכאן לא העסיק דברי הספר ביושר וו"ל הספר מול ווען מיין (את) אידן בלייבט מיבר נחט' מן (פוריס) זמל ער זיך גמר גיקט (את) עסק) איט זיין בי

ק"ג ע"ב

טז מיין (מוגן) אזג פלייט עשין מול חבייט נידך דער (און) יאה) דט מיניט רעכט ל' דער (סעודת פוריס) אזג ער פלייט עשין

קונטרסים אחרון

עשין וזגשטן ניט (עכ"ל) : ביזאמרגין דען טוטער זיין (תעלה) דער

הייסן מול גיט לז דער (אגיה) טון מול
 זאגן בייז נאכט פלייטעשין מול וויין טרינקן וכו' ווען ער מבריר אונט זיך מן היבן
 (אדעסק) לז זיין איט דעס (הת) טאר ער בייז נאכט מך ניט (אדעפול) זיין וכו' מול
 טאר קיין פלייטעשין נאך קיין וויין טרינקן (עכ"ל) . הרי שלא התיר אלא היכא
 שאינו מתחיל להתעסק בצרכי הקבורה וכ"כ הש"ע בא"ח שאוכן מותר בבשר ויין
 דלא אחי עשה דיחיד דאבלות ודחי עשה דרבים דאורייתא לשמות בפורי' דברי קבל'
 שהם כד"ת וכ"ש שחייב במקרא מגילה ותפלה וק"ש וכו' לדוקא בלילה אע"פ שמתו
 מוטל לפניו אבל ביום שרואה לקברו וכו' ומשמע מדברי הש"ע אפילו היכא שהתחיל
 להתעסק בצרכי המת בלילה מותר בכל כיון שאינו רואה לקברו בלילה כ"ש לדברי
 הספר שאינו מתירו אלא כשלא התחיל להתעסק בצרכי המת פשיטא דמותר אפילו
 למ"א שאפקפק קצת בדברי הש"ע אבל לפי החלוקה הנזכר' בספר אפילו בעל מ"א
 מודה דמותר :

לשון הספר כך הוא . (אית בערב	קי"ד ע"א
פורים) מועד חזין (טעה) גיזעטן	זי ווען זיינר (פורים) לז (קבורה)
זיז ווערט ער חזין טאג גירעכנט מול	קואט אז ער (טבעה ימים) מן
(פורים וטושן פורים) טאר ער קיין	פלאגין לז רעכנין נאך (טושן פורים) דט
(טבעה ימים) זיגן מבריר ווערט חזין דמך	זיז ניט רעכנט (פורים) מול (טושן
זיז טאג ער חזין טאג גירעכנט	פורים) ווערן ער לז זיז טעג גירעכנט :
מול חז ער (טושן פורים) לז נאכט זיזט	

זיין דרייז טעג חזין וועק פון זיין (טבעה) מול זיזט נאך עיר טעג ווען מבריר מן (פורים)
 זיינר גיט מברין ווער מורד קואט מן (פורים) לז (קבורה) זיזט ער (אולמי טושן
 פורים) חזין (טעה) ווערט חזין טאג גירעכנט ווייל ער פאר (פורים) ניט גיזעטן
 זיז (עכ"ל) . וכלל דבריו כיון שאינו כוהג שום אבילות עד מוצאי שזך פורים אינו
 מוכה אלא שזן פורים ליום אחד ומשלים עליו עוד ששה ימים כמו בי"ט דאינו עולה
 לז אלא י"ט האחרון בלבד ולפי מנהגנו שאינן נהיגין אבילות בפורים מדכתיב ביה
 י"ט כדאיתא בהפוסקים ונטעם זה אינו כוהג דיני אונן בלילה כמו בי"ט כדלעיל
 ש"מ כי"ט דמי לענין זה ואע"פ שאינו אלא דברי קבלה כבר כתבו שהוא כד"ת כדלעיל
 וכלל הוא דהיכא דלא נהג אבילין קודם י"ט אינו מוכה אלא יום האחרון בלבד והכא
 נמי ל"ט ולפיכך מאן דנהג כדברי הספר לא משתבש . ומיהו במ"א כתב שמונה לב'
 ימים ונהרא נהרא ופשיטה :

זח בסומן י"ח נשמט דברי המשיב :	קי"ה ע"א
בדברי הספר כתבו כל האחרונים	זי ווען פארט מורד מוטל ווערן
והס' הב"ח ופריש' בסו' שמ"ב	גטמארבן פאר דער (חופה) זיז
וכ"כ הש"כ שס' ס"ק ז' וז"ל כתב הב"ח	ער (בעל בעילות זולה) וזיטר דמורסין
דמיירי בבעול' אבל בבתול' מותר ליחד	זיז

דנהי דאבילות קילא מ"מ כיון שנעל
אסורה לומסוס דס כדות דחמיר וכן
כתבאר לעיל סימן קצ"ג סעי' קטן י"ג
עכ"ל ופשיטות דברי הספר מיירי בנתולה כנהוג רובא דעלמא ומילתא דלא שכיחא
היא וע"כ לא כתב החילוק סידוע הוא לכל :

זיה קיין (שאירה) ניט דט חיי ניט רעכט
זיך מיין (ספר שאחת הנקט עכ"ל) :

גם בזה לא דק שנכאן לא מיירי דבר
מאיסורי הנאה אלא שלא יניחם
בארון רק בקבר ואם היה דעת הכותב
ע"מ ליטלס לביתו מותר בהנאה כדאי'
בהדיא בחלק שני בסו' מ"ו ע"ט :

ז"ט ע"ב
כ זיך דיו טיכר דיו און רעק (אחת)
מוגטר גיליגט החט עט זאל זיך ניט
פילן אמכן זאל און וועק נעאן זאל מיין (קבר)
ווערען ניט מיין (מרון) דט מיין ניט רעכט
דיו טיכר און און ברויכן זיין ניט (מוסר)
ל"ג ע"ח בהנאה עכ"ל) :

איך ממש בדבריו דעביד כמר עביד
ודעביד כמר עביד כי למנהג שניהם יש
להם על מה שיסמכו ויותר נראה מנהג
המסירים לזכות אחת מכמה טעמי' ואין
כאן מקום להאריך :

כא און נעאט מיין (לילית) זאל רייסט
פון (טלית) און מיין זאל זאל זאל זאל
אורטין זאל (מהג) חביר עט מיין ניט
רעכט און גיהערט מיין (לילית) זאל זאל
אמזין (עכ"ל) :

לא כתב בעל הספר שאסור להם
להתפלל אף שכתב שלא יתפללו
והוא ע"פ מנהג ותיקין כידוע ליודעין חן
וכך המנהג בהרבה מקומות ומ"מ אין
איסור בדבר והיכ' דנהוג כהוב :

ק"ו ע"ח
כב זוען און קיין (תחינות) זאל זאל זאל
קיין (מבן) זאל זאל זאל זאל זאל זאל
זיין דט מיין ניט רעכט זיח אגעגין זאל זאל
(איתפלל) זיין (עכ"ל) :

שקר ענה בפוסקים אחרונים אלא
שכתבו שיותר לקברו וכן הוא בכל
הפוסקים וכ"כ מגן אברהם בא"ח סימן
תקנ"ו ס"ק ב' ובית הלל ב"ד סי' רס"ג
ס"ק ג' ואעפ"כ כתב הספר שכל מה
שכתב הוא היכא דנהוג ויש מקומות
שנהגין שלא לקבור שום מת שלא חי
וא"כ אין כאן מקום להשנהגו כלל רק
שנעל המשיג לא הבין דברי הפוסקים :

ק"י ע"ח
כג זוען זיין קינד זאל זאל ניט דרייסיג
טאך זאל זאל זאל זאל זאל זאל זאל
(י"ט) זוען עט הימר זאל נעגיל החט און
זין עט זאל (י"ט) רען ערטשטן טאך זאל זאל
בגרימבין די (פוסקים אחרונים) טרייבן
עט מיין ניט רעכט :

ששים יום הכל כפי המנהג עכ"ל הספר
שנעל המשיג לא הבין דברי הפוסקים :

גם בעל הספר מודה לזה וכן הוא כפי
הדין מ"מ עכשו דשכיחי הרבה
שעושין לטייל ע"כ טוב למגדר מילתא
שלא ילך חוץ לתחום מי שאינו צריך
להתעסק

שס
כד זאל זאל קינד אער איט גין זאל
זאל זאל זאל זאל זאל זאל זאל זאל
זאל זאל זאל זאל זאל זאל זאל זאל
(אכבוד הוות) איט גיט מיין ניקט דראן
גילעגין :

קונטרסים אחרון

להתעסק במת ומ"מ זדיקי' ילכו בה לש"ס ולשם מצוה ויש"ד :

נראה כדברי בעל הספר דכיון
שהאהל המת פתוח לאהל
הכהן פותח טפח הוי טומאה דאורייתא
ודינו כאילו שוכב באהל המ' עצמו וכ"כ
במ"א בא"ח סימן שמ"ג ס"ק ב' ו"ל אבל
אהל טפח הוי דאורייתא כו' ע"ש וכ"כ
במשנה ש"י סי' פ"ב ו"ל וכן אפילו עד
מזה אהלים ודאי דהוי טומאה דאורייתא דמ"ש אהל ראשון מאהל שני אפילו עד
מזה אהלים לאהל טפח ודאי הוי טומאה דאורייתא להביא טומאה מאהל אל אהל
ובזה לית מאן דחולק עכ"ל הרי בבירור דלא פלוג בין טומאת אהל שהמת בתוכו
לאהלים הסמוכים ומה שכתב הש"ס לחלק בין טומאת בית המת לטומאת אהל זה
מירי בטומאה דרבנן ואף גם בזה יש לצדד להחמיר :

קט"ז ע"ב

כה ווען מיין (כהן) טלמט מיין דער
(טכונה) וומו מיין (אית) מינונו ון
מיס מוין וועקין מול זמין דו מיין (אית)
מי חביר ער אמך זיך מן קליידן דש מי
ניט רעכט ון מיניט (אחויב) מיס מוין
לו וועקין (עכ"ל) :

ואני אומר אם צריך לשכר ואין לו יוכל
לחקן לעצמו דמ"ש משאר ביטול
אבל בתנאי כפי שהוא צריך עכשיו אבל
לא יעשה יותר ממה שהוא צריך עכשיו
וכן משמע ג"כ לשון הספר :

ק"ד ע"א

כו קמדין מול במקין מול ברוימין אמך
דער (חב"ו) טון מיין דער (טכעה) קחדין
מול ווט ער ניטיג המט מיין (אותר) חביר
ביר ברוימין מיניט רעכט :

כך כתוב בספר חז"ן (אשרת) חז"ן
דינטט אמר מענין ווחול מול
דיח ערבט טון ווען יח (חב"ו) ויין
וכוונת הספר שיותר לעשות להם
מלאכת הבית בימי אבלם לכך כתב משרת או משרתת שהם מלאכו' המוטלות עליהם
לעסוק בצרכי הבית כידוע אבל אינו מזכיר כאן דבר הנקרא מלאכה ממשה
שאינו מצרכי הבית וכ"כ בש"ע בסימן ש"פ סעי' כ"ב ו"ל וכן אשה המשרתת בבית
בעל הבית אחד ואירעה אבל מותרת לאפות ולגשל ולעשות שאר צרכי הבית בין
שהיא משרתת בחנם בין בשכר עכ"ל ועיין בבית הלל :

שס

כו מיין (אשרת) דער (חב"ו) מיין אמך
מול (אחויב) טון דש מיניט רעכט
(עכ"ל) :

לשון הספר כך הוא חז"ן (ואן תל"ה)
ניט (עובר) מיין (וכו') טוט ער
(ט"י) מוין היבט (יטתב) מן
מונ' טוט ויין (תל"ה) חויט : הרי
בהדי' שמדבר כשאין זמן תפלה עוברת
וכן כשאין זמן ק"ש עוברת יקרא ק"ש
בברכות'

ק"ח ע"א

כח נחך דער (קבורה) זמול דער (חב"ו)
מן עמקן לו מרין עון (יטתב) דש
מיניט רעכט מך ווען (ואן ק"ט) ער
בייח מיין דמח' ער דיח (ברכות ק"ט)
ניט זמין (עכ"ל) :

בברכותי ונ"ש שמתחיל מישתבח ר"ל שצריך לו מקודם ברוך שאמר ואשרי כמבואר במקומו ופשוט הוא :

אין זה השנה דפשיטא הוא שלא ילך לב"ה להשתכב שם עד הלילה אם לא אכל סעודה שלישי ודברי הספר הם בא"ח סימן תרצ"ו סעיף ה' ואם לא אכל סעודה שלישי פשיטא דמות' לילך לביתו לאכול ובפרט לדין דק"ל דאין אבילו' נהג בפורי' לא דע' טוב' קמ' ל' בעל המשיב לא העתיק דברי הספר כהיותו אלא כך כתוב בספר

שכל דיני אבילות נהג בי"ט אם רוצה לקברו בו ביום אבל אם אינו יכול לקברו בי"ט כלל אין דין אכילות נהג בו וכ"כ בש"ע סימן תקמ"ח סעיף ה' וז"ל ואם מת בי"ט ואינו רוצה לקברו בו ביום אין עליו דין אכילות וכו' אבל אם מת בי"ט שכי והוא רוצה לקברו בו ביום או בי"ט ראשון ורוצה לקברו ע"י עכ"ס חל עליו אכילות עכ"ל הרי בהדי' דהיכא שאינו רוצ' לקברו שאין עליו דין אכילות וזה מה שכתב הוא בעצמו דהיכא שאין מקברין אותו בו ביו' ע"י אונס ובדאי אם אינם מקברים אותו הוא ע"י אונס דל"כ אסור להלין את המת ופשיטא דאין האכילות חל ופשוט הוא :

בראח דע"ע הכל נקראי' כחול' לענין זה דמהאי טעמ' ג"כ אין נהגין לישן ע"ג קרקע והמנהג בדברי הספר :

ראוי לנהוג בדברי הספר כיון שהטע' הוא שמוחר לעלות לחורה שלא יהא אבילות בפרהסיא א"כ כשקורין אותו ילך וישמע מפי החון אבל לא יקרא עמו שאסור בת"ת :

ק"ד ע"א

כט זוען (פוריט) חן (אולמי טבת) גי' מל' זוען דר (חב"ל) לו' אנהה טבת) שזן גיט זול ער חין דער זול בוויכן ביי נחך דער (אג'יה) אן אזו וויטן ער אזו ערשט (טל'ט סעודה) אמ' קין וכו' (עכ"ל) :

ק"ח ע"א

ל חן (י"ט שני) חיה קיין (אכילות נהג) דש חיה ניט רעכט בייח טחג דען אנדרן טחג (י"ט) אזו ער חלי' דיני אכילות נהג) זין לייטן זוען חין (חונס) זוער (יוס ח') דזאן ניט לזוט לו' קבורה) טון זול דער גלייכן (עכ"ל) :

ק"א ע"א

לא חין (חב"ל) אחג יך חין קיסן זאנטר ליגן דש חיה זוען ער חין טוואר אענט חיה (עכ"ל) :

ק"ו ע"א

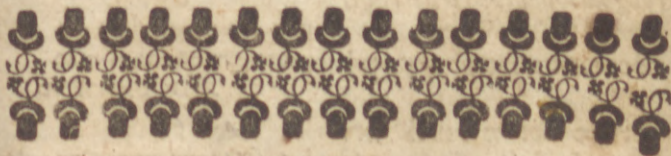
לב זוען אן העט חין (חב"ל) חוין גירועין (טבת) אזוער (עוה לתורה) זין דחך' חביר ניט אים דען (חין) לייחן זוען ער זח אים לייחנט חיה רעכט (עכ"ל) :

גשאלתי ע"פ מהנהגו דנהיגין שקרובים פסוליעדות מהמת נהגין מקצת אבילות שבת ראשונה ויש מקומות נהגין ג"כ איסור חספורת וכן המנהג כאן ק"ק אמטערדס היכא דאיקלע שעת איוה יוס קודם הרגל באופן שהרגל

קונטרס אחרון

שהרגל מצטל גזירת שבעה אי מצטל ג"כ גזירת שבע ראשונה מהקרובים
 ותשובתי עליהם דחייבין לנהוג מקצת האבילות כפי המנהג ואין הרגל מצטלו כיון
 שלא נתצטל עדיין גזירת שלשים ואינו תלוי בביטול השבעה כלל וראיה לדבר ממה
 שכתב הש"כ בי"ד סימן שע"ד סעיף קטן ו' אהא שכתב בהג"ה שחייבין הקרובים
 לנהוג מקצ' אבילות שנת ראשון וכתוב הוא ו"ל דהיינו עד אחר שנת הראשון הן סמוך
 הן מופלב וכתב בהג"ה דכ"ש שאסור לילך לסעודת מצוה כגון ברית מילה עד מוצאי
 שבת וכו' ואסורים בכל עד מוצאי שבת עכ"ל וזו"ל דדבר זה תלוי בז' ימי אבילות
 אי בטלי או לא א"כ מצינו לפעמים שאין הקרובים צריכין לנהוג אבילות שלהם עד
 מוצאי שבת דהיינו היבא דמת ציוס א' כמזא שהשבעה שלו כלן בשבת בשחרית
 דמקצת היום ככולו וא"כ למה להם לנהוג אבילות עד מוצאי שבת אלא ודאי דאין
 הדבר תלוי בשבעה כלל ואינו בטל מהם אבילות שבע ראשונה כל זמן שלא כלו
 השלשים וכן בשמועה קרובה כדאיתא בהג"ה סימן הנ"ל וע"כ כראה פשוט דכל זמן
 שלא נתצטלו השלשים חייבין הקרובים לנהוג אבילות עד שנת ראשון כפי המנהג
 ואינו תלוי בביטול השבעה כלל :

אבל בתוך השבעה שמת לו מת שחייב להתאבל עליו מותר לו ללות המת עד
 בית הקברות ומה שכתב בי"ד סי' שצ"ג שאל"ג ימים הראשונים אינו יוצא
 לבית הקברות היינו אם מת לאחרים מת בשכונתו כ"הש"כ בהדיא אבל אם מת
 לו מת שחייב להתאבל עליו מותר לו ללות המת ולילך לבית הקברות ואע"פ ששאר
 אבל אינו יוצא מפתח ביתו שאני הכא דכיון שמת לו מת ומוטל עליו לקברו הרי הוא
 אופן ופטור מכל המצות כדי שיתעסק במת שלו וא"כ כל מה שהוא מעסק המת
 וקבורתו מותר לו עד אחר הקבורה : ובלע המות לכ"ח אמן :

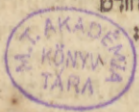
דיני סוד אערטי סדר ההייט אונ' מירלייט סעריס קייני חוסי
 גונרט אונ' זיין וואס עט וויל בקוואטאן לז קוף בייט דען
 דרוקר זעלבסט כהרר שלמה פרופס מוכר ספרים
 מין מאטטרק חוף ריח ברייטי גאט :

סימן א תחינה ד: מיין משה זלזל זמגן איד מו: יזח ח' זקרקק ווערט
 ווירוד בריח ד: יזח זלזל זמגן איד מו: יזח קרקק ווערט
 דיח גרושי אלזה פון ביקור חוליק
 מזי דיניק ויזח אן זלזל זמגן חוליק זיין
 ווען דער חולה זלזל ווירוד טכיב ארע זמגן מול לומזה טון
 ווען אן דען חולה בענטט מיין דיח טול מו: אן מיז אטנה שאו
 ויזח אן זלזל זיך מוהג זיין מו: ער גוסס ווערט
 ווען מייער מורבל ללינג שטערבט ויזח אן זיך מיט מוהג לזיז
 מזי סאניק ויזח אן זלזל דער קענין מו: ער גוסס ווערט
 מזי דיניק ווען ער גוסס מיז וואט אן זלזל טון
 מזי דיניק בטעט ילימת נטאדו
 תפלות ד: דיח ווייבר דיח ביים דען גוסס קואן זלזל זמגן
 יגדל מול מרון עולס מויך טייטט לו זמגן ביים דען גוסס
 ויזח דיח ווייבר זיך מוהג זיין ביים מיין אה
 מזי דיניק פון מיין אה למחר אוהו
 ויזח דיח ווייבר דט אה זלזל מוב היבן מיט מזי דיניק
 דיח לומזה פון רבי יוחק ויזח ער המוט זעלן שטערבן
 ויזח אן מיז טולדג לו קלמגן ווען מיין לדיק שטערבט
 ויזח אן זלזל זיך מיט דיח אהטיק אהעסק זיין מיט מזי דיניק
 תחינה ד: דיח ווייבר זמגן איד מו: יזח מן היבן אהעסק באה לו זיין
 ויזח אן רט אה אטהר מיז מיט מזי דיניק פון טהרה
 ויזח אן בכבוד מול בליעוה מיט דיח אהטיק זלזל מוס גין
 ויזח פיל וואטר אן זלזל נעאן אטהר לו זיין מיט פיל דיניק
 ויזח אן תכריכין זלזל אמלן מול ויזח אן דיח אהטיק מלבט מיז
 מזי דיניק פון מחנות מול טליה ד: אן דען אה מן טוט
 ויזח הטי' דיח נטאוה פון דיח לדיקין מלבט מיז מיט פיל מעשיק
 ויזח אן דיח נטיק תכריכין אמלס מול ווארוק יזח דט קברות מעסן
 מזי דיניק ויזח אן זלזל מיבר דיח אהטיק קריעה רייסן
 מזי דיניק פון מוכן מייער דט אה לו קבורה מיז
 מזי דיניק פון לזיה ביה דט אה לו קבורה מיז
 ויזח אן זיך מויך דען קברות מוהג מיז ביה אן דער פון גיט
 ווען דט מבלות נמך דער קבורה מן היבט
 ויזח אן זלזל אכין אמלן ביים דען מבל וואו ער גישטארבן מיז
 ויזח אן אה פול מיז ביים דען מבל ווען אכין מיז עיין בהקדמה
 ויזח אן אהטיק רבליק מיז מול ויזח דער מבל זיך מוהג מיז
 סעודת הברחה ד: אן טיקט דען מבל מיט מזי דיניק
 מיבר וועלכי אהטיק ד: אן אנו טבעה יואיק זיטלן
 מזי דיניק וואט דער מבל מיין דיח טבעה יואיק טון אמג
 מיין אוהו מורד בעל ברית קוואטר מוכטר פירר דער מבל מיז

סימן א
 תחינה
 ד: מיין
 משה
 זלזל
 זמגן
 איד
 מו: יזח
 ח' זקרקק
 ווערט
 ווירוד
 בריח
 ד: יזח
 זלזל
 זמגן
 איד
 מו: יזח
 קרקק
 ווערט
 דיח
 גרושי
 אלזה
 פון
 ביקור
 חוליק
 מזי
 דיניק
 ויזח
 אן
 זלזל
 זמגן
 חוליק
 זיין
 ווען
 דער
 חולה
 זלזל
 ווירוד
 טכיב
 ארע
 זמגן
 מול
 לומזה
 טון
 ווען
 אן
 דען
 חולה
 בענטט
 מיין
 דיח
 טול
 מו: אן
 מיז
 אטנה
 שאו
 ויזח
 אן
 זלזל
 זיך
 מוהג
 זיין
 מו: ער
 גוסס
 ווערט
 ווען
 מייער
 מורבל
 ללינג
 שטערבט
 ויזח
 אן
 זיך
 מיט
 מוהג
 לזיז
 מזי
 סאניק
 ויזח
 אן
 זלזל
 דער
 קענין
 מו: ער
 גוסס
 ווערט
 מזי
 דיניק
 ווען
 ער
 גוסס
 מיז
 וואט
 אן
 זלזל
 טון
 מזי
 דיניק
 בטעט
 ילימת
 נטאדו
 תפלות
 ד: דיח
 ווייבר
 דיח
 ביים
 דען
 גוסס
 קואן
 זלזל
 זמגן
 יגדל
 מול
 מרון
 עולס
 מויך
 טייטט
 לו
 זמגן
 ביים
 דען
 גוסס
 ויזח
 דיח
 ווייבר
 זיך
 מוהג
 זיין
 ביים
 מיין
 אה
 מזי
 דיניק
 פון
 מיין
 אה
 למחר
 אוהו
 ויזח
 דיח
 ווייבר
 דט
 אה
 זלזל
 מוב
 היבן
 מיט
 מזי
 דיניק
 דיח
 לומזה
 פון
 רבי
 יוחק
 ויזח
 ער
 המוט
 זעלן
 שטערבן
 ויזח
 אן
 מיז
 טולדג
 לו
 קלמגן
 ווען
 מיין
 לדיק
 שטערבט
 ויזח
 אן
 זלזל
 זיך
 מיט
 דיח
 אהטיק
 אהעסק
 זיין
 מיט
 מזי
 דיניק
 תחינה
 ד: דיח
 ווייבר
 זמגן
 איד
 מו: יזח
 מן
 היבן
 אהעסק
 באה
 לו
 זיין
 ויזח
 אן
 רט
 אה
 אטהר
 מיז
 מיט
 מזי
 דיניק
 פון
 טהרה
 ויזח
 אן
 בכבוד
 מול
 בליעוה
 מיט
 דיח
 אהטיק
 זלזל
 מוס
 גין
 ויזח
 פיל
 וואטר
 אן
 זלזל
 נעאן
 אטהר
 לו
 זיין
 מיט
 פיל
 דיניק
 ויזח
 אן
 תכריכין
 זלזל
 אמלן
 מול
 ויזח
 אן
 דיח
 אהטיק
 מלבט
 מיז
 מזי
 דיניק
 פון
 מחנות
 מול
 טליה
 ד: אן
 דען
 אה
 מן
 טוט
 ויזח
 הטי'
 דיח
 נטאוה
 פון
 דיח
 לדיקין
 מלבט
 מיז
 מיט
 פיל
 מעשיק
 ויזח
 אן
 דיח
 נטיק
 תכריכין
 אמלס
 מול
 ווארוק
 יזח
 דט
 קברות
 מעסן
 מזי
 דיניק
 ויזח
 אן
 זלזל
 מיבר
 דיח
 אהטיק
 קריעה
 רייסן
 מזי
 דיניק
 פון
 מוכן
 מייער
 דט
 אה
 לו
 קבורה
 מיז
 מזי
 דיניק
 פון
 לזיה
 ביה
 דט
 אה
 לו
 קבורה
 מיז
 ויזח
 אן
 זיך
 מויך
 דען
 קברות
 מוהג
 מיז
 ביה
 אן
 דער
 פון
 גיט
 ווען
 דט
 מבלות
 נמך
 דער
 קבורה
 מן
 היבט
 ויזח
 אן
 זלזל
 אכין
 אמלן
 ביים
 דען
 מבל
 וואו
 ער
 גישטארבן
 מיז
 ויזח
 אן
 אה
 פול
 מיז
 ביים
 דען
 מבל
 ווען
 אכין
 מיז
 עיין
 בהקדמה
 ויזח
 אן
 אהטיק
 רבליק
 מיז
 מול
 ויזח
 דער
 מבל
 זיך
 מוהג
 מיז
 סעודת
 הברחה
 ד: אן
 טיקט
 דען
 מבל
 מיט
 מזי
 דיניק
 מיבר
 וועלכי
 אהטיק
 ד: אן
 אנו
 טבעה
 יואיק
 זיטלן
 מזי
 דיניק
 וואט
 דער
 מבל
 מיין
 דיח
 טבעה
 יואיק
 טון
 אמג
 מיין
 אוהו
 מורד
 בעל
 ברית
 קוואטר
 מוכטר
 פירר
 דער
 מבל
 מיז

סימנים

ווען דער חתן אדר כלה מן חופה טאג איינער שטערבט	מ
וויא מין משה איט מלי דיניק זיך נוהג מין ווען זיח מבל מין	מא
וויא זיך דער מבל נוהג מין מן שבת דער מין דיח טבעה מין	מב
ווען מין אה מן שבת מין וויא מן זיך נוהג מין איט מלי דיניק	מג
מלי דיניק פון קריש מול ווער דח מול קריש זמגן	מד
ווען עיבור מין וויא מן זיך איט ימח לייט מול קריש נוהג מין	מה
וין מין אה מן יוס טוב רמטון ושני מין איט מלי דיניק	מו
ווען מין אה מין פסח מין וויא מן זיך איט סדר געבן נוהג מין	מז
מין אה מן מול האוער איט מלי דיניק	מח
מלי דיניק פון שאועה קרובה מין מין דרייסק טאג הערט	מט
מלי דיניק פון שאועה רחוקה מין מן נאך דרייסק טג הערט	נ
וויא יאיק טוביכ טבעה וטליס מייבר זיך נעאט ודיני יאיק טוביכ באה	נא
מין אה מן לעואר ובט"ו בחב וטבט ורמח חודט	נב
אה ומבל בתשעה בחב וויא ער זיך נוהג מין	נג
מין אה מן חנוכה וויא מן זיך נוהג מין	נד
אה ומבל מן פורים איט מלי דיניק	נה
מלי דיניק וויא מן מין הורג ביה רמבט	נו
מלי דיניק וויא מן מין קינד בעטרן אטהר מין מול בגרמבט	נז
לו ועלזי אהיק דוח כהניק אעגן זיך אטמוז זיין	נח
ווען מן עלמוז מויל גרמבט איט מלי דיניק מול פיל אעטיק	נט
וויא מן רמח הטנה קגזר ווערט ווער דיט ימח שטערבט איט פיל אעטיק	ס
וויא דוח אהיק וויט מול פון רען עולס איט פיל אעטיק	סא
וויא זיך דוח אהיק ביוויאן איט פיל אעטיק	סב
וויא גרמח דער טכר מין ווער זיך איט דוח אהיק אהעסק מין	סג
תחיית האהיק איט פיל אעטיק	סד
מלי תהמת מול תפלות מויל טייטש דח ווייבר מויל דוח קבריק זמגן	סה
וויא דוח ווייבר זמגן ווען זיח פון קברות גימן מול מויל מלי קבריק	סו
טגולות מך וויא מן זמגט ווען מין גרעט מדר בין מין הלן מין קוון	סז
מין מן שרמך פר עין הרע מול לוויטן מויבע ער ברופן מין	סה
ספר רפומות פר מלי חיות מול אכות ב"א דוח ברוק ואכוסה זיין	סט
מין משה נדה דוח קרנק מין וויא זיח זיך איט מיר אהן נוהג מין	ע
טגולות רפומות חחריק עיין בהקראה	עא
לוויטן ווער דיט ימח ווערט מויט לעבן וקלת טגולות טובות גן טק	עב

על ידי הזעצר הפועל במלאכת הקודש נאם יוסף בר משה מג"ל ז"ל
 מק"ק המבורג הבירה דירתו באמשטרדם:

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script that is largely illegible.

476
100
1/2

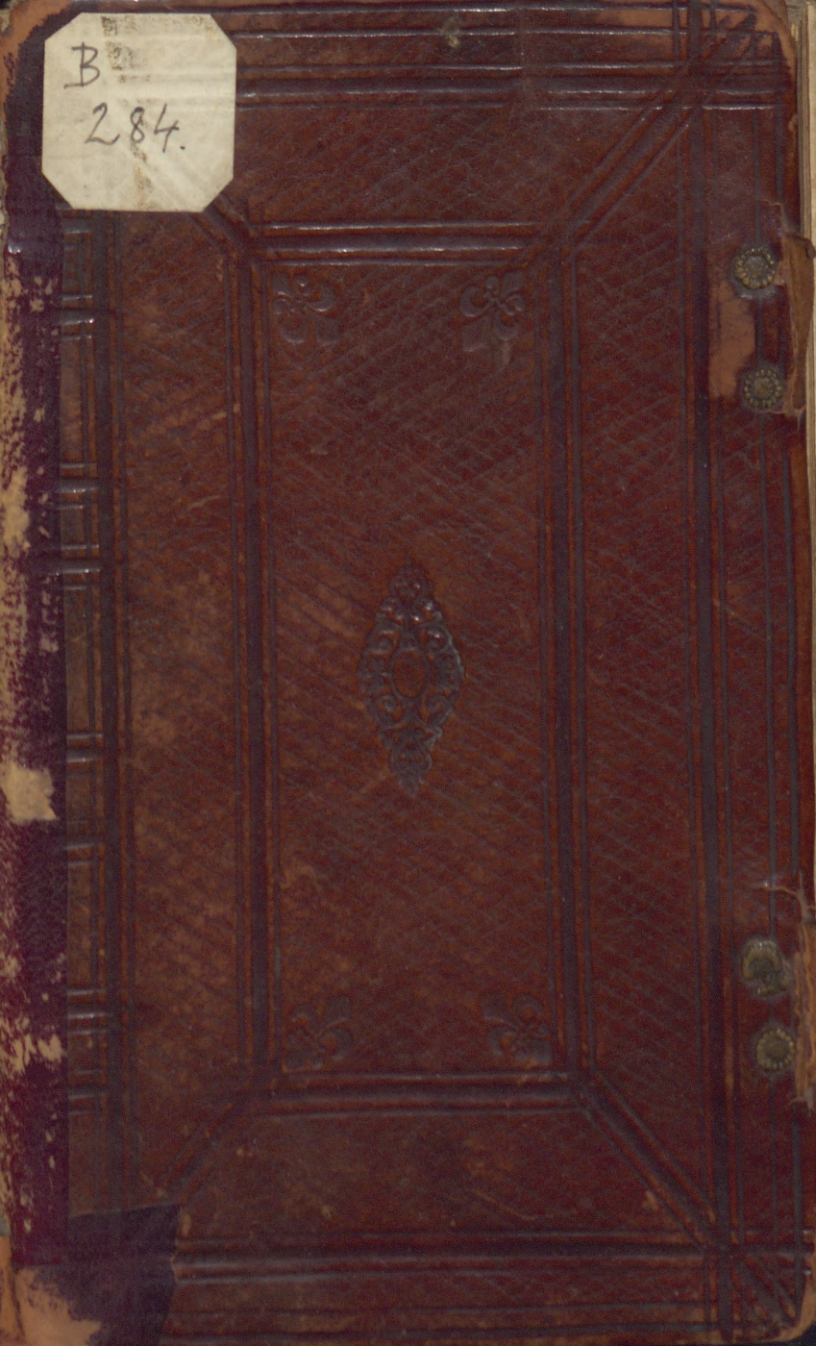
Antika af Marc II, 12, 44. sidste af V, 21, 8. Landhuse
i. Si. Jyennad 1868 12° 1-4 r. 6.

Dr. Høeghede (V. 99-108) medbragt i Læge-
væsenet i. Lægeforbundet, si. forsyndt i. be-
dret i. Lægeforbundet i. Lægeforbundet

B

284.

Handwritten header information, possibly including a date and recipient details, located at the top of the document.

Main body of the document containing several paragraphs of handwritten text, which is largely illegible due to fading and bleed-through from the reverse side.